1873

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
M 8
36 G
26
1747.

SACROSANCTVM CONCILIVM TRIDENTINVM

Eiuſque

PATRES, COADIVTORES, ET INTERPRETES

In triginta quinque Indices diſpoſiti.

Opus nunc primùm in lucem prodit, prælu dens ad eorundem Patrum vitas.

AVCTORE ABBATE

MICHAELE IVSTINIANO
Patritio Ianuenſi ex Chij
Dynaſtis.

ROMÆ,

Sumptibus Felicis Cæſaretti. 1673.

Sup. permiſſu, & priuilegio.

Digitized by Google

BEATISS. PATRI
CLEMENTI X.
PONTIFICI
OPTIMO MAX.

ABBAS MICHAEL IVSTINIANVS.

TRIDENTINI Patres, Coadiutores, & Interpretes, breui ſtylo à me deſcripti, Beatiſs. Pater, prodeunt nunc primùm in lucem, cùm eadē Synodo, Sanctitati Tuæ iure, & meritò dicati. Sicut enim vniuerſa œcumenica Concilia Pontificiæ ſubſunt auctoritati, ita par erat, vt illa, quæ ad eadem quoquo modo ſpectant, Tibi ſupremo Catholicæ Eccleſiæ Principi, dedicentur. Alia quoque ad id præſtandum me impulit cauſa, nempe, vt aliquo grati animi monumento meā erga Sanctitatem Tuam obſeruantiam teſtarer. Siquidem literarios labores meos non modò excurre-

re haud es dedignatus, verumetiam foues, collatiſque beneficijs Auctorem ipſum mirificè cumulaſti. Reliquum eſt, Beatiſſime Pater, vt patrocinio, auctoritateque tua vigilijs hiſce meis fauere pergas, quo perficere Patrum Vitas valeam; vnde facilè mihi perſuadeo non nihil dignitatis, ac ponderis Tridentino ipſi Concilio acceſſurum, in quo maiora noſtræ religionis myſteria, atque Eccleſiaſticæ diſciplinæ documenta continentur. Interim vale diù, Beatiſſime Pater, publicæ Chriſtianæ rei, Romanæque felicitati. Beatitudini Tuæ ſanctiſſimos pedes venerabundus deoſculor.

Frater Vincentius Maria Vrſinus Romanus Ordinis Prædicatorũ, miſeratione Diuina S.R.E. Tituli Sancti Xiſti Presbyter Cardinalis S. Xiſti nuncupatus, & Sacræ Congregationis Concilij Tridentini Interpretum Præfectus.

Illuſtriſs. D. Abb. Michaeli Iuſtiniano S. P. D.

TVORVM tot egregia monumẽta Maiorum, te iam dormitare (Iuſtiniane Abbas optime) iuſtè non patiuntur. Scis enim à Platone eam omnium præſtantiſſimam recenſeri nobilitatem, quæ non aliena, ſed propria virtute, atque animi magnitudine fulcitur. Intuendum quippè eſt non vndè quis veniat, ſed quò eat. Putida eſt illa nobilitas, quæ ſolùm petitur à ſepulcris. Optimates ij ſunt, qui optima gerunt. Quare ſi Iuſtinianorum familia, tum Veneta, tum Ianuenſis pleriſque ſemper viris, ſanctitate, doctrina, politica, militarique diſciplina, ac varia litteratura vndique præſtantibus claruit; tu

eorum ſubnixus veſtigijs virtutis iter ad gloriam tibimet ipſe ſtruis. Hinc ſi Fr.Vincentius Iuſtinianus totius Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis, ac poſtea in Cardinalium cœtu digniſſimè cooptatus, gloſſemata in Conſtitutiones eiuſdem Ordinis edidit ſapienter: Tu Annotationes in Leonardum Chienſem Dominicanum de vera nobilitate tractantem, ſtudiosè conſcripſiſti; immò ex tenebris obliuionis, tuo Cleanthis lychno, Græcum Auctorem vendicaſti: atque eiuſdem Ordinis Scriptorum vitas contexere ſtudes ad æternitatem. Si Benedictus Cardinalis Iuſtinianus Bononienſi fungens Legatione, pro illius bono regimine, Conſtitutiones Ciuiles Iuſtinianas promulgauit: Tu Conſtitutiones Iuſtinianas Eccleſiaſticas inſtructiuas, & præceptiuas pro bono regimine Regni Corſicæ palàm feciſti, dum ibi de mandato Innocentij Decimi Pontificis Optimi Maximi Apoſtolico munere fungebaris. Si Auguſtinus Iuſtinianus Ordinis Prædicatorum Nebienſis Antiſtes Annales Ianuenſis Patriæ compoſuit: Tu Ligurum Scriptorum recollectis memorijs, eorum vitas concinnè ſcripſiſti. Ac, ne plura, ſi

Hora-

Horatius Cardinalis Iuſtinianus Bibliothecarius, & Maior Pœnitentiarius Concilium Florentinum notis exornauit: Tu Sacroſancti Concilij Tridentini Patres, Coadiutores, & Interpretes nunc colligendos, deque eorum vita, quod tua perquiſiuit induſtria, exponendum duxiſti; vt qui pro ſtabilienda orthodoxa fide, extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis deſudarunt, poſteris fidelibus glorioſius eluceſcerent. Tuos probo labores, vtpotè Reipublicæ Chriſtianæ communi bono conſulentes. Tuas libenter lectito lucubrationes. Et tuam quanti facio virtutem his litteris te certiorem reddere, ac mei erga te amoris argumentum gratitudinis obligatio dictauit. Vale. Romæ pridie Kal. Iunij 1673.

Imprimatur ſi videbitur Reuerendiſ. Patri Magiſtro Sac. Ap. Pal.

I. de Ang. Arch. Vrb. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiſuccus Ordinis Prædic. Sacri Apoſtolici Pal. Mag.

OR-

ORTHODOXÆ FIDEI
Cultoribus.

CONſueuerunt Romani Pontifices in arduis Eccleſię rebus œcumenica conuocare Concilia: in illis enim communi Patrum diuerſarum nationum conſilio dogmata Catholica ſtabiliuntur, hæreſes damnantur, prolapſa ecclesiaſtica diſciplina inſtauratur, Cleri, populique deprauati mores reformantur, & denique Eccleſia ipſa antiquo candori reſtituitur.

Hunc Maiorum præſentaneum, ac ſaluberrimum morem ſequutus Paulus III. Pont. Max. ex nobiliſſima Farneſiana Stirpe natus, auditis Cardinalium, & Principum ſententijs, ad extirpandas Martini Lutheri, Ioannis Caluini, aliorumque Nouatorum hęreſes, toto ferè Septemtrione ebullientes, Concilium generale indixit die 2. Iunij anni 1536. celebrandum Mantuæ die 23. Maij ſequentis anni 1537. miſſis Nuncijs ad Principes Catholicos eiſdem notificando, vt ſuos Oratores mitterent, Præſulumque procurarent aduentum, in ipſorum ditionibus exiſtentium, allegatis hac etiam de cauſa tribus Cardinalibus ad Carolum V. Imperatorem, ad Ferdinandum I. Romanorum Regem germanum fratrem, & ad Franciſcum I. Galliarum Regem; de-

ſignatis itidem Cardinalibus alijs, ac Præſulibus, qui modum, rationemque habendę Synodi præſcriberent; necnon alijs ſubinde, qui grauiſſimo negocio adeſſent Romę.

Verùm cum impetrari Mantuę Ciuitas ab eo Duce minimè potuiſſet, Bullam Pontifex vulgauit die 20. Maij 1537. qua Concilium ad Kalendas Nouembris eiuſdem anni ſine certa loci diſtinctione, ſed in aliqua tamen Italię vrbe celebrandum promulgauit.

Conceſſa deinde à Veneta Republica fuit Ciuitas Vicentiæ, ſed tàm ſerò, vt peruenire ad vniuerſum Chriſtianum Orbem rei nuncius per tempus nequiret; neque ad condictas Nouembris Kalendas eò ſeſe conferre Præſules potuiſſent: præſertim quòd hyeme appetente, incommodum longis adeò itineribus tempus ſuccederet: Quare die 29. Septembris eiuſdem anni 1537. diſtulit conuentum Pontifex ad Maium menſem anni 1538. allegauitque Cardinales duos ad Carolum Cæſarem, & Gallię Regem, vt de concordia inter ipſos, ac de Concilij celebratione tractarent: & duos Epiſcopos ad Venetos, qui gratias de conceſſa Vicentia referrent, pararentque opportunè res Concilio neceſſarias: tres etiam Cardinales Legatos, qui Synodo præeſſent, miſit die 20. Martij 1538.

At cum ex Patribus nemo adhuc eò

con-

conueniſſet, die 25. Aprilis eiuſdem anni ſtatuit, vt ad eam diem dilata Synodus cenſeretur, quam ipſe poſtea ſignificaſſet. Sed cum Imperator, & Galliæ Rex (quos hac de re, alijſq; grauiſſimis Romanæ Eccleſiæ momentis coram Niciæ interpellauerat ipſe Pontifex) & Romanorum Rex aliud tempus exigeret celebrando Concilio, ipſis poſtulantibus, iterum die 29. Iunij 1538. illud ad proximũ Paſcha 1539. prorogauit. Quæ quidem dilatio, ipſis etiã petentibus, ad diem vltimam Maij eiuſdẽ anni protracta fuit; ac pollicitus eſt, ſe omni ope curaturum, vt tantum negotium ad finem perduceretur. Id quod perfici Vicentiæ minimè potuit; prout etiam Card. Iacobus Sadoletus in datis ad Io. Archiep. Vpſalenſem literis 9 Kalend. Ian. 1541. de huiuſmodi dilationibus teſtatur, inquiens: *Et ſi Pontifex Maximus (quod ego ſcire tùm potui) ad omittendum Concilium non ſua ſponte, ſed duorum ſummorum Principum conſilio fuit adductus, qui negabant tempus idoneum eſſe tantæ agendæ rei, quæ & tranquilliorem Chriſtianæ Reipublicæ ſtatum, & otiũ à Turcis, ac fidei hoſtibus requirebat.*

Anno verò 1542. die 12. Maij, Principum conſenſu Tridenti indicitur Concilium, ad proximi Nouembris Kalendas celebrandum: deſignatis tribus Concilii Legatis, qui Tridenti die 20. Octob. peruenere; quò etiam tres Cæſaris Oratores ſe contulere. Quod tandem Concilium

a 6 maiori

maiori ſtudio,& frequentiori Patrum numero, atque Oratorum Principum concurſu inſtauratum die 13. Decemb. 1545. præſidentibus tribus Cardinalibus Legatis, poſt octo celebratas ſeſſiones, ob Epidemiales infirmitates, fuit die 21. Martii 1547. Bononiam translatum.

Poſtquam autem Legati, ac Patres inter aſſiduas planè curas morati ſunt Bononiæ, à die 21. Aprilis 1547. vſque ad diem 20. Septẽb. 1549. habitis etiam duabus ſeſſionibus, Concilium intermiſsum fuit.

At Iulius III. olim Cardinalis de Mõte, Concilijq; primus Legatus, Paulo III. ſuffectus, miſſis vltrò, citròque Nunciis, auditiſque Principum ſententiis, ſuos ſenſus collaudantium, ac deſtinato Cardinale Legato vna cum duobus Præſidentibus Epiſcopis, Tridentum denuò Concilium 1551. prima Maii reuocauit, conuenientibus tribus Eccleſiaſticis Sacri Imperii Electoribus, ac pleriſque è variis nationibus Præſulibus, atque Principum Oratoribus, præter Gallos (quos bellum inter Cæſarem, & ſuum Regem detinuerat) habitiſque ſex etiam ſeſſionibus. Verùm cum graues in propinquis Germaniæ locis tumultus exorirentur, bellumque in Italia, & Gallia exardeſceret, in aliud tempus die 22. Aprilis 1552. Concilium reijcere coactus fuit.

Interea auctis, atque miſerandum in modum propagatis hæreſibus, quæ in

Gal-

Galliis ad inteſtina bella eruperant, Pius IV. P. M. conciliatis Nunciorum opera Principum omnium animis, intermiſſum Cõcilium in eadem Tridentina Vrbe die 18. Ian. 1562. coegit, quod præſidentibus pluribus Legatis, confluentibuſque è cunctis ferè Chriſtiani Orbis regionibus, Principum Oratoribus, ac Patribus, vrgente rem potiſſimùm S. Carolo Card. Borromeo, Pontificis ex ſorore nepote, habitis ſeſſionibus omninò nouẽ, ingenti cum diuini Numinis gloria, catholicę Eccleſiæ fructu, totiuſq; chriſtianæ Reipublicæ gratulatione, die 4. Decemb. 1563. fuit abſolutum: anno vigeſimo ſeptimo, poſtquam à Paulo III. Mantuæ indictum fuerat, à prima verò Tridentina ſeſſione decimo octauo.

Hoc quidem Concilium non ſolùm ab hæreticis paſſim impugnatur, eo quia catholica dogmata continet, hæreticorumq; falſitatem apertè demonſtrat, ſed etiam ab incognito quodam chriſtiano, qui impia hiſtoria noſtris temporibus italicè cõſcripta, & à Marco Antonio de Dominis Archiepiſcopo apoſtata Spalatenſi ſub anagrãmatico Petri Suauis mentito nomine vulgata, atque Iacobo Regi Angliæ Caluiniſtæ dicata, Concilii, Patrumque dignitati detrahere auſus eſt.

Verùm, ſicut plerique præſtantes viri, præſertim Card. Sfortia Pallauicinus maximo cum labore, non minorique laude

Sua-

Suauis errores neruosè confutauit; ita ego, re cum Cardinalibus Bernardino Spada, Franciſco M. Brancatio, Carolo Roſſetto, & Io. Bona, ipſoq; Pallauicino, & aliis eruditiſſimis viris cõmunicata, opus aſſumpſit Concilii grauitatem, Patrũ, qui Synodum formarunt, grauitate probãdi.

Librum hunc ad conſiderabilem reduxi terminum, non ſine tamen Sanctiſsimi D. N. Clementis X. auxilio, & Card. Frãciſci Barberini, eiuſdem Spadæ, Nicolai Ludouiſii, Caroli Pii, & Flauii Chiſii, ac Prępoſiti Generalis Soc. Ieſu. Io. Pauli Oliuæ, qui varia volumina de huiuſmodi materia tractantia, mihi legenda ſuppeditarunt.

Sed cum huiuſmodi laborioſiſſimũ opus longum requirat tempus ad colligendas Patrum tàm diuerſarum nationum vitas, ipſeque in ſexageſimo ſecundo meę ætatis anno iam ſim conſtitutus, & catharralibus vexatus infirmitatibus, addita domeſtica lite, quæ Romanam deſerere cogit ſtationem, hiſce negociis peropportunam, & Neapolim colere; verearque proindè præclaro huic operi extremam manum poſſe imponere, operæpretium duxi, vt ex Patrum variis huc vſque collectis monumentis, hoc, paucis menſibus confectum, auctarium, vna cum eadem Synodo typis tradere, duabus adductus cauſis; quarum vna eos reſpicit, qui diuinæ gloriæ, Eccleſiæque catholicæ, eorundemq; Patrum hono-

honoris zelo ducti, ea mihi ſuppeditare poſſint, quæ ad ipſorum Patrum vitas perficiẽdas ſpectare idonea iudicentur; altera verò cæteros, qui huic oneri ſe ſubiicere velint (ſi ego, morte præuentus, opus abſoluere non valerem) vt his breuibus meis lucubrationibus ſuas prolixiores addere poſſint.

Scripturæ M. S. autem mittendæ ſint authenticę; indicenturque loca, vnde extractæ fuerint, pro communis honoris indemnitate, vnumquenque certificantes, quòd illæ reponentur in Bibliotheca Vaticana, ſeu Barberina, vt eas legere poſſint, qui de illarum eſſentia, ſiue validitate dubitant, poſtquam mihi opus non erit illas ampliùs adhibere; Relationes nitantur Scriptorum auctoritate, qui veridici ſint, ſiue pro talibus communiter habeantur.

Rogamus igitur quã ſtudioſiſſimè omnes Illuſtriſſimos, & Reuerẽdiſſimos DD. Epiſcopos ſucceſſores, conſanguineos, cõciues, & ſodales eorundem PP. Reuerendiſsimoſq; Generales, potiſſimùm Religionum Mendicantium, vt neceſſarias authẽticas ſuppeditent relationes Patrum, qui in celeberrimo Orbis Chriſtiani theatro pro Fide catholica ſeruanda, augendaque immenſos ſuſtinuerunt labores: abſentes verò P. Magiſtro F. Franciſco Iuſtiniano Ord. Prędi. abſque tamen vllo diſpendio tranſmittere eas curent, qui ad noſtras

per-

peruenire manus curabit.

Editum eſt Concilium vna cum Patribus, Coadiutoribus, & Interpretibus hac forma, & charactere pro maiori lectoris commoditate; propter tamen characterũ maiuſculorum deficientiam, ſunt edita minori charactere dignitates, & patriæ, aliorumque nomina, & cognomina, ac munera.

Cùm aliquam item varietatem in 1. 2. & 3. aperitione inuenerim circa eorundem Patrum cognomina, & patrias, in his exprimẽdis ſecuti ſumus cedulas promouendorum (quarum ſummarium habui de mandato D. Cardin. Barberini Vicecancell. ab eius erudito Proſummiſta, & Abbreuiatore de Parco maiori Io. Ciampino amico noſtro) & acta conſiſtorialia: prout etiam hac directione aſſignauimus locum Epiſcopis ſub Pontificibus Maximis, qui eos crearunt, vt harum trium aperitionum forma quartæ omninò reſpondeat.

Citationes marginales aliàs editas à plerìſque, à Lucio pręſertim, ſub cuiuſq; paginæ fine pro maiori intelligentia collocauimus.

Sunt editæ Regulę librorum prohibitorum, me inconſulto; intermiſſus eſt nihilominus eorundem librorũ Index, cùm is adeò auctus ſit, vt competentem formet codicem impreſsũ Romæ in octauo, opera bo. me. Vinc. Fani Secr. Congr. Indicis.

Si

Si verò qui extra Vrbem Concilium cum his lucubrationibus typis denuò tradere exoptant, id mihi ſignificent, vt alias, quæ forſan ad me peruenire poſſunt relationes, illis tranſmittere poſſim.

Vitas deniq; Patrum, quas italicè componere non deſino, in tribus voluminibus diſpono, in quorum primo de Patribus voti deciſiui agitur, in altero de Patribus voti conſultiui tractatur; in tertio verò de iis omnibus loquitur, qui Cōcilii quoquo modo res coadiuuarunt. Verba autem referam Scriptorum, qui de his Patribus protulerunt, vt nō ſolùm meas corroborem narrationes, verum etiam, vt memoriæ conſulam eorum, qui ſuam in illis deſcribendis operam dederunt. Quando autem verba ſunt prolixa, eorum tantùm ſubſtantiam referam; ſi verba verò ſunt Hiſpana, Gallica, & Germanica, traducentur in Italicum ſermonem, vt noſtri Itali, quorum cauſa potiſſimùm opus ſuſcepi, noſtras intelligere poſſint lucubrationes; pro alijs autem exteris hiſtoria latinitate donabitur ab Annibale Adamo Soc. Ieſu, qui Sperelli Epiſcopū latinū fecit, prout quoq; præſtitit Io. Baptiſta Giatinus eiuſd. Soc. de hiſtoria Italica Pallauicini, latinè Antuerpiæ nuper edita.

Cæterum animaduertendum eſt, quòd Antonius Iuſtinianus Archiep. Naxien. & Timotheus Iuſtinianus Ep. Calamonenſis Chij, nominantur Græci ratione ſitus patriæ,

triæ, non autem ritus religionis; nam Chios licet inter alias Græciæ Inſulas adnumeretur, Iuſtiniani tamen (huius, aliarumue adiacentium Inſularum, & Ciuitatum tunc Domini, & nunc Incolæ) erant latini ritus, nempe Ianuenſes, vt omnes teſtãtur Hiſtorici, qui de Chio,& eiſdem Iuſtinianis tractant, præſertim Io. Catacuzenus, Laonicus Chalcondyla Græci, Vbertus Folieta, Nicolaus Nicolai, Iacobus Boſius, Hieronymus Catena, Io. Antonius Gabutius, & Abrahamus Bzouius in Vita B. Pii V. P. M. Io. Auguſtinus Lenguilia, Petrus de la Valle, & Abbas Carolus Speronus, qui in aureo ſuo libro, cui titulus, La Real Grandezza della Repub. di Genoua, Caloioannis Paleologi Græci Imperatoris diploma conceſſionis eiuſdẽ Inſulæ Iuſtinianis Ianuenſibus 1363. factæ de verbo ad verbum refert: & ipſi Iuſtiniani in datis ad Calixtum III. P. M. ſub Mahunenſibus Chij nomine literis 1455. (ad implorandum Chriſtianorum Principum auxilia contra Turcas) quæ inter cæteras Principum extant, id apertè profitentur, dicendo: *Conſeruantur autem non Græci, non Schiſmatici, ſed Italici generis antiquiſſimi Chriſtiani, qui ſemper Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ pio affectu, et deditti, & obſequentiſſimi fuerunt, in quorum tutela aliorum pericula propulſantur. Quòd ſi ea infelicitas eſſet, vt tàm iuſtæ preces apud Chriſtianos deperirent, Ieſum Chriſtũ*

Domi-

Dominum noſtrum, Iudicem inuocamus, veſtram Sanctitatem teſtantes, nos impiè à Socijs Chriſtianis deſtitutos, pro fide tamen vſque ad extrema pericula propugnaturos, paratiſſimi ſemper omnibus oſbequijs B.V. cuius pedes humiliter exoſculamur: prout id fideliter præſtiterunt vſq; ad annum 1566. in quo Solymanus Turcarum Tyrannus Chiam Inſulã occupauit, ſine tamen præiudicio exercitii chriſtianæ religionis, cum in ea Vrbe extent Epiſcopus, & Eccleſiaſtici ſæculares, & regulares ritus Latini (de quibus fusè locuti ſumus in Chio Sacra Ritus Latini) prout quoque commorantur Epiſcopus, & eccleſiaſtici ſæculares, & regulares Ritus Græci, à quibus nihilominus noſtri Latini pro conſeruanda fide catholica multas nuper paſſi ſunt perſecutiones, pro quorum conſolatione Clemens IX. P. M. me inſtante, Andreæ Soſſiano moderno Epiſcopo Apoſtolicas dignatus eſt ſcribere informationis literas huius tenoris. *Venerabilis Frater, &c. Quæ nuper de rebus iſtic geſtis audiuimus, non vno eodemq; ſanè modo nos affecerunt. Nam vti grauibus moleſtijs, ac vexationibus Fraternitati Tuæ ab improbis auſis Schiſmaticorum illatis, indoluimus, & compaſſi valdè ſumus, ita ſacerdotalis conſtantiæ, zeliq; omni laude dignum exemplũ, & operam ſtrenuè nauatam, non ſine lætitia cognouimus, & eximiè commendauimus. Auxit non parùm mentis Pontificiæ gaudium, quod fideles iſtos tibi ſubditos, ac præſertim præclaræ*

fami-

familiæ Iuſtinianæ viros certaminum, pijque ſtudij conſortes, & ſocios perutiles extitiſſe, nec non egregiè in ea re laboraſſe percepimus: quòd equidem quàm gratum acciderit Nobis, quantoque paternæ voluntatis affectu huiuſmodi benefacta complexi fuerimus, vt eis diligenter exponas, atque perſuadeas valdè cupimus: qui profectò cum illos, tùm ipſum te, quamuis egregiè currentes, ad eandem pietatem, & virtutem impoſterùm quoque retinendam, etiam atque etiam vehementer hortamur; quidquid ad eius fauorem in dies augendum, & cumulandum ab huius Sanctæ Sedis auctoritate, ac præcipua beneuolentia noſtra proficiſci cum Domino rectè quiuerit, vſque benignè, prolixèque præſtituri. Interim animi ſummè propenſi charitate ſingulari Fraternitati Tuæ, populoque iſti Catholico benedictionem Apoſtolicam impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, ſub Annulo Piſcatoris; die x. Auguſti MDCLXVIII. Pontificatus Noſtri Anno Secundo. Io. Florentin.

Interim, amici lectores, valete, veſtriſque in orationibus mementote mei, qui pro veſtra vtilitate hos, & alios ſuſtinui, atque ſuſtineo labores.

INDEX OPERVM AVCTORIS.

OPERA EDITA SVNT.

DEll'origine della Madonna di Coſtantinopoli, ò ſia d'Iſtria, e delle di lei preteſe translationi. libri due, dilucidate dall'Abbate, &c. In Roma, nella Stamperia della R. Cam. A p. MDCLVI. in 8.

Sonetti di M. Bartolomeo Giuſtiniani Veſcouo d'Auellino, con la di lui vita ſcritta dall'Abbate, &c. In Auellino, per Lodouico Cauallo 1656. in 8.

Operette Spirituali del V. P. Giorgio Giuſtiniani Gieſuita, cioè Giornata, Paſſatempo, e Ricordi Spirituali, con la di lui vita ſcritta dall'Abbate, &c. In Auellino, per Camillo Cauallo 1656. in 12.

La glorioſa Morte di diciotto Fanciulli Giuſtiniani, ſcritta dall'Abbate, &c. In Auellino, per Camillo Cauallo 1656. in 12.

Caroli Poggij de Nobilitate liber diſceptatorius, & Leonardi Chienſis de vera Nobilitate contra Poggium Tractatus Apologeticus, cum eorum Vita, & Annotationibus Abbatis, &c. Abellini, Typis Camilli Caualli 1657 in 4.

Coſtitutioni Giuſtiniane Eccleſiaſtiche, Inſtruttiue, e Precettiue, fatte dall'Abbate, &c. In Auellino per gli heredi di Camillo Cauallo 1658. in 4.

La Scio Sacra del Rito Latino, deſcritta dall'Abbate, &c. In Auellino per gli heredi di Camillo Cauallo 1658. in 4.

Hiſtoria del Contagio d'Auellino, ſcritta dall'Abbate, &c. In Roma, per Ignatio Lazzari 1662. in 12.

De' Veſcoui, e de' Gouernatori di Tiuoli Libri due, ſcritti dall'Abbate, &c. In Roma per Filippo Maria Mancini 1665. in 4.

Gli Scrittori Liguri Parte Prima, ſcritta dall'Abbate, &c. In Roma per Nicol'Angelo Tinaſſi 1667. in 4.

Lettere Memorabili, &c. Parte prima. Iui per l'iſteſſo 1667. in 12.

Lettere Memorabili, Parte 2. Iui 1667. in 12.

TER-

TERMINATA.

Bibliotheca Iuſtiniana.
La Vita di M. Lorenzo Pollicini Veſcouo d'Auellino.
Gli Huomini Illuſtri di Scio.

INCOEPTA.

Le Famiglie Signoreggianti in Italia.
Gieroſolimitane d'Italia.
Del Soglio Pontificio.
Ariſtocratiche di Venetia.
Ariſtocratiche di Genoua.
Ariſtocratiche di Lucca.
Nobili d'Italia.
I Titolati d'Italia ſenza Signoria.
Lettere Memorabili Parte 3.
Epiſtolæ Memorabiles.
La Gierarchia Eccleſiaſtica della Liguria, ò ſia,
Gli Eccleſiaſtici Illuſtri della Liguria.
Gli Scrittori Liguri Parte 2.
I Guerrieri Terreſtri della Liguria.
I Guerrieri Maritimi della Liguria.
I Politici della Liguria.
I Liguri riguardeuoli per carità, e per pietà.
I Venerabili della Liguria.
I Liguri Inuentori di coſe, & eccellenti in qualche arte.
I Liguri Signori di Stato.
Gli Accademici Humoriſti.
La varietà vniforme degl'Inſtituti clauſtrali ſpiegata.
I Gouernatori dello Stato Eccleſiaſtico.
I Legati Apoſtolici.
I Nuntij Apoſtolici.
I Baſtardi Illuſtri.
Gli Scrittori conoſciuti, e deſcritti dall'Abb &c.
Il Veſcouo Legislatore.
Dell'Immunità Eccleſiaſtica.
Delle Coſtitutioni Giuſtiniane Parte 2.
Pareri di Scrittori Illuſtri ſopra la conuenienza di ſcriuere i fatti ſuoi, e de' maggiori.
Monumenta Liguſtica.

Car-

Carmina Liguſtica.
Epiſtolæ Liguſticæ.
Lettere Liguſtiche.
Poeſie Liguſtiche.
Bibliotheca Purpurata.
Dominicana.
Chia.
I Padri del Concilio Tridentino.
Gl'Inquiſitori d'Italia.
Il B. Pio V. Pont. Maſs. con le ſue Creature.
Della limitata poteſtà del Veſcouo ſopra gli eſenti praticate riſolutioni ſpiegate.

Index Alphabeticus verborum, ſiuē vocum abbreuiatarum in noſtris Indicibus appoſitarum, quæ hoc modo legi debent.

adu. conc.	aduocatus conſiſtorialis.
ap pal.	apoſtolici palatij.
ar.	archiepiſcopus.
au.r.	auditor rotæ.
c a au.	cameræ apoſtolicæ auditor.
can.r l.	canonicus regularis lateranenſis.
cl.c.a.	clericus cameræ apoſtolicæ.
ep.	epiſcopus.
gen.	generalis.
gr.	gubernator.
hab.conc.	habuit concionem.
hāb or.	habuit orationem.
i.c.	iuris conſultus.
1.i.	primus index.
2.i.	ſecundus index, &c.
l.a.	legatus apoſtolicus.
m.caſ.	monachus caſſinenſis.
m.ob.	minoris obſeruantiæ.
min.con.	minorum conuentualium.
n.a. ad r.	nuncius apoſtolicus ad regem.

or.r.

or.r.	orator regis.
or.car.	ordinis carmelitanorum.
or.m.ob.	ordinis minorum de obſeruantia.
o.p.	ordinis prædicatorum.
or.s.Aug.	ordinis Sancti Auguſtini.
or.s.Ben.	ordinis Sancti Benedicti.
or.ſer.	ordinis Seruorum.
p.m.	pontifex maximus.
pr.	procurator.
pr.card.	presbyter cardinalis.
r.rom.	rex romanorum.
r.gall.	rex galliæ.
s.r.e.	ſanctæ romanæ eccleſiæ.
s.t.d.	ſacræ theologiæ doctor.
s.t.m.	ſacræ theologiæ magiſter.
t.s.	tituli Sancti.
v.i.d.	vtriuſque iuris doctor.
v.s.r.	vtriuſque ſignaturæ referendarius.
*	aſteriſcus ſignificat additiones auctoris

milleſimus ſignificat tẽpus promotionis epiſcoporũ

	Errata.	*Corrige.*
pag.72. lin.pen.	MDXLVIII	MDL.
379.lin.3.	card.	carm.
406.lin.38.	Scipione	Lepido.
lin.40.	Caſtagnolum	Caſtagnorium.
442.lin.19.	*Cac.Concilio*	*Sacro Concilio.*

BVLLA INDICTIONIS SACRI OECVMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI SVB PAVLO III. PONT. MAX.

Paulus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei ad futuram rei memoriam.

INitio noſtri huius Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem, Dei omnipotentis prouidentia nobis commiſit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo, & vigilia eſſet vocata; cupiebamus quidem mederi Chriſtianæ Reipublicæ malis, quibus illa iamdudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt: ſed ipſi etiam, vt homines, [a] circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſeruandam à plurimis impendentibus periculis Rempublicam omnia inuenimus odijs, & diſſentionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus ijs inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis à Deo permiſſa eſt. Cum [b] vnum ouile, & vnum Paſtorem Dominici eſſe gregis, ad integritatem Chriſtianæ religionis, & ad cæleſtium bonorum ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus; ſchiſmatis, diſſidijs, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diuulſa iam pene, & lacerata vnitas. Cum tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque inſidijs Rempublicam optaremus; noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Auſtriam & Illyricum terra marique bellum: cum impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo

 tempo.

[a] *Hebr.* 5. [b] *Ioan.* 10.

tempore requieſcere; noſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſiones, ſuam bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur, vt dicebamus, in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri nauiculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus; primum [a] conieci-mus in Domino cogitatus noſtros, vt ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mentem conſilio, ſapientiaque inſtrueret. Deinde, animo repetentes maiores noſtros, ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpe in ſummis Chriſtianæ Reipubl. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum, œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales conuentus adhibuiſſe; ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus, exquiſitiſque Principum ſententijs quorum nobis videbatur vtilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inueniſſemus, œcumenicum Concilium, & generalem eorum Epiſcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conuentum in ciuitate Mantuæ indiximus, anno incarnationis Domini, ſicut litteris, & monumentis noſtris teſtatum eſt, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri tertio, ad x. kal. Iun. inchoandum; ſpem prope certam habentes fore vt, cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe, [b] ſicut promiſit, Dominus in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris ſui facile depulſurus eſſet. Sed, vt ſemper inſidiatur pijs actionibus humani generis hoſtis, primum, contra omnem ſpem, & expectationem noſtram, denegata fuit nobis Mantuana ciuitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis maiorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac huius ſanctæ Sedis, ac nominis eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas; quas in alijs noſtris litteris expreſſimus. Quapropter alium inuenire locum, aliamque deligere ciuitatem neceſſe habuimus; quæ cum non ſtatim nobis occur-

[a] *Pſal.* 54. [b] *Matth.* 18.

occurreret idonea, & apta; ad ſequentes kal. Nou. prorogare Concilij celebrationem fuimus coacti. Interim ſæuus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cepit, vaſtauit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore, & periculo omnium, muniendis litoribus noſtris, finitimiſque auxilio iuuandis fuimus occupati; nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, vt de idoneo ad habendum Concilium loco, quid ſentirent, nobis exponerent: quorum cum eſſent incertæ variæque ſententiæ, tempuſque diutius, quam erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque, vt arbitramur, etiam conſilio, Vincentiam elegimus, vrbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem: ſed, cum iam tempus longius progreſſum eſſet; nouæque vrbis electionem omnibus ſignificari conueniret, iamque Kalendæ Nouemb. appetentes facultatem huius diuulgationis excluderent; hiemſque eſſet propinqua: rurſus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum ſequens ver, Maijque futuras kalendas, compulſi fuimus. Qua re firmiter conſtituta, atque decreta, cum & nos ipſos, & cetera omnia ad eum bene agendum, Deo iuuante, celebrandumque conuentum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilij, tum vniuerſæ Chriſtianæ Reipubl. Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire; chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia, orare atque obſecrare inſtitimus, vt ad colloquium inter ſe, & nobiſcum vna conuenirent; quorum quidem apud vtrumque litteris, Nuntijs, & à latere noſtro miſſis, ex venerabilium fratrum noſtrorum numero, Legatis, ſæpiſſimè egeramus, vt ex ſimultate, & diſſidijs ambo in vnum fœdus, & piam amicitiam vellent conuenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus: qua-

rum ſeruandarum cum eſſet illis poteſtas à Deo præcipuè tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris, & ſeuera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere: quò nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus: neque prætermiſimus interea, cum tempus Concilij præſtitutum, kalendæ videlicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis, ac auctoritatis, à latere noſtro, de numero eorumdem fratrum noſtrorum S.R.E.Cardinalium, Vincentiam mittere, qui initium Concilij facerent; Prælatoſque vndique venientes exciperent; & ea, quæ indicarent eſſe opus, agerent, & tractarent; quoad nos, ab itinere, & negotio pacis reuerſi, omnia accuratius dirigere poſſemus. Interim vero in illud ſanctum opus, maximeque neceſſarium, tractationem videlicet pacis inter Principes, incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus, cuius freti clementia, noſmetipſos itineris, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpe, tamque vehementer Nuntijs, litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraueramus, vt ſimultates deponerent, vt ſocietatem coirent, vt Chriſtianæ Reipubl. in maximum, & propinquum iam adductæ diſcrimen, communibus ſtudijs, & ſubſidijs opitularentur. Iam vero teſtes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores, graueſque ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam plurimas iam ſuſcepimus: nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt: quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum: ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus

qui-

quidem; ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ noſtræ, ſuos [a] voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Ieſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verum in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quod Nicææ habitum eſt, & ſi, peccatis noſtris impedientibus, inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt: quarum oportunitate nos ſperantes, & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij auctoritate perfici poſſe pacem; apud Principes inſtitimus, vt & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de vtroque ſe excuſaſſent; quod & ipſis redire in regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendijs feſſos, atque exhauſtos, recreari, & refici oporteret; nos hortati ſunt, vt aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, litteras interim à Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, tranſacto iam, & longius præterito Concilij ineundi die, vnum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuntio accepto, cùm videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, vt differretur tempus agendi Concilij vſque ad ſanctum Paſcha, diemque feſtum futuræ Dominicæ reſurrectionis. Cuius noſtri præcepti, expectationiſque decretæ litteræ Genuæ Anno Incarnationis Domini MDXXXVIII. IV. Kal. Iul. factæ, publicatæque ſunt: atque hanc dilationem eo propenſius fecimus, quod pollicitus eſt nobis vterque Princeps Legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum, vt ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob breuitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur: & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, vt hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi præponeretur, cum ipſum Concilium

[a] *Act. 5. in fin. & 2. Cor. 11. f. g.*

pace facta, multo deinde vtilius, & ſalutarius Chriſtianæ Reipubl. futurum eſſet; ſemper enim hæc pacis ſpes nobis iniecta Principum nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt: quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum à Nicæa noſtrum, ipſorum duorum Principum inter ſe beneuola, amicaque congreſſio: quæ maxima noſtra cum lætitia, à nobis intellecta, confirmauit nos in bona ſpe, vt tandem aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionem cum & expeteremus & vrgeremus; nec ſolum duobus antedictis Principibus, verum etiam chariſſimo in Chriſto filio noſtro Ferdinando, Regi Romanorum, videretur, actionem Concilij, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere: cunctique à nobis per litteras ſuoſque Oratores contenderent, vt alias rurſus temporis prorogationes faceremus; præcipue autem inſtaret Sereniſſimus Cæſar, promiſiſſe ſe demonſtrans ijs, qui à Catholica vnitate diſſentiunt, ſe operam ſuam apud nos interpoſiturum, vt aliqua concordiæ ratio iniretur; quod ante ſuam in Germaniam profectionem apte non poſſet fieri: Nos, eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cerneremus, ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prælatos Vincentiam conueniſſe; prorogationis nomen iam fugientes, quod tam ſæpe fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum ſuſpendere maluimus: itaque fecimus, & de ſuſpenſione huiuſmodi litteras ad ſingulos ſupradictorum Principum decima die Iun. MDXXXIX dedimus, ſicut ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, paciſque aliqua concluſio expectatur; quæ & dignitatem poſtea, frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ Reipub. præſentiorem ſalutem erat allatura; Chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſæ ſunt; Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam vocantibus; Ferdinando Rege bellum in eos mouente; Belgis ad defectionem à Cæſare ex parte quadam incitatis: cuius defectionis comprimendæ cauſa per Galliam amiciſſime,

ciſſime, & cum Rege Chriſtianiſſimo concordiſſime, magno beneuolæ inter eos voluntatis indicio tranſiens in Belgas Sereniſſimus Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conuentus Germaniæ Principum, & ciuitatum, tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cum, ſpe pacis iam deficiente, ille quoque modus curandæ in conuentibus, tractandæque concordiæ ad maiores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur: inducti fuimus ad priſtinum Concilij generalis remedium reuerti, idque per Legatos noſtros S. R. E. Cardinales, ipſi Cæſari obtulimus; quod etiam poſtremo, & præcipue in Ratiſponenſi conuentu egimus, cùm illic dilectus filius noſter, Gaſpar tit. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, ſumma doctrina & integritate Legatum noſtrum ageret; nam cum, id quod ne accideret, antea veriti eramus, ex eius conuentus ſententia peteretur à nobis, vt ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur; idque nobis vt concederemus, neque Chriſtiana & Catholica veritas, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ dignitas permitteret; palam potius Concilium, vt quamprimum fieret, proponi mandauimus. Neque vero in alia vnquam ſententia, & voluntate fuimus, quam vt primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur: ſperabamus enim ex eo & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianæ religionis integritatem poſſe recuperari: verumtamen id cum bona gratia, & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus; dum obſeruamus tempus abſconditum, [a] tempus beneplaciti tui, ò Deus; aliquando tandem decernere compulſi ſumus, omne eſſe tempus beneplacitum Deo, cum de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem pertinentibus, conſilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in peius ruere, Hungaria à Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, ceteris omnibus metu mœroreque afflictis: nullius iam Principis conſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis

[a] *Pſal.* 68.

voluntatem, & Chriſtianæ Reipubl. vtilitatem attendere conſtituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus; cuperemuſque cum vniuerſæ Chriſtianorum ſaluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos nouo Concilij habendi loco conſulere; aliquotque locis propoſitis, ipſam Tridentinam ciuitatem ab ipſis deſiderari videremus: nos etſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe iudicabamus; ad eorum tamen poſtulationes noſtram voluntatem paterna charitate deflexímus. Itaque Tridentum [a] ciuitatem elegimus: qua in ciuitate œcumenicum Concilium ad proxime venturas Kalendas Nouemb. haberetur: idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, alijſque Germaniæ finitimis nationibus facillime, ex Gallia, Hiſpania, ceteriſque prouincijs remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati conuenire poſſent. Dies autem Concilij ea à nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet & publicandi per Chriſtianas nationes noſtri huius decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annum tempus præfiniremus mutando Concilij loco, [b] ſicut quibuſdam conſtitutionibus alias præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod longius extrahi ſpem ſanandæ aliqua in parte Chriſtianæ Reipubl. quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus: & tamen videmus tempora: agnoſcimus difficultates: quid ſperari poſſit ex conſilijs noſtris, incertum eſſe intelligimus. ſed quia ſcriptum eſt, [c] Reuela Domino viam tuam, & ſpera in eo; & ipſe faciet: magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere, conſtituimus: ſæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, vt, quod humana conſilia non valent, diuina virtus efficiat. Huius igitur ipſius Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac beatorum eius Apoſtolorum, Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de venerabilium item fratrum noſtrorum, S.R.E. Cardina-

dina-

[a] *In extrema Italia ora ſeu finibus Venetorum Germaniam verſus ſita eſt, amœniſtimo loco.* [b] *Concil. Conſtantienſe Seſs.39.* [c] *Pſal.36.*

dinalium conſilio, & aſſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amouemus, ſacrum œcumenicum & generale Concilium in ciuitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibuſque nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Nouembris anni præſentis ab incarnatione Domini MDXLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adiuuante, ad ipſius gloriam, atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſoluendum, perficiendumque indicimus, annuntiamus, conuocamus, ſtatuimus, atque decernimus: omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumque, quibus iure, aut priuilegio in Concilijs generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi iurisiurandi, quod nobis, & huic ſanctæ Sedi præſtiterunt, ac ſanctæ virtute obedientiæ, alijſque ſub pœnis, iure aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum aduerſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteque præcipientes, vt ipſimet, niſi forte iuſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per ſuos legitimos procuratores, & nuntios, ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, necnon ceteros Reges, Duces, Principes, quorum præſentia, ſi alias vnquam, hoc quidem tempore maxime ſanctiſſimæ Chriſti fidei, & Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris, rogantes atque obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius fidei veritas, & religio, & intus, & extra grauiter iam oppugnatur, vt, ſi ſaluam volunt Chriſtianam eſſe Rempublicam, ſi ſe Domino obſtrictos & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficijs intelligunt, ne deſerant ipſius Dei cauſam & negotium; ipſimet ad ſacri Concilij celebrationem veniant, in quo ipſorum pietas, atque virtus communi vtilitati, ſalutique ſuæ, ac ceterorum, & temporali, & æternæ, plurimum eſt profutura. Sin

autem, id quod nollemus, accedere ipſi non poterunt; at graues ſaltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui perſonam Principis ſui quiſque, & cum prudentia, & cum dignitate poſſint in Concilio referre. In primis vero vt id curent, quod ipſis facillimum eſt, vt ex ſuis cuiuſque regnis, ac prouincijs Epiſcopi & Prælati ſine tergiuerſatione & mora ad Concilium proficiſcantur. quod maxime quidem à Prælatis, Principibuſque Germaniæ Deum ipſum, atque nos impetrare æquum eſt; vt cum eorum præcipue cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea ciuitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata, non grauentur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare; quò melius, atque commodius, quæ ad integritatem & veritatem Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe tàm Principum, quàm populorum pacem, vnitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum & infidelium, quibus illi vniuerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate conſuli, tractari, confici, ad optatoſque exitus deduci quamprimùm, & quamoptimè poſſint. Atque vt noſtræ hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perueniant; neue quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus; volumus, & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem diuinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per curiæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valuis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur; vbi ad lectionem & notitiam cunctorum aliquandiu expoſitæ pendeant: cumque inde amouebuntur, earum nihilominus exempla in

eiſdem

eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque huiuſmodi, omnes & quoſcumque quos antedictæ noſtræ litteræ comprehendunt, poſt ſpatium duorum menſium à die litterarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos eſſe, atque adſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent; tranſumptis quidem earum, quæ manu publici notarij ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicuius Eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munita fuerint, vt fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annuntiationis, conuocationis, ſtatuti, decreti, mandati, præcepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ MDXLII. XI. Kalend. Iun. Pontificatus noſtri anno VIII.

Bloſius.

Hier. Dand.

SESSIO PRIMA,

SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI SVB PAVLO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XIII. MENSIS DECEMBRIS ANNO DOMINI MDXLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacet ne vobis, ad laudem, & gloriam ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, ad pacem, & vnionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & inceptum eſſe? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Et cum proxima ſit celebritas Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti; & ſubſequantur aliæ feſtiuitates labentis, & incipientis anni; placet ne vobis primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Iouis poſt Epiphaniam, quæ erit ſeptima menſis Ian. anno Domini MDXLVI.? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO SECVNDA,

CELEBRATA DIE VII. MENSIS IANVARII MDXLVI.

Decretum de modo viuendi, & alijs in Concilio ſeruandis.

SAcroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem

eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, agnoſcens cum beato Iacobo Apoſtolo, quòd [a] omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens à Patre luminum; qui ijs qui poſtulant à ſe ſapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis: & ſimul ſciens, quòd [b] initium ſapientiæ eſt Timor Domini: ſtatuit, & decreuit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles, in ciuitate Tridentina congregatos, exhortandos eſſe, prout exhortatur, vt ſe à malis, & peccatis hactenus commiſſis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, [c] & deſideria carnis non perficere, orationibus inſtare, ſæpius confiteri, Euchariſtiæ ſacramentum ſumere, eccleſias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quiſque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Chriſtianorum, & vnitate Eccleſiæ priuatim orare velint: Epiſcopos vero, & quoſcumque alios, in ordine ſacerdotali conſtitutos, œcumenicum Concilium in ea ciuitate concelebrantes, vt aſſiduè in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium Miſſæ quolibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis reſurrexit, ac [d] Spiritum ſanctum in diſcipulos infudit, peragere ſatagant, facientes, ſicut idem Spiritus ſanctus per [e] Apoſtolum præcipit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones, pro Sanctiſſimo Domino noſtro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus: vt quietam & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, vt ieiunent ſaltem ſingulis ſextis ferijs in memoriam paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent: in eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis ferijs celebretur Miſſa de Spiritu ſancto, cum Litanijs & alijs orationibus ad hoc inſtitutis: in alijs vero eccleſijs eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & orationes; [f] tempore autem, quo

[a] *Iacob.* 1. [b] *Prouerb.* 1. *&* 9. *Pſalm.* 110. *Eccl.* 1.
[c] *Galat* 5. [d] *Actor.* 2. [e] 1. *Timot.* 2.
[f] *Infra Seſsione* 22. *in Decreto de obſeruandis in celebr. Miſs.*

quo ſacra peragantur, collocutiones, & confabulationes non fiant; ſed ore & animo celebranti aſſiſtatur. Et quoniam [a] oportet Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ bene præpoſitos; hortatur etiam, vt ante omnia quilibet in menſa [b] ſeruet ſobrietatem, moderationemque ciborum; deinde, cum in eo loco ſæpe otioſi ſermones oriri ſoleant, vt [c] in ipſorum Epiſcoporum menſis diuinarum Scripturarum lectio admiſceatur: familiares vero ſuos vnuſquiſque inſtruat & erudiat, ne ſint rixoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & voluptatum amatores; vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur; & in veſtitu, & cultu, & omnibus actibus honeſtatem præ ſe ferant, ſicut decet miniſtros miniſtrorum Dei. Ad hæc, cum huius ſacroſancti Concilij præcipua cura, ſolicitudo, & intentio ſit, vt, propulſatis hæreſum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Ieſu Chriſto, [d] qui vera lux eſt, annuente, candor, puritaſque refulgeat; & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipſa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præſertim, qui ſacrarum litterarum peritiam habent, vt ſedula meditatione diligenter ſecum ipſi cogitent, quibus potiſſimum vijs, & modis ipſius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit; quo maturius, & conſultius damnari damnanda, & probanda probari queant: vt per totum orbem omnes vno ore, & eadem fidei confeſſione glorificent Deum, & Patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti.

In ſententijs vero dicendis, iuxta [e] Toletani Concilij ſtatutum, in loco benedictionis conſidentibus Domini ſacerdotibus, nullus debeat, aut immodeſtis vocibus perſtrepere, aut tumultibus perturbare: nullis etiam falſis, vaniſue, aut obſtinatis diſceptationibus contendere: ſed quidquid dicatur, ſic

[a] 1 *Tim.* 3. [b] *Tit.* 1. 1 *Tim.* 3. *c. fin.* 2. *quæſt.* 7. *cuinſim Conc. Tol.* 3. *cap.* 7. *Conc. Rhemen. c.* 27. *Euſeb. in* 4. *Decr. & infra Seſſ.* 25. *cap.* 1. *de reformat.* [c] *c. Pro reuerentia, Diſtinct.* 44. [d] *Ioan.* 1. [e] *Concil. Tolet.* 11. *cap.* 1. *Conc. Conſtant. Seſſ.* 1. *in princ. c. In loco* 5. *quæſt.* 4. *Vide &* 4. *Tolet. cap.* 3.

ſic mitiſſima verborum prolatione temperetur, vt nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflectatur.

Inſuper ipſa ſacra Synodus ſtatuit, ac decreuit, quod, ſi forte contigerit aliquos debito in loco [*a*] non ſedere, & ſententiam, etiam ſub verbo, *Placet*, proferre, Congregationibus intereſſe, & alios quoſcumque actus facere, Concilio durante; nulli propterea præiudicium generetur, nullique nouum ius acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſsio ad diem Iouis, quartam menſis Febr. proxime uenturi.

SESSIO TERTIA,

CELEBRATA

DIE IIII. MENSIS FEBRVARII MDXLVI.

Decretum de Symbolo fidei.

IN *nomine ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.*

Hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quæ duobus illis capitibus, de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis, continentur, quorum cauſa præcipue eſt congregata; agnoſcens autem cum [*b*] Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem aduerſus carnem, & ſanguinem, ſed aduerſus ſpirituales nequitias in cæleſtibus, cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, vt confortentur in Domino, & in potentia virtutis eius, in omnibus ſumentes [*c*] ſcutum fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant,

[a] *Idem in concluſione repetitur. Epiſcopis forma præſcripta eſt 1 Bracc. cap. 24 & c. Epiſcopos 17. Diſtinct.*
[b] *Epheſ. 6.* [c] *Epheſ. 6.*

piant, cum gladio ſpiritus, quod eſt Verbum Dei. Itaque, vt hæc pia eius ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat, ante omnia ſtatuit, & decernit, præmittendam eſſe confeſſionem fidei, [a] Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Concilijs hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſueuere: quo ſolo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, tamquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſario conueniunt, ac fundamentum firmum & vnicum, contra quod [b] portæ Inferi nunquam præualebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Eccleſijs legitur, exprimendum eſſe cenſuit, quod quidem eiuſmodi eſt.

Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium: & in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem, deſcendit de cælis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die, ſecundum Scripturas; & aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris; & iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem; qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: & vnam ſanctam Catholicam & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum: & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſæculi. Amen.

Indi-

[a] *Conc. Nicæn. Conc. Rom. ſub Iul. 1. Con. Hippon. in prin. Conc. Conſtant. 6. Actione 17. cum ſim. cap. 1. Diſt. 15. c. Baptizandos cum ſeq. de Conſ. Diſt. 4. cap. 1. de ſum. Trinit.*

[b] *Matth. 16.*

Indictio futuræ Seſſionis.

Eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea Præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diuerſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quo huc veniant; cogitanſque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda, eò maioris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quò [*a*] maiori fuerint, & pleniori Patrum conſilio & Præſentia ſancita & corroborata; ſtatuit, & decreuit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Iouis, quæ ſubſequetur Dominicam Lætare, proxime futuram: interim tamen non differri diſcuſſionem & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda & examinanda videbuntur.

SESSIO QVARTA,

CELEBRATA

DIE VIII. MENSIS APRILIS MDXLVI.

Decretum de Canonicis ſcripturis.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuo ante oculos proponens, vt ſublatis erroribus, puritas ipſa Euangelij in Eccleſia conſeruetur: quod [*b*] promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, Dominus noſter Ieſus Chriſtus Dei Filius, proprio ore primum promulgauit; deinde per ſuos Apoſtolos tamquam fontem omnis & ſalutaris veritatis, & morum diſciplinæ, [*c*] omni creaturæ prædicari iuſſit: perſpicienſque hanc veritatem, & diſciplinam contineri in libris

[a] *Vide infra Catalogum eorum qui Concilio interfuerunt.* [b] *Ierem. 31. f.* [c] *Matth. & Marc. vlt.*

bris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut [a] ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos vſque peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam veteris, quam noui Teſtamenti, cum vtriuſque vnus Deus ſit auctor, nec non traditiones ipſas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tamquam vel oretenus à Chriſto, vel à Spiritu ſancto dictatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſeruatas, pari pietatis affectu, ac reuerentia ſuſcipit, & veneratur. Sacrorum vero librorum [b] indicem huic decreto adſcribendum cenſuit; ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, quinam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur. Sunt vero infraſcripti: Teſtamenti veteris, quinque Moyſi, id eſt, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium; Ioſue, Iudicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Eſdræ primus, & ſecundus qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Heſter, Iob, Pſalterium Dauidicum centum quinquaginta Pſalmorum, Parabolæ, Eccleſiaſtes, Canticum canticorum, Sapientia, Eccleſiaſticus, Iſaias, Ieremias, cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id eſt, Oſea, Ioël, Amos, Abdias, Ionas, Michæas, Nahum, Habacuc, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & ſecundus. Teſtamenti noui, quatuor Euangelia, ſecundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apoſtolorum à Luca Euangeliſta conſcripti: quatuordecim Epiſtolæ Pauli Apoſtoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galathas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Colloſſenſes, duæ ad Theſſalonicenſes, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apoſtoli duæ, Ioannis Apoſtoli tres, Iacobi Apoſtoli vna, Iudæ Apoſtoli vna, & Apocalypſis Ioannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos inte-

gros

[a] 2. *The* 2. *c. Eccleſiaſticarum, Diſtinct.* 11 *& c cum Marthæ de celebr. Miſſ. Con Senonenſe tempore Clementis* 7. *dec.* 5. [b] *In can. Apoſt c.* 84 *Innocent.* 1 *epiſt* 3. *c.* 7. *Gelaſius in Conc.* 70 *epiſ. Concil. Laod cap.* 59. *Concil. Cart.* 3. *cap.* 47. *c. ſancta Romana, Diſt.* 15. *& Epiſt. Eugen. in Conc. Florent. ad Armenos.*

gros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Catholica legi conſueuerunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro ſacris & canonicis non ſuſceperit, & traditiones prædictas ſciens, & prudens contempſerit; anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via ipſa Synodus, poſt iactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimonijs, ac præſidijs in confirmandis dogmatibus, & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit vſura.

Decretum de editione, & uſu ſacrorum librorum.

Inſuper eadem ſacroſancta Synodus conſiderans non parum vtilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, ſacrorum librorum, quænam pro authentica habenda ſit, innoteſcat; ſtatuit, & declarat, vt hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorum vſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, prædicationibus, & expoſitionibus pro authentica habeatur; & vt nemo illam reijcere quouis prætextu audeat, vel præſumat.

Prætereà, ad [a] coercenda petulantia ingenia, decernit, vt nemo, ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam [b] contra vnanimem conſenſum Patrum, ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat; etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo vnquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contrauenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à iure ſtatutis puniantur.

Sed & [c] Impreſſoribus modum in hac parte, vt par

[a] *c. Hæreſis, & cap. Quidam, in fin. 24. quæſt. 3. infrà Seſs. 13. c. 1.* [b] *Sic Synodus in Trul. c. 19. quam putant Conſtan. 6. c. Exijt circa fin. de ver. ſign. in 6.*

[c] *Nunc etiam cenſuris Bullæ Cænæ* I*mpreſſ. lib. prohibitorum innodantur.*

par eſt, imponere volens, qui iam ſine modo, hoc eſt, putantes ſibi licere quidquid libet, ſine licentia Superiorum Eccleſiaſticorum, ipſos ſacræ Scripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet indifferenter, ſæpè tacito, ſæpè etiam ementito prælo, &, quod grauius eſt, ſine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros huiuſmodi temere venales habent; decernit, & ſtatuit, vt poſthac ſacra Scriptura, potiſſimum verò hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quam emendatiſſimè imprimatur; nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilij nouiſſimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi regulares fuerint, vltra examinationem, & probationem huiuſmodi, licentiam quoque à ſuis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel euulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant quibus Impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipſa verò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideò in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi, authenticè appareat: idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen, gratis fiat: vt probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque conuertuntur, & torquentur verba, & ſententiæ ſacræ Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, libellos etiam famoſos; mandat, & præcipit, ad tollendam huiuſmodi irreuerentiam, & contemptum, nè de cetero quiſquam quomodolibet verba Scripturæ ſacræ ad hæc, & ſimilia audeat vſurpare; vt omnes huius generis homines, temeratores, & violatores verbi Dei, iuris, & arbitrij pœnis per Epiſcopos coërceantur.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe feria quinta, poſt ſacratiſſimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SESSIO QVINTA, CELEBRATA

DIE XVII. MENSIS IVN. M.D.XLVI.

Decretum de peccato originali.

VT fides noſtra Catholica, [*a*] ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis erroribus, in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; & nè populus Chriſtianus [*b*] omni vento doctrinæ circumferatur; cum [*c*] ſerpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiuſque remedio non ſolùm noua, ſed vetera etiam diſſidia excitauerit; ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, iam ad reuocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ iudicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

1. Si [*d*] quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & iuſtitiam, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam præuaricationis huiuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideò mortem, quam antea illi [*e*] comminatus fuerat Deus, & cum morte capti-

[a] *Heb.* 11. [b] *Epheſ.* 4. [c] *Gen.* 3. [d] *Celeſt.* 1. *epiſt.* 1. *cap.* 4. [e] *Gen.* 3.

captiuitatem ſub eius poteſtate [*a*] qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt, diaboli, totumque Adam, per illam præuaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe: anathema ſit.

2. Si quis Adæ præuaricationem ſibi ſoli, & [*b*] non eius propagini, aſſerit nocuiſſe; & acceptam à Deo ſanctitatem, & iuſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis etiam eum perdidiſſe; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non autem, & peccatum, quod mors eſt animæ: anathema ſit: cum contradicat Apoſtolo dicenti: [*c*] Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertranſijt, in quo omnes peccauerunt.

3. Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine vnum eſt, & propagatione, non imitatione transfuſum omnibus, ineſt vnicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium aſſerit tolli, quam per meritum vnius mediatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, [*d*] qui nos Deo reconciliauit in ſanguine ſuo, factus nobis [*e*] iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio; aut negat ipſum Chriſti Ieſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ rite collatum, tàm adultis, quàm paruulis applicari; anathema ſit: quia [*f*] non eſt aliud nomen ſub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri. Vndè illa vox: [*g*] Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: [*h*] Quicumque baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis.

4. Si quis paruulos recentes ab vteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit [*i*] in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam trahe-

re ori-

[a] *Hebr.2.Conc.Arauſicanum 2.c.1.* [b] *Rom.5. 1.Cor.15.Concil Arauſicanum 2.c.2.* [c] *Rom.5.c. Placuit 153.c. Regenerante,& c. Quæris in fin.de Conſ.Diſtinct.4.* [d] *1.Tim.2.Coloſſ.1.* [e] *1.Cor.1.* [f] *Actor.4.* [g] *Ioan.1.* [h] *Gal.3.* [i] *Concil.Mileuitanum cap.2.Concil.Afric.cap.77. & c.Placuit 3.de Conſ.Diſtinct.4.*

re originalis peccati, quod regenerationis lauacro neceſſe ſit expiari ad vitam æternam conſequendam; vndè fit conſequens, vt in eis forma Baptiſmatis, in remiſſionem peccatorum, non vera, ſed falſa intelligatur: anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: [*a*] Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertranſijt, in quo omnes peccauerunt: niſi quemadmodum Eccleſia Catholica, vbique diffuſa ſemper intellexit: propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apoſtolorum etiam paruuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis, adhuc committere potuerunt, ideò in remiſſionem peccatorum veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. [*b*] Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

5. Si quis per Ieſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud [*c*] dicit tantum radi, aut non imputari: anathema ſit: in renatis enim nihil odit Deus: quia [*d*] nihil eſt damnationis ijs, qui verè [*e*] conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem: qui [*f*] non ſecundum carnem ambulant, ſed, [*g*] veterem hominem exuentes, & [*h*] nouum, qui ſecundum Deum creatus eſt, induentes; innocentes, immaculati, puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti ſunt, [*i*] hæredes quidem Dei, cohæredes autem Chriſti, ita vt nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, vel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quæ cum ad agonem relicta ſit, nocere

[a] *Rom.5.c.Placuit.c.Quæris, in fin.& c.Regenerante, de Conſ.Diſtinct.4.* [b] *Ioann.3.c.Filius,& c Non dubito.de Conſ.Diſtinct.4.c.Debitum cum ſeq.de Bapt.* [c] *Ex cap.13.lib.1.contra 2.epiſt.Pelag.* [d] *Roman.8.* [e] *Rom.6. & c.Proprie, de Conſ. Diſtinct 4.* [f] *Rom.8.* [g] *Coloſſ.3.* [h] *Epheſ.4.c.Quomodo renouari.de Pœnit.Diſtinct.2.* [i] *Roman 8.Gal.3.*

cere non conſentientibus, ſed viriliter per Chriſti Ieſu gratiam repugnantibus non valet: quinimò, [*a*] qui legitime certauerit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando [*b*] Apoſtolus peccatum appellat, ſancta Synodus declarat, Eccleſiam Catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod verè, & propriè in renatis peccatum ſit, [*c*] ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit, anathema ſit.

Declarat tamen hæc ipſa ſancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis, comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem Mariam, Dei genitricem; ſed obſeruandas eſſe [*d*] Conſtitutiones felicis recordationis Sixti Papæ IV. ſub pœnis in eis Conſtitutionibus contentis, quas innouat.

Decretum de reformatione.

CAPVT I.

De inſtituenda lectione ſacræ Scripturæ, & liberalium artium.

EAdem ſacroſancta Synodus, pijs Summorum Pontificum, & probatorum [*e*] Conciliorum Conſtitutionibus inhærens, eaſque amplectens, & illis adijciens; nè cæleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat; ſtatuit, & decreuit, quòd in illis Eccleſijs, in quibus præbenda, aut præſtimonium, ſeù aliud quouis nomine nuncupatum ſtipendium pro Lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos, qui præbendam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi obtinent, ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitio-

[a] 2 *Tim.2.* [b] *Rom 6.7 & 8.Coloſſ.3.*
[c] *Reſpicit, c.13. lib.1.contra 2.epiſt. Pelag. & ali. loc. eiuſdem.* [d] *Vide infra 11.* [e] *Conc.Lateran. ſub Innocen.2.cap.11.Cabilon.2.cap.3.cap.De quibuſdam 37.Diſtinct.*

poſitionem, & interpretationem per ſe ipſos, ſi ido-
nei fuerint, alioquin per idoneum ſubſtitutum, ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cetero verò præbenda, præſtimonium, aut ſtipendium huiuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſe ipſos id munus explicare poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida. [a] In Eccleſijs autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, ſi ciuitas inſignis, vel populoſa, ac etiam in collegiatis exiſtentibus in aliquo inſigni oppido, etiam nullius diœceſis, ſi ibi Clerus numeroſus fuerit, vbi nulla præbenda, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur; præbenda quomodocumque, præterquam ex cauſa reſignationis, primò vacatura, cui aliud onus incompatibile iniunctum non ſit, ad eum vſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis Eccleſijs nulla, vel non ſufficiens præbenda foret, [b] Metropolitanus, vel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicuius ſimplicis beneficij, eiuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum ſuæ Ciuitatis, & diœceſis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli conſilio, ita prouideat, vt ipſa ſacræ Scripturæ lectio habeatur; ita tamen, vt quæcumque aliæ lectiones, vel conſuetudine, vel quauis alia ratione inſtitutæ, propter id minimè prætermittantur. Eccleſiæ verò, quarum annui prouentus tenues fuerint, & vbi tam exigua eſt Cleri, & populi multitudo, vt Theologiæ lectio in eis commodè haberi non poſſit, ſaltem [c] Magiſtrum habeant, ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui Clericos, alioſque ſcholares pauperes grammaticam gratis doceat; vt deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtu-

[a] *c. Quia, & c. fin. de Magiſt. & infra Seſſ. 23. de refor. cap. 18.* [b] *Infra Seſſ. 24. cap. 15. de refor.* [c] *Con Conſtant. 6. c. 5. c. 1 & cap. Quia de Magiſt. Conc. Lateran. ſub Alex. 3. c. 18. & ſub Innoc. 3. c. 11. & infra Seſſ. 23. cap. 18. de refor. Clem. Ne in agro de ſtatu mon. cap. 2. de Mag.*

dia, annuente Deo, tranſire poſſint; ideoque illi [a] Magiſtro grammatices, vel alicuius ſimplicis beneficij fructus, quos tamdiù percipiat, quamdiù in docendo perſtiterit, aſſignentur; dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio: vel ex capitulari, vel Epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſoluatur: vel alias Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ Eccleſiæ, & diœceſi accommodam; nè pia hæc, vtilis, atque fructuoſa prouiſio quouis quæſito colore negligatur. In Monaſterijs quoque Monachorum, vbi commodè fieri queat, etiam [b] lectio ſacræ Scripturæ habeatur; qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc, vt Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In Conuentibus verò aliorum Regularium, in quibus ſtudia commodè vigere poſſunt, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus, vel Prouincialibus aſſignetur dignioribus Magiſtris. In gymnaſijs etiam publicis, vbi tam honorifica, & ceterorum omnium maximè neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicæ fidei defenſionem, & incrementum, ſanæque doctrinæ conſeruationem, & propagationem inſtituatur: & vbi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, [c] ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur: ſtatuit eadem ſancta Synodus, neminem ad huiuſmodi lectionis officium, tàm publicè, quàm priuatim admittendum eſſe, qui priùs ab Epiſcopo loci de vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in clauſtris Monachorum non intelligatur. Docentes verò ipſam ſacram Scripturam, dum publicè in ſcholis docuerint, & [d] ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum, in abſentia à iure communi conceſſis, plenè gaudeant, & fruantur.

CAPVT

[a] *Is ad profeſsionem fidei tenetur ex Bulla Pij* 4. *In ſacroſancta*. 1564. [b] *Cui addidit Paulus* 5. *lectionem Hæbraicam, Græcam, & Arabicam, Conſt. Apoſtolicæ,* 1610. [c] *Hinc emanauit* Bulla *Pij* 4. *de Profeſſ. fidei, Decemb.* 1564. [d] *c. fin. de mag.*

CAPVT II.

De verbi Dei concionatoribus, & Quæſtoribus eleemoſynarijs.

QVia verò Chriſtianæ Reipublicæ [*a*] non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quam lectio; & [*b*] hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decreuit eadem ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſe ipſos, ſi legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum ſanctum Ieſu Chriſti Euangelium. Si verò contigerit Epiſcopos, & alios prædictos, legitimo detineri impedimento, iuxta formam [*c*] generalis Concilij, viros idoneos aſſumere [*d*] teneantur ad huiuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubiaceat vltioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes Eccleſias quocumque modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitimè impediti fuerint, [*e*] diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis; docendo, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, annuntiandoque eis cum breuitate, & facilitate ſermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes quas ſectari oporteat; vt pœnam æternam euadere, & cæleſtem gloriam conſequi valeant. Id verò ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi iuriſdictione quauis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet; etiam ſi Eccleſiæ quouis modo exemptæ dicerentur, aut alicui Monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſan annexæ, vel vnitæ, modo re ipſa in diœceſi ſint, prouida paſtoralis Epiſcoporum ſolicitudo non deſit, nè illud impleatur, [*f*] Paruuli pe-

[a] *Infra Seſſ.24.c.4. de refor.* [b] 11.*Tolet.cap.*3.
[c] *cap.inter cætera de offic.iud.ord.vide infra VIII.*
[d] *Inf.Seſſ.24.de refor.cap.4.* [e] *Conc.Conſtant.6.c.8.cap.Exijt.§.habetur etiam, de uer.ſign.in 6.Conc.Later.ult.Seſſ* 11. [f] *Ier.Th.4.*

li petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque, vbi ab Epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſuras eccleſiaſticas, ſeù alias, ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur; ita vt etiam, ſi ei ſic expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſoluatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat.

Si quæ verò Parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubiectæ Monaſterijs in nulla diœceſi exiſtentibus; ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum Prouincijs diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tanquam, quo ad hoc, Sedis Apoſtolicæ delegatis, compellantur, neque huius decreti executionem conſuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſiue recurſus impedire valeat, quouſque deſuper à competenti iudice, qui ſummariè, & ſola facti veritate inſpecta procedat, cognitum, & deciſum fuerit. [a] Regulares verò cuiuſcumque ordinis, niſi à ſuis Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſijs ſuorum Ordinum, prædicare non poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſijs verò, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, [b] etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur; ſine qua in ipſis Eccleſijs non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint; ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

Si verò, quod abſit, prædicator errores, aut ſcandala diſſeminauerit in populum, etiam ſi in Monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicet; Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hæreſes prædicauerit; contra eum, ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat; etiam ſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali priuilegio exemptum ſe eſſe prætenderet; quo caſu Epiſcopus auctoritate Apoſtolica, & tamquam Sedis Apoſtolicæ

[a] *Conc. Lateran. ultimum, Seſſ. 11 de modo præd.*

[b] *c Excommunicamus §. Quia verò, de hæretic. infra Seſſ. 24 cap 4. de reformat.*

cæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, nè quis prædicator, vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſè vexetur, iuſtamue de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caueant præterea Epiſcopi, nè aliquem, vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam Religionum ſuarum viuunt; vel Presbyterorum ſæcularium, niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, in ſua ciuitate, vel diœceſi prædicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur; à qua priuilegia huiuſmodi, niſi tacita veritate, & expreſſo mendacio, ab indignis extorqueri veriſimile non eſt.

[a] Quæſtores verò eleëmoſynarij, qui etiam Quæſtuarij vulgò dicuntur, cuiuſcumque conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alium, prædicare præſumant; & contra facientes ab Epiſcopis, & Ordinarijs locorum, priuilegijs quibuſcunque non obſtantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, primam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe die Iouis, Feria quinta poſt feſtum B. Iacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſsio ad diem XIII. menſis Ianuarij, M. D. XLVII.

[a] *Conc. Later. ſub* Innoc. 3 *c.62. c. Cum ex eo. de pœnit. & remiſſ. Clem. Accuſationib. eo. tit. infrà Seſſ. 21. de ref. c. 9. c. Vt officium §. compeſcendi, de hæret. in 6. Ex Bulla Pij V. Et ſi Dominici 1567. ſublatæ ſunt indulgentiæ etiam perpetuæ, quæ quæſtuandi præbeant occaſionem.*

SESSIO SEXTA, CELEBRATA

DIE XIII. MENSIS IANVARII M.D.XLVII.

Decretum de iuſtificatione. Proœmium.

CVm hoc tempore, non ſine multarum animarum iactura, & graui Eccleſiaſticæ vnitatis detrimento, erronea quædam diſſeminata ſit de iuſtificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiæ tranquillitatem, & animarum ſalutem, ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, Præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ Tertij, Reuerendiſſimis Dominis, Dominis Io. Maria Epiſcopo Præneſtino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Ieruſalem Presbytero, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis: exponere intendit omnibus Chriſti fidelibus veram, ſanamque doctrinam ipſius iuſtificationis, quam [a] Sol iuſtitiæ Chriſtus Ieſus, [b] fidei noſtræ auctor, & conſummator, docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit; diſtrictius inhibendo, nè deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti decreto ſtatuitur, ac daclaratur.

CAPVT I.

De naturæ, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate.

PRimum declarat ſancta Synodus, ad iuſtificationis doctrinam probè, & ſincerè intelligendam, oportere, vt vnuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod [c] cum omnes homines in præuaricatione Adæ

[a] *Malach.* 4. [b] *Heb.* 12. [c] *Cæleſt.* 1. *epiſt. cap.* 4. 1. *Cor.* 15. *Rom.* 5.

Adæ innocentiam perdidiſſent; [a] facti immundi, &, vt Apoſtolus inquit, [b] natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, vſqueadeò ſerui erant peccati, & [c] ſub poteſtate diaboli, ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, ſed nè Iudæi quidem per ipſam etiam litteram legis Moyſi, indè liberari, aut ſurgere poſſent; tametſi in eis liberum arbitrium minimè extinctum eſſet, [d] viribus licet attenuatum, & inclinatum.

CAPVT II.

De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti.

QVo factum eſt, vt cæleſtis Pater, [e] Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, Chriſtum Ieſum, Filium ſuum, & ante legem, & legis tempore, multis [f] ſanctis Patribus declaratum, ac promiſſum, cum venit beata illa [g] plenitudo temporis, ad homines miſerit, vt & Iudæos, qui ſub lege erant, redimeret; & [h] gentes, quæ non ſectabantur iuſtitiam, iuſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc [i] propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris; [k] non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius mundi.

CAPVT III.

Qui per Chriſtum iuſtificantur.

VErum, etſi ille [l] pro omnibus mortuus eſt, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt, ſed ij dumtaxat, quibus meritum paſſionis eius communicatur; nam, ſicut reuera homines, [m] niſi

[a] *Iſai.64.* [b] *Epheſ.2.ſupra Seſſ.5.in princ.* [c] *Rom.3.& 6.Hæbr.2.* [d] *Concil.2. Arau.c.25.* [e] *2 Cor.1.* [f] *Gen.45.cum ſim.* [g] *Galat.4.* [h] *Rom.9.* [i] *Rom.3 & 5.Coloſſ.2.1.Tim.2.& 2. Timot.1.cap.Multiplex de Pœnit. Diſtinct.1.* [k] *1. Ioan.2.* [l] *2.Cor.5.* [m] *Alluſio ad uerb.Aug. epiſt.89.Omnes, qui renaſcuntur in iuſtificationem,&c.quæ alibi crebro inculcat.infrà Can.1.*

SESSIO SEXTA, CELEBRATA

DIE XIII. MENSIS IANVARII M.D.XLVII.

Decretum de iuſtificatione. Proœmium.

CVm hoc tempore, non ſine multarum animarum iactura, & graui Eccleſiaſticæ vnitatis detrimento, erronea quædam diſſeminata ſit de iuſtificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiæ tranquillitatem, & animarum ſalutem, ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, Præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ Tertij, Reuerendiſſimis Dominis, Dominis Io. Maria Epiſcopo Præneſtino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Ieruſalem Presbytero, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis: exponere intendit omnibus Chriſti fidelibus veram, ſanamque doctrinam ipſius iuſtificationis, quam [a] Sol iuſtitiæ Chriſtus Ieſus, [b] fidei noſtræ auctor, & conſummator, docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit; diſtrictius inhibendo, nè deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti decreto ſtatuitur, ac daclaratur.

CAPVT I.

De naturæ, & legis ad iuſtificandos homines imbecillitate.

PRimum declarat ſancta Synodus, ad iuſtificationis doctrinam probè, & ſincerè intelligendam, oportere, vt vnuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod [c] cum omnes homines in præuaricatione

Adæ

[a] *Malach.* 4. [b] *Heb.* 12. [c] *Cæleſt.* 1. *epiſt. cap.* 4. 1. *Cor.* 15. *Rom.* 5.

Adæ innocentiam perdidiſſent; [a] facti immundi, & , vt Apoſtolus inquit, [b] natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, vſqueadeò ſerui erant peccati, & [c] ſub poteſtate diaboli, ac mortis, vt non modo gentes per vim naturæ, ſed nè Iudæi quidem per ipſam etiam litteram legis Moyſi, indè liberari, aut ſurgere poſſent; tametſi in eis liberum arbitrium minimè extinctum eſſet, [d] viribus licet attenuatum, & inclinatum.

CAPVT II.

De diſpenſatione, & myſterio aduentus Chriſti.

QVo factum eſt, vt cæleſtis Pater, [e] Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, Chriſtum Ieſum, Filium ſuum, & ante legem, & legis tempore, multis [f] ſanctis Patribus declaratum, ac promiſſum, cum venit beata illa [g] plenitudo temporis, ad homines miſerit, vt & Iudæos, qui ſub lege erant, redimeret; & [h] gentes, quæ non ſectabantur iuſtitiam, iuſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc [i] propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris; [k] non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius mundi.

CAPVT III.

Qui per Chriſtum iuſtificantur.

VErum, etſi ille [l] pro omnibus mortuus eſt, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt, ſed ij dumtaxat, quibus meritum paſſionis eius communicatur; nam, ſicut reuera homines, [m] niſi

[a] *Iſai.64.* [b] *Epheſ.2.ſupra Seſſ.5.in princ.* [c] *Rom.3.& 6.Hæbr.2.* [d] *Concil.2. Arau.c.25.* [e] *2 Cor.1.* [f] *Gen.45.cum ſim.* [g] *Galat.4.* [h] *Rom.9.* [i] *Rom.3 & 5.Coloſſ.2.1.Tim.2.& 2. Timot.1.cap.Multiplex de Pœnit. Diſtinct.1.* [k] *1. Ioan.2.* [l] *2.Cor.5.* [m] *Alluſio ad uerb. Aug. epiſt.89.Omnes, qui renaſcuntur in iuſtificationem, &c. quæ alibi crebro inculcat. infrà Can.1.*

niſi ex ſemine Adæ propagati naſcerentur, non naſcerentur iniuſti; cùm ea propagatione, per ipſum dum concipiuntur, propriam iniuſtitiam contrahant: ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, numquam iuſtificarentur: cum ea renaſcentia per meritum paſſionis eius, gratia, qua iuſti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus [a] gratias nos ſemper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem ſortis Sanctorum in lumine, & eripuit de poteſtate tenebrarum, tranſtulitque in regnum Filij dilectionis ſuæ; in quo habemus redemptionem, & remiſſionem peccatorum.

CAPVT IV.

Inſinuatur deſcriptio iuſtificationis impij, & modus eius in ſtatu gratiæ.

QVibus verbis iuſtificationis impij deſcriptio inſinuatur, vt ſit translatio ab eo ſtatu, in quo homo naſcitur [b] filius primi Adæ, in ſtatum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per ſecundum Adam Ieſum Chriſtum, Saluatorem noſtrum; quæ quidem translatio poſt Euangelium promulgatum, ſine lauacro regenerationis, aut eius voto, fieri non poteſt, ſicut ſcriptum eſt: [c] Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in Regnum Dei.

CAPVT V.

De neceſsitate præparationis ad iuſtificationem in adultis, & undè ſit.

DEclarat præterea, ipſius iuſtificationis exordium in adultis à Dei per Chriſtum Ieſum præueniente gratia ſumendum eſſe, hoc eſt, ab eius vocatione, qua, nullis eorum exiſtentibus meritis, vocantur; vt, qui per peccata à Deo auerſi erant, per eius excitantem, atque adiuuantem gratiam ad conuertendum ſe ad ſuam ipſorum iuſtificationem, eidem

[a] *Coloſſ.* 2. [b] *Gal.* 4 *Tit.* 3. [c] *Ioann.* 3, *c. Filius, & c. Non dubito, de Conſecrat. Diſtinct.* 4.

eidem gratiæ liberè aſſentiendo, & cooperando, diſponantur: [*a*] ita vt, tangente Deo cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihil omninò agat, inſpirationem illam recipiens; quippe qui [*b*] illam & abijcere poteſt, neque tamen ſine gratia Dei mouere ſe ad iuſtitiam coram illo libera ſua voluntate poſſit; vndè in ſacris litteris, cum dicitur, [*c*] Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos: libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus; Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur; Dei nos gratia præueniri confitemur.

CAPVT VI.

Modus præparationis.

DIſponuntur autem ad ipſam iuſtitiam, dum excitati diuina gratia, & adiuti, [*d*] fidem ex auditu concipientes, libere mouentur in Deum, credentes vera eſſe, quæ diuinitus reuelata, & promiſſa ſunt; atque illud in primis, à Deo iuſtificari impium per gratiam eius [*e*] per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Ieſu; & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, à diuinæ iuſtitiæ timore, quo vtiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe conuertendo, in ſpem eriguntur, fidentes Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore; illumque, tamquam [*f*] omnis iuſtitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea mouentur [*g*] aduerſus peccata per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pœnitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet; denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare nouam vitam, & ſeruare diuina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: [*h*] Accedentem ad Deum oportet credere, quia eſt, & quod inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, [*i*] Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, [*k*] Timor Domini

[a] *Infrà Can.3.* [b] *Proſp.lib.2. de Vocat.gentium. c.28. & 29.* [c] *Zach 1 a. Ioël 2.cap.Conuertimini, de Pœnit.Diſt.1.Thren 5 d. & cap 31.c* [d] *Rom 10.* [e] *Rom 5.* [f] *Pſalm.41.* [g] *Infr.cap 14 & Seſſ.14.cap.4.de Contritione.* [h] *Habr.11.* [i] *Mar. 2. & Matth 9.* [k] *Eccle.1.*

mini expellit peccatum. Et, [a] Pœnitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum in nomine Ieſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſancti. Et, [b] Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, docentes eos ſeruare quæcumque mandaui vobis. Denique, [c] Præparate corda veſtra Domino.

CAPVT VII.

Quid ſit iuſtificatio impij, & quæ eius cauſæ.

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem iuſtificatio ipſa conſequitur; quæ non eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renouatio interioris hominis per voluntariam ſuſceptionem gratiæ, & donorum, vnde homo ex iniuſto fit iuſtus, & ex inimico amicus, vt ſit [d] hæres ſecundum ſpem vitæ æternæ. Huius iuſtificationis cauſæ ſunt; finalis quidem, gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens vero, miſericors Deus, qui gratuito [e] abluit, & [f] ſanctificat ſignans, & vngens [g] Spiritu promiſſionis ſancto; qui eſt pignus hæreditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus vnigenitus ſuus, Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui, cum [h] eſſemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis [i] iuſtificationem meruit, & pro nobis Deo Patri ſatisfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum Baptiſmi, quod [k] eſt Sacramentum fidei, ſine qua [l] nulli vnquam contigit iuſtificatio: demum vnica formalis cauſa eſt iuſtitia Dei, non qua ipſe iuſtus eſt, ſed qua nos iuſtos facit; qua videlicet ab eo donati, renouamur ſpiritu mentis noſtræ; & non modo reputamur, ſed vere iuſti nominamur, & ſumus, iuſtitiam in nobis recipientes vnuſ-

[a] *Act.2.c.Agunt, & c.proprie, de Conſ.Diſtinct.4.*
[b] *Matth. & Marc. ult. c.Prima, c Si quis, 79. & cap. Proprie, de Conſecr.diſt.4.* [c] 1.*Reg 7.a.* [d] *Tit 3.* [e] 1.*Cor 6.* [f] *Tit.3.* [g] *Epheſ 1.* [h] *Epheſ 2. Rom 5.* [i] *Epheſ 2.Rom.4 d.* [k] *Nihil eſt, de Conſec. Diſt.4.* [l] *Hebr 11.*

vnuſquiſque ſuam ſecundum menſuram, quam [*a*] Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout vult, & ſecundum propriam cuiuſque diſpoſitionem, & cooperationem: quamquam enim nemo poſſit eſſe iuſtus, niſi cui merita paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti [*b*] communicantur: id tamen in hac impij iuſtificatione fit, dum eiuſdem ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum ſanctum [*c*] charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui iuſtificantur, atque ipſis inhæret; vnde in ipſa iuſtificatione cum remiſſione peccatorum hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & charitatem. [*d*] nam fides, niſi ad eam ſpes accedat, & charitas, neque vnit perfecte cum Chriſto, neque corporis eius viuum membrum efficit. qua ratione veriſſime dicitur, [*e*] Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et, [*f*] In Chriſto Ieſu neque circumciſionem aliquid valere, neque præputium; ſed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Catechumeni ab Eccleſia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præſtantem; quam ſine ſpe, & charitate fides præſtare non poteſt. vnde & ſtatim verbum Chriſti audiunt: [*g*] Si vis ad vitam ingredi, ſerua mandata. Itaque veram, & Chriſtianam iuſtitiam accipientes, eam [*h*] ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, & immaculatam iubentur ſtatim renati conſeruare, vt eam perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, & habeant vitam æternam.

CAPVT VIII.

Quomodo intelligatur, impium per fidem & gratis iuſtificari.

CVm vero Apoſtolus [*i*] dicit, iuſtificari hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo ſenſu intel-

[a] 1.*Cor.*12.*Epheſ.*4. [b] *Philip.*3. [c] *Rom.*5. [d] *Infra cap.*10. [e] *Iacob.*2. [f] *Gal* 5. *&* 6 *c.Circumciſio, de Pœnitent Diſt.*2. [g] *Matth.*19. [h] *Luc.*15.*c.Quo modo renouari de Pœnit. Diſt.*2. [i] *Rom.*3.

intelligenda ſunt, quem perpetuus Eccleſiæ Catholicæ conſenſus tenuit, & expreſſit; vt ſcilicet per fidem ideo iuſtificari dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis iuſtificationis: [*a*] ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum eius conſortium peruenire: gratis autem iuſtificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ iuſtificationem præcedunt, ſiue fides, ſiue opera, ipſam iuſtificationis gratiam promeretur. ſi enim [*b*] gratia eſt, iam non ex operibus: alioquin, vt idem Apoſtolus inquit, gratia iam non eſt gratia.

CAPVT IX.

Refellitur inanis hæreticorum fiducia.

QVamuis autem neceſſarium ſit credere, neque remitti, neque remiſſa vnquam fuiſſe peccata, niſi gratis diuina miſericordia propter Chriſtum: nemini tamen fiduciam [*c*] & certitudinem remiſſionis peccatorum ſuorum iactanti, & in ea ſola quieſcenti, peccata dimitti, vel dimiſſa eſſe, dicendum eſt; cum apud hæreticos, & ſchiſmaticos poſſit eſſe, imo noſtra tempeſtate ſit, & magna contra Eccleſiam Catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui vere iuſtificati ſunt, abſque vlla omnino dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere, ſe eſſe iuſtificatos, neminemque à peccatis abſolui, ac iuſtificari, niſi eum, [*d*] qui certò credat ſe abſolutum, & iuſtificatum eſſe; atque hac ſola fide abſolutionem, & iuſtificationem perfici: quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet: nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia, dubitare debet: ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare, & timere poteſt; cum nullus ſcire valeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.

CAPVT

[a] *Hebr.* 11. *infra Can.* 9. [b] *Rom.* 11 *Epheſ.* 2. *Tit.* 3.
[c] *Infra Can.* 12. *&* 13. [d] *Infra Can.* 14.

CAPVT X.

De acceptæ iuſtificationis incremento.

SIc ergo iuſtificati, & amici Dei, ac [*a*] domeſtici facti, [*b*] euntes de virtute in virtutem renouantur, vt Apoſtolus inquit, de die in diem: hoc eſt, [*c*] mortificando membra carnis ſuæ, & [*d*] exhibendo ea arma iuſtitiæ in ſanctificationem, per obſeruationem mandatorum Dei, & Eccleſiæ, in ipſa iuſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide bonis operibus, creſcunt, atque magis iuſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: [*e*] Qui iuſtus eſt, iuſtificetur adhuc. Et iterum. [*f*] Ne verearis vſque ad mortem iuſtificari. Et rurſus: [*g*] Videtis quoniam ex operibus iuſtificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc verò iuſtitiæ incrementum petit ſancta Eccleſia, cum orat: [*h*] Da nobis, Domine, fidei, ſpei, & charitatis augumentum.

CAPVT XI.

De obſeruatione mandatorum, eamque neceſſariam eſſe, nec impoſſibilem.

NEmo autem, quantumuis iuſtificatus, liberum ſe eſſe ab obſeruatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patribus ſub anathemate prohibita voce vti, Dei præcepta homini iuſtificato ad obſeruandum eſſe impoſſibilia. Nam [*i*] Deus [*k*] impoſſibilia non [*l*] iubet, ſed [*m*] iubendo monet, & facere, quod poſſis, & petere, quod non poſſis; & adiuuat, vt poſſis. [*n*] Cuius mandata grauia non ſunt, cuius [*o*] iugum ſuaue eſt, & onus leue; qui enim ſunt filij Dei, Chriſtum diligunt: [*p*] qui autem diligunt eum, vt ipſemet

[a] *Epheſ.2.* [b] *Pſal.83. infra Can.24 2.Cor.4.in fin.* [c] *Coloſ.3.* [d] *Rom 6.d.* [e] *Apoc.vlt.* [f] *Eccle.18.c.* [g] *Iac.2 d.* [h] *Dominica 13.poſt. Pentecoſten.* [i] *Ex Aug.c.43.lib. De nat. & gratia.* [k] *1.Ioan 5.infr.Can 18.* [l] *Conc.Arauſ.2.cap.25.* [m] *Hieron.in epiſt.ad Creſiphon.* [n] *Ioan.5.* [o] *Matth.11.* [p] *Ioan 14 Conc.Africanum.c.81.82, & 83. Conc.Mileuitanum cap.7.8.& 9.*

ſemet teſtatur, ſeruant ſermones eius: quod vtique cum diuino auxilio præſtare poſſunt. Licet enim in hac mortali vita quantumuis ſancti, & iuſti, in leuia ſaltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea deſinunt eſſe iuſti: nam [*a*] iuſtorum illa vox eſt & humilis, & verax: Dimitte nobis debita noſtra. quo fit, vt iuſti ipſi eo magis ſe obligatos ad ambulandum in via iuſtitiæ ſentire debeant, quo liberati iam à peccato, [*b*] ſerui autem facti Deo, [*c*] ſobrie, iuſte, & pie viuentes proficere poſſint per Chriſtum Ieſum: [*d*] per quem acceſſum habuerunt in gratiam iſtam. [*e*] Deus namque ſua gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. [*f*] itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemque conſecuturum, etiam ſi Chriſto non [*g*] compatiatur, vt & conglorificetur. nam & Chriſtus ipſe, vt inquit Apoſtolus, [*h*] cum eſſet Filius Dei, didicit ex ijs, quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſummatus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſtolus ipſe monet iuſtificatos, dicens: [*i*] Neſcitis, quod ij, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed vnus accipit brauium? ſic currite, vt comprehendatis. [*k*] Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem verberans; ſed caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo, ne forte, cum alijs prædicauerim, ipſe reprobus efficiar. Item Princeps Apoſtolorum Petrus: [*l*] Satagite, vt per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis, hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. [*m*] Vnde conſtat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduerſari, qui dicunt, iuſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut, quod intolerabilius eſt, pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui ſtatuunt in omnibus operibus iuſtos peccare, ſi in illis

ſuam

[a] *Matth.6. Luc.11. c. Adhuc, & c. De quotidianis de Pœnit. Diſt.3.* [b] *Rom.6.* [c] *Tit.2.* [d] *Rom.5.*
[e] *Aug. lib. de nat. & gratia, c.26. & Proſ. Sent.7. ad c. Gallorum, & reſp. ad 7. obiect. Vincen.* [f] *Infra Can.20.*
[g] *Rom.8.* [h] *Philip.2. Hebr.5.* [i] *1. Cor.9.*
[k] *Ibid.* [l] *2. Pet.1.* [m] *Infra Can.25.*

ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, vt in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: [a] cum ſcriptum ſit: Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas propter retributionem: & de Moyſe dicat [b] Apoſtolus, quòd reſpiciebat in remunerationem.

CAPVT XII.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cauendam eſſe.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate viuitur, de arcano diuinæ prædeſtinationis myſterio vſque adeo præſumere debet, vt certo ſtatuat ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum; quaſi verum eſſet, quod iuſtificatus, aut amplius peccare non poſſit; aut, ſi peccauerit, [c] certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat. nam, niſi ex ſpeciali reuelatione, ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.

CAPVT XIII.

De perſeuerantiæ munere.

SImiliter de perſeuerantiæ munere, de quo ſcriptum eſt; [d] Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit; quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt eum, [e] qui ſtat, ſtatuere, vt perſeueranter ſtet, & eum, qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur; tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerunt, ſicut [f] cœpit opus bonum, ita perficiet operans velle, & perficere. Veruntamen qui ſe [g] exiſtiman-

[a] *Infra Can.* 31 *Pſal* 118 *n.* [b] *Habr* 11 *Infra Can.* 15 *&* 16 *c Corripiantur, in fin.* 24. *q* 3. [c] *Ezech.* 18. *Galat* 3. [d] *Matth* 10 *&* 24 *c. Suggeſtum,* 7 *q* 1. *& c. Non reuertebantur de Pœnit Diſt.* 2. *infra Can* 16 *&* 22. *Ezech* 33. [e] *Rom.* 14. *Philip.* 1. 2. *Cor.* 8. [f] *Philip.* 1. *&* 2. [g] 1. *Cor.* 10.

mant ſtare, videant ne cadant; & [a] cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiuniis, & caſtitate: formidare enim debent, ſcientes, [b] quod in ſpem gloriæ, & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt, cum carne, cum mundo, cum diabolo, in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti; [c] Debitores ſumus non carni, vt ſecundum carnem viuamus: ſi enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis.

CAPVT XIV.

De lapſis, & eorum reparatione.

QVi vero ab accepta [d] iuſtificationis gratia, per peccatum exciderunt, rurſus iuſtificari poterunt, cum, excitante Deo, per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procurauerint. hic enim iuſtificationis modus eſt lapſis reparatio; quam ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam ſancti [e] Patres apte nuncuparunt. Etenim pro iis, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Ieſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit; [f] Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Vnde docendum eſt, Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliam eſſe a baptiſmali; eaque contineri non modo ceſſationem à peccatis, & eorum deteſtationem, [g] aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorumdem ſacramentalem confeſſionem ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem; itemque

ſatisfa-

[a] *Philip.2.* [b] 1.*Pet.*1.2. [c] *Rom.8.* [d] *Infra Can.23.& 29.* [e] *Hieron. tom.1. in Epiſt. ad Demetr quæ incip. Inter omnes. & in c. Secunda poſt naufragium de Pœnit. Diſt.1.* [f] *Ioan 20. Matth.26. c. vt conſtitueretur. Diſt.50. c. ut euidentes 1. q. 1. cum ſim. infra Seſſ.14. de Pœnit. cap.3.* [g] *Pſal.50. c. Sacrificium de Pœnit. diſtinct.1.*

ſatisfactionem per ieiunia, eleëmoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto vna cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali: quæ, vt ſacræ Litteræ docent, non tota ſemper, vt in [*a*] Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam [*b*] acceperunt, ingrati, Spiritum ſanctum contriſtauerunt, & [*c*] templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: [*d*] Memor eſto vnde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: [*e*] Quæ ſecundum Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus [*f*] Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos Pœnitentiæ.

C A P V T X V.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem.

ADuerſus etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui [*g*] per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium, aſſerendum eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocumque alio mortali peccato, quamuis non amittatur fides, acceptam iuſtificationis gratiam amitti; diuinæ legis doctrinam defendendo, [*h*] quæ à regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed [*i*] & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, auaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, ceteroſque omnes, qui letalia committunt peccata; [*k*] à quibus diuinæ gratiæ adiumento abſtinere poſſunt, & pro quibus à Chriſti gratia ſeparantur.

CAPVT

[a] *Florent. Concil. in Decret. Eugenij.* [b] *Epheſ 4. g.* [c] 1. *Cor.* 3. [d] *Apoc.* 2. *c. Quia ſanctitas.* 50 *diſt. & c. Miror, de Pœnit. diſt.* 1. [e] 2. *Cor* 7. [f] *Matth* 3. *&* 4. *Lucæ* 5. *Infra* Can. 27. [g] *Rom.* 16. [h] 1. *Tim.* 1. [i] 1. *Cor.* 6. [k] *Philip.* 4. 2. *Cor.* 12. *c. Quod dicit Diſtinct.* 41.

CAPVT XVI.

De fructu iuſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deque ipſius meriti ratione.

HAc igitur ratione iuſtificatis hominibus ſiue acceptam gratiam perpetuo conſeruauerint, ſiue amiſſam recuperauerint, proponenda ſunt Apoſtoli verba: [*a*] Abundate in omni opere bono, ſcientes, quod labor veſter non eſt inanis in Domino. [*b*] non enim iniuſtus eſt Deus, vt obliuiſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius. Et, Nolite [*c*] amittere confidentiam veſtram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus, [*d*] vſque in finem, & in Deo ſperantibus, proponenda eſt vita æterna, & tamquam gratia filijs Dei per Chriſtum Ieſum miſericorditer promiſſa; & [*e*] tamquam merces ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hæc eſt enim illa [*f*] corona iuſtitiæ, quam poſt ſuum certamen, & curſum repoſitam ſibi eſſe aiebat Apoſtolus, à iuſto Iudice ſibi reddendam: non ſolum autem ſibi, ſed & omnibus, qui diligunt aduentum eius. cum enim ille ipſe Chriſtus Ieſus tamquam caput in membra, & tamquam [*g*] vitis in palmites, in ipſos iuſtificatos iugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera ſemper antecedit, & comitatur, & ſubſequitur, & ſine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria eſſe poſſent; nihil ipſis iuſtificatis amplius deeſſe credendum eſt, quo minus plene illis quidem operibus, quæ in Deo ſunt facta, diuinæ legi pro huius vitæ ſtatu ſatisfeciſſe, & vitam æternam ſuo etiam tempore, [*h*] ſi tamen in gratia deceſſerint, conſequendam, vere promeruiſſe cenſeantur: cum Chriſtus Saluator noſter dicat: [*i*] Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non ſitiet in æternum; ſed fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam. Ita [*k*]

neque

[a] 1.*Cor.*15. [b] *Hebr.*6.*c.Non eſt tam iniuſtus.de Pœnit.Diſt.*2. [c] *Hebr.*10 *in fin infra Can.*26.
[d] *Matth.*10. [e] *Pſal.*102.*Rom.*6. [f] 2.*Tim.*4.
[g] *Ioan.*15. [h] *Apoc.*14. [i] *Ioan.*4. [k] *Rom.*10.

neque propria noſtra iuſtitia, tamquam ex nobis propria ſtatuitur; neque ignoratur, aut repudiatur iuſtitia Dei: quæ enim iuſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhærentem iuſtificamur; illa eadem Dei eſt, quia à Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Neque vero illud omittendum eſt, quod licet bonis operibus, in ſacris Litteris vſque adeò tribuatur, vt etiam [*a*] qui vni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Chriſtus eum non eſſe ſua mercede cariturum: & Apoſtolus [*b*] teſtetur id, quod in præſenti eſt momentaneum, & leue tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: abſit tamen, vt Chriſtianus homo in ſe ipſo, vel confidat, [*c*] vel glorietur, & non in Domino: cuius tanta eſt erga omnes homines bonitas, vt [*d*] eorum velit eſſe merita, quæ ſunt ipſius dona. Et quia [*e*] in multis offendimus omnes, vnuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeueritatem, & iudicium ante oculos habere debet, neque ſe ipſum aliquis, [*f*] etiam ſi nihil ſibi conſcius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda, & iudicanda eſt, ſed Dei: [*g*] qui illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia cordium: & tunc laus erit vnicuique à Deo, qui, vt ſcriptum eſt, [*h*] reddet vnicuique ſecundum opera ſua.

Poſt hanc Catholicam de Iuſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterque receperit, iuſtificari non poterit; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, vt omnes ſciant, non ſolum, quid tenere, & ſequi, ſed etiam, quid vitare, & fugere debeant.

DE IVSTIFICATIONE.
CANON I.

Si quis dixerit, [*i*] hominem ſuis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiant,

[a] *Matth.* 10. *in fin. & Marc.* 9. *circa fin.* [b] 1. *Cor.* 4.
[c] 1. *Cor.* 1. *in fin.* 2. *Cor.* 10. *in fine. Gal.* 6. *Ierem.* 9.
[d] *Ex epiſt. Cæleſt.* 2. *c.* 12. [e] *Iacobi* 3. [f] 1. *Cor.* 4.
[g] *Ibidem.* [h] *Matth.* 16. *Rom.* 2. [i] *Supra cap.* 1. *&* 3. *Rom.* 3. 1. *Cor.* 15.

fiant, abſque diuina per Ieſum Chriſtum gratia poſſe iuſtificari coram Deo; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc ſolum diuinam gratiam per Chriſtum Ieſum dari, vt facilius homo [a] iuſte viuere, ac vitam æternam promereri poſſit; quaſi per liberum arbitrium ſine gratia vtrumque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, ſine præueniente [b] Spiritus ſancti inſpiratione, atque eius adiutorio, hominem credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe ſicut oportet, vt ei iuſtificationis gratia conferatur; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, [c] liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum, nihil cooperari aſſentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam iuſtificationis gratiam ſe diſponat, ac [d] præparet; neque poſſe diſſentire, ſi velit, ſed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque paſſiue ſe habere; anathema ſit.

CANON V.

Si quis [e] liberum hominis arbitrium poſt Adæ peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, imo titulum ſine re, figmentum denique à Satana inuectum in Eccleſiam; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, [f] non eſſe in poteſtate hominis, vias ſuas malas facere, ſed mala opera, ita vt bona, Deum operari, non permiſſiue ſolum, ſed etiam proprie, & per ſe, adeo, vt ſit proprium eius opus non minus proditio Iudæ, quam vocatio Pauli; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iuſtificationem

[a] *Con. Afr c. 80. & cap. vlt. de* Con. *diſt. 4. ex Con. Mileu.* [b] Con. *Arau. 2. c. 6. ſupra c. 5. Rom. 5.* [c] *Arauſ. 2. c. 3. 4. 5. 6. 9. & 25.* [d] *Eccle. 15.* [e] *Vide Aug. lib. 1. contra 2. epiſt. Pelag. c. 2.* [f] *Vide Aug. ibid cap. 3. & Proſ. Sentent. 14. ad c. Gallorum, & reſpon. ad 10. obiect. Vincent. Ioan. 1.* Conc. *Arauſicanum. 2. circa fin.*

tionem fiunt, quacumque ratione facta ſint, vere eſſe peccata, vel odium Dei mereri; aut, quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tanto eum grauius peccare; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, [*a*] gehennæ metum, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abſtinemus, peccatum eſſe, aut peccatores peiores facere; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, [*b*] ſola fide impium iuſtificari, ita vt intelligat nihil aliud requiri, quod ad iuſtificationis gratiam conſequendam cooperetur, & nulla ex parte neceſſe eſſe eum ſuæ voluntatis motu præparari, atque diſponi; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, homines, [*c*] ſine Chriſti iuſtitia, per quam nobis meruit, iuſtificari, aut per eam ipſam formaliter iuſtos eſſe; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, homines iuſtificari, vel ſola imputatione iuſtitiæ Chriſti, vel ſola peccatorum remiſſione, excluſa gratia, & charitate, quæ [*d*] in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua iuſtificamur, eſſe tantum fauorem Dei; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, [*e*] fidem iuſtificantem nihil aliud eſſe, quam fiduciam diuinæ miſericordiæ, peccata remittentis propter Chriſtum; vel eam fiduciam ſolam eſſe, qua iuſtificamur; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, vt credat certo, & abſque vlla hæſitatione propriæ infirmitatis, & diſpoſitionis peccata ſibi eſſe remiſſa; anathema ſit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, [*f*] hominem à peccatis abſolui, ac iuſtificari ex eo, quod ſe abſolui, ac iuſtificari certo credat; aut neminem vere eſſe iuſtificatum, niſi

[a] *Pſal.17. Lucæ 12. & Matth.9.in fin.* [b] *Supra c.7. & 8.* [c] *Supra c.7. Gal.2. & 5. Epheſ.1 & 4.* [d] *Rom.5.* [e] *Supra cap.9.* [f] *Supra cap.9.*

niſi qui credat ſe eſſe iuſtificatum,& hac ſola fide abſolutionem,& iuſtificationem perfici; anathema ſit.

CANON XV.

Si quis dixerit, [a] hominem renatum, & iuſtificatum teneri ex fide ad credendum ſe certo eſſe in numero prædeſtinatorum; anathema ſit.

CANON XVI.

[b] Si quis magnum illud vſque in finem perſeuerantiæ donum ſe certo habiturum, abſoluta,& infallibili certitudine dixerit: niſi hoc ex ſpeciali reuelatione didicerit; anathema ſit.

CANON XVII.

Si quis iuſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad vitam contingere dixerit; reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, vtpote [c] diuina poteſtate prædeſtinatos ad malum; anathema ſit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, [d] Dei præcepta homini etiam iuſtificato, & ſub gratia conſtituto eſſe ad obſeruandum impoſſibilia; anathema ſit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, [e] nihil præceptum eſſe in Euangelio præter fidem, cetera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera, aut decem præcepta nihil pertinere ad Chriſtianos; anathema ſit.

CANON XX.

Si quis hominem iuſtificatum, & [f] quantumlibet perfectum, dixerit non teneri ad obſeruantiam mandatorum Dei, & Eccleſiæ, ſed tantum ad credendum; quaſi vero Euangelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio vitæ æternæ, ſine conditione obſeruationis mandatorum; anathema ſit.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Chriſtum Ieſum à Deo hominibus datum fuiſſe, vt redemptorem, cui fidant; [g] non etiam vt legislatorem, cui obediant; anathema ſit.

CANON

[a] *Aug.c.13.lib.de Correp.& gratia.ſupra cap.12.*
[b] *Aug. lib. de Bono perſeu.cap.13.ſupra cap.12.& 13. Gal.5.Ezech.18.* [c] *Conc. Arau.2.c.25.* [d] *Supra c.11.1.Ioan 5.* [e] *Clemen.Ad noſtram.§.3.de hæret.* [f] *Supra c.11.* [g] *Iſai.33.d.Matth.1.2.6.*

CANON XXII.

Si quis dixerit, [a] iuſtificatum, vel ſine ſpeciali auxilio Dei, in accepta iuſtitia perſeuerare poſſe, vel cum eo non poſſe; anathema ſit.

CANON XXIII.

Si quis hominem ſemel iuſtificatum dixerit [b] amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere; atque ideo eum, qui labitur, & peccat, numquam vere fuiſſe iuſtificatum; aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, niſi ex ſpeciali Dei priuilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccleſia; anathema ſit.

CANON XXIV.

Si quis dixerit, [c] iuſtitiam acceptam non conſeruari, atque etiam augeri coram Deo per bona opera; ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſſe iuſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam; anathema ſit.

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere iuſtum [d] ſaltem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius eſt, mortaliter, atque ideò pœnas æternas mereri; tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathema ſit.

CANON XXVI.

Si quis dixerit, [e] iuſtos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare æternam retributionem à Deo per eius miſericordiam, & Ieſu Chriſti meritum, ſi benè agendo, & diuina mandata cuſtodiendo vſque [f] in finem perſeuerauerint; anathema ſit.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, [g] nullum eſſe mortale peccatum, niſi infidelitatis, aut nullo alio, quantumuis graui, & enormi, præterquam infidelitatis peccato, ſemel acceptam gratiam amitti; anathema ſit.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia, ſimul & fidem ſemper amitti; aut fidem, quæ remanet, non

[a] *Supra c.13.* [b] *Supra c.14.* [c] *Supra c.10.* [d] *Supra cap.11.in fin* [e] *Supra c.16.* [f] *Matth.* 24. [g] 1. *Cor.6. ſupra cap.15.*

non eſſe veram fidem, licet non ſit viua; aut eum, qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum; anathema ſit.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, [*a*] eum, qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere; aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam iuſtitiam recuperare ſine Sacramento Pœnitentiæ, prout Sancta Romana, & vniuerſalis Eccleſia, à Chriſto Domino, & eius Apoſtolis edocta, hucuſque profeſſa eſt, ſeruauit, & docuit; anathema ſit.

CANON XXX.

Si quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitenti, ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, [*b*] vt nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exſoluendæ, vel in hoc ſæculo, vel in futuro in [*c*] Purgatorio, antequam ad regna cælorum aditus patere poſſit; anathema ſit.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, iuſtificatum peccare, [*d*] dum intuitu æternæ mercedis benè operatur; anathema ſit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis iuſtificati bona opera, ita eſſe dona Dei, vt non ſint etiam bona ipſius iuſtificati merita; aut ipſum iuſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Ieſu Chriſti meritum, cuius viuum membrum eſt, fiunt, non verè mereri augumentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternæ, ſi tamen in gratia deceſſerit, conſecutionem, atque etiam gloriæ augumentum; anathema ſit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iuſtificatione, à ſancta Synodo hoc præſenti decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Ieſu Chriſti Domini noſtri, derogari, & non potius veritatem fidei noſtræ, Dei denique, ac Chriſti Ieſu gloriam illuſtrari; anathema ſit.

Decre-

[a] *Supra cap. 14.* [b] *Infra Seſſ. 24. cap. 8.* [c] *Infra Seſſ. 25. in princ.* [d] *Supra cap. 11. in fin.*

Decretum de reformatione.

CAPVT I.

Prælatos conuenit in Eccleſijs ſuis reſidere; ſi ſecus fecerint, iuris antiqui pœnæ in eos innouantur, & noua decernuntur.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendam collapſam admodum Eccleſiaſticam diſciplinam, deprauatoſque in Clero, & populo Chriſtiano mores emendandos, ſe accingere volens, ab ijs, qui maioribus Eccleſijs præſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum; [*a*] integritas enim præſidentium, ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei noſtri miſericordiam, prouidamque ipſius Dei in terris [*b*] Vicarij ſolertiam, omninò futurum, vt ad Eccleſiarum regimen, onus quippè angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs vſque ad perfectiores annos, per diſciplinæ ſtipendia eccleſiaſticæ laudabiliter acta, teſtimonium præbeat, ſecundum venerabiles Beatorum [*c*] Patrum ſanctiones, aſſumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Eccleſijs quibuſcumque, quouis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos eſſe vult, vt [*d*] attendentes ſibi, & vniuerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, [*e*] in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant: implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ouium ſuarum, quarum [*f*] ſanguis de eorum eſt manibus à ſupremo iudice

C requi-

[a] *c. Miramur. 61. Diſt.* [b] *cap. Inter corporalia, de tranſlat. Epiſc.* [c] *c. In Sacerdotibus, & cap. Epiſcopum 61. Diſt. cap. fin. 59. Diſtinct. Conc. Sard. c. cap. 13. & infra Seſſ. 24. de refor. c. 1.* [d] *Act. 20.* [e] *2. Tim. 4. Ioan. 10. c. Sit rector. 43. Diſt. c. Aduerſitas, 7. q. 1. pal. cap. Niſi de renun.* [f] *Ezech. 33. & 34. Act. 20.*

requirendus, cuſtodiæ minimè incumbant: cum certiſſimum ſit, [*a*] non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum eſt, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac diuinis humana præferentes, in diuerſis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium ſolicitudine, ouili derelicto, atque ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos: placuit ſacroſanctæ Synodo, [*b*] antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in deſuetudinem abierunt, aduerſus non reſidentes promulgatos innouare; quemadmodum virtute præſentis decreti innouat: ac vlterius, pro firmiori eorumdem reſidentia, & reformandis in Eccleſia moribus, in hunc, qui ſequitur, modum ſtatuere, atque ſancire. [*c*] Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali Eccleſia, ſibi quocumque titulo, cauſa, nomine, ſeu iure commiſſa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, ſeu iuſtis, [*d*] & rationabilibus [*e*] cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam diœceſim morando abſuerit: quartæ partis fructuum vnius anni, fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per Superiorem Eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſo iure incurrat. [*f*] Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit; aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam eo ipſo amittat. Creſcente verò contumacia, vt ſeueriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubijciatur, Metropolitanus Suffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanum verò abſentem Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, pœna interdicti ingreſſus Eccleſię eo ipſo incurrenda, infra tres menſes

[a] *c. Epheſijs 43. Diſt. & c. 1. 13. q. 1. & infra Seſſ. 24 c. 1 in fin de reform.* [b] *c. Peruenit, cum multis ſeq. 7 q. 1. De Cler. non reſid per totum, & c. Cum ex eo de elect. in 6.*
[c] *Nouas adhuc pœnas adiecit Pius IV. in Bulla, In ſuprema. 1564.* [d] *Vide Seſſ. 23. cap. 1. de reform. vbi cauſæ ſubindicantur.* [e] *c. Ex tuæ. de cler. non reſid. cap Quoniam §. Porro, vt li non conteſt.* [f] *Infra Seſſ. 23 de refor. cap. 1.*

ſes per litteras, ſeu nuntium Romano Pontifici denunciare teneatur; qui in ipſos abſentes, prout cuiuſque maior, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animaduertet, & Eccleſijs ipſis [a] de Paſtoribus vtilioribus prouidere poterit, ſicut in Domino nouerit ſalubriter expedire.

CAPVT II.

Nulli beneficium exigens perſonalem reſidentiam obtinenti abeſſe licet, niſi iuſta de cauſa ab Epiſcopo approbanda; qui tum etiam vicarium ſubducta parte fructuum ſubſtituat, ob curam animarum.

EPiſcopis inferiores, quæuis beneficia eccleſiaſtica perſonalem reſidentiam de iure, ſiue conſuetudine exigentia, in titulum, ſiue commendam obtinentes, ab eorum Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono Eccleſiarum regimine, & diuini cultus augmento, locorum, & perſonarum qualitate penſata, expediens videbitur, opportunis iuris remedijs reſidere cogantur: nullique priuilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidendo, aut de fructibus in abſentia percipiendis, [b] ſuffragentur. Indulgentijs verò, & diſpenſationibus temporalibus, ex veris, & rationabilibus cauſis tantum conceſſis, & [c] coram Ordinario legitimè probandis, in ſuo robore permanſuris; quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tamquam in hac parte [d] à Sede Apoſtolica delegatorum, prouidere, vt per deputationem idoneorum Vicariorum, & [e] congruæ portionis fructuum aſſignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quoad hoc, priuilegio, ſeu exemptione quacumque ſuffragante.

[a] *c Ex parte, de Cler. non reſid.* [b] *cap. fin. de reſcr. in 6.* [c] *Roboratur declar. Pij IV. 1564. 24. Nouemb.* [d] *c. Cum ex eo de elect. in 6. c Beneficium. de regul. eod. & infra Seſſ. 7. c. 5. & 7. de refor.* [e] *Vide conſtit. Pij V. Ad exequendum. 1567.*

CAPVT III.

Exceſſus ſæcularium Clericorum, & regularium agentium extra monaſteria, ab Ordinario loci corrigantur.

ECcleſiarum Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo ſæcularis Clericus, cuiuſuis [a] perſonalis, vel regularis extra Monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegij [b] prætextu tutus cenſeatur, quo minus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.

CAPVT IV.

Eccleſias quaſcumque Epiſcopi, & alij maiores Prælati, quoties opus fuerit, viſitent; omnibus quæ huic decreto obſtare poſſent ſublatis.

CApitula [c] cathedralium, & aliarum maiorum eccleſiarum, illorumque perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetudinibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum ſuos obligent auctores, non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint, quo minus à ſuis Epiſcopis, & alijs maioribus prælatis, per ſe ipſos ſolos, vel illis, quibus ſibi videbitur, adiunctis, iuxta [d] canonicas ſanctiones, toties quoties opus fuerit, viſitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apoſtolica, poſſint, & valeant.

CAPVT V.

Epiſcopi in aliena Diœceſi nec Pontificalia exerceant, nec Ordines conferant.

NVlli Epiſcopo liceat, cuiuſuis priuilegij prætextu, [e] Pontificalia in alterius diœceſi exer-

[a] *Refer ad uocem priuilegij.* [b] *Infra Seſſ.14. c.4. & 5. de refor.* [c] *Seſſ.25.c.6.de refor. & c 4 de reform. Seſſ.14.* [d] *Infra Seſſ.vlt. de refor.c.6.* [e] *Vide 1. Nicæ.c.15. & 16. & 2. Arela. c.13. & Antioch. ſub Iul 1. cap.3. Sard.c.18. & 19. & 3. Cart.c.20. & 21. Con. Aurel. 3. c.15. c. Placuit. cum ſeq. 7. q. 1. & infra Seſſ. 14 de refor. cap. 2. 3. & 8.*

exercere, niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum: ſi ſecus factum fuerit; Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

Indictio futuræ Seſsionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Iouis feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quæ erit dies tertia menſis Martij? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO SEPTIMA,

CELEBRATA

DIE III. MENSIS MARTII MDXLVII.

Decretum de Sacramentis.

PROOEMIVM.

AD conſummationem ſalutaris de iuſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione vno omnium Patrum conſenſu promulgata fuit; conſentaneum viſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis agère, per quæ omnis vera iuſtitia, vel [a] incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur; propterea ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate, tum de damnatis olim à Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de nouo adinuentæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt, ſanctarum Scripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſui inhærendo, hos præſentes Canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit; reliquos, qui ſuperſunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, diuino Spiritu adiuuante, editura.

a] *c. Nulla de Conſ. Diſt. 4.*

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

CANON I.

Si quis dixerit, [a] Sacramenta nouæ legis non fuiſſe omnia à Ieſu Chriſto, Domino noſtro, inſtituta; aut eſſe plura, vel pauciora, quam ſeptem, videlicet, Baptiſmum, Confirmationem, [b] Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe verè, & propriè Sacramentum; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa nouæ legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cæremoniæ ſunt aliæ, & alij ritus externi; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, [c] hæc ſeptem Sacramenta, ita eſſe inter ſe paria, vt nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta nouæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua; & ſine eis, aut eorum voto per ſolam fidem homines à Deo gratiam [d] iuſtificationis adipiſci; licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, [e] Sacramenta nouæ legis non continere gratiam, quam ſignificant, aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint acceptæ per fidem gratiæ, vel iuſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiuſmodi Sacra-

[a] *Concil. Florent. in Decretis Eugenij ad Armenos.*
[b] *c. Ad abolendam de hæret.* [c] *c. Nihil. de Conſ. Diſtinct. 2. cum ſim.* [d] *Supra Seſſ 6. de Iuſtific. cap. 5. & can. 7.* [e] *Conc. Florent. ſub. Eugen. 4. in dec. de Sac.*

Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiam ſi ritè ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipſa nouæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem diuinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, [*a*] in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpiritale, & indelebile, vndè ea iterari non poſſunt; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, [*b*] Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, [*c*] in miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, [*d*] miniſtrum in peccato mortali exiſtentem, modo omnia eſſentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſeruauerit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato à miniſtris pro libito omitti, aut in nouos alios per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe; anathema ſit.

[a] *Infra Seſſ.23. Can.4. ex Decretis Eugenij in Concil. Florent.* [b] *Vide* Concil Carth.4.*cap.98 & Conc.Conſtant.art.13.Ioan.Vviclef.Infra Seſſ.14.de Pœnit.cap 6.* [c] Concil.*Florent.in Decretis Eugenij.* [d] *Idem error damnatur in Vviclef.à*Conc.Conſtantien.*Seſſ.8.cap.Multa, cap.Remiſsionem, cap.*Chriſtus*, cum plur.ſeq.1.quæſt.1. cap.ult.15.quæſt.ult.*

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, [a] Baptiſmum Ioannis habuiſſe eamdem vim cum Baptiſmo Chriſti; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, [b] aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi, atque ideò verba illa Domini noſtri Ieſu Chriſti: [c] Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto; ad metaphoram aliquam detorſerit; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana, quæ omnium Eccleſiarum [d] mater eſt, & magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, [e] Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, cum intentione faciendi, quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

CANON V

Si quis dixerit, [f] Baptiſmum liberum eſſe; hoc eſt, non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

CANON VI

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, niſi nolit credere; anathema ſit.

CANON VII

Si quis dixerit, [g] baptizatos per Baptiſmum ipſum, ſolius tantum fidei debitores fieri, non autem vniuerſæ legis Chriſti ſeruandæ; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradi-

ta

[a] *Aug. Enchiridij c. 49. c. Aliud. & cap. Non regenerabantur de Conſ. Diſt. 4.* [b] *c. pen. de Bapt. c. Filius, & cap. Non dubito. de Conſ. Diſt. 4.* [c] *Ioan. 3.* [d] *c. Non decet. 12. Diſt. c. Ad Abolendam, de hæret.* [e] *Concil. Florent. in Decretis Eugenij, c. Dictum. § quod uero, cum 2. cap. ſeq. 1. quæſt. 1.* [f] *Ioann. 3. cap. Nulla præter. de Conſ. Diſt. 4.* [g] *Galat. 5.*

ta ſunt, ita vt ea obſeruare non teneantur, niſi ſe ſua ſpontè illis ſubmittere voluerint; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita reuocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, vt vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo iam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam profeſſi ſunt, detrahatur, & ipſi Baptiſmo; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptiſmum [a] iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negauerit, cum ad pœnitentiam conuertitur; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, paruulos, eo quod actum credendi non habent, ſuſcepto Baptiſmo [b] inter fideles computandos non eſſe; ac propterea, cum ad annos diſcretionis peruenerint, eſſe rebaptizandos; aut præſtare omitti eorum Baptiſma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſiæ; anathema ſit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, huiuſmodi paruulos baptizatos, cum adoleuerint, interrogandos eſſe, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt; &, vbi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos; nec alia interim pœna ad Chriſtianam vitam cogendos, niſi vt ab Euchariſtiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant; anathema ſit.

[a] *c. Maiores § ult. de Baptiſmo.* [b] *Aug. lib. 1. de pec. mor. & rem. c. 19. & lib. 3. c. 2.*

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, [a] Confirmationem baptizatorum otioſam cæremoniam eſſe, & non potius verum, & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuiſſe, quam cathecheſim quamdam, qua adoleſcentiæ proximi fidei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, [b] iniurios eſſe Spiritui ſancto eos, qui ſacro Confirmationis chriſmati virtutem aliquam tribuunt; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, [c] ſanctæ Confirmationis ordinarium miniſtrum, non eſſe ſolùm Epiſcopum, ſed quemuis ſimplicem Sacerdotem; anathema ſit.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Legatis, [d] incæptum reſidentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Chriſtianæ religionis incrementum proſequi intendens, vt ſequitur, ſtatuendum cenſuit, [e] ſalua ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicæ auctoritate.

CAPVT I.

Quis capax regiminis Eccleſiarum Cathedralium.

AD Cathedralium [f] Eccleſiarum regimen nullus, niſi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, grauitate morum, litterarumque ſcientia, iuxta Conſtitutionem Alexandri Tertij, quæ

[a] *c. Nullus miniſtrorum, de Conſ. Diſt.* 4. [b] *Vide finem Epiſt. Vrbani* 1. *Ad omnes, &c. cap.* 1. *cum ſeq. de Conſ. Diſt.* 5. [c] *cap. Manus de Con. Diſt.* 5. *Conc. Floren. in decr. Eug. Vide Euſ. Pa.* 1. *Epiſt. ad Epiſcop. Tuſciæ, Innocent.* 1. *Epiſt.* 1. *c.* 3. *& infra Seſſ.* 23 *c.* 4. [d] *Sup Seſſ.* 6. *c* 2. *& infra Seſſ.* 23. *cap.* 2. [e] *Infra Seſſ. ult. de refor. cap.* 1. [f] *Seſſ.* 22 *c.* 2 *plus exigitur.* [g] *Parte* 1. *c.* 3. *Conſtit. eius. Vide infra IX.*

quæ incipit, [g] Cum in cunctis, in Concilio Lateranenſi promulgatam, præditus aſſumatur.

CAPVT II.

Tenentes plures Cathedrales Eccleſias, iubentur omnes, excepta una dimittere, certo modo, & tempore.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, ſeu Cathedrales Eccleſias in titulum, ſiue commendam, aut alio quouis nomine, contra [a] ſacrorum Canonum inſtituta, recipere, & ſimul retinere præſumat: cum valde felix ſit ille cenſendus, cui vnam Eccleſiam benè, ac fructuosè, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures Eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, vna, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineant; alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Eccleſiæ ipſæ, vltimò obtenta dumtaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

CAPVT III.

Habilibus dumtaxat perſonis beneficia conferantur.

INferiora beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac per ſe ipſos curam ipſam exercere valeant, iuxta Conſtitutionem Alexandri III. in Lateranenſi, quæ incipit, [b] Quia nonnulli, & aliam Gregorij X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incipit, [c] Licet Canon, editam, conferantur; aliter autem facta collatio,

C 6 ſiue

[a] *cap.* Cum *in cunctis, §. cum uero de elect. c. Sicut. de excess. prælat. cap. 1. & 2. 21. q. 1. cap. Sanctorum. 70. Diſtinct. c. Vnio. §. ſed 10. q. 3. cap. Quia in tantum. c. Ad hæc, & cap.* De *multa. de præb. c. Quia nonnulli de mag. c.* Cum *ſingula. de præb. in 6. Clem. Gratiæ de reſcr. c. Execrab. §. qui uero in* Extrau. *comm. de præb. & infra Seſſ. 24 c. 17. de reſor.*
[b] *Vide infra X.* [c] *Vide infra XI.*

ſiue prouiſio, omninò irritetur: & ordinarius collator pœnas Conſtitutionis Concilij generalis, quæ incipit [a] Graue nimis, ſe nouerit incurſurum.

CAPVT IV.

Plurium beneficiorum retentor contra Canones, ijs priuatur.

QVicumque de cætero plura curata, [b] aut alias incompatibilia beneficia Eccleſiaſtica, ſiue per viam vnionis ad vitam, ſeu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum Canonum, & præſertim Conſtitutionis Innocentij III. quæ incipit, [c] De multa, recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit; beneficijs ipſis, iuxta ipſius Conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo iure, etiam præſentis Canonis vigore, priuatus exiſtat.

CAPVT V.

Plura beneficia curata obtinentes Ordinario ſuas diſpenſationes exhibeant, qui de Vicario Eccleſijs prouideat, congrua portione fructuum aſsignata.

ORdinarij locorum, quoſcumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationes ſuas exhibere diſtri-ctè compellant; & alias procedant, iuxta Conſtitutionem Gregorij X. in generali Lugdunenſi Concilio editam, quæ incipit, [d] Ordinarijs; quam eadem ſancta Synodus innouandam cenſet, & innouat; addens inſuper quod ipſi Ordinarij etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & [e] congruæ portionis fructuum aſſignationem omninò prouideant, vt animarum cura nullatenus negligatur; & beneficia ipſa debitis obſequijs minimè defraudentur: appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus quibuſcumque, etiam cum iudicum ſpecialium deputa-

[a] *Vide inf. XII.* [b] *Infra Seſſ. 24. de refor. cap. 17.* [c] *Vide infra XIII.* [d] *Infra cap. 7. & ſupra Seſſ 6. de refor. cap. 1. in fin. Vide infra XIV.* [e] *Vide Conſtitut. Pij 5. Ad exequendum. 1567.*

putatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

CAPVT VI.

Quæ beneficiorum uniones ualidæ cenſeantur.

VNiones perpetuæ, [*a*] à quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis, poſſint: & quæ per ſurreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citra conceſſæ, nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus cauſis, coram loci Ordinario vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſurreptionem obtentæ præſumantur: ac propterea, niſi aliter à Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omninò careant.

CAPVT VII.

Beneficia eccleſiaſtica unita uiſitentur: per Vicarios etiam perpetuos cura exerceatur: quorum deputatio fiat cum portione aſsignanda, etiam ſuper re certa.

BEneficia eccleſiaſtica curata, [*b*] quæ cathedralibus, collegiatis, ſeu alijs eccleſijs, vel monaſterijs, beneficijs, ſeu collegijs, aut pijs locis quibuſcumque perpetuo vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur: [*c*] qui ſolicite prouidere procurent, vt per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinarijs pro bono eccleſiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, [*d*] portione etiam ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputandos,

[a] *Vide Seſſ* 14 *cap.*9.*de reform. infra Seſſ.*24 *de reform. c.*13.*& Seſſ.*25.*de refor.c* 9. [b] *Infra Seſſ.*14.*de refor. cap.*9. [c] *Vide Seſſ* 25.*cap.*16.*de refor.& ſupra cap.*5, [d] *Qualiter ſit aſsignanda declarat* Bulla *Pij V.* 1567. *Ad exequendum.*

randos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, priuilegijs, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuſcumque in præmiſſis minime ſuffragantibus.

CAPVT VIII.

Eccleſiæ reparentur: cura animarum ſolicite habeatur.

LOcorum Ordinarij eccleſias quaſcumque [*a*] quomodolibet exemptas, auctoritate Apoſtolica, ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis iuris remedijs prouidere, vt, quæ reparatione indigent, reparentur; & cura animarum, ſi qua illis immineat, alijſque debitis obſequijs minime defraudentur: appellationibus, priuilegijs, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus excluſis.

CAPVT IX.

Munus conſecrationis non differendum.

AD maiores eccleſias promoti [*b*] munus conſecrationis infra tempus à iure ſtatutum ſuſcipiant: & prorogationes vltra ſex menſes conceſſæ nulli ſuffragentur.

CAPVT X.

Sede uacante Capitula nulli dent reuerendas, niſi arctato occaſione obtinendi, aut obtenti beneficij: uaria contrauenientium pœna.

NOn liceat Capitulis Eccleſiarum, [*c*] Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimiſſorias, ſeu reuerendas,

[a] *Infra Seſſ.24.de refor. c 9. & Seſſ 21.de refor.cap.8. Conc Braccaren.2.cap.1. Conc. Arel.ſub Leone 3.cap.17.c. Decernimus,c.Epiſcopum,& c.Placuit,10.q 1.* [b] *Seſſ. 23.c.3.de refor.c.Quoniam diſt* 100. [c] *Seſſ 23.de refor. c.10.c.Cum nullus,de temp ordin in 6.*

rendas, vt aliqui vocant, tam ex iuris communis diſpoſitione, quam etiam cuiuſuis priuilegij, aut conſuetudinis vigore, alicui, qui beneficij eccleſiaſtici recepti, ſiue recipiendi occaſione arctatus non fuerit, concedere: Si ſecus fiat, [a] Capitulum contraueniens eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto: & ſic ordinati, ſi in minoribus Ordinibus conſtituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præſertim in criminalibus, gaudeant: in maioribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo iure ſuſpenſi.

CAPVT XI.

Facultates de promouendo ſine iuſta cauſa nemini ſuffragentur.

FAcultates de promouendo à quocumque, non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam à proprijs Epiſcopis ordinari non poſſint, In litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, [b] niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti præuio examine.

CAPVT XII.

Facultas de non promouendo annum non excedat.

FAcultates de non promouendo, [c] præterquam in caſibus à iure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantum ſuffragentur.

CAPVT XIII.

A quocumque præſentati non inſtituantur ſine præuio examine Ordinarij, & approbatione, certis exceptis.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati à quibuſuis eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nuntijs, ad quæuis eccleſiaſtica beneficia, non inſtituantur,

[a] *Infra Seſſ.23.ibid.* [b] *Supra Seſſ.6.c.5.de reform. infra Seſſ.14.c.2.de refor.* [c] *cap. Licet canon. & c. Cum ex eo de elect. in 6.*

tuantur, [a] nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiuſuis priuilegij, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius à locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo minus examen ſubire teneatur. [b] Præſentatis tamen, electis, ſeu nominatis ab vniuerſitatibus, ſeu collegijs generalium ſtudiorum exceptis.

CAPVT XIV.

Cauſæ ciuiles exemptorum clericorum ſæcularium, & regularium degentium extra monaſterium ab Epiſcopis cognoſcantur.

IN exemptorum cauſis conſtitutio Innocentij IV. quæ incipit, [c] Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat; addendo inſuper, quod in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum, clerici ſæculares, aut regulares, extra monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum iudicem, à Sede Apoſtolica deputatum in partibus habeant; in alijs vero, ſi ipſum iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conueniri, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint: priuilegijs, exemptionibus, Conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.

CAPVT XV.

Ordinarij curent, ut hoſpitalia quæcumque etiam exempta, à ſuis adminiſtratoribus fideliter gubernentur.

CVrent Ordinarij, [d] vt hoſpitalia quæcumque à ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomi-

[a] *Infra Seſſ.25. c.9. de refor.* [b] *Vide Seſſ.24.c.18. de refor. ubi exceptio uidetur reuocari.* [c] *Vide infra XVI Infra Seſſ.14. de reform. cap.6. in fin.* [d] *Seſſ.25. cap.8. de reform.*

nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, conſtitutionis Concilij Viennenſis, quæ incipit, [a] Quia contingit, forma ſeruata, quam quidem conſtitutionem eadem ſancta Synodus innouandam duxit, & innouat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Seſsionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decreuit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Iouis, feria quinta poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigeſima prima menſis Aprilis præſentis anni MDXLVII.

BVLLA FACVLTATIS
TRANSFERENDI CONCILII.

PAulus Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, venerabili fratri, Ioanni Mariæ Epiſcopo Præneſtino, & dilectis filijs, Marcello tit. S. Crucis in Ieruſalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin Diacono, Cardinalibus, noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis de latere, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Regimini vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officij partes eſſe putamus, vt, ſi quid grauius cauſa Reipublicæ Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & vniuerſalis Concilij, alias per nos in ciuitate Tridentina, ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis alijs etiam tunc expreſſis cauſis, vſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio & aſſenſu, factam, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Franciſcum

[a] *Vide infra XVII.*

ſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoueramus: nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam ciuitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe, vos noſtros, & Apoſtolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputauerimus, voſque ad eamdem ciuitatem, tamquam pacis angelos, deſtinauerimus, prout in diuerſis noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur. Nos ne tam ſanctum celebrationis Concilij huiuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quouis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, parique conſilio, & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocumque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem ciuitate Tridentina, ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem ciuitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipſa ciuitate Tridentina ſupprimendi, & diſſoluendi; necnon Prælatis, & alijs perſonis Concilij huiuſmodi, ne in eo ad vlteriora in dicta ciuitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia ciuitate huiuſmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Concilij Tridentini huiuſmodi etiam ſub periurij, & alijs in litteris indictionis Concilij huiuſmodi expreſſis pœnis, euocandi, eidemque ſic translato, & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, ceteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias iuxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorem, faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem; ratum & gratum habituri, quidquid per vos in præmiſſis factum, ſtatutum, ordinatum, executumue fuerit, idque facturi, auctore Domino, inuiolabi-

labi-

ſabiliter obſeruari : Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ MDXLVII. VIII Kal. Mart. Pontificatus noſtri anno XI.

Fab. Epiſcopus Spol.

B. Motta :

SESSIO OCTAVA,
CELEBRATA
DIE XI. MENSIS MARTII MDXLVII.

Decretum de translatione Concilij.

PLacet ne vobis decernere & declarare, de huiuſmodi morbo ex præmiſſis, & aliis allegatis ita manifeſte, & notorie conſtare, vt Prælati in hac ciuitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea idcirco inuiti minime retineri poſſint, & debeant? itemque, attento receſſu multorum Prælatorum poſt proxime præteritam Seſſionem, & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui iuſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium, vel diſſolueretur, vel ex paucitate Prælatorum, bonus eius progreſſus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & alijs cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, vtpote notorie veris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſeruatione, & proſecutione ipſius Concilij, ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad ciui-

tatem

tatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem iam indictam, ſtatuta die vigeſima prima Aprilis, celebrandam eſſe, & celebrari; & ſucceſſiue ad vlteriora procedendum, donec ſanctiſſimo Domino noſtro, & ſacro Concilio expedire videbitur, vt ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum inuictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & alijs Regibus, ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat? *Reſponderunt*, *Placet*.

SESSIO NONA,

BONONIAE CELEBRATA

DIE XXI. MENSIS APRILIS M.D.XLVII.

Decretum Prorogationis Seſsionis.

HÆc ſacroſancta œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in ciuitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli diuina prouidentia Papæ III. eiſdem Reuerendiſſimis Dominis D. Ioanne Maria Epiſcopo Prænestino de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Ieruſalem Presbytero, S.R.E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans, quod die vndecima menſis Martij præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem ciuitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, vrgentibus, & legitimis, interueniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reuerendiſſimis præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decreuit, & ordinauit, Concilium ex eo loco in hanc ciuitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die vigeſima prima Aprilis illic indictam, vt de Sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum propoſuerat, Canones ſancirentur,

tur, & promulgarentur, in hac ipſa ciuitate Bononiæ celebrari debere; conſiderans que, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueuerunt, his ſuperioribus maioris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in proprijs Eccleſijs occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen breui affuturos ſperandum eſt; ac propterea factum eſſe, vt non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & diſcuti: vt omnia maturo conſilio, cum dignitate, & grauitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque, Seſſionem prædictam, quæ hoc ipſo die, vt præfertur, celebranda erat, ad diem Iouis, infra octauam Pentecoſtes proxime futuram, quoad ipſas materias expediendas differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem, & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus præſertim abſentibus percommodam, iudicauit, & iudicat: hoc tamen adiecto, quod terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilii putauerit expedire, etiam in priuata Congregatione reſtringere, & imminuere poſſit, & valeat.

SESSIO DECIMA,

BONONIAE CELEBRATA

DIE II. MENSIS IVNII M. D. XLVII.

Decretum Prorogationis Seſsionis.

QVamuis hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Synodus Seſſionem, quæ die vigeſima prima menſis Aprilis proxime præteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta ciuitate Bononiæ, ex decreto, in vrbe Tridentina, in publica Seſſione, die vndecima menſis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnul-

lorum

lorum Patrum, quos breui affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreuerit: volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſſionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Iunii præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi, celebrare decreuerat, ad diem Iouis poſt feſtum Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta menſis Septembris proxime futuri, quoad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod proſecutio diſcuſſionis, & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omittatur; & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro eius libito, & voluntate, etiam in priuata Congregatione, abbreuiare, & prorogare libere poſſit, & valeat.

Die XIV. Septemb. MDXLVII. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Seſſio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilij.

IVLIVS III. PONT. MAX.

Nomine huius Pontificis Concilio præſederunt.

Marcellus Creſcentius Presbyter Card. Sedis Apoſtolicæ Legatus de latere.

Sebaſtianus Pighinus Archiepiſc. Sipontinus, & Aloyſius Lipomanus Epiſc. Veronenſis, eiuſdem Sedis Nuntij.

BVLLA RESVMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Iulius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CVm ad tollenda religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chri-

Chriſtiani orbis perturbatione, & ſcandalo viguerunt, bonum, oppurtunum, & expediens eſſe videatur; ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter, Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, nobis per ſuas litteras, & Nuntios ſignificari fecit, vt ſacrum œcumenicum generale Concilium per fel.recor.Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine, vna cum duobus aliis ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraque tam in cauſa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad vtramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad ciuitatem Tridentinam reducatur: Nos, [*a*] ad quos, vt ſummos pro tempore Pontifices, ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, vt Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum, ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane prouincia retroactis temporibus in vera religione, ac ſacrorum Conciliorum, & ſanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicariis debita obedientia, & reuerentia, nulli Chriſtianorum prouinciæ fuit vnquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, vt Reges omnes, ac Principes Chriſtiani iuſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faueant, atque aſſiſtant: Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates omneſque alios, & ſingulos, qui de iure, vel conſuetudine, vel priuilegio Conciliis generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionis, & aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis litteris, Concilio intereſſe voluit,

[a] *Teſte Marcel.1.Epiſt.1.ad Epiſc prou.Antioch.& Pelag.2.in epiſt.ſua decret.& Bonifac.Epiſt.ad Zachariam Pap ſcrib & Synodo Chalaced. act.1.& 2.Nicana tom.1. Act.6.& Nicolao 1.in epiſt.ad Michael.Imperat.*

luit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, vt proximis futuris Kal. Maii, quem diem ad ipſum Concilium, in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum, præuia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum noſtrorum eiuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa ciuitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, conuenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, vt eodem tempore, in eadem ciuitate, noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates, perſonaliter adeſſe nequiuerimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus: quacumque ipſius Concilii tranſlatione, & ſuſpenſione, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ac præſertim illis, quæ idem prædeceſſor noſter in ſuis litteris prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis in ſuo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus ſit, innouamus, voluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum, hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innouationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ MDXLVIII. Kalend. Decemb. Pontificatus noſtri anno I.

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SACRO-

SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS

CONCILII TRIDENTINI

SESSIO XI.

Quæ eſt prima

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

KAL. MAII MDLI.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, iuxta formam, & tenorem litterarum Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad vlteriora? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Seſſionem, habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kal. Septembris? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO XII.

Quæ eſt ſecunda

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE I. SEPTEMB. MDLI.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata,

præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, quæ in proxime præterita Seſſione ſequentem hanc hodie habendam, & ad vlteriora procedendum eſſe, decreuerat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cuius præcipuè cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam ceterorum Patrum frequentiam procedere hactenus diſtulerit; de Venerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum, Maguntini, & Treuerenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperii Principum Electorum, & compluriurn ipſius, aliarumque Prouinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem aduentu in Domino exultans & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens, quam plurimos alios, tàm ipſius Germanicæ, quàm aliarum nationum Prælatos, & ſui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem eſſe venturos; futuram Seſſionem ad quadrageſimam diem, quæ erit vndecima menſis Octobris proxime ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cum in præteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramentis nouæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & Confirmatione definitum fuerit; ſtatuit, & decernit, de ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi, & tractari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, vt interim, Domini noſtri Ieſu Chriſti [a] exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, ieiuniis, & orationibus vacent; vt tandem placatus, qui in ſæcula ſit benedictus, Deus, corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & ſanctæ matris Eccleſiæ vnitatem, ac rectè viuendi normam reducere dignetur.

SESSIO XIII.

Quæ eſt tertia.

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XI. OCTOBRIS M. D. LI.

Decretum de Sanctiſſimæ EVCHARISTIÆ Sacramento.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata,

[a] *Matth.* 4.

præ-

præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, etſi in eum finem, non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatione conuenerit, vt veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret, & vt hæreſibus omnibus, & aliis grauiſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, & varias partes ſcinditur, remedium afferret; hoc præſertim iam inde à principio in votis habuit, [*a*] vt ſtirpitus conuelleret zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris calamitoſis temporibus in doctrina fidei, vſu & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminauit: quam alioqui Saluator noſter in Eccleſia ſua, tamquam ſymbolum reliquit eius vnitatis, & charitatis, qua Chriſtianos omnes inter ſe coniunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſinceram illam de venerabili hoc, & diuino Euchariſtiæ Sacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia, ab ipſo Ieſu Chriſto Domino noſtro, & eius Apoſtolis erudita, atque à Spiritu ſancto, illi [*b*] omnem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem vſque ſæculi conſeruabit; omnibus Chriſti fidelibus interdicit, nè poſthac de ſanctiſſima Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam vt eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

CAPVT I

De reali præſentia Domini noſtri Ieſu Chriſti in ſanctiſſimo EVCHARISTIÆ Sacramento.

PRincipio docet ſancta Synodus, & apertè, ac ſimpliciter profitetur, in almo ſancto Euchariſtiæ Sacramento, poſt panis, & vini conſecrationem, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, [*c*] verum Deum, atque hominem, verè, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri; nec enim hæc inter ſe pugnant, [*d*] vt ipſe

[a] *Matth.* 13. [b] *Luca* 12. *Ioann.* 14. *&* 16. *Diſt.* 21. *in princ. verſ Ego rogaui. & infra Seſſ.* 22. *cap* 1. *& ſupra Seſſ.* 5. *cap.* 1. [c] *Ioan.* 1. [d] *cap.* 1. *de ſum. Trin. ſupra Seſſ.* 3. *in ſymbolo. Ephеſ.* 1. *Marc.* 16. *in ſin.*

Saluator noſter ſemper ad dexteram Patris in cælis aſſideat, iuxta modum exiſtendi naturalem; & vt multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens in ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, [*a*] poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſimè credere debemus: ita enim maiores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de ſanctiſſimo hoc Sacramento diſſeruerunt, apertiſſimè profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum [*b*] in vltima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe; cum poſt panis, vinique benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, ac perſpicuis verbis teſtatus eſt: [*c*] quæ verba à ſanctis Euangeliſtis commemorata, [*d*] & à Diuo Paulo poſteà repetita, cum propriam illam, & apertiſſimam ſignificationem præ ſe ferant, ſecundum quam à Patribus intellecta ſunt; indigniſſimum ſanè flagitium eſt, ea à quibuſdam contentioſis, & prauis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra vniuerſum Eccleſiæ ſenſum detorqueri: quæ tamquam [*e*] columna & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut ſatanica, deteſtata eſt, grato ſemper, & memore animo præſtantiſſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

CAPVT II.

De ratione inſtitutionis ſanctiſsimi huius Sacramenti.

ERgo Saluator noſter, diſceſſurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc inſtituit, in quo diuitias diuini ſui erga homines amoris velut effudit, [*f*] memoriam faciens mirabilium ſuorum; [*g*] & in illius ſumptione colere nos ſui memoriam præce-

[a] *Matth.* 19. *Lucæ* 18. [b] *cap. Cum Marthæ. de celebr. Miſſ. Clem vnica, de rel. & ven. ſanct.* [c] *Matth.* 26. *Marci* 14. *Lucæ* 22. [d] 1. *Cor.* 11. [e] 1. *Tim.* 3. [f] *Pſal.* 110. [g] 1. *Cor.* 11. *Lucæ* 22. *c. Iteratur. de Conſ. Diſtinct.* 2.

præcepit, ſuamque annuntiare mortem, donec ipſe ad iudicandum mundum veniat. [*a*] Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam ſpiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viuentes vita illius, qui dixit: [*b*] Qui manducat me, & ipſe viuet propter me; & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præſeruemur. Pignus præterea id eſſe voluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis; adeoque ſymbolum vnius illius corporis, [*c*] cuius ipſe caput exiſtit, cuique nos, tamquam membra, arctiſſima fidei, ſpei, & charitatis connexione adſtrictos eſſe voluit, vt idipſum omnes diceremus, [*d*] nec eſſent in nobis ſchiſmata.

CAPVT III.

De excellentia ſanctiſsimæ EVCHARISTIÆ ſuper reliqua Sacramenta.

COmmune hoc quidem eſt ſanctiſſimæ Euchariſtiæ cum ceteris Sacramentis, [*e*] ſymbolum eſſe rei ſacræ, & inuiſibilis gratiæ formam viſibilem: verum illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, [*f*] quod reliqua Sacramenta tunc primum ſanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur: at in Euchariſtia ipſe ſanctitatis auctor ante vſum eſt; nondum enim Euchariſtiam [*g*] de manu Domini Apoſtoli ſuſceperant, cum verè tamen ipſe affirmaret corpus ſuum eſſe, quod præbebat; & ſemper hæc fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecrationem [*h*] verum Domini noſtri corpus, verumque eius ſanguinem, ſub panis, & vini ſpecie, vna cum ipſius anima, & diuinitate exiſtere: ſed corpus quidem ſub ſpecie panis, & ſanguinem ſub vini ſpecie, ex vi verborum; ipſum autem corpus ſub ſpecie vini, & ſanguinem ſub ſpecie panis, animamque ſub vtraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Chriſti Domini,

[a] *Matth.26.* [b] *Ioan.6.* [c] 1.*Cor.*5.*&* 11.*Epheſ.* 5.*Rom.*12. [d] 1.*Cor.*1. [e] *c.Sacrificium.de Conſ. Diſtinct.*2. [f] *cap.Multi.*1.*q.*1. [g] *Matth.*26. *Marc.*14. [h] *Infra Can.*1.

ni, [a] qui iam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus, inter ſe copulantur: Diuinitatem porrò propter admirabilem illam eius cum corpore, & anima hypoſtaticam vnionem. Quapropter veriſſimum eſt, [b] tantumdem ſub alterutra ſpecie, atque ſub vtraque contineri; totus enim & integer Chriſtus ſub panis ſpecie, & ſub quauis ipſius ſpeciei parte; totus item ſub vini ſpecie, & ſub eius partibus exiſtit.

CAPVT IV.

De Tranſubſtantiatione.

QVoniam autem Chriſtus Redemptor noſter, corpus ſuum id, [c] quod ſub ſpecie panis offerebat, verè eſſe dixit; ideò perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idque nunc denuò ſancta hæc Synodus declarat, per conſecrationem panis, & vini conuerſionem fieri totius ſubſtantiæ [d] panis in ſubſtantiam corporis Chriſti Domini noſtri, & totius ſubſtantiæ vini in ſubſtantiam ſanguinis eius; quæ conuerſio conuenienter, & propriè à ſancta Catholica Eccleſia Tranſubſtantiatio eſt appellata.

CAPVT V.

De cultu, & veneratione huic ſanctiſſimo Sacramento exhibenda.

NVllus itaque dubitandi locus relinquitur, [e] quin omnes Chriſtifideles, pro more in Catholica Eccleſia ſemper recepto, latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic ſanctiſſimo Sacramento in veneratione exhibeant; neque enim ideò minus eſt adorandum, [f] quod fuerit à Chriſto Domino, vt ſumatur, inſtitutum; nam illum eumdem Deum præ-

[a] *Rom.6. cap. Semel Chriſtus. c. Iteratur. c. Singuli. & cap. Qui manducat. de Conſ. Diſt.2.* [b] *Infra Can.3. Seſſ.21 cap.3 Vide Homil.5. de Paſcha, inter eas, quæ Euſ. Emiſſeno adſcribuntur, & de Conſ. Diſt.2. cap.35. vbi pars eſt.* [c] *Lucæ 21. Ioan.6. 1.Cor.11.* [d] *cap. Panis de Conſ. Diſt.2. cap. Cum Martha. de celebr. Miſſ. infra Can.2.* [e] *Infra Can.6.* [f] *Matth.26.*

præſentem in eo adeſſe credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: [*a*] Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem [*b*] Magi procidentes adorauerunt; [*c*] quem denique in Galilæa ab Apoſtolis adoratum fuiſſe, Scriptura teſtatur. Declarat prætereà ſancta Synodus, piè, & religiosè admodum in Dei Eccleſiam [*d*] inductum fuiſſe hunc morem, vt ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, & venerabile Sacramentum ſingulari veneratione, ac ſolemnitate celebraretur, [*e*] vtque in proceſſionibus reuerenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur; æquiſſimum eſt enim ſacros aliquos ſtatutos eſſe dies, cum Chriſtiani omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione gratos, & memores teſtentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem, pro tam ineffabili, & planè diuino beneficio, [*f*] quo mortis eius victoria, & triumphus repræſentatur; atque ſic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio & hæreſi triumphum agere; vt eius aduerſarii in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta vniuerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debilitati & fracti tabeſcant, vel pudore affecti, & confuſi aliquando reſipiſcant.

CAPVT VI.

De aſſeruando ſacræ EVCHARISTIÆ Sacramento, & ad infirmos deferendo.

CONſuetudo [*g*] aſſeruandi in ſacrario ſanctam Euchariſtiam adeò antiqua eſt, vt eam ſæculum etiam [*h*] Nicæni Concilij agnouerit. Porrò deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & hunc vſum diligenter in Eccleſijs conſeruari, præterquam quod cum ſumma æquitate, & ratione coniunctum eſt, tum multis in [*i*] Concilijs præceptum inuenitur,

D 4

[a] *Pſal.96.Habr.1.* [b] *Matth.2.* [c] *Matth.28. Luca 24.* [d] *Vrbanus Papa, citatus in Clementina vnic. de Reliq. & ven. Sanct.* [e] *Infra Can.6.* [f] *1.Cor. 15.Habr.2.* [g] *Inf. Can.7. c.Sane de celeb.Miſſ.c.Presbyt.de Conſ.Diſt.2.* [h] *Nicæni 1.cap.13.* [i] *Concil. Rhemen.cap.2.Con.Lateran ſub Inn.3.c.26.c.Præſente,93. Diſt.Ancyran.c.6.Carth.4.c.77.& 78.Agathen.c.15.&c.*

nitur, & vetuſtiſſimo Catholicæ Eccleſiæ more eſt obſeruatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omninò ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

CAPVT VII.

De præparatione adhibenda, vt dignè quis ſacram EVCHARISTIAM percipiat.

SI non decet ad ſacras vllas functiones quempiam accedere, niſi ſanctè; certè quò magis ſanctitas, & diuinitas cæleſtis huius Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eò diligentius cauere ille debet, ne abſque magna reuerentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cum illa plena formidinis verba apud [a] Apoſtolum legamus: Qui manducat, & bibit indignè, iudicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti reuocandum eſt in memoriam eius præceptum. [b] Probet ſeipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, vt nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumuis ſibi [c] contritus videatur, abſque præmiſſa Sacramentali confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat; quod à Chriſtianis omnibus, etiam ab ijs Sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus perpetuò ſeruandum eſſe decreuit, [d] modo non deſit illis copia Confeſſoris: quod ſi, neceſſitate vrgente, Sacerdos abſque præuia confeſſione celebrauerit, quamprimum confiteatur.

CAPVT VIII.

De vſu admirabilis huius Sacramenti.

QVoad vſum autem [e] rectè, & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacramentum acci-

[a] 1.*Cor.* 11.*c.Quid.eſt.c.Et ſancta.c.Sicut Iudas, & c. Timorem.de Conſ.Diſt.*2. [b] 1.*Cor.*1. *c.Qui ſcelerate. c.Quotidie,& cap.Panem.de Conſ.Diſt.*2.*c.Omnis qui.cum ſequent.de Pœnit.Diſtinct.*1. *Pal.* [c] *Infra Canone* 11. [d] *Infra ibi.* [e] *cap.Quid eſt.cum.ſeq.c.Dupliciter. & c.In illo.de Conſ.Diſt.*2.*Auguſtinus contra Donat.ſæpè: Proſper in lib.Sentent.*

accipiendi diſtinxerunt: quoſdam enim docuerunt ſacramentaliter dumtaxat id ſumere, vt peccatores: alios tantum ſpiritualiter, illos nimirum, qui voto propoſitum illum cæleſtem panem edentes, fide viua, [a] quæ per dilectionem operatur, fructum eius, & vtilitatem ſentiunt: tertios porrò [b] ſacramentaliter ſimul, & ſpiritualiter; hi autem ſunt, qui ita ſe prius probant, & inſtruunt, [c] vt veſtem nuptialem induti ad diuinam hanc menſam accedant. In ſacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, vt laici à Sacerdotibus Communionem acciperent; [d] Sacerdotes autem celebrantes ſeipſos communicarent: qui mos, [e] tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, iure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet ſancta Synodus, hortatur, rogat, & obſecrat per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, vt omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc vnitatis ſigno, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ ſymbolo iam tamdem aliquando conueniant, & concordent, memoreſque tantæ maieſtatis, & tam eximij amoris Ieſu Chriſti Domini noſtri, [f] qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum; hæc ſacra myſteria corporis, & ſanguininis eius ea fidei conſtantia, & firmitate, ea animi deuotione, ac pietate, & cultu credant, & venerentur, vt panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint; & is verè eis ſit animæ vita, & perpetua ſanitas mentis; cuius vigore confortati, ex huius miſeræ peregrinationis itinere ad cæleſtem patriam peruenire valeant, eumdem [g] panem Angelorum, quem modo ſub ſacris velaminibus edunt, abſque vllo velamine manducaturi.

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubiungere, vt omnes, iam agnita Catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caueri, vitarique debeant.

[a] *Galat.* 5. [b] *Infra Can* 8. [c] *Matth.* 22.
[d] *cap. Relatum. de Conſ.* Diſtinct. 2. *Infra Can.* 10.
[e] *Hebr.* 5. & 7. [f] *Ioan.* 6 *c. Prima. de Conſ. Diſt.* 2.
[g] *Pſal* 77. *c. Reuera, de Conſ. Diſtinct.* 2.

De Sacroſancto EVCHARISTIÆ Sacramento.

CANON I.

Si quis negauerit, [*a*] in ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento contineri verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtum; ſed dixerit tantummodò eſſe in eo, vt in ſigno, vel figura, aut virtute; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, [*b*] in ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento remanere ſubſtantiam panis, & vini, vna cum corpore, & ſanguine Domini noſtri Ieſu Chriſti; negaueritque mirabilem illam, & ſingularem conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, manentibus dumtaxat ſpeciebus panis, & vini; quam quidem conuerſionem Catholica Eccleſia aptiſſimè [*c*] Tranſubſtantiationem appellat; anathema ſit.

CANON III.

Si quis negauerit, [*d*] in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub vnaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtiæ Sacramento non eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſed tantum in vſu, dum ſumitur, non autem ante, vel poſt, [*e*] & in hoſtijs, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſeruantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, [*f*] vel præcipuum fructum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus prouenire; anathema ſit.

CANON

[a] *Supra c.3. Concil. Conſtantienſe.* [b] *Idem Concil. damnans articulos Ioan. Vuiclef.* [c] *Supra cap. 4.* [d] *Concil. Florent. in Decretis Eugenij ad Armenos. ſupra c.3. & infra Seſſ.21. cap.1. de Commun.* [e] *Supra cap.3.* [f] *Conc. Florent. ibid ſupra cap. 2.*

CANON VI.

Si quis dixerit, in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtum vnigenitum Dei Filium non eſſe [*a*] cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideò nec feſtiua peculiari celebritate venerandum, neque in Proceſſionibus, ſecundum laudabilem, & vniuerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem, ſolemniter circumgeſtandum, vel non publicè, vt adoretur, populo proponendum, & eius adoratores eſſe idolatras; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere ſacram Euchariſtiam [*b*] in ſacrario reſeruari, ſed ſtatim poſt conſecrationem adſtantibus neceſſariò diſtribuendam, aut non licere, vt illa ad infirmos honorificè deferatur; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantum manducari, [*c*] & non etiam ſacramentaliter, ac realiter; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis negauerit, [*d*] omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis peruenerint, teneri ſingulis annis, ſaltem in Paſchate, ad communicandum, iuxta præceptum ſanctæ Matris Eccleſiæ; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, [*e*] non licere Sacerdoti celebranti ſeipſum communicare; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit [*f*] ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum; anathema ſit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem ſumatur; ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis quos conſcientia peccati mortalis grauat, [*g*] quantumcumque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſariò præmittendam eſſe Confeſſionem Sacra-

D 6 menta-

[a] *Supra cap.5.* [b] *Supra cap 6.* [c] *Supra cap.8.*
[d] *Infra Seſſ.14.Can.8.de Pœnit Vide infra XX.*
[e] *Supra cap.8.* [f] *Supra c.7.* [g] *Supra cap.7.*

mentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publicè diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat.

Decretum de reformatione.

CAPVT I.

Epiſcopi prudenter moribus caſtè informandis inuigilent: ab eorum correctione non appelletur.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntijs, intendens nonnulla ſtatuere, quæ ad iuriſdictionem pertinent Epiſcoporum, vt, iuxta proximæ Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi Eccleſijs eò libentius reſideant, quò facilius, & commodius ſibi ſubiectos regere, & in vitæ, ac morum honeſtate continere potuerint: illud primum eos admonendos cenſet; [a] vt ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint, atque ita præeſſe ſibi ſubditis oportere, vt non in eis dominentur, ſed illos, tamquam filios, & fratres, diligant: elaborentque, vt hortando, & monendo ab illicitis deterreant; ne, vbi deliquerint, debitis eos pœnis coërcere cogantur; quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, [b] illa Apoſtoli eſt ab eis ſeruanda præceptio; vt illos arguant, obſecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cum [c] ſæpè plus erga corrigendos agat beneuolentia, quam auſteritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus charitas, quam poteſtas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit; tunc cum manſuetudine rigor, cum miſericordia iudicium, cum lenitate ſeueritas adhibenda eſt: vt ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſeruetur: & qui correcti fuerint, emendentur: aut, ſi reſipiſcere noluerint, ceteri, ſalubri in eos animaduerſionis exemplo, à vitijs deterreantur; cum ſit diligentis,

& pij

[a] *Tit.* 1. 1. *Timot.* 3. 1. *Pet.* 5. *Diſt.* 45. *in prin. Diſt.* 94. *c. ult. Diſt.* 95. *c. Eſto ſubiectus.* [b] 2. *Tom.* 4. [c] 23 *q.* 4. *c. Quod Chriſtus.* 45. *Diſt. c. Licet nonnumquam.*

& pij ſimul paſtoris officium, morbis ouium leuia primum adhibere fomenta; poſt, vbi morbi grauitas ita poſtulet, [a] ad acriora, & grauiora remedia deſcendere; ſin autem nec ea quidem proficiant illis ſubmouendis, ceteras ſaltem oues à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum, plerumque ad euitandas pœnas, & Epiſcoporum ſubterfugienda iudicia, querelas, & grauamina ſimulent; & appellationis diffugio iudicis proceſſum impediant, [b] ne remedio, ad innocentiæ præſidium inſtituto, ad iniquitatis defenſionem abutantur, atque vt huiuſmodi eorum calliditati, & tergiuerſationi occurratur, ita ſtatuit, & decreuit: [c] In cauſis viſitationis, & correctionis, ſiue habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali, ante definitiuam ſententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque grauamine, non appelletur: nec Epiſcopus, ſeu Vicarius appellationi huiuſmodi, tamquam friuolæ, deferre teneatur; ſed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Iudice emanata, nec non omni ſtylo, & conſuetudine, etiam immemorabili, contraria non obſtante, ad vlteriora valeat procedere; [d] niſi grauamen huiuſmodi per definitiuam ſententiam reparari, vel ab ipſa definitiua appellari non poſſit: quibus caſibus, ſacrorum, & antiquorum Canonum ſtatuta illibata perſiſtant.

CAPVT II.

In criminalibus appellatio ab Epiſcopo, quando Metropolitano, aut uni ex uicinioribus committenda.

A Sententia [e] Epiſcopi, vel ipſius in ſpiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis cauſa, vbi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpi-

[a] *cap. Reſecanda, & c. Corripiantur. 24. q. 3.* [b] *cap. Cum ſpeciali. §. Porrò c. Ad noſtram. cap. Suggeſtum de appell.* [c] *Infra Seſſ. 22. cap. 1. de reform. & Seſſ. 24. c. 20. de reform.* [d] *c. Vt debitus, de appell. cum ſim.* [e] *cap. 2. de conſuet.*

in ſpiritualibus generali; aut, ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, vel vltra duas legales [a] diætas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Epiſcopis, ſeu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus, committatur.

CAPVT III.

Acta primæ instantiæ intra triginta dies dentur gratis reo appellanti.

REus, ab Epiſcopo, aut eius Vicario in ſpiritualibus generali, in criminali cauſa appellans, coram iudice, ad quem appellauit, acta primæ inſtantiæ omninò producat: & Iudex, niſi illis viſis, ad eius abſolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat, alioqui abſque illis cauſa appellationis huiuſmodi, prout iuſtitia ſuaſerit, terminetur.

CAPVT IV.

Qua ratione Clerici ob grauia delicta ſacris exauctorandi.

CVm verò tam grauia nonnumquam ſint delicta, [b] ab Eccleſiaſticis commiſſa perſonis, vt ob eorum atrocitatem è ſacris Ordinibus deponendæ, & curiæ ſint tradendæ ſæculari: in quo [c] ſecundum ſacros Canones certus Epiſcoporum numerus requiritur: [d] quos ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita iuris executio differretur: ſi quando autem interuenire poſſent, eorum reſidentia intermitteretur: proptereà ſtatuit, & decreuit: Epiſcopo per ſe, ſeu illius Vicarium in ſpiritualibus generalem, contra Clericum, in ſacris etiam Presbyteratus Ordinibus conſtitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depoſitionem; & per ſeipſum etiam ad actualem, atque ſolemnem degradationem

[a] *cap. Statutum, de reſcript in 6.* [b] *3. quaſt. 8. c. Suggero. & 15. q. 7. cap. Felix Epiſcopus.* [c] *Concil. 2. Hiſpalen. cap. 6.* [d] *c Si quis. cum ſeq. 15. quaſt. 7. c. Degradatio, de pœnit. in 6.*

dationem ab ipſis Ordinibus,& gradibus eccleſiaſticis, in caſibus, in quibus aliorum Epiſcoporum præſentia, in numero à Canonibus definito requiritur, etiam abſque illis procedere liceat: adhibitis tamen & in hoc ſibi adſiſtentibus totidem Abbatibus, vſum mitræ, & baculi ex priuilegio Apoſtolico habentibus, ſi in Ciuitate, aut diœceſi reperiri, & commodè intereſſe poſſint; alioquin alijs perſonis in eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, quæ ætate graues, ac iuris ſcientia commendabiles exiſtant.

CAPVT V.

Summariè cognoſcat Epiſcopus de gratijs, quibus peccatum remittitur, aut pœna.

ET quoniam per fictas cauſas, quæ tamen ſatis probabiles videntur, interdum accidit, vt nonnulli eiuſmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Epiſcoporum iuſta ſeueritate inflictæ, aut remittuntur omninò, aut minuuntur; cum non ferendum ſit, vt mendacium, quod tantopere Deo diſplicet, non modo ipſum [a] impunitum ſit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, vt ſequitur, ſtatuit, & decreuit: Epiſcopus apud Eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicuius publici criminis, vel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat, aut remiſſione pœnæ, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur, per ſe ipſum, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, etiam ſummarie cognoſcat; [b] ipſamque gratiam, poſtquam per falſi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam eſſe legitime conſtiterit, non admittat.

CAPVT

[a] *Exod.23.Leuit.19.Prouerb.5.10.12. & 19.c.Si quis dixerit,cum ſeq.& cap.Nemo peritorum,11.quæſt.3.*
[b] *c.Super litteris,ex c.Cum dilecta,de reſcript.*

CAPVT VI.

Non citetur vt perſonaliter compareat Epiſcopus, niſi depoſitionis, aut priuationis cauſa.

QVoniam vero ſubditi Epiſcopo, [a] tametſi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tamquam iniuria affecti ſint, falſa illi crimina obijcere ſolent; vt, quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: idcirco, ne is magno ſuo, & Eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita ſtatuit, & decreuit: [b] Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſiue priuandus veniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denuntiationem, vel accuſationem, ſiue alio quouis modo procedatur, vt perſonaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

CAPVT VII.

Qualitates teſtium contra Epiſcopum deſcribuntur.

TEſtes in cauſa criminali [c] ad informationem, vel indicia, ſeu alias in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ conuerſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, grauibus pœnis mulctentur.

CAPVT VIII.

Graues Epiſcoporum cauſæ à Pont. Max. cognoſcantur.

CAuſæ Epiſcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, [d] coram Pontifice Max. referantur, ac per ipſum terminentur.

Decre-

[a] *c. Sunt nonnulli, 2. quæſt. 7.* [b] *Infra Seſſ. 24. c. 5. de refor.* [c] *c. Accuſatio quoque, c. Accuſatio Epiſcoporum, c. Teſtes, 2. q. 7. & c ult. 2. q 5. Conc. Rom. ſub Silueſt. I. iuxta Anacleti Papæ epiſt. 2. & Carthag. 2. c. 6 & Carthag. 4. cap. 96. & Sixt. 3 epiſt. 3. cap. 2.* [d] *Conc. Sard. c. 3. c. Ad abolendam, de hæret. & infra Seſſ. 24. c. 5. de ref.*

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Euchariſtiæ, & ſalui conductus Proteſtantibus dandi.

EAdem ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc ſanctiſſimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro Dominico euellere, ac omnium fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos diligentiſſima veritatis Catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſſimiſque pro rerum grauitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſſimorum Theologorum ſententijs, hos etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutem, & diuino iure præceptum, vt ſinguli Chriſti fideles ſub vtraque ſpecie ipſum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quam qui ſub vtraque communicat. Et: An errauerit ſancta mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes ſacerdotes, ſub panis ſpecie dumtaxat communicando. Et: An paruuli etiam communicandi ſint. Sed quoniam ex nobiliſſima Germaniæ prouincia, ij, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri à ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, vt ipſis tuto huc venire, & in hac vrbe commorari, ac libere coram Synodo dicere, atque proponere, quæ ſenſerint, & poſtea, cum libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licet magno deſiderio eorum aduentum multos antea menſes expectarit, tamen, vt pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, vt in ijs, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed, quemadmodum eumdem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant, confidens Dei miſericordia, & ſperans fore, vt illi in ſanctiſſimam, & ſalutarem vnius fidei, ſpei, charitatiſque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, vt petierunt, publicam, quam ſaluum conductum vocant, quoad ſe pertinet, eius, qui infraſcriptus erit.

erit, tenoris, dedit, atque conceſſit: & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; quam, vt illi commode intereſſe poſſint, in diem feſtum Conuerſionis D. Pauli, quæ erit vigeſimaquinta die menſis Ianuarii anni ſequentis, indixit. Illudque præterea ſtatuit, vt in eadem Seſſione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam vtriuſque rei connexionem; interea Seſſione proxima de Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis tractandum: illam autem die feſto D. Catharinæ Virginis, & martyris, qui erit vigeſima quinta Nouembris, habendam eſſe decreuit, ſimulque, vt in vtraque materiam reformationis proſequatur.

SALVVS CONDVCTVS

DATVS PROTESTANTIBVS.

SAcroſancta, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntijs, omnibus, & ſingulis, ſiue eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus perſonis vniuerſæ Germaniæ cuiuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, vt de ijs rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere, & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quam verbo, offerre, proponere, & cum Patribus, ſiue ijs, qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque vllis conuitijs, & contumelijs diſputare, necnon, quando illis placuerit, recedere poſſint, & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſarijs, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea ſanctæ

ſtæ Synodo, vt ſi pro maiori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quam pro committendis per eos delictis, iudices deputari cupiant, illos ſibi beneuolos nominent, etiam ſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ eſt Quarta

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XXV. NOVEMBRIS MDLI.

Doctrina de ſanctiſſimis POENITENTIÆ, & EXTREMÆ VNCTIONIS Sacramentis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntijs, quamuis in decreto de [a] Iuſtificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſitus: tanta nihilominus circa illud noſtra hac ætate diuerſorum errorum eſt multitudo, vt non parum publicæ vtilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidiſſe; in qua demonſtratis, & conuulſis, Spiritus ſancti præſidio, vniuerſis erroribus, Catholica veritas perſpicua, & illuſtris fieret; quam nunc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuo ſeruandam proponit.

CAPVT I.

De neceſsitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, vt iuſtitiam, in Baptiſmo, ipſius bene-

[a] *Supra Seſſ.6.cap.14.de Iuſtificatione.*

beneficio, & gratia, ſuſceptam, conſtanter tuerentur; non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum. [a] Quoniam autem Deus, diues in miſericordia, cognouit figmentum noſtrum; illis etiam vitæ remedium contulit, qui ſeſe poſtea in peccati ſeruitutem, & dæmonis poteſtatem tradidiſſent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ; quo lapſis poſt Baptiſmum, beneficium mortis Chriſti applicatur. [b] Fuit quidem Pœnitentia vniuerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quouis tempore ad gratiam, & iuſtitiam aſſequendam neceſſaria, illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiuiſſent, vt, peruerſitate abiecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur: Vnde Propheta ait: [c] Conuertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus veſtris: & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: [d] Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et Princeps Apoſtolorum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: [e] Pœnitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum. Porro nec ante aduentum Chriſti Pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt aduentum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue inſtituit, cum à mortuis excitatus, inſufflauit in diſcipulos ſuos, dicens: [f] Accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis, poteſtatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, poſt Baptiſmum lapſos, Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſſoribus fuiſſe communicatam, vniuerſorum Patrum conſenſus ſemper intellexit. [g] Et Nouatianos, remittendi poteſtatem olim pertinaciter negantes,

[a] *Infra Can.2. de Pœn. Pſal.102. Epheſ.2.* [b] *Supra Seſſ.6.cap.14.de Iuſtific.Conc.Gabilon ſub Vitaliano 2.c.8.* [c] *Ezech.18.* [d] *Luc.13.* [e] *Act.2.cap.Agunt, & c.Proprie, de Conſ.Diſt.4.* [f] *Ioan.20. Matth.16.c.Vt conſtitueretur, 50.Diſt.& infra cap.8. in fin.& Can.3.* [g] *Euſeb.Cæſarien hiſt Eccl l.6.c.38,Cypr.contra Nouat.*

gantes, magna ratione Eccleſia Catholica tamquam hæreticos exploſit, atque condemnauit. Quare veriſſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad poteſtatem prædicandi verbum Dei, & Chriſti Euangelium annuntiandi, contra huiuſmodi Sacramenti inſtitutionem falſo detorquent.

CAPVT II.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi.

CEterum hoc Sacramentum [*a*] multis rationibus à Baptiſmo differre dignoſcitur, nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, longiſſime diſſidet: conſtat certe; Baptiſmi miniſtrum iudicem eſſe non oportere, cum Eccleſia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi ianuam fuerit ingreſſus. [*b*] Quid enim mihi, inquit Apoſtolus, de ijs, qui foris ſunt, iudicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus [*c*] lauacro Baptiſmi, ſui corporis membra ſemel effecit; nam hos, ſi ſe poſteà crimine aliquo contaminauerint; non iam repetito Baptiſmo ablui, cum id in Eccleſia Catholica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tamquam reos, ſiſti voluit: vt per Sacerdotum ſententiam non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alius eſt prætereà Baptiſmi, alius Pœnitentiæ fructus, per Baptiſmum enim Chriſtum [*d*] induentes, noua prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen nouitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ, ſine magnis noſtris fletibus, & laboribus, diuina id exigente iuſtitia, peruenire nequaquam poſſumus: vt merito Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pœni-

[a] *Supra Seſ.6.de Iuſtific.cap.14.& infra Can.2.*
[b] 1 *Cor.5.in fin c.Multi, 2.q.1.c.Gaudemus, de diuor.*
[c] 1.*Cor.12.b.c.Verbum.de Pœn.Diſt.1.* [d] *Galat.3.*

Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, vt nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

CAPVT III.

De partibus, & fructu huius Sacramenti.

DOcet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitam eſſe: Ego te abſoluo, &c. quibus quidem de Eccleſiæ ſanctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur: ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquam ſpectant, neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia huius Sacramenti ipſius pœnitentis actus, [a] nempè Contritio, Confeſſio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè verò res, & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris pijs, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu huius Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui Pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

CAPVT IV.

De Contritione.

COntritio, [b] quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cetero. Fuit autem quouis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo,

[a] *Supra Seſſ. 6 de iuſtificat. cap. 14. & infra Can. 4.*
[b] *Supra Seſſ. 6 de iuſtific. cap. 6. & 14.*

lapſo, ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diuinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua, coniunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem, non ſolùm [*a*] ceſſationem à peccato, & vitæ nouæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, iuxtà illud: [*b*] Proijcite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus præuaricati eſtis; & facite vobis cor nouum, & ſpiritum nouum. Et certe, qui illos ſanctorum clamores conſiderauerit: [*c*] Tibi ſoli peccaui, & malum coram te feci: [*d*] Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum: [*e*] Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios huius generis: facile intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, etſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemque Deo reconciliare, priuſquam hoc Sacramentum actù ſuſcipiatur; ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni, ſine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam verò Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi voluntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ; declarat, non ſolum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum mouentis, quo pœnitens adiutus, viam ſibi ad iuſtitiam parat. Et quamuis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad iuſtificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam diſponit. Hoc enim timore vtiliter [*f*] concuſſi Niniuitæ, ad Ionæ prædicationem plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & miſericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falſo quidam calum-

[a] *Infra Can.5.* [b] *Ezech.18.* [c] *Pſal.50.cap.Et venit, de Pœnit.Diſtinct.1.c.Totam, de Pœnit.Diſtinct.3.* [d] *Pſal.6.* [e] *Iſaiæ 38.* [f] *Ionæ 3. Matth.12.Luc.11 c.Quamobrem, de Pœnit.Diſtinct.1.*

calumniantur Catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ, abſque bono motu ſuſcipientium, gratiam conferre: quod numquam Eccleſia Dei docuit, nec ſentit: ſed & falſo docent, Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

CAPVT V.

De Confeſſione.

EX [a] inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ iam explicata, vniuerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe à Domino integram peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis iure diuino neceſſariam exiſtere: quia Dominus noſter Ieſus Chriſtus, [b] è terris adſcenſurus ad cælos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tamquam præſides, & iudices; ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſtifideles ceciderint; qui, pro poteſtate Clauium remiſſionis, aut retentionis peccatorum, ſententiam pronuntient: [c] conſtat enim, ſacerdotes iudicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pœnis iniungendis ſeruare potuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim, ſua ipſi peccata [d] declaraſſent. [e] Ex his colligitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem, conſcientiam habent, in Confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tantum aduerſus duo vltima [f] Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonnunquam animum grauius ſauciant, & periculoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto admittuntur: nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, [g] & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & vtiliter, citraque omnem præſumptionem in Confeſ-

[a] *Lucæ 5. & 17. Iac. 5. 1. Ioan. 1. inf. Can 6.* [b] *Ioan. 20. Matth. 16. c. Verbum, de Pœn. diſt. 1. & c. Adhuc, de Pœnit. diſt. 3.* [c] *Hier. exponens illud Eccl. 10. Si mordeas ſerpens in ſilentio.* [d] *An tamen per litteras ſeu internuntium, conſule Bullam Clementis 8. Sanctiſsimus, 1602.* [e] *Inf. Can. 6.* [f] *Deuter. 5.* [g] *Supra Seſſ 6. Can. 23. c. Adhuc, & c. De quotidianis, de Pœnit Diſtinct. 3.*

Confeſſione dicantur, quod piorum hominum vſus demonſtrat; taceri tamen citra culpam, multiſque alijs remedijs expiari poſſunt. Verum, cum vniuerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, [*a*] homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confeſſione, à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia diuinæ miſericordiæ agnoſcenda exponunt; qui vero ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil diuinæ bonitati per ſacerdotem remittendum proponunt. [*b*] ſi enim erubeſcat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circumſtantias in Confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant; quòd ſine illis peccata ipſa neque à pœnitentibus integre exponantur, nec iudicibus innoteſcant; & fieri nequeat, vt de grauitate criminum recte cenſere poſſint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pœnitentibus imponere: vnde alienum à ratione eſt, docere circumſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe; aut vnam tantum circumſtantiam confitendam eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare: conſtat enim, nihil aliud in Eccleſia à pœnitentibus exigi, quam vt poſtquam quiſque diligentius ſe excuſſerit, & conſcientiæ ſuæ ſinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus ſe Dominum, & Deum ſuum mortaliter offendiſſe meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in vniuerſum eadem Confeſſione incluſa eſſe intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: [*c*] Ab occultis meis munda me Domine. Ipſa verò huiuſmodi Confeſſionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia grauis quidem videri poſſet, niſi tot tantiſque commodis, & conſolationibus leuaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per abſolutionem certiſſimè conferuntur. Ceterum, quo ad modum confitendi ſecretò apud ſolum Sacerdotem,

[a] *Epheſ.2.* [b] *Hieron dicto loco.* [c] *Pſal.18.*

dotem, etſi Chriſtus non vetuerit, quin aliquis in vindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Eccleſiæ offenſæ ædificationem, delicta ſua publicè confiteri poſſit: non eſt tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec ſatis conſultè humana aliqua lege præciperetur, vt delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent confeſſione aperienda: vndè cum à ſanctiſſimis, [a] & antiquiſſimis Patribus, magno, vnanimique conſenſu, ſecreta Confeſſio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta vſa eſt, & modo etiam vtitur, fuerit ſemper commendata; manifeſtè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à diuino mandato alienam, & inuentum humanum eſſe, atque à [b] Patribus, in Concilio Lateranenſi congregatis, initium habuiſſe, docere non verentur: neque enim per [c] Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, vt Chriſti fideles confiterentur, quod iure diuino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat; ſed vt præceptum Confeſſionis, ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perueniſſent, impleretur; vnde iam in vniuerſa Eccleſia, cum ingenti animarum fidelium fructu, obſeruatur mos ille ſalutaris confitendi, ſacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadrageſimæ: quem morem hæc ſancta Synodus maxime probat, & amplectitur, tamquam pium, & merito retinendum.

CAPVT VI.

De miniſtro huius Sacramenti, & Abſolutione.

CIrca miniſtrum autem huius Sacramenti, declarat ſancta Synodus, falſas eſſe, & à veritate Euangelij penitus alienas doctrinas [d] omnes, quæ ad alios quoſuis homines, præter Epiſcopos, & Sacerdotes, Clauium miniſterium perniciosè extendunt; putantes verba illa Domini: [e] Quæcumque alligaueritis ſuper terram, erunt alligata, & in cælo; & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erunt

ſoluta

[a] *Con.Cabilon.c.33.* [b] *Infra Can.8.& 14.*
[c] *Vide infra XX.* [d] *Infra Can.10.* [e] *Matth. 16.& 18.*

ſoluta & in cælo; [*a*] &, Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: ad omnes Chriſti fideles indifferenter, & promiſcue, [*b*] contra inſtitutionem huius Sacramenti ita fuiſſe dicta, vt quiuis poteſtatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, ſi correptus acquieuerit; ſecreta vero per ſpontaneam Confeſſionem cuicumque factam. Docet quoque, etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus ſancti, in ordinatione collatam, tamquam Chriſti miniſtros, functionem remittendi peccata exercere, eoſque praue ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc poteſtatem non eſſe contendunt. [*c*] Quamuis autem abſolutio ſacerdotis alieni beneficij ſit diſpenſatio; tamen non eſt ſolum nudum miniſterium, vel annuntiandi Euangelium, vel declarandi remiſſa eſſe peccata; ſed [*d*] ad inſtar actus iudicialis; quo ab ipſo, velut à iudice, ſententia pronuntiatur: atque ideo non debet pœnitens adeo ſibi de ſua ipſius fide blandiri, vt etiamſi nulla illi adſit contritio, aut ſacerdoti animus ſerio agendi, & vere abſoluendi deſit; putet tamen ſe, propter ſuam ſolam fidem, vere, & coram Deo eſſe abſolutum: nec enim fides ſine Pœnitentia remiſſionem vllam peccatorum præſtaret: nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſſimus, qui ſacerdotem ioco ſe abſoluentem cognoſceret, & non alium ſerio agentem ſedulo requireret.

CAPVT VII.

De caſuum reſeruatione.

QVoniam igitur natura, & ratio iudicij illud expoſcit, vt ſententia in ſubditos dumtaxat feratur; [*e*] perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti abſolutionem eam eſſe debere, quam ſacerdos in eum profert, in quem ordina-

[a] *Ioan.*20. [b] *Supra Seſſ.*7.*de Sacramen.Can.*10. [c] *c.Secundum Eccleſiæ* 19.*Diſtinct. & cap.Non nocet* 1. *quæſt.*1. [d] *Infra Can.*9. [e] *c.Si Epiſcopus de Pœnit.in* 6.

ordinariam, aut ſubdelegatam non habet iuriſdi-ctionem. Magnopere vero ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſſimis Patribus noſtris viſum eſt, vt attrociora quædam, & grauiora crimina non à quibuſuis, ſed à [*a*] ſummis dumtaxat ſacerdotibus, abſoluerentur: [*b*] vnde merito Pontifices Max. pro ſuprema poteſtate ſibi in Eccleſia vniuerſa tradita, cauſas aliquas criminum grauiores ſuo potuerunt peculiari iudicio reſeruare. [*c*] Neque dubitandum eſt, quando omnia, quæ à Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem [*d*] Epiſcopis omnibus in ſua cuique diœceſi, in ædificationem tamen, non in deſtructionem, liceat, pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores ſacerdotes auctoritate, præſertim quoad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſeruationem, conſonum eſt diuinæ auctoritati, non tantum in externa politia, ſed etiam coram Deo vim habere: verumtamen pie admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, [*e*] vt nulla ſit reſeruatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuſuis peccatis, & cenſuris abſoluere poſſunt: extra quem articulum ſacerdotes cum nihil poſſint in caſibus reſeruatis, id vnum pœnitentibus perſuadere nitantur, vt [*f*] ad Superiores, & legitimos iudices pro beneficio abſolutionis accedant.

CAPVT

[a] *Cyprian. in epiſt. qua incip. Ingemiſcere, & in epiſt. cuius initium. Miror. Origenes Homil. 10. in Gen.* [b] *c. Si quis ſuadente, 17. quaſt. 4. c. Ita quorumdam, de Iudæis. c. Conqueſti. de ſent. excommun. c. Quicumque eo tit. in 6. c. 2. eod. tit. in Clem. & c. Etſi dominici de pœnit. in Extrauag. com. cum ſimil.* [c] *Rom. 13.* [d] *Infra Seſs. 24. cap. 6. de refor.* [e] *c. Fœlicis, de pœnit. in 6 c. Paſtoralis, de offic. ord. cap. Cupientes, de pœnis, in Clem. c. Inter cunctas, §. Duos de priu. in Extrauag. commun. Caleſt. epiſt. 2. cap. 2. & 4. Carthag. c. 76. & 11. Toleta. cap. 12.* [f] *Quos caſus Superiores regularium reſeruare poſsint, vide in Decret. Clement. 8. incip. Sanctiſsimus, 26. Maij 1593.*

CAPVT VIII.

De ſatisfactionis neceſsitate, & fructu.

DEmum, quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus noſtris Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita vna maxime noſtra ætate, ſummo pietatis prætextu, impugnatur ab ijs, qui ſpeciem pietatis habent, virtutem autem eius abnegarunt: ſancta Synodus declarat, falſum omnino eſſe, & à verbo Dei alienum, [a] culpam à Domino numquam remitti, quin vniuerſa etiam pœna condonetur: perſpicua enim, & [b] illuſtria in ſacris Litteris exempla reperiuntur, quibus, præter diuinam traditionem, hic error quam manifeſtiſſime reuincitur. Sane, & diuinæ iuſtitiæ ratio exigere videtur, vt aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint; aliter vero, qui ſemel à paccati, & dœmonis ſeruitute liberati, & accepto Spiritus ſancti dono, ſcientes, [c] templum Dei violare, & [d] Spiritum ſanctum contriſtare non formidauerint. Et diuinam clementiam decet, nè ita nobis abſque vlla Satisfactione peccata dimittantur, vt, occaſione accepta, peccata leuiora putantes, velut iniurij, & [e] contumelioſi Spiritui ſancto, in grauiora labamur, [f] theſaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere à peccato reuocant, & quaſi freno quodam coërcent hæ ſatisfactoriæ pœnæ, cautioreſque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquijs, & vitioſos habitus, malè viuendo comparatos, contrarijs virtutum actionibus tollunt. [g] Neque verò ſecurior vlla via in Eccleſia Dei vmquam exiſtimata fuit ad amouendam imminentem [h] à Domino pœnam, quam vt hæc pœnitentiæ opera ho-

[a] *Supra Seſſ.6.cap.14 & Can.30. de Iuſtificatione, infra Can.12.* [b] *Gen.3.2.Reg.12.Num.12.& 20.*
[c] *1.Cor.3.* [d] *Epheſ.4.* [e] *Hab.10.* [f] *Rom 2.*
[g] *Ezech.33.Ionæ 3.Ier.3.18.& 25.* [h] *Iſa.30.Eccleſ.17.Matth.3.& 4.11.& 18.cum ſim.*

mines, cum vero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quod, dum ſatisfaciendo patimur pro peccatis, Chriſto Ieſu, [*a*] qui pro peccatis noſtris ſatisfecit, ex quo [*b*] omnis noſtra ſufficientia eſt, conformes efficimur, certiſſimam quoque inde arrham habentes, quod [*c*] ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque verò ita noſtra eſt ſatisfactio hæc, quam pro peccatis noſtris exſoluimus, vt non ſit per Chriſtum Ieſum: nam qui [*d*] ex nobis, tamquam ex nobis nihil poſſumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus; ita non habet homo, vndè glorietur: [*e*] ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt: in quo [*f*] viuimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus, [*g*] facientes fructus dignos pœnitentiæ; qui ex illo vim habent; ab illo offeruntur Patri; & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, ſalutares, & conuenientes ſatisfactiones iniungere: nè, ſi fortè peccatis conniueant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, leuiſſima quædam opera pro grauiſſimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, vt ſatisfactio, quam imponunt, non ſit tantum ad nouæ vitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum, ſed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & caſtigationem: [*h*] nam Claues Sacerdotum non ad ſoluendum dumtaxat, ſed & ad ligandum conceſſas, etiam antiqui Patres, & credunt, & docent; nec proptereà exiſtimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ eſſe forum iræ, vel pœnarum, ſicut nemo vmquam Catholicus ſenſit, ex huiuſmodi noſtris ſatisfactionibus vim meriti, & [*i*] ſatisfactionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vel obſcurari, vel aliqua ex parte imminui:

[a] *Rom.5.1.Ioan.2.in prin.* [b] *2.Cor.3.* [c] *Rom.8.* [d] *2.Cor.3.Philip.4.1.Cor.1.in fin.* [e] *2.Cor.10.in fin.Gal.6.* [f] *Act.17.* [g] *Matth.3.& 4.Luc.3.10.17.cap. Tempora. cum multis ſeq.26.quaſt.7. c.De pœnitentibus.de Conſ.Diſt.3.Concil.Carthagin.3.c.31.& Conc. Carthagin.4 cap.74.Conc.Cabilonen.cap.34.& 38.Concil. Afric.c.9.* [h] *Matth 16. & Ioan.10.ſupra c.1.in fin. & infra Can.3.& vlt.de Pœnit.* [i] *Infra Can.23.*

minui: quod dum Nouatores intelligere volunt, ita optimam Pœnitentiam nouam vitam eſſe docent, vt omnem Satisfactionis vim, & vſum tollant.

CAPVT IX.

De operibus Satisfactionis.

DOcet prætereà, tantam eſſe diuinæ munificentiæ largitatem, vt non ſolùm pœnis ſpontè à nobis pro vindicando peccato ſuſceptis, aut Sacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis, ſed etiam, quod maximum amoris [*a*] argumentum eſt, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Chriſtum Ieſum ſatisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento Extremæ Vnctionis.

VIſum eſt autem ſanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adiungere ea, quæ ſequuntur, de Sacramento Extremæ Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ, ſed & totius Chriſtianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia eſſe debet, conſummatiuum exiſtimatum eſt à Patribus. Primum itaque, circa illius inſtitutionem, declarat, & docet, [*b*] quod clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſeruis ſuis quouis tempore voluit de ſalutaribus remedijs [*c*] aduerſus omnia omnium hoſtium tela eſſe proſpectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis alijs præparauit, quibus Chriſtiani conſeruare ſe integros, dum viuerent, ab omni grauiore ſpiritus incommodo poſſint; ita Extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmiſſimo quodam præſidio, muniuit; nam etſi [*d*] aduerſarius noſter occaſiones per omnem vitam quærat, & captet, vt deuorare animas noſtras quoquo modo poſſit: nullum tamen tempus eſt, quo vehementius ille omnes ſuæ verſutiæ neruos intendat ad perden-

[a] *cap. Sunt plures. in fin. de Pœnit. Diſt. 3.* [b] *Infra Can. 1. de Sacramen. Extremæ Vnctionis.* [c] *Epheſ. 6.* [d] 1 *Pet. 5. c. Nulli dubium, 3. quæſt. 1.* [e] *Gen. 3. & infra cap. 2. in fin.*

dos nos penitùs, & à fiducia etiam, [c] ſi poſſit, diuinæ miſericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perſpicit.

CAPVT I.

De inſtitutione Sacramenti Extremæ Vnctionis.

INſtituta eſt autem ſacra hæc Vnctio infirmorum, tamquam verè, & propriè Sacramentum noui Teſtamenti, à Chriſto Domino noſtro, [a] apud Marcum quidem inſinuatum, [b] per Iacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis: inducat Presbyteros Eccleſiæ, & orent ſuper eum, vngentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei ſaluabit infirmum; & alleuiabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Quibus verbis, vt ex Apoſtolica traditione, per manus accepta, Eccleſia didicit, docet materiam, formam, proprium miniſtrum, & effectum huius ſalutaris Sacramenti; intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum ab Epiſcopo benedictum; nam vnctio aptiſſimè Spiritus Sancti gratiam, qua inuiſibiliter anima ægrotantis inungitur, repræſentat; formam deindè eſſe illa verba, Per iſtam vnctionem, &c.

CAPVT II.

De effectu huius Sacramenti.

REs porrò, & effectus huius Sacramenti illis verbis explicatur: Et [c] oratio fidei ſaluabit infirmum; & alleuiabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei; [d] res etenim hæc gratia eſt Spiritus ſancti; cuius Vnctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit; & ægroti animam alleuiat, & confirmat, magnam in eo diuinæ miſericordiæ fiduciam excitando; qua

infirmus

[a] *Marc.6.* [b] *Iac.5.c.Presbyteros. pal.95.Diſt.c.1. §.1.de ſacra Vnctione.Conc.Cabilon.cap.48. Innoc 1.Epiſt. cap.8.* [c] *Iacobi 5.* [d] *Infra Can.2.de Sacrament. Extremæ Vnct.*

infirmus ſubleuatus, & morbi incommoda, ac labores leuius fert; & tentationibus dæmonis, [*a*] calcaneo inſidiantis facilius reſiſtit; & ſanitatem corporis interdum, vbi ſaluti animæ expedierit, conſequitur.

CAPVT III.

De miniſtro huius Sacramenti, & tempore, quo dari debeat.

IAm verò, quod attinet ad præſcriptionem eorum, qui, & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramentum debent, haud obſcurè fuit illud etiam in verbis prædictis traditum; nam & oſtenditur illic, proprios huius Sacramenti miniſtros eſſe Eccleſiæ Presbyteros; quo nomine, eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, ſed [*b*] aut Epiſcopi, aut Sacerdotes, ab ipſis ritè ordinati, [*c*] per impoſitionem manuum presbyteri. Declaratur etiam, eſſe hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis verò præſertim, qui tam periculosè decumbunt, vt in exitu vitæ conſtituti videantur: vndè & Sacramentum exeuntium, nuncupatur. Quod ſi infirmi poſt ſuſceptam hanc vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti ſubſidio iuuari poterunt, cum in aliud ſimile vitæ diſcrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi ſunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apoſtoli [*d*] Iacobi ſententiam docent, hanc Vnctionem, vel figmentum eſſe humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiæ habentem: & qui illam iam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiua Eccleſia referenda eſſet: & qui dicunt, ritum, & vſum, quem Sancta Romana Eccleſia in huius Sacramenti adminiſtratione obſeruat, [*e*] Iacobi Apoſtoli ſententiæ repugnare, atque ideò in alium commutandum eſſe; & denique, qui hanc Extremam Vnctionem à fide-

[a] *Gen.3.* [b] *c.Illud ſuperfluum 95. Diſt.& infra Can.vlt.* [c] *1.Tim.4. cap. Ecce ego. §. Presbyteri Diſtinct.95.* [d] *Iacobi 5.* [e] *Infra Can. 3. de Sacrament.extr.Vnct.*

libus ſine peccato contemni poſſe affirmant; hæc enim omnia manifeſtiſſimè pugnant cum perſpicuis tanti Apoſtoli verbis. Nec profectò Eccleſia Romana [*a*] aliarum omnium mater, & magiſtra, aliud in hac adminiſtranda Vnctione, quantum ad ea, quæ huius Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſeruat, quam quod Beatus Iacobus præſcripſit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius Spiritus ſancti iniuria eſſe poſſet.

Hæc ſunt, quæ de Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramentis hæc ſancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Chriſti fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inuiolabiliter ſeruandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctiſsimo POENITENTIÆ *Sacramento.*

CANON I.

Si quis dixerit, in Catholica Eccleſia [*b*] Pœnitentiam non eſſe verè, & propriè Sacramentum pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, à Chriſto Domino noſtro inſtitutum; anathema ſit.

CANON II.

Si quis Sacramenta confundens, [*c*] ipſum Baptiſmum, Pœnitentiæ Sacramentum eſſe dixerit, quaſi hæc duo Sacramenta diſtincta non ſint, atque ideò Pœnitentiam non rectè, [*d*] ſecundam poſt naufragium tabulam appellari; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Saluatoris: [*e*] Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt; non eſſe intelligenda de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, ſicut Eccleſia Catholica ab initio ſemper intellexit;

[a] *cap. Non decet. 12. Diſt. cap. 2. in fin. de ſum. Trin. & c. fin. de for. compet.* [b] *Supra c. 1. de Pœnit.* [c] *Supra c. 1.* [d] *c. Secunda poſt naufragium. de Pœnit. Diſt. 1.* [e] *Ioan. 20. Matth. 16. ſupra cap. 1. & Seſs. 6. de Iuſtific. cap. 14.*

lexit; detorſerit autem, contra inſtitutionem huius Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Euangelium; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis negauerit, [*a*] ad integram, & perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in pœnitente, quaſi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum eſſe Pœnitentiæ partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, [*b*] eam Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum, qua quis [*c*] recogitat annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ, ponderando peccatorum ſuorum grauitatem, multitudinem, fœditatem, amiſſionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incurſum, cum propoſito melioris vitæ, non eſſe verum, & vtilem dolorem, nec præparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illam eſſe dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema ſit.

CANON VI.

Si [*d*] quis negauerit, Confeſſionem Sacramentalem vel inſtitutam, vel ad ſalutem neceſſariam eſſe iure diuino; aut dixerit, modum ſecretè confitendi ſoli Sacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſeruauit, & obſeruat, alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inuentum eſſe humanum; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, [*e*] in Sacramento Pœnitentiæ, ad remiſſionem peccatorum neceſſarium non eſſe iure diuino, confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ ſunt

[a] *Supra cap.8.de Pœnit.* [b] *Supra cap.4 de Pœnit.* [c] *Iſa.38.d.* [d] *Supra cap.5.de Pœnit.Clemens* 1.*in epiſt* 1.*ad Iacobum.Concil.Cabilon.c.*8. [e] *Supra c.*5.

contra [*a*] duo vltima Decalogi præcepta, & circumſtantias, quæ peccati ſpeciem mutant; ſed eam Confeſſionem tantum eſſe vtilem ad erudiendum, & conſolandum pœnitentem, & olim obſeruatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudent, nihil relinquere velle diuinæ miſericordiæ ignoſcendum; aut demum, non licere confiteri peccata venialia; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confeſſionem omnium peccatorum, qualem Eccleſia ſeruat, [*b*] eſſe impoſſibilem, & traditionem humanam, à pijs abolendam; aut ad eam non teneri omnes, & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſtifideles, [*c*] iuxta magni Concilij Lateranenſis conſtitutionem, ſemel in anno, & ob id ſuadendum eſſe Chriſtifidelibus, vt non confiteantur tempore Quadrageſimæ; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, [*d*] Abſolutionem Sacramentalem Sacerdotis non eſſe actum iudicialem, ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti; modo tantum credat ſe eſſe abſolutum; aut Sacerdos non ſerio, ſed ioco abſoluat; aut dixerit non requiri Confeſſionem pœnitentis, vt Sacerdos eum abſoluere poſſit; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, Sacerdotes, qui in [*e*] peccato mortali ſunt, poteſtatem ligandi, & ſoluendi non habere; aut non ſolos Sacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis, ſed omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus eſſe dictum; [*f*] Quæcumque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælo; & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cælo; &, [*g*] Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt; quorum verborum virtute quilibet abſoluere poſſit peccata; publica quidem per correptionem dumtaxat, ſi correptus

[a] *Deuter.5.* [b] *Supra cap.5.* [c] *Vide infra XX.*
[d] *Supra c.6.in fin.* [e] *Supra cap.1.& c.6.de Pœnit.*
[f] *Matth.16.& 18.* [g] *Ioan.20.*

ptus acquieuerit; ſecreta verò per ſpontaneam confeſſionem; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, Epiſcopos non habere ius [a] reſeruandi ſibi caſus, niſi quoad externam politiam, atque ideò caſuum reſeruationem non prohibere, quo minus Sacerdos à reſeruatis verè abſoluat; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam ſimul cum [b] culpa remitti ſemper à Deo, ſatisfactionemque pœnitentium non eſſe aliam, quam fidem, qua apprehendunt Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro [c] peccatis, quoad pœnam temporalem, minimè Deo per Chriſti merita ſatis fieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à Sacerdote iniunctis, ſed neque ſpontè ſuſceptis, vt ieiunijs, orationibus, eleemoſynis, vel alijs etiam pietatis operibus, atque ideò optimam pœnitentiam eſſe tantum nouam vitam; anathema ſit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, [d] ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Ieſum peccata redimunt, non eſſe cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes; anathema ſit.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claues Eccleſiæ eſſe [e] datas tantum ad ſoluendum, non etiam ad ligandum, & proptereà Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clauium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſſe, quod virtute Clauium, ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exſoluenda remaneat; anathema ſit.

De

[a] *Supra c.7. c. Si Epiſc. de pœnit. in 6. c. De cetero. & c. de monialibus, de ſent. excommunic. cum ſim.* [b] *Supra c.8. de Pœnit.* [c] *Supra cap. 8. & 9.* [d] *Supra c. 8.* [e] *Supra cap. 1. & 8. in fin. de Pœnit.*

De Sacramento EXTREMÆ VNCTIONIS.

CANON I.

Si quis dixerit, Extremam Vnctionem non eſſe verè, & propriè Sacramentum, à [*a*] Chriſto Domino noſtro inſtitutum, & à [*b*] Beato Iacobo Apoſtolo promulgatum; ſed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ſacram infirmorum [*c*] Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos; ſed iam ceſſaſſe, quaſi olim tantum fuerit gratia curationum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, [*d*] Extremæ Vnctionis ritum, & vſum, quem obſeruat Sancta Romana Eccleſia, repugnare ſententiæ [*e*] Beati Iacobi Apoſtoli, ideoque eum mutandum, poſſeque à Chriſtianis abſque peccato contemni; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, [*f*] Presbyteros Eccleſiæ, quos Beatus Iacobus adducendos eſſe ad infirmum inungendum hortatur, non eſſe Sacerdotes ab Epiſcopo ordinatos, ſed ætate ſeniores in quauis communitate; ob idque proprium Extremæ Vnctionis miniſtrum non eſſe ſolum Sacerdotem; anathema ſit.

Decretum de reformatione.

PROOEMIVM.

Epiſcoporum munus eſt, ſubditos, præſertim ad animarum curam conſtitutos, admonere officij ſui.

CVm propriè Epiſcoporum munus ſit, [g] ſubditorum omnium vitia redarguere; hoc illis præcipuè cauendum erit, nè Clerici, præſertim ad anima-

[a] *Supra de hoc Sacramento in prin. & c.* 1. [b] *Marc.* 6. *Iac.* 5. [c] *Supra cap.* 21. *de hoc Sacramento.* [d[*Supra c. vlt. Conc. Cabilon c.* 48. [e] *Iac.* 5. [f] *d. cap. vlt. Iac.* 5. [g] *Sic præfatur ferè Conc.* 9. *Toletanum Supra Seſſ.* 6. *de refor. cap.* 3.

animarum curam conſtituti, criminoſi ſint, neuè inhoneſtam vitam, ipſis conniuentibus, ducant; nam ſi eos prauis, & corruptis moribus eſſe permittant; quo pacto laicos de ipſorum vitijs [a] redarguent, qui vno ab eis ſermone conuinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt Sacerdotes; [b] cum tacitè ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, [c] in quocumque ordine fuerint, vt conuerſatione, ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant; memores eius, quod ſcriptum eſt; [d] Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. Et iuxta Apoſtoli vocem; [e] Nemini dent vllam offenſionem, vt non vituperetur miniſterium eorum; ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei; nè illud Prophetæ dictum impleatur in eis; [f] Sacerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Vt autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu deſuper impediri nequeant; eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legato, & Nuntijs, hos, qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

CAPVT I.

Si prohibiti aſcendere ad Ordines, aſcendant; ſi interdicti, ſi ſuſpenſi, puniantur.

CVm honeſtius, ac tutius ſit ſubiecto, debitam Præpoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſeruire, quam cum Præpoſitorum ſcandalo, graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui aſcenſus ad ſacros Ordines à ſuo Prælato, ex quacumque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extraiudicialiter, fuerit interdictus; aut qui à ſuis Ordinibus, ſeu gradibus, vel dignitati-

[a] 1. *Cor. 9. c. Quid autem. 8. quaſt. 1.* [b] *c. vlt. 25. Diſtinct. c. Vna tantum. 26. Diſt. c. Sicut ij.* § Neceſſe *pal. 45. Diſt. cap. In Sacerdotibus. 61. Diſt. & cap. Propoſuiſti. 82. Diſt Leuit. 11. 1 Pet. 1.* [c] *Seſſ. 22. cap. 1. de refor.* [d] *Leuit. 19.* [e] 2. *Cor. 6. in prin.* [f] *Ezech. 22. Sophon. 3.*

dimiſſorijs ad aliquos ſacros, aut minores Ordines, vel primam Tonſuram promouere, ſeu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum: taliter verò promotus ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo iure ſint ſuſpenſi.

CAPVT III.

Epiſcopus ſuos Clericos ab alio male promotos non admittat ad officia celebranda, niſi præuio examine.

EPiſcopus quoſcumque [*a*] ſuos Clericos, præſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo præcedenti examine, & commendatitijs litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, à quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, ſeu eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit; à ſuſceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, ſuſpendere, & illis, nè in altari, aut aliquo Ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

CAPVT IV.

Nullus Clericus eximatur à correctione Epiſcopi, etiam extra viſitationem.

OMnes [*b*] Eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendos ſubditorum exceſſus diligentes intendere debent, & à quibus nullus Clericus per huius ſanctæ Synodi ſtatuta, cuiuſuis priuilegij prætextu, tutus cenſetur, quo minus, iuxta canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi poſſit; ſi in Eccleſijs ſuis reſederint, quoſcumque ſæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuæ iuriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tamquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi [c] facultatem habeant:

[a] *Sup. cap. proxi. & infra Seſſ. 23. de ref. c. 8.* [b] *Supra c. 1. & Seſſ. 6. de ref. c. 3. c Irrefragabili in princip. de offic. Ordin.* [c] *Sup. Seſſ. 6. c. 4. de ref. & inf. Seſſ. 24 de ref. c. 5.*

beant: quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, iuramentis, concordijs, quæ tantum ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet, ipſorum exemptorum contemplatione, & intuitu, minimè ſuffragantibus.

CAPVT V.

Conſeruatorum iuriſdictio certis finibus concluditur.

INſuper, cum nonnulli, qui ſub prætextu, quod ſuper bonis, & rebus, ac iuribus ſuis, diuerſæ eis iniuriæ, ac moleſtiæ inferantur, [a] certos iudices per litteras Conſeruatorias deputari obtinent, qui illos à moleſtijs, & iniurijs huiuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi, bonorum, rerum, ac iurium ſuorum manuteneant, & conſeruent, nec ſuper illis eos moleſtari permittant; eiuſmodi litteras in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: idcircò nemini omninò, cuiuſcumque dignitatis, & conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, [b] Conſeruatoriæ litteræ, cum quibuſcumque clauſulis, aut decretis, quorumcumque iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore conceſſæ, ſuffragentur ad hoc, vt coram ſuo Epiſcopo, ſiue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conueniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit: aut quo minus, ſi qua iura ei ex ceſſione competierint, ſuper illis liberè valeat apud iudicem ordinarium conueniri. In ciuilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſeruatores iudices in iudicium trahere minimè liceat. Quod ſi in ijs cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo Conſeruator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſi qua inter ipſos, iudices, Conſeruatorem, & Ordinarium, controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit,

[a] *c. 1. & c. vlt. de offic. deleg.* [b] *Paulus 5. Conſt. Religioſorum. 1607. Religioſos coram Superioribus, vel Conſeruatoribus conueniendos eſſe declarat.*

fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione, aut iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus verò eius, qui huiuſmodi litteris conſeruatorijs tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dumtaxat; ſi tamen illi proprijs eius ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium litterarum beneficio vltra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſeruatoribus iudicibus vllum habere tribunal erectum. In cauſis verò mercedum, aut miſerabilium perſonarum, huius ſanctæ Synodi ſuper [a] hoc decretum in ſuo robore permaneat. Vniuerſitates autem generales, ac Collegia Doctorum, ſeu Scholarium, & regularia loca, nec non hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſeruantia, ac Vniuerſitatum, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium huiuſmodi perſonæ in præſenti Canone minime compræhenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

CAPVT VI.

Pœna decernitur in Clericos, qui in Sacris conſtituti, aut beneficia poſsidentes, decenti ſui ordinis veſte non vtuntur.

QVia vero, [b] etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos [c] veſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre; vt per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecam oſtendant: tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religioniſque contemptus, vt propriam dignitatem, & honorem clericalem parui pendentes, [d] veſtes etiam deferant publice laicales, pedes in diuerſis ponentes, vnum in diuinis, alterum in carnalibus: propterea omnes eccleſiaſticæ perſonæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut

[a] *Supra Seſſ.7.cap.14.de refor.* [b] *c.Porrectum, & c.Ex parte, de regul* [c] *Conc.1. Matiſconen.c.5.c.vlt. 41.Diſtinct.Vide conſtit.Sixti 5.Cum ſacroſanctam, & Paſtoralis.1588.* [d] *21.quæſt.4 per totam.Conc.Conſtant. vlt.Seſſ.43.de vit.& hon.cler.*

aut beneficia qualiacumque eccleſiaſtica obtinuerint, ſi, poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem illorum ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipſorum beneficiorum, necnon, ſi ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiuſmodi coërceri poſſint, & debeant: Conſtitutionem Clementis Quinti, in Concilio Viennenſi editam, [*a*] quæ incipit, Quoniam, innouando, & ampliando.

CAPVT VII.

Voluntarij homicidæ nunquam, caſuales quomodo ordinandi.

CVm etiam qui [*b*] per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat; qui ſua voluntate [*c*] homicidium perpetrauerit, [*d*] etiam ſi crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros Ordines promoueri poſſit; nec illi aliqua eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat; ſed omni ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuò careat: ſi vero homicidium non ex propoſito, ſed [*e*] caſu, vel vim vi repellendo, vt quis ſe à morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur; quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, & altaris miniſterium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu viciniori Epiſcopo; qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

CAPVT

[a] *Vide infra XXI.* [b] *Exod. 21. cap. 1. de homic.*
[c] *Extendit illud ad abortum procurantes Bulla Six. 5. Effrænatam. 1588. quam ad fœtum animatum reſtrinxit Gregor. 14. per Bullam Sedes Apoſtolica. 1591.* [d] *c. Inquiſitionis. de accuſ. & c. Cum non ab homine, de iud.*
[e] *c. Studeat 50. diſtinct. & c. Significaſti. de homic. in 6.*

CAPVT VIII.

Nulli alienos Clericos ex priuilegio punire liceat.

PRæterea, [a] quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, vt ſuorum curam negligant; quicumque, etiam Epiſcopali præditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos [b] ſibi non ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprij ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interuentu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus, & inde ſecuta quæcumque viribus omnino careant.

CAPVT IX.

Beneficia vnius diœceſis nullo prætextu uniantur beneficijs alterius.

ET quia iure optimo [c] diſtinctæ fuerunt diœceſes, & parochiæ, ac vnicuique gregi proprij attributi Paſtores, & inferiorum Eccleſiarum Rectores, qui, ſuarum quiſque ouium curam habeant, vt ordo eccleſiaſticus non confundatur, aut vna, & eadem Eccleſia duarum quodammodo diœceſum fiat, non ſine graui eorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint: beneficium vnius diœceſis, etiam ſi parochiales Eccleſiæ, vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de cauſa, alterius diœceſis beneficio, aut monaſterio, ſeu collegio, vel loco etiam pio perpetuò

[a] *Supra cap.2.& Seſſ.6. cap.ult.de refor.* [b] *Concil. Maguntin. ſub Arnulpho Imp.cap.14.& 15.* [c] *A Dionyſio Papa in Can. Eccleſias 13. quæſt.1. c.Paſtoralis de his,quæ fiunt à Præl Conc.1. Conſtantinop.cap.2.infra Seſſ. 24.de refor.cap.13.in fin.& cap.17.*

petuò [a] non vniantur: decretum huius ſanctæ Synodi ſuper huiuſmodi vnionibus in hoc declarando,

CAPVT X.

Regularia beneficia Regularibus conferantur.

REgularia [b] beneficia, in titulum Regularibus profeſſis prouideri conſueta, cum per obitum, aut reſignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religioſis tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur, & non alijs, ne [c] veſtem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

CAPVT XI.

Translati ad alium ordinem in clauſtro ſub obedientia maneant, & beneficiorum ſecularium incapaces exiſtant.

QVia vero Regulares, [d] de vno ad alium ordinem translati, facile à ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur; [e] nemo, cuiuſcumque ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cuiuſuis facultatis, aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi vt in ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuò maneat; ac taliter translatus, etiamſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

CAPVT

[a] *Supra Seſſ 7. c. 6. & 7. & infra Seſſ. 23. de refor c. 12. & 15.* [b] *c. Cum de beneficio. de præb. in 6. & infra Seſſ. ult. c. 21. circa med. de regul. & mon.* [c] *Deut 21. c. Cum cauſam. de elect. & c. Quidam. de Apoſt. c. In noua. 26 quæſt. 7.* [d] *Additio ad cap. 27. Concilij Agathenſis.* [e] *Indulta, & priuilegia huic c. aduerſantia antiquat Pius 5. Conſt. Quæcumque. 1569.*

CAPVT XII.

Nemo niſi ex fundatione, uel dotatione, ius patronatus obtineat.

NEmo, etiam cuiuſuis [a] dignitatis eccleſiaſticæ, vel ſæcularis, quacumque ratione, niſi eccleſiam, beneficium, aut capellam de nouo fundauerit, & conſtruxerit; ſeu iam erectam, quæ tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotauerit; [b] ius patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis huiuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

CAPVT XIII.

Præſentatio fiat Ordinario, alias inſtitutio ſit nulla.

NOn liceat præterea [c] patrono cuiuſuis priuilegij prætextu aliquem ad beneficia ſui iuris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem prouiſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficij, ceſſante priuilegio, iure pertineret, quoquo modo præſentare; alias præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

CAPVT XIV.

Tractandum deinceps de Miſſa, Ordine, & reformatione.

DEclarat præterea ſancta Synodus, in futura Seſſione, quam ad XXV. diem Ian. ſubſequentis anni MDLII. habendam eſſe iam decreuit, vna cum ſacrificio Miſſæ agendum, & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SESSIO

[a] *Seſſ.25.c.9. de refor.* [b] *c. Pia mentis, cum ſeq. 16. q.7. & c. Nobis. de iu. patro. & infra Seſſ. ult. c.9. de refor. in princ.* [c] *Infra Seſſ.25. de refor. c.9. c. Illud. & c. Relatum, de iu. patr. Concil. Maguntin. temp. Arnulphi cap.4. Concil. Salegunſtadienſe cap.13.*

SESSIO XV.

Quæ eſt Quinta

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XXV. IANVARII M.D.LII.

Decretum Prorogationis Seſsionis.

CVm ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta hæc, & vniuerſalis Synodus per hos dies accuratiſſime, diligentiſſimeque tractauerit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad Sacramentum Ordinis ſpectant, vt hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Seſſionem dilatos publicaret; atque interim affuturos eſſe putauerit ad hoc ſacroſanctum Concilium eos, qui Proteſtantes ſe vocant; quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat; & vt libere, ac ſine cunctatione vlla huc venirent, fidem eis publicam, ſiue [a] ſaluum conductum conceſſerat: tamen, cum illi nondum venerint; & eorum nomine ſupplicatum huic ſanctæ Synodo fuerit, vt publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multo ante illam Seſſionem, ſaluo conductu amplioris formæ interim accepto; eadem ſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, iiſdem Legato, & Nuntijs præſidentibus, nihil magis optans, quam ex præſtantiſſima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac eius quieti, paci, otioque conſulere; parata; ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, & benigne audire; confidenſque, eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, ſed veritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe venturos, &, vt Euangelicæ veritatis ſtudioſos de-

[a] *Supra Seſſ. 13.*

cet,

cet, ſanctæ matris Eccleſiæ decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſſe acquieturos; ſequentem Seſſionem ad edenda, & publicanda ea, quæ ſupra commemorata ſunt, & in diem feſtum ſancti Ioſephi, qui erit die XIX. menſis Martij, diſtulit; vt ſatis illi temporis, & ſpatij habeant, non ſolum ad veniendum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus vt omnem cunctandi diutius cauſam adimat, fidem publicam, ſiue ſaluum conductum, eius, qui recitabitur, tenoris, & ſententiæ, libenter dat, & concedit. Interea vero de Matrimonij Sacramento agendum, & de eo præter ſuperiorum decretorum publicationem, definiendum eſſe eadem Seſſione, ſtatuit & decernit, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SALVVS CONDVCTVS

DATVS PROTESTANTIBVS.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntijs, inhærendo ſaluo conductui, in penultima Seſſione dato, & illum iuxta tenorem infraſcriptum ampliando, Vniuerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuſcumque viris cuiuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germaniæ prouinciæ, & nationis, Ciuitatibus, & alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ, vna cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam veriſſimamque ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, libere ad hanc ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponen-

ponendi, loquendi, vna cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotijs tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & beatorum Patrum verbis, ſententijs, & rationibus declarandi, adſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum ijs, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitatiue, abſque omni impedimento conferendi, opprobrijs, conuitijs, ac contumelijs penitus ſemotis: & ſignanter, quod cauſæ controuerſæ, [a] ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum auctoritates, in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit: ſic etiam, vt propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina à diuinis officijs quouis modo ceſſetur. Et vt, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox abſque vlla renitentia, & occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis vice verſa, poſſint iuxta beneplacitum libere, & ſecure redire, de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportune eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus in hac publica fide, ſaluoque conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſiue in itinere, Tridentum veniendo, ſiue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fi-

[a] *Supra Seſſ.5.in prin.*

dei

dei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari: vult, & concedit, vt in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis dumtaxat, & non ab alijs, condigna animaduerſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt, ſi quiſpiam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquid enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in huiuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab alijs, condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum Auguſtanæ confeſſionis, tunc hic præſentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur; præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus, & ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de ciuitate Tridentina, & reuerti ad eamdem, necnon nuntium, vel nuntios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſarijs negotijs ordinandis, libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilij ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideant, vel prouideat. Qui quidem ſaluus conductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum, poſt ſufficientem audientiam habitam ſpatio viginti dierum præmiſſo cum ipſi petierint, aut Concilium, habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridento vſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo fauente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, pro omnibus Principi-

bus, tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inuiolabiliter obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper, omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam, vel manifeſte, vel occulte occaſionem quæſituram; aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel ſtatuto, priuilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim [a] Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborum expreſſa, in aliquo huius fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præiudicium quouis modo vſuram, aut quemquem vti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cuiuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & ſalui conductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violauerit; quod tamen auertere dignetur Omnipotens, & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudine, huiuſmodi ſaluorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione.

SESSIO

[a] *Conc. Conſtantien. Seſſ.* 19. *in cap. Quod non obſtantibus ſaluis conductibus.*

SESSIO XVI.

Quæ eſt ſexta, & vltima

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XXVIII. APRILIS MDLII.

Decretum Suſpenſionis Concilij.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea Reuerendiſſimis Dominis, Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipontino, & Aloyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuntijs, tam eorum proprio, quam Reuerendiſſimi, & Illuſtriſſimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, Creſcentij, Legati, ob aduerſam eius grauiſſimam valetudinem abſentis, nomine, non dubitat Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentum primo à Paulo fel. recor. conuocatum, & collectum fuiſſe; deinde à ſanctiſſimo Domino noſtro Iulio III. efflagitante Carolo Quinto, Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipue de cauſa fuiſſe reſtitutum, vt religionem in multis orbis partibus, & præſertim in Germania, in diuerſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum reuocaret, abuſus, & mores Chriſtianorum corruptiſſimos emendaret; cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum ſuorum, periculorumque habita ratione, è diuerſis regionibus alacriter confluxiſſent; reſque ſtrenue, magno fidelium concurſu, feliciterque procederet, ac ſpes eſſet non leuis, illos Germanos, qui eas nouitates excitarant, in Concilium venturos ſic animatos, vt veris Eccleſiæ rationibus vnanimiter acquieſcerent; lux denique quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Reſpublica Chriſtiana: ij repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia

exarſerunt, vt Concilium velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode cogeretur, ſpeſque omnis vlterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur; tantumque aberat vt ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incommodis mederetur, vt multorum mentes, præter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipſa ſancta Synodus, omnia, & præcipue Germaniam, armis ardere, & diſcordijs videret, omnes fere Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſuis conſultum Eccleſijs, è Concilio abijſſe; decreuit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad meliora tempora reijcere, vt Patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis cuibus proſpectum, ad ſuas Eccleſias regredi valerent, ne diutius vtrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam ſic temporum conditio tulit, huius œcumenici Concilij Tridentini progreſſum per biennium ſuſpendendum fore decernit, prout præſenti decreto ſuſpendit; ea tamen lege, vt, ſi citius pacata res ſit, ac tranquillitas priſtina reuertatur, quod ſperat Dei Optimi Maximi beneficio, non longo forſan ſpatio futurum, ipſius Concilij progreſſus eodemmet tempore ſuam vim, firmitatem, vigoremque habere cenſeatur: ſin autem, quod Deus auertat, peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota; cum primum ceſſauerint, talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus vigor, & robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur, ſine alia noua Concilij conuocatione; accedente ad hoc decretum conſenſu, & auctoritate Sanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Interea tamen eadem ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, vt obſeruent, & reſpectiue, quatenus ad eos ſpectat, obſeruari faciant in ſuis regnis, dominijs, & Eccleſijs omnia, & ſingula, quæ per hoc ſacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

PIVS IV. PONTIF. MAX.

Nomine huius Pontificis Concilio præſederunt.
Hercules Gonzaga Presb. Card. tit. S. Mariæ nouæ.

Hiero-

Hieronymus Seripandus Presb. Card. tit. S. Suſannæ.
Ioannes Moronus Card. Epiſc. Præneſtinus.
Stanislaus Hoſius Presb. Card. tit. S. Laurentij in Paniſperna.
Ludouicus Simonetta Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis.
Marcus Siticus Diac. Card. Baſilicæ SS. XII. Apoſt.
Bernardus Nauagerius Presb. Card. tit. S. Nicolai inter Imagines: omnes de latere Legati.

BVLLA RESVMPTIONIS
CONCILII TRIDENTINI
SVB PIO IV. PONT. MAX.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Eccleſiæ regimen, licet tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longe, lateque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque & tam pernicioſum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & deprauatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueuiſſet, œcumenici, generaliſque Concilij, eius congregandi, & Deo iuuante, celebrandi conſilium cæpimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. recor. Paulo III, & eius ſucceſſore Iulio, prædeceſſoribus noſtris; ſed varijs de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum, perfici non potuit: ſiquidem Paulus, [a] cum id primo in vrbem Mantuam, deinde Vincentiam indixiſſet; quaſdam ob cauſas, in litteris eius expreſſas, id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem ſuſpenſione ſublata, in eadem ciuitate Tridentina inchoatum fuit:

[a] *Supra in prima Bulla.*

verum Seſſionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concilium, aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, [*a*] Bononiam tranſtulit. Iulius autem, qui ei ſucceſſit, in eamdem ciuitatem Tridentinam id reuocauit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt; [*b*] ſed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent; & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet; rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex alijs difficultates, & impedimenta obijciente, vt tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creuerit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, [*c*] qui nunquam ita iraſcitur, vt miſericordiæ obliuiſcatur, Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & vnanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore, vt his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſeruandam, celebrationem eius non eſſe duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam conſilij noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto filiis noſtris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilii celebrationem adiuuandam inuenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque vniuerſalis Eccleſiæ vtilitatem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu ſacrum, œcumenicum, & generale Concilium, ex auctoritate eiuſdem Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque

[a] *Supra Seſſ. 2.* [b] *Seſſ. 11. cum ſeq.* [c] *Habac. 3.*

quoque [*a*] in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in ciuitate Tridentina, ad ſacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proximè futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque ſtatuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres noſtros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, ceteroſque, quibus in Concilio generali ſedere, & ſententiam dicere, iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus, in virtute ſanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint, [*b*] ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem; niſi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſeuè poterit, vt in Concilio adeſſe ne negligant. Chariſſimos verò in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum, ceteroſque Reges, & Principes, quos optandum ſanè eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, vt, ſi ipſi Concilio intereſſe non potuerint, at Oratores ſuos, prudentes, graues, & pios viros, vtique mittant, qui ipſorum nomine illi interſint; curentque diligenter pro ſua pietate, vt ex eorum regnis, atque dominijs Prælati ſine recuſatione, ac mora, tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent: eoſdem etiam curaturos eſſe minimè dubitantes, vt per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & alijs omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benignèque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus, qui

F 5 nihil

[a] *Matth. 16. c. Quanto; de translat. Epiſc. c. vn. vt eccleſ. benefic. cap. Ad apoſtolica, §. Pen. de re. iudic. in 6. cap. 1. de hom. eod. Pelagius 2. in 1. Epiſt circa prin.* [b] *Con. Carthag. 3. cap. 43. infra Seſſ. 24. cap. 2. in fin. de refor.*

nihil omninò prætermittere decreuimus, quod ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum, à nobis in hoc loco conſtitutis, præſtari poſſit; nihil, vt Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Vt verò hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perueniant, nec quiſquam ea excuſatione vti poſſit, quod illa ignorauerit, præſertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus; volumus, & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm clara voce à Curiæ noſtræ curſoribus, ſeu notarijs aliquibus publicis recitentur; & poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur; ibique, quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquamdiù relinquantur: cum autem indè amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes & ſingulos, qui his litteris compræhenduntur, poſt duos menſes à die publicationis, & affixionis earum, volumus perindè adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent. Tranſumptis quoque eorum, quæ manu publici alicuius notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, & ſubſcriptione alicuius perſonæ, in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, vt ſine dubitatione vlla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ indictionis, ſtatuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ MDLX tertio Kal. Decembris Pontificatus noſtri anno primo.

Antonius Florebellus

Barengus.

SACRO-

SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS

CONCILII TRIDENTINI

SESSIO XVII.

Quæ eſt prima,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XVIII. IANVARII M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetnè vobis ad laudem, & gloriam ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum, œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu ſancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui eſt XVIII. Menſis Ianuarij anni à Natiuitate Domini M.D.LXII. Cathedræ Romanæ B.Petri Apoſtolorum Principis, conſecrato, ſublata quacumque ſuſpenſione, iuxta formam, & tenorem litterarum ſanctiſſimi Domini noſtri Pij IV.Pont.Max.celebrari, [a] & in eo ea, debito ſeruato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias, coërcendas linguas doloſas, deprauatorum morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ veram, atque Chriſtianam pacem conciliandam, apta & idonea ipſi ſanctæ Synodo videbuntur? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Placetnè vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſecundam Dominicam Quadrageſimæ, quæ erit die XXVI. menſis Februarij? *Reſponderunt*, Placet.

F 6 SESSIO

[a] *Infra Seſſ.24.& 25.cap.21.de reform.*

SESSIO XVIII.

Quæ eſt ſecunda,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XXVI. FEBRVARII M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica inuitandis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confiſa, ſed Domini noſtri Ieſu Chriſti, [a] qui os, & ſapientiam Eccleſiæ ſuæ daturum ſe promiſit, ope, & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, vt Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obſcuratam, in ſuam puritatem, & ſplendorem aliquando reſtituat; & mores, qui à veteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem reuocet; corque [b] patrum ad filios, & cor filiorum ad patres conuertat. [c] Cum itaque omnium primum animaduerterit, hoc tempore, ſuſpectorum, ac pernicioſorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longè lateque diffunditur, numerum nimis excreuiſſe; quod quidem in cauſa fuit, vt multæ cenſuræ in varijs Prouincijs, & præſertim in alma vrbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioſo morbo ſalutarem vllam profuiſſe medicinam; [d] cenſuit, vt delecti ad hanc diſquiſitionem Patres de cenſuris, libriſque, quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, atque etiam ad eamdem ſanctam Synodum ſuo tempore referrent; quo facilius ipſa poſſit varias, & peregrinas doctrinas, tamquam [e] zizania, à Chriſtianæ veri-

[a] *Lucæ 21.* [b] *Lucæ 1.* [c] *Infra Seſſ. vlt. circa fin.* [d] *Inf. Seſſ. 25. in fin.* [e] *Matth. 23. c. ita nos. in fin. 23. q. 2.*

veritatis tritico ſeparare, deque his commodius deliberare, & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum cauſas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe vult, prout etiam præſenti decreto deducit: vt, ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putauerit, quæ vel de hoc librorum, & cenſurarum negotio, vel de alijs, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit, non dubitet à ſancta Synodo ſe benignè auditum iri.

Quoniam verò eadem ſancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, [*a*] quæ ad pacem ſunt Eccleſiæ, vt vniuerſi communem matrem in terris agnoſcentes, quæ [*b*] quos peperit, obliuiſci non poteſt, vnanimes, [*c*] vno ore glorificemus Deum, & Patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti; per viſcera miſericordiæ eiuſdem Dei, & Domini noſtri, omnes, qui nobiſcum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & vt ad hanc ſanctam Synodum veniant, inuitat, atque hortatur; vtque charitatem, [*d*] quod eſt vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Chriſti, exultantem in cordibus ſuis, præ ſe ferant, in quam vocati ſunt, in vno corpore. Hanc ergo non humanam, ſed Spiritus ſancti vocem audientes, [*e*] nè obdurent corda ſua, ſed in ſuo ſenſu non [*f*] ambulantes, neque ſibi [*g*] placentes, ad tam piam, & ſalutarem matris ſuæ admonitionem excitentur, & conuertantur; omnibus enim charitatis officijs ſancta Synodus eos, vt inuitat, ita complectetur.

Inſuper eadem ſancta Synodus decreuit, fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe, & eamdem vim habituram, eiuſdemque roboris, & momenti futuram, ac ſi in publica Seſſione data, & decreta fuiſſet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Eadem ſacroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto

[a] *Pſal.* 121. [b] *Iſai.* 49. [c] *Rom.* 15. [d] *Coloſ.* 3. [e] *Pſal.* 94. *& Hebr.* 3. [f] *Epheſ.* 4. [g] *Rom.* 15, *a.*

ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſſimum feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die XIV. Menſis Maij.

SALVVS CONDVCTVS CONCESSVS,

GERMANICÆ NATIONI.

In Congregatione generali die IV. Martij. M. D. LXII.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sedis Apoſtolicæ Legatis, Vniuerſis fidem facit; quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & alijs quibuſcumque viris, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Prouinciæ, & nationis, Ciuitatibus, ac alijs locis eiuſdem, & omnibus alijs eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ, vna cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam ſaluum conductum appellant, liberè ad hanc ciuitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, vnà cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotijs tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet, tàm ſcripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & Beatorum

Hic Saluus conductus, excepta extenſione ad alias nationes, habetur ſupra Seſſ. 15.

torum Patrum verbis, ſententijs, & rationibus declarandi, adſtruendi, & perſuadendi, & ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi, aut charitatiuè abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conuiciis, ac contumeliis penitùs ſemotis: & ſignanter, quod cauſæ controuerſæ, [a] ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, vt religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum, minimè puniantur, impartitur, ac omninò concedit: ſic etiam, vt propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa ciuitate Tridentina à diuinis officiis quouis modo ceſſetur. Et vt, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut maiorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reuerti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque vlla renitentia, & occaſione, aut mora, ſaluis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis vice verſa, poſſint, iuxta beneplacitum liberè, & ſecurè redire, de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; vt tunc opportunè eorum ſecuritati abſque dolo, & fraude prouideatur. Vult etiam ſancta Synodus, in hac publica fide, ſaluoque conductu, omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad maiorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſiue in itinere, Tridentum veniendo, ſiue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari; vult, & concedit, vt in huiuſmodi facinore depræhenſi, ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animaduerſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito

[a] *Supra Seſſ.5.in princ.*

ritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, vt, ſi quiſquam, vel aliquis ex ipſa Synodo, ſiue in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet huius fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquomodo tolli; in huiuſmodi facinore depræhenſi, ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis, condigna animaduerſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum Auguſtanæ confeſſionis, tunc hic præſentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſentis aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult prætereà ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus, & ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Ciuitate Tridentina, & reuerti ad eamdem, nec non nuntium, vel nuntios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis liberè mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideant, vel prouideat. Qui quidem ſaluus conductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat à tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & vſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem: & rurſum, poſt ſufficientem audientiam habitam ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium habita huiuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridento vſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo fauente, reſtituet; dolo, & fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro vniuerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, pro omnibus Principibus, tàm eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis eccleſiaſticis, ac ſæcularibus perſonis, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, ſeu quocumque nomine cenſeantur, inuiolabiliter obſer-

obſeruanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet. Inſuper, omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam, vel manifeſtè, vel occulte occaſionem quæſituram; aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel ſtatuto, priuilegio legum, vel canonum, aut quocumque Conciliorum, præſertim [a] Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod huius fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præiudicium quouis modo vſuram, aut quemquam vti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cuiuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & ſalui conductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violauerit; quod tamen auertere dignetur Omnipotens; & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas iure diuino, & humano, aut conſuetudine, huiuſmodi ſaluorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quauis in hac parte contradictione.

Extenſio ad alias nationes;

Eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcumque regnis, nationibus, prouinciis, ciuitatibus, ac locis, in quibus publicè & impunè prædicatur, vel docetur, ſiue creditur contrarium eius, quod Sancta Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam, ſiue ſaluum conductum ſub eadem forma, & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO

[a] *Concil. Conſtant. Seſſ. 19. in cap. Quod non obſtantibus ſaluis conductibus.*

SESSIO XIX.

Quæ eſt tertia,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XIV. MAII M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac ſancienda erant, iuſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis, in feriam quintam, poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quæ erit pridie nonas Iunii, proroganda eſſe cenſuit, ac prorogat; dictaque die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Intereà rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, auctor pacis, vt ſanctificet corda omnium; quo adiuuante, ſancta Synodus, & nunc & ſemper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

Quæ eſt quarta,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE IV. IVNII M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis,

gatis,

gatis, propter varias difficultates ex diuerſis cauſis exortas, atque etiam, vt congruentius, maiorique cum deliberatione omnia procedant, nempè, vt dogmata cum iis, quæ ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſanciantur; ea, quæ ſtatuenda videbuntur, tàm de reformatione, quàm de dogmatibus, in proxima Seſſione, quam omnibus indicit in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Iulii, definienda eſſe decreuit: [a] Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilii putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, reſtringere, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

SESSIO XXI.

Quæ eſt quinta,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XVI. IVLII M. D. LXII.

Doctrina de Communione ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo, & ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento varia diuerſis in locis errorum monſtra nequiſſimi dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Prouinciis multi à Catholicæ Eccleſiæ fide, atque obedientia videantur diſceſſiſſe; cenſuit ea, quæ ad communionem ſub vtraque ſpecie, & paruulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſtifidelibus interdicit, nè poſthac de iis aliter, vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis explicatum, atque definitum.

CAPVT

[a] *Idem ſupra Seſſ.9.*

CAPVT I.

Laicos, & Clericos non conficientes, non adſtringi iure diuino ad Communionem ſub vtraque ſpecie.

ITaque ſancta ipſa Synodus, à Spiritu ſancto, qui ſpiritus eſt [a] ſapientiæ, & intellectus, ſpiritus conſilii, & pietatis, edocta, atque ipſius Eccleſiæ [b] iudicium, & conſuetudinem ſecuta, declarat, ac docet, nullo diuino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Euchariſtiæ Sacramentum ſub vtraque ſpecie ſumendum; neque vllo pacto, ſalua fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat; nam, [c] etſi Chriſtus Dominus in vltima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit; non tamen illa inſtitutio, & traditio eò tendunt, vt omnes Chriſti fideles ſtatuto Domini ad vtramque ſpeciem accipiendam adſtringantur. Sed neque ex ſermone illo, apud Ioannem ſexto, rectè colligitur, vtriuſque ſpeciei Communionem à Domino præceptam eſſe, vtcumque, iuxtà varias ſanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur; namque qui dixit, [d] Niſi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: [e] Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit, [f] Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam: [g] Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita. Is denique, qui dixit, [h] Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo; dixit nihilominus: [i] Qui manducat hunc panem, viuet in æternum:

CAPVT

[a] *Iſaiæ 11.* [b] *Concil.Conſtant.Seſſ.13.infra Can.2.*
[c] *Matth.26.Marci 14.Lucæ 22.1.Cor.11.* [d] *Ioan.6.*
[e] *Ibid.* [f] *Ibid.* [g] *Ibid.* [h] *Ibid.* [i] *Ibid.*

CAPVT II.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ.

PRæterea declarat, hanc poteſtatem perpetuo in Eccleſia fuiſſe, vt in Sacramentorum diſpenſatione, ſalua illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, vel mutaret, quæ ſuſcipientium vtilitati, ſeu ipſorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire iudicaret: id autem Apoſtolus non obſcurè viſus eſt innuiſſe, cum ait: [*a*] Sic nos exiſtimet homo, vt miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei; atque ipſum quidem hac poteſtate vſum eſſe, ſatis conſtat, cum in multis aliis, tum in hoc ipſo Sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa eius vſum, [*b*] Cetera, inquit, cum venero, diſponam. Quare agnoſcens ſancta Mater Eccleſia hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens vtriuſque ſpeciei vſus fuiſſet, tamen progreſſu temporis, latiſſimè iam mutata illa conſuetudine, grauibus, & iuſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie commnnicandi [*c*] approbauit, & pro lege habendam decreuit: quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

CAPVT III.

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi.

INſuper declarat, quamuis Redemptor noſter, vt antea dictum eſt, [*d*] in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit; tamen fatendum eſſe, etiam ſub altera tantum ſpecie totum, [*e*] atque integrum

[a] 1.*Cor.*4.2.*Cor.*6. [b] 1.*Cor.*11. [c] *Concil.Conſtant.Seſſ.*13. [d] *Matth.*26. *Marci* 14.1.*Cor.*11.*ſupra cap.*1. [e] *cap.Qui manducant.cap.inuitat c.Singuli.de Conſ.Diſt.*2.*ſupra Seſſ.*13.*c.*3. & *Can.*3.*de Sacr.Euchar.*

grum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, neceſſaria ad ſalutem, eos defraudari, qui vnam ſpeciem ſolam accipiunt.

CAPVT IV.

Paruulos non obligari ad Communionem ſacramentalem.

DEnique eadem ſancta Synodus docet [a] paruulos, vſu rationis carentes, nulla obligari neceſſitate ad ſacramentalem Euchariſtiæ Communionem: ſiquidem, per [b] Baptiſmi lauacrum regenerati, & Chriſto incorporati, adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non poſſunt. Neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſeruauit: vt enim ſanctiſſimi illi Patres ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt: ita certe, eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſſe, ſine controuerſia credendum eſt.

De COMMVNIONE ſub vtraque ſpecie, & paruulorum.

CANON I.

Si quis dixerit, [c] ex Dei præcepto, vel neceſſitate ſalutis omnes, & ſingulos Chriſti fideles vtramque ſpeciem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam [d] Catholicam non iuſtis cauſis, & rationibus adductam fuiſſe, vt laicos, atque etiam Clericos non conficientes, ſub panis tantummodo ſpecie communicaret; aut in eo erraſſe; anathema ſit.

CANON III.

Si quis negauerit, totum, [e] & integrum Chriſtum omnium gratiarum fontem, & auctorem, ſub vna panis ſpecie ſumi, quia, vt quidam falſo aſſerunt,

[a] *Infra Can. 4.* [b] *Tit. 3.* [c *Supra c 1. Conc. Conſtant. Seſſ. 13.* [d] *Supra cap. 1. & Concil. Conſtant. ibid.* [e] *Supra c. 3. & Seſſ. 13. c. 3 & Can. 3. Conc. Conſtan. ibid.*

runt, non ſecundum ipſius Chriſti inſtitutionem ſub vtraque ſpecie ſumatur; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, [a] paruulis, antequam ad annos diſcretionis peruenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ communionem; anathema ſit.

Duos vero articulos, [b] alias propoſitos, nondum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus ſancta Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes ſub vna tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis vſus videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit; & quænam ſint illæ: Eadem ſancta Synodus, [c] in aliud tempus, oblata ſibi quamprimum occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruat.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

CAPVT I.

Epiſcopi gratis cum Ordines conferant, tum dimiſſorias & teſtimoniales dent; pro quibus eorum miniſtri nihil prorſus, Notarij, quod in Decreto præfinitum eſt, accipiant.

[d] QVoniam [e] ab eccleſiaſtico ordine omnis auaritiæ ſuſpicio abeſſe debet; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam

[a] *Supra in princ. & c. 4.* [b] *Supra Seſſ. 13. in fine. Vide etiam infra Seſſ. 22. in Decreto finali,* [c] *Infra Seſſ. 22. ibid.* [d] *Vide quæ circa Simoniacos ſtatuit Pius 5. in conſtit. Cum primum. 1566.* [e] *Conc. 2. Lateran. c. 1. & Later. 4. c. 63. Chalcedon. c. 2. Braccaren. 2. c. 3. Aurelian 2. c. 3. & Tolet. 8. Can. 3. c. Sicut Epiſcopum. 1. q. 2. & cap. 1. de ſimon.*

etiam clericalis Tonſuræ, nec pro [a] litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa, etiam ſponte oblatum, Epiſcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum miniſtri quouis prætextu accipiant. Notarii vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimam tantum vnius aurei partem accipere poſſint; dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exercendo: nec Epiſcopo ex notarii commodis aliquod emolumentum ex eiſdem Ordinum collationibns directe, vel indirecte prouenire poſſit: tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac ſtatuta, & conſuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potius abuſus, & corruptelæ ſimoniacæ prauitati fauentes, nuncupari poſſunt, penitus caſſando, & interdicendo: & qui ſecus fecerint, tam dantes, quam accipientes, vltra diuinam vltionem, pœnas [b] à iure inflictas ipſo facto incurrant.

CAPVT II.

Arcentur à ſacris Ordinibus, qui non habent vnde viuere poſſint.

CVm non deceat eos, qui diuino miniſterio adſcripti ſunt, cum ordinis dedecore [c] mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere; compertumque ſit, complures pleriſque in locis ad ſacros Ordines nullo fere delectu admitti; qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: ſtatuit ſancta Synodus, ne quis deinceps Clericus [d] ſæcularis, quamuis alias ſit idoneus moribus,

[a] *De quibus Mileuit. Concil. c.14.* [b] *Locis ſupra citatis* [c] *c. Diaconi ſunt §. Nunc autem. 93. Diſtinct.* [d] *Bulla Pij 5. 1568. quæ incip. Romanus, extendit ad cler. regul. non profeſſos; quæ tamen non ligat Religioſos Societ. Ieſu, licet vota tantum ſimplicia emiſerint, quia vere nihilominus ſunt Religioſi profeſſi, vti declararunt Greg. 13. Bulla Aſcendente. 1584. & Greg. 14. Bulla Eccleſiæ. 1591.*

bus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines promoueatur, niſi prius legitime conſtet, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Id vero beneficium reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum ſit promotus; neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtet, quod aliunde viuere commode poſſit: & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſſint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate eccleſiarum ſuarum; eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint: atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſſint, donec beneficium eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti; vel aliunde habeant, [a] vnde viuere poſſint: antiquorum canonum pœnas ſuper his innouando.

CAPVT III.

Ratio diſtributiones quotidianas augendi præſcribitur: conſuetudo, qua non reſidentes nihil, vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur: abſentium contumacia punitur.

CVm [b] beneficia ad diuinum cultum, atque eccleſiaſtica munia obeunda ſint conſtituta, ne qua in parte minuatur diuinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur: ſtatuit ſancta Synodus in Eccleſijs, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, [c] in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt veriſimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque prouentuum, & obuentionum, tam dignitatum, quam canonicatuum, perſonatuum, portionum, & officiorum, ſeparari debere, & in di-

[a] *cap. Non liceat, c. Epiſcopus, c. Cum ſecundum, & cap. Tuis, de præb. cap Si Epiſcopus, eod. in 6. Concil. Later. ſub Alex. 3 par. 1. cap. 9.* [b] *c fin. de reſcr. in 6.* [c] *Infra Seſſ. 22. de reform. cap. 3.*

in diſtributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & ceteros diuinis intereſſentes, proportionabiliter iuxta diuiſionem ab Epiſcopo, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegato, in ipſa prima fructuum deductione facienda, diuidantur: ſaluis tamen conſuetudinibus earum eccleſiarum, in quibus non reſidentes, ſeu non ſeruientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obſtantibus exemptionibus, ac alijs conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuſcumque. Creſcenteque non ſeruientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris [a] ac ſacrorum canonum diſpoſitionem.

CAPVT IV.

Sacramenta per conuenientem Sacerdotum numerum exhibeantur. Ratio nouas parochias erigendi traditur.

EPiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus Eccleſijs parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, vt vnus rector non poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui diuino peragendo; [b] cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adiungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. In ijs vero, in quibus ob locorum diſtantiam, ſiue difficultatem, parochiani ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non poſſunt; nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, iuxta formam conſtitutionis Alexandri III. quæ incipit, [c] Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de nouo erunt eccleſijs nouiter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus ad eccleſiam matricem quomodocumque pertinentibus: & ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam:

[a] *Infra Seſſ. 23. de refor. c. 1. c. Cum ad hoc. & ſeq. de cler. non reſid.* [b] *cap. fin. de Eccl. ædif.* [c] *Vide infra XXII.*

tandam: quacumque reſeruatione generali, vel ſpeciali, vel affectione, ſuper dictis eccleſijs, non obſtantibus. Neque huiuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcumque prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

CAPVT V.

Poſsint Epiſcopi facere vniones perpetuas, in caſibus à iure permiſsis.

VT etiam eccleſiarum ſtatus, vbi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſeruetur; poſſint Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris, ſine tamen præiudicio obtinentium, facere [*a*] vniones perpetuas quarumcumque eccleſiarum parochialium, & baptiſmalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in ceteris caſibus à iure permiſſis, etiam ſi dictæ eccleſiæ, vel beneficia eſſent generaliter, vel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercumque affecta. [*b*] Quæ vniones etiam non poſſint reuocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuſcumque prouiſionis; etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

CAPVT VI.

Imperitis Rectoribus vicarij cum parte fructuum pro tempore deputentur: in ſcandalo perſeuerantes priuari beneficijs poſsint.

QVia [c] illiterati, & imperiti parochialium eccleſiarum Rectores ſacris minus apti ſunt officijs; & alij propter eorum vitæ turpitu-

 dinem

[a] *c. Sicut vnire. de exceſſ. Prælat. Concil. Later. ſub* Leone 10 *Seſſ. 9. de refor. curiæ, & infra Seſſ. 24. de refor. c. 13. ſupra Seſſ. 14 cap. 9. de refor.* [b] *c. Vnio. in fin, 10. q. 3. c. Et temporis, cum ſeq. 16. q. 1.* [c] *c. Illiteratos, 36. Diſtinct c. Niſi cum pridem, de renunc. c. 1. 38. Diſtinct. cap. Cum ex eo, de elect. in 6. Concil. Toletan. 8. Can. 8.*

dinem potius deſtruunt, quam ædificant; Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illitteratis, & imperitis, ſi alias honeſtæ vitæ ſint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eiſdem pro ſufficienti victu aſſignare, vel aliter prouidere poſſint; quacumque appellatione, & exemptione remota. [*a*] Eos vero, qui turpiter, & ſcandaloſe viuunt, poſtquam præmoniti fuerint, coërceant, ac caſtigent; &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeuerent, eos beneficijs, iuxta ſacrorum [*b*] canonum conſtitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, priuandi facultatem habeant.

CAPVT VII.

Epiſcopi transferant vna cum oneribus Eccleſias, quæ nequeunt inſtaurari; alias vero reparari procurent.

CVm illud quoque valde curandum ſit, ne ea, quæ ſacris miniſterijs dicata ſunt, temporum iniuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant; Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, transferre poſſint beneficia ſimplicia, etiam iuris patronatus, ex eccleſijs, quæ vetuſtate, vel alias collapſæ ſint, & ob eorum inopiam nequeant inſtaurari, vocatis ijs, quorum intereſt, in matrices, aut alias eccleſias locorum eorumdem, ſeu viciniorum arbitrio ſuo; atque in eiſdem eccleſijs erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem inuocationibus; vel in iam erecta altaria, vel capellas transferant, cum omnibus emolumentis, & oneribus prioribus eccleſijs impoſitis. [*c*] Parochiales vero eccleſias, etiam ſi iuris patronatus ſint, ita collapſas, refici & inſtaurari procurent ex fructibus & prouentibus quibuſcumque, ad eaſdem eccleſias quomodocumque pertinentibus: qui ſi non fuerint ſufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis eccleſijs prouenientes percipiunt, aut,

[a] *c. Quia frater, 7. q. 1. c. Vt clericorum, & ſeq. de vit. & honeſt. cler.* [b] *c. Felicis, de pœnis, in 6. & Clemen. Multorum, de pœnit.* [c] *cap. 1. & c. pœnit. de eccl. ædific. vel repar. infra cap. 8. & ſupra Seſſ. 7. cap. 8. de reform.*

aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborent; ad matrices, ſeu viciniores eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quam alias eccleſias dirutas, in profanos vſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuertendi.

CAPVT VIII.

Monaſteria commendata, in quibus non viget regularis obſeruantia, & beneficia quæcumque quotannis ab Ordinario viſitentur.

QVæcumque in diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, vbi oportet, prouideri æquum eſt: propterea commendata Monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis obſeruantia; nec non beneficia tam curata, quam non curata, ſæcularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis [a] viſitentur; curentque ijdem Epiſcopi congruentibus remedijs, etiam per ſequeſtrationem fructuum, vt, quæ renouatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur: & cura animarum, ſi qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaque debita obſequia recte exerceantur; appellationibus quibuſcumque, priuilegiis, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſeruatoriis, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus: &, [b] ſi in eis vigeret obſeruantia Regularis, prouideant Epiſcopi paternis admonitionibus, vt eorum Regularium Superiores, iuxta eorum regularia inſtituta, debitam viuendi rationem obſeruent, & obſeruari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. Quod ſi admoniti, intra ſex menſes

[a] *Supra Seſſ.7.de refor.cap.8.& infra Seſſ 24 cap.9.& Seſſ.vlt.de regul.cap.20.Concil.Tarracon.1.c.7.& Concil. Braccaren.2.cap.1.* [b] *Infra Seſſ.vlt.d.l.*

eos non viſitauerint, vel correxerint; tunc iidem Epiſcopi, etiam vt delegati Sedis Apoſtolicæ, eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi Superiores poſſent, iuxta eorum inſtituta, quibuſcumque appellationibus, priuilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

CAPVT IX.

Quæſtorum eleemoſynarum nomen, & vſus tollitur. Indulgentias, & ſpirituales gratias Ordinarij publicent. Duo de capitulo eleemoſynas gratis accipiant.

CVm multa à diuerſis antea Conciliis, tam [a] Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam [b] Viennenſi, aduerſus prauos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, vt de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur: ſtatuit, vt poſthac, in quibuſcumque Chriſtianæ religionis locis, eorum nomen, atque vſus penitus aboleatur; nec ad officium huiuſmodi exercendum vllatenus admittantur, non obſtantibus priuilegiis, eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, piis locis, & quibuſuis, cuiuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis, conceſſis, aut conſuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſti fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit; quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: vt tandem cæleſtes hos Eccleſiæ theſauros [c] non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Indi-

[a] *Concil. Lateran. cap. 62. ſub Innoc. 3. cap. Cum ex eo, de pœnit. & remiſ.* [b] *Clemen. abuſionibus eod. tit. & infra Seſſ. vlt. in decreto de Indulg. & ſupra Seſſ. 5. cap. 2. de ref.* [c] *Vide Conſtit. Pij V. Etſi Dominici. 1567.*

Indictio futuræ Seſsionis.

Sacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decreuit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt octauam feſti Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit XVII. Menſis Septembris proxime futuri: [*a*] Hoc tamen adiecto; quod dictum terminum, ac vnicuique Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa ſancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilii putauerit expedire, etiam in generali Congregatione, reſtringere, & prorogare libere poſſit, & valeat.

SESSIO XXII.

Quæ eſt ſexta,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XVII. SEPTEMBRIS M.D.LXII.

Doctrina de ſacrificio Miſſæ.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, vt vetus, abſoluta, atque omni ex parte perfecta [*b*] de magno Euchariſtiæ myſterio in ſancta Catholica Eccleſia fides, atque doctrina retineatur, & in ſua puritate, propulſatis erroribus, atque hæreſibus, conſeruetur; de ea, quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc, quæ ſequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

[a] *Idem ſupra Seſſ. 9.* [b] *Supra Seſſ. 13. in princip.*

CAPVT I.

De inſtitutione ſacroſancti Miſſæ ſacrificij.

QVoniam ſub priori Teſtamento, teſte Apoſtolo Paulo, propter [a] Leuitici ſacerdotii imbecillitatem, conſummatio non erat; oportuit, Deo Patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundum ordinem Melchiſedech ſurgere Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui poſſet omnes, quotquot ſanctificandi eſſent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noſter, etſi [b] ſemel ſeipſum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, vt æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem ſacerdotium eius extinguendum non erat; in cœna nouiſſima, qua nocte tradebatur, vt dilectæ ſponſæ ſuæ Eccleſiæ viſibile, ſicut hominum natura exigit, relinqueret [c] ſacrificium, quo cruentum illud, ſemel in Cruce peragendum repræſentaretur, eiuſque [d] memoria in finem vſque ſæculi permaneret, atque illius ſalutaris virtus in remiſſionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; [e] ſacerdotem ſecundum ordinem Melchiſedech ſe in æternum conſtitutum declarans, corpus, & ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis & vini Deo Patri obtulit; ac ſub earumdem rerum ſymbolis, Apoſtolis, quos tunc noui Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, vt ſumerent, tradidit; & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, vt offerrent, præcepit per hæc verba; [f] Hoc facite in meam commemorationem: vti ſemper Catholica Eccleſia intellexit, & docuit; nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam [g] exitus de Ægypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, nouum inſtituit Paſcha, ſeipſum ab Eccleſià per ſacerdotes ſub ſignis viſibili-bus

[b] *Hab.7.9. & 10. cap. Semel immolatus, cum ſeq. de Conſ. Diſtinct.2.* [c] *Concil. Toletan.12.cap.5.*
[d] *1.Cor.11.* [e] *Pſal.109.cap In calicem & cap. Accipite, de Conſ. Diſtinct.2.* [f] *Matth.26. Lucæ 22.*
[g] *Exod.13.*

bus immolandum in memoriam tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, [a] eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quidem [b] illa munda oblatio eſt, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt: quam Dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: & quam non obſcurè innuit Apoſtolus Paulus [c] Corinthijs ſcribens, cum dicit, non poſſe eos qui participatione menſæ dæmoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes fieri: per menſam altare vtrobique intelligens. Hæc denique illa eſt, quæ [d] per varias ſacrificiorum, naturæ, & legis tempore, ſimilitudines figurabatur; vtpote quæ bona omnia, per illa ſignificata, velut illorum omnium conſummatio, & perfectio, complectitur.

CAPVT II.

Sacrificium viſibile, eſſe propitiatorium pro viuis, & defunctis.

Et quoniam in diuino hoc ſacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Crucis ſemel ſeipſum [e] cruente obtulit; docet ſancta Synodus, ſacrificium iſtud vere propitiatorium eſſe, per ipſumque fieri, vt, ſi cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, miſericordiam conſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. [f] Huius quippe oblatione placatus Dominus, gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia, dimittit: vna enim, eademque eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſeipſum tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diuerſa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc

 vberri-

[a] *Col.1.* [b] *Malach.1.* [c] 1.*Cor.10.d.c.Non ſatis,34 q.1.* [d] *Gen.4.& 22.Leuit.1.2.& 3.& alibi.* [e] *Hab.9.* [f] *Auguſt.10.de Ciuit.Dei cap.10.*

vberrime percipiuntur: tantum abeſt, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non ſolum pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus, ſed & pro defunctis in [a] Chriſto, nondum ad plenum purgatis, rite, iuxta Apoſtolorum traditionem, offertur.

CAPVT III.

De Miſsis in honorem Sanctorum.

ET quamuis [b] in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueuerit; non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronauit: vnde nec ſacerdos dicere ſolet, offero tibi ſacrificium Petre, vel Paule, ſed Deo, de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat; vt ipſi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris.

CAPVT IV.

De Canone Miſſæ.

ET cum ſancta ſanctè adminiſtrari conueniat, [c] ſitque hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium; Eccleſia Catholica, vt digne, reuerenterque offerretur, ac perciperetur, ſacrum Canonem [d] multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maxime ſanctitatem, ac pietatem quamdam redoleat, menteſque offerentium in Deum erigat: is enim conſtat cum ex ipſis Domini verbis, tum ex Apoſtolorum traditionibus, ac ſanctorum quoque Pontificum piis inſtitutionibus.

CAPVT

[a] *Infra Can.3.& Seſſ.25.in prin.* [b] *Auguſt.de ciu. Dei,lib.8.c.27.infra Can 5.& Seſſ.25.de Inuoc.Sanctorum.* [c] *c.Nihil de Conſ.Diſt.2.* [d] *Ambroſ.de Sacram.l.4.c.6.Auguſtin.ad Ianuar.ſuper illis verbis Pauli, Cetera cum venero diſponam. & ſer. de corp.Chriſti.& ep. ad Paulin.Ex Apoſtolica vero tradit.emanaſſe.teſtantur.c. Iacobus cum gloſ.de Conſ diſt.1,Vigilius Papa epiſt.ad Eu- rhr.& Innoc.3.in c.Cum Martha,de celebr.miſſ.*

CAPVT V.

De ſolemnibus Miſſæ ſacrificij cæremonijs.

CVmque [*a*] natura hominum ea ſit, vt non facile queat ſine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem ſuſtolli; propterea pia mater Eccleſia ritus quoſdam, vt ſcilicet quædam ſubmiſſa voce, alia vero elatiore, in Miſſa pronuntiarentur, inſtituit. [*b*] Cæremonias item adhibuit, vt myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, veſtes, aliaque id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina, & traditione, quo & maieſtas tanti ſacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc viſibilia religionis & pietatis ſigna, ad rerum altiſſimarum, quæ in hoc ſacrificio latent, contemplationem excitarentur.

CAPVT VI.

De Miſſa, in qua ſolus ſacerdos communicat.

[*c*] OPtaret quidem ſacroſancta Synodus, vt in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificii fructus vberior proueniret; nec tamen, ſi id non ſemper fiat, [*d*] propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, vt priuatas, & illicitas damnat, ſed probat, atque adeo commendat: ſiquidem illæ quoque Miſſæ vere communes cenſeri debent; partim, quod in eis populus ſpiritualiter communicet; partim vero, quod à publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

[a] *Auguſt.lib.5 1.de Lib.arbit.cap* 10.*Humana autem anima.* [b] *Infra Can.7.* [c] *Sicut in primitiua Eccleſ.factum teſtatur c. Omnes fideles. de Conſ. Diſtinct.1. & c.peracta.eod diſtinct.2.* [d] *Alioqui nec Fabianus. de Conſec.diſtinct.2.c.Et ſi non: nec Concil.Eliber. de Conſ. diſtinct.2.cap.Omnis homo.nec 1.Tolet. c.13.probaſſet certis tantum temporibus communicantes.*

CAPVT VII.

De aqua in calice offerendo, vino miſcenda.

MOnet deinde ſancta Synodus, præceptum eſſe [a] ab Eccleſia ſacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miſcerent; tum quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tum etiam quia [b] è latere eius aqua ſimul cum ſanguine exierit: quod ſacramentum hac mixtione recolitur: & cum, [c] aquæ in Apocalypſi beati Ioannis populi dicantur; ipſius populi fidelis cum capite Chriſto vnio repræſentatur.

CAPVT VIII.

De Miſſa vulgari lingua paſſim non celebranda; & myſterijs eius populo explicandis.

ETſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem; [d] non tamen expedire viſum eſt Patribus, vt vulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem, retento vbique cuiuſque Eccleſiæ antiquo, & à Sancta Romana Eccleſia, omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra, probato ritu, nè oues Chriſti eſuriant, [e] neuè paruuli panem petant, & non ſit, qui frangat eis; mandat ſancta Synodus [f] Paſtoribus, & ſingulis curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, vel per alios, ex iis, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant; atque inter cetera ſanctiſſimi huius ſacrificii myſterium aliquod declarent, diebus præſertim Dominicis, & feſtis.

CAPVT

[a] *Synodus 6. cap. 32. Concil. Carthag. 3. cap. 24. Braccaren. 3. cap. 1. ex Cyprian. lib. 2. epiſt. 3. Triburien. cap. 19. & Florentin. de Sacramen. Euchar. c. In Sacramentor. c. Non oportet. c. Cum omne, & c. In Calicem de Conſ. diſtinct. 2. c. Cum Marthæ. §. Quæſiuiſti. de celebr. Miſſ.* [b] *Ioan. 19.* [c] *Apoc. 17.* [d] *Latini Græce, & viciſſim Græci Latine celebrare prohibentur, ex Conſt. Pij 5. Prouidentia. 1566.* [e] *Thren 4.* [f] *Supra Seſſ. 5. cap. 2. de refor. & infra Seſſ. 24 cap. 7. de refor.*

CAPVT IX.

Prolegomenon Canonum ſequentium.

QVia verò aduerſus veterem hanc in ſacroſancto Euangelio, Apoſtolorum traditionibus, ſanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi diſſeminati ſunt errores, multaque à multis docentur, atque diſputantur; ſacroſancta Synodus, poſt multos, graueſque his de rebus maturè habitos tractatus, vnanimi Patrum omnium conſenſu, quæ huic puriſſimæ fidei, ſacræque doctrinæ aduerſantur, damnare, & à Sancta Eccleſia eliminare, per ſubiectos hos Canones, conſtituit.

De SACRIFICIO Miſſæ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Miſſa non offerri Deo verum, & proprium ſacrificium, aut quod offerri non ſit aliud, quam nobis Chriſtum ad manducandum dari; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis, [*a*] Hoc facite in meam commemorationem, [*b*] Chriſtum non inſtituiſſe Apoſtolos Sacerdotes; aut non ordinaſſe, vt ipſi, aliique Sacerdotes offerrent corpus, & ſanguinem ſuum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tantum eſſe laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificii in Cruce peracti, [*c*] non autem propitiatorium; vel ſoli prodeſſe ſumenti; neque pro viuis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus offerri debere; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, blaſphœmiam irrogari ſanctiſſimo Chriſti ſacrificio in Cruce peracto, per Miſſæ ſacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema ſit.

CANON

[a] 1. *Cor.* 11. [b] *Lucæ* 22. *ſupra cap.* 1. *de hoc ſacrif.*
[c] *Supra cap.* 2. *ibid.*

CANON V.

Si quis dixerit, impoſturam eſſe, Miſſas celebrare [a] in honorem Sanctorum, & pro illorum interceſſione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Canonem Miſſæ [b] errores continere, ideoque abrogandum eſſe; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, [c] cæremonias, veſtes, & externa ſigna, quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia Catholica vtitur, irritabula impietatis eſſe magis, quam officia pietatis; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Miſſas, [d] in quibus ſolus Sacerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoque abrogandas; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſubmiſſa voce pars Canonis, & verba conſecrationis proferuntur, damnandum eſſe; [e] aut lingua tantum vulgari Miſſam celebrari debere; [f] aut aquam non miſcendam eſſe vino in calice offerendo, eo quod ſit contra Chriſti inſtitutionem; anathema ſit.

Decretum de obſeruandis, & euitandis in celebratione Miſſæ.

QVanta cura adhibenda ſit, vt ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quiuis facilè exiſtimare poterit, qui cogitarit, maledictum in ſacris Litteris eum vocari, [g] qui facit opus Dei negligenter. Quod ſi neceſſariò fatemur, nullum aliud opus adeò ſanctum, ac diuinum à Chriſti fidelibus tractari poſſe, quam hoc ipſum tremendum myſterium, quo viuifica illa hoſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus, in altari per Sacerdotes quotidiè immolatur; ſatis

[a] *Supra cap. 3. ibid.* [b] *Supra cap. 4. ibid.* [c] *cap. Sane de celebr. Miſſ. ſupra cap. 5. ibid.* [d] *Supra cap. 6. de hoc ſacrific.* [e] *Supra cap. 8. ibid.* [f] *c. In Sacramentor. de Conſ. Diſtinct. 2.* [g] *Ierem. 43.*

ſatis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam eſſe, [*a*] vt quanta maxima fieri poteſt interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori deuotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. Cum igitur multa iam, ſiue temporum vitio, ſiue hominum incuria & improbitate, irrepſiſſe videantur, quæ à tanti ſacrificii dignitate aliena ſunt; vt ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem reſtituatur, decernit ſancta Synodus, vt Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere ſedulo curent, ac teneantur, quæ vel auaritia, [*b*] idolorum ſeruitus, vel irreuerentia, quæ ab impietate vix ſeiuncta eſſe poteſt, vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, indixit. Atque vt multa paucis comprehendantur, in primis, quod ad auaritiam pertinet, cuiuſuis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis nouis celebrandis datur, nec non importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potius, quam poſtulationes, aliaque huiuſmodi, quæ à ſimoniaca labe, vel certè à turpi quæſtu non longè abſunt, omninò prohibeant. Deindè, vt irreuerentia vitetur, ſinguli in ſuis diœceſibus interdicant, nè cui vago, & ignoto Sacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem prætereà, qui publicè, & notoriè criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut ſacris intereſſe permittant; neuè patiantur [*c*] priuatis in domibus, atque omninò extra Eccleſiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium à ſæcularibus, [*d*] aut regularibus quibuſcumque peragi: ac niſi prius, qui interſint, decenter compoſito corporis habitu, declarauerint ſe mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non ſolum corpore, adeſſe. Ab Eccleſiis verò [*e*] muſicas eas, vbi ſiue organo, ſiue cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur; item [f] ſæcu-

[a] *Supra Seſſ.13.c.7.de Sac.Euch.* [b]*Epheſ.5.* [c]*Concil.Laodicen.Can.58.Conc.Carthag.3.Can.9.c.Sicut, cum ſeq.c.Hic ergo, c.Nullus presbyter, & c.Clericos.de Conſ.diſt.1.Anaclet.ep.1.* [d]*c.Auctoritate.de priu.in 6.* [e]*Concil.Antiſiod.c.9.& Cabilon.ſub Vitaliano c.19.* [f]*Pœnas pecuniarias adiecit Pius 5.in Bulla; Cum primum.1566.*

ſæculares omnes actiones, vana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant; vt [*a*] domus Dei verè domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit. Poſtremò, nè ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caueant, nè Sacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent; neuè ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili vſu receptæ fuerint. Quarundam verò Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quam à vera religione, inuentus eſt, omninò ab Eccleſia remoueant: doceantque populum, quis ſit, & à quo potiſſimum proueniat ſanctiſſimi huius ſacrificii tam pretioſus, ac cæleſtis fructus. Moneant etiam eumdem populum, vt frequenter [*b*] ad ſuas Parochias, ſaltem diebus Dominicis, & maioribus feſtis accedant. Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, vt non ſolùm ea ipſa, ſed quæcumque alia huc pertinere viſa fuerint, ipſi pro data ſibi à ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam, vt delegati Sedis Apoſtolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, ſtatuant; atque ad ea inuiolatè ſeruanda cenſuris eccleſiaſticis, aliiſque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant: non obſtantibus priuilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcumque.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, vt reformationis negotium proſequatur, hæc, in præſenti Seſſione, ſtatuenda cenſuit.

CAPVT

[a] *Iſa.59. Matth.22.*

[b] *cap.2. de Paroch. Concil. Agath. cap.21. & 63.*

CAPVT I.

Canones de vita, & honeſtate Clericorum innouantur.

NIhil eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum aſſiduè inſtruat, quam [*a*] eorum vita, & [*b*] exemplum, qui ſe diuino miniſterio dedicarunt; cum enim à rebus ſæculi in altiorem ſublati locum conſpiciantur, in eos, tamquam [*c*] in ſpeculum, reliqui oculos conijciunt, ex ijſque ſumunt, quod imitentur. Quapropter ſic decet omninò Clericos in ſortem Domini vocatos, vitam, moreſque ſuos omnes componere, [*d*] vt habitu, geſtu, inceſſu, ſermone alijſque omnibus rebus, nil niſi graue, moderatum, ac religione plenum præ ſe ferant; leuia etiam delicta, quæ in ipſis maxima eſſent, effugiant, vt eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo maiore in Eccleſia Dei, & vtilitate, & ornamento hæc ſunt, ita etiam diligentius ſint obſeruanda; ſtatuit ſancta Synodus, vt, quæ alias à Summis Pontificibus, & à ſacris Concilijs de Clericorum vita, honeſtate, cultu, doctrinaque retinenda, ac ſimul de luxu, comeſſationibus, choreis, aleis, luſibus, ac quibuſcumque criminibus, nec non ſæcularibus negotijs fugiendis, copioſè, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadem in poſterum ijſdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, obſeruentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua verò ex his in deſuetudinem abijſſe compererint; ea quamprimum in vſum reuocari, & ab omnibus accuratè cuſtodiri, ſtudeant; non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque, nè ſubditorum neglectæ emendationis

[a] *Infra Seſſ. vlt. de refor. cap.* 1. [b] *c. His igitur. Diſtinct.* 23. [c] *Matth.* 5. *Tit.* 2. *c. Qualiter* 17. *de accuſ. c. Cleros,* 21. *Diſtinct.* [d] *Seſſ.* 14. *in proœmio: & Seſſ.* 24. *de refor. cap.* 12. *tot. tit. de vit. & hon. cler. extra. in* 6. *& Clemen. c. Non oportet. in* 2. *de Conſil. Diſtinct.* 5. *cap. Canon* 14. *quæſt.* 4. *cap. Credo,* 21. *quæſt.* 3. *Concil. Carthag.* 3. *c.* 15. *Concil. Chalced. Can.* 3. *Conc. Arelat.* 2. *cap.* 14. 1. *Concil. Mariſcon. c.* 5. *&* 2. *Nicæ. c.* 16. *&* 4. *Carth. c.* 44. *& ſeq.*

tionis ipſi condignas, Deo vindice, pœnas perſoluant.

CAPVT II.

Quinam ad Cathedrales Eccleſias aſſumendi.

QVicumque poſthac ad Eccleſias Cathedrales erit aſſumendus, is non ſolùm natalibus, ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ à ſacris [a] Canonibus requiruntur, plenè ſit præditus, verum etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus: quarum rerum inſtructio, ſi eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à Sedis Apoſtolicæ Legatis, ſeu Nuntijs Prouinciarum, aut eius Ordinario, eoque deficiente, à viciniori-bus Ordinarijs ſumatur. Scientia verò præter hæc eiuſmodi polleat, vt muneris ſibi iniungendi neceſſitati poſſit ſatisfacere; ideoque antea in [b] Vniuerſitate Studiorum Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in ſacra Theologia, vel iure Canonico, meritò ſit promotus, aut publico alicuius Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, à Superioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Prædicti autem omnes, vndè inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conſcientias grauiter oneratas eſſe ſcient; ac Deum, & Superiores ſuos habebunt vltores.

CAPVT III.

Creandæ diſtributiones quotidianæ ex tertia parte quorumcumque fructuum: portio abſentium quibus cedat: certi caſus excepti.

EPiſcopi, etiam tamquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, & prouentibus quibuſcumque omnium

[a] *c. Cum in cunctis, & c. Cum nobis. de elec. c. Graue nimis, de præb. & infra Seſſ. 24. cap. 1. de reform. Conc. Sardicen. cap. 13. Concil. Rom. ſub Nicol. 1. verſ. Vt nullus laicus. Conc. Braccarenſ. 1. cap. 20. c. De Syracuſanæ, 28. Diſtinct. & 61. Diſtinct. per totam. ſupra Seſſ. 7. cap. 1. de reform.*

[b] *Vide Conſtitut. Pij 5. Quamuis. 1568.*

omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in Eccleſijs Cathedralibus, vel Collegiatis exiſtentium, [a] tertiam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, diuidere poſſint; vt ſcilicet, qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ſibi ſeruitium, iuxta formam ab eiſdem Epiſcopis præſcribendam, quolibet die ſtatuto non impleuerint; illius diei diſtributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant; ſed fabricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij applicetur. [b] Creſcente verò contumacia, contra eos, iuxtà ſacrorum Canonum Conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex prædictis dignitatibus in Eccleſijs Cathedralibus, vel Collegiatis, de iure, ſeu conſuetudine, iuriſdictio, adminiſtratio, vel officium non competat; ſed extra ciuitatem in diœceſi [c] cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Eccleſia reſederit, ac miniſtrauerit, tamquam præſens ſit, ac diuinis interſit, in Eccleſijs Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæc in ijs tantum Eccleſijs conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, vel ſtatutum, vt dictæ dignitates non ſeruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentum adſcendat: non obſtantibus conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam iuramento, & quauis auctoritate firmatis.

CAPVT IV.

In quacumque Cathedrali, vel Collegiata, Sacris ordinibus nondum initiati, vocem in Capitulo non habeant: quid præſtare teneantur ad eas promoti; quiuè deinceps promouendi.

QVicumque in Cathedrali, vel Collegiata, ſæculari, vel regulari Eccleſia diuinis mancipatus officijs, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſti-

[a] *Supra Seſſ.21.de refor.c.3.* [b] *Toto tit.de Cler.non reſid, & cap.Cum ex eo, de elect.in 6.* [c] *Vide Conſt.65. Pij 5.Cupientes.1568.*

conſtitutus non ſit, vocem in huiuſmodi Eccleſijs in Capitulo non habeat, etiamſi hoc ſibi ab alijs liberè fuerit conceſſum. Ij verò qui dignitates, perſonatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Eccleſijs obtinent, aut in poſterum obtinebunt, quibus onera varia ſunt annexa, videlicet, vt alij Miſſas, alij Euangelium, alij Epiſtolas dicant, ſeu cantent; quocumque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, iuſto impedimento ceſſante, [a] infra annum, Ordines ſuſcipere requiſitos: alioquin pœnas incurrant, iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſis, [b] quæ incipit, Vt ij qui; quam præſenti decreto innouat; cogantque Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos Ordines per ſeipſos [c] exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu diuino præſtare, ſub eiſdem, & alijs, etiam grauioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in poſterum fiat prouiſio, niſi ijs, qui iam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoſcantur: aliter irrita ſit prouiſio.

CAPVT V.

Diſpenſationes extra Curiam Epiſcopo committantur, & ab eo examinentur.

DIſpenſationes, quacumque auctoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinarijs illorum, qui eas impetrauerint: eæ verò, quæ gratioſè concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab eiſdem, tamquam delegatis Apoſtolicis, ſummariè tantum, & extraiudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſurreptionis, vel obreptionis vitio non ſubiacere.

CAPVT

[a] *Iuxta cap. Præterea. [cum gloſ.] de ætat. & qualit. & c. Si is de inſtit. in 6.* [b] *Vide infra XXIII.* [c] *Infra Seſſ. 24. cap. 11. de reformat.*

CAPVT VI.

Circumſpectè commutandæ vltimæ voluntates.

IN commutationibus vltimarum voluntatum, [a] quæ non niſi ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tamquam delegati Sedis Apoſtolicæ, ſummariè, & extraiudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

CAPVT VII.

Innouatur cap. Romana, *de Appellationibus in Sexto.*

LEgati, & Nuntij Apoſtolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani, in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſuis cauſis, tàm in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus poſt appellationem ſeruare teneantur formam, & tenorem ſacrarum Conſtitutionum; & præſertim [b] Innocentij IV, quæ incipit, Romana: quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, vel priuilegio, in contrarium non obſtantibus: aliter inhibitiones, & proceſſus, & indè ſecuta quæcumque, ſint ipſo iure nulla.

CAPVT VIII.

Epiſcopi pias omnium diſpoſitiones exequantur: quæcumque pia loca viſitent, dummodò non ſub immediata Regum protectione ſint.

EPiſcopi, [c] etiam tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus à iure conceſſis omnium piarum diſpoſitionum, tàm in vltima voluntate, quàm inter viuos, ſint executores: habeant ius viſitandi

[a] *Infra Seſſ. vlt. de reform, cap.* 4. [b] *In Conc Lugdun. Vide infra XXIV.* [c] *Clem Quia contingit, de relig. dom.*

ſtandi hoſpitalia, collegia quæcumque, ac [a] confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſiue quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia. Eleemoſynas Montis Pietatis, ſiue Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, [b] iuxta ſacrorum Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus, quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut ſtatuto.

CAPVT IX.

Adminiſtratores quorumcumque piorum locorum reddant rationem Ordinario, niſi aliter in fundatione ſit cautum.

ADminiſtratores, tàm eccleſiaſtici, quàm laici, fabricæ cuiuſuis Eccleſiæ, etiam Cathedralis, [c] hoſpitalis, confraternitatis, eleëmoſynæ Montis Pietatis, & [d] quorumcumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario: conſuetudinibus, & priuilegijs quibuſcumque in contrarium ſublatis: niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſsè cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda eſſet, tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minimè ſuffragentur.

CAPVT

[a] *Vide Conſtitut. Clemen. 8. Quæcumque. 1604.*

[b] *cap. Nos quidem. c. Si hæredes, c. Tua, & c. Ioannes, de Teſtamen.* [c] *Supra Seſſ. 7. cap. vlt. de reformat.*

[d] *Clem. Quia contingit. §. Vt autem præmiſſa, de relig. domib. Infra Seſſ. 25. cap. 8. de reformat.*

CAPVT X.

Notarij Epiſcoporum examini & iudicio ſubiaceant.

CVm ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occaſio litium oriatur; poſſit Epiſcopus quoſcumque notarios, etiamſi Apoſtolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam delegatus Sedis Apoſtolicæ, examinatione adhibita, eorum ſufficientiam ſcrutari; illiſque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii eius, in negotiis, litibus, & cauſis eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus, exercendi vſum perpetuo, aut ad tempus prohibere; neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii ſuſpendat.

CAPVT XI.

Bonorum cuiuſcumque Eccleſiæ, aut pij loci occupatores puniuntur.

SI [a] quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, intantum malorum [b] omnium radix cupiditas occupauerit, vt alicuius Eccleſiæ, ſeu cuiuſuis ſæcularis, vel regularis beneficii, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum iuriſdictiones, bona, cenſus, ac iura, etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obuentiones, quæ in miniſtrorum, & pauperum neceſſitates conuerti debent, per ſe, vel alios, vi, vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumque arte, aut quocumque quæſito colore in proprios vſus conuertere, illoſque vſurpare præſumpſerit, ſeu impedire, nè ab iis, ad quos iure pertinent, perci-

[a] *Conc.5.Aurelian.cap.13. & ſeq.* [b] *Conc.Triburien.1.c.7. Conc.Aurelian.3. c.17.Conc.Turonen.2.c.25.Conc.Magunt.ſub Leone 4. cap.6. & 11.Conc Aquiſgranen.ſub Steph.5.cap.88.Conc.Lateran.ſub Leone 10.Seſſ.9.& 10.c.Prædia,cum ſeq.12.q.2.1.Tim.6.*

percipiantur; is [a] anathemati tamdiù ſubiaceat, quamdiù iuriſdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonæ, peruenerint, Eccleſiæ, eiuſque adminiſtratori, ſiue beneficio integrè reſtituerit; ac deindè à Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi eiuſdem Eccleſiæ patronus fuerit, etiam iure patronatus, vltra prædictas pœnas, eo ipſo priuatus exiſtat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vſurpationis huiuſmodi fabricator, ſeù conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubiaceat; nec non quibuſcumque beneficiis priuatus ſit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & à ſuorum Ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui Ordinarii arbitrio, ſuſpendatur.

Decretum ſuper petitione conceſsionis Calicis.

INſuper, [b] cum eadem ſacroſancta Synodus ſuperiori Seſſione duos articulos, alias propoſitos, & tum nondum diſcuſſos, videlicet: An rationes, quibus Sancta Catholica Eccleſia adducta fuit, vt communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, ſub vna panis ſpecie, ita ſint retinendæ, vt nulla ratione Calicis vſus, cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis vſus videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam illæ ſint; in aliud tempus, oblata ſibi occaſione, examinandos, atque definiendos reſeruauerit: nunc, eorum, pro quibus petitur, ſaluti optimè conſultum volens, decreuit, integrum negotium ad Sanctiſſimum Dominum noſtrum eſſe referendum, prout præſenti decreto refert; qui pro ſua ſingulari prudentia id efficiat, quod vtile Reipublicæ Chriſtianæ, & ſalutare petentibus vſum Calicis, fore iudicauerit.

Indi-

[a] *Vide Bullam Cœnæ, clauſula* 17. [b] *Supra Seſſ.* 12. *& Seſſ.* 13. *in decret prorogat.*

Indictio futuræ Seſsionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus diem futuræ Seſſionis ad feriam quintam poſt octauam feſtiuitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies XII. menſis Nouembris indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Seſsio vſque ad diem XV Iulij M. D. LXIII.

SESSIO XXIII.

Quæ eſt ſeptima,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XV. IVLII M. D. LXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores noſtri temporis, à ſancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Seſsione ſeptima.

CAPVT I.

De inſtitutione Sacerdotij Nouæ Legis.

SAcrificium, & ſacerdotium, ita Dei ordinatione coniuncta ſunt, [a] vt vtrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Teſtamento ſanctum Euchariſtiæ ſacrificium viſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccleſia acceperit; [b] fateri etiam oportet, in ea nouum eſſe viſibile, & externum ſacerdotium, in quod vetus translatum eſt: hoc autem ab eodem Domino Saluatore noſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis, eorumque ſucceſſoribus

[a] *Cyprian. lib. 1. aduerſ. Iudæos.* [b] *Hebr. 7.*

ribus in ſacerdotio, poteſtatem traditam conſecrandi, offerendi, [*a*] & miniſtrandi corpus, & ſanguinem eius, nec non & peccata dimittendi, & retinendi, ſacræ Litteræ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

CAPVT II.

De ſeptem Ordinibus.

CVm autem diuina res ſit tam ſancti ſacerdotij miniſterium; conſentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri poſſet, vt in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione [*b*] plures, & diuerſi eſſent miniſtrorum ordines, qui ſacerdotio ex officio deſeruirent; ita diſtributi, vt, qui iam clericali Tonſura inſigniti eſſent, per minores ad maiores aſcenderent: nam non ſolùm de Sacerdotibus, [*c*] ſed & de Diaconis ſacræ Litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda ſunt, grauiſſimis verbis docent; & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium Ordinum nomina, atque vniuſcuiuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarij in vſu fuiſſe cognoſcuntur; quamuis non pari gradu; nam Subdiaconatus ad maiores ordines [*d*] à Patribus, & [*e*] ſacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentiſſimè legimus.

CAPVT

[a] *Matth.16.Marci 14.Lucæ 22.Ioan.20.* [b] *Infra Can.2.& cap.17.de refor.* [c] *1.Tim.3.& Act.21.* [d] *Ignatius epiſtol.ad Antioch. Tertullian.de Præſcript. lib.1.cap.41.Cyprian.epiſt.53.* [e] *Conc. Roman.3.ſub Syluest.Eliberit.cap.33.Carthag.4.cap.5.& ſeqq. c.Nullus,vlt.60.Diſtinct.cap.Si quis eorum: cap.Erubeſcant, & cap Nemo.Diſtinct.32. cap.A multis,de ætat.& qualit.& cap.Miramur.de ſer.non ord.*

CAPVT III.

Ordinem vere eſſe Sacramentum.

CVm Scripturæ teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum vnanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem eſſe verè, & propriè vnum ex ſeptem ſanctæ Eccleſiæ Sacramentis; inquit enim Apoſtolus; [*a*] Admoneo te, vt reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te, per impoſitionem manuum mearum. [*b*] non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

CAPVT IV.

De Eccleſiaſtica hierarchia, & ordinatione.

QVoniam vero in Sacramento [*c*] Ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt; merito ſancta Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt, noui Teſtamenti ſacerdotes temporariam tantummodo poteſtatem habere, & ſemel rite ordinatos, iterum laicos effici poſſe, ſi verbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcue noui Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quam eccleſiaſticam hierarchiam, quæ [*d*] eſt, vt caſtrorum acies ordinata, confundere; perinde ac ſi contrà beati Pauli [*e*] doctrinam, omnes Apoſtoli, omnes Prophetæ, omnes Euangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter ceteros eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipue perti-

[a] 2.*Tim.*1.1.*Tim.*4. [b] 2. *Tim.*1. [c] *Supra Seſſ.*7.*de Sacramen.in genere.Can.*9.*& infra Can.*4. [d] *Cant.*6. [e] 1.*Cor.*12.*Epheſ.*4. *cap.Cum ex iniuncto,de haret.*

pertinere; & poſitos, [a] ſicut idem Apoſtolus ait, à Spiritu ſancto, regere eccleſiam Dei; [b] eoſque Presbyteris ſuperiores eſſe; ac [c] Sacramentum Confirmationis conferre; miniſtros Eccleſiæ ordinare; atque alia pleraque peragere ipſos poſſe; quarum functionum poteſtatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet inſuper ſacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, [d] nec populi, nec cuiuſuis ſæcularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum, ſiue vocationem, ſiue auctoritatem ita requiri, vt ſine ea irrita ſit ordinatio; quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non eccleſiæ miniſtros, [e] ſed fures, & latrones per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria, certis, & proprijs Canonibus in hunc, qui ſequitur, modum damnare conſtituit; vt omnes, adiuuante Chriſto, fidei regula vtentes, in tot errorum tenebris Catholicam veritatem facilius agnoſcere, & tenere poſſint.

De SACRAMENTO Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, [f] non eſſe in nouo Teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum; vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi verum corpus, & ſanguinem Domini, [g] & peccata remittendi, & retinendi; ſed officium tantum, & nudum miniſterium prædicandi Euangelium; vel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes; anathema ſit.

CANON

[a] *Act.20.* [b] *Cæleſt. 1.epiſt.ad Epiſ.Gall.cap.1.*
[c] *Supra Seſſ 7 de Confir.Can.3.Concil.Hiſpalen.2.cap. 5.7.& alibi.* [d] *Laodicen.Concil. cap.13.* [e] *Ioan. 10.c Ordinationes 1.quæſt.1.& c.Relatum, de iur.pat.*
[f] *Supra cap.1. de hoc Sacramen.* [g] *Matth.16.cap. Manet.cum ſeq 24.quæſt.1.*

CANON II.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium [a] non eſſe in Eccleſia Catholica alios Ordines, & maiores, & minores, per quos, velut per gradus quoſdam, in ſacerdotium [b] tendatur; anathema ſit.

CANON III.

[c] Si quis dixerit, Ordinem, ſiue ſacram ordinationem, non eſſe vere, & proprie Sacramentum à Chriſto Domino inſtitutum, vel eſſe figmentum quoddam humanum, excogitatum à viris rerum eccleſiaſticarum imperitis; aut eſſe tantum ritum quemdam eligendi miniſtros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, per ſacram ordinationem non dari Spiritum ſanctum; ac proinde fruſtra Epiſcopos dicere: Accipe Spiritum ſanctum: aut per eam non imprimi characterem; vel eum, qui ſacerdos ſemel fuit, [d] laicum rurſus fieri poſſe; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, ſacram Vnctionem, qua Eccleſia in ſancta ordinatione vtitur, non tantum non requiri, ſed contemnendam, & pernicioſam eſſe; ſimiliter & alias Ordinis cæremonias; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Eccleſia Catholica non eſſe hierarchiam diuina ordinatione inſtitutam, quæ conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & miniſtris; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Epiſcopos non eſſe Presbyteris ſuperiores, vel non habere poteſtatem confirmandi, & ordinandi; vel eam, quam habent, illis eſſe cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipſis collatos ſine populi, vel poteſtatis ſæcularis conſenſu, aut vocatione, irritos eſſe; aut eos, qui nec ab eccleſiaſtica, & canonica poteſtate rite ordinati, nec miſſi ſunt, ſed aliunde veniunt, legitimos eſſe verbi, & Sacramentorum miniſtros; anathema ſit.

[a] *cap. In ſingulis, cum ſeq. diſtinct. 77. ſupra cap. 2. de hoc Sacramen.* [b] *Infra de reform. cap. 13.* [c] *Supra cap. 1. de hoc Sacramen.* [d] *Concil. Tolet. 8. cap. 7.*

CANON VIII.

Si quis dixerit, Epiſcopos, qui auctoritate Romani Pontificis aſſumuntur, non eſſe legitimos, & veros Epiſcopos, ſed figmentum humanum; anathema ſit.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc, quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

CAPVT I.

Rectorum Eccleſiarum in reſidendo negligentia varie coërcetur; animarum cura prouidetur.

CVm [*a*] præcepto diuino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oues ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, verbique diuini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac [*b*] bonorum omnium operum exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & in cetera munia paſtoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab ijs præſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non inuigilant, neque aſſiſtunt, ſed [*c*] mercenariorum more deſerunt: ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, vt diuinorum præceptorum memores, factique [*d*] forma gregis, in iudicio, & veritate paſcant, & regant. Ne vero ea, quæ de reſidentia ſanctè, & vtiliter iam [*e*] antea ſub fel. recor. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus à ſacroſanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat; illis inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus, [*f*] omnes Patriarchalibus, Primatialibus,

[a] *Ioan.* 21. *Actor.* 20. [b] *c. Epheſ.* 43. *diſt. c. Sicut*, 7. *q.* 1. *c. Qui Epiſcopatum*, 8. *q.* 2. *c. Præcipuè* 11. *q.* 3. *c. Gloria Epiſcopi* 12. *quæſt.* 2. [c] *Ioan.* 10. [d] 1. *Pet.* 5. 4.
[e] *Supra Seſſ.* 6. *de reform. cap.* 1. [f] *Vide Bullam Pij* 4. *anno* 1564. *In ſuprema.*

bus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Eccleſijs quibuſcumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua eccleſia, vel diœceſi reſidentiam, vbi iniuncto ſibi officio defungi teneantur; neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. [*a*] Nam cum Chriſtiana charitas, vrgens neceſſitas, debita obedientia, ac euidens Eccleſiæ, vel Reipublicæ vtilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitimæ abſentiæ cauſas à Beatiſſimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel, eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas; niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reipublicæ officium, Epiſcopatibus adiunctum: cuius quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eumdem tamen cum Concilio prouinciali ſpectabit iudicare de licentijs à ſe, vel à Suffraganeo datis; & videre, ne quis eo iure abutatur; & vt pœnis canonicis errantes puniantur. [*b*] Interea meminerint diſceſſuri, ita ouibus ſuis prouidendum, vt, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia non videntur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri ſunt: ſacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſiue continuum, ſiue interruptum, extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere; & haberi rationem, vt id æqua ex cauſa fiat, & abſque vllo gregis detrimento: quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore, [*c*] cum Deo corda pateant, [*d*] cuius opus non

[a] *c. De cetero, c. Inter quatuor c. Tua, & c Relatum, de cler. non reſid. c. Ad ſupplicationem, de renunt. c. Quorumdam, 74. diſtinct. c. Præſentium, 7. quæſt. 1. & c. Poſtulaſtis, de voto.* [b] *c. Cum ex eo, de elect. in 6. c. Beneficium, de reg. eod. & c. 2. in fin. ſupra Seſſ. 6. de refor. Sardicen. Conc. cap. 14.* [c] *Pſal. 7.* [d] *Ierem. 48.*

fraudulenter agere, ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, [a] ne per illius temporis ſpatium, Dominici Aduentus, Quadrageſimæ, Natiuitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oues debeant, ipſi ab eccleſia ſua cathedrali vllo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua diœceſi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod vtinam numquam eueniat, contra huius decreti diſpoſitionem abfuerit; ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœnas aduerſus non reſidentes, ſub [b] Paulo III. impoſitas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe; ſed teneri, aut ipſo ceſſante, per ſuperiorem eccleſiaſticum illos fabricæ eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacumque conuentione, vel compoſitione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs cuicumque collegio, aut fabricæ conceſſis.

Eadem omnino, etiam quo ad culpam, amiſſionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, [c] & alijs quibuſcumque, qui beneficium aliquod eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit; [d] ita tamen, vt quandocumque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione relinquant. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis, gratiſque concedendam vltra bimeſtre tempus, niſi ex graui cauſa, non obtineant. Quod ſi, per edictum citati, etiam non perſonaliter, contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinarijs, per cenſuras eccleſiaſticas.

[a] *c. Si quis in clero. 7. quæſt. 1. ex Concil. Agathenſ.*
[b] *Supra Seſſ. 6. de refor. c. 1. c. 2. c. Conquerente, & fere per totum, de cler. non reſid.* [c] *Supra Seſſ. 6. de reform. cap. 2.* [d] *l. Beneficium, de regul. in 6.*

cas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vſque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuſcumque beneficij, pactione, ſtatuto, etiam iuramento, vel quacumque auctoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore [a] Eugenianæ conſtitutionis, ſuſpendi poſſe. Poſtremo, tam decretum illud ſub [b] Paulo III. quam hoc ipſum in Concilijs Prouincialibus, & Epiſcopalibus publicari ſancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeo ex Paſtorum munere, animarumque ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mentibuſque infigi, vt in poſterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut deſuetudine aboleantur.

CAPVT II.

Eccleſijs præfecti conſecrationis munus intra tres menſes ſuſcipiant: conſecratio quo loco peragenda.

Eccleſijs [c] cathedralibus, ſeu ſuperioribus quocumque nomine, ac titulo præfecti, etiam ſi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur: ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint; eccleſijs ipſo iure ſint priuati. Conſecratio vero, ſi extra Curiam Romanam fiat, in Eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, ſi commode fieri poterit, celebretur.

[a] *c. Diuina de Priuilegijs in Extrauag. com.* [b] *Supra Seſſ. 6. de reform. cap. 1.* [c] *Concil. Chalced. Act. 16. cap. 25. Concil. Vormatien. cap. 76. c. Quoniam, 75. diſt. cap. Quoniam, 100. diſt. & ſupra Seſſ. 7. c. 9. de refor.*

CAPVT III.

Epiſcopi per ſe Ordines conferant.

EPiſcopi per ſemetipſos Ordines conferant; quod ſi ægritudine fuerint impediti, [a] ſubditos ſuos non aliter, quam iam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum ordinandos dimittant.

CAPVT IV.

Qui prima Tonſura initiandi.

PRima Tonſura [b] non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non ſuſceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, & ſcribere neſciant; & de quibus probabilis coniectura non ſit, eos non ſæcularis iudicij fugiendi fraude, ſed vt Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe.

CAPVT V.

Ordinandi, quibus inſtructi eſſe debeant.

AD minores Ordines promouendi, bonum à Parocho, & à magiſtro ſcholæ, in qua educantur, teſtimonium habeant. Hi vero, qui ad ſingulos maiores erunt aſſumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus, ac deſiderio eorum, qui volent promoueri, publice in Eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum [c] natalibus, ætate, moribus, & vita, à fide dignis diligenter inquirat; [d] & litteras teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quamprimum transmittat.

CAPVT

[a] *Infra cap. 8. & 10. Conc. Carthag. 3. cap. 21.* [b] *cap. fin. de temp. ordin. in 6.* [c] *c. Quando diſtinct. 24.* [d] *Concil. 3. Carthag. cap. 22. & 4. Carth. c. 22. infra c. 7.*

CAPVT VI.

Ætas quatuordecim annorum ad beneficium Eccleſiaſticum requiritur: qui priuilegio fori gaudere debeat.

NVllus prima Tonſura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus conſtitutus, [*a*] ante decimum quartum annum beneficium poſſit obtinere. [*b*] Is etiam fori priuilegio non gaudeat, niſi beneficium eccleſiaſticum habeat; aut clericalem habitum, & tonſuram deferens, alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſeruiat: vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua ſchola, vel Vniuerſitate, de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad maiores Ordines ſuſcipiendos verſetur. In Clericis vero coniugatis ſeruetur conſtitutio Bonifacij VIII, quæ incipit, [*c*] Clerici, qui cum vnicis: modo hi Clerici, alicuius Eccleſiæ ſeruitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem eccleſiæ ſeruiant, vel miniſtrent, & clericali habitu, & tonſura vtantur: nemini, quo ad hoc priuilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili, ſuffragante.

CAPVT VII.

Examinandi ſunt ordinandi à viris peritis iuris Diuini, & humani.

SAncta Synodus, [*d*] antiquorum Canonum veſtigijs inhærendo, decernit, vt, quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem ſacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi adſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem [*e*] diligenter inueſtiget, & examinet.

H 6 CAPVT

[a] *c. Indecorum, de ætat. & qualit* [b] *c. Ioannes de cler. coniug.* [c] *Vide infra XXVII.* [d] *c. Quando 24. diſtinct.* [e] *Supra cap. 5.*

CAPVT VIII.

Quomodo, & à quo vnuſquiſque promoueri debeat.

ORdinationes [a] ſacrorum Ordinum, ſtatutis à iure temporibus, ac in cathedrali Eccleſia, vocatis præſentibuſque ad id Eccleſiæ Canonicis, publice celebrentur: ſi autem in alio diœceſis loco, præſente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Eccleſia ſemper adeatur. Vnuſquiſque autem à [b] proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi [c] quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiuſuis generalis, aut ſpecialis reſcripti, vel priuilegij prætextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur; niſi eius probitas, ac mores [d] Ordinarii ſui teſtimonio commendentur: ſi ſecus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à ſuſceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

CAPVT IX.

Epiſcopus familiarem ordinans, conferat ſtatim beneficium reipſa.

EPiſcopus familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus; [e] & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat: conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

CAPVT

[a] *Gelaſ.1. in epiſt.1. cap.13. ca.vlt.75. diſtinct. cap.1. cum ſeq.de temp.ordin.* [b] *Concil. Carthag.3.cap.21.* [c] *Supra Seſſ.14. de reform. cap.2.& 3.* [d] *Supra cap.3.Concil.Aurelian.5.cap.5.cap.1.21.quæſt.2.9.quæſt.2.per totam.cap.1 cum ſeq.de tempor.ordin.in 6.*
[e] *cap.Non liceat.de præb.*

CAPVT X.

Epiſcopis inferiores Prælati Tonſuram, vel minores Ordines ne conferant, niſi Regularibus ſibi ſubditis, nec ipſi, aut Capitula quæcumque dimiſſorias concedant.

ABbatibus, ac aliis quibuſcumque, quantumuis exemptis, non liceat in poſterum intra fines alicuius diœceſis conſiſtentibus, etiamſi nullius diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores Ordines conferre: nec ipſi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Eccleſiarum cathedralium, litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, vt ab aliis ordinentur, concedant: ſed horum omnium ordinatio, ſeruatis omnibus [a] quæ in huius ſanctæ Synodi decretis continentur, ad Epiſcopos, intra quorum diœceſis fines exiſtant, pertineat: non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, præſcriptionibus, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam iis, qui contra huius ſanctæ Synodi [b] ſub Paulo III. decretum, à Capitulo Epiſcopali Sede vacante, litteras dimiſſorias impetrant, ad illos, qui eaſdem litteras non à Capitulo, ſed ab aliis quibuſuis, in iuriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede vacante, ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo iure ſuſpenſi.

CAPVT XI.

Interſtitia in ſuſceptione minorum Ordinum, & certa alia præcepta obſeruanda.

MInores Ordines iis, qui ſaltem [c] latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia,

[a] *Supra cap. 5. cum ſeq. infra cap. 12 cum ſeqq.*
[b] *Supra Seſſ. 7. de refor. cap. 10.* [c] *c. In ſingulis. 77. diſtinct. & infra cap. 13.*

tia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur; vt eò accuratius, quantum ſit huius diſciplinæ pondus, poſſint edoceri, [*a*] ac in vnoquoque munere, iuxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idque in ea, cui adſcripti erunt, Eccleſia, niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant, vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina maior accreſcat: quod & bonorum morum exemplum, & aſſiduum in Eccleſia miniſterium, atque maior erga Presbyteros, & ſuperiores Ordines reuerentia, & crebrior, quam antea Corporis Chriſti Communio, maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus; nemo iis initietur, [*b*] quem non ſcientiæ ſpes maioribus Ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annum à ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinum ad ſacros Ordines promoueantur: niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas, iudicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

CAPVT XII.

Ætas ad maiores Ordines requiſita: digni dumtaxat aſſumendi.

NVllus in poſterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante [*c*] vigeſimum tertium, [*d*] ad Presbyteratus [*e*] ante vigeſimum quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos in ea ætate conſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi; ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti [*f*] Epiſcopi examine ordinen.

[a] *Infra c.17 c.1.25.diſtinct. Concil.Braccaren.c.37.1. Nic.c.2.Sardic.c.15.* [b] *Concil.Tolet.8. c.8.c.Qui eccleſiaſticis,& ſeq diſt.59.* [c] *2.Tolet.cap.1. & 3 Carthag.c.4.& Agath.c.16.annum 25.requirebant.* [d] *Annum 30.requirit.c.Si quis,& c.Presbyter.78.diſt.& Conc.4.Tolet.c.18.& 19.* [e] *c. Generalem,de ætate & qualit. in Clem.* [f] *Ordinarium loci debere eſſe decreuit, clem.8.1596.*

dinentur: priuilegiis quibuſcumque quo ad hoc, penitus excluſis.

CAPVT XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinatio qualis, & eorum munus: nulli Ordines Sacri duo conferantur eodem die.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, [*a*] habentes bonum teſtimonium, & [*b*] in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & iis, quæ ad ordinem exercendum pertinent, inſtructi; qui ſperent, Deo auctore, [*c*] ſe continere poſſe; eccleſiis, quibus adſcribentur, inſeruiant; ſciantque maxime decere, ſi ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus, cum altari miniſtrauerint, ſacram Communionem perceperint. Promoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, [*d*] ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri Ordines [*e*] non eodem die, etiam Regularibus conferantur: priuilegiis, ac indultis, quibuſuis conceſſis, non obſtantibus quibuſcumque.

CAPVT XIV.

Quinam ad Presbyteratum aſſumendi: aſſumptorum munus.

QVi pie, & fideliter in miniſteriis anteactis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, [*f*] bonum habeant teſtimonium: & hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob Eccleſiæ vtilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtrauerint; ſed etiam ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac ad miniſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei compro-

[a] 1. *Tim.* 3. [b] *Concil.* 4. *Tolet. c.* 19. *c. Quicumque, diſtinct.* 77. [c] *cap. A multis, de ætat. & qualit.* [d] *Supra cap.* 11. [e] *c. Litteras, & cap. Dilectus, de temp. ordin.* [f] 1. *Tim.* 3. *Concil. Tolet.* 4. *cap.* 19.

comprobentur; atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, vt ii ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus; ſi autem curam habuerint animarum, tam frequenter, vt ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. [a] Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtrauerint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare.

CAPVT XV.

Nullus confeſsiones audiat, niſi ab Ordinario approbatus.

QVamuis Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi poteſtatem accipiant; decernit tamen ſancta Synodus, nullum [b] etiam Regularem, poſſe confeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: priuilegiis, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

CAPVT XVI.

Arceantur ab Ordinibus Eccleſijs inutiles, & vagi.

CVm nullus debeat ordinari, qui iudicio ſui Epiſcopi non ſit vtilis, aut neceſſarius ſuis eccleſiis; ſancta Synodus, veſtigiis ſexti Canonis [c] Concilii Chalcedonenſis inhærendo, ſtatuit, vt nullus in poſterum ordinetur, qui illi eccleſiæ, aut pio loco, pro cuius neceſſitate, aut vtilitate aſſumitur, non adſcribatur, vbi ſuis fungatur muneribus, nec incertis vagetur ſedibus. [d] Quod ſi locum inconſulto

[a] *c. Solicitudo. 23. diſtinct. & c. Si officia. diſtinct. 59.*
[b] *Clem. Dudum. §. Ac deinde. de ſepult. Confirmatur Bulla Pij 5. Romani Pontificis. Ann. 1571. c. Si Epiſcopus. de pænit. in 6.* [c] *c. Neminem 70. diſt.* [d] *Conc. Nic. can. 1. c. 15. & 16. c. Sanctorum. 70. diſt. c. Tua de cle. pereg. Conc. Antioch. ſub Iul. 1. c. 7. Chalc. cap. 126. Aquiſgran. ſub Steph. 5. paſsim Epaunen. c. 6. & Aurelian. 5. c. 5.*

ſulto Epiſcopo deſeruerit; ei ſacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus [a] ſine commendatitiis ſui Ordinarii litteris ab vllo Epiſcopo ad diuina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

CAPVT XVII.

Qua ratione exercitia minorum Ordinum reſtituenda.

VT ſanctorum Ordinum à Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in vſum iuxta ſacros [b] Canones reuocentur, nec ab hæreticis, tamquam otioſæ, traducantur; illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans ſancta Synodus, decernit, vt in poſterum huiuſcemodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omneſque, & ſingulos Prælatos Eccleſiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, vt quantum fieri commode poterit, in Eccleſiis cathedralibus, collegiatis, & parochialibus ſuæ diœceſis, ſi populus frequens, & Eccleſiæ prouentus id ferre queant, huiuſmodi functiones curent reſtituendas, & ex aliqua parte redditυum aliquorum ſimplicium beneficiorum, vel fabricæ Eccleſiæ, ſi prouentus ſuppetant, aut vtriuſque illorum, eas functiones exercentibus ſtipendia aſſignent; quibus, ſi negligentes fuerint, Ordinarii iudicio, aut ex parte multari, aut in totum priuari poſſint. Quod ſi miniſteriis quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes præſto non erunt; ſuffici poſſint etiam coniugati, vitæ probatæ, [c] dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui tonſuram, & habitum Clericalem in Eccleſia geſtent.

CAPVT

[a] *Concil. Leodicen. c. 41. & 3. Carthag. c. 18.* [b] *cap. 1. 25. diſt. c. Acolythus, c. Exorciſta, c. Lector. c. Oſtiarius. & c. Pſalmiſta, 23. diſt. ſupra cap. 11. Innocent. epiſt. 4. cap. 5.* [c] *cap. 1. cum ſeqq. de bigam. non ordin.*

CAPVT XVIII.

Forma erigendi Seminarium Clericorum; in cuius erectione plurima obſeruanda; de educatione promouendorum in Cathedralibus, & maioribus Eccleſijs.

CVm adoleſcentium ætas, [a] niſi rectè inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas; & niſi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines poſſideat, numquam perfectè, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio, in diſciplina eccleſiaſtica perſeueret; ſancta Synodus ſtatuit, [b] vt ſingulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores Eccleſiæ, pro modo facultatum, & diœceſis amplitudine, certum puerorum ipſius ciuitatis, & diœceſis, vel eius Prouinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum, in collegio ad hoc propè ipſas Eccleſias, vel alio in loco conuenienti, ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſè educare, & eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc verò collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint; ac legere, & ſcribere competenter nouerint; & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſteriis perpetuo inſeruituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præ ſe ferant Deo, & Eccleſiæ inſeruiendi. Hos pueros Epiſcopus in tot Claſſes, quot ei videbitur, diuiſos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cum ei opportunum videbitur, Eccleſiarum miniſterio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit; alioſque in locum eductorum

[a] 4. *Tolet. in cap. Omnis ætas*, 12. *quæſt.* 1. *Gen.* 8. *Concil. Aquiſgran. cap.* 135. *Lateran. ſub Leone* 10. *Seſſ.* 9. *de refor. Curiæ.* [b] *Conſtit. Alexand.* 3. *par.* 1. *c*, 18 *& in* 2. *Lateran. c.* 11. *in c. Quia nonnullis, de Magiſtris ſupra Seſſ.* 5. *cap.* 1. *de reformat.*

rum ſufficiet; ita vt hoc Collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Vt verò in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituantur, tonſura ſtatim, atque habitu clericali ſemper vtentur; grammatices, cantus, computi eccleſiaſtici, [a] aliarumque bonarum artium diſciplinam diſcent; ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cæremoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, vt ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata; & iuxta confeſſoris iudicium ſumant corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti: Cathedrali, & aliis loci Eccleſiis diebus feſtis inſeruiant. Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem opportuna, & neceſſaria, Epiſcopi ſinguli cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & grauiorum, quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent, eaque vt ſemper obſeruentur, ſæpius viſitando operam dabunt. Dyſcolos, & incorrigibiles, ac malorum morum ſeminatores acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo; omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conſeruandum, & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad Collegii fabricam inſtituendam, & ad mercedem præceptoribus, & miniſtris ſoluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios ſumptus certi redditus erunt neceſſarii; vltra ea, quæ ad inſtituendos, vel alendos pueros ſunt in aliquibus Eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo huic Seminario ſub eadem Epiſcopi cura applicata cenſeantur; iidem Epiſcopi cum Conſilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ad Epiſcopum, alterius verò ad Clerum pertineat; ex fructibus integris menſæ Epiſcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, perſonatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum,

[a] *cap. Quæ ipſis, Diſtinct.* 38.

tuum, [a] cuiuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, iuxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, quæ incipit, [b] Quia contingit; & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiamſi iuris patronatus cuiuſcumque fuerint, etiam ſi exempta, etiam ſi nullius diœceſis, vel aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & Hoſpitalibus, & aliis quibuſuis locis piis, etiam exemptis, annexa; & ex fabricis Eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcumque aliis eccleſiaſticis redditibus, ſeu prouentibus, etiam aliorum Collegiorum; in quibus tamen Seminaria diſcentium, vel docentium [c] ad commune Eccleſiæ bonum promouendum actu non habentur; hæc enim exempta eſſe voluit; præterquam ratione redditaum, qui ſuperflui eſſent vltra conuenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem; ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur, & omnium Monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolui ſolent, & milites cuiuſcumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus Sancti Ioannis Ieroſolymitani dumtaxat exceptis; partem aliquam, vel portionem detrahent; & eam portionem ſic detractam, nec non beneficia aliquot ſimplicia, cuiuſcumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus diuini, & illa obtinentium præiudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt; quod locum habeat, etiam ſi beneficia ſint reſeruata, vel affecta; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum, vniones, & applicationes ſuſpendi, vel vllo modo impediri poſſint; ſed omninò quacumque vacatione, etiam ſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, & quacumque conſtitutione non obſtante. Ad hanc

[a] *Qui excipiantur, vide in Bullis Pij 5. Apoſtolicæ. 1567. Romanus. 1567. Romanus. 1568. Dum indefeſſæ. 1571. & Clementis 8. Romanum. 1603.* [b] *Vide infra XVII. ſupra Seſſ. 7. cap. 15. de refor.* [c] *cap. fin. de mag. cap. Cum ex eo, de elect. in 6. & c. De quibuſdam, Diſt. 37.*

hanc autem portionem ſoluendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modo pro ſe, ſed pro penſionibus, quas alijs forſan ex dictis fructibus ſoluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus illis erit ſoluendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia iuris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachij ſæcularis: quibuſuis, quoad omnia, & ſingula ſupradicta, priuilegijs, exemptionibus, etiam ſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine, etiam immemorabili, quauis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente verò caſu, quo per vniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex ſingulis beneficijs, vt ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum maiorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiuſque conſeruatione ſoluere detrectauerint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus Prouincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat; & vt quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, vbicumque fieri poterit, promoueatur, ſtudioſè curabit. Rationes autem reddituum huius Seminarij Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero Ciuitatis deputatis.

[*a*] Deindè, vt cum minori impenſa huiuſmodi ſcholis inſtituendis prouideatur; ſtatuit ſancta Synodus, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alij locorum Ordinarij ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quod ſi iudicio Epiſcopi digni non fuerint; alium, qui dignus ſit, nomi-

[*a*] *Supra Seſſ. 5. cap. 1. de reformat.*

nominent, omni appellatione remota: quod ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Epiſcopo expedire. De cetero verò officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut Licentiatis in ſacra pagina, aut in iure canonico, & alijs perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſſint, conferantur: & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida: non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua Prouincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, vt Collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus Prouincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia Prouinciæ Eccleſia commodiori, vnum, aut plura Collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis Collegium commodè inſtitui non poteſt, erigenda curabit, vbi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In Eccleſiis autem, amplas diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus vnum, vel plura in diœceſi, prout ſibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo vno, quod in ciuitate erectum, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremò, ſi vel pro vnionibus, ſeu pro portionum taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarii inſtitutio, vel conſeruatio impediretur, aut perturbaretur: Epiſcopus cum ſupra deputatis, vel Synodus Prouincialis, pro regionis more, pro Eccleſiarum, & beneficiorum qualitate, etiam ſupra ſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad felicem huius Seminarii profectum neceſſaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac prouidere valeat.

Indictio futuræ Seſsionis.

Inſuper, eadem ſacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Seſſionem in diem decimam

ſextam

ſextam menſis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſit; item de prouiſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac diuerſis reformationis articulis.

Prorogata fuit Seſſio ad diem XI. Nouembris M. D. LXIII.

SESSIO XXIV.

Quæ eſt octaua,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XI. NOVEMBRIS M.D.LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

MAtrimonii perpetuum, indiſſolubilemque nexum primus humani generis parens diuini Spiritus inſtinctu pronunciauit, cum dixit. [*a*] Hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea: quamobrem [*b*] relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit vxori ſuæ, & erunt duo in carne vna.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Chriſtus Dominus apertius docuit, cum poſtrema illa verba, tamquam à Deo prolata, referens dixit: [*c*] Itaque iam non ſunt duo, ſed vna caro: ſtatimque eiuſdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmauit: [*d*] Quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet.

Gratiam

[a] *Gen.1.Epheſ.5.* [b] *c.Fraternitas 35.quæſt.10.cap. Debitum, de biga.cap.1. in princ.de coniu.lepr.Matth.19.*
[c] *Matth.19.Marci 10.cap.Martinus,de cog.ſpir.*
[d] *cap.Sunt qui, 27.quæſt.2.cap.De infidelibus, de conſanguinit.& affinit.*

Gratiam verò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem vnitatem confirmaret, coniugeſque ſanctificaret, ipſe Chriſtus, venerabilium Sacramentorum inſtitutor, atque perfector, ſua nobis paſſione promeruit, quod [a] Paulus Apoſtolus innuit, dicens: Viri, diligite vxores veſtras, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea; mox ſubiungens; Sacramentum hoc magnum eſt; ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia.

Cum igitur Matrimonium in lege Euangelica veteribus connubiis per Chriſtum gratia præſtet; meritò inter nouæ legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, [b] Concilia, & [c] vniuerſalis Eccleſiæ traditio ſemper docuèrunt; aduerſus quam impii homines huius ſæculi inſanientes, non ſolùm perperam de hoc venerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo, prætextu Euangelii, libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſiæ Catholicæ ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſti fidelium iactura; quorum temeritati ſancta, & vniuerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorum ſchiſmaticorum hæreſes, & errores, nè plures ad ſe trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hæreticos, eorumque errores decernens anathematiſmos.

De SACRAMENTO Matrimonij.

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non eſſe verè, & propriè vnum ex ſeptem legis Euangelicæ Sacramentis [d] à Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus in Eccleſia inuentum; neque gratiam conferre; anathema ſit.

CANON

[a] *Epheſ. 7. in fin. cap Nemo. in fin. 32. quaeſt. 4. cap. Debitum, de big.* [b] *Concil. Florentin. ſub Eugen. 4.* [c] *c. Ad abolendam, de hæret.* [d] *Matth 19. Mar. 10. Epheſ. 5. c. Ad abolendam, de hæret.*

CANON II.

Si quis dixerit, [*a*] licere Chriſtianis plures ſimul habere vxores, & hoc nulla lege diuina eſſe prohibitum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, [*b*] eos tantum conſanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Leuitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, vt plures impediant, & dirimant; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, [*c*] Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in ijs conſtituendis erraſſe; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, [*d*] propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam à coniuge diſſolui poſſe matrimonij vinculum; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, [*e*] matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem religionis profeſſionem alterius coniugum non dirimi; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet, [*f*] iuxta Euangelicam, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non poſſe diſſolui; & vtrumque, vel etiam innocentem, qui cauſam adulterio non dedit, non poſſe, altero coniuge viuente, aliud matrimonium contrahere: mœchari que eum, qui dimiſ-

[a] *Matth.19. cap.Si quis 32.quæſt.7. Toto tit.de ſponſa duorum. cap.Gaudemus, de diuor.* [b] *Leu.18. cap.Pittacium, 30.quæſt.3. 35.quæſt 2. & 3. per totam. cap.Non debet. de conſanguinit. & affinit.* [c] *Matt.16. 1.Cor.4. ſupra Seſſ.21. cap 2.* [d] *c.Lege, Diſtinct.10. c.De illa, cum ſeq. de diuor. c.De infidelibus, de conſanguin. & affinit.* [e] *cap.Commiſſum, de ſpon.* [f] *Matth.19. Lucæ 10. 1.Cor.7. c.Placuit. cum multis ſeq. 32.quæſt.7. cap.Gaudemus, de diuor.*

dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ dimiſſo adultero, alij nupſerit; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter coniuges, quoad thorum, ſeu quoad cohabitationem, ad certum incertumue tempus fieri poſſe decernit; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, [a] Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, vel Regulares caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere, contractumque validum eſſe, non obſtante lege eccleſiaſtica, vel voto; & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium; poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiamſi eam vouerint, habere donum; anathema ſit; cum Deus id rectè petentibus non deneget, nec [b] patiatur nos ſupra id, quod poſſumus tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, [c] ſtatum coniugalem anteponendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cælibatus, & non eſſe melius, [d] ac beatius manere in virginitate, aut cælibatu, quam iungi matrimonio; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum, [e] certis anni temporibus, ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab Ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis vtitur, damnauerit; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, [f] cauſas matrimoniales non ſpectare ad iudices eccleſiaſticos; anathema ſit.

Decre-

[a] *Diſtinct. 17. c. Presbyteris, & ſeqq. 17 quæſt. 1. per totam. Extrauag. Qui Cler. vel vouen. per totum. Concil. Carthag. 4. cap. 104. & Matiſcon. 1. cap. 12.* [b] 1. *Cor.* 10. [c] *Matth.* 19. 1. *Cor.* 7. *in fin. cap. Nuptiæ 32 quæſt.* 1. *cap. Qui ſitit.* 33. *quæſt.* 5. *c. Commiſſum, de ſponſal.* [d] *cap. Nuptiarum, 27 quæſt.* 1. [e] *Infra cap.* 10. *de reformat. matrimon.* [f] *c. Multorum, 35. q. 6. cap.* 1. *in fin. de conſanguinit. & affinit. cap. Accedentibus, de exceſ. Prał.*

Decretum de reformatione Matrimonij.

CAPVT I.

Matrimonij ſolemniter contrahendi forma in Concilio Lateranenſi præſcripta innouatur: quoad proclamationes diſpenſare poſsit Epiſcopus. Qui aliter, quàm præſentibus Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus contrahit, nihil agit.

TAmetſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium conſenſu facta, [a] rata, & vera eſſe matrimonia, quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit; & proinde iure damnandi ſint illi, vt eos ſancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata eſſe negant; quique falſo affirmant, matrimonia, à filijs familias ſine conſenſu parentum contracta, irrita eſſe, & parentes ea rata, vel irrita facere poſſe: nihilominus ſancta Dei Eccleſia ex iuſtiſſimis cauſis illa ſemper [b] deteſtata eſt, atque prohibuit; verum, cum ſancta Synodus animaduertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam non prodeſſe; & grauia peccata perpendat, quæ ex eiſdem clandeſtinis coniugijs ortum habent; præſertim verò eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum, priore vxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palàm contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuunt: cui malo cum ab Eccleſia, [c] quæ de occultis non iudicat, ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur: [d] idcircò ſacri Lateranenſis Concilij, ſub Innocentio Tertio celebrati, veſtigijs inhærendo, præcipit, vt in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio con-

I 2 trahen-

[a] *cap.2.de cland.deſponſ.* [b] *cap.Non omnis.cap.Honorantur,& c.fin.32.quaſt,2.cap.Aliter,& cap.Noſtrates.30.quæſt.5.c.Videtur, qui matrim.acc.poſ.Concil.Toletanum.3.c* 10. *Concil.Biſontinenſe anno* 1559 *artic.6.de ſponſ.& matrim.Concil.Camerac.anno* 1550 *tit.9.de matrimon.* [c] *c.Conſuluiſti,2.quæſt.4.c.Vt noſtrum.vt Eccleſ.benefic.ſine diminut.conferantur.* [d] *Concil.Later.4.cap.51.& cap.Cum inhibitio.de cland.deſp.*

trahentium Parocho tribus continuis diebus feſtiuis in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publicè denuntietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum: quibus denuntiationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Eccleſiæ procedatur; vbi Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium coniungo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, vel alijs vtatur verbis, iuxtà receptum vniuſcuiuſque Prouinciæ ritum. Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitiosè impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes, tunc vel vna tantum denunciatio fiat; vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus matrimonium celebretur; deindè ante illius conſummationem denuntiationes in Eccleſia fiant; vt, ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur: niſi Ordinarius ipſe expedire iudicauerit, vt prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & iudicio ſancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus teſtibus matrimonium contrahere attentabunt; eos ſancta Synodus ad ſic contrahendum omninò inhabiles reddit; [*a*] & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat. Inſuper Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minore teſtium numero, & teſtes, qui ſine Parocho, vel Sacerdote, huiuſmodi contractui interfuerint, nec non ipſos contrahentes grauiter arbitrio ordinarij puniri præcipit. Præterea eadem ſancta Synodus hortatur, vt coniuges ante benedictionem ſacerdotalem, in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent; ſtatuitque [*b*] benedictionem à proprio Parocho fieri; neque à quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi poſſe; quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel priuilegio, non obſtan-

[a] *cap. Videtur, 35. quæſt. 6.* [b] *cap. 1. cum multis ſeq. 30. quæſt. 5. & cap. Nulli, 35. quæſt. 2.*

obſtante. Quod ſi quis Parochus, vel alius Sacerdos, ſiue regularis, ſiue ſæcularis ſit, etiam ſi id ſibi ex priuilegio, vel immemorabili conſuetudine licere contendat, alterius Parochiæ ſponſos ſine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit; ipſo iure tamdiù ſuſpenſus maneat, quamdiù ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur. Habeat Parochus librum, in quo coniugum, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii deſcribat; quem diligenter apud ſe cuſtodiat. Poſtremò ſancta Synodus coniuges hortatur, vt, antequam contrahant, vel ſaltem triduo ante matrimonii conſummationem, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ Prouinciæ aliis, vltra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cæremonijs, hac in re vtuntur, eas omninò retineri ſancta Synodus vehementer optat. Ne verò hæc tam ſalubria præcepta quemquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, vt cum primum potuerint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diœceſum Parochialibus Eccleſiis, idque in primo anno quamſæpiſſimè fiat; deindè verò quoties expedire viderint. Decernit inſuper, vt huiuſmodi decretum in vnaquaque Parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ, numerandos.

CAPVT II.

Inter quos cognatio ſpiritualis contrahatur.

[a] DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia; in quibus, vel non ſine magno peccato perſeueratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque ſancta Synodus huic incommodo prouidere, & à cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, vt vnus tantum, ſiue vir, ſiue mulier, iuxta

[a] *Declaratur hoc Bulla Pij 5. Cum illius vicem. 1566.*

ſacrorum [*a*] Canonum inſtituta, vel ad ſummum vnus & vna baptizatum de Baptiſmo ſuſcipiant; inter quos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum, [*b*] ſpiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem vel quos elegerint, vt baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant; & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittat; & in libro eorum nomina deſcribat; doceatque eos, quam cognationem contraxerint, nè ignorantia vlla excuſari valeant. Quod ſi alii, vltra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant; [*c*] conſtitutionibus, in contrarium facientibus, non obſtantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur. [*d*] Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur; omnibus inter alias perſonas huius ſpiritualis cognationis impedimentis omninò ſublatis.

CAPVT III.

Publicæ honeſtatis impedimentum certis limitibus coarctatur.

[*e*] IVſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, vbi ſponſalia quacumque ratione valida non erunt, ſancta Synodus prorſus tollit; vbi autem valida fuerint, primum gradum non excedant; quoniam in vlterioribus gradibus iam non poteſt huiuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſeruari.

CAPVT

[a] *cap. Non plures. de Conſ. Diſtinct. 4. cap. Veniens, & ferè per tot. de cognat. ſpirit. cap. Quamuis, eod. in 6.* [b] *cap. Super quibus. c. Pittacium, & c. fin. 30. quæſt. 3. cap. 1. c. Super eo. & ferè per totum. de cognat. ſpiri. cap. 1. eod. tit. in 6.* [c] *c. Quamuis. de cognat. ſpirit. in 6.* [d] *cap. 2. 30. quæſt. 1. cap. 1. de cognat. ſpirit. in 6.* [e] *Declaratur. h. cap. Bulla Pij 5. Ad Romanum ſpectat. 1568, cap. 1. de ſponſal. in 6.*

CAPVT IV.

Affinitas ex fornicatione ad ſecundum gradum reſtringitur.

PRæterea ſancta Synodus, eiſdem & alijs grauiſſimis de cauſis adducta, [*a*] impedimentum, quod [*b*] propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſteà factum dirimit, ad eos tantum, qui in primo, & ſecundo gradu coniunguntur, reſtringit: in vlterioribus verò gradibus ſtatuit, huiuſmodi affinitatem matrimonium poſteà contractum non dirimere.

CAPVT V.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat; quaue ratione in illis diſpenſandum.

SI quis intra [*c*] gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendæ careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſi quidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit; eiſdem ſubijciatur pœnis: [*d*] non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facilè experiatur, cuius ſalubria præcepta temere contempſit. Si verò ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſteà ſubeſſe cognoſcatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit; tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit. In contrahendis matrimonijs, vel nulla omninò detur diſpenſatio, vel raro; idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu, numquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

[a] *cap. Quædam, cum multis ſeq. 32. quæſt. 7. & toto tit. de eo qui cogn. conſ. vxo. ſuæ.* [b] *Declaratur Bulla Pij 5. ad Romanum Pontificem 1566.* [c] *cap. fin. §. penult. de cland. deſ. Clem. vnica, de conſ. & affinit.* [d] *cap. fin. de immunit. eccleſ. cap. Quia fruſtra, de vſu.*

CAPVT VI.

In raptores animaduertitur.

DEcernit ſancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiù ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. [*a*] Quod ſi rapta à raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit, eam raptor in vxorem habeat; & nihilominus raptor ipſe, [*b*] ac omnes illi conſilium, auxilium, & fauorem præbentes, ſint ipſo iure excommunicati, ac [*c*] perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces; & ſi Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. [*d*] Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſiue eam vxorem duxerit, ſiue non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

CAPVT VII.

Vagi matrimonio cautè iungendi.

MVlti ſunt [*e*] qui vagantur, & incertas habent ſedes, &, vt improbi ſunt ingenij, prima vxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa viuente, diuerſis in locis ducunt: cui morbo cupiens ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant; magiſtratus etiam ſæculares hortatur, vt eos ſeuere coërceant. Parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

CAPVT

[a] *cap. fin. de rapt.* [b] *Concil. Chalced. cap. 26. c. Eos, & cap. De puellis, 36. quæſt. 2.* [c] *cap. Conſanguineorum, 3. quæſt. 4. & cap. Conſtituimus, 3. quæſt. 5.* [d] *Exodi 21. cap. 1. de adulter.* [e] *Concil. Agathen. cap. 25.*

CAPVT VIII.

Concubinatus pœnis grauiſsimis punitur.

GRaue peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere; grauiſſimum vero, & in huius magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum, vxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu viuere, ac audere eas quandoque domi etiam cum vxoribus alere, & retinere: quare, vt huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remedijs prouideat, ſtatuit huiuſmodi concubinarios, tam ſolutos, quam vxoratos, [*a*] cuiuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſeiunxerint, excommunicatione feriendos eſſe; à qua non abſoluantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint; contra eos ab Ordinario ſeuere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, [*b*] ſiue coniugatæ, ſiue ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinarijs publice viuunt, [*c*] ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauiter pro modo culpæ puniantur; & extra oppidum, vel diœceſim, ſi id eiſdem Ordinarijs videbitur, inuocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, eijciantur: [*d*] alijs pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

[a] *Infra Seſſ 25. cap. 14. de reformat. Concil. Rom. ſub Nic. 2. in fin. Concil. Lateran ſub Leone* 10. *Seſſ 9. de refor. curiæ, & aliorum, verſ. Concubinarij. Concil. Tolet. 1. c. 17. cap. Is qui. 34. diſtinct* [b] *Concil. Arelaten. 2. cap. 3. c. Fraternitatis. 34. diſtinct. cap. Si concubina de ſent. ex. com.* [c] *cap. 2 de cohabit. cler. & mul.* [d] *Eaſdem innouat, & auget Sixt. 5 Bulla Ad compeſcendum. 1586.*

CAPVT IX.

Ne domini temporales, aut magiſtratus quidpiam libertati matrimonij contrarium moliantur.

ITa plerumque temporalium dominorum, ac magiſtratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excœcant, vt viros, & mulieres, ſub eorum iuriſdictione degentes, maxime diuites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium inuitos contrahere, quos ipſi domini, vel magiſtratus illis præſcripſerint. [a] Quare cum maxime nefarium ſit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias naſci, à quibus iura expectantur, præcipit ſancta Synodus omnibus, cuiuſcumque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub [b] anathematis pœna, quam ipſo facto incurrant, ne quouis modo directè, vel indirectè ſubditos ſuos, vel quoſcumque alios cogant, quo minus libere matrimonia contrahant.

CAPVT X.

Nuptiarum ſolemnitates certis temporibus prohibentur.

[c] AB aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti vſque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta cinerum, vſque in octauam Paſchatis incluſiue, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſeruari ſancta Synodus præcipit; in alijs vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit: quas Epiſcopi, vt ea qua decet modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt: [d] ſancta enim res eſt matrimonium, & ſancte tractandum.

Decre-

[a] *cap. Cum locum, cap Requiſiuit, & cap. Gemma, de ſponſ.* [b] *Concil. Pariſien* 1 *cap* 6. *cap. Nullus,* 36 *q.* 2. [c] *Concil. Laodicen. Can.* 52. *Concil. Saleguſtadien. c.* 3. *c. Non oportet, cum tribus ſeq* 33. *q* 4. *cap. Capellanus de fer.* [d] *cap. Deinde* 26. *diſtinct.*

Decretum de reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

CAPVT I.

Norma procedendi ad creationem Epiſcoporum, & Cardinalium.

[*a*] SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus prouidenter, ſcienterque curandum eſt, vt in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum; multo magis elaborandum eſt, vt in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur: nam totius familiæ domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite: vnde, etſi [*b*] alias ſancta Synodus de promouendis ad Cathedrales, & ſuperiores Eccleſias nonnulla vtiliter decreuit; hoc tamen munus huiuſmodi eſſe cenſet, vt, ſi pro rei magnitudine expendatur, numquam ſatis cautum de eo videri poſſit. Itaque ſtatuit, vt, cum primum Eccleſia vacauerit, ſupplicationes, ac preces publicè, priuatimque habeantur, atque à capitulo per ciuitatem, & diœceſim indicantur; quibus Clerus, populuſque bonum à Deo Paſtorem valeat impetrare. Omnes vero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque ius, quacumque ratione, à Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innouando, hortatur, & monet, vt in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem vtilius poſſe facere, quam ſi bonos Paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant; eoſque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis vtiles ipſi iudicauerint, [*c*] non

[a] *cap. Miramur. diſtinct 61.* [b] *Supra de reformat. Seſſ. 6. cap 1. Seſſ. 7 cap. 1. & 3. & Seſſ. 22. cap. 2.* [c] *Concil. Tolet. 4. cap. 18.*

quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curauerint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos ſciant,[*a*] quæ iuxta ſacros Canones, & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero in ſumendo de prædictis omnibus qualitatibus graui, idoneoque bonorum, & doctorum virorum teſtimonio, non vniformis ratio vbique ex nationum, populorum, ac morum varietate poteſt adhiberi; [*b*] mandat ſancta Synodus, vt in prouinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præſcribatur quibuſcumque locis, & prouinciis propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdem locis vtilis, atque opportuna eſſe videbitur; ita tamen, vt, cum deinde hoc examen, ſeu inquiſitio de perſona promouenda perfecta fuerit; ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio, ac profeſſione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem omnino tranſmittatur: vt ipſe Summus Pontifex plena totius negotii, ac perſonarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo, de illis, ſi idonei per examen, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, Eccleſiis poſſit vtilius prouidere. Omnes vero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes, quæcumque de promouendi qualitatibus, & Eccleſiæ ſtatu, à quibuſcumque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur: in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe, adhibita accurata diligentia, inueniſſe promouendos qualitatibus à iure, & ab hac [*c*] ſancta Synodo requiſitis, præditos; ac certo exiſtima-

[a] *cap. Cum in cunctis, & cap. Cum nobis olim, de elect. Concil. Lateran. ſub Leone 10. de reformat. Curiæ in princ. Seſſ. 9. cum allegat. ſupra Seſſ. 22. de reformat. cap. 2.*
[b] *Præſcribitur alia forma in Bulla Greg. 14. anni 1590. quæ incip. Onus.* [c] *In dictis locis.*

ſtimare ſub periculo ſalutis æternæ idoneos eſſe, qui Eccleſiis præficiantur: ita vt relatione in vno Conſiſtorio facta, quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium iudicium differatur; niſi aliud Beatiſſimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & ceteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem, etiam in [a] creatione ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiam ſi Diaconi ſint, exigenda; quos Sanctiſſimus Romanus Pontifex ex omnibus Chriſtianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, aſſumet. Poſtremo, eadem ſancta Synodus, tot grauiſſimis Eccleſiæ incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſarium, quam vt Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolicitudinem vniuerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat; vt lectiſſimos tantum ſibi Cardinales adſciſcat; & bonos maxime, atque idoneos Paſtores ſingulis Eccleſiis præficiat; idque eò magis, quod ouium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officii immemorum Paſtorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus [b] de manibus eius ſit requiſiturus.

C A P V T II.

Synodi Prouinciales, quolibet triennio: Diœceſanæ quotannis celebrentur: qui eas cogere, quiue illis intereſſe debeant.

PRouincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controuerſiis componendis, [c] aliiſque ex ſacris Canonibus [d] permiſſis renouentur. Quare Metropo-

[a] *Quid in creatione Cardinalium obſeruandum vide in conſtitut. Sixti 5. Poſtquam. 1586. & Religioſa. 1587.*
[b] *Ezech. 3. & 18. Act. 20. cap. Epheſ. 43. diſtinct. ſupra Seſſ. 6. de reformat. cap. 1.* [c] *cap. Propter eccleſiaſticas, cum ſeq. 18 diſtinct. cap. Sicut olim de accuſat. Concil. Aurelian. 2. cap. 1.* [d] *Infra cap. 21.*

tropalitani per ſe ipſos, ſeu, illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus à fine præſentis Concilii, & deinde [*a*] quolibet ſaltem triennio poſt octauam Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore pro more prouinciæ, non prætermittat Synodum in prouincia ſua cogere: quo Epiſcopi omnes, & alii, qui de iure, vel conſuetudine intereſſe debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſet, conuenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam Eccleſiam in poſterum accedere inuiti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubiiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant; in cuius Synodo prouinciali cum aliis intereſſe debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, obſeruent, ac obſeruari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia ſalua, atque integra maneant. [*b*] Synodi quoque diœceſanæ quotannis celebrentur; ad quas exempti etiam omnes, qui alias, ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur; ratione tamen parochialium, aut aliarum ſæcularium, eccleſiarum, etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint; pœnas, ſacris [*c*] Canonibus ſancitas, incurrant.

CAPVT III.

Qua ratione viſitatio per Prælatos facienda.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Epiſcopi propriam diœceſim per ſe ipſos, [*d*] aut, ſi legiti-

[a] *Concil. Lateran. ſub Leone 10. Seſſ. 10. in 2. Later. ſub Innoc. 3. cap. 6. exigebatur vt ſingulis annis Metropolitanus viſitaret.* [b] *Concil. Baſil. Seſſ. 15. Tolet. ſub Sixto 4. cap. 1.* [c] *Diſtinct. 18. Fere per totam. Concil. Aurelian. 5. cap. 18. Tarracon. 1. cap. 6. Tolet. 11. cap. 15. & Baſileen. Seſſ. 8.* [d] *Concil. Tolet. 4. cap. 35. cap. Epiſcopum. 10. quaſt. 1.*

legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi quotannis totam, propter eius latitudinem, viſitare non poterunt, ſaltem maiorem eius partem; ita tamen, vt tota biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitare non prætermittant. A Metropolitanis vero, etiam poſt plene viſitatam propriam diœceſim, non viſitentur Cathedrales Eccleſiæ, neque diœceſes ſuorum comprouincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores in iis Eccleſiis, vbi hactenus viſitationem exercere legitime conſueuerunt, debeant quidem, aſſumpto notario de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſe ipſos tantum ibidem viſitare. Viſitatores etiam à Capitulo deputandi, vbi Capitulum ius viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur: ſed non ideo Epiſcopus, vel, eo impedito, eius viſitator eaſdem Eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur; cui ipſi Archidiaconi, vel alii inferiores, viſitationis factæ infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & priuilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omnium iſtarum [*a*] præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus, ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cetera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex viſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere. Quæ vt facilius, fœliciuſque ſuccedant, monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos viſitatio ſpectat, vt paterna charitate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque, ſtudeant quam celerrime, debita tamen cum diligentia, viſitationem ipſam abſoluere. Interimque caueant, ne inutilibus ſumptibus [*b*] cuiquam graues, oneroſiue ſint; neue ipſi, aut

[a] *cap. 1. §. Sane, de cenſ. in 6 cap vnic. 85. diſtinct.*
[b] *Concil. Braccaren. 2. cap 1. & Ticinen. verſ. Statuimus etiam ne Epiſcopi. cap. Cauendum. cap Placuit. & cap. Inter cetera 10. quaſt. 3. & cap. Cum Apoſtolus, de cenſib.*

aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro viſitatione, etiam teſtamentorum ad pios vſus, præter id, quod ex relictis piis iure debetur, aut alio quouis nomine; nec pecuniam, nec munus, quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant; non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili: [a] exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non vltra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſoluere id, quod erat ab ipſis antea ſolui, certa pecunia taxata, conſuetum; an vero prædicta victualia ſubminiſtrare: ſaluo item iure conuentionum antiquarum cum monaſteriis, aliiſue piis locis, aut Eccleſiis non parochialibus inito, quod illæſum permaneat. In iis vero locis, ſeu prouinciis, vbi conſuetudo eſt, vt nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à viſitatoribus accipiatur, ſed omnia gratis fiant, ibi id obſeruetur. Quid ſi quiſquam, quod abſit, aliquid amplius in ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit; is, præter dupli reſtitutionem, intra menſem faciendam, aliis etiam pœnis iuxta Conſtitutionem Concilii generalis Lugdunenſis, quæ incipit, Exigit, necnon & aliis pœnis in Synodo prouinciali arbitrio Synodi, abſque vlla ſpe veniæ, multetur. Patroni vero in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere; neque viſitationi ornamentorum Eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum prouentibus immiſceant; niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat: ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum redditus in vſus Eccleſiæ neceſſarios, & vtiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent.

CAPVT

[a] *cap. Si Epiſcopus, de offic. ordin. in 6.*

CAPVT IV.

Prædicationis munus à quibus & quando obeundum: Eccleſia Parochialis ad audiendum verbum Dei adeunda. Nullus contradicente Epiſcopo prædicet.

PRædicationis munus, [a] quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequentius poſſit, ad fidelium ſalutem exerceri, Canones alias ſuper hoc editos, ſub fel. recor. [b] Paulo III. aptius præſentium temporum vſui accommodando, mandat, vt in Eccleſia ſua ipſi per ſe, [c] aut, ſi legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus aſſument; in aliis autem Eccleſiis per Parochos, ſiue, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis eorum, qui eas præſtare vel tenentur, vel ſolent, deputandos in Ciuitate, aut in quacumque parte diœceſis, cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem Ieiuniorum Quadrageſimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel ſaltem tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, ſacras Scripturas, diuinamque legem annuntient; & alias, quotieſcumque id opportune fieri poſſe iudicauerint. Moneatque Epiſcopus populum diligenter, teneri vnumquemque parochiæ ſuæ intereſſe, vbi commode id fieri poteſt, [d] ad audiendum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, [e] ſiue regularis etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Iidem etiam ſaltem Dominicis, & aliis feſtiuis diebus pueros in ſingulis parochiis [f] fidei rudimen-

[a] *Concil. Carthag 4. cap. 20. & Remenſ. cap. 14 in cap. Epiſcopus nullam rei. 88. diſtinct.* [b] *Supra Seſſ. 5. de reformat. cap. 2.* [c] *Concil. Arelaten. 4. cap 10. Later. ſub Innoc. 3. cap. 10. in cap. Inter cetera, de offic. ordin. Concil. Maguntiacum, cap. 25. ſupra Seſſ. 5. de reformat. cap. 2.* [d] 4. *Carthag. cap. 24. in cap. Sacerdote, de Conſ. diſtinct, & Theodulphus Epiſc. Aurelian. epiſt. ad Parochos. in fin.* [e] *Vide Bullam Gregor. 13. in gratiam Societ. Ieſu: incip. Rigore. 1584.* [f] *Vide Conſtit. Pij 5. Ex debito. 1571. quam ampliauit Gregor. 13. 30. Octob. 1572.*

dimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, doceri curabunt, &, ſi opus ſit, etiam per cenſuras eccleſiaſticas compellent: non obſtantibus priuilegiis, & conſuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere [a] ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

CAPVT V.

Cauſæ criminales contra Epiſcopos, maiores à ſolo Summo Pontifice, minores à Concilio Prouinciali cognoſcantur.

CAuſæ criminales [b] grauiores contra Epiſcopos, etiam hæreſis, quod abſit, quæ depoſitione, aut priuatione dignæ ſunt, [c] ab ipſo tantum Summo Romano Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quod ſi eiuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſario extra Romanam curiam ſit committenda, nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolitanis, aut Epiſcopis, à Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc vero commiſſio & ſpecialis ſit, & manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata, nec vmquam plus his tribuat, quam vt ſolam facti inſtructionem ſumant, proceſſumque conficiant, quem ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant; [d] reſeruata eidem Sanctiſſimo ſententia definitiua. Cetera alias ſub fel. recor. Iulio III. ſuper his decreta; necnon & conſtitutio ſub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit, Qualiter, & quando, quam ſancta Synodus in præſenti innouat, ab omnibus obſeruentur. Minores vero criminales cauſæ Epiſcoporum in Concilio tantum prouinciali cognoſcantur, & terminentur, vel à deputandis per Concilium prouinciale.

CAPVT

[a] *Seſſ.5.cap.2.de reformat. cap.ad abolendam.de hæret. Pij 5.Si de protegendis.1569. reformat.cap.6.7.& 8.*

[b] *Concil.Sardicen.c.3.* [c] *Confirmatur Bulla* [d] *Supra Seſſ.13.de*

CAPVT VI.

Datur Epiſcopis poteſtas circa irregularitatum, & ſuſpenſionum diſpenſationes, & criminum abſolutiones.

LIceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto prouenientibus, [a] excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentioſum, [b] diſpenſare; & in quibuſcumque caſibus occultis, [c] etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, delinquentes quoſcumque ſibi ſubditos, in diœceſi ſua per ſeipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſoluere, impoſita pœnitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantum, non eorum Vicariis, ſit permiſſum.

CANON VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo adminiſtrentur, ab Epiſcopis, & Parochis explicetur; inter Miſſarum ſolemnia ſacra pagina explanentur.

VT fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramenta maiori cum reuerentia, atque animi deuotione accedat; præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, vt non ſolum, cum hæc per ſe ipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum vim, & vſum pro ſuſcipientium captu explicent, ſed etiam idem à ſingulis Parochis pie, prudenterque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſeruari ſtudeant, iuxta formam à ſancta Synodo in Cathecheſi ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: nec non vt [d] inter Miſſarum ſolemnia, aut diuinorum

[a] *Supra Seſſ. 14. cap. 7. cap. Miror, & cap. Contumaces 50. diſtinct.* [b] *Conſule Bullam Cœnæ Domini.*
[c] *De quibus ſub Alexandro in Concil. Lateran. parte 14. conſtit eius.* [d] *Supra Seſſ. 22. de ſacrificio Miſſæ c. 8.*

norum celebrationem, ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis, vel ſolemnibus explanent; eademque in omnium cordibus, poſtpoſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

CAPVT VIII.

Publice peccantes publice pœniteant, ni Epiſcopo aliter videatur: Pœnitentiarius in Cathedralibus inſtituendus.

APoſtolus monet, [a] publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, vnde alios ſcandalo offenſos, commotoſque fuiſſe non ſit dubitandum: huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam [b] publice iniungi oportet; vt quos exemplo ſuo ad malos mores prouocauit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam reuocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis iudicauerit expedire. In omnibus etiam cathedralibus Eccleſijs, vbi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ, proximè vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

CAPVT IX.

A quo viſitari debeant Eccleſiæ ſæculares nullius diœceſis.

QVæ [c] alias ſub fel. recor. Paulo III, [d] & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IV. in hoc

[a] 1. *Tim.* 5. *cap. Sed illud* 45. *diſtinct. cap. Si peccauerit,* §. *Ergo.* 2. *quæſt.* 1. *& cap.* 1. *de pœnit & remiſ.* [b] *cap. Pœnitentes, & cap. In capite, cum ſeq.* 50. *diſtinct.* [c] *Supra Seſſ.* 6 *de reformat. cap.* 4. *& Seſſ.* 7. *de reformat. cap.* 8. [d] *Seſſ.* 21. *de reformat. cap.* 8.

hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, viſitatione conſtituta ſunt; eadem etiam in iis Eccleſiis ſæcularibus obſeruentur, quæ in nullius diœceſi eſſe dicuntur; vt ab Epiſcopo, cuius Cathedralis Eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur: non obſtantibus priuilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

CAPVT X.

Executio viſitationis à ſubditis ne ſuſpendatur.

EPiſcopi, vt aptius, quem regunt, populum poſſint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad viſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, ius, & poteſtatem habeant, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, [*a*] moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua, pro ſubditorum emendatione, ac diœceſis ſuæ vtilitate, neceſſaria videbuntur. [*b*] Nec in his, vbi de viſitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam interpoſita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut iudicata fuerint, quoquo modo impediat, aut ſuſpendat.

CAPVT XI.

Honorarij tituli, aut priuilegia particularia, Epiſcoporum iuri nihil detrahant. Cap. Cum Capella, *extra, de priuilegijs, innouatur.*

QVoniam priuilegia, & exemptiones, quæ variis titulis pleriſque conceduntur, hodie perturba-

[a] *cap. Tranſmiſſam de elect.* [b] *Supra Seſſ.13. de reformat.cap.1.Seſſ.14 de reformat.cap.4.& Seſſ.22.de reformat.cap.1.* [c] *Supra Seſſ.6. cap.3.de reformat.c. Cum & plantare de priuil.& c.Venerabili,de verb.ſign.*

turbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere, dignoſcuntur; decernit ſancta Synodus, vt, ſi quando iuſtis, grauibus, & fere neceſſariis ſuadentibus cauſis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolythatus, [a] Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis huiuſmodi in Romana Curia, vel extra, inſignibus decorandos eſſe placuerit; nec non alios, cuicumque monaſterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut ſub nomine ſeruientium militiis, ſeu monaſteriis, hoſpitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo aſſumi, nihil ex iis priuilegiis detractum eſſe Ordinariis intelligatur, quo minus ii, quibus ea iam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi contigerit, ipſis Ordinariis tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, iuxta conſtitutionem Innocentii III, quæ incipit, Cum Capella, ſubiecti exiſtant: exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut militiis actu ſeruiunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt; ſiue iis, qui legitime, & ſecundum regulam earumdem militiarum profeſſionem fecerint, de qua Ordinario conſtare debeat: non obſtantibus priuilegiis quibuſcumque, etiam religionis ſancti Ioannis Ieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò priuilegia reſidentibus in Curia Romana vigore [b] Eugenianæ Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent; ea in iis, qui beneficia eccleſiaſtica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur; ſed Ordinarii iuriſdictioni ſubiecti permaneant: non obſtantibus quibuſcumque inhibitionibus.

CAPVT

[a] *Horum facultates, & indulta adhuc reſtringit Pius 5. in Bulla, Quamuis. 1568.* [b] *cap. Diuina, de priuileg. in Extrauag. com.*

CAPVT XII.

Quales eſſe debeant promouendi ad Dignitates, & Canonicatus Cathedralium Eccleſiarum; quidue promoti præſtare teneantur.

CVm dignitates in Eccleſijs, præſertim cathedralibus, ad conſeruandam, augendamque eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutæ, vt, qui eas obtinerent, pietate præcellerent, alijſque exemplo eſſent, atque Epiſcopos opera, & officio iuuarent: meritò, qui ad eas vocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. [*a*] Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque, quibus animarum cura ſubeſt, promoueatur, niſi qui ſaltem XXV ſuæ ætatis annum attigerit; & in Clericali ordine verſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur: iuxta Conſtitutionem Alexandri Tertij in Concilio Lateranenſi promulgatam, quæ incipit, Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui [*b*] oculi dicuntur Epiſcopi, ſint in omnibus Eccleſijs, vbi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in iure canonico. Ad ceteras autem dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & XXII annis non minores, adſciſcantur. Prouiſi etiam de beneficijs quibuſcumque curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ poſſeſſionis, ad minus intra duos menſes, [*c*] in manibus ipſius Epiſcopi, vel, eo impedito, coram generali eius Vicario, ſeu Officiali, orthodoxæ ſuæ [*d*] fidei publicam facere profeſſionem, & in Romanæ Eccleſiæ obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac iurent. Prouiſi autem de canonicatibus, & dignitatibus, in Eccleſijs Cathedralibus, non ſolùm coram Epiſcopo,

[a] *Supra Seſſ.22.cap.2.* [b] *Clemen.1.epiſt.1. ad Iacobum. Anacletus epiſt.1. cap. Diaconi. 93. Diſtinct. & cap. Ad hac, de offic. Archidiac.* [c] *Concil.4.Tolet. cap.26.* [d] *Qui præterea ad profeſsionem fidei teneantur. Vide in Conſtitut. Pij 4. In ſacroſancta. 1564.*

po, ſeù eius Officiali, ſed etiam in Capitulo, idem facere teneantur; alioquin prædicti omnes prouiſi, vt ſupra, fructus non faciant ſuos; nec illis poſſeſſio ſuffragetur. [*a*] Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo Ordine ſacro, aut ſit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac ſancta Synodo ſtatutum, initiari valeat. In omnibus verò Eccleſijs Cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem Presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus quiſque Ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat; ita tamen, vt dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint, ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi; vbi verò conſuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes ſint Presbyteri, omninò obſeruetur. Hortatur etiam ſancta Synodus, vt in Prouinciis, vbi id commodè fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars canonicatuum, in Cathedralibus Eccleſiis, & Collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Præterea obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, [*b*] non liceat vigore cuiuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis, vltra tres menſes, ab eiſdem Eccleſiis quolibet anno abeſſe; [*c*] ſaluis nihilominus earum Eccleſiarum conſtitutionibus, quæ longius ſeruitii tempus requirunt; alioquin primo anno priuetur vnuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac reſidentiæ fecit ſuos; quod ſi iterum eadem fuerit vſus negligentia, priuetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit; creſcente verò contumacia, contra eos, [*d*] iuxta ſacrorum Canonum conſtitutiones, procedatur. [*e*] Diſtributiones verò, qui ſtatis horis

[a] *cap.1.& ſeqq de ætat. & qualit. cap.Licet canon, & cap.Cum ex eo, de elect. in 6. ſupra Seſſ 7. de refor. cap. 12.* [b] *Supra Seſſ.23. de refor. cap.1.* [c] *c. Ad audientiam, de cleric. non reſid.* [d] *c. fin. eod.* [e] *c. Licet. de præb.*

horis interfuerint, recipiant: reliqui, quauis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit, [a] Conſuetudinem; quod ſancta Synodus in vſum reuocat: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, & conſuetudinibus. [b] Omnes vero diuina per ſe, & non per ſubſtitutos, compellantur obire officia; & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adſiſtere, & inſeruire, atque in choro, ad pſallendum inſtituto, hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, diſtinctè, deuotèque laudare. Veſtitu inſuper decenti, tàm in Eccleſia, quàm extra aſſiduè vtantur; [c] ab illicitiſque venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, luſibuſque abſtineant; atque ea morum integritate polleant, vt meritò Eccleſiæ Senatus dici poſſit. Cetera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectant, deque congrua in his canendi, ſeu modulandi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanendi, ſimulque de omnibus Eccleſiæ miniſtris, quæ neceſſaria erunt, & ſi qua huiuſmodi; Synodus Prouincialis, pro cuiuſque Prouinciæ vtilitate, & moribus, certam cuique formulam præſcribet. Intereà verò Epiſcopus non minus, quam cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Epiſcopo, alter à Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere.

CAPVT XIII.

Quomodo tenuioribus Cathedralibus Eccleſijs, & Parochijs conſulendum: Parochiæ certis finibus diſtinguendæ.

QVoniam [d] pleræque Cathedrales Eccleſiæ tam tenuis redditus ſunt, & anguſtæ, vt Epiſcopa-

K

[a] *Vide infra in indice.* [b] *Supra Seſſ.22.cap.4.de reformat.cap.Licet, & cap.Extirpandæ.§.Qui verò, de præb.cap.Quia nonnulli, de cler.non reſid.* [c] *Conc.Turon.3.cap.8.Concil.Agathen.can.55.cap.Epiſcopum, 34. Diſtinct.toto tit.de vit. & honeſt.cler.extra. in 6. & in Clemen cap.1.de cle.venat. & Clemen.Graui, de cel.Miſſ.* [d] *Supra Seſſ.7.de reformat.cap.6.& 7.& Seſſ.14.de reformat.cap.9 & infra cap.15.*

ſcopali dignitati nullo modo reſpondeant, neque Eccleſiarum neceſſitati ſufficiant; examinet Concilium Prouinciale, vocatis ijs, quorum intereſt, & diligenter expendat, quas propter anguſtias, tenuitatemque vicinis vnire, vel nouis prouentibus augere expediat; [*a*] confectaque de præmiſſis inſtrumenta ad Summum Romanum Pontificem mittat; quibus inſtructus Summus Pontifex, ex prudentia ſua, prout expedire iudicauerit, aut tenues inuicem vniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim verò, donec prædicta effectum ſortiantur, huiuſmodi Epiſcopis, qui fructuum ſubuentione pro diœceſis ſuæ tenuitate indigent, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu canonicatus, & præbendæ, nec monaſteria, in quibus viget regularis obſeruantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis viſitatoribus ſubduntur, à Summo Romano Pontifice prouideri. In parochialibus etiam Eccleſijs, quarum fructus æque adeo exigui ſunt, vt debitis nequeant oneribus ſatisfacere; curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum vnionem, non tamen regularium, id fieri non poſſit, vt primitiarum, vel decimarum aſſignatione, aut per parochianorum ſymbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, ac parochiæ neceſſitate decenter ſufficiat. In vnionibus vero quibuslibet, ſeu ex ſupradictis, ſeu alijs cauſis faciendis, Eccleſiæ parochiales monaſterijs quibuſcumque, aut Abbatijs, ſeu dignitatibus, ſiue præbendis Eccleſiæ cathedralis, vel collegiatæ, ſiue alijs beneficijs ſimplicibus, aut hoſpitalibus, militijſue non vniantur; & quæ vnitæ ſunt, reuideantur ab Ordinarijs, [*b*] iuxta alias decretum in eadem Synodo ſub fel. recor. Paulo III. quod etiam in vnitis ab eo tempore citra æque obſeruetur: non obſtantibus in ijs quibuſcumque verborum formis, quæ hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hæc in poſterum, omnes hæ cathedrales Eccleſiæ, quarum redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales, quæ

[a] *cap. Vnio,* 10. *quæſt.* 3. *cap. Et temporis, cum ſeq.* 16. *quæſt.* 1. [b] *Supra Seſſ.* 7. *de reformat. cap.* 6.

quæ ſummam ducatorum centum, ſecundum verum annuum valorem, non excedunt, nullis penſionibus, aut reſeruationibus fructuum grauentur. In ijs quoque ciuitatibus, ac locis, vbi parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, vt, diſtincto populo in certas, propriaſque Parochias, vnicuique ſuum perpetuum, [*a*] peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & à quo ſolo licitè Sacramenta ſuſcipiant; aut alio vtiliori modo, prout loci qualitas exegerit, prouideant. Idemque in ijs ciuitatibus, ac locis, vbi nullæ ſunt Parochiales, quamprimum fieri curent: non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPVT XIV.

Dum quis admittitur ad poſſeſsionem beneficij, aut diſtributionum, ne fiant deductiones in vſus non pios conuertendæ.

IN pluribus Eccleſijs, tàm Cathedralibus, quàm Collegiatis, & Parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligitur, vt in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſſionem alicuius Cathedralis Eccleſiæ, vel beneficij, Canonicatuum, aut præbendarum, vel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas, certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſuè illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Eccleſijs dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, vt, [*b*] quæcumque huiuſmodi in vſus pios non conuertuntur,

 atque

[a] *cap. 1. 13. quaſt. 1. cap. plures. 16. quaſt. 1. cap. 1. de paroch. & ſupra Seſſ. 14. de reformat. cap. 9.* [b] *Confirmatur Bulla Pii 5. Durum. 1590. nouis pœnis adiectis.*

atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem habent, fieri non permittant; ipſique diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant; & illis tantum, quas vt laudabiles probauerint, exceptis, reliquas, vt prauas, ac ſcandaloſas, reijciant, & aboleant. Eos verò, qui aduerſus hæc, in præſenti decreto comprehenſa, quauis ratione, commiſerint, pœnis [a] contra ſimoniacos editis ſacris Canonibus, & varijs Summorum Pontificum conſtitutionibus, quas omnes innouat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, conſtitutionibus, conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis: de quarum ſurreptione, obreptione, & intentionis defectu, Epiſcopus, tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

CAPVT XV.

Ratio augendi tenues præbendas Eccleſiarum Cathedralium, & Collegiatarum inſignium.

IN Eccleſijs Cathedralibus, [b] & Collegiatis inſignibus, vbi frequentes, adeoque tenues ſunt præbendæ ſimul cum diſtributionibus quotidianis, vt ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & perſonarum qualitate non ſufficiant; [c] liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, ijs vnire; vel, ſi hac ratione prouideri non poſſit, aliquibus ex ijs ſuppreſſis, cum patronorum conſenſu, ſi de iure patronatus laicorum ſint, quarum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, vt tot ſuperſint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ [d] commodè valeant reſpondere; non obſtantibus quibuſcum-

[a] 1, *quæſt. 1. ferè per tot Concil. Tolet. 8, Can. 3. cap. Cum ſuper, de conſ. Toto titul. Extrauag. de ſimon. & cap. Sicut, 1, extra, de ſimon.* [b] *Supra cap. 13.* [c] *Supra Seſſ. 5. de reformat, cap. 1.* [d] *cap. In Eccleſia, de inſtitut.*

buſcumque conſtitutionibus, & priuilegijs, aut quacumque reſeruatione generali, vel ſpeciali, aut affectione: neque prædictæ vniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint, ex quibuſcumque prouiſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſuis alijs derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

CAPVT XVI.

Quid muneris incumbat Capitulo Sede vacante.

CApitulum, [*a*] Sede vacante, vbi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum eccleſiaſticarum, & prouentuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omnino teneatur, qui ſaltem in iure Canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, [*b*] ad Metropolitanum deputatio huiuſmodi deuoluatur. Et, ſi Eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, vt præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta, Oeconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. Epiſcopus vero ad eamdem Eccleſiam vacantem promotus ex ijs, quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuſcumque officialibus, & adminiſtratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo, vel ab aliis in eius locum conſtituti, etiam ſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iuriſdictionis, adminiſtrationis, aut cuiuſcumque eorum muneris; poſſitque eos punire, qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint: etiam ſi prædicti officiales, redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque

[a] *Concil. Chalced. Actione* 16. *cap.* 25. *in fin. Concil. Vormatien. cap.* 76. [b] *cap. Non liceat,* 12. *quæſt.* 2. *& cap. fin. de ſupp. negl. Prael. in* 6.

que Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcripturis ad Eccleſiam pertinentibus, ſi quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.

CAPVT XVII.

Beneficiorum collationi, & plurium retentioni modus ſtatuitur.

CVm eccleſiaſticus ordo peruertatur, quando vnus plurium officia occupat Clericorum; ſanctè [a] ſacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Eccleſiis conſcribi; verum, quoniam multi improbæ cupiditatis affectu ſe ipſos, non Deum, decipientes, ea, quæ benè conſtituta ſunt, variis artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt: ſancta Synodus debitam regendis Eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcumque perſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obſeruari, ſtatuit, vt in poſterum vnum tantum beneficium eccleſiaſticum ſingulis conferatur; quod quidem ſi ad vitam eius, cui confertur, honeſtè ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo vtrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales Eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tàm ſæcularia, quàm regularia quæcumque, etiam commendata, pertineant, cuiuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi verò, qui in præſenti plures Parochiales Eccleſias, aut vnam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent, [b] cogantur omninò, quibuſcumque diſpenſationibus, ac vnionibus ad vitam non obſtantibus, vna tantum Parochiali, vel ſola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin

[a] *Concil* 1.*Nicen.cap.*15.*&* 6.*Antioch.cap.*3.*Arelat.* 1.*cap.*2.*&* 22.*& Mileu.cap.*15. *cap.Quia in tantum,cap. Ad hæc,cap.Cum non ignores,cap.Referente, & cap.De multa, de præb.cap.Vnio, §.Sed & hoc,* 10. *quæſt* 3 21. *quæſt.*1.*per totam,cap.Quia nonnulli,de cler.non reſid.cum allegat.ſupra Seß.*7.*de reformat cap.*2. [b] *Supra Seſſ.* 7.*de reformat.cap.*4.*cap.de multa,de præb.*

quin tàm parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, [a] ipſo iure vacare cenſeantur; ac tamquam vacantia liberè aliis idoneis conferantur; nec ipſi antea illa obtinentes, tuta conſcientia, fructus poſt dictum tempus retineant. Optat autem ſancta Synodus, vt reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout Summo Pontifici videbitur, prouideatur.

CAPVT XVIII.

Eccleſia Parochiali vacante, deputandus ab Epiſcopo Vicarius, donec illi prouideatur de Parocho: nominati ad Parochiales, qua forma, & à quibus examinari debeant.

EXpedit maximè animarum ſaluti, à dignis, atque idoneis Parochis gubernari: id [b] vt diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit ſancta Synodus, vt, cum Parochialis Eccleſiæ vacatio, etiamſi cura Eccleſiæ, vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures adminiſtretur, etiam in Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis, in quibus conſueuit Epiſcopus vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum [c] examen teneri mandat, per obitum, vel reſignationem, etiam in Curia, ſeu aliter quomodocumque contigerit, etiam ſi ipſa Parochialis Eccleſia reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti, ſeu priuilegii in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatum, vel Capitulorum: debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Porrò Epiſcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Cle-

[a] *cap. Execrabilis, §. Qui verò, in Extrauag. com. de præb.* [b] *Lege Bullam B. Pii 5. In conferendis.* 1566. [c] *Supra Seſſ. 7 de reformat. cap. 13.*

ticos ad regendam Eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos nouerint, eorum nomina deferre, vt poſſit poſteà de cuiuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo Prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Tranſacto conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint, [*a*] examinentur ab Epiſcopo, ſiue, eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus: quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel eius Vicario, ad minus ſex proponantur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur. Aduenienteque vacatione cuiuslibet Eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat. Sint verò hi examinatores Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure canonico, vel alii Clerici, ſeu Regulares, etiam ex Ordine mendicantium, aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; iurentque omnes ad ſancta Dei Euangelia, ſe, quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros. [*b*] Caueantque, nè quidquam prorſus occaſione huius examinis, nec ante, nec poſt accipiant: alioquin ſimoniæ vitium, tàm ipſi, quàm alii dantes incurrant; à qua abſolui nequeant, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant; & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus, non ſolùm coram Deo, ſed etiam in Synodo Prouinciali, ſi opus erit, rationem reddere teneantur; à qua, ſi quid contra officium eos feciſſe compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri poſſint. Peracto deindè examine renuntientur, quotcumque ab his [*c*] idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctri-

[a] *Infra Seſſ. vlt. de reſor. cap. 9.* [b] *cap. Quando 24. Diſtinct.* [c] *cap. Eam te, de ætat. & qualit.*

doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis; [*a*] ex hiſque Epiſcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit; atque illi, & non alteri, collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre. Si verò iuris patronatus eccleſiaſtici erit, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, [*b*] Epiſcopo præſentare teneatur, vt ab eo inſtituatur. Cum verò inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo, erit facienda; tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. [*c*] Quod ſi iuris patronatus laicorum fuerit; debeat, qui à patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis, vt ſupra, examinari, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibuſque ſupradictis caſibus non cuiquam alteri, quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupradictam regulam, de Eccleſia prouideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus executionem habeat, vlla deuolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apoſtolicam, ſiue eiuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuntios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpoſita, impediat, aut ſuſpendat: alioquin Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputauit, vel forſan poſteà deputabit, ab eius Eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non amoueatur, donec, aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, vt ſupra, ſit prouiſum: alias prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formam factæ, ſurreptitiæ eſſe cenſeantur: non obſtantibus huic decreto exemptionibus, indultis, priuilegijs, præuentionibus, affectionibus, nouis prouiſionibus, indultis conceſſis quibuſcumque [*d*] Vniuerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & alijs impedimentis quibuſcumque. Si tamen adeò exigui redditus dictæ parochiales fuerint, vt totius huius examina-

K 5 tionis

[a] *Infra Seſſ. 25. cap. 9. de reformat.* [b] *Supra Seſſ. 14. de reformat. cap. 13.* [c] *cap. Illud, & cap. Relatum, de iurepatr.* [d] *Supra Seſſ. 7. cap. 13. de reformat.*

tionis operam non ferant; aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubijcere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè grauiores rixæ, ac tumultus poſſint excitari: poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, priuatum aliud examen, ceteris tamen, vt ſupra ſeruatis, adhibere. Licebit etiam Synodo Prouinciali, ſi qua in ſupradictis circa examinationis formam, addenda remittendaue eſſe cenſuerit, prouidere.

CAPVT XIX.

Mandata de prouidendo, Expectatiuæ, & aliæ huius generis antiquantur.

DEcernit ſancta Synodus, Mandata de prouidendo, & gratias, quæ Expectatiuæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegijs, [a] Vniuerſitatibus, Senatibus, & alijs ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, vel alio quouis colore concedi, nec hactenus conceſſis, cuiquam vti licere. [b] Sed nec reſeruationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Eccleſias, vel Monaſteria alicui, etiam ex S. R. E. Cardinalibus, concedantur, & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

CAPVT XX.

Ratio tractandi cauſas ad forum Eccleſiaſticum pertinentes præſcribitur.

[c] CAuſæ omnes, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoſcantur, atque omninò, ſaltem

[a] *Infra Seſſ.25.cap.9.de reformat.* [b] *cap.2.de conceſſ.præb. & cap.Deteſtanda,eod.in 6.* [c] *Declaratur Bulla Gregorij* 13. *Ad Romani.*1574. *Quid porrò ad cauſarum expeditionem ſtatuerit Clemens* 8. *vide in eius Conſtitut.Litium* 1592.

tem infra biennium à die motæ litis, [*a*] terminentur: alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, vel alteri illarum, iudices Superiores, alias tamen competentes, adire; qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quamprimum terminari curent; nec antea alijs committantur, nec auocentur; neque appellationes ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcumque recipiantur; eorumuè commiſſio, aut inhibitio fiat, niſi à definitiua, vel à definitiuæ vim habente, & cuius grauamen per appellationem à definitiua reparari nequeat. Ab his excipiantur cauſæ, quæ [*b*] iuxta canonicas ſanctiones, apud Sedem Apoſtolicam ſunt tractandæ; vel quas ex vrgenti, rationabilique cauſa iudicauerit Summus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, committere, aut auocare. Ad hæc, cauſæ matrimoniales, & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam viſitando, ſed Epiſcopi tantum examini, & iuriſdictioni relinquantur; etiam ſi in præſenti inter Epiſcopum, & Decanum, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacumque inſtantia pendeat: coram quo ſi pars verè paupertatem probauerit, non cogatur extra Prouinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera, & alimenta, & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuntij, Gubernatores eccleſiaſtici, aut alij, quarumcumque facultatum vigore, non ſolùm Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum iuriſdictionem ijs præripere, aut turbare non præſumant; ſed nec etiam contra Clericos, aliaſue perſonas eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente, procedant; alias eorum proceſſus ordinationeſuè nullius momenti ſint: atque ad damni ſatisfactionem, partibus illa-

K 6 ti,

[a] *Infra Seſſ.vlt. de reformat. cap.*10.*in fin.* [b] *cap. Præceptis*, 12.*Diſtinct. cap.Nec licuit*, 17.*Diſtinct. cap. Maiores.de bapt.Vigilius Papa in Epiſt. ad Eutherum*, *in fin. & Pelagius* 2. *in* 1. *epiſt. circa fin. Concil. Sardicen. cap.*3.*&* 4.

ti, teneantur. [a] Prætereà, ſi quis in caſibus à iure permiſſis appellauerit, aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit, ſeu alias ob lapſum biennij, de quo ſupra, ad alium iudicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad iudicem appellationis expenſis ſuis transferre; eodem tamen Epiſcopo prius admonito, vt, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur, poſſit iudici appellationis ſignificare. Quod ſi appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata ſunt, expenſas pro portione ſua, ſi illis vti voluerit, ſubire; niſi aliter ex loci conſuetudine ſeruetur, vt ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipſam actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra menſem, exhibere. Qui notarius ſi in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officij adminiſtratione arbitrio Ordinarij ſuſpendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci diſtribuendam, compellatur. Iudex vero, ſi & ipſe impedimenti huius conſcius particepſuè fuerit, aliteruè obſtiterit, nè appellanti integrè acta intra tempus traderentur; ad eamdem dupli pœnam, prout ſupra, teneatur: non obſtantibus, quo ad omnia ſupraſcripta, priuilegijs, indultis, concordijs, quæ ſuos tantum teneant auctores, & alijs quibuſcumque conſuetudinibus.

C A P V T X X I.

Declaratur, ex certis verbis ſupra poſitis non immutari ſolitam rationem tractandi negotia in generalibus Concilijs.

CVpiens ſancta Synodus, vt ex decretis ab ea editis nulla vmquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur, verba illa, poſita in decreto publicato Seſſione prima, ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IV. [b] videlicet: quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum leuandas calamitates, ſedandas de religione controuerſias,

[a] *cap. Placuit, 2 quæſt. 6. & de appellat. ferè per totum. Supra Seſſ. 17.*

uerſias, coërcendas linguas doloſas, deprauatoru m morum abuſus corrigendos, Eccleſiæ veram, & Chriſtianam pacem conciliandam, apta, & idonea, ipſi ſanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, mentis ſuæ non fuiſſe, vt ex prædictis verbis [a] ſolita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs vlla ex parte immutaretur; neque noui quidquam, præter id, quod à ſacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma, hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Seſsionis.

INſuper, eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria quinta poſt Conceptionem beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona menſis Decembris proximè venturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreuiandi: in qua Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deque alijs ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreuiata eſt dies Seſsionis.

[a] *cap. fin. Diſtinct. 14. cap. De quibus, Diſtinct. 20.*

SESSIO XXV.

Quæ eſt nona, & vltima,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

COEPTA DIE III.

abſoluta

DIE IV. DECEMBRIS M.D.LXIII.

Decretum de Purgatorio.

CVm Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex ſacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in ſacris Conciliis, & nouiſſimè in hac œcumenica Synodo docuerit, [*a*] Purgatorium eſſe; animaſque ibi detentas, fidelium ſuffragiis, potiſſimùm vero acceptabili altaris ſacrificio iuuari; præcipit ſancta Synodus Epiſcopis, vt ſanam de Purgatorio doctrinam, [*b*] à ſanctis Patribus, [*c*] & ſacris Conciliis traditam, à Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari diligenter ſtudeant. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, [*d*] quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis acceſſio, à popularibus concionibus ſecludantur. [*e*] Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curioſitatem quamdam, aut ſuperſtitionem ſpectant, vel turpe lucrum ſapiunt, tamquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. [*f*] Curent autem Epiſcopi, vt fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus defunctis fieri conſueuerunt, ſecundum Eccleſiæ inſtituta piè, & deuote fiant; & quæ

[a] *Supra Seſſ.6.Can.30.& Seſſ.22 cap.2.& Can.3.*
[b] *cap.Qualis,& ſeq.diſtinct.25.* [c] *Concil.Florent. Seſſ.vlt.in fin.* [d] *1.Tim.1.* [e] *Concil.Lateranen. ſub Leone 10.* [f] *Infra cap.4.de reformat.*

& quæ pro illis ex teſtatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, ſed à ſacerdotibus, & Eccleſiæ miniſtris, & aliis, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accurate perſoluantur.

De inuocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorum, & ſacris imaginibus.

MAndat ſancta Synodus [*a*] omnibus Epiſcopis, & ceteris docendi munus, curamque ſuſtinentibus, vt, iuxta Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ vſum, à primæuis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumque Patrum conſenſionem, & ſacrorum Conciliorum decreta, inprimis de Sanctorum interceſſione, inuocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum vſu, fideles diligenter inſtruant, docentes eos, Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque vtile eſſe ſuppliciter eos inuocare; [*b*] & ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Saluator eſt, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos vero, qui negant, Sanctos æterna felicitate in cælo fruentes, inuocandos eſſe; aut qui aſſerunt, vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, vt pro nobis etiam ſingulis orent, inuocationem eſſe idololatriam; vel pugnare cum verbo Dei, aduerſarique honori [*c*] vnius mediatoris Dei, & hominum Ieſu Chriſti; vel ſtultum eſſe, in cælo regnantibus voce, vel mente ſupplicare; impiè ſentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Chriſto viuentium ſancta corpora, quæ viua membra fuerunt Chriſti, [*d*] & templum Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda, & glorificanda, à fidelibus [*e*] veneranda eſſe: per quæ multa beneficia à Deo hominibus præſtan-

[a] 86. *Diſtinct. in princip. cap. Multa, ead. diſtinct.*
[b] *Supra Seſſ. 22. cap 3. de ſacrific. Miſſa.* [c] 1. *Tim.* 2.
[d] 1. *Cor.* 3. *&* 6. [e] *Hieronymus aduerſus Vigilantium.*

præſtantur: ita vt affirmantes, Sanctorum Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas, aliaque ſacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari; omnino damnandos eſſe, [*a*] prout iam pridem eos damnauit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porro Chriſti, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quod credatur ineſſe aliqua in iis diuinitas, vel virtus, propter quam ſint colendæ; vel quod ab eis ſit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus ſit figenda; veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis [*b*] ſpem ſuam collocabant; ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræſentant: ita vt per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, veneremur; id quod Conciliorum, præſertim verò ſecundæ [*c*] Nicænæ Synodi, decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

Illud verò diligenter doceant Epiſcopi, per hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, vel aliis ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & aſſiduè recolendis: tum verò ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructum percipi, non ſolum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiam quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubiiciuntur; vt pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moreſque ſuos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſeruationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri ſancta Synodus vehementer cupit; ita vt nullæ falſi dogmatis imagines, & ru-

[a] *Concil. Nican. 2. Can. 7.* [b] *Pſal. 134.*
[c] *Concil. Nicæn. 2. Actio. 3. 4. & 6.*

& rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes, ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes ſacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea diuinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel coloribus, aut figuris exprimi poſſit. [*a*] Omnis porrò ſuperſtitio in Sanctorum inuocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum ſacro vſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur; omnis denique laſciuia vitetur, ita vt procaci venuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione homines ad commeſſationes, atque ebrietates [*b*] non abutantur; quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciuiam agantur. Poſtremò, tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præpoſterè, & tumultuariè accommodatum, nihil profanum, nihilque inhoneſtum appareat; [*c*] cum domum Dei deceat ſanctitudo. Hæc vt fidelius obſeruentur, ſtatuit ſancta Synodus, nemini licere vllo in loco, vel Eccleſia, etiam quomodolibet exempta, vllam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, [*d*] niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; [*e*] nulla etiam admittenda eſſe noua miracula, [*f*] nec nouas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcente, & approbante Epiſcopo: qui ſimul, atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in conſilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati conſentanea iudicauerit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpandus, vel omnino aliqua de iis rebus grauior quæſtio incidat; Epiſcopus, antequam controuerſiam dirimat, Metropolitani, & comprouincialium Epiſcoporum in Concilio prouinciali ſententiam expectet; ita tamen, vt nihil, inconſulto Sanctiſſimo Romano Pontifice, nouum,

[a] *cap. vlt. de reliq. & vener. Sanct.* [b] *cap. 1. Diſt. 44. & cap. Irreligioſa, de Conſtitut. Diſtinct. 3.* [c] *Pſal. 92. a. cap. Decet, de Immunit. eccleſ. in 6.* [d] *Epitome Conſtitut. Caroli Magni tit. de pace cap. 17.* [e] *cap. Audiuimus, de reliq. & venerat. Sanctorum.* [f] *cap. fin. eod.*

nouum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem ſacroſancta Synodus, [a] reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

CAPVT I.

Regulares omnes, ad regulæ quam profeſsi ſunt præſcriptum vitam inſtituant: id vt fiat Superiores ſedulo curent.

QVoniam non ignorat ſancta Synodus, quantum ex monaſteriis pie inſtitutis, & recte adminiſtratis, in Eccleſia Dei ſplendoris, atque vtilitatis oriatur; neceſſarium eſſe cenſuit, quo facilius, ac maturius, vbi collapſa eſt, vetus, & regularis diſciplina inſtauretur, & conſtantius, vbi conſeruata eſt, perſeueret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant, & componant; atque in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, [b] aut obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum reſpectiue eſſentiam, nec non ad communem vitam, victum, & veſtitum conſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis generalibus, & prouincialibus, quam in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur: [c] cum compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari: ſi enim illa, quæ baſes ſunt, & [d] fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exacte non fuerint

[a] *Conſule Bullam Gregor. 15. Inſcrutabili. 1622.*
[b] *Clemen. exigui, §. Cum igitur in primis, de verb. ſig.*
[c] *cap. Cum ad monaſterium in fin. de ſtat. monac.*
[d] *cap. Cum Paulus, 1. quæſt. 1.*

ſuerint conſeruata, totum corruat ædificium neceſſe eſt.

CAPVT II.

Proprietas Regularibus omnino prohibetur.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, [a] tamquam propria, aut etiam nomine conuentus, poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum, monaſteriorum, ſeu conuentuum ad ſolos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò vſum ita Superiores permittant, vt eorum ſupellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat; nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & paſſiua voce priuatus ſit; atque etiam iuxta ſuæ Regulæ, & Ordinis conſtitutiones puniatur.

CAPVT III.

Omnia monaſteria, quæ hic non prohibentur, poſſunt poſſidere bona immobilia: numerus perſonarum in illis pro modo facultatum, aut eleemoſynarum conſtituendus; nulla ſine licentia Epiſcopi erigenda.

COncedit ſancta Synodus omnibus monaſteriis, & domibus tàm virorum, quàm mulierum, & mendicantium, [b] exceptis domibus fratrum ſancti Franciſci, Capucinorum, & eorum, qui Minorum

[a] *cap.2.& cap.Cum ad monaſterium, de ſtat.monac.cap. Cui portio. cap.Non dicatis. & cap.Expedit. 12. quæſt.1. Concil.Mogunt.ſub Leone 4.cap.4.* [b] *cap.Exijt qui ſeminat,§.Porro,de verb.ſignific.in 6.*

norum de Obſeruantia vocantur, etiam quibus, aut ex constitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apoſtolica ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. [a] In prædictis autem monaſteriis, & domibus, tàm virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus,[b] is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus propriis monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari; nec de cetero ſimilia loca erigantur [c] ſine Epiſcopi, in cuius diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.

CAPVT IV.

Regularis ſine Superioris licentia nec ſe obſequio alterius loci, aut perſonæ ſubijciat; nec à conuentu recedat; abſens ſtudiorum cauſa in conuentibus commoretur.

PRohibet ſancta Synodus, ne quis Regularis ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis pii operis prætextu, [d] ſubiiciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuſcumque perſonæ, ſeu loci; neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab aliis ſuper iis obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à ſuis conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi; niſi ab eiſdem miſſi,

[a] *Concil. Arelaten. 4. cap. 7. cap. 1. & cap. Auctoritate de inſtit. cap. Quoniam, vt ait, de vit. & honeſ. cler. cap. vn. §. Sane vt hoc, de ſtat. regul. in 6.* [b] *Vide Conſtit. Pij 5: Circa. 1566.* [c] *Vide Conſtitut. Clemen. 8. Quoniam. 1605.* [d] *cap. Quanto de offic. ordin. Clemen. Ne in agro. §. Quia vero, de ſtat. monach. & cap. Non magnopere ne cler. vel monach. cap. Placuit, & cap. Monachi il 2. 16. quæſt. 1.*

miſſi, aut vocati fuerint. Qui verò ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit; ab Ordinariis locorum tamquam deſertor ſui inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Vniuerſitates mittuntur, in conuentibus tantum habitent; alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

CAPVT V.

Clauſuræ monialium, præſertim quæ extra vrbes agunt, prouidetur.

BOnifacij Octaui conſtitutionem, quæ incipit [a] Periculoſo, renouans ſancta Synodus, vniuerſis Epiſcopis, ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, vt in omnibus monaſteriis ſibi ſubiectis ordinaria, in aliis vero Sedis Apoſtolicæ auctoritate, [b] clauſuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter reſtitui; & vbi inuiolata eſt, conſeruari maxime procurent; inobedientes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Quod auxilium, vt præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur ſancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, omnibus magiſtratibus ſæcularibus iniungit. [c] Nemini autem Sanctimonialium, liceat poſt profeſſionem exire à monaſterio, etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda: indultis quibuſcumque, & priuilegiis non obſtantibus. [d] Ingredi autem intra ſepta monaſterii nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo

[a] *Vide infra in indice.* [b] *Vide Conſtitut. Pij 5. Circa. 1566. & Decori. 1569. Gregor. 13. Deo ſacris, 1572. Vbi ratia. 1575. & Dubiis. 1581.* [c] *Concil. Cabilonenſ. 2. cap. 57. & 62.* [d] *Concil. Matiſcon. 1. cap. 2. Arelaten. cap. 7. Cabilon. 2. cap. 63. & Hiſpalen. 2. cap. 11. cap. Diſcimus, & ſeq. 18. quæſt. 2.*

ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus, vel ſuperior licentiam debet in caſibus neceſſariis; neque alius vllo modo poſſit etiam vigore cuiuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium extra mœnia vrbis, vel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus, ſine vlla ſæpe cuſtodia, ſunt expoſita; curent Epiſcopi, & alii Superiores, ſi ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex iis ad noua, vel antiqua monaſteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

CAPVT VI.

Ratio eligendi Superiores.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarum, quo omnia recte, & ſine vlla fraude fiant, in primis ſancta Synodus diſtricte præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta; ita vt ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcumque titulares, ad effectum electionis faciendæ, conſtituere; aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si vero contra huius decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit; & is, qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit, deinceps ad omnia officia, in religione obtinenda, inhabilis exiſtat; facultateſque ſuper his conceſſæ eo ipſo abrogatæ cenſeantur; &, ſi in poſterum aliæ concedantur, tamquam ſubreptitiæ habeantur.

CAPVT VII.

Quæ, & quomodo in Abbatiſſas, & quocumque nomine Præfectas eligendæ; duobus monaſteriis nulla præficiatur.

ABbatiſſa, & Prioriſſa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligatur [*a*] non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio, ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur; ex iis [*b*] quæ in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem rectè vixerint; Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. [*c*] Duobus verò monaſteriis nulla præficiatur. Et, ſi qua duo, vel pluraquocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra ſex menſes cetera reſignare. Poſt id verò tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is verò, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior, clauſtra monaſterii non ingrediatur; ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel monaſteriorum conſtitutiones.

CAPVT VIII.

Regimen monaſteriorum non habentium ordinarios regulares Viſitatores quomodo inſtituendum.

MOnaſteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios Regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac directione regĩ conſue-

[a] *Concil. Agathen. cap. 19. cap. Iuuenculas, & ſeqq. 20. quæſt. 1.* [b] *cap. Indemnitatibus, de elect. in 6.*
[c] *Concil. Agathen. cap. 57. Epaun. cap. 9. & Cabilon. cap. 12. cap. vlt, 29. quæſt. vlt, cap. Vnum, 21. quæſt. 1.*

conſueuerunt, teneantur infra annum à fine præſentis Concilii, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregationes redigere, iuxta formam Conſtitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quæ incipit, [*a*] In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quod ſi in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cuius prouincia prædicta monaſteria ſunt, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro prædictis cauſis conuocare. Quod ſi infra limites vnius prouinciæ non ſit ſufficiens talium monaſteriorum numerus ad erigendam congregationem, poſſint duarum, vel trium prouinciarum monaſteria vnam facere congregationem. Ipſis autem congregationibus conſtitutis, illarum generalia capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eamdem habeant auctoritatem in ſuæ congregationis monaſteria, ac regulares in eis commorantes, quam alii Præſides, ac Viſitatores in ceteris habent Ordinibus: teneanturque ſuæ congregationis monaſteria frequenter viſitare, & illorum reformationi incumbere; & ea obſeruare, quæ [*b*] in ſacris Canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curauerint; Epiſcopis, in quorum diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatis, ſubdantur.

CAPVT IX.

Monaſteria Monialium immediatè ſubiecta Sedi Apoſtolicæ ab Epiſcopo regantur; alia vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel aliis regularibus.

MOnaſteria Sanctimonialium ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum ſancti Petri, vel ſancti Ioannis, vel

[a] *Vide infra in indice.* [b] *Toto tit. de ſtat. regular. in 6. & Clemen. cap. Exiit, de verb. ſig. in 6. & Clemen. Exiui, eod.*

vel alias quomodocumque nuncupentur, [a] ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quæ vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab alijs regularibus reguntur; ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur.

CAPVT X.

Moniales vnoquoque menſe confiteantur, & communicent: de confeſſario extraordinario ijs ab Epiſcopo prouideatur: apud illas extra publicam Eccleſiam Euchariſtia non conſeruetur.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & ceteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, vt in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, [b] vt ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant, & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes dœmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quod vero ſanctiſſimum Chriſti corpus intra chorum, vel ſepta monaſterij, & non in publica Eccleſia conſeruetur, prohibet ſancta Synodus: non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio.

CAPVT XI.

In monaſterijs, quibus imminet cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum familia, viſitet Epiſcopus, & eidem curæ præficiendas examinet, certis exceptis.

IN monaſterijs, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſo-

L narum

[a] *cap Cognouimus,* 18. *quæſt.* 1. [b] *Clemen. Ne in agro, §. Sanc, de ſtat. monach.*

narum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ, tam regulares, quam ſæculares, huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita. [a] Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amouibiles, deputentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo; excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam ijs monaſterijs, ſeu locis, in quibus Abbates Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque alijs monaſterijs, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent: ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent.

CAPVT XII.

Conformentur Regulares ſæcularibus in obſeruatione cenſurarum Epiſcopalium, & feſtorum diœceſis.

CEnſuræ, & interdicta, nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, [b] à Regularibus in eorum Eccleſijs publicentur, atque ſeruentur. [c] Dies etiam feſti, quos in diœceſi ſua ſeruandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, ſeruentur.

CAPVT

[a] *cap. Qui religioſis, 18. quæſt. 2.* [b] *Clemen. 1. de ſchtent. excommun.* [c] *cap De ÿs, 12. Diſtinct. Vide Conſtitut. Pÿ 5. Cum primum, 1566.*

CAPVT XIII.

Controuerſias de præcedentia è veſtigio componat Epiſcopus. Exempti non in ſtrictiori clauſura viuentes ad Supplicationes publicas accedere compellantur.

[a] CONtrouerſias omnes de præcedentia, quæ perſæpè maximo cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tàm ſæculares, quàm regulares, cum in Proceſſionibus publicis, tum in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda vmbella, & alijs ſimilibus; Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque, componat. Exempti autem omnes, tàm clerici ſæculares, quàm regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas Proceſſiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in ſtrìctiori clauſura perpetuò viuunt.

CAPVT XIV.

Regulari publicè delinquenti pœna à quo irroganda.

[b] REgularis, non ſubditus Epiſcopo, qui intra clauſtra monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit; Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum, ſeuerè puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat: [c] ſin minus à ſuo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.

[a] *Vide Bullam Pij 5.1568. Diuina; & Gregor. 13.1588. Expoſcit.* [b] *Super huius decreti executione extat Conſtitut. Clemen. 8. Suſcepti muneris, 1596.* [c] *cap. ſin. §. Si vero, de ſtat. monach.*

CAPVT XV.

Profeſsio non ſiat, niſi anno probationis exacto, & decimo ſexto ætatis completo.

IN quacumque religione, tàm virorum, quàm mulierum, profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum; nec qui minore tempore, [a] quam per annum, poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. [b] Profeſſio autem antea facta ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcumque effectus.

CAPVT XVI.

Renuntiatio, aut obligatio facta ante duos menſes proximos profeſsioni ſit nulla. Finita probatione, Nouitij aut profiteantur, aut eijciantur. In pio Clericorum Societatis IESV inſtituto nihil innouatur. Cauetur, nè quid ex bonis Nouitij monaſterio tribuatur ante profeſsionem.

NVlla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuſcumque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat, intra duos menſes proximos ante profeſſionem; ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter verò facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renuntiatione, etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus. [c] Finito tempore nouitiatus, Superiores, Nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut è monaſterio eos eijciant. Per hæc tamen ſancta Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere, quin [d] religio Clericorum

[a] *cap. Gonſaldus, 17. quaſt. 2. cap. Ad Apoſtolicam de Regul. & c. Non ſolum eod. in 6.* [b] *cap. Ad noſtram, cap. Cum virum & cap. Poſtulaſti, de Regul. & cap. 1. eod. in 6.* [c] *cap. Cum cauſam, in fin. de elect.* [d] *Vide Conſtitut. Gregor. 13. Aſcendente Domino. 1584.*

eorum Societatis IESV, iuxta pium eorum inſtitutum, [*a*] à ſancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & eius Eccleſiæ inſeruire poſſint Sed neque ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu, nouitij, vel nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur, nè hac occaſione diſcedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat, nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit; quin potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, nè hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante profeſſionem [*b*] omnia reſtituantur, quæ ſua erant; quod vt rectè fiat, Epiſcopus, etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

CAPVT XVII.

Puella maior duodecim annis, ſi habitum regularem ſuſcipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante profeſſionem.

[*c*] LIbertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit, atque decernit, vt, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere voluerit, maior duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat, nec poſteà ipſa, vel alia profeſſionem emittat, quam [*d*] explorauerit Epiſcopus, vel eo abſente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, [*e*] an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat quid agat: & ſi voluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requiſitas iuxta monaſterij illius, & Ordinis regulam, necnon monaſterium fuerit idoneum; libere ei profiteri liceat; cuius profeſſionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta

[a] *Vide Bullam Pauli 3. Regimini.* 1540. *& Iulij 3 Expoſcit.* 1550. [b] *cap. Si quis,* 17. *quaſt.* 2. [c] *cap. Cum virum, de Regularib.* [d] *cap. Illud* 20. *quaſt.* 1. [e] *cap. Nullus, de Regularib.*

fecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere: quod ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit, quamdiù Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

CAPVT XVIII.

Ne quis, præterquam in caſibus à iure expreſsis, cogat mulierem ad ingrediendum monaſterium, aut ingredi volentem prohibeat Pœnitentium, ſeu Conuertitarum conſtitutiones ſeruentur.

ANathemati ſancta Synodus ſubijcit omnes, & ſingulas perſonas cuiuſcunque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, ſæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocumque coëgerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem inuitam, [a] præterquam in caſibus in iure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcumque religionis, vel ad emittendam profeſſionem; quique conſilium, auxilium, vel fauorem dederint; quique ſcientes eam non ſponte ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere; quoquo modo eidem actui, vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. [b] Simili quoque anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo ſine iuſta cauſa impedierint. Eaque omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſeruentur, non ſolùm in Monaſterijs ſubiectis Epiſcopo, ſed & in alijs quibuſcumque. [c] Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Conuertitæ appellantur, in quibus conſtitutiones earum ſeruentur.

CAPVT

[a] *cap. Significauit, & c. Gaudeamus de conuerſ. coniug.*
[b] *Concil. Toletan. 3. Can. 10. cap Puella 20. quæſt. 2. cap. vlt. 32. quæſt. 2.* [c] *Concil. Tolet. 4. cap. 54. in fine.*

CAPVT XIX.

Quomodo in cauſis deficientium à Religione procedendum.

QVicumque Regularis [a] prætendat, ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe Religionem; aut etiam dicat, ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile; velitque habitum dimittere quacumque de cauſa, aut etiam cum habitu diſcedere ſine licentia Superiorum; non audiatur, niſi intra quinquennium tantum à die profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. [b] Quod ſi antea habitum ſpontè dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcumque cauſam admittatur; ſed ad Monaſterium redire cogatur, & tamquam apoſtata puniatur: interim verò nullo priuilegio ſuæ Religionis iuuetur. [c] Nemo etiam Regularis, cuiuſcumque facultatis vigore, transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum ſuæ religionis.

CAPVT XX.

Superiores Ordinum Epiſcopis non ſubiecti, inferiora monaſteria viſitent, ac corrigant, etiam commendata.

ABbates, qui ſunt Ordinum Capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubiecti, quibus eſt in alia inferiora Monaſteria, Prioratuſuè legitima iuriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita Monaſteria, & Prioratus, ſuo quiſque loco, atque ordine, ex officio viſitent, etiam ſi commendata exiſtant. Quæ cum Ordinum ſuorum Capitibus ſubſint, declarat ſancta Synodus, in ijs, [d] quæ alias de viſitatione Monaſteriorum commenda-

L 4

[a] *cap. Puella 20. quæſt. 1. cap. Cum virum de Regul.*
[b] *Concil. Arelaten. 1. cap. vlt & Arelaten. 2. cap. 25.*
[c] *Supra Seſſ. 14. cap. 11. de reformat.* [d] *Supra Seſſ. 21. de reformat. cap. 8.*

mendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa: teneanturque quicumque prædictorum Ordinum Monaſterijs præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque Monaſteria, quæ ſunt Ordinum Capita, iuxta Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cuiuſque Ordinis conſtitutiones viſitentur. Et quamdiù durabunt huiuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus Conuentum habentibus, Subpriores; qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In ceteris omnibus præfatorum Ordinum priuilegia, & facultates; quæ ipſorum perſonas, loca, & iura concernunt, firma ſint, & illæſa.

CAPVT XXI.

Monaſteria Regularibus conferantur: Ordinum Capita nemini in poſterum commendentur.

CVm pleraque Monaſteria, [a] etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ, ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt, adminiſtratione, non leuia paſſa fuerint, tàm in ſpiritualibus, quàm in temporalibus detrimenta; cupit ſancta Synodus ea ad congruam monaſticæ vitæ diſciplinam omninò reuocare; verum adeò dura, difficiliſque eſt præſentium temporum conditio, vt nec ſtatim omnibus, nec commune vbique, quod optaret, remedium poſſit adhiberi: vt tamen nihil prætermittat, vnde prædictis ſalubriter aliquando prouideri poſſit; primum quidem confidit, Sanctiſſimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe viderit, vt ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ ſuos conuentus habent, regulares perſonæ, eiuſdem Ordinis expreſſe profeſſæ, & quæ gregi præire, & præeſſe poſſint, præficiantur. [b] Quæ vero in poſterum

[a] *Concil. Lateran ſub Leone* 10. *Seſſ.* 9 *de reformat Curiæ.* [b] *Supra Seſſ.* 14 *cap.* 10. *de reformat, Clemen. vnde ſup. neg. Præl.*

ſterum vacabunt, non niſi regularibus ſpectatæ virtutis, & ſanctitatis conferantur. Quo ad ea vero monaſteria, quæ Capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſiue Abbatiæ, ſiue Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore prouiſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut ijs cedere: alias commendæ prædictæ ipſo iure vacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſſit; mandat ſancta Synodus, vt in prouiſionibus dictorum monaſteriorum qualitas ſingulorum nominatim exprimatur: aliterque facta prouiſio ſurreptitia eſſe cenſeatur: nullaque ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adiuuetur.

CAPVT XXII.

Prædicta de reformatione Regularium nulla mora interpoſita obſeruentur.

HÆc omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſeruari ſancta Synodus præcipit in omnibus cœnobijs, ac monaſterijs, collegijs, ac domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illæ ſub gubernio militiarum, etiam Ieroſolymitanæ, viuant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quauis ſubiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuſcumque Ordinis, mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorumcumque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum [a] priuilegijs ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, nec non conſtitutionibus, & regulis, etiam iuratis, atque etiam conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam

L 5 imme-

[a] *Vide infra in indice Bullam Pij 4. In Principis Apoſtolorum.*

immemorabilibus. Si qui vero regulares tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis viuunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia ſancta Synodus amouere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, vt omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demandentur; præcipit omnibus Epiſcopis, in monaſterijs ſibi ſubiectis, & in omnibus alijs, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum ſupradictorum, vt ſtatim prædicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia prouincialia ſuppleant, & coërceant: Regularium verò Capitula prouincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium, Concilia prouincialia, per deputationem aliquorum eiuſdem Ordinis prouideant Hortatur etiam ſancta Synodus omnes Reges, Principes, Reſpublicas, & Magiſtratus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, vt velint prædictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & ceteris Præfectis, in ſuperius contentæ reformationis executione, ſuum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti; vt ſine vllo impedimento præmiſſa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de reformatione.

CAPVT I.

Cardinales, & omnes Eccleſiarum Prælati modeſtam ſupellectilem, & menſam habeant: conſanguineos, familiareſuè ſuos ex bonis Eccleſiæ non augeant.

OPtandum eſt, vt ij, qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes, agnoſcant; ac ſe non ad propria commoda, non ad diuitias, aut luxum, ſed ad labores, & ſolicitudines pro Dei

gloria

gloria vocatos eſſe intelligant; [a] nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, ſi Præpoſitos ſuos viderint non ea, quæ mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac cæleſtem patriam cogitantes. Hæc cum ad reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe ſancta Synodus animaduertat; admonet Epiſcopos omnes, vt ſecum ea ſæpè meditantes, factis etiam ipſis, ac vitæ actionibus, quod eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis verò ità mores ſuos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, [b] ſanctæ humilitatis exempla petere poſſint. Quapropter, exemplo Patrum noſtrorum in [c] Concilio Carthaginenſi, non ſolùm iubet, vt Epiſcopi modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali victu contenti ſint; verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueant, nè quid appareat, quod à ſancto hoc inſtituto ſit alienum; quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ ſe ferat. [d] Omninò verò eis interdicit, nè ex redditibus Eccleſiæ conſanguineos familiareſuè ſuos augere ſtudeant: cum & Apoſtolorum [e] Canones prohibeant, nè res eccleſiaſticas, [f] quæ Dei ſunt, conſanguineis donent; ſed, ſi pauperes ſint, ijs, vt pauperibus diſtribuant; eas autem non diſtrahant, nec diſſipent illorum cauſa: imò, quam maximè poteſt, eos ſancta Synodus monet, vt omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquoſque carnis affectum, vndè multorum malorum in Eccleſia ſeminarium extat, penitùs deponant. Quæ verò de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolùm in quibuſcumque be-

L 6 neficia

[a] *cap. Magnæ, de voto, cap Qualiter, & quando, de accuſ. ſupra Seſſ. 22. de reformat. cap. 1. in princip.* [b] *Pſal. 101. Eccleſ. 3. & 35 Matth. 10. & 18.* [c] *Concil. Carthagin. 4. cap. 15. cap. Epiſcopus, 42. Diſtinct. ſupra Seſſ. 2.* [d] *Concil. Antiochen. cap. 25. cap. Quiſquis, cap. Sint manifeſtæ. cap. Epiſcopus, & cap. Res eccleſiæ, cum ſeq. 12. quæſt. 1, cap. Quiſquis, 12. quæſt. 2.* [e] *Canon. Apoſt. 39. & 75.* [f] *cap. Quoniam, 16. quæſt. 1. cap. Cum ſecundum, de Præb. & cap. Cum ex eo, de elect. in 6.*

neficia eccleſiaſtica, tàm ſæcularia, quàm regularia, obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſeruari, [a] ſed & ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit: quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cum vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas videri poteſt, non ijs etiam virtutum inſignibus, ac viuendi diſciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in ſe oculos conuertant.

CAPVT II.

A quibus nominatim decreta Concilij ſolemniter recipi, & doceri debeant.

Cogit temporum calamitas, & inualeſcentium hæreſum malitia, vt nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. [b] Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel conſuetudine in Concilio prouinciali intereſſe debent, vt in ipſa prima Synodo prouinciali, poſt finem præſentis Concilij habenda, ea omnia, & ſingula, quæ ab hac ſancta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palam recipiant; [c] nec non veram obedientiam Summo Romano Pontifici ſpondeant, & profiteantur; ſimulque [d] hæreſes omnes, à ſacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, [e] publicè deteſtentur, & anathematizent. Idemque in poſterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopoſque promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent. Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit; Epiſcopi comprouinciales ſtatim Summum Romanum Pontificem admonere ſub pœna diuinæ indignationis teneantur;

[a] *Concil. Lateranen. ſub Leone* 10. *Seſſ.9. de reformat. Curiæ.* [b] *Supra Seſs.24. de reformat. cap* 2. [c] *Vide Bullam profeſsionis fidei. Pij 4. infra in indice.*
[d] *Vide Bullam Clemen 8. Dominici* 1603. [e] *cap.* 2. *in fin. de ſumma Trin. & cap. Sicut, & cap. Excommunicam.* 8, 13. *de hæret.*

tur; interimque ab eiuſdem communione abſtineant. Ceteri vero omnes, ſiue in præſenti, ſiue in futurum beneficia eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo diœceſana conuenire debent, idem vt ſupra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſeruent: alias ſecundum formam ſacrorum Canonum puniantur. Ad hæc omnes ij, ad quos Vniuerſitatum, & Studiorum generalium cura, viſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, vt ab eiſdem Vniuerſitatibus Canones, & decreta huius ſanctæ Synodi integrè recipiantur, ad eorumque normam Magiſtri, Doctores, & alij in eiſdem Vniuerſitatibus ea, quæ [*a*] Catholicæ fidei ſunt, doceant, & interpretentur; ſeque ad hoc inſtitutum initio cuiuslibet anni ſolemni iuramento obſtringant: ſed & ſi aliqua alia in prædictis Vniuerſitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eiſdem, ad quos ſpectat, pro religionis, & diſciplinæ eccleſiaſticæ augmento, emendentur, & ſtatuantur. Quæ vero Vniuerſitates immediatè Summi Romani Pontificis protectioni, & viſitationi ſunt ſubiectæ; has ſua Beatitudo per eius delegatos, eadem, qua ſupra, ratione, & prout ei vtilius viſum fuerit, ſalubriter viſitari, & reformari curabit.

C A P V T III.

Excommunicationis gladio temere non vtendum: vbi executio realis, aut perſonalis fieri poteſt, à cenſuris abſtinendum; ijſque ciuili magiſtratui ſe immiſcere nefas eſto.

QVamuis [*b*] excommunicationis gladius neruus ſit eccleſiaſticæ diſciplinæ, & ad continendos in officio populos valde ſalutaris; ſobrie tamen, magnaque circumſpectione exerendus eſt: cum experientia doceat, ſi temere, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, &c.

[a] *Supra Seſſ. 5. cap. 1. de reformat.* [b] *cap. Dilecto de ſentent. excommunic. in 6. cap. Multi, in princ. 2. quæſt. 1. cap.* [illegible] *16 quæſt.* [illegible] *cap. Corripiantur. 24 quæſt. 3.*

ri; & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmiſſis, [a] ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, à nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo, decernantur; & tunc non alias, quam ex re non vulgari, cauſaque diligenter, [b] ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quæ eius animum moueat; nec ad eas concedendas cuiuſuis, ſæcularis etiam magiſtratus, auctoritate adducatur; ſed totum hoc in eius arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe iudicauerit. In cauſis verò iudicialibus mandatur omnibus iudicibus eccleſiaſticis, cuiuſcumque dignitatis exiſtant, vt quandocumque executio realis, vel perſonalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipſis fieri poterit, abſtineant ſe, tàm in procedendo, quàm definiendo, à cenſuris eccleſiaſticis, ſeu interdicto: ſed liceat eis, ſi expedire videbitur, in cauſis ciuilibus, ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcumque, etiam laicos, per mulctas pecuniarias, quæ locis pijs, ibi exiſtentibus, eo ipſo, quod exactæ fuerint, aſſignentur; ſeu per captionem pignorum, perſonarumque diſtrictionem, per ſuos proprios, aut alienos executores faciendam, ſiue etiam per priuationem beneficiorum, aliaque iuris remedia procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio realis, vel perſonalis aduerſus reos hac ratione fieri non poterit, [c] ſitque erga iudicem contumacia; tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio ſuo, præter alias pœnas ferire poterit. In cauſis quoque criminalibus, vbi executio realis, vel perſonalis, vt ſupra, fieri poterit, erit à cenſuris abſtinendum: ſed ſi dictæ executioni facilè locus eſſe non poſſit, licebit iudici hoc ſpirituali gladio in delinquentes vti; ſi tamen delicti qualitas, præcedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas

[a] *Formam præſcripſit Pius 5. 27. Iun. 1570. Sanctiſsimus.* [b] *cap. Epiſcopi, cap. Nemo Epiſcoporum, & cap. Nullus Sacerdotum, 11. quæſt. 3. cap. Sacro, de ſentent. excommunic. Concil. Aurelian. 5. cap. 2.* [c] *cap. Si quis deinceps, in fin. 17 quæſt. 4.*

fas autem ſit ſæculari cuilibet magiſtratui prohibere eccleſiaſtico iudici, nè quem excommunicet; aut mandare, vt latam excommunicationem reuocet, ſub prætextu, quod contenta in præſenti decreto non ſint obſeruata; cum non ad ſæculares, ſed ad eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. [a] Excommunicatus verò quicumque, ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, non ſolùm ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur: ſed, ſi obdurato animo, cenſuris annexus, in illis per annum inſorduerit, etiam contra eum, tamquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

C A P V T I V.

Vbi nimius eſt Miſſarum faciendarum numerus, ſtatuant Epiſcopi, Abbates, & Generales Ordinum, quod expedire iudicauerint.

Contingit ſæpè in quibuſdam Eccleſijs, vel tàm magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorum relictis impoſitum eſſe, vt illis pro ſingulis diebus, à teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri; vel eleemoſynam huiuſmodi pro illis celebrandis adeò tenuem eſſe, vt non facilè inueniatur, qui velit huic ſe muneri ſubijcere; vndè depereunt piæ teſtantium voluntates; & eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant, onerandi occaſio datur. Sancta Synodus, cupiens hæc ad pios vſus relicta, quo plenius, & vtilius poteſt, impleri, facultatem dat Epiſcopis, vt in Synodo diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in ſuis Capitulis Generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſijs, quas hac prouiſione indigere cognouerint, [b] ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum vtilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum

rum

[a] *cap. Rogo, cum ſeqq. 11. quæſt. 3. cap. Nulli, cum ſeq. cap. Cum deſideres, & cap. Si concubina, de ſentent. excom.*
[b] *Supra Seſſ. 22. de reformat. cap. 6.*

rum animarum ſalute legata ea ad pios vſus reliquerunt.

CAPVT V.

In beneficijs onus annexum habentibus, vel qualitates aliquas requirentibus, non derogetur.

RAtio poſtulat, vt illis, quæ bene conſtituta ſunt, contrarijs ordinationibus non detrahatur: quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, ſeu fundatione, aut alijs conſtitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, ſeu certa illis onera ſunt iniuncta; in beneficiorum collatione, ſeu in quacumque alia diſpoſitione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita conſtituta fuerint, obſeruetur, vt eorum qualitatibus, vel ordinibus nihil in vlla prouiſione detrahatur: & aliter facta prouiſio ſurreptitia cenſeatur.

CAPVT VI.

Qua ratione ſe gerere debeat Epiſcopus quoad viſitationem capitulorum exemptorum.

STatuit ſancta Synodus, vt in omnibus Eccleſijs cathedralibus, & collegiatis decretum ſub felicis recordationis Paulo III, [a] quod incipit, Capitula cathedralium, obſeruetur, non ſolum quando Epiſcopus viſitauerit, ſed quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat: ita tamen, vt, cum extra viſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel eius Vicarius, tam in formando proceſſum, quam in ceteris omnibus actibus vſque ad finem cauſæ incluſiuè, coram notario tamen ipſius Epiſcopi, & in eius domo, aut conſue-

[a] *Supra Seſſ.6. de reformat.cap.4. & Seſſ.14. de reformat.cap.4.*

conſueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantum ſit vtriuſque votum, poſſitque alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel definitiua ſententia fuerint, tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant: & ſi in electione tertij etiam diſcordent, ad viciniorem Epiſcopum electio deuoluatur; & iuxta eam partem, cum qua tertius conueniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur: alias proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint, nulloſque producant iuris effectus. [a] In criminibus tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, nè iudicium eludatur, & ideò opus ſit perſonali detentione, [b] poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere: ſeruato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, vt iuxtà qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. [c] Epiſcopis præterèa vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt; eiſque in choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & alijs actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Quòd ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur; [d] Epiſcopi ipſi Capitulum conuocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Abſente verò Epiſcopo, omninò hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure, vel conſuetudine ſpectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur. Ceteris autem in rebus Capituli iuriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalua, & intacta omninò relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec ſunt de Capitulo, ij omnes in cauſis eccle-
ſiaſticis

[a] *Infra cap.* 14 *& ſupra Seſſ* 24. *de Matrimonio, cap.* 8.
[b] *cap. Qualiter* 24. *de accuſat. & cap Tua, de pœnit.*
[c] *Concil. Carthagin.* 4 *cap.* 35. *cap. Epiſcopus in Eccleſia.* 95. *Diſtinct.* [d] *cap, Nouit, cum ſeq. de his quæ ſiunt à Præl ſine conſ cap.*

ſiaſticis Epiſcopo ſubijciantur: non obſtantibus, quo ad ſupradicta, priuilegijs, etiam ex fundatione competentibus; nec non conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ſententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum ſuos obligent auctores: ſaluis tamen in omnibus, priuilegijs, quæ Vniuerſitatibus Studiorum generalium, ſeu earum perſonis, ſunt conceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in iis Eccleſijs locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Vicarij, ex conſtitutionibus, vel priuilegijs, aut conſuetudinibus, ſiue concordijs, ſeu quocumque alio iure, maiorem habent poteſtatem, auctoritatem, ac iuriſdictionem, quam præſenti decreto ſit comprehenſum; quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

CAPVT VII.

Acceſſus, & regreſſus ad beneficia tolluntur: Coadiutor quomodo, cui, & ex qua cauſa concedendus.

CVm in beneficijs eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, [a] ſacris conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria; nemini in poſterum [b] acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcumque qualitatis concedatur: nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcumque beneficijs eccleſiaſticis, ac in quibuſcumque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutorijs quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſeruetur, vt nemini in quibuſcumque beneficijs eccleſiaſticis permittantur. Quod ſi quando Eccleſiæ cathedralis, aut monaſterij vrgens neceſſitas, [c] eut euidens vtilitas poſtulet

Præla-

[a] *cap. Plerique & cap. Apoſtolica. 8. quæſt. 1. cap. Ex tranſmiſſa, & cap. Ad extirpandas ſucceſsiones. de fil præſ. cap. Quia clerici, & cap. Cum nos. de iur. patron. cap. Ad hæc. de dec. Concil. Roman. tempore Hilar. cap. 4 & Later. 2. cap. 6.* [b] *Vide Conſtitut. Pij 5. Romani. 1571.*
[c] *Supra Seſſ. 21. de reformat. cap. 6. cap. Scripſit. & cap. Quamuis. 7. quæſt. 1.*

Prælato dari Coadiutorem; is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter à Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ à iure, [a] & decretis huius ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur: alias conceſſiones ſuper his factæ ſurreptitiæ eſſe cenſeantur.

CAPVT VIII.

Adminiſtratorum hoſpitalium munus; eorum negligentia à quibus, & qua ratione coërcenda.

ADmonet ſancta Synodus quoſcumque eccleſiaſtica beneficia, ſæcularia, ſeu regularia, obtinentes, [b] vt hoſpitalitatis officium, à ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum prouentus licebit, promptè, benignèque exercere aſſueſcant; memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, [c] Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis verò, qui hoſpitalia vulgo nuncupata, ſeu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, ſenum, pauperumue vſum præcipuè inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Eccleſijs ſuis vnita, obtinent; vel ſi Eccleſiæ parochiales, hoſpitalibus fortè vnitæ, aut in hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſunt; præcipit omnino, vt impoſitum illis onus, officiumuè adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, [d] iuxta conſtitutionem Concilij Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub felicis recordationis Paulo III. innouatam, quæ incipit, [e] Quia contingit. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta,

[a] *Supra Seſſ.7.de reformat.cap.1.& 3. & Seſſ.22.de refoemat cap.2.* [b] *cap.1.& cap. Quieſcamus,42.Diſtinct.cap.Archidiaconum, 85.Diſtinct.cap.Volumus, 89. Diſtinct.cap. Mos eſt.12.quæſt.2 cap.Quoniam 16.quæſt.1.* [c] *Matth.25.* [d] *Supra Seſſ.7.cap.vlt.* [e] *Vide infra in indice.*

tuta, nec in loco, vbi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, vt fructus illorum in alium pium vſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore vtilior, conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi aliter fortè, etiam in hunc euentum, in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum: quo caſu, quod ordinatum fuit, obſeruari curet Epiſcopus; aut, ſi id non poſſit, ipſe, prout ſupra, vtiliter prouideat. Itaque ſi prædicti omnes, & ſinguli, cuiuſcumque Ordinis, & Religionis, & dignitatis, etiam ſi laici fuerint, qui adminiſtrationem hoſpitalium habent, non tamen regularibus ſubiecti, vbi viget regularis obſeruantia, ab Ordinario moniti, hoſpitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, neceſſarijs, re ipſa obire ceſſauerint; non ſolum per eccleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia ad id compelli poſſint; ſed etiam hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curaue perpetuò priuari poſſint; alijque eorum loco ab ijs, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperint, quæ nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeatur, in foro conſcientiæ teneantur: nec adminiſtratio, ſeu gubernatio huiuſmodi locorum vni, & eidem perſonæ vltra triennium deinceps committatur; niſi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obſtante, quo ad omnia ſupradicta, quacumque vnione, exemptione, & conſuetudine in contrarium, etiam immemorabili, ſeu priuilegijs, aut indultis quibuſcumque.

CAPVT

CAPVT IX.

Quomodo probandum ius patronatus; cui deferendum; munus patronorum; acceſsiones vetitæ; quibus id iuris non acquiratur.

SIcuti legitima patronatuum iura tollere, piaſque fidelium voluntates in eorum inſtitutione violare, æquum non eſt: ſic etiam, vt hoc colore beneficia eccleſiaſtica in ſeruitutem, quod à multis impudenter fit, redigantur, non eſt permittendum. Vt igitur debita in omnibus ratio obſeruetur, decernit ſancta Synodus, vt titulus iuris patronatus ſit ex [a] fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & alijs iure requiſitis oſtendatur; ſiue etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliaſue ſecundum iuris diſpoſitionem. In ijs verò perſonis, ſeu Communitatibus, vel Vniuerſitatibus, in quibus id ius plerumque ex vſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet; plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur; nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quam ſi præter aliqua ad eam neceſſaria, præſentationes, etiam continuatæ, non minori ſaltem, quam quinquaginta annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tàm ſæcularibus, quàm regularibus, ſeu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuſcumque alijs beneficijs, in cathedrali, vel collegiata Eccleſia; ſeu facultates, & priuilegia conceſſa, tàm in vim patronatus, quàm alio quocumque iure nominandi, eligendi, præſentandi ad ea, cum vacant; exceptis patronatibus, ſuper cathedralibus Eccleſijs competentibus, & exceptis alijs, quæ ad Imperatorem, & Reges, ſeu regna poſſidentes, alioſque ſublimes, ac ſupremos Principes, iura Imperij in dominijs ſuis habentes, pertinent; & [b] quæ in fauo-

[a] *Supra Seſſ.14.de ref.c.12.c.Pia mentis, & ſeq.16.q.7. & c.Nobis.de iur.pat.* [b] *Supra Seſſ.24.c.19.de refor.*

fauorem ſtudiorum generalium conceſſa ſunt; in totum prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur. Beneficiaque huiuſmodi tamquam libera, à ſuis collatoribus conferantur; ac prouiſiones huiuſmodi plenum effectum conſequantur. [a] Ad hæc liceat Epiſcopo, præſentatos à patronis, ſi idonei non fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineat; ab Epiſcopo tamen, iuxta alias ſtatuta ab hac ſancta Synodo, examinentur: alioquin inſtitutio ab inferioribus facta, irrita ſit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuſcumque Ordinis, & dignitatis, etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum exiſtant, in perceptione fructuum, prouentuum, obuentionum quorumcumque beneficiorum, etiam ſi verè de iure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſent, [b] nullatenus, nullaue cauſa, vel occaſione ſe ingerant; ſed illos liberè Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quacumque conſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios [c] contra canonicas ſanctiones transferre præſumant: ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubijciantur, & dicto iure patronatus ipſo iure priuati exiſtant. Inſuper acceſſiones, per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad Eccleſias iuris patronatui, etiam laicorum ſubiectas, tam ad parochiales, quam ad alia quæcumque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiuſdem naturæ cum ijs, quibuſcum vniuntur, efficiantur, atque ſub iure patronatus conſtituantur; hæ ſi nondum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apoſtolica, conceſſæ fuerint, ſimul cum vnionibus ipſis per ſurreptionem obtentæ intelligantur; non obſtante quacumque in ijs verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa; nec executioni am-

[a] *Supra Seſſ. 14. de reformat. cap. 13. & Seſſ 24. de reformat. cap. 18.* [b] *cap. vnic. vt Eccleſ benefic. ſine diminut. conf.* [c] *cap. Quia clerici, & cap. de iure, de iur. patron.*

ni amplius demandentur: ſed beneficia ipſa vnita, cum vacauerint, liberè, vt antea, conferantur. [a] Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ; hæ nihilominus ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis, reuideantur, & examinentur; ac quæ per ſurreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum vnionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipſa ſeparentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Eccleſijs, & quibuſcumque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augumento dotis, ſeu ex noua conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam auctoritate Sedis Apoſtolicæ, ab ijſdem Ordinarijs, vti delegatis, vt ſupra, qui nullius in his facultatibus, aut priuilegijs impediantur, diligenter cognoſcantur; & quos non repererint ob maximè euidentem Eccleſiæ, vel beneficij, ſeu dignitatis neceſſitatem legitimè conſtitutos eſſe, in totum reuocent; atque beneficia huiuſmodi ſine damno illa poſſidentium, & reſtituto patronis eo, quod ab eis idcircò datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducant; non obſtantibus priuilegijs, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPVT X.

Iudices à Synodo deſignandi, qui delegentur à Sede Apoſtolica; à quibus & Ordinarijs cauſæ breuiter terminandæ.

QVoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, vſque adeò haberi non poteſt; hincque interdum iudicibus, non vndequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur; ſtatuit ſancta Synodus, in ſingulis Concilijs prouincialibus, aut diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, [b] iuxta Conſtitutio-

[a] *Supra Seſſ. 7. de reformat. cap. 6.* [b] *Vide infra in indice.*

ſtitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit; ſubſtituat Ordinarius loci cùm conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum; ita vt habeat quæque diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac vt ſupra qualificatas, quibus huiuſmodi cauſæ à quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam à Sede Apoſtolica committantur; alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad Summum Romanum Pontificem tranſmittant, delegationes quæcumque aliorum iudicum, alijs, quam his factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus tàm ordinarios, quàm alios quoſcumque iudices, [a] vt terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

CAPVT XI.

Variæ locationes bonorum eccleſiaſticorum prohibentur; quædam factæ irritantur.

MAgnam Eccleſijs perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præiudicium alijs locantur: omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fiant, [b] nullatenus in præiudicium ſucceſſorum validæ intelligantur; quocumque indulto, aut priuilegio non obſtante; nec huiuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. [c] Non liceat etiam, iuriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi vicarios in ſpiritualibus locare,

[a] *Supra Seſſ.24. de reformat.cap.20.cap.Finem litibus, & cap.fin de dol.& contu.cap.2.de re iud & cap Conſtitutis,de procur.* [b] *cap.De precariis, 10.quæſt.2.& cap.2.de precariis.* [c] *cap.1.& 2.Ne Prælati vices ſuas.*

locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere: aliterque conceſſiones, etiam à Sede Apoſtolica factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. [a] Locationes verò rerum eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtolica confirmatas, ſancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citrà, ad longum tempus, ſeu vt in nonnullis partibus, ad viginti nouem, ſeu bis viginti nouem annos, vocant factas, Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra canonicas ſanctiones contractas fuiſſe iudicabunt.

CAPVT XII.

Decimæ integrè perſoluendæ: eas ſubtrahentes excommunicandi: Rectoribus Eccleſiarum tenuiorum piè ſubueniendum.

[b] NOn ſunt ferendi, qui varijs artibus, decimas Eccleſijs obuenientes, ſubtrahere moliuntur; aut qui ab alijs ſoluendas temerè occupant, & in rem ſuam vertunt: [c] cum decimarum ſolutio debita ſit Deo; & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur ſancta Synodus omnibus cuiuſcumque gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in poſterum cathedrali, aut quibuſcumque alijs Eccleſijs, vel perſonis, quibus legitimè debentur, integrè perſoluant. [d] Qui verò eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos pro Chriſtiana charitate, debitoque erga Paſtores ſuos munere, vt de bonis ſibi à Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis,

M qui

[a] *Extrauag. Ambitioſæ de reb. Eccleſ. non alien.*
[b] *Concil. Matiſc. 2. cap. 5. & Ticin. ſub Leone 4. verſ. In ſacris.* [c] *Exodi 22. 23. Leuit. 27. Num. 38. Tob. 1. Malach. 1. cap. Eccleſias. §. His ita, 13. quæſt. 1. cap. Decimas, cum ſeqq. 16. quæſt. 7. cap. Parochianos, cap. Ex tranſmiſſa. & cap. Tua, de decim.* [d] *cap. Omnes decimæ, 16. quæſt. 7. cap. Peruenit, cap. Non eſt. cap. Tua, & cap. In aliquibus de decim, Clemen. 1. eodem tit.*

qui tenuioribus præſunt Eccleſijs, largè ſubuenire ad Dei laudem, atque ad Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

CAPVT XIII.

Quartam funeralium Cathedrales, vel Parochiales Eccleſiæ recipiant.

DEcernit ſancta Synodus, vt quibuſcumque in locis iam ante annos quadraginta [a] Quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali Eccleſiæ ſolita eſſet perſolui, ac poſteà fuerit, ex quocumque priuilegio, alijs monaſterijs, hoſpitalibus, aut quibuſcumque locis pijs conceſſa, eadem poſthac integro iure, & eadem portione, quæ antea ſolebat, cathedrali, ſeu parochiali Eccleſiæ perſoluatur: non obſtantibus conceſſionibus, gratijs, priuilegijs, etiam Mari magno nuncupatis, aut alijs quibuſcumque.

CAPVT XIV.

Præſcribitur ratio procedendi in cauſis Clericorum concubinariorum.

QVam turpè, ac Clericorum nomine, qui ſe diuino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitiæ ſordibus, immundoque concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoque Clericalis militiæ dedecore, teſtatur. [b] Vt igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ reuocentur; populuſque hinc eos magis diſcat reue-

[a] *De ſepul. extra, in 6. & in Clemen.* [b] *Supra ſeſſ. 24. cap. 8. de reformat. Concil. Carthagin. 3. cap. 17. Nicænum 1. cap. 3. Matiſcon. 1. cap. 1. Arelaten. 2. cap. 3. Tolet. 2 cap. 3. Braccaren. 1. cap. 25. Turonen. 2. cap. 10. 11. & 12. & Maguntiacum tempore Arnulphi, cap. 10. & 19. cap. Interdixit, 32. Diſtinct. cap. Cum omnibus, cap. Volumus, & cap. Fœminas, 81. Diſtinct. cap. 1. cum multis ſeqq. de cohabit. cler. & mulier.*

reuereri, quò illos vita honeſtiores cognouerit: prohibet ſancta Synodus quibuſcumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum ijs vllam conſuetudinem habere audeant: alioquin pœnis, à ſacris Canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis, puniantur. Quod ſi à Superioribus moniti, ab ijs ſe non abſtinuerint, tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum ſuorum quorumcumque, & penſionum, [a] ipſo facto ſint priuati; quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Epiſcopi applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina, perſeuerantes, ſecundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac prouentus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur; ſed etiam à beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam vti Sedis Apoſtolicæ delegatus, arbitrabitur, ſuſpendantur; & ſi ita ſuſpenſi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam verſentur, tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & penſionibus quibuſcumque eccleſiaſticis perpetuò priuentur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcumque honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in poſterum reddantur, donec poſt manifeſtam vitæ emendationem, ab eorum Superioribus, cum ijs ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adiungere auſi fuerint; præter prædictas pœnas, [b] excommunicationis gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſuſpendat: ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat: qui ſine ſtrepitu, & figura iudicij, & ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici verò beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non

M 2 haben-

[a] *Concil. Lateranen. 2. cap. 6.* [b] *cap. 2. cum ſeq. de cohabitat. cleric. & mul. cap. Si concubinæ de ſentent. excommunicat. Concil. Aurelianen. 3. cap 4.*

habentes, [a] iuxta delicti, & contumaciæ perſeuerantiam, & qualitatem, ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijſue modis, iuxta ſacros Canones, puniantur. Epiſcopi quoque, quod abſit, ſi ab huiuſmodi crimine non abſtinuerint, & à Synodo prouinciali admoniti, ſe non emendauerint; [b] ipſo facto ſint ſuſpenſi: & ſi perſeuerent, etiam ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, [c] etiam per priuationem, ſi opus erit, in eos animaduertat.

CAPVT XV.

Filij Clericorum illegitimi à quibuſdam beneficijs arcendi.

VT [d] paternæ incontinentiæ memoria locis Deo conſecratis, quæ maximè puritas, ſanctitaſque decet, longiſſimè arceatur; non liceat filijs Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in Eccleſijs, vbi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcumque etiam diſſimile, beneficium obtinere; [e] nec in dictis Eccleſijs quoquo modo miniſtrare; nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. [f] Quod ſi in præſenti pater, & filius in eadem Eccleſia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra Eccleſiam, intra trium menſium ſpatium: alias ipſo iure eo priuatus exiſtat, & ſuper ijs quæcumque diſpenſatio ſurreptitia cenſeatur. Ad hæc reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſthac

[a] *Supra cap.6.Concil.Toletan.4.cap.41.Toletan.8.4.5. & 6.cap.Si autem,de cohabit.cler.& mul.* [b] *cap.Quorumdam 34.diſtinct. & cap.Si quiſpiam,81.diſtinct.Concil Aurelian.5.cap.3.* [c] *cap.Presbyter,& cap.Si quis amodo diſtinct.81.* [d] *Concil.9.Toletan.cap.10.cap. Propoſuiſti,diſtinct.82.cap.Cum multæ,16.quæſt.8.*
[e] *Concil.2.Lateran.cap.21.* [f] *cap.2.& ferè per tot. de fil.presbyt.*

poſthac à parentibus Clericis in fauorem filiorum fient, vt alter alterius beneficium conſequatur: in fraudem huius decreti, & canonicarum ſanctionum factæ omninò cenſeantur: nec collationes ſecutæ, vigore huiuſmodi reſignationum, ſeu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipſis Clericorum filijs ſuffragentur.

CAPVT XVI.

Beneficia curata non conuertantur in ſimplicia: ei in quem translata fuerit cura animarum, aſsignetur congrua portio; Vicariæ poſt mortem Vicarij, ad naturam priſtinam redeant.

STatuit ſancta Synodus, vt eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæua eorum inſtitutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non conuertantur: non obſtantibus quibuſcumque gratijs, quæ ſuum plenarium effectum non ſunt conſecutæ. In ijs verò, in quibus contra earum inſtitutionem, ſeu fundationem, cura animarum in Vicarium perpetuum translata eſt, etiam ſi in hoc ſtatu ab immemorabili tempore reperiantur, ſi [a] congrua portio fructuum, Vicario quocumque nomine is appelletur, non fuerit aſſignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine præſentis Concilij, arbitrio Ordinarij, [b] iuxta formam decreti ſub fel. recor. Paulo III. aſſignetur. Quod ſi id commodè fieri non poſſit, aut intra dictum terminum factum non erit: cum primum per ceſſum, vel deceſſum Vicarij, ſeu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen ceſſet, & in antiquum ſtatum reſtituatur.

[a] *Quantitatem portionis declarat Pius 5. Conſtitut. Ad exequendam* 1567. [b] *Supra Seſſ.7. de reformat. cap.7.*

CAPVT XVII.

Epiſcopi dignitatem ſuam morum grauitate commendent; nec cum Regum miniſtris, Regulis, aut Baronibus indigna demiſsione ſe gerant.

NOn poteſt ſancta Synodus non grauiter dolere, audiens Epiſcopos aliquos, ſui ſtatus [*a*] oblitos, Pontificiam dignitatem non leuiter dehoneſtare; qui cum Regum miniſtris, Regulis, & Baronibus in Eccleſia, & extra, indecenti quadam demiſſione ſe gerunt, & veluti inferiores miniſtri altaris, nimis indignè non ſolum loco cedunt, ſed etiam perſonaliter illis inſeruiunt. Quare, hæc, & ſimilia deteſtans ſancta Synodus, ſacros Canones omnes, Conciliaque generalia, [*b*] atque alias Apoſtolicas ſanctiones, ad dignitatis Epiſcopalis decorem, & grauitatem pertinentes renouando, præcipit, vt ab huiuſmodi in poſterum Epiſcopi ſe abſtineant; mandans eiſdem, vt tàm in Eccleſia, quàm foris ſuum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, vbique ſe Patres, & Paſtores eſſe meminerint; reliquis verò tàm Principibus, quàm ceteris omnibus, vt eos paterno honore, ac debita reuerentia proſequantur.

CAPVT XVIII.

Canones ad amuſsim ſeruentur; ſi quando in eis diſpenſandum, id validè, maturè, & gratis fiat.

SIcuti [*c*] publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, vt plenius, euenientibus caſibus, & neceſſitatibus, pro communi vtilitate ſatisfiat:

[a] *Vnde Concil. Agathen. cap. 23. & Braccaren. 1. cap. 24. nec Epiſc. poſteriorem ſinunt priori præponi. cap. Quanto, de offic. ordin. & ſupra de Regul. cap. 4.* [b] *Supra cap. 6. cap. Valentinianus, 63. Diſtinct. cap. Epiſcopus in Eccleſia, 95. diſtinct. cap. Quis dubitet, cap. Duo ſunt, cum ſeqq. 96. Diſtinct. & cap. Solicitæ, de maior. & obedien.* [c] *cap. Requiritis, & cap. Diſpenſationes, 1. quæſt. 7.*

fiat : ſic frequentiùs legem ſoluere, exemploque potiùs, quàm certò perſonarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nil aliud eſt, quam vnicuique ad leges tranſgrediendas aditum aperire. [*a*] Quapropter ſciant vniuerſi, ſacratiſſimos Canones exactè ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indiſtinctè obſeruandos. Quod ſi vrgens iuſtaque ratio, & maior quandoque vtilitas poſtulauerit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe; [*b*] id cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis, à quibuſcumque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum : aliterque facta diſpenſatio, ſurreptitia cenſeatur.

CAPVT XIX.

Monomachia pœnis grauiſſimis punitur.

DEteſtabilis [*c*] duellorum vſus, fabricante diabolo, introductus, vt cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano orbe penitùs exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad [*d*] monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac iuriſdictione, & dominio ciuitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, priuati intelligantur : &, ſi feudalia ſint, directis dominis ſtatim acquirantur. [*e*] Qui verò pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & vt homicidæ, [*f*] iuxta ſacros Canones, puniri debeant : & ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuò

[a] *cap. Si Romanorum, & cap. Enimuero, 19. Diſtinct. cap. Si quis omnem, 1. quæſt. 7. cap. 1. de Conſtitut.* [b] *cap. 1. de voto.* [c] *cap. Monomachiam, 2. quæſt. 4. cap. 1. de torneamen.* [d] *De ea Nicolaus 1. Decretorum ſuorum tit. 12.* [e] *Bull. Gregor. 13. Ad tollendum. 1582. extendit ad duella priuata.* [f] *cap. 2. de cler. pugn. in duel. De torneam. & de homic. per totum.*

careant ecclaſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli, tàm in iure, quàm facto dederint; [a] aut alia quacumque ratione ad id quemquam ſuaſerint, necnon ſpectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obſtante quocumque priuilegio, ſeu praua conſuetudine, etiam immemorabili.

CAPVT XX.

Eccleſiaſtica libertas, ac immunitas obſeruanda; violatores pœnis ſubiiciuntur.

CVpiens ſancta Synodus eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuò ſartam tectam à quibuſcumque impedimentis conſeruari; præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſæculares quoque Principes, [b] officij ſui admonendos eſſe cenſuit, confidens eos, vt Catholicos, [c] quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæque protectores eſſe voluit, ius ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantum eſſe conceſſuros, ſed etiam [d] ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & ſuperiores Ordines reuerentiam reuocaturos; nec permiſſuros, vt officiales, aut inferiores magiſtratus, Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, [e] Dei ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed vna cum ipſis Principibus debitam ſacris ſummorum [f] Pontificum, & Conciliorum conſtitutionibus obſeruantiam præſtent. Decernit itaque, & præcipit, [g] ſacros Canones, & Concilia gene-

[a] *Bulla Clementis* 8. *Illius vices*. 1592. *declaratur, & extenditur.* [b] *cap. fin. de Conſtitut.* [c] *cap Boni* 96. *Diſtinct. cap. Principes*, 23. *quæſt.* 5. [d] *cap. Concil.* §. *Hinc* 17. *Diſtinct. cap. Quis dubitet cap. Duo ſunt.* 96. *Diſtinct.* [e] 1. *Mach.* 10. [f] *Pij* 2. *epiſt.* 2. [g] *cap. Peruenit.* 86. *diſtinct. cap. Si quis ſuadente.* 17. *quæſt.* 4. *toto tit. de immunit. eccleſiaſt. cap. Quamquam. de cenſib. in* 6. *cap. Felicis. de pœnit. eod. Concil. Ticinen. verſ. Statuimus. & verſ. Sancimus. Concil Aquiſgranen. cap.* 9. *Lateranen. ſub Leone* 10. *Seſſ.* 9. *&* 10.

generalia omnia, nec non alias Apoſtolicas ſanctiones, in fauorem eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innouat, exactè ab omnibus obſeruari debere. Proptereaque admonet Imperatorem, Reges, Reſpublicas, Principes, & omnes, & ſingulos, cuiuſcumque ſtatus, & dignitatis extiterint, vt, quò largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eò ſanctius, quæ eccleſiaſtici iuris ſunt, tamquam Dei præcipua, eiuſque patrocinio tecta, venerentur; [a] nec ab vllis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijſuè dominis temporalibus, ſeu magiſtratibus, maximèque miniſtris ipſorum Principum, lædi patiantur; ſed ſeuere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iuriſdictionem impediunt, animaduertant: quibus etiam ipſimet exemplo ad pietatem, religionem, Eccleſiarumque protectionem exiſtant; [b] imitantes anteriores optimos, religioſiſſimoſque Principes, qui res Eccleſiæ, ſua in primis [c] auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque ea in re quiſque officium ſuum ſedulo præſtet, quo cultus diuinus deuotè exerceri, & Prælati, ceterique Clerici in reſidentijs, & officijs ſuis, quieti, & ſine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

CAPVT XXI.

In omnibus ſalua Sedis Apoſtolicæ auctoritas maneat.

POſtremò ſancta Synodus, omnia, & ſingula, ſub quibuſcumque clauſulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque eccleſiaſtica diſciplina, tàm ſub fel. recordat. Paulo III. ac Iulio III. quàm ſub Beatiſſimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in

[a] *Plurima circa eccleſiarum immunitatem ſtatuit Gregorius 14. in Bulla Cum alias 1590.* [b] *cap. Valentinianus, 63. Diſtinct. cap. Eccleſiæ, in fin. 97. Diſtinct. cap. Conſtant. & cap. vlt. 96. Diſtinct.* [c] *cap. fin. de rebus Eccleſ. non alien.*

in hoc [a] ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat ita decreta fuiſſe, vt in his ſalua ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicæ, & ſit, & eſſe intelligatur.

Decretum de continuanda Seſsione in diem ſequentem.

Cum ea omnia, quæ in præſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commodè expediri non poſſint; proptereà iuxta id, quod in generali Congregatione à Patribus ſtatutum fuit, ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eamdem Seſſionem continuando, differuntur.

CONTINVATIO SESSIONIS

DIE IV. DECEMBRIS MDLXIII.

Decretum de Indulgentijs.

CVm [b] poteſtas conferendi Indulgentias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit; atque huiuſmodi poteſtate, diuinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa vſa fuerit: ſacroſancta Synodus Indulgentiarum vſum, Chriſtiano populo maximè ſalutarem, & ſacrorum [c] Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet, & præcipit; eoſque anathemate damnat, qui, aut inutiles eſſe aſſerunt; vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant: in his tamen conceden-dis

[a] *Supra Seſſ. 7. de reformat. in princip.* [b] *Matth. 16. Ioann. 20. cap. Audiuimus, & cap. Quodcumque ligaueris, 24. quæſt. 1. cap. Vt conſtitueretur, 50. Diſtinct. cap. Adhuc, de Pœnit. Diſtinct. 3. Toto tit. de Pœnit. & remiſſ. extra, in 6. & in Clem.* [c] *Conc. Ancyran. per multa capita, Neocæſar. cap. 3. Nicæn. 1. cap. 1. & 11. Carthagin. 4. cap. 75. Agathen. cap. 60. Claromont. ſub Vrbano 2. cap. 2. Lateranen. 1. cap. 11. Lugdunen. 2. ſub Gregorio 10. Viennen. ſub Clemente 5.*

dis moderationem, [a] iuxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit; nè nimia facilitate, eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus verò, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, [b] prauos quæſtus omnes pro his conſequendis, vndè plurima in Chriſtiano populo abuſuum cauſa fluxit, omninò abolendos eſſe. Ceteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliundè quomodocumque prouenerunt, cum ob multiplices locorum, & prouinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant ſpecialiter prohiberi; mandat omnibus [c] Epiſcopis, vt diligenter quiſque huiuſmodi abuſus Eccleſiæ ſuæ colligat, eoſque in prima Synodo prouinciali referat: vt aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cognita, ſtatim ad Summum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate, & prudentia, quod Vniuerſali Eccleſiæ expediet, ſtatuatur; vt ita ſanctarum Indulgentiarum munus piè, ſanctè, & incorruptè omnibus fidelibus diſpenſetur.

De delectu ciborum, ieiunijs, & diebus feſtis.

Inſuper hortatur ſancta Synodus, & per ſanctiſſimum Domini noſtri, atque Saluatoris aduentum Paſtores omnes obteſtatur, vt tamquam boni milites illa omnia, quæ Sancta Romana Eccleſia, [d] omnium Eccleſiarum mater, & magiſtra, ſtatuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quam in alijs œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent: omnique diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ijs præcipuè ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia, vel etiam, quæ faciunt

M 6

[a] *cap. Cum ex eo. de pœnit. & remiſſ.* [b] *Clement. Abuſionibus, de pœnit. & remiſſ. Confirmatur Conſtitut. Pij 5. Etſi Dominici. 1567.* [c] *Supra Seſſ. 21. de reformat. cap. 9.* [d] *cap. Non decet. 12. Diſtinct. Vigilius in epiſt. ad Eutherum in fin. Felix 1. in epiſt. 3. Can. Dudum 3. quæſt. 6.*

ciunt ad pietatem augendam, vt dierum feſtorum deuota, & religioſa celebratio; admonentes populos crebro, [*a*] obedire Præpoſitis ſuis; quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt, Deum ipſum vltorem ſentient.

De Indice librorum, & Catechiſmo, Breuiario, & Miſſali.

SAcroſancta Synodus [*b*] in Secunda Seſſione, ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IV. celebrata, delectis quibuſdam Patribus commiſit, vt de varijs cenſuris, ac libris, vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent; atque ad ipſam ſanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe; nec tamen, ob librorum varietatem, & multitudinem poſſit diſtinctè, & commodè à ſancta Synodo dijudicari; præcipit, vt, quidquid ab illis præſtitum eſt, Sanctiſſimo Romano Pontifici exhibeatur: [*c*] vt eius iudicio, atque auctoritate terminetur, & euulgetur. Idemque de [*d*] Catechiſmo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & [*e*] de Miſſali, & Breuiario fieri mandat.

De loco Oratorum.

DEclarat ſancta Synodus, [*f*] ex loco aſſignato Oratoribus, tam eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, in ſedendo, incedendo, aut quibuſcumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præiudicium; ſed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum ſuorum iura, & prærogatiuas illæſas, & ſaluas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

De

[a] *cap. Qui ſuis, 93. Diſtinct. cap. Quia frater, 7. quæſt. 1. Lucæ* 10. *Hæbr.* 13. [b] *Supra Seſſ.* 18. *in princip.*
[c] *Vide Regulas librorum prohibit. infra.* [d] *Supra Seſſ.* 24. *cap.* 7. *de reformat.* [e] *Vide Conſtitut. Pij* 5. *Superni.* 157*5. Clemen.* 8. *Cum in Eccleſia.* 1602. *& Vrbani* 8. *Diuinam.* 1631. [f] *Supra Seſſ.* 2. *in fin.*

De recipiendis, & obſeruandis Decretis Concilij.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inueterata malitia, vt nihil tam clarum in fide noſtra aſſerenda vmquam fuerit, aut tam certo ſtatutum, quod non, humani generis hoſte ſuadente, illi errore contaminauerint: eapropter ſancta Synodus id potiſſimum curauit, vt præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumque tamdiù tot Epiſcopi, ex varijs Chriſtiani orbis prouincijs euocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi iactura, & vniuerſali periculo ab Eccleſijs abeſſe non poſſint; nec vlla ſpes reſtet, hæreticos, toties, [a] fide etiam publica, quam deſiderarunt, inuitatos, & tamdiù expectatos, hùc amplius aduenturos; ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit; ſupereſt nunc, [b] vt Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam ſuam ita præſtandam, vt, quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis deprauari, aut violari non permittant; ſed ab his, & omnibus deuotè recipiantur, & [c] fideliter obſeruentur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem poſtulent; præter alia remedia in hoc Concilio inſtituta, confidit ſancta Synodus, Beatiſſimum Romanum Pontificem curaturum, vt vel euocatis ex illis præſertim prouincijs, vndè difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, ſi neceſſarium iudicauerit, vel commodiore quacumque ratione ei viſum fuerit, prouinciarum neceſſitatibus pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquillitate conſulatur.

De

[a] *Supra in fin. Seſſ* 13. 15. *&* 18. [b] *Idem in fine quatuor primorum Concil. general. Nicæn. Conſtantin. Epheſ. & Chalcedonen.* [c] *Nè quis iuramento ſe adſtringat aduerſus Concilij Decreta, vetat Gregorius* 13. *in Bulla Inter Apoſtolicas.* 1584.

De recitandis Decretis Concilij ſub Paulo III. & Iulio III. in Seſsione.

Quoniam [a] diuerſis temporibus, tàm ſub fel. recor. Paulo III. quam Iulio III. multa in hoc ſacro Concilio, quoad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt; vult ſancta Synodus, vt illa nunc recitentur, & legantur.

Recitata ſunt.

De fine Concilii, & confirmatione petenda à Sanctiſsimo Domino noſtro.

Illuſtriſſimi Domini, Reuerendiſſimique Patres, Placetnè vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tàm ſub fel. record. Paulo III. & Iulio III, quàm ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IV. Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, [b] confirmatio nomine ſanctæ huius Synodi, per Apoſtolicæ Sedis Legatos, & Præſidentes, à Beatiſſimo Romano Pontifice petatur?

Reſponderunt, Placet.

Poſtmodum *Illuſtriſsimus, & Reuerendiſsimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præſidens, benedicens ſancta Synodo, dixit*; Poſt gratias Deo actas Reuerendiſſimi Patres ite in pace. *Qui reſponderunt*, Amen.

[a] *Supra Seſſ. 5. 6. 7. 13. & 14.* [b] *Iuxta Gelaſ. Pap. ſuper Concil. Chalcedonen. & Pelagium Pap. 2. in epiſt. decretali, & Marcel. in epiſt. decretali. ad Epiſc. Antiochen. prouinc. & Concil. Chalcedonen. in fin. in epiſt. Concilii ad Leonem Papam. cap. Si Romanorum. Diſtinct. 19.*

ACCLA-

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatiſſimo Pio Papæ, & Domino noſtro, ſanctæ Vniuerſalis Eccleſiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctiſſimum Patrem diutiſſimè Eccleſiæ tuæ conſerua multos annos.

CARDINALIS.

Beatiſſimorum Summorum Pontificum animabus, Pauli III. & Iulii III. quorum auctoritate hoc ſacrum generale Concilium inchoatum eſt, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce ſanctorum.

RESPONSIO.

Memoria in benedictione ſit.

CARDINALIS.

Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorum Regum, qui hoc vniuerſale Concilium promouerunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

RESPONSIO.

Amen, Amen.

CARDINALIS.

Sereniſſimo Imperatori Ferdinando, ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebuſpublicis, & Principibus noſtris, multi anni.

RESPONSIO.

Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domine conſerua; Imperator cæleſtis terrenos Reges, rectæ fidei conſeruatores, cuſtodi.

CARDI-

CARDINALIS.

Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus cum multis annis magnæ gratiæ.

RESPONSIO.

Magnæ gratiæ; Dominus retribuat.

CARDINALIS.

Reuerendiſſimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

RESPONSIO.

Magnas gratias, multos annos.

CARDINALIS.

Sanctiſſimis Epiſcopis vita, & felix ad Eccleſias ſuas reditus.

RESPONSIO.

Præconibus veritatis perpetua memoria; Orthodoxo Senatui multos annos.

CARDINALIS.

Sacroſancta œcumenica Tridentina Synodus; eius fidem confiteamur, eius decreta ſemper ſeruemus.

RESPONSIO.

Semper confiteamur, ſemper ſeruemus.

CARDINALIS.

Omnes ita credimus; omnes id ipſum ſentimus; omnes conſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides beati Petri, & Apoſtolorum; hæc eſt fides Patrum; hæc eſt fides Orthodoxorum.

RESPONSIO.

Ita credimus; ita ſentimus; ita ſubſcribimus.

CARDINALIS.

His decretis inhærentes, digni reddamur miſericordiis, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis, Ieſu Chriſti Dei, intercedente ſimul inuiolata Domina noſtra ſancta Deipara, & omnibus Sanctis.

RESPONSIO.

Fiat, fiat. Amen, Amen.

CARDINALIS.

Anathema cunctis hæreticis.

RESPONSIO.

Anathema, anathema.

Poſt hæc mandatum fuit à Legatis, & Præſidentibus, ſub pœna excommunicationis, omnibus Patribus,

tribus, vt, antequam diſcederent è Ciuitate Tridentina, ſubſcriberent manu propria decretis Concilii; aut ea per publicum inſtrumentum approbarent: qui omnes deindè ſubſcripſerunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiſcopi XXV. Epiſcopi CLXVIII. Abbates VII. Procuratores abſentium cum legitimo mandato XXXIX. Generales Ordinum VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali; in cuius fidem ſubſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theleſinus, ſacri Concilii Tridentini Secretarius.
Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, eiuſdem Concilii Notarius.
Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinenſis diœceſis, eiuſdem Concilii Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, Sancti Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie, die Mercurii, XXVI. Ianuarii, M.D.LXIV. Pontificatus Sanctiſſimi D. N. D. Pii, diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto, apud S. Petrum, Reuerendiſſimi DD. mei, Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reuerſi à ſacro Concilio Tridentino, cui vti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſſimo D. noſtro, vt infra.

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Concilii Oecumenici Tridentini, pridie Nonas Decembris præteriti publicato, ſtatutum fuit, vt per Sanctitatis veſtræ, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legatos, Præſi-

Præſidentes peteretur, nomine dicti Concilii, à Sanctitate Veſtra confirmatio omnium, & ſingulorum, quæ tàm ſub fel. recor. Paulo III. & Iulio III, quàm ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter Nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludouicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii œcumenici Tridentini, vt Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quæ tàm ſub fel. recor. Paulo III. & Iulio III, quàm ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt.

Quibus auditis, Sanctitas Sua, viſo, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reuerendiſſimorum DD. meorum Cardinalium, reſpondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilii œcumenici Tridentini, ſuper eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & ſingula, quæ in dicto Concilio tàm ſub fel. recordat. Paulo III & Iulio III. prædeceſſoribus noſtris, quàm Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, auctoritate Apoſtolica, etiam de Venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

ita eſt.

A. Cardinalis Farneſius, Vicecancell.

BVLLA

BVLLA S. D. N. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

Super confirmatione œcumenici generalis Concilii Tridentini.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BEnedictus Deus, & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis; qui, reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam ſanctam, tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei ſubuenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam, indictum iam pridem in Ciuitate Tridentina œcumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. prædeceſſore noſtro, & Seſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat; ab eius autem ſucceſſore Iulio in eamdem vrbem reuocatum, poſt alias Seſſiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus obiectis, nè tum quidem peragi potuerat; itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidiè magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſolicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filii noſtri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodque à [b] Patre luminum aſſiduè precati ſumus. Cum

2. *Cor.* 1. [a] *Iacob.* 1.

enim

enim eam in vrbem, vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet, noſtris conuocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia, diuinique & humani iuris cognitione præſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeò Concilii libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ propriè reſeruatis liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras, ad Legatos noſtros ſcriptas, vltro permiſerimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractanda, definienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, à ſacroſancta Synodo ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, vt conſenſum eum planè à Domino effectum fuiſſe conſtiterit; [a] idque in noſtris, atque omnium oculis valdè mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in alma hac Vrbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt; laudeſque, & gratias diuinæ maieſtati meritò perſoluendas curauimus; cum eiuſmodi Concilii exitus ſpem magnam, & propè certam attulerit, fore, vt maiores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibuſque perueniant. Cum autem ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, [b] confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica Seſſione facto. Nos, ex Legatorum litteris prius, deindè poſt reditum eorum, ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ſanctique Spiri-

[a] *Pſal.* 117. [b] *In fine vltima Seſsionis.*

Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano vtilia, ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto, illa omnia & ſingula auctoritate Apoſtolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus; ſicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſeruarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis à ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque grauioribus, etiam priuationis, arbitrio noſtro infligendis, vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſuis Eccleſiarum Prælatis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, ciuitatibus, & diœceſibus, in iudicio, & extra iudicium diligenter obſeruent; & à ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinet, inuiolabiliter faciant obſeruari; contradictores quoslibet, & contumaces, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio. Ipſum verò chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, ceteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti obteſtamur, vt, qua pietate Concilio per Oratores ſuos adfuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio, diuini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reuerentia, ad eiuſdem Concilii exequenda, & obſeruanda decreta, Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & fauore ſuo adſint; neque aduerſantes ſanæ, ac ſalutari Concilii doctrinæ opiniones à populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitùs interdicant. Ad vitandum præterea peruerſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi vnicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilii commentarios, & interpretationes ſuas edere;

Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tàm eccleſiaſticis perſonis, cuiuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocumque honore, ac poteſtate præditis; Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis verò, quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, nè quis ſine auctoritate noſtra audeat vllos commentarios, gloſſas, adnotationes, ſcholia, vllumuè omninò interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis, aliouè quæſito colore, ſtatuere. Si cui verò in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere, viſum fuerit; [*a*] aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cuius auctoritatem [*b*] etiam ipſa ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus, parati, ſicut ea de nobis meritò confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere: Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neuè quis excuſatione ignorationis vti poſſit; volumus, & mandamus, vt hæ litteræ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur; &, poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur; ibique, vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur, relictis de more ibidem exem-

plis,

[a] *Deuter.* 17. [b] *Cap. de recipien. & obſeruan. Decret. Concil.*

plis, in alma Vrbe ad impreſſionem tradantur, quo commodiùs per Chriſtiani nominis prouincias, & regna diuulgari poſſint. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarii ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ, in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, ſeptimo kalend. Februarii, Pontificatus noſtri anno quinto.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego Fed. Card. Piſanus, Epiſcopus Oſtien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæſius, Epiſcopus Portuen.
Ego Ioan. Card. Moronus, Epiſcopus Tuſculan.
Ego Alex. Card. Farneſius, Vicecancell. Epiſcopus Sabin.

. . . .

. . . .

Ego R. Cardin. S. Angeli, Maior Pœnitent.

. . . .

. . . .

. . . .

Ego Ioan. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Ioan. Michael Card. Saracenus.

. . . .

Ego Ioan. Bapt. Cicada, Cardin. S. Clementis.
Ego Scipio, Cardinalis Piſarum.
Ego Ioan. Cardinalis Reumanus.
Ego F. Michael G. Cardin. Alexandrinus.
Ego F. Clemens, Cardin. Aracœli.
Ego I. Cardin. Sabellus.

. . . .

. . . .

Ege B. Cardinalis Saluiatus.

Ego

Ego Phil. Cardinalis Aburd.
Ego Ludou. Cardinalis Simoneta.

. . . .

. . . .

Ego F. Cardin. Pacieccus y de To.
Ego M. A. Cardinalis Amulius.
Ego Ioan. Franciſ. Cardin. de Gambara.
Ego Carolus Cardin. Borromæus.
Ego M. S. Cardin. Conſtant.
Ego Alphon. Cardin. Geſualdus.
Ego Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego Franciſcus Cardin. Conzaga.

. . . .

Ego Gui. Aſc. Diac. Cardinalis Cam.
Ego Vitellocius, Cardinalis Vitellius.

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Ant. Florebellus Lauellinus.

H. Cumyn.

CONSTITVTIONES
EX ANTIQVO IVRE
DESVMPTAE,
ET
PER CONCILIVM
SPECIATIM INNOVATÆ,
VNA CVM ALIIS QVATVOR
PII PAPÆ IV.
AD CONCILIVM
MAXIME SPECTANTIBVS.

INDEX CONSTITVTIONVM INNOVATARVM.

AD audientiam. Num. XVI.
Clerici qui. XIX.
Conſuetudinem. XXIII.
Cum capella. XXII.
Cum in cunctis. V.
Cum in cunctis §. inferiora. VI.
Cum præexcelſa. II.
De multa. X.
Exigit. XX.
Graue nimis eſt. IX.
Graue nimis gerimus. III.
In ſingulis. XXV.
Inter cetera. IV.
Licet Canon. VIII.
Nos, ne id. I.
Omnis vtriuſque. XIV.
Ordinarij. XI.
Periculoſo. XXIV.
Qualiter, & quando. XXI.
Quia contingit. XIII.
Quia nonnulli. VII.
Quoniam qui. XV.
Romana. XVIII.
Statutum. XXVI.
Volentes. XII.
Vt ij qui. XVII.

Symmachus lib. 10. Epiſt. 21.

Leges, quæ in bonum commune procedunt, numquam patiuntur occaſum.

LEO DECIMVS.

IN CONCILIO LATERANENSI.

SESSIONE X.

De impreſsione librorum.

Supra Seſſ. 4. Decret. de edit. & vſu ſacr. lib.

I. NOs, ne id, quod ad Dei gloriam, & fidei augumentum, ac bonarum artium propagationem ſalubriter eſt inuentum, in contrarium conuertatur, ac Chriſti fidelium ſaluti detrimentum pariat, ſuper librorum impreſſione curam noſtram habendam fore duximus, ne de cetero cum bonis ſeminibus ſpinæ coaleſcant, vel medicinis venena intermiſceantur. Volentes igitur de opportuno ſuper his remedio prouidere, hoc ſacro approbante Concilio, vt negotium impreſſionis librorum huiuſmodi eo proſperetur feliciùs, quo deinceps indago ſolertior diligentiùs, & cautiùs adhibeatur: ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, nullus librum aliquem, ſeu aliam quamcumque ſcripturam, tàm in Vrbe noſtra, quàm alijs quibuſuis ciuitatibus, & diœceſibus, imprimere, ſeu imprimi facere præſumat, niſi prius in Vrbe per Vicarium noſtrum, & ſacri Palatij Magiſtrum; in alijs verò ciuitatibus, & diœceſibus per Epiſcopum, vel alium habentem peritiam ſcientiæ libri, ſeu ſcripturæ huiuſmodi imprimendæ, ab eodem Epiſcopo ad id deputandum, ac Inquiſitorem hæreticæ prauitatis ciuitatis, ſiue diœceſis, in quibus librorum impreſſio huiuſmodi fieret, diligenter examinentur, & per eorum manu propria ſubſcriptionem, ſub excommunicationis ſententia, gratis, & ſine dilatione imponendam, approbentur. Qui autem ſecùs præſumpſerit, vltrà librorum impreſſorum amiſſionem, & illorum publicam combuſtionem, ac centum ducatorum fabricæ Principis

cipis Apoſtolorum de Vrbe, ſine ſpe remiſſionis, ſolutionem, ac anni continui exercitij impreſſionis ſuſpenſionem, excommunicationis ſententia innodatus exiſtat: ac demum ingraueſcente contumacia, taliter per Epiſcopum ſuum, vel Vicarium noſtrum reſpectiuè per omnia iuris remedia caſtigetur; quod alij eius exemplo ſimilia minimè attentare præſumant. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c. Datum Romæ in publica Seſſione ſolemniter celebrata anno Incarnationis Dominicæ 1515. 4. Maij, Pontificatus noſtri anno 3.

SIXTI QVARTI.

Conſtitutio prior de feſto Conceptionis Immaculatæ Virginis, ex libro tertio Extrauagantium Communium, tit. de Reliquijs, & Veneratione Sanctorum.

Supra Seſſ. 5. de peccato original.

II. CVm præexcelſa meritorum inſignia, quibus Regina cælorum, virgo Dei genitrix glorioſa, ſedibus prælata æthereis, ſideribus quaſi ſtella matutina perrutilans, deuotæ conſiderationis indagine perſcrutamur; & infra pectoris arcana reuoluimus, quod ipſa, vtpotè via miſericordiæ, mater gratiæ, & pietatis amica, humani generis conſolatrix, pro ſalute fidelium, qui delictorum onere grauantur, ſedula oratrix, & peruigil, ad Regem, quem genuit, intercedit: dignum, quin potiùs debitum reputamus, vniuerſos Chriſti fideles, vt omnipotenti Deo (cuius prouidentia eiuſ-

Vide Bullam Pij V. quæ incip. Super ſpecula 1570. Pauli 5. quæ incip. Regis pacifici. 1616. eiuſdem decretum in generali congregat. 1617. 31. Auguſti. Ne quis publicè affirmare audeat, Virginem peccaſſe in Adamo; extenſum poſtea ad actus priuatos à Gregor. XV. in generali congregat. 24. Maij 1622. data tamen facultate Fratribus Ordinis Prædicatorum, per Bullam quæ incip. Eximij atque ſingulares, eiuſdem anni, priuatim, & inter ſe dumtaxat eam quæſtionem agitandi. Vide Bullam Alexandri VII.

eiuſdem Virginis humilitatem ab æterno reſpiciens, pro concilianda ſuo auctori humana natura, lapſu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam ſui Vnigeniti habitaculum ſancti Spiritus præparatione conſtituit, ex qua carnem noſtræ mortalitatis pro redemptione populi ſui aſſumeret, & immaculata virgo nihilominus poſt partum remaneret) de ipſius immaculatæ Virginis mira conceptione gratias, & laudes referant, & inſtitutas propterea in Eccleſia Dei Miſſas, & alia diuina Officia dicant, & illis interſint, indulgentijs, & peccatorum remiſſionibus inuitare, vt exindè fiant eiuſdem Virginis meritis, & interceſſione diuinæ gratiæ aptiores. Hac igitur conſideratione inducti, eiuſdem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, auctoritate confiſi, auctoritate Apoſtolica hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli Chriſti fideles vtriuſque ſexus, qui Miſſam, & Officium Conceptionis eiuſdem Virginis glorioſæ, iuxta piam, deuotam, & laudabilem ordinationem dilecti filij Magiſtri Leonardi de Nogarolis, clerici Veronenſis, Notarij noſtri, & quæ deſuper à nobis emanauit, Miſſæ, & Officij huiuſmodi inſtitutionem, in die feſtiuitatis Conceptionis eiuſdem Virginis Mariæ, & per Octauas eius, deuotè celebrauerint, & dixerint, aut illis Horis canonicis interfuerint: quoties id fecerint, eamdem prorſus indulgentiam, & peccatorum remiſſionem conſequantur, quam iuxta felicis recordationis Vrbani IV. in Concilio Viennenſi approbatam, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones conſequuntur illi, qui Miſſam, & Horas canonicas in feſto Corporis, & Sanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti à primis Veſperis, & per illius Octauas, iuxta Romanæ Eccleſiæ conſtitutionem, celebrant, dicunt, aut Miſſæ, Officio, & Horis huiuſmodi interſunt, præſentibus perpetuis temporibus valituris. Datum Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1476. 3. Kalend. Martij, Pontificatus noſtri anno 6.

Conſtitutio altera.

III. GRaue nimis gerimus & moleſtum, cum ſiniſtra nobis de quibuſdam Eccleſiaſticis perſonis referuntur. Sed in eorum, qui ad euangelizandum verbum Dei ſunt deputati, exceſſibus prædicando commiſſis, eò grauiùs prouocamur, quò illi periculoſiùs remanent incorrecti; cum facilè deleri nequeant, qui multorum cordibus ſic publicè prædicando diffuſiùs, & damnabiliùs imprimuntur errores. Sanè cum ſancta Romana Eccleſia de intemeratæ, ſemperque Virginis Mariæ conceptione publicè feſtum ſolemniter celebret, & ſpeciale, ac proprium ſuper hoc Officium ordinauerit: nonnulli, vt accepimus, diuerſorum Ordinum Prædicatores, in ſuis ſermonibus ad populum publicè per diuerſas Ciuitates, & terras affirmare hactenus non erubuerunt, & quotidie prædicare non ceſſant, omnes illos, qui tenent, aut aſſerunt, eamdem glorioſam, & immaculatam Dei genitricem abſque originalis peccati macula fuiſſe conceptam, mortaliter peccare, vel eſſe hæreticos eiuſdem immaculatæ Conceptionis Officium celebrantes, audienteſque ſermones illorum, qui eam ſine huiuſmodi macula conceptam eſſe affirmant, peccare grauiter: ſed & præfatis prædicationibus non contenti, confectos ſuper his ſuis aſſertionibus libros in publicum ediderunt; ex quorum aſſertionibus, & prædicationibus non leuia ſcandala in mentibus fidelium exorta ſunt, & maiora meritò exoriri formidantur in dies. Nos igitur huiuſmodi temerarijs auſibus, ac peruerſis aſſertionibus, ac ſcandaloſis, quæ exindè in Dei Eccleſia exoriri poſſunt, quantum nobis ex alto conceditur, obuiare volentes, motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & certa ſcientia, huiuſmodi aſſertiones prædicatorum eorumdem, & aliorum quorumlibet, qui affirmare præſumerent, eos qui crederent, aut tenerent, eamdem Dei genitricem ab originalis peccati macula in ſua Conceptione præſeruatam fuiſſe, propterea alicuius hæreſis labe pollutos fore, vel mortaliter pecca-

peccare; aut huiuſmodi Officium Conceptionis celebrantes, ſeu huiuſmodi ſermones audientes, alicuius peccati reatum incurrere, vtpote falſas, & erroneas, & à veritate penitùs alienas, editoſque deſuper libros prædictos id continentes, quoad hoc, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium reprobamus, & damnamus: ac motu, ſcientia, & auctoritate prædictis ſtatuimus, & ordinamus, quod prædicatores verbi Dei, & quicumque alij, cuiuſcumque ſtatus, gradus, aut ordinis, ac conditionis fuerint, qui de cetero auſu temerario præſumpſerint in eorum ſermonibus ad populum, ſeu aliàs quomodolibet affirmare, huiuſmodi ſic per nos improbatas, & damnatas aſſertiones veras eſſe, aut dictos libros pro veris legere, tenere, vel habere, poſtquam de præſentibus ſcientiam habuerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, à qua ab alio, quàm à Romano Pontifice, niſi in mortis articulo, nequeant abſolutionis beneficium obtinere. Item motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus, ſimili pœnæ, ac cenſuræ ſubijcientes eos, qui auſi fuerint aſſererė, contrariam opinionem tenentes, videlicet glorioſam Virginem Mariam cum originali peccato fuiſſe conceptam, hæreſis crimen, vel peccatum incurrere mortale; cum nondum ſit à Romana Eccleſia, & Apoſtolica Sede deciſum: non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcumque, quibus communiter, vel diuiſim à Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, ac expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et ne de præmiſſis aliquando valeant ignorantiam allegare, volumus, quod locorum Ordinarij requiſiti, præſentes litteras in Eccleſijs conſiſtentibus in eorum ciuitatibus, & ſuarum diœceſum locis inſignibus, dum maior ibi multitudo populi ad diuina conuenerit, ſermonibus ad populum mandent & faciant publicari. Præterea, quia difficilè foret præſentes litteras ad ſingula loca, in quibus expediens fuerit, deferre: etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem litterarum tranſumpto, manu publici

blici Notarij confecto, & authentico alicuius prælati Eccleſiaſtici ſigillo munito, vbique ſtetur, prout ſtaretur eiſdem originalibus litteris, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ reprobationis, damnationis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ 1483. pridie Nonas Septembris Pontificatus noſtri anno 3.

CONCILIVM LATERANENSE SVB INNOCENTIO III.

Canone 10. de Prædicatoribus inſtituendis.

Supra Seſſ. 5. de reformat. cap. 2.

IV. INter cetera, quæ ſpectant ad ſalutem populi Chriſtiani, pabulum verbi Dei permaximè noſcitur ſibi eſſe neceſſarium, quia ſicut corpus materiali, ſic anima ſpirituali cibo nutritur; eo quod non in ſolo pane viuit homo, ſed in omni verbo, quod procedit de ore Dei: vnde cum ſæpè contingat, quod Epiſcopi, propter occupationes multiplices, vel inualetudines corporales, aut hoſtiles incurſiones, ſeu occaſiones alias (ne dicamus defectum ſcientiæ, quod in eis eſt reprobandum omninò, nec de cetero tolerandum) per ſe ipſos non ſufficiunt miniſtrare populo verbum Dei, maximè per amplas diœceſes, & diffuſas: generali conſtitutione ſancimus; vt Epiſcopi viros idoneos ad ſanctæ prædicationis officium ſalubriter exequendum aſſumant, potentes in opere, & ſermone, qui plebes ſibi commiſſas vice ipſorum, cum per ſe ijdem nequiuerint, ſolicitè viſitantes, eas verbo ædificent, & exemplo, quibus ipſi, cum indiguerint,

rint, neceſſaria miniſtrent, ne pro neceſſariorum defectu, compellantur deſiſtere ab incepto. Vndè præcipimus tàm in cathedralibus, quàm in alijs conuentualibus Eccleſijs viros idoneos ordinari, quos Epiſcopi poſſint coadiutores, & cooperatores habere, non ſolum in prædicationis officio, verum etiam in audiendis confeſſionibus, & pœnitentijs iniungendis, ac ceteris, quæ ad ſalutem pertinent animarum. Si quis autem hoc neglexerit adimplere, diſtrictæ ſubiaceat vltioni.

Lib. I. Decretal. tit. de electione, & electi poteſtate.

CAPVT VII.

Supra Seſſ. 7. de reformat. cap. I.

V. CVm in cunctis ſacris Ordinibus, & eccleſiaſticis miniſterijs, ſit ætatis maturitas, grauitas morum, & litterarum ſcientia inquirenda; multò fortius in Epiſcopo hæc oportet inquiri, qui ad aliorum curam poſitus, in ſe ipſo debet oſtendere, qualiter alios in domo Dei oporteat conuerſari. Eapropter, ne quod de quibuſdam pro neceſſitate temporis factum eſt, trahatur à poſteris in exemplum; præſenti decreto ſtatuimus, vt nullus in Epiſcopum eligatur, niſi qui iam trigeſimum annum ætatis exegerit, & de legitimo matrimonio ſit natus, qui etiam vita, & ſcientia commendabilis demonſtretur.

Ibid. §. Inferiora.

Supra Seſſ. 14. de reformat. cap. 12.

VI. INferiora etiam miniſteria, vt puta Decanatum, Archidiaconatum, & alia, quæ curam animarum habent annexam, nullus omninò ſuſcipiat, ſed nec parochialis Eccleſiæ regimen,

niſi qui iam vigeſimum quintum annum ætatis attigerit, & ſcientia, & moribus commendandus exiſtat: cum autem aſſumptus fuerit, ſi Archidiaconus in Diaconum, & Decanus, & reliqui admoniti, non fuerint præfixo à canonibus tempore in Presbyteros ordinati; & ab iſto remoueantur officio, & alijs conferatur, qui & velint, & poſſint illud conuenienter implere. Nec proſit eis appellationis refugium, ſi fortè in conſtitutionis iſtius transgreſſionem per appellationem voluerint ſe tueri: Hoc ſanè non ſolum de promouendis, ſed etiam de his, qui iam promoti ſunt, ſi canones non obſiſtant, præcipimus obſeruari.

Lib. 3. Decretalium, de clericis non reſidentibus.

CAPVT III.

Supra Seſſ. 7. de reformat. cap. 3.

VII. QVia nonnulli modum auaritiæ non ponentes, dignitates diuerſas eccleſiaſticas, & plures Eccleſias parochiales, contra ſacrorum canonum inſtituta nituntur accipere; vt cum vnum officium vix implere ſufficiant, ſtipendia ſibi vindicent plurimorum: ne id de cetero fiat, diſtrictius inhibemus. Cùm igitur Eccleſia, vel eccleſiaſticum miniſterium committi debuerit, talis ad hoc perſona quæratur, quæ reſidere in loco, & curam eius per ſeipſam valeat exercere. Quod ſi aliter actum fuerit, & qui receperit, quod contra ſacros canones accepit, amittat; & qui dederit, largiendi poteſtate priuetur.

In

In Sexto. De electione, & electi poteſtate.

CAPVT XIV.

Supra Seſſ.7.de reformat. cap.3.

VIII. LIcet Canon à felicis recordationis Alexandro Papa III. prædeceſſore noſtro editus, inter cetera ſtatuerit, vt nullus regimen Eccleſiæ parochialis ſuſcipiat, niſi vigeſimum quintum ætatis annum attigerit, ac ſcientia, & moribus commendandus exiſtat; quodque talis ad regimen aſſumptus huiuſmodi, ſi monitus, non fuerit præfixo à canonibus tempore in presbyterum ordinatus, à regiminis eiuſdem amoueatur officio, & alij conferatur. Quia tamen in obſeruatione Canonis memorati ſe multi exhibent negligentes; nos periculoſam illorum negligentiam volentes iuris executione ſuppleri, præſenti decreto ſtatuimus, vt nullus ad regimen parochialis Eccleſiæ aſſumatur, niſi ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate: Decernentes, collationes de parochialibus Eccleſijs ijs, qui non attigerint vigeſimum quintum annum, de cetero faciendas, viribus omninò carere. Is etiam qui ad huiuſmodi regimen aſſumetur, vt gregis ſibi crediti diligentiùs curam quærere poſſit, in parochiali Eccleſia, cuius Rector is extiterit, reſidere perſonaliter teneatur. Et intra annum à ſibi commiſſi regiminis tempore numerandum, ſe faciat ad ſacerdotium promoueri. Quod ſi intra idem tempus promotus non fuerit, Eccleſia ſibi commiſſa (nulla etiam præmiſſa monitione) ſit præſentis conſtitutionis auctoritate priuatus. Super reſidentia verò, vt præmittitur, facienda, poſſit Ordinarius gratiam diſpenſationis ad tempus facere, prout cauſa rationabilis id expoſcit.

Lib. 3. Decretalium, De præbendis, & dignitatibus.

CAPVT XXIX.

Supra Seſſ. 7. de reformat. cap. 3.

IX. GRaue nimis eſt, & abſurdum, quod quidam Eccleſiarum prælati, cum poſſint viros idoneos ad eccleſiaſtica beneficia promouere, aſſumere non verentur indignos, quibus nec morum honeſtas, nec litterarum ſcientia ſuffragatur, carnalitatis ſequentes affectum, non iudicium rationis. Vnde quanta Eccleſijs damna proueniant, nemo ſanæ mentis ignorat. Volentes igitur huic morbo mederi, præcipimus, vt, prætermiſſis, indignis, idoneos aſſumant, qui Deo, & Eccleſijs velint, & valeant gratum impendere famulatum: fiatque de hoc in prouinciali Concilio diligens inquiſitio annuatim; ita vt qui poſt primam, & ſecundam correptionem fuerit repertus culpabilis, à beneficijs conferendis per ipſum Concilium ſuſpendatur, inſtituta in eodem Concilio perſona prouida, & honeſta, quæ ſuſpenſi ſuppleat defectum in beneficijs conferendis. Et hoc ipſum circa Capitula, quæ in his deliquerint, obſeruetur. Metropolitani verò delictum, ſuperioris iudicio relinquatur ex parte Concilij nuntiandum. Vt autem hæc ſalubris prouiſio pleniorem conſequatur effectum huiuſmodi ſuſpenſionis ſententia, præter Romani Pontificis auctoritatem, aut proprij Patriarchæ, minimè relaxetur, vt in hoc quoque quatuor Patriarchales ſedes ſpecialiter honorentur.

Lib.3. Decretalium. De præbendis, & dignitatibus.

CAPVT XXVIII.

Supra Seſſ.7. de reformat. cap.4.

X. DE multa prouidentia fuit in Lateranenſi Concilio prohibitum, vt nullus diuerſas dignitates eccleſiaſticas, vel plures Eccleſias parochiales reciperet, contra ſacrorum Canonum inſtituta: alioquin recipiens ſic acceptum amitteret, & largiendi poteſtate conferens priuaretur. Quia verò propter præſumptiones, & quorumdam cupiditates, nullus hactenus, aut rarus, de prædicto ſtatuto fructus prouenit: nos euidentiùs, & expreſſius occurrere cupientes, præſenti decreto ſtatuimus, vt quicumque receperit aliquod beneficium, curam habens animarum annexam, ſi prius tale beneficium habebat, eo ſit ipſo iure priuatus: & ſi fortè illud retinere contenderit, etiam alio ſpolietur. Is quoque, ad quem prioris ſpectat donatio, illud poſt receptionem alterius liberè conferat, cui meritò viderit conferendum: & ſi vltra ſex menſes conferre diſtulerit, non ſolum ad alios ſecundum Lateranenſis Concilij ſtatutum eius collatio deuoluatur, verum etiam tantum de ſuis cogatur prouentibus in vtilitatem Eccleſiæ, cuius eſt illud beneficium, aſſignare, quantum à tempore vacationis ipſius conſtiterit eſſe perceptum. Hoc idem in perſonatibus eſſe decernimus obſeruandum: addentes, vt in eadem Eccleſia nullus plures dignitates, aut perſonatus habere præſumat, etiam ſi curam non habeant animarum. Circa ſublimes tamen, & litteratas perſonas, quæ maioribus beneficijs ſunt honorandæ, cum ratio poſtulauerit, per Sedem Apoſtolicam poterit diſpenſari.

In Sexto tit. 16. De officio Ordinarij.

CAPVT III.

Supra Seſſ.7.de reformat. cap.5.

XI. ORdinarij locorum ſubditos ſuos plures dignitates, vel Eccleſias, quibus animarum cura imminet, obtinentes, ſeu perſonatum, aut dignitatem cum alio beneficio, cui cura ſimilis eſt annexa, diſtrictè compellant diſpenſationes, auctoritate quarum huiuſmodi Eccleſias, perſonatus, ſeu dignitates canonicè tenere ſe aſſerunt, intra tempus pro facti qualitate ipſorum Ordinariorum moderandum arbitrio, exhibere. Quod ſi fortè iuſto impedimento ceſſante, nullam diſpenſationem intra idem tempus contigerit exhiberi, Eccleſiæ, beneficia, perſonatus, ſeù dignitates, quæ ſine diſpenſatione aliqua eo ipſo illicitè detineri conſtabit, per eos, ad quos eorum collatio pertinet, liberè perſonis idoneis conferantur. Ceterum ſi diſpenſatio exhibita ſufficiens euidenter appareat, exhibens nequaquam in beneficijs huiuſmodi, quæ canonicè obtinet, moleſtetur. Prouideat tamen Ordinarius, qualiter nec animarum cura in eiſdem Eccleſijs, perſonatibus, ſeu dignitatibus negligatur, nec beneficia ipſa debitis obſequijs defraudentur. Si verò de diſpenſationis exhibitæ ſufficientia dubitetur, ſuper hoc erit ad Sedem Apoſtolicam recurrendum: cuius eſt æſtimare, quem modum ſui beneficij eſſe velit. In conferendis inſuper perſonatibus, & dignitatibus, & alijs beneficijs curam habentibus animarum annexam, ijdem Ordinarij diligentiam illam obſeruent, vt perſonatum, dignitatem, vel aliud beneficium ſimilem curam habens animarum, alicui plura ſimilia obtinenti non ante conferre præſumant, quam eis ſuper obtentis diſpenſatio euidenter ſufficiens oſtendatur: qua etiam oſtenſa, ita demum ad collationem procedi volumus, ſi appareat per eamdem, quod is, cui eſt collatio

latio facienda, huiuſmodi perſonatum, dignitatem, vel beneficium retinere liberè valeat cum obtentis; vel ſi ea, quæ ſic obtinet, liberè, ac ſpontè reſignet. Aliter autem de perſonatibus, dignitatibus, & beneficijs talibus facta collatio nullius penitùs ſit momenti.

In ſexto. De priuilegijs.

C A P V T I.

Supra Seſſ. 7. de reformat. cap. 14.

XII. VOlentes libertatem (quam nonnullis Apoſtolica Sedes priuilegio exemptionis indulſit) ſic integram obſeruari, vt & illam alij non infringant, & ipſi eius limites non excedant; declaratione irrefragabili definimus, quod quantumcumque ſic exempti gaudeant libertate; nihilominus tamen ratione delicti, ſiue contractus, aut rei, de qua contra ipſos agitur, ritè poſſint coram locorum Ordinarijs conueniri, & illi quoad hoc ſuam in ipſos iuriſdictionem (prout ius exigit) exercere.

Numquid ergo carent omninò in his commodo libertatis? non vtique: quia nec coram Ordinarijs ipſis, dummodo ſit in loco exempto commiſſum delictum, vel contractus initus, aut res litigioſa, nec vbi domicilium habent, ſi alibi delinquant, vel contrahant, aut res ipſa conſiſtat, conueniri poſſunt aliquatenus ſuper iſtis: nec domiciliorum prætextu, locorum diœceſani (ſi vbi deliquerunt, vel contraxerunt, aut res ipſa conſiſtit, illi conueniantur) remittendi eos illuc, vel ipſis, vt illic reſpondeant, iniungendi habeant aliquam poteſtatem; ſaluis nihilominus caſibus alijs, in quibus eos Epiſcoporum iuriſdictioni ſubeſſe canonica præcipiunt inſtituta. Et idipſum decernimus circa illos, quibus, vt nonniſi ſub vno iudice teneantur de ſe conquerentibus reſpondere, Apoſtolico priuilegio eſt conceſſum. In eos autem, quibus, nè interdici, ſuſpendi, vel excommunicari à quoquam valeant, à Sede Apoſto-

lica

lica eſt indultum (ſicut ſunt religioſi quamplures) in quorum priuilegijs continetur, nè quiſquam Epiſcopus, vel Archiepiſcopus Monaſteriorum ſuorum Monachos pro vlla cauſa, vlloue loco interdicere, ſuſpendere, vel excommunicare præſumat: ijdem Ordinarij iuriſdictionem ſuam, quantum ad iſta, vbicumque illi fuerint, penitùs exercere non poſſint; niſi forſan ipſi Monachi ad Monaſteriorum ſuorum Prioratus Ordinarijs ijſdem ſubiectos fuerint deſtinati. Tunc enim etſi liberè poſſint ad eadem Monaſteria reuocari, ac tàm illorum, quàm ipſorum Prioratuum Monachi reputentur (cum non ſit inconueniens aliquem vtrobique locum habere Monachicum) vnum alteri ſubeſſe Monaſterio, vel ab ipſo noſcitur dependere; ratione tamen eorumdem Prioratuum dicti Ordinarij ſua iuriſdictione in ipſis etiam quoad præmiſſa (quamdiù morantur in ijs) licitè vti poſſunt.

In Clementinis, lib. 3. tit. De religioſis domibus.

Supra *Seſſ.* 7. de reformat. cap. 15. & *Seſſ.* 25. de reformat. cap. 8.

XIII. QVia contingit interdum, quod xenodochiorum, leproſariarum, eleemoſynariarum, ſeu hoſpitalium rectores, locorum ipſorum cura poſtpoſita, bona, res, & iura ipſorum interdum ab occupatorum, & vſurpatorum manibus excutere negligunt; quinimò ea collabi, & deperdi, domos, & ædificia ruinis deformari permittunt: & non attento, quod loca ipſa ad hoc fundata, & fidelium erogationibus dotata fuerunt, vt pauperes, infectique lepra reciperentur inibi, & ex prouentibus ſuſtentarentur illorum; id renuunt inhumaniter facere, prouentus eoſdem in vſus ſuos damnabiliter conuertentes: cum tamen ea, quæ ad certum vſum largitione ſunt deſtinata fidelium, ad illum debeant, non ad alium (ſalua quidem Sedis Apoſtolicæ auctoritate) conuerti: nos incuriam, & abuſum huiuſmodi deteſtantes;

ſtantes, hoc ſacro Concilio approbante ſancimus, vt ij, ad quos id de iure, vel ſtatuto in ipſorum fundatione locorum appoſito, aut ex conſuetudine præſcripta legitimè, vel priuilegio Sedis Apoſtolicæ pertinet, loca ipſa ſtudeant in prædictis omnibus ſalubriter reformare; ac occupata, deperdita, & alienata indebitè, in ſtatum reduci debitum faciant; & ad ipſarum miſerabilium perſonarum receptionem, & ſuſtentationem debitam, iuxta facultates, & prouentus locorum ipſorum, rectores prædictos compellere non omittant. In quo ſi fortè commiſerint negligentiam, vel defectum, Ordinarijs locorum iniungimus, vt etiam ſi pia loca prædicta exemptionis priuilegio munita conſiſtant, per ſe ipſos, vel alios impleant omnia præmiſſa, & ſingula; & rectores eoſdem vtique non exemptos, propria; exemptos verò, & alios priuilegiatos, Apoſtolica ad id auctoritate compellant. Contradictores, cuiuſcumque ſtatus, aut conditionis exiſtant, aut præbentes eiſdem circa præmiſſa conſilium, auxilium, vel fauorem, per cenſuram eccleſiaſticam, & alijs iuris remedijs compeſcendo; nullum tamen per hoc exemptionibus, & priuilegijs ipſis quoad alia præiudicium generando. Vt autem præmiſſa promptiùs obſeruentur, nullus ex locis ipſis ſæcularibus clericis in beneficium conferatur; etiam ſi de conſuetudine (quam reprobamus penitùs) hoc fuerit obſeruatum: niſi in illorum fundatione ſecus fuerit conſtitutum, ſeu per electionem ſit de rectore locis huiuſmodi prouidendum. Sed eorum gubernatio viris prouidis, idoneis, & boni teſtimonij committatur, qui ſciant, velint, & valeant loca ipſa, bona eorum, ac iura vtiliter regere, & eorum prouentus, & redditus in perſonarum vſum miſerabilium fideliter diſpenſare; & quos in vſus alios bona prædicta conuertere præſumptio veriſimilis non exiſtat: in quibus ſub obteſtatione diuini iudicij, illorum, ad quos dictorum locorum commiſſio pertinet, conſcientias oneramus. Illi etiam, quibus dictorum locorum gubernatio, ſeu adminiſtratio committetur, ad inſtar tutorum, & curatorum iuramentum præſtare, ac de locorum ipſorum bonis inuentaria conficere, & Ordinarijs, ſeu alijs, quibus ſubſunt

loca.

loca huiuſmodi, vel deputandis ab eis, annis ſingulis de adminiſtratione ſua teneantur reddere rationem. Quod ſi ſecus à quoquam fuerit attentatum, collationem, prouiſionem, ſeu ordinationem ipſam carere decernimus omni robore firmitatis. Præmiſſa verò ad hoſpitalia militarium Ordinum, aut religioſorum etiam aliorum, extendi minimè volumus. Quorum tamen hoſpitalium rectoribus in ſanctæ obedientiæ virtute mandamus, vt in illis ſecundum ſuorum Ordinum inſtituta, & antiquas obſeruantias prouidere pauperibus, & hoſpitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per ſuperiores eorum arcta diſtrictione cogantur: ſtatutis, aut conſuetudinibus quibuslibet non obſtantibus in præmiſſis. Ceterum noſtræ intentionis exiſtit, quod ſi quæ hoſpitalia, altare, vel altaria, & cœmiterium ab antiquo habentia, & presbyteros celebrantes, & ſacramenta eccleſiaſtica pauperibus miniſtrantes, ſeu ſi parochiales rectores conſueuerint in illis exercere præmiſſa, antiqua conſuetudo ſeruetur, quoad exercenda, & miniſtranda ſpiritualia ſupradicta.

Concilium Lateran. ſub Innocen. 3. De pœnit. & remiſſ.

CAPVT XXI.

Supra Seſſ. 13. de Sacram. Euchar. Can. 9. & Seſſ. 14. de Sacramen. pœnit. Can. 8.

XIV. Omnis vtriuſque ſexus fidelis, poſtquam ad annos diſcretionis peruenerit, omnia ſua ſolus peccata confiteatur fideliter, ſaltem ſemel in anno [a] proprio Sacerdoti; & iniunctam ſibi pœnitentiam ſtudeat pro viribus adimplere,

[a] *Id eſt parocho, cap. Vt dominicis, de paroch. cap. Nuper, de ſent. excommun. cap. Vices de treug. in Extrauag. comm. & cap. Inter cunctas, de priu. eod. Verum ad Epiſcopum extendi docent. cap. Et temporis* 16. *quæſt.* 1. *cap. Relatio* 21. *quæſt.* 1. *cap. Licet de ferÿs, & cap. Nullus, de paroch. quippe cui totius plebis animæ ſunt commiſſæ. cap. Quæcumque* 10. *quæſt.* 1. *& cap. Præcipimus.* 12. *quæſt.* 1.

plere, ſuſcipiens reuerenter ad minus in Paſcha Euchariſtiæ Sacramentum; niſi fortè de conſilio proprij Sacerdotis, ob aliquam rationabilem cauſam, ad tempus ab eius perceptione duxerit abſtinendum: alioquin & viuens ab ingreſſu Eccleſiæ arceatur, & moriens Chriſtiana careat ſepultura. Vndè hoc ſalutare ſtatutum frequenter in Eccleſijs publicetur, nè quiſpiam ignorantiæ cæcitate velamen excuſationis aſſumat. Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit iuſta de cauſa ſua confiteri peccata, licentiam prius poſtulet, & obtineat à proprio Sacerdote, cum aliter ille ipſum non poſſit ſoluere, vel ligare.

Lib. 3. Clemen. De vita, & honeſtate Clericorum.

Supra Seſſ. 14. de reformat. cap. 6.

XV. QVoniam qui abiectis veſtibus proprio congruentibus Ordini, alias aſſumere, & in publico portare rationabili cauſa ceſſante præſumit, profeſſorum illius Ordinis prærogatiua ſe reddit indignum; præſenti conſtitutione ſancimus, quod quicumque clericus virgata, vel partita veſte publicè vtetur (niſi cauſa rationabilis ſubſit) ſi beneficiatus extiterit, per ſex menſes à perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinet, ſit eo ipſo ſuſpenſus: ſi verò beneficiatus non fuerit, in ſacris tamen Ordinibus citra ſacerdotium conſtitutus, per idem tempus reddatur eo ipſo inhabilis ad eccleſiaſticum beneficium obtinendum.

Idem quoque cenſemus de clericis alijs, veſtem talem, ſimul & tonſuram publicè deferentibus clericalem. Dignitatem verò, perſonatum, ſeù beneficium aliud obtinens, cui cura immineat animarum, necnon ceteri in ſacerdotio conſtituti, ac religioſi quilibet, quos oportet per decentiam habitus extrinſeci morum intrinſecam honeſtatem oſtendere, ſi (præterquam ex cauſa rationabili) publicè veſtem ferant huiuſmodi, aut infulam, ſeù pileum lineum publicè portent in capite; ſint eo ipſo, beneficiati videlicet à perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinent, ſuſpenſi per annum; ce-

teri verò Sacerdotes, & Religioſi quilibet per idem tempus reddantur inhabiles ad quodcumque beneficium eccleſiaſticum obtinendum. Sed & tales, & ceteri quicumque Clerici vtentes epitogio, ſeu tabardo foderato vſque ad oram, & ita breui, quod veſtis inferior notabiliter videatur; epitogium ipſum ſæculares Clerici, & Religioſi adminiſtrationem habentes, teneantur intra menſem dare pauperibus: ceteri verò Religioſi adminiſtrationem non habentes, intra idem tempus illud teneantur ſuis Superioribus aſſignare, in pios vſus aliquos conuertendum. Alioquin beneficiati ſuſpenſionis, ceteri verò inhabilitatis pœnas prædictas per idem tempus ſe nouerint incurriſſe.

Huic inſuper adijcimus ſanctioni, vt Clerici, præſertim beneficiati, caligis ſcacatis, rubeis, aut viridibus publicè non vtantur.

Lib. 3. Decretal. De Eccleſijs ædificandis.

CAPVT III.

Supra Seſſ. 21. de reformat. cap. 4.

XVI. AD audientiam noſtram noueris perueniſſe, quod villa, quæ dicitur H. tantum perhibetur ab Eccleſia parochiali diſtare, vt tempore hiemali, cum pluuiæ inundant, non poſſint parochiani ſine magna difficultate ipſam adire: vnde non valent congruo tempore eccleſiaſticis intereſſe officijs. Quia igitur dicta Eccleſia ita dicitur redditibus abundare, quod, præter illius villæ prouentus, miniſter illius conuenienter valet ſuſtentationem habere; mandamus, quatenus ſi res ita ſe habet, Eccleſiam ibi ædifices, & in ea ſacerdotem, ſublato appellationis obſtaculo, ad præſentationem rectoris Eccleſiæ maioris cum canonico fundatoris aſſenſu inſtituas, ad ſuſtentationem ſuam eiuſdem villæ obuentiones eccleſiaſticas percepturum; prouidens tamen, vt competens in ea honor pro facultate loci matrici ſeruetur: quod qui-

quidem fieri poſſe videtur, cum eiuſdem villæ dominus viginti arras terræ frugiferæ velit ad vſus ſacerdotis conferre. Si verò perſona matricis Eccleſiæ virum idoneum præſentare diſtulerit, vel opus illud voluerit impedire; tu nihilominus facias idem opus ad perfectionem deduci, & virum bonum, appellationis ceſſante diffugio, inſtituere non omittas.

Lib. 1. Clement. De ætate, & qualitate, & ordine proficiendorum.

Supra Seſſ. 22. de reformat. cap. 4.

XVII. VT ij, qui diuinis, cathedralibus, vel collegiatis, ſæcularibus, vel regularibus Eccleſijs ſunt mancipati officijs, vel mancipabuntur in poſterum, ad ſuſcipiendos ſacros Ordines propenſius inducantur: Statuimus, vt nullus de cetero in huiuſmodi Eccleſijs vocem in Capitulo habeat (etiam ſi hoc ſibi ab alijs liberè concedatur,) niſi ſaltem in Subdiaconatus ordine fuerit conſtitutus. Illi verò, qui dignitates, perſonatus, officia, vel præbendas, quibus certi ordines ſunt annexi, pacificè nunc obtinent in eiſdem Eccleſijs, vel obtinuerint in futurum, niſi (iuſto impedimento ceſſante) ad huiuſmodi ordines ſe promoueri fecerint intra annum; ex tunc, donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earumdem; ipſiſque diſtributionum, quæ dantur ijs, qui certis horis interſunt, pars dimidia ſubtrahatur: non obſtantibus quibuslibet conſuetudinibus, vel ſtatutis. Pœnis alijs, quæ contra tales promoueri ad ordines recuſantes ſtatuuntur in iure, nihilominus in ſuo robore permanſuris.

In

In Sexto, lib. 2. tit. De appellationibus.

CAPVT III.

Supra Seſſ. 22. de reformat. cap. 7.

XVIII. ROmana Eccleſia, & infra. Cum Suffraganeorum Rhemenſis Eccleſiæ, ſuorumque officialium (qui generaliter de cauſis ad ipſorum forum pertinentibus eorum vices ſupplendo cognoſcunt) vnum & idem conſiſtorium, ſiue auditorium ſit cenſendum: ab ipſis officialibus, non ad dictos Suffraganeos (nè ab eiſdem ad ſe ipſos interponi appellatio videatur) ſed de iure ad Rhemenſem eſt curiam appellandum. Ab Archidiaconis verò, alijſque inferioribus prælatis Suffraganeis ſubiectis, eiſdem, & eorum officialibus, ad Suffraganeos ipſos debet, & non ad eamdem curiam (omiſſis dictis Suffraganeis) appellari; niſi aliud Rhemenſi Eccleſiæ de conſuetudine competat in hac parte. Cum autem ad præfatam curiam ab eorumdem Suffraganeorum, vel ſuorum officialium audientia fuerit appellatum; Rhemenſis Archiepiſcopus (qui pro tempore fuerit) vel officialis ipſius nullatenus in appellationis cauſa interpoſitæ ante definitiuam ſententiam citent partes, nec etiam alijs illam committent, appellationis eiuſdem cauſa probabili, ſeu legitima non expreſſa.

Si verò vocatis partibus, vel nullatenus, aut non intra decem dies poſt interlocutoriam, vel definitiuam ſententiam appellatum fuiſſe, ſeu aliquid aliud ſimile, ſicque non eſſe per appellationem ad eumdem Archiepiſcopum, vel eius officialem deuolutum negotium, proponatur: ijdem (niſi prius ipſis conſtiterit cauſam ipſam ad eos totaliter fuiſſe delatam) prohibere, nè in cauſa illa ad executionam procedatur ſententiæ, non præſumant.

Quod ſi obijciatur ex iniuſta cauſa, ſeu minus legitima, ante ſententiam appellationem interpoſitam extitiſſe, & ex eo non eſſe appellationem huiuſ-

modi

modi admittendam;nequeunt prædicti Archiepiſcopus, vel eius officialis prohibere, ne procedatur in cauſa, niſi prius appellatione recepta, velut emiſſa ex cauſa probabili, cognoſcere incipiant de cauſa huiuſmodi, an ſit vera. Si autem poſt ſententiam in caſibus à iure prohibitis (vtpotè à ſententia ſuper manifeſto, & notorio crimine, vel de quo quis in iure confeſſus extitit, promulgata) vel conſimilibus appellatum fuiſſe dicatur; poſſunt, nè ſententia executioni mandetur (poſtquam cognoſcere cœperint, vtrum ſit recipienda, vel non appellatio ab eo interpoſita) inhibere. In alium quoque, qui circa rem, de qua inter appellantem, & appellatum controuerſia vertitur, aliquid poſt eorum inhibitionem attentat; non valent, occaſione huiuſmodi iuriſdictionem aliquam vendicare. Cum verò is, qui ad Rhemenſem curiam ſuper aliqua cauſa vocem appellationis emittit, nihilominus in cauſis alijs Ordinarij ſui iuriſdictioni ſubijciatur: Rhemenſis Archiepiſcopus, vel officialis ipſius, nequaquam iuriſdictionem ipſam in alijs impediant, vt ab eiuſdem Ordinarij poteſtate totaliter eximant taliter appellantem. Debet autem ad eos ab Epiſcopis præfatæ prouinciæ ſuper cauſis, in quibus temporalem iuriſdictionem exercent, niſi fortè de conſuetudine, aut priuilegio, ſiue iure alio ſpeciali ſit appellandum ad alium, appellari. Sententias quoque interdicti, vel ſuſpenſionis, ſeu excommunicationis in appellantem ab eo, à quo appellatum proponitur, promulgatas, nullatenus, niſi vocatis partibus, & de appellatione legitimè cognito, reuocent, aut denuntient eſſe nullas. Cum autem ad Rhemenſem Archiepiſcopum ab audientia Suffraganei ſui ſuper aliqua cauſa fuerit ante ſententiam appellatum: idem Archiepiſcopus (poſtquam de appellatione cognita conſtiterit eam minus rationabilem extitiſſe) cauſam ad eundem Suffraganeum remittere non poſtponat.

Bonifa-

Bonifacius VIII. In Sexto, lib. 3. tit. 2. de Clericis coniugatis.

CAPVT VNIC.

Supra Seſſ. 23. de reformat. cap. 6.

XIX. CLerici, qui cum vnicis, & virginibus contraxerunt, ſi tonſuram, & veſtes deferant clericales, priuilegium retineant [a] Canonis ab Innocentio II. prædeceſſore noſtro editi in fauorem totius ordinis clericalis. Et cum iuxta [b] Pariſienſe Concilium nullus clericus diſtringi debeat, aut condemnari à iudice ſæculari; præſenti declaramus edicto, huiuſmodi clericos coniugatos pro commiſſis ab eis exceſſibus, vel delictis trahi non poſſe criminaliter, aut ciuiliter ad iudicium ſæculare: nec ab ipſis ſæcularibus iudicibus eos debere perſonaliter, vel etiam pecunialiter (nè per vnam viam concedatur eiſdem iudicibus, quod per aliam denegatur) vllatenus condemnari. In ceteris autem, vel niſi, vt præmittitur, tonſuram, vel veſtem deferant clericales, etiam in præmiſſis eos gaudere nolumus priuilegio clericali.

Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunenſi. In 6. lib. 3. tit. 20. De cenſibus, & exactionibus.

CAPVT II.

Supra Seſſ. 14. de reformat. cap. 3.

XX. EXigit peruerſorum audacia, vt non ſimus ſola delictorum prohibitione contenti, ſed etiam pœnam delinquentibus imponamus. Conſtitutionem itaque felicis recordationis Innocentij Papæ Quarti, prædeceſſoris noſtri, editam ſuper non recipiendis in pecunia procurationibus, ac ſuper receptione munerum viſitantibus, eorumque familiaribus interdicta, quam multorum

fertur

[a] *Si quis ſuadente,* 17. *quæſt.* 4. [b] *cap. Nullus de Foro comp. in* 6.

fertur temeritas prætetire; volentes inuiolabiliter obſeruari, eam decernimus pœnæ adiectione muniendam: Statuentes, vt vniuerſi & ſinguli, qui ob procurationem ſibi ratione viſitationis debitam, exigere pecuniam, vel etiam à volente recipere, vel aliàs conſtitutionem ipſam, recipiendo munera, ſiue viſitationis officio non impenſo, procurationem in victualibus, aut aliquid aliud procurationis occaſione violare præſumpſerint, duplum eius, quod receperint Eccleſiæ à qua id receperint, infra menſem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi duplum huiuſmodi vltra prædictum tempus reſtituere differentes, ingreſſum ſibi Eccleſiæ ſentiant interdictum. Inferiores verò ab officio, & beneficio nouerint ſe ſuſpenſos, quouſque de duplo huiuſmodi grauatis Eccleſiis plenariam ſatisfactionem impenderint, nullo eis in hac parte remiſſione, liberalitate, vel gratia ſuffragante.

Ex Concilio Lateranenſi [illegible] lib. 5. Decretalium, [illegible]

CAPVT [illegible]

Supra Seſſ. [illegible]

XXI. QVaIiter, & quando debeat Prælatus procedere ad inquirendum, & puniendum ſubditorum exceſſus, ex auctoribus noui, & veteris Teſtamenti colligitur euidenter, ex quibus poſtea proceſſerunt canonicæ ſanctiones; ſicut olim aperte diſtinximus, & nunc ſacri approbatione Concilii confirmamus. Legitur enim in Euangelio, quod villicus ille, qui diffamatus erat apud dominum ſuum, quaſi diſſipaſſet bona ipſius, audiuit ab illo: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuæ; iam enim non poteris villicare. Et in Geneſi Dominus ait: Deſcendam, & videbo, vtrum clamorem, qui venit ad me, opere

Luc. 16. *Gen. 18.*

In Sexto, lib. 2. tit. De appellationibus.

CAPVT III.

Supra Seſſ. 22. de reformat. cap. 7.

XVIII. ROmana Ecceleſia, & infra. Cum Suffraganeorum Rhemenſis Eccleſiæ, ſuorumque officialium (qui generaliter de cauſis ad ipſorum forum pertinentibus eorum vices ſupplendo cognoſcunt) vnum & idem conſiſtorium, ſiue auditorium ſit cenſendum: ab ipſis officialibus, non ad dictos Suffraganeos (nè ab eiſdem ad ſe ipſos interponi appellatio videatur) ſed de iure ad Rhemenſem eſt curiam appellandum. Ab Archidiaconis verò, alijſque inferioribus prælatis Suffraganeis ſubiectis, eiſdem, & eorum officialibus, ad Suffraganeos ipſos debet, & non ad eamdem curiam (omiſſis dictis Suffraganeis) appellari; niſi aliud Rhemenſi Eccleſiæ de conſuetudine competat in hac parte. Cum autem ad præfatam curiam ab eorumdem Suffraganeorum, vel ſuorum officialium audientia fuerit appellatum; Rhemenſis Archiepiſcopus (qui pro tempore fuerit) vel officialis ipſius nullatenus in appellationis cauſa interpoſitæ ante definitiuam ſententiam citent partes, nec etiam alijs illam committent, appellationis eiuſdem cauſa probabili, ſeu legitima non expreſſa.

Si verò vocatis partibus, vel nullatenus, aut non intra decem dies poſt interlocutoriam, vel definitiuam ſententiam appellatum fuiſſe, ſeu aliquid aliud ſimile, ſicque non eſſe per appellationem ad eumdem Archiepiſcopum, vel eius officialem deuolutum negotium, proponatur: ijdem (niſi prius ipſis conſtiterit cauſam ipſam ad eos totaliter fuiſſe delatam) prohibere, nè in cauſa illa ad executionam procedatur ſententiæ, non præſumant.

Quod ſi obijciatur ex iniuſta cauſa, ſeu minus legitima, ante ſententiam appellationem interpoſitam extitiſſe, & ex eo non eſſe appellationem huiuſ-

modi

modi admittendam; nequeunt prædicti Archiepiſcopus, vel eius officialis prohibere, ne procedatur in cauſa, niſi prius appellatione recepta, velut emiſſa ex cauſa probabili, cognoſcere incipiant de cauſa huiuſmodi, an ſit vera. Si autem poſt ſententiam in caſibus à iure prohibitis (vtpotè à ſententia ſuper manifeſto, & notorio crimine, vel de quo quis in iure confeſſus extitit, promulgata) vel conſimilibus appellatum fuiſſe dicatur; poſſunt, nè ſententia executioni mandetur (poſtquam cognoſcere cœperint, vtrum ſit recipienda, vel non appellatio ab eo interpoſita) inhibere. In alium quoque, qui circa rem, de qua inter appellantem, & appellatum controuerſia vertitur, aliquid poſt eorum inhibitionem attentat; non valent, occaſione huiuſmodi iuriſdictionem aliquam vendicare. Cum verò is, qui ad Rhemenſem curiam ſuper aliqua cauſa vocem appellationis emittit, nihilominus in cauſis alijs Ordinarij ſui iuriſdictioni ſubijciatur: Rhemenſis Archiepiſcopus, vel officialis ipſius, nequaquam iuriſdictionem ipſam in alijs impediant, vt ab eiuſdem Ordinarij poteſtate totaliter eximant taliter appellantem. Debet autem ad eos ab Epiſcopis præfatæ prouinciæ ſuper cauſis, in quibus temporalem iuriſdictionem exercent, niſi fortè de conſuetudine, aut priuilegio, ſiue iure alio ſpeciali ſit appellandum ad alium, appellari. Sententias quoque interdicti, vel ſuſpenſionis, ſeu excommunicationis in appellantem ab eo, à quo appellatum proponitur, promulgatas, nullatenus, niſi vocatis partibus, & de appellatione legitimè cognito, reuocent, aut denuntient eſſe nullas. Cum autem ad Rhemenſem Archiepiſcopum ab audientia Suffraganei ſui ſuper aliqua cauſa fuerit ante ſententiam appellatum: idem Archiepiſcopus (poſtquam de appellatione cognita conſtiterit eam minus rationabilem extitiſſe) cauſam ad eundem Suffraganeum remittere non poſtponat.

Boniſa-

Bonifacius VIII. In Sexto, lib. 3. tit. 2. de Clericis coniugatis.

CAPVT VNIC.

Supra Seſſ. 23. de reformat. cap. 6.

XIX. Clerici, qui cum vnicis, & virginibus contraxerunt, ſi tonſuram, & veſtes deferant clericales, priuilegium retineant [a] Canonis ab Innocentio II. prædeceſſore noſtro editi in fauorem totius ordinis clericalis. Et cum iuxta [b] Pariſienſe Concilium nullus clericus diſtringi debeat, aut condemnari à iudice ſæculari; præſenti declaramus edicto, huiuſmodi clericos coniugatos pro commiſſis ab eis exceſſibus, vel delictis trahi non poſſe criminaliter, aut ciuiliter ad iudicium ſæculare: nec ab ipſis ſæcularibus iudicibus eos debere perſonaliter, vel etiam pecunialiter (nè per vnam viam concedatur eiſdem iudicibus, quod per aliam denegatur) vllatenus condemnari. In ceteris autem, vel niſi, vt præmittitur, tonſuram, vel veſtem deferant clericales, etiam in præmiſſis eos gaudere nolumus priuilegio clericali.

Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunenſi. In 6. lib. 3. tit. 20. De cenſibus, & exactionibus.

CAPVT II.

Supra Seſſ. 14. de reformat. cap. 3.

XX. Exigit peruerſorum audacia, vt non ſimus ſola delictorum prohibitione contenti, ſed etiam pœnam delinquentibus imponamus. Conſtitutionem itaque felicis recordationis Innocentij Papæ Quarti, prædeceſſoris noſtri, editam ſuper non recipiendis in pecunia procurationibus, ac ſuper receptione munerum viſitantibus, eorumque familiaribus interdicta, quam multorum

fertur

[a] *Si quis ſuadente,* 17. *quæſt.* 4. [b] *cap. Nullus de Foro comp. in* 6.

fertur temeritas præterire; volentes inuiolabiliter obſeruari, eam decernimus pœnæ adiectione iuuandam: Statuentes, vt vniuerſi & ſinguli, qui ob procurationem ſibi ratione viſitationis debitam, exigere pecuniam, vel etiam à volente recipere, vel alias conſtitutionem ipſam, recipiendo munera, ſiue viſitationis officio non impenſo, procurationem in victualibus, aut aliquid aliud procurationis occaſione, violare præſumpſerint, duplum eius, quod receperint Eccleſiæ à qua id receptum fuerit, intra menſem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Patriarchæ, Archieqiſcopi, Epiſcopi, duplum ipſum vltra prædictum tempus reſtituere differentes, ingreſſum ſibi Eccleſiæ ſentiant interdictum. Inferiores verò ab officio, & beneficio nouerint ſe ſuſpenſos, quouſque de duplo huiuſmodi grauatis Eccleſijs plenariam ſatisfactionem impendant, nulla eis in hoc dantium remiſſione, libertate, ſeu gratia valitura.

Ex Concilio Lateranen. ſub Innocent. III. cap. 8. & lib. 5. Decretalium, tit. 1. De accuſationibus, & inquiſitionibus.

CAPVT XXIV.

Supra Seſſ. 24. de reformat. cap. 5.

XXI. QValiter, & quando debeat Prælatus procedere ad inquirendum, & puniendum ſubditorum exceſſus, ex auctoribus noui, & veteris Teſtamenti colligitur euidenter, ex quibus poſteà proceſſerunt canonicæ ſanctiones; ſicut olim apertè diſtinximus, & nunc ſacri approbatione Concilij confirmamus. Legitur enim in Euangelio, quod villicus ille, qui diffamatus erat apud dominum ſuum quaſi diſſipaſſet bona ipſius, audiuit ab illo: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuæ; iam enim non poteris villicare. Et in Geneſi Dominus ait: Deſcendam, & videbo, vtrum clamorem, qui venit ad me,

O opere

Lucæ 16. Geneſ. 28.

opere compleuerunt. Ex quibus auctoritatibus manifeſtè comprobatur, quod non ſolùm cum ſubditus, verumetiam cum prælatus excedit, ſi per clamorem, & famam ad aures ſuperioris peruenerit, non quidem à maleuolis, & maledicis, ſed à prouidis, & honeſtis; nec ſemel tantum, ſed ſæpè (quod clamor innuit, & diffamatio manifeſtat) debet coram Eccleſiæ ſenioribus veritatem diligentius perſcrutari; vt ſi rei popoſcerit qualitas, canonica diſtrictio culpam feriat delinquentis, non tamquam ſit auctor, & iudex, ſed quaſi deferente fama, vel denuntiante clamore, officij ſui debitum exequatur. Licet autem hoc ſit obſeruandum in ſubditis; diligentius tamen obſeruandum eſt in Prælatis, qui quaſi ſignum ſunt poſiti ad ſagittam. Et quia non poſſunt omnibus complacere, cum ex officio teneantur non ſolùm arguere, ſed etiam increpare; quin etiam interdum ſuſpendere, nonnunquam verò ligare; frequenter odium multorum incurrunt, & inſidias patiuntur. Ideò Sancti Patres prouide ſtatuerunt, vt accuſatio Prælatorum non facilè admittatur; nè concuſſis columnis, corruat ædificium; niſi diligens adhibeatur cautela, per quam non ſolùm falſæ, ſed etiam malignæ criminationi ianua præcludatur. Verum ita voluerunt prouidere Prælatis, nè criminarentur iniuſtè, vt tamen cauerent, nè delinquerent inſolenter, contra morbum vtrumque inuenientes congruam medicinam; videlicet, vt criminalis accuſatio, quæ ad diminutionem capitis (ideſt degradationem) intenditur, niſi legitima præcedat inſcriptio, nullatenus admittatur. Sed cum ſuper exceſſibus ſuis quiſquam fuerit infamatus, ita vt iam clamor aſcendat, qui diutius ſine ſcandalo diſſimulari non poſſit, vel ſine periculo tolerari; abſque dubitationis ſcrupulo, ad inquirendum, & puniendum eius exceſſus, non ex odij fomite, ſed charitatis procedatur affectu; quatenus ſi fuerit grauis exceſſus, etſi non degradetur ab ordine, ab adminiſtratione tamen amoueatur omninò: quod eſt, ſecundum euangelicam ſententiam, à villicatione villicum amoueri, qui non poteſt villicationis ſuæ dignam reddere rationem. Debet igitur eſſe præſens is contra quem facienda eſt inquiſitio, niſi ſe

Thren. 3. per

per contumaciam abſentauerit: & exponenda ſunt ei illa capitula, de quibus fuerit inquirendum, vt facultatem habeat defendendi ſeipſum. Et non ſolùm dicta, ſed etiam nomina ipſa teſtium ſunt ei, vt quid, & à quo ſit dictum appareat, publicanda: nec non exceptiones, & replicationes legitimæ admittendæ, nè per ſuppreſſionem nominum, infamandi, per exceptionum verò excluſionem, deponendi falſum, audacia præbeatur. Ad corrigendos itaque ſubditorum exceſſus, tantò diligentius debet Prælatus aſſurgere, quantò damnabilius eorum offenſas deſereret incorrectas: contra quos, vt de notorijs exceſſibus taceatur, etſi tribus modis poſſit procedi, per accuſationem videlicet, denunciationem, & inquiſitionem eorum: vt tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela; nè fortè per leue compendium ad graue diſpendium veniatur: ſicut accuſationem legitima præcedere debet inſcriptio, ſic & denuntiationem charitatiua admonitio, & inquiſitionem clamoſa inſinuatio præuenire; illo ſemper adhibito moderamine, vt iuxta formam iudicij, ſententiæ quoque forma dictetur. Hunc tamen ordinem circa regulares perſonas non credimus vſquequaque ſeruandum, quæ, cum cauſa requirit, faciliùs, & liberiùs à ſuis poſſunt adminiſtrationibus amoueri.

Lib. 5. Decretal. tit. 33. De priuilegijs, & exceſſ. priu.

CAPVT XVI.

Supra Seſſ. 24. de reformat. cap. 11.

XXII. CVm capella Ducis Burgundiæ gaudere dicatur huiuſmodi priuilegio, quod nullus Archiepiſcopus, vel Epiſcopus in perſonas Canonicorum eiuſdem capellæ ſuſpenſionis, vel excommunicationis, aut interdicti, ſententias audeat promulgare: quidam capellæ ſupradictæ Canonici, qui Parochiales Eccleſias à te tenent,

occaſione priuilegij prælibati, in his etiam, quarum iuriſdictio ad te pertinet, ita ſe dicunt exemptos, vt quantumcumque grauiter interdum excedant, tuæ correctioni recuſent, & ſententiæ ſubiacere. Quocirca mandamus, quatenus in quantum exempti ſunt, eiuſdem ratione capellæ, Apoſtolicis priuilegijs deferas reuerenter; ſed in quantum ratione parochialium Eccleſiarum, vel alias, iuriſdictionem tuam reſpicere dignoſcuntur, officii tui debitum in eoſdem liberè proſequaris.

In Sexto, lib. 3. titul. 3. De clericis non reſidentibus.

CAPVT VNIC.

Supra Seſſ. 24. de reformat. cap. 12.

XXIII. Conſuetudinem, quæ in quibuſdam partibus inoleuit, qua canonici, & alij beneficiati, ſeu clerici cathedralium, & aliarum collegiatarum Eccleſiarum, diſtributiones quotidianas (quæ alias manualia beneficia, ſeu victualia nuncupantur, & tantum reſidentibus tribuuntur) qualitercumque in ciuitatibus, ſeu alijs locis (in quibus ipſæ conſiſtunt Eccleſiæ) ſint præſentes, licet diuinis officijs non interſint, ex integro percipiunt, ac ſi continuè in ipſis Eccleſijs, in eiſdem officijs deſeruirent, penitùs improbantes: Statuimus, vt diſtributiones ipſæ quotidianæ, in quibuſcumque rebus conſiſtant, canonicis, ac alijs beneficiatis, & clericis Eccleſiarum ipſarum, qui eiſdem officijs in ipſis Eccleſijs adfuerint, tribuantur iuxta Eccleſiæ cuiuslibet ordinationem rationabilem iam factam, ſeu etiam faciendam: qui vero aliter de diſtributionibus ipſis quidquam receperit (exceptis illis, quos infirmitas, ſeu iuſta, & rationabilis corporalis neceſſitas, aut euidens Eccleſiæ vtilitas excuſaret) rerum ſic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas ſuas; imò ad omnium reſtitutionem, quæ contra huiuſmodi conſtitutionem noſtram receperit, teneatur. De diſtributionibus etiam pro defun-

defunctorum anniuerſarijs largiendis idem decernimus obſeruandum.

In Sexto, lib. 3. tit. 16. De ſtatu regularium.

CAPVT VNIC.

Supra Seſſ. 25. de regul. & monial. cap. 8.

XXIV. PEriculoſo, & deteſtabili quarumdam monialium ſtatui (quæ honeſtatis laxatis habenis, & monachali modeſtia, ſexuſque verecundia, impudenter abiectis, extra ſua monaſteria nonnumquam per habitacula ſæcularium perſonarum diſcurrunt, & frequenter intra eadem monaſteria perſonas ſuſpectas admittunt, in illius, cui ſuam integritatem voluntate ſpontanea deuouerunt, grauem offenſam, religionis opprobrium, & ſcandalum plurimorum) prouidere ſalubriter cupientes; præſenti conſtitutione perpetuo irrefragabiliter valitura, ſancimus, vniuerſas, & ſingulas moniales, præſentes, atque futuras, cuiuſcumque Religionis ſint, vel Ordinis, in quibuslibet mundi partibus exiſtentes, ſub perpetua in ſuis monaſterijs debere de cetero permanere clauſura: ita quod nulli earum religionem tacitè, vel expreſsè profeſſæ, ſit, vel eſſe valeat quacumque ratione, vel cauſa (niſi fortè tanto, & tali morbo euidenter earum aliquam laborare conſtaret, quod non poſſet cum alijs abſque graui periculo, ſeu ſcandalo commorari) monaſteria ipſa deinceps egrediendi facultas: nullique aliquatenus inhoneſtæ perſonæ, nec etiam honeſtæ (niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius, ad quem pertinuerit, ſpeciali licentia) ingreſſus, vel acceſſus pateat ad eaſdem: vt ſic à publicis, & mundanis conſpectibus ſeparatæ, omninò ſeruire Deo valeant liberiùs, & (laſciuiendi opportunitate ſublata) eidem corda ſua, & corpora in omni ſanctimonia diligentiùs cuſtodire. Sanè vt hoc ſalutare ſtatutum commodiùs valeat obſeruari,

diſtrictiùs inhibemus, ne in monaſterijs Ordinum non mendicantium, aliquæ recipiantur de cetero in ſorores, niſi quot poterunt de ipſorum monaſteriorum bonis, ſiue prouentibus abſque penuria ſuſtentari: ſi ſecus actum fuerit, irritum decernentes.

Verum quando Abbatiſſa, vel Prioriſſa cuiuſuis monaſterij, pro feudo, quod monaſterium ipſum tenet ab aliquo Principe, ſeu domino temporali, ſibi debebit homagium, vel fidelitatis ſacramentum præſtare (niſi, quod per procuratorem illud præſtet, poſſit efficere apud eum) de monaſterio cum honeſta, & decenti ſocietate exire poterit eo caſu licenter, homagio facto, quamprimùm commodè poterit, ſeu fidelitatis præſtito ſacramento, ad ipſum monaſterium è veſtigio reuerſura: ſic quod in fraudem reſidentiæ, ſiue moræ clauſtralis nihil fiat omninò.

Porrò ne moniales cauſam, ſeu occaſionem habeant euagandi, Principes ſæculares, ac alios dominos temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccaminum nihilominus ſuadentes, quod Abbatiſſas ipſas, & Prioriſſas, ac moniales quaſcumque, monaſteriorum ſuorum curam, adminiſtrationem, negotiaue gerentes, quibuſcumque nominibus cenſeantur, per procuratores in ſuis tribunalibus, ſeu curijs litigare permittant: ne pro conſtituendis procuratoribus (qui adornati in aliquibus partibus nuncupantur) ſeu alijs eiuſmodi eaſdem oporteat euagari. Si qui verò contra præſumpſerint, exhortationi huiuſmodi rationabili, atque ſanctæ obtemperare nolentes, cum ſit iuri contrarium, quod mulieres (præſertim Religioſæ) per ſeipſas litigare cogantur, & à via deuiet honeſtatis, & periculum animarum inducat; ad hoc per ſuos Ordinarios eccleſiaſticos cenſura eccleſiaſtica compellantur. Epiſcopis autem, & alijs prælatis ſuperioribus, & inferioribus quibuſcumque iniungimus, quod & ipſi cauſas, ſeu negotia, quæ præfatæ moniales habebunt agere, coram ipſis, aut in curijs eorumdem, ſiue ſint homagia, fidelitatis ſacramenta, lites, vel quidquid aliud, ipſa per procuratores earum fieri faciant, & tractari.

Et

Et quoniam parum eſſet condere iura, niſi eſſent, qui ea executioni debitæ demandarent; Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis vniuerſis diſtrictè in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ præcipiendo mandamus, quatenus eorum quilibet in ciuitate, ac diœceſi propria, in monaſterijs monialium ſibi ordinario iure ſubiectis, ſua; in ijs verò quæ ad Romanam immediatè ſpectant Eccleſiam, Sedis Apoſtolicæ auctoritate; Abbates verò, & alij tam exempti, quam non exempti Prælati, Eccleſiarum, monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque, in monaſterijs huiuſmodi ſibi ſubiectis, de clauſura conuenienti, vbi non eſt, ipſorum monaſteriorum expenſis, & fidelium eleemoſynis, quas ad hoc procurent, diligentius facienda, & de ipſis monialibus includendis, quamprimum commodè poterunt prouideré, procurent: ſi diuinæ, ac noſtræ indignationis voluerint acrimoniam euitare: contradictores, atque rebelles per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: inuocato ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſæcularis. Per hoc autem in monaſterijs exemptis Ordinarij locorum, quoad alia, nullam ſibi credant iuriſdictionem, vel poteſtatem aliquatenus attributam.

Ex Innocentio III. in Concilio Lateranenſi cap. 12. & lib. 3. Decretal. tit. 35. de ſtat. monachorum.

CAPVT VII.

Supra Seſſ. 25. de regul. & monial. cap. 8.

XXV. IN ſingulis regnis, ſiue prouincijs fiat de triennio in triennium, ſaluo iure diœceſanorum Pontificum, commune Capitulum Abbatum, atque Priorum, Abbates proprios non habentium, qui non conſueuerunt tale Capitulum

celebrare: ad quod vniuerſi conueniant, præpeditionem canonicam non habentes, apud vnum de monaſterijs ad hoc aptum; hoc adhibito moderamine, vt nullus eorum plus quam ſex euictiones, & octo perſonas adducat. Aduocent autem charitatiuè in huius nouitatis primordijs duos Ciſtercienſis Ordinis Abbates vicinos, ad præſtandum ſibi conſilium, & auxilium opportunum, cum ſint in huiuſmodi Capitulis celebrandis ex longa conſuetudine plenius informati. Qui abſque contradictione duos ſibi de ipſis aſſocient, quos viderint expedire. Ac ipſi quatuor præſint Capitulo vniuerſo, ita quod ex hoc nullus eorum auctoritatem prælationis aſſumat: vnde, cum expedierit, prouida poſſint deliberatione mutari. Huiuſmodi verò Capitulum aliquot certis diebus continuè iuxtà morem Ciſtercienſis Ordinis celebretur, in quo diligens habeatur tractatus de reformatione Ordinis, & obſeruantia regulari: & quod ſtatutum fuerit, illis quatuor approbantibus, ab omnibus inuiolabiliter obſeruetur, omni excuſatione, & contradictione, ac appellatione remotis; prouiſo nihilominus vbi ſequenti termino debeat Capitulum celebrari: & qui conuenerint, vitam ducant communem, & faciant proportionabiliter ſimul omnes communes expenſas: ita quod ſi non omnes potuerint in eiſdem, ſaltem plures ſimul in diuerſis domibus commorentur. Ordinentur etiam in eodem Capitulo religioſæ, ac circumſpectæ perſonæ, quæ ſingulas abbatias eiuſdem regni, ſiue prouinciæ, non ſolum monachorum, ſed etiam monialium, ſecundum formam ſibi præfixam, vice noſtra ſtudeant viſitare, corrigentes, & reformantes, quæ correctionis, & reformationis officio viderint indigere; ita quod ſi rectorem loci cognouerint ab adminiſtratine penitus amouendum, denuntient Epiſcopo proprio, vt illum amouere procuret: quod ſi non fecerit, ipſi viſitatores hoc referant ad Apoſtolicæ Sedis examen. Hoc ipſum regulares canonicos ſecundum ordinem ſuum volumus, & præcipimus obſeruare. Si vero in hac nouitate quidquam difficultatis emerſerit, quod per prædictas perſonas nequeat expediri, ad Apoſtolicæ Sedis iudicium abſque ſcandalo referatur; ceteris irrefra-

irrefragabiliter obſeruatis, quæ concordi fuerint deliberatione prouiſa.

Porrò diœceſani Epiſcopi monaſteria ſibi ſubiecta ita ſtudeant reformare, vt cum ad ea prædicti viſitatores acceſſerint, plus in illis inueniant, quod commendatione, quam quod correctione ſit dignum: attentiſſime præcauentes, ne per eos dicta monaſteria indebitis oneribus aggrauentur. Quia ſic volumus ſuperiorum iura ſeruari, vt inferiorum nolimus iniurias ſuſtinere. Ad hoc diſtricte præcipimus tam diœceſanis Epiſcopis, quam perſonis, quæ præerunt Capitulis celebrandis, vt per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione remota, compeſcant aduocatos, patronos, vicedominos, rectores, & conſules, magnates, & milites, ſeu quoslibet alios, ne monaſteria præſumant offendere in perſonis, ac rebus. Et ſi forſitan offenderint, eos ad ſatisfactionem compellere non omittant, vt liberius, & quietius omnipotenti Deo valeant famulari.

In Sexto, lib. 1. tit. 3. De reſcriptis.

CAPVT XI.

Supra Seſſ. 25. de reformat. cap. 10.

XXVI. Statutum quod circa indices à Sede Apoſtolica deputandos nuper edidimus, cum quædam contenta in eo, quæ pro communi vtilitate celebrantur inducta (ſicut experientia docuit) tendere dignoſcantur ad noxam; ſanctione præſenti, quam irrefragabiliter obſeruari mandamus, ſuadente vtilitate, in melius duximus reformandum. Sancimus igitur, vt nullis, niſi dignitate præditis, aut perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum cathedralium canonicis, cauſæ auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum eius, de cetero committantur: nec audiantur alibi, quàm in ciuitatibus, vel locis inſignibus, vbi poſſit commodè copia peritorum haberi.

BVLLA S. D. N. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI,

Super forma iuramenti profeſſionis fidei.

PIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI.

ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium, requirit, vt ea, quæ Dominus omnipotens, ad prouidam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis, diuinitùs inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem omnes, quos deinceps cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſijs præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuſcumque beneficijs Eccleſiaſticis, curam animarum habentibus prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei profeſſionem facere, ſeque in Romanæ Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur. Nos volentes, etiam per quoſcumque, quibus de monaſterijs, conuentibus, domibus, & alijs quibuſcumque locis, Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo prouidebitur, idem ſeruari, & ad hoc, vt vnius eiuſdem fidei profeſſio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque, & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes, in hoc alicui minimè deſiderari; formam ipſam, præſentibus annotatam, publicari, & vbique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius

Qui præterea ad fidei profeſſionem teneantur, declarat Bulla Pij 5. In ſacroſancta. 1564.

ſius Concilij, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſeruari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formam, profeſſionem prædictam ſolemniter fieri, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtrictè præcipiendo mandamus, huiuſmodi ſub tenore. [a] EGO N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet: Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium: & in vnum Dominum Ieſum Christum, filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælis; & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas; & aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris; & iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophœtas: & vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum; & expecto reſurrectionem mortuorum; & vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto; nec eam vmquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto, Domino noſtro, inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet

[a] *Cap. Ego N. de iure iurando.*

non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre; & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis; atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem; quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vna cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiſſimè aſſero, imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper virginis, nec non aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe; illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco; Romanoque Pontifici, beati Petri, Apoſtolorum Principis, ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cetera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor; ſimulque contraria omnia, atque

hære-

hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſimè (Deo adiuuante) retineri, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia. Volumus autem, quod præſentes litteræ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur. Et vt omnibus faciliùs pateant, in eius Quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Idibus Nouembris Pontificatus noſtri anno quinto.

Feder. Cardinalis Cæſius.

Ca. Glorierius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ litteræ Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, die verò Sabbati, nona menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pij Papæ quarti, anno quinto.

A. Lomelinus cuſtos.

BVLLA

BVLLA S. D. N. D. PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVARTI.

Super declaratione temporis ad obſeruanda decreta ſacri, œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac canones, auctoritas, atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis, & debet, & ſolet accedere: ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sedis iudicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras peruenit, multos eſſe, qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini, ad reformationem, & ius poſitiuum dumtaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare; illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales, diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros Ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales Eccleſias, aliaque beneficia eccleſiaſtica, quæ eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda; & ad complures res huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, iuſque poſitiuum tantum ſpectantes, quæ obſeruari, aut euitari debeant. Nos itaque, vt omnis controuerſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu

in

in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub finem menſis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam Sedem obſeruari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendatèque imprimendis neceſſariò conſumptum fuit, & iure etiam communi ſancitum eſt, vt Conſtitutiones nouæ vim, non niſi poſt certum tempus, obtineant; æquum nobis, & iuſtum viſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, iuſque poſitiuum dumtaxat ſpectantia, à Kalendis Maij proximè præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam: atque ita Apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, alijſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, quintodecimo Kalendarum Auguſti, Pontificatus noſtri anno quinto.

Feder. Cardin. Caſius.

Ca. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Indictione ſeptima, die verò vigeſimo menſis Iulij, Pontificatus ſanctiſſimi

in

in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pij, Diuina prouidentia Papæ Quarti, anno quinto, retroſcriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & ſancti Ioannis Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ. Per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum, prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici, Magiſter Curſorum.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D.PII, DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ IV.

Per quem deputantur octo Cardinales, qui faciant obſeruari reformationes ab ipſo editas, necnon decreta ſacri, œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. Alias nos nonnullas conſtitutiones, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, nec non Camerarij, & Cameræ Apoſtolicæ, ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatij Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Vrbis noſtræ, ac Romanæ Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (vt intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſeruantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, vt illa, & pariter decreta ſacri Concilij Tridentini, in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſeruentur. Nos propterea conſiderantes, parum eſſe, iura condere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis

lis officij nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, ſalubriter, & vtiliter prouidere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inuiolabiliter obſeruari volentes; Venerabili fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Tuſculan. Morono, Ioan. Michaeli Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceno, ac Ioanni Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Ara cæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromæo Presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum; Diacono, [*a*] Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipſi, [*b*] ſeu eorum maior pars, coniunctim, vel diuiſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, conſtitutionum, & decretorum prædictorum, conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac litterarum deſuper confectarum, per quoſcumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac tribunalium prædictorum iudices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum, & alijs eiſdem Cardinalibus bene viſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurrendis pœnis, firmiter obſeruari faciant, & cum effectu: niſi, tam in executione dictorum decretorum Concilii, quàm dictarum litterarum noſtrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit: quo caſu ad nos referant: inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, ac eos, qui litteris, & decretis prædictis, & eorumdem Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum officiis priuatos, nec non ad illa, & alia Romanæ curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic priuatis, illa tamquam per priuationem vacantia à Datario noſtro vendi, & à quibuſuis perſonis idoneis pro pretio conuenienti emi, liberè, & licitè poſſe auctoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nuncia-

[a] *Sixtus 5. iſtius Congregationis facultates declarauit in Bulla, quæ incipit Immenſa. 1588. artic. 7.* [b] *Confirmatur Bulla Pij 5. Cum felicis. 1566.*

nunciamus, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis; priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, ac dictis officialibus, & tribunalibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili, &c. & alias quomodocumquo conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſimè derogamus, eaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus: ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas Augusti, anno quinto.

BVLLA S. D. N. PII PAPÆ IV.

Reuocatoria Priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, maris magni, & aliarum quantumcumque ſimilium gratiarum, quibuſcumque locis, & perſonis conceſſarum; in his, in quibus ſtatutis, & decretis ſacri Concilij Tridentini contrariantur.

PIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI.

ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque vniuerſali Eccleſiæ curæ & ſollicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio decentius præſtare poſſumus,

Gregor. 13. priuilegia Regularib. conceſſa à Pio 5. reduxit iterum ad termines Concilij per Bullam, In tanta. 1573.

mus, quàm quod prouidentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpicijs, ſummaque ſanctorum Patrum concordia, per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit; ita per vniuerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, vbique ſuſcipiatur, & remotis quibuslibet obſtaculis, ab omnibus æqualiter obſeruetur. Cum itaque in eodem Concilio quamplurima ſalubria, & ad vniuerſalem morum reformationem valdè vtilia, decreta, atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa, atque diuerſa priuilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſeruatoriæ, indulta, &, vt vocant, confeſſionalia, & mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ varijs, tàm cathedralibus, etiam metropolitanis, quàm collegiatis Eccleſijs, monaſterijs, conuentibus, & alijs religioſis, etiam Fratrum mendicantium domibus, & Ordinibus; necnon ſancti Spiritus in Saxia, ſancti Ioannis Lateranenſis, ac Incurabilium de Vrbe, ſancti Antonij Viennen. & ſancti Bernardi Iuren. alijſque hoſpitalibus, militijs, eorumque capitulis, & conuentibus, ac vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium collegijs, tàm ſæcularibus, quàm eccleſiaſticis, confraternitatibus, ſocietatibus; & tàm Principis Apoſtolorum de Vrbe, quàm alijs fabricis, ſanctæ cruciatæ, alijſque pijs locis, & operibus; nec non Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & alijs eccleſiaſticis, tàm ſæcularibus, quàm diuerſorum Ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuſcumque dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriuſque ſexus perſonis: nec non aliquibus Notarijs, & etiam de latere Legatis, atque Nuntijs, tàm perpetuò, quàm ad tempus, per plures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum conſilio, diuerſimode

varijſ-

varijſque temporibus, in genere, vel ſpecie, ex quauis etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, in pleriſque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi eſt, tàm ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, vt par eſt, effectus vbique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicarum, & aliarum litterarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum, tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plenè inſertis habentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia, & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſeruatoriæ, indulta, confeſſionalia, mare magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus, & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilij huiuſmodi contrariantur, ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilij terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur; nec quidquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta, quo minus vbique, & apud omnes obſeruentur, in aliquo ſuffragari poſſe; ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi numquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & ſingula, quæ vigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum huiuſmodi, poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, & cenſeri; ac nemini, etiam quantumlibet, vt præfertur, qualificato, tàm in foro (quod aiunt) fori, quàm conſcientiæ, ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque

que Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari, & definiri debere; ac quidquid ſecus à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, tertiodecimo Kalend. Martij. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Ca. Glorierius.

P. Epiſcopus Narnien.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Indictione ſexta, die verò vigeſima quarta menſis Februarij, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. noſtri, Domini Pii Diuina prouidentia Papæ Quarti, anno eius ſexto, retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum S.D.N. Papæ Curſores.

Philibertus Phapuis Magiſter Curſorum.

DE

DE LIBRIS PROHIBITIS
REGVLÆ X.

Per Patres à Tridentina Synodo delectos concinnatæ, & à Pio Papa IV. *comprobatæ conſtitutione, quæ incipit,* Dominici, *die 24. Martij, anno 1564.*

REGVLA I.

Libri omnes, quos ante annum MDXV. aut Summi Pontifices, aut Concilia œcumenica damnarunt, & in hoc indice non ſunt, eodem modo damnati eſſe cenſeantur, ſicut olim damnati fuerunt.

REGVLA II.

Hæreſiarcharum libri, tàm eorum, qui poſt prædictum annum hæreſes inuenerunt, vel ſuſcitarunt, quàm qui hæreticorum capita, aut duces ſunt, vel fuerunt, quales ſunt Lutherus, Zuinglius, Caluinus, Balthaſar Pacimontanus, Svvenchfeldius, & his ſimiles, cuiuſcumque nominis, tituli, aut argumenti exiſtant, omninò prohibentur. Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex profeſſo tractant, omninò damnantur. Qui verò de religione non tractant, à Theologis Catholicis, iuſſu Epiſcoporum, & Inquiſitorum examinati, & approbati permittuntur. Libri etiam catholicè conſcripti, tàm ab illis, qui poſtea in hæreſim lapſi ſunt, quàm ab aliis, qui poſt lapſum ad Eccleſiæ gremium rediere, approbati à facultate Theologica alicuius Vniuerſitatis Catholicæ, vel ab Inquiſitione generali, permitti poterunt.

REGVLA III.

Verſiones ſcriptorum etiam Eccleſiaſticorum, quæ

Conſule Indicem librorum prohibit. Congregationem pro Indice ſtatuit Sixtus 5. in Bulla Immenſa. 1588. art. 6.

quæ hactenus editæ ſunt à damnatis auctoribus, modo nihil contra ſanam doctrinam contineant, permittuntur. Librorum autem veteris Teſtamenti verſiones, viris tantum doctis, & piis iudicio Epiſcopi concedi poterunt: modo huiuſmodi verſionibus tamquam elucidationibus Vulgatæ editionis, ad intelligendam ſacram Scripturam, non autem tamquam ſano textu vtantur. Verſiones verò noui Teſtamenti, ab auctoribus primæ claſſis [*a*] huius indicis factæ nemini concedantur; quia vtilitatis parum, periculi verò plurimum lectoribus ex earum lectione manare ſolet. Si quæ verò annotationes cum huiuſmodi, quæ permittuntur verſionibus, vel cum Vulgata editione circumferuntur, expunctis locis ſuſpectis à facultate Theologica alicuius Vniuerſitatis Catholicæ, aut inquiſitione generali, permitti eiſdem poterunt, quibus & verſiones. Quibus conditionibus totum volumen Bibliorum, quod vulgo Biblia Vatabli dicitur, aut partes eius concedi viris piis, & doctis poterunt. Ex Bibliis verò Iſidori Clarii Brixiani prologus, & prolegomena præcidantur: eius verò textum, nemo textum Vulgatæ editionis eſſe exiſtimet.

R E G V L A I V.

Cum experimento manifeſtum ſit, ſi ſacra Biblia vulgari lingua paſſim ſine diſcrimine permittantur, plus inde, ob hominum temeritatem, detrimenti, quam vtilitatis oriri, hac in parte iudicio Epiſcopi, aut Inquiſitoris ſtetur: vt cum conſilio Parochi, vel Confeſſarii, Bibliorum à Catholicis auctoribus verſorum lectionem in vulgari lingua eis concedere poſſint, quos intellexerint ex huiuſmodi lectione, non damnum, ſed fidei, atque pietatis augumentum capere poſſe: quam facultatem in ſcriptis habeant. Qui autem abſque tali facultate ea legere, ſeu habere præſumpſerit, niſi prius Bibliis Ordinario redditis, peccatorum abſolutionem percipere non poſſit. Bibliopolæ verò, qui prædictam facultatem non habenti Biblia idiomate vulgari conſcripta vendiderint, vel alio quouis modo conceſſerint, libro-

[a] *Conſule Indicem,*

[illegible] con-
[illegible] i
[illegible] finirent.
[illegible] tractatis iis ha-
[illegible]

Per [illegible]

[illegible]

[illegible]

REGULA V.

[illegible] opera in-
[illegible] de
[illegible] eiuſ-
[illegible]
[illegible] ſi quæ
[illegible] & Inquiſi-
[illegible] conſi-
[illegible].

L [illegible]
mi P [illegible]
& in [illegible]
eſſe c [illegible]

REGULA VI.

[illegible] commentariis inter Ca-
[illegible] tempore differentes,
[illegible] ſermone,
[illegible] ſtatutum eſt.
[illegible] contemplandi,
[illegible] vulgari ſermo-
[illegible] continent;
[illegible] ſermones po-
[illegible] Quod ſi hactenus in
[illegible] libri ſunt pro-
[illegible] quæ ſine dele-
[illegible] certum auctores
[illegible] fuerunt, per-
[illegible] poterunt.

Hæ [illegible]
dictu [illegible]
quàm [illegible]
fueru [illegible]
nus, [illegible]
his ſi [illegible]
menti [illegible]
autem [illegible]
ex pro [illegible]
de reli [illegible]
iuſſu E [illegible]
approb [illegible]
conſcri [illegible]
ſunt, c [illegible]
gremiu [illegible]
alicuius [illegible]
ne gene [illegible]

REGULA VII.

[illegible] ex profeſſo
[illegible] non ſolum fide
[illegible] lectione
[illegible] ſit, omnino
[illegible] ſeuerè ab Ep-
[illegible] ab Ethnicis con-
[illegible] & proprieta-
tem

Verſic [illegible]

Conſule [illegible]
Indice ſta [illegible]

tem permittuntur: nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt.

REGVLA VIII.

Libri, quorum principale argumentum bonum eſt, in quibus tamen obiter aliqua inſerta ſunt, quæ ad hæreſim, ſeu impietatem, diuinationem, ſeu ſuperſtitionem ſpectant, à Catholicis Theologis, inquiſitionis generalis auctoritate, expurgati concedi poſſunt. Idem iudicium ſit de prologis, ſummarijs, ſeu annotationibus, quæ à damnatis auctoribus, libris non damnatis, appoſitæ ſunt: ſed poſthac non niſi emendati excudantur.

REGVLA IX.

[*a*] Libri omnes, & ſcripta Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, ſiue in quibus continentur ſortilegia, veneficia, auguria, auſpicia, incantationes artis magicæ, prorſus reijciuntur. Epiſcopi verò diligenter prouideant, ne Aſtrologiæ iudiciariæ libri, tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentibus, ſucceſſibus, fortuitiſue caſibus, aut ijs actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certi aliquid euenturum affirmare audeant. Permittuntur autem iudicia, & naturales obſeruationes, quæ nauigationis, agriculturæ, ſiue medicæ artis iuuandæ gratia conſcripta ſunt.

REGVLA X.

In librorum, aliarumue ſcripturarum impreſſione ſeruetur, quod [*b*] in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. ſeſſ. 10 ſtatutum eſt. Quare, ſi in alma Vrbe Roma liber aliquis ſit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & Sacri Palatij Magiſtrũ, vel perſonas à Sanctiſſimo Domino noſtro depu-

P tan-

[a] *Vide Bullam Sixti V. Cæli, & terræ 1586. qua procedi poteſt, non modo per ipſos Epiſcopos, & Ordinarios, ſed etiam per Inquiſitores locorum.* [b] *Vide Seſſ. 4. in decreto de edit. & vſu ſacr. lib.*

librorum pretium, in vſus pios ab Epiſcopo conuertendum, amittant, aliiſque pœnis pro delicti qualitate eiuſdem Epiſcopi arbitrio ſubiaceant. Regulares verò non niſi facultate à Prælatis ſuis habita, ea legere, aut emere poſſint.

REGVLA V.

Libri illi, qui hæreticorum auctorum opera interdum prodeunt, in quibus nulla, aut pauca de ſuo apponunt, ſed aliorum dicta colligunt, cuiuſmodi ſunt Lexica, Concordantiæ, Apophthegmata, Similitudines, Indices, & huiuſmodi, ſi quæ expurgatione indigeant, illis Epiſcopi, & Inquiſitores, vna cum Theologorum Catholicorum conſilio, ſublatis, aut emendatis, permittantur.

REGVLA VI.

Libri vulgari idiomate de controuerſiis inter Catholicos, & hæreticos noſtri temporis differentes, non paſſim permittantur: ſed idem de iis ſeruetur, quod de Bibliis vulgari lingua ſcriptis ſtatutum eſt. Qui verò de ratione bene viuendi, contemplandi, confitendi, ac ſimilibus argumentis, vulgari ſermone conſcripti ſunt, ſi ſanam doctrinam contineant, non eſt cur prohibeantur; ſicut nec ſermones populares vulgari lingua habiti. Quod ſi hactenus in aliquo Regno, vel Prouincia aliqui libri ſunt prohibiti, quod nonnulla continerent, quæ ſine delectu ab omnibus legi non expediat, ſi eorum auctores Catholici ſunt, poſtquam emendati fuerunt, permitti ab Epiſcopo, & Inquiſitore poterunt.

REGVLA VII.

Libri, qui res laſciuas, ſeu obſcœnas ex profeſſo tractant, narrant, aut docent, cum non ſolum fidei, ſed & morum, qui huiuſmodi librorum lectione facilè corrumpi ſolent, ratio habenda ſit, omninò prohibentur; & qui eos habuerint, ſeuerè ab Epiſcopis puniantur. Antiqui verò ab Ethnicis conſcripti, propter ſermonis elegantiam, & proprietatem

tem permittuntur: nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt.

REGVLA VIII.

Libri, quorum principale argumentum bonum eſt, in quibus tamen obiter aliqua inſerta ſunt, quæ ad hæreſim, ſeu impietatem, diuinationem, ſeu ſuperſtitionem ſpectant, à Catholicis Theologis, inquiſitionis generalis auctoritate, expurgati concedi poſſunt. Idem iudicium ſit de prologis, ſummarijs, ſeu annotationibus, quæ à damnatis auctoribus, libris non damnatis, appoſitæ ſunt: ſed poſthac non niſi emendati excudantur.

REGVLA IX.

[*a*] Libri omnes, & ſcripta Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, ſiue in quibus continentur ſortilegia, veneficia, auguria, auſpicia, incantationes artis magicæ, prorſus reijciuntur. Epiſcopi verò diligenter prouideant, ne Aſtrologiæ iudiciariæ libri, tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentibus, ſucceſſibus, fortuitiſue caſibus, aut ijs actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certi aliquid euenturum affirmare audeant. Permittuntur autem iudicia, & naturales obſeruationes, quæ nauigationis, agriculturæ, ſiue medicæ artis iuuandæ gratia conſcripta ſunt.

REGVLA X.

In librorum, aliarumue ſcripturarum impreſſione ſeruetur, quod [*b*] in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. ſeſſ. 10 ſtatutum eſt. Quare, ſi in alma Vrbe Roma liber aliquis ſit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & Sacri Palatij Magiſtrũ, vel perſonas à Sanctiſſimo Domino noſtro depu-

P tan-

[a] *Vide Bullam Sixti V. Cæli, & terræ 1586. qua procedi poteſt, non modo per ipſos Epiſcopos, & Ordinarios, ſed etiam per Inquiſitores locorum.* [b] *Vide Seſſ. 4. in decreto de edit. & vſu ſacr. lib.*

tandas, prius examinetur. In alijs verò locis ad Epiſcopum, vel alium habentem ſcientiam libri, vel ſcripturæ imprimendæ, ab eodem Epiſcopo deputandum, ac Inquiſitorem hæreticæ prauitatis eius ciuitatis, vel diœceſis, in qua impreſſio fiet, eius approbatio, & examen pertineat, & per eorum manum propria ſubſcriptione gratis, & ſine dilatione imponendam ſub pœnis, & cenſuris in eodem decreto contentis approbetur: hac lege, & conditione addita, vt exemplum libri imprimendi authenticum, & manu auctoris ſubſcriptum, apud Examinatorem remaneat. Eos verò, qui libellos manuſcriptos vulgant, niſi ante examinati, probatique fuerint, iiſdem pœnis ſubijci debere iudicarunt Patres deputati, quibus impreſſores, & qui eos habuerint, & legerint, niſi auctores prodiderint, pro auctoribus habeantur. Ipſa verò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, & in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi authenticè appareat; probatioque, & examen, ac cetera gratis fiant. Præterea in ſingulis ciuitatibus, ac diœceſibus, domus, vel loci, vbi ars impreſſoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium ſæpiùs viſitentur à perſonis ad id deputandis ab Epiſcopo, ſiue eius Vicario, atque etiam ab Inquiſitore hæreticæ prauitatis, vt nihil eorum, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur. Omnes verò librarij, & quicumque librorum venditores habeant in ſuis bibliothecis indicem librorum venalium, quos habent, cum ſubſcriptione dictarum perſonarum, nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacumque ratione tradant, ſine licentia eorumdem deputandorum, ſub pœna amiſſionis librorum, & alijs arbitrio Epiſcoporum, vel Inquiſitorum imponendis. Emptores verò, lectores, vel impreſſores, eorumdem arbitrio puniantur. Quod ſi aliqui libros quoſcumque in aliquam ciuitatem introducant, teneantur eiſdem perſonis deputandis renunciare: vel, ſi locus publicus mercibus eiuſmodi conſtitutus ſit, miniſtri publici eius loci prædictis perſonis ſignificent libros eſſe adductos. Nemo verò audeat librum, quem ipſe, vel alius in ciuitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare,

nare, aut commodare, niſi oſtenſo prius libro, & habita licentia à perſonis deputandis, aut niſi notoriè conſtet, librum iam eſſe omnibus permiſſum. Idem quoque ſeruetur ab heredibus, & executoribus vltimarum voluntatum; vt libros à defunctis relictos, ſiue eorum indicem illis perſonis deputandis offerant, & ab ijs licentiam obtineant, priuſquam eis vtantur, aut in alias perſonas quacumque ratione transferant. In his autem omnibus, & ſingulis pœna ſtatuatur, vel amiſſionis librorum, vel alia, arbitrio eorumdem Epiſcoporum, vel Inquiſitorum, pro qualitàte contumaciæ, vel delicti.

Circa verò libros, quos Patres deputati examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, vt rurſus excuderentur, conceſſerunt, quidquid illos ſtatuiſſe conſtiterit, tàm bibliopolæ, quàm ceteri obſeruent. Liberum tamen ſit Epiſcopis, aut Inquiſitoribus generalibus, ſecundum facultatem, quam habent, eos etiam libros, qui his regulis permitti videntur, prohibere, ſi hoc in ſuis regnis, aut prouincijs, vel diœceſibus expedire iudicauerint. Ceterum nomina, cum librorum, qui à Patribus deputatis purgati ſunt, tum eorum, quibus illi hanc prouinciam dederunt, eorumdem deputatorum Secretarius notario Sacræ vniuerſalis Inquiſitionis Romæ deſcripta, Sanctiſſimi Domini noſtri iuſſu tradidit.

Ad extremum verò omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum regularum præſcriptum, aut huius Indicis prohibitionem libros aliquos legere, aut habere. Quod ſi quis libros hæreticorum, vel cuiuſuis auctoris ſcripta, ob hæreſim, vel ob falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita, legerit, ſiue habuerit, ſtatim in excommunicationis ſententiam incurrat. Qui verò libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, iudicio Epiſcoporum ſeuerè puniatur.

SACROSANCTI CONCILII TRIDENTINI PATRES, COADIVTORES, & INTERPRETES

Deſcripti, & in varios Indices diſpoſiti.

AVCTORE
AB. MICHAELE IVSTINIANO

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Legatorum, Oratorum, ac Patrum, qui Concilio interfuerunt Tridenti in prima eius aperitione à die 13. Decembris 1545. vſque ad diem 11. Martij 1547. in qua fuit translatum Concilium Tridento Bononiam, ob peſtilentiales ponticularum, ſeù lenticularum infirmitates.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

MVlta verba non integra, quæ, breuitatis cauſa, in ſequentibus Indicibus ſunt poſita, habent ſuam declarationem in Indice alphabetico verborum abbreuiatorum, poſt Epiſtolam ad Lectorem; Idcirco prudens Lector, pro eorũ intelligentia, perlegat primùm prædictum Indicem alphabeticum, & deinde iſtos Indices.

INDEX PRIMVS.

Cardinales, Præſidentes, & Legati.

Io. Maria de Monte, aretinus, epiſc. præneſtinu s.r.e.card. * 2 i.

Marcellus Ceruinus, politianus tit. s. Crucis in Hieruſalem s.r.e.pr. card. * ib.

Reginaldus Polus anglus tit. s. Mariæ in Coſmedin. * deinde s. Priſcæ pr. card. l. a. Angliæ, & ar. Cantuariæ, vbi anno 1558. die 15. dec. obdormiuit

in Domino, poſt 16. horas ab obitu Mariæ reginæ eius affinis: duo cardines religionis catholicæ, quam iſta potentia, ille ſapientia in eo regno ſuſtentabant, teſte card. Pallau. in hiſtor. concil. trid. ſanguine regio, integritate vitæ, doctrina, & rer. geſtar. gloria celebris, laudatus à plurimis ſcript.

Cardinales non Legati.

Chriſtophorus Madrutius, germanus t. s. Cæſarij in palatio pr. card. & epiſc. tridentin. ac adminiſtr. brixinen. * 3. i.

Petrus Pachecus, hiſp. s. r. e. card. epiſc. giennen. * ex marchionib. de Villena, t. s Balbinæ, deinde ep. ſeguntin. & albanen. prius colleg. mai. t. s. Clem. hiſp. Bonon. 1520. collegialis, ep. mindonien. ciuitaten. & pampilonen. prorex Neapol. vlt. pro Carolo v. imper. & prim. pro Philippo ſecundo eius filio, ann. 1554. obijt Rom. prid. non. feb. 1560. eiuſq; corpus eſt in Hiſp. translatum, cuius meminit in vir. illuſtr. d. collegij m. s. Anton. Paſqual. i. v. d. aud. d. card. Portocarerij amicus noſter.

Oratores.

Didacus Hurtadus de Mendoza, hiſp. or. Caroli v. imp. * poſtea ad Paulum tertium p. m. olim ad Venetos, dein. gubern. Senat. variæ literaturæ, & linguar. cognitione, rebuſque geſtis, ac libris editis clarus vixit, & obijt ann. 1575. teſte amico noſtro eq. Nicolao Antonio agente in curia rom. reg. cath. in bibl. hiſp. habuit orat. Tridenti 3. maij 1545. coram legatis.

Franciſcus à Toleto, hiſp. or. eiuſdem imp. ac hiſp. regis * 3. i. hab. or. ad ſynod 6 apr. 1546.

Franciſcus à Caſtellalto germanus capitaneus ciuitatis Tridentinæ or. Ferdinandi reg. Rom. Boem. & Hung.

Antonius Queſta tridentinus v. i d. or. d. reg. * prædicti oratores reg. Rom. non interfuerunt publicis concilij functionibus poſt aduentum in concilium oratorum Cæſaris, & reg. chriſtianiſſimi teſt. Maſſarello, & Pall.

Claudius Darfè, gall. or. Franciſci i. reg. chriſtianiſſimi * 2. i.

Iacobus Lignerius ab hoſpitali præſidens Pariſien. & conſiliarius, ac or. d. r. * ib.

Archie-

Archiepiſcopi Clementis VII.

Ludouicus Cheregatus, vicentinus. ar. antibaren. * 2.i.

Iacobus Caucus, venetus, ar. corciren. * ib.

Franciſcus Bandinus, ſenen. ar. ſenen. * 7. apr. 1529. olim cl. c. a. dein. prælat. var. muner. & gub. vrbis, vbi deceſſit 1558. plenus dierum, & meritor. doctus, eruditus, & rer. magnar. vſu in romana curia celebris.

Io. Michael Saracinus, neapol. ar. materanus, & acheruntinus * 2.i.

Antonius Filholi, gallus ar. aquenſis * ib.

Saluator Alapuſus Valentinus, hiſp. ar. turritanus * 3.i.

Archiepiſcopi Pauli III.

Andreas Cornelius, venetus ar. ſpalaten 2.i.

Sebaſtianus Lecauella, græcus ar. naxien. *. ib.

Olaus Magnus, gothus ar. vpſalen. * ib.

Petrus Taglianaia, ſiculus ar. panormitan. *. 3.i.

Robertus VVauchop, ſcotus ar. armacan. * ib.

Epiſcopi Leonis X.

Marcus Vigerius, ſauonen. ep. ſenogallien. * 1512. nepos card. Vig. interfuit concil. lateran. gub. piceni, bonon. ancon. parm. placen. n. a. ad r. Portugalliæ, laudatur à Pallau. moritur Romæ anno 1550.

Philibertus Ferrerius, vercellenſ. ep. hipporegien. * infra.

Philos Rouerella, ferratien. ep. aſculan. * 2.i.

Robertus de Croy, germanus epiſc. cameracenſis * Gulielmi de Croy card. toletani, & Caroli tornacenſis Epiſc. frater, electus ex reſignatione Gulielmi 1519. celebri conuentui in vrbe pro pace ineunda cum Carolo v. imperatore, & Franc. i. gallor. reg. interfuit 1529. edidit conſtit. ſynod. 1550. teſte Labbè in ſynopſi omn. conc. obijt 31. aug. 1556. humatus ante altare b. Mariæ.

Io. Thomas de s. Felicio, neapol. epiſc. cauen. * infra.

Thomas Campegius, Bononien. Ep. Feltren. * 2. i.

Petrus Pachecus, hiſp. ep. giennen. * ſupra card.

Benedictus de Nobilibus, lucen. ep. accien. * 2. i.

Epiſcopi Adriani VI.

Quintius de Ruſticis rom. ep militen. * 2. i.

Epiſcopi Clementis VII.

Antonius de Numais, foroliuien. ep. iſernien. * 2. i.

Hieronymus de Theodolis, foroliuien. ep. gadicen. * 2. i.

Hieronymus Fuſcherus, venetus ep. torcellan. * ib.

Marcus Antonius Crucius, tiburtinus, ep. tiburis * ib.

Dionyſius, græcus ep. chironen. & millopotamen. * ib.

Io. Lucius Staphileus, illyricus, ep. ſibenicen. * ib.

Alexander Piccolomineus, ſenen. ep. pientin. * ib.

Guilhelmus à Prato, gallus, ep. claramontan. 1528. fil. Ant. cancell. galliæ, vbi ieſuitis à ſe introductis varia collegia extruxit, & ſtatuta ſynodalia publicauit. obijt 22. oct. 1560. eiuſque cadauer in cœnobio minimor. de Beaucegard ab eo fundato delatum eſt. teſtib. Sammarthanis. extat eius ſententia de reſidentia prælator.

Marcus Aligerius de Columna, reatin. ep. reatin. * 27. aug. 1529. cedente Pompeo card. Columna, cuius erat à ſecretis gub. Ancon. Piceni, Bonon. Placent. Peruſiæque. obijt in patria prid. non. octob. 1555.

Coriolanus Martiranus, neap. ep. s. Marci * 2. i.

Braccius Martellus, florent. ep. feſularum * ib.

Marcus Hieronymus Vida, cremonen. ep. alben. * 1533. 7. feb. can. r. l. theologus, & poeta clariſs. editis poeticis monumentis obijt Albæ 1566. die 27. ſept. celebratur à multis.

Io. Baptiſta Campegius, bonon. ep. maioricen. * 2. i.

Petrus Vorſtius, flander, ep. aquen. * ib.

Iacobus Naclantes, florent. ep. clodien. * 3. i.

Eliſeus Theodinus, arpinas, ep. ſoranus * 2. i.

Michael Aldinus, germanus, ep. ſidonien. * ſuffrag. eccl. mogunt. receſſit à conc. abſque legator. licen-

licentia; cæterum laudatur à Pallau.

Epiſcopi Pauli III.

Cathalanus Triuultius, mediolanen. ep. placentin. * 2.i.

Iacobus Corteſius à Prato, rom. ep. vaſionen. * ib.

Alexander de Vrſis, bon. ep æmonien. * ſiue ciuitatis nouæ 1536. 1. ſept. olim rector eccl. s. Angeli de ſuno patau. diœc.

Petrus Franciſcus Ferrerius, hipporegien. epiſ. vercellen. * 20. dec. 1536. n. a. ad venetos, poſtea card. obijt Rom. 1566. viget ex eius ſtirpe princeps maſſerani.

Angelus Paſchalis, dalmata, ep. motulenſis * 2.i.

Io. Fonſeca, hiſpanus, ep. caſtrimaris * 3 i.

Io. Campegius, bon ep. parentinus * 2.i.

Petrus Bertanus, mutinenſis, ep. fanen. * o. p. 28. nou. 1537. theol. ac concio. celebris n. a. ad Carol. v. quo inſtante, creatus card. Romæ deceſſit 1558. eſt ſepult. in eccl. s. Sabinæ.

Ludouicus Simonetta, mediolanen. ep. piſauren. * 2. i.

Georgius Cornelius, venetus, ep. taruiſinus * ib.

Aloyſius Lippomanus, venetus, ep, mothonen. coadiutor. veronen. * 2.i.

Vincentius de Durantibus, brixien. ep. thermularum * 2.1.

Andreas Centanus, venetus, ep. nemoſien.

Leo Vrſinus, rom. ep. foroiulien. * 2.i.

Io. Salazar de Burgos, hiſp. ep. lancianen. * 3.i.

Balthaſar Limpo, portugallen. ep. portugallen. * 2.i.

Fabius Mignanellus, ſenenſis, ep. lucerin. * 1540. 15. nou dein. groſſetan. 17. maij 1533. n. a. ad venetos, & Carol. v. ſupraintendens ſtatus eccl. ſub Iulio iii. poſtea card. obijt Rom. 1557. 10. aug. extant Romæ ex vxore legitimi deſcendentes.

Io. Petrus Ferrettus, rauennaten. ep. milenſis * 2. i.

Claudius de la Guiſche, gall. ep. agaten. deinde mirapicen. * ib.

Hieronymus de Bononia, ſiculus, ep. ſiracuſan. * 3.i.

Balthaſar de Heredia, ſardus, ep. boſſanen. * ib.

Riccardus Patus, anglus, ep. vigornien. * 2.i.
Ægidius Falcetta, cingulanus, ep. caprulan.* ib.
Iacobus Iacomellus, rom. ep. bellicaſtren. * ib.
Aluarus de la Quadra, neapolitan. ep. venuſin. * 2.i.
Iulius Contarenus, venetus, ep. bellunen. * 11 ſept. 1542. ætat. 24 adminiſtr. poſtea ep. 4.i.
Galeatius Florimontius, ſueſſan. ep. aquinaten. * 2.i.
Didacus de Alba, hiſp. ep. aſtoricen. * 3.i.
Philippus Bonus, venetus, ep. famauguſtan. * 2.i.
Io. Baptiſta Cicada, ianuen. ep. albinganen. auditor c.a. * ib.
Thomas Stella, venetus, ep. ſalpenſis * ib.
Victor Sorantius, Venetus, ep. bergomen. * cubicul. ſecr. Clem. vii. 8 Iul. 1544. coadiut. card. Bembi, dein. 9 aug. 1547. ep. non ſemel de fide ſuſpectus interijt in patria 1572. 26. dec.
Cornelius Muſſus, placentinus, ep. bituntinus * habuit orat. in aperit. conc. 3. dom. ad 3.i.
Marcus Maliperius, venetus, ep. corzulen.
Thomas Caſellus, roſſanen. ep. britonorien. * 2.i.
Io. Bernardus Diaz, hiſp. ep. calaguritan. * 3.i.
Petrus de Auguſtinis, hiſp. ep. oſcen. * ib.
Gregorius Caſtagnola, græcus, ep. milenſis. * 2.i.
Antonius de Cruce, hiſp. ep. canarien. * m. ob. 4. dec. 1545.
Franciſcus de Nauarra, hiſp. ep. pacen. * 3.i.
Petrus Donatus Cæſius de cæſis, epiſc. narnien. * 25. iun. 1546. dein. n. ap. ad ducem flor. & r. gall. dein. card. l.a. bon. moritur rom. 1588. è cuius familia extat Romæ dux aquaſpartanus.
Sebaſtianus Pighinus, regien. ep. alifan. * habuit orationem in 2. ſeſſ. 4. febr. 1546.
Ambroſius Catharinus Politus, ſenenſis, ep. minorien. * ib. hab. orat. in ſecunda ſeſſ. 4. feb. 1546.

Procuratores Epiſcoporum.

Claudius Iayus, gebennenſis, proc. card. Othonis Truchſes ep. auguſtan. * 2.i.
Ambroſius Pelargus, germanus o.p. proc. ar. treueren. elect. imp. rom. * ib.

Abbates.

* Riccardus Vercellenſis can. regularis congre-

gatio-

gationis lateranenſis abbas de præuallo, interfuit concilio in hac prima eius aperitione, teſte Celſo de Roſinis in lyceo lateranen, qui narrans mandatum à Paulo iii. pont. max. tranſmiſſum Herculi Gonzagæ cardinali protectori eiuſd. congr. pro miſſione trium theologor. 1546. addit: quare omnium ordinum nominatione vnus ante omnes eligitur ad tantum conuentum Riccardus tum temporis præuallenſis abbas s. Barthol. de piſtorio, atque Paulus Pelatus laudenſis. 4. I.

*Sixtus de Rhenis cremonenſis can. reg. congreg. lateranen. abbas s. Bart. de Piſtorio. ib.

*Paulus Pelatus laudenſis, canon. reg. congr. lateranen. abb. ib.

Lucianus de Ottonibus, mantuanus m. caſs. abb. pomposiæ ferrarien. * ib.

Iſidorus Clarius, brixien. m. caſs. abb. pontidæ, bergomen. * ib.

Chriſoſtomus Gimilianen. calaber, m. caſs. abb. ss. Trinitatis de Caieta * ib.

Generales.

Franciſcus Romeus aretinus, gen. ord. præd. * 2. i.

Io. Caluus, corſus, gen. m. ob. * electus 1541. hic erat de Matthæis (teſte Angelo Franc. Columna in vir. ill. corſ. m. s.) oppidi calui corſicæ vir doctus, facundus, affabiliſq; auctor erectionis montis pietat. rom. laudatus à Philippino, & à Pall. obijt Tridenti 2. ian. 1547. ſepultus in eccl. s. Bernardini extra mœnia vrbis, de quo plura ord. ſcriptores.

Bonauentura Pius, coſtacciarius, gen. min. con. * 2. i.

Hieronymus Seripandus, neapol. gen. or. aug. *. ib.

Auguſtinus Bonuccius, aretinus gen. ord. ſeru. s. Mariæ * 2. i.

Nicolaus Audetus, cyprius, gen. ord. car. * ib.

* Bernardinus de Aſte gen. m. capuc. de cuius interuentu in conc. extat, ſequens notitia in diario conc. à Maſſarello conſcripto, & in bibl. Barberina ſeruato: die, inquit, 14. iul. 1546. Tridenti fit congregatio pro ijs, qui voluerunt intereſſe. nam rr. & ill. dd. legati voluerunt audire ſuper hoc articulo iuſtificationis f. Ambroſium Catharinum, f. Bartholomæum Mirandam or. præd. hiſp. & gen.

ſcapuccinor. qui tres loquuti ſunt: Boerius quoq; in capuccinor. annalib. to. 1. pag. 379. ſcribit, quod Bernardinus, quando fuit Romæ electus gen. concilio trid. intererat, & deinde ſigillum ordinis franciſcani, ob contentionem inter generales minor. obſeruantiæ, & conuentualium ortam, ſibi oblatum, conſtantiſſimè recuſauit. hic erat ex Pallidorum ſtirpe ſeptuagenarius, Romæ ſanctiſſimè, vt vixerat, ſpiritum Deo reddidit 1554.

Doctores ſaculares Can. & Iur. Ciuil.

Vicarius tridentinus.

Petrus Föſcherius mutinen. prætor tridenti.

Io. Quintanus hiſp.

Franciſcus Vargas * Mexia i.c. aud fiſc. Caſtellæ, or. deinde Caroli v. imp. ad venetos, & Philippi ii. & ad Pium iv. ſcripſit de iuriſdic. epiſc & pont. auctorit. vir equidem pius, ac doctus, & meritò laudatus à Pall. & Antonio. 3.i. extat inter cæteros neap. ex eadem famil. Alonſus de Vargas princeps Carpini.

Franciſcus Alexandrinus, tridentinus.

Andreas Nauarra.

Alphonſus Zorilla, hiſp. ſecretarius Didaci Hurtadi de Mendoza or. cæſarei, cuius nomine nonnulla egit in conc. regij ſenatus Mexicani, & Granatenſis auditor, dein ord. s. Aug. frat. deuotè obijt circa ann. 1580. teſte Thom. Herrera in alph. aug.

Gentianus Heruetus, Gallus * 4.i.

Sacra Theologia Doctores, & Magiſtri ſaculares.

Franciſcus Herrera, hiſp.

Clerici ſaculares.

Claudius Iaius Gebennenſis, ſabaudus * 2.i.

Alphonſus Salmeron, hiſp. * hab. orat. die s. Io. Euan. 1546. ib.

Iacobus Lainez, hiſp. * ib.

Io. Maurellus.

Petrus Serra, hiſp. * Aragonius cæſarauguſtanæ eccl. can. obijt Tridenti 1545. teſte Nic. Ant. habuitque orat. in die pentecoſt.

Franciſcus Herrera, hiſp.

Antonius Selicius, hiſp. * 4.i.

Io. Cottembras,

Petrus

Petrus Naya, hiſpan.* deinde prior eccl. s.Mariæ de *Pilar*.1554. vir doctus, & eruditus, ac ſcriptor libri m.s. de aduentu s.Iacobi in hiſp. de qua re vide Baron.ann. to.1. obijt 1562. laudatur ab Aloyſio Lopez Verino in hiſt.d.eccleſ.

Andreas Nauarra prędictus*de quo Nicol. Anton. Io. Surmenia.

Theologi Ord.Præd.

Dominicus Soto, hiſp. locumtenens vic.gen.ord. * ſegobienſis, Caroli v. imp. à ſac. confeſſionibus, ſummus theologus, philoſophus, & orator celebratus, præſertim apud cardin. Pallau. obdormiuit in Domino 1560. 15. nou. editis operibus de iuſtitia, & iure, in quibus ita eminenter locutus eſt, vt adagium tunc euulgatum adhuc duret, nempe, Qui ſcit Sotum, ſcit totum. Fernandez verò ſcribit: Dominicus Soto cathedræ veſpertinæ ſcholæ ſalmanticenſis tunc moderator, qui in congreſſibus cum hæreticis maximum triumphum reportauit, vnde illuſtri ſtemmate á concilio eſt nobilitatus, flamma egrediente ex duabus manibus complexis, cum hac inſcriptione: Fides, quæ per charitatem operatur. hab.conc.1.dom.adu.de extremo iudicio.

Ambroſius Catharinus, politus * dictus ſupra.

Bartholomæus Miranda, *habuit cōc.3.dom.quadrag.1546. * 3.i.

Dominicus de s.Cruce.

Petrus de Caſtro, ſegobien. theol. interfuit cōc. trid. cum Dom.Soto, dein. fuit ep.patriæ, teſte Io. Parocho in hiſt. ſegobien. de quo nullum verbum apud Fontanam amicum noſtrum; inuenitur in theatro dominic.

Georgius à s.Iacobo, portugallen. miſſus à Ioanne rege *Portugall*. *.2.i.

Hieronymus ab Oleaſtro, portugallen. miſſus ab eodem rege * ib.

Gregorius de Senis * primatitius Franc. Bandini ar.ſen. theologus, & patriæ or. ad Iul. iii. p. max. auct.var.oper. obijt in patria 1578. ætat. 88. teſte Vgurgerio.

Marcus Laureus, calaber * 4.i.

Gaſpar à Regibus, portugallen. miſſus à d. reg. * 2. i.

Io.

Io. de Vtino, foroiulien.

Aloyſius de Cathania * 3. i.

Ordinis S. Franciſci de Obſeruantia.

Vincentius Lunellus, hiſp. * olim gen. 1535. vir doctus, prudens, & pius, obijt Tridenti, teſte Gonzaga.

Io. Mailer.

Alphonſus à Caſtro, lector ſalmanticen. * 3. i.

Thomas Aſarch, pariſien. gall.

Andreas de Vega, hiſp. lector ſalmanticen. * celebris theologus, & ſcriptor de iuſtificatione, laudatur eximiè à multis, ſed non à Bellarm. cui reſpondit Vuaddingus.

Ricardus Cenomanus, doctor pariſien. gall. * conuentus carnotenſis, eruditiſſimè ſcripſit nonnulla opera relata à Gonzaga, & alijs, laudatur à Pallau. & Angelo Rocca in biblioth.

Nicolaus de Grandis, pariſien. gallus.

Io. Conſilij gall. * 2. i.

Clemens de Monilia, ianuē. cuſtos prou. Bon. * ib.

Hieronymus Lombardellus, brixien. cuſtos prou.

Ludouicus Viniarius, de verona.

Silueſter cremonen.

Melchior Clauius, aquitanus gall.

Baptiſta Caſtillioneus, mediolanen. miniſter mediolanen.

* Ludouic. Caruaialius, hiſp. bœticus philoſoph. & theol. pariſien. ac ſcriptor diuerſor. oper. inſignis, quor. cum laude meminerunt Vuadding. & Nic. Ant. hab. orat. ad patres dom. 3. quadr. 1547.

Ord. S. Franciſci Conuentualium.

Ioannes Iacobus, montefalchius, miniſter romandiolæ.

Laurentius Fulgineus, de rodrigo prou. s. Antonij de Padua.

Petrus Paulus Caporella, de potentia * deinde ep. cotronen. 26. ſept. 1552. eximius doctor, & ſcriptor, obijt 1556.

Hieronymus Girellus, brixien * inſignis philoſophus, & theologus, ac ſcript. obijt in patria 1573. ætatis 83.

Io. Anton. Delphinus, de caſali maiori * 2. i.

Iulius Magnanus, de placentia * ib.

Fran-

Franciſcus Viſdominus, de ferraria * 3.i.
Io. Bernerius, de corrigio, regens bon. *.2.i.
Franciſcus Vita de pactis, ſeù Pollintius * inſignis theologus, & ſcriptor.
Sigiſmundus Phœdrius, de diruta * ſac. theologiæ magiſt. 3.i.
Iacobus Roſeus, de randazo ſiculus; fuit theologus, & guard. diuer. conuen. litteris cultus, ſed moribus cultior, Cornelij Muſſi nutricius. obijt *Paduæ* anno 1548. in cuius memoriam nobile erexit monumentum Cornelius.

Ord. S. Auguſtini.

Chriſtophorus Patauinus, proc. gen.* 4.i.
Gregorius Perfectus, patauinus * theolog. & concion. ac proc. gen. obijt Romæ, vbi erat lect. pub. ſac. theol. 1555. 27. aug.
Conſtantinus de Monte, italus * poſtea ep. ſcalen. dein. cortonen. obijt 1585. edita ſynodo diœceſ. erat familiæ veltramæ.
Aurelius Patauinus, prou. march. taruiſ.
Io. Locheb gallus.
Gaſpar Venturinus, ſiracuſanas. * vir doctus, & eruditus, hab or. teſte Herrera.
Adrianus Maſius, gallus.
Paulus de Senis, regens patauij.
Aurelius de Roccacontrata.
Marianus Felſinus, feltren.

Ordinis Carmelit.

Angelus Ambroſianus, venetus * 4.i.
Antonius Marinarius, apulus prou. apuliæ * hab. or. 4. dom. adu. 1546. & 4. dom. quad. 1547. * 2.i.
Albertus de Vicentia.
Martinus Caſtilla, parmenſis romand.
Pontius Politius, cremonen. regens paduæ * diuinis, & humanis diſciplinis cultus, totius lombardiæ continuata 25. annor. ſerie præſul. obijt in patria 1. apr. 1571. teſte Lud. Perez de caſtro, regente rom. carm. in relat. ad auctorem data.
Vincentius de Leone, ſiculus, vic. panorm.* 3.i.
Pontius Grutaria, cremonen.
Bartholomæus de Rouereto.
Io. Stephanus Facinus, cremonen.* 4.i.

Ordinis

Ordinis Seruorum.

Laurentius Mazochius, de caſtro franco * deinde primus gener. triennalis ord. vir eruditiſs. 1555. ani-mi moderatione inſignis, doctor ſorbonicus, pœnitentiarius ap. per galliam. obijt in patria 1560. 8. ſept. ætat. ſuæ 70.

Hieronymus Summaripa, bononien. * ſaccus, diff. gen. vic. gen. narbonen.

Io. Paulus, mediolanen.

Deodatus, ianuen.

Stephanus Bonucius, de aretio, thuſcus * 4. i.

Officiales S. Concilij.

Thomas Campegius, bon. ep. feltren. cõmiſ. * ſup.

Philibertus Ferrerius, vercellen. ep. hipporegien. commiſs. * ib.

Io. Thomas, de s. Felicio, ep. cauen. commiſs. & internunc. ap. * ib. & 4 i.

Iacobus Iacomellus, rom. ep. bellicaſtren. commiſ. poſt priuationem eiuſd Io. Thomæ * ſup.

Sebaſtianus Pighinus, regien. a. r. ſcriniarius vetor. patrum, & iudex cauſar. * ib. 2. i.

Vgo Boncompagnus, bon. abbreuiator de parco maiori * 2. i.

Achilles de Graſſis, bon. adu. conſiſt. * ib.

Hercules Seuerolus, fauentinus, promotor conc. * ib.

Angelus Maſſarellus, ſanſeuerinas ſecret. cõc. * ib.

Pompeius de Spiritibus, ſpoletinus ceremoniar. mag. * ib.

Antonius Pighettus, bergomenſis commiſs. hoſpitior. & forerius * ib.

Hercules Tombeſius, ferrarien. diaconus * ib.

Lactantius de Nicolis, rodigien. ſubdiac. * ib.

Antonius Mannellus, depoſitarius * ib.

Cantores.

Io. Borril, gallus.

Io. de Conte, gallus.

Petrus Ordegnez, hiſpanus.

Io. de Monte, germanus.

Simon Bartholonius, peruſinus.

Nicolaus Driel, alemanus.

Curſores.

Io. Rolliart, lotharingus.

Matu-

Maturinus Menandus, gallus.

Capitaneus ad Cuſtodiam Conc.

Nicolaus Madrutius, tridentin. cum magna copia nobilium ante eum deferentium baculum vnum rubeum longitudinis cannæ vnius, & poſt illum multi haſtarij.

Locumtenens.

Sigiſmundus Comes, de arce.

Interfuerunt.

Petrus Camaianus, aretinus, ſecr. Coſmi Medices ducis florentiæ * 2. i.

Hieronymus Fracaſtorus, veronen. medicus, conc. celebris philoſophus, & poeta, cuius edita opera varia magna in exiſtimatione habentur; laud. à Pallau.

Balduinus de Balduinis de barga, piſanus, medicus primi legati * 2. i.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Legatorum, & Oratorum, ac Patrum, qui interfuerunt Conc. Bononiæ in ſecunda eius aperitione à die 21. Aprilis 1547. vſque ad diem 18. Septembris 1549. in qua omnes habuerunt licentiam redeundi ad proprias ſedes, ob publicas contentiones ortas ſuper Concilij translatione, inter Paulum Pont. & Carolum Imp.

SVB EODEM PAVLO III.

INDEX SECVNDVS.

Cardinales Legati, & Præſidentes.

IO. Maria de Monte, aretinus ep. præneſtin. s. r. e. card de monte s. Sabini diœc. aretin. ep. papien. & l. a. bonon. prius ar. ſipontinus, & gub. vrbis; interfuit conc. later. var. lit. rerumque magnarum diuturno vſu memorabilis, inde ſummus pontifex ſub Iulij iii. nomine 6. id. feb. 1550. creatus, munificus benefactor etiam ſuorum aduerſariorum. obijt Romæ 1555. 5. kal. apr. ſepultus in vatic.

Marcellus Ceruinus, politianus, natus verò in nobili oppido montis ſani marchiæ anconitanæ, tit. s. Crucis

s.Crucis in Hieruſalem s.r.e. pr. card. * ep. eugub. vitæ integritate,rerumque geſtarum à Paulo iii. participatione clarus. creatus poſtea ſummus pont. 5.id.apr.1555. retento eodem Marcelli ii. nomine, quod antea viſione præſciuit,teſte Turſellino in hiſtor. lauret. & Authore flor.hiſt. cardin. cum ſediſſet dies 22. obdormiuit in domino magno omnium mœrore Romæ prid.kalend.maij, ſepult.apud s.Petrum.

Oratores:

Claudius Durfe,gall.or.Henrici ii.reg.chriſtianiſ. * dein.apud Paulum iii.pont.m. præfectus prouinc. de foret,pluries cum laude nominatus à Maſſarello, & Pallau

Michael ab Hoſpitali,gall.or.d. reg. * conſil. parisien nominatur ſæpè laudabilitor à prædd.

Petrus Daneſius,gall.or. d.reg. * hab. luculentam or.coram patribus.laudatur ab eiſdem.4.i.

Archiepiſcopi Clementis VII.

Ludouicus Cheregatus,vicent.ar.antibaren. * 3.i.

Iacobus Caucus,venetus,ar.corciren. * 20.nouēb. 1528.filius Ant.& Cæciliæ Iuſtinianæ, varia munera pro rep.geſſit,dein.proth ap. fundator colleg.cauci *Paduæ*. obijt circa ann.1560. Andreas per errorem à Pallau.nominatus.

Io.Michael Saracinus,neapol.ar.materan. * 3.iul. 1531. gub.urbis 1551. vir doctus, & in rebus agendis eximiè peritus, dein.card.tit. s.M. in Aracæli, ſabinen.ep. deceſſit Rom.ann.1568.5.kal ma. apud s.M.ſup.Min.tumulatus, & à Pallau. pluries cum laude nominatus.

Antonius Filholi,gall.ar.aquē. * dictus Imberty, 13.ſept.1532. coadiutor Petro patruo, dein. ar. poſtea 1540.cancellarius academiæ inauguratur. acta conc.vſque ad obitum Pauli iii. collegit,vir doctus, & prudens, tandem interijt 2.dec.1550.cuius cum laude meminit Pallau.cum Sammarthanis fratrib.in gall.chriſtiana.

Archiepiſcopi Pauli III.

Andreas Cornelius, venetus, archiep. ſpalatenſis * Andreæ ar.ſpalaten.nepos,23. tantum ann. natus Brixiæ adminiſtr,3.mar.1532. a.c. cler. & card. tit. s.Theodori. obijt Romæ 1551. cuius clariſſ.familia

lia viget Venetijs, licet abſque aliquo prælato.

Sebaſtianus Lecauella, græcus, ar. naxien. * 4. i.

Olaus Magnus, gothus, ar. vpſalen. * 3. i.

Robertus Vvanchop, ſcotus, ar. armachanus * 1545. 10. feb. s. th. mag. cuius res geſtæ recenſentur cum laude à Spondano, & Pallau.

Epiſcopi Iulij II.

Chriſtophorus de Spiritibus, viterbien. ep. ceſenaten. * 1510. 15. feb. multos annos adminiſtrauit eccleſ. quam ſenior factus, ceſſit Io. Baptiſtæ nepoti ann. 1545.

Epiſcopi Leonis X.

Iacobus Ponzettus, neapol. ep. melphiten. 1518. 28. maij coadiutor, dein ep. 1528. ædificauit eccleſ. cuius theſauro in redimendis captiuis ciuib. aliquando vſus eſt. 1533. olim c. a cl. & theſ. dein. ann. 1553. epiſcopatu ſe abdicauit, cuius meminit in vita s. Conradi protectoris d ciuit. melphiten. Damianus theol. ieſuita amicus noſter.

Ferdinandus Pandulphus, floren. ep. troianus * 17. feb. 1514. obijt Florentiæ 1560.

Philos Rouerella, ferrarien. ep. aſculanus * olim tholonen. n. a. ad pleroſque princ. gub. vrbis, vbi an. 1550. obijt, cuius cadauer Aſculum translatum eſt, eximiè laudatur ab. Vghell. & Libanor. eius gens floret Ferrariæ.

Thomas Campegius bononien. ep. feltren. * 3. i.

Benedictus de Nobilibus, lucen. ep. accien. * o p. s. th. prof. 1521. 16. octob. gub. fani 1522. aſculi, 1536 ſuffrag. card. Camp. bonon. ep. 1530. ſuæ eccleſ. ceſſit 26. aug. 1545. vic. gen. brixien. 1552. cuius meminit Pallau. extat adhuc in patria eius proſapia re, & nomine nobilis.

Epiſcopi Adriani VI.

Quintius de Ruſticis, rom. ep. meliten. * 4. i.

Epiſcopi Clementis VII.

Antonius Numaius, foroliuien. ep. iſernien. * 19. dec. 1524. Fani cath. & canon. benefact. munere ſe exoluit 1567. & poſtero anno obijt ſumma cum ſui nominis fama.

Hieronymus de Theodolis, foroliuien. ep. gadicen. * 1525. & ſuæ ætatis 24. deputatus adminiſtrator donec 27. ann. attigiſſet, cui eccl. 25. octob. 1564. liberè

liberè ceſſit; floret eius familia Romæ tit. marchionatus s. Viti exornata.

Io. de Hangeſt, gallus, ep. nouicnen * ſuæ ætatis 19. deputatus fuit adminiſtr. Carol. de Hangeſt 7. apr. 1525. donec. 27. ann. attigiſſet; deceſſit 1577. cuius meminit Pall. cum Sammarthanis fratrib.

Alexander Campegius, bonon. ep. bonon. * 1526. 19. mar. poſſeſſione aſſequuta 1521. prid. kal. aug. dein card. 1554. 12. kal. oct.

Hieronymus Fuſcherus, venetus, ep. torcellanus * ann. 1528. 16. maij, Romæ fato functus eſt 1563. ſepultus in eccl. S. M. de Populo; cuius meminit Bembus, eiuſque viget venetijs nobilis famil.

Marcus Antonius Crucius, tiburtinus, ep. tiburtinus * 16. iun. 1528. cubicular. ſecr. papæ; rexit eccl. laudabiliter, vſque ad ann 1554. eoque munere ſe exoluit, moriturque 1563. ſepultus in cathedrali. huius meminerunt Vghell. & auct. in ep. tiburtin. vbi extat adhuc eius gens conſpicua.

Dionyſius, græcus, ep. chironen. & millopotamen. * 4. i.

Io. Lucius Staphileus, illiricus, ep. ſibenicen. * vlt. iul. 1528. filius Nicolai Lucij & Hieronymæ ſororis Io. Staphilei a. r. cum retentione benef. & offic. cath. eccl. conſecrauit 1555. & Romæ eidem auunculo in eccleſ. ss. Trinit. monumentum erexit: ex eius ſtirpe extat Io. Lucius hiſtoricus vnicus dalmatiæ, & croatiæ amicus noſter.

Marcus Antonius Campegius, bonon. ep. groſſetan. * paruæ ſtaturæ orat. & poetica facult. eruditus podagricus; è viuis exemptus eſt 1553. 7. maij, ſepultuſque in cath.

Alexander Piccolomineus, ſenenſis, epiſ. pientin. * 4. i.

Braccius Martellus, florentin. ep. feſularum * 20. iun. 1530. can. florentin. cubicul. & affinis pp. Clem. dein. licien. 12. feb. 1532. vbi obijt 1564. laudatur ab Admirato, & Vghello, ſed non ſemper à Pallau. editæ ſunt duæ eius ſententiæ ſuper prædicatione à regular. non habenda, ſine licentia epiſc. & de reſidentia epiſc. extat Romæ eius conſanguineus Franc. Martellus v. s. referend.

Io. Baptiſta Cāpegius, bonon. ep. maioricen. * 3. i.

Lelius

Lelius Garruſſius, britonorien. epiſc. ſarſinaten. 9. decemb. 1530.

Robertus Cenalis, gall. ep. abrincen. * origine pariſienſis, 17. apr. 1532. theol. ſorbon. olim ep. vencien. 1530. inde præſul regien. ſcript. diuerſ. op. obijt in ſua eccl. 16. apr. 1560.

Taddeus de Pepulis, bonon. ep. catinolen. m. oliuet. * 1535. 12. ian. olim ex monaco, & abbate montis oliueti, eiuſdemque gener. vic. 3. mar. 1533. antiſtes cariaten. romæ deceſſit 1549. cuius proſapia inter primarias viget adhuc Bononiæ. viuit alter Taddeus eiuſdem congreg. nuper gener.

Auguſtinus Zannettus, bonon. ep. ſebaſtēn. * 27. aug. 1533. ſuffraganeus, & vic. patriæ, in quā obijt 6. feb. 1549.

Philibertus Bibou, gall. ep. engoliſmen. * 13. ian. 1533. ſuæ ætatis 20. adminiſtr. donec 27. ann. attigiſſet, dein. ex oratore regio ad Paulum, & Pium iv. pont. max. card. à Burdeſia nuncupat. Romæ 7. kal. febr. 1570. repentina morte ſublatus.

Franciſcus Boerus, gallus, epiſc. maclouien. * Bohier Thomæ baronis des cirgue domini de chenonieux in turonib. præfecti Ærario Franciæ, & Catharinæ Briçonetæ Dionyſij prædeceſſoris ſororis filius, tranſtulit in gallicum ſermonem librum Nic. Cuſani de coniectura vlt. diei, ſeu iudicij vniuerſalis 1562 teſtib Sammarth.

Franciſcus Manny, gall. ep. briocen. * 8. iun. 1533. abb. B. M. de Nucarijs, aliorumque monaſteriorum; Sammarthani verò ſcribunt, quòd fuerit electus 12. octob. 1548. dein. arch. burdegalen. 1554. & obijt 1558.

Petrus Vorſtius, flander, ep. aquen. * 20. feb 1534. r. au. n. a. pro indictione conc. apud princ. chriſt. vir doctus, & prudens, deceſſit ann. 1549.

Eliſeus Theodinus, Arpinas, ep. foranus * 3. iun. 1534. proleg. ſpoletinus, eod. ann. onere ſe exoluit 1561. iacet in patria. teſte Vghell.

Epiſcopi Pauli III.

Catalanus Triuultius, mediolanen. ep. placentin. * vlt. ma. 1535. ſuæ ætatis 17. deputatus adminiſtr. donec 27. ann attigiſſet obijt 1559. Mediolani, ſepultus in maiorum ſepulchro; ex eius ſtirpe viget prin.

princeps Triualtius Mediolani.

Balthaſar Limpo, luſitanus, epiſc. portugallen. * o.carm. circa annum 1536. mauræ antiquo, & illuluſtri tranſtaganæ prouinciæ ſub eborenſi oppido natus, prouincialis, celebris concionator, & theologus, ac reformator eius ord. in Luſitania, regum prædicator, dein. ar. bracarenſis 1550 vbi deceſſit 21.mar.1558. ſuæ ætatis 80. teſte Ludou. Perez de Caſtro carmelita, qui relatis alijs eum impensè laudat; cuius meminit Pall. pluries.

Iacobus Corteſius à prato, rom. ep. vaſionen. * 25. mar.1536. Thomæ prædeceſs. ex iuſtis nuptis fil. dein. patriar. alexandrin 1560. coadiutorem Rainerium Ceulum piſanum, maiorenſem epiſc. o.p. adſciuit, & amiſit præmortuum; obijt, & ſitus eſt Creſti propè Vaſionem 29.ſeptemb.1570. teſte Ioſepho Maria Suareſio ep. ſucceſſore, & baſilicæ s. Petri vicario, amico noſtro, in epitaph. quod poni curauit; eius meminerunt Sammarth. Vghell. & Pall.

Bernardus Bonioannes, rom. ep. camerinen. * 3.i.

Angelus Paſchalis, dalmata, ep. motulen. * 5.mar. 1537. ord. p. cuius pluries meminit Pallau. inſignis theol. charus Carol. v. teſte Fontana. obijt Neapol. ſepultus in eccl. s. Catharinæ de Formello.

Io. Campegius bonon. epiſc. parentin. * 28. maij 1537. dein. bonon. 1557. prolegatus, & gubernator Piceni 1560. & n.a. ad Coſmum ducem Floren. & ad reg. Hiſp. & Portugall. è viuis exemptus eſt 1563. 7.id. ſept. ſepult. in cath.

Ludouicus Simonetta, mediolanen, ep. piſauren. * 4. i.

Aloyſius Lippomanus, venetus, ep. motonen. coadiutor veronen. * 3.i.

Georgius Cornelius, venetus, ep. taruiſinus * 4.i.

Auguſtinus Steucus, eugubinus, ep. kiſamen. & s.r.e. bibliothec. * 1538. can. reg. s. Saluat. philoſ. & theol. inſignis, auctorq; plurimor. oper. laudatur à pleriſque, & præcipuè à Io. Rho. in var. vir. hiſt. & Vinc. Armann in viris illuſt. eugub. ac Ioſepho Mozagrugno in reb. geſt. can. reg. qui ſcribit, quòd Auguſtinus in religionem ingreſſus nihil literarum ſciebat, ſed mirè earum cupidus, pro collectione literarum, & ſyllabarum, dum per obſeruantiam de

de nocte interdiceretur lumen, ad lampadem ardentem in dormitorio tamdiu legebat, vt breui ad culmen ſcientiæ euectus ſit. obijt Eugub ſepultus in eccl.s. Ambroſij eiuſdem congreg. in qua extat adhuc eius tumulus, teſte Alexandro vii pont.m. in quodam diplomate à nobis perlecto.

Tiberius Mutus, rom. ep. hieracenſis * 20. febr. 1530. olim can. baſilicæ s. Petri, dein. aſſiſien. 1552. 9. mar. cuius eccleſ. onere exolutus, Romæ moritur 1562. eximiè laudatus ab Vghell. cuius familia viget adhuc Romæ cum titulo ducatus, ſed diuerſa ab alia de Mutis *Papazzuris*, de quibus egimus in guber. tiburt.

Georgius Andreatius, mantuanus, epiſc. regien. 1544. 7. apr. olim cluſin. 1538. leg. Caroli v. ad Clement. vii. Mantuæ deceſſit 1549. laudatus ab Vghel.

Vincentius de Durantibus, brixien. ep. termularū * 4. iul 1539. olim datarius. 4. i.

Leo Vrſinus, rom. ep. foroiulien. * 1539. annos expleuit 1564. 2. maij: laudatur à Nicolao Franco, & Sanſouino in fam. vrſina, qui ſcribit, quod fuit nominatus Leo à Leone x in baptiſmate.

Philippus Archintus, mediolanen. ep. ſalutiarum, & vic. in vrbe * 1546 29. octob. dein mediolan ar. 16. nou. 1556. olim ep. burgi s. ſepulchri 24. mar. 1539. obijt 16. iul. 1558. Bergom. cuius corpus Mediolanum delatum, tumulatum fuit in metropolit. floret adhuc Mediolani eius proſapia.

Io. Petrus Ferrettus, rauēna. en ep. milen * 4. feb. 1541. præpoſitus eccl s. Agnetis rauen vic. brixien. 1546. dein. ep. lauellen. 3. mar. 1550. qua dimiſſa 1554. in patriam reuerſus, obijt 1557. vir doctus, & eruditus, ac merito laudatus ab Vghell. & à Hier. Fabri vicario rauennat. noſtro amico, in mem. ſacr. rauenn.

Claudius de la Guiſche, gall. ep. agathen. * 1541. 30. mar. dein. mirapicen. filius *Petri* Tornini de la Guiſche, & de Chaumont regum cambellani: varia beneficia habuit fauore card. Georgij de Ambaſia proauunculi: or. reg. ad reg. luſitan & ad ſum pont. debitum naturæ perſoluit 1556 Romæ ſepultus ap. s. Ludouicum, teſt. Sammarthanis.

Richardus Patus, anglus, ep. vigornien. * 3. i.

Petrus

Petrus de Ghinutijs, ſenen. ep. caualicen. * 20. iul. 1541. frater germanus card. s. Clementis, rector p. eccl. s. M. de monte mauro s. Papuli diœceſis.

Ægidius Falcetta, cingulanus, ep. caprulan. * 4. i.

Iacobus Iacomellus, romanus, epiſc. bellicaſtren. com. ap. * 3 i.

Aluarus de la Quadra, neapol. ep. venuſin. * ib.

Laurentius Pucius, floren. ep. veneten. * ſuæ ætatis 18. deputatus coadiutor card Pucio patrueli.

Galeatius Florimontius, ſueſſanus, ep. aquinaten. * 4. ma. 1543. dein. ſueſſan. 22. oct. 1552. vnus ex 4. iud. con. Iulij iii. ſecr. breu. olim gub. lauret. vir doctus, & eruditus, ſcriptor laudatus à multis, licet nothus; obijt in patria 1567. tumulatus in cathed. addito nobili epitaph. à nobis lecto die 8. apr. 1673.

Philippus Bonus, venetus, ep. famaguſtanus * 29. oct. 1543. papæ notarius, & familiaris.

Io. Baptiſta Cicada, ianuen. ep. albinganen. auditor c. ap. * 1543. 5. dec. dein. ſagonen. 1551. 30. mar. card. ep. marianen. 1554. albanen. ac l. a. campaniæ. obijt Romæ 1570 de quo vide noſtros ſcriptores ligures.

Camillus Mentuatus, placentin. ep. ſatrianenſis, * 14. nou. 1544. olim gub. Fani 1541. deinde Bonon. 1547. proleg. macer. 1554. gub. piceni 1556. mortem obijt 1560.

Thomas Stella, venetus, ep ſalpen. * 4. i.

Berengarius Gambau, hiſp. ep. caluen. * 27. octob. 1544. can. valentin & fam papæ. obijt 1551.

Franciſcus Galigarius, florentin. epiſc piſtorien. * 10. dec. 1546. coadiutor card. Rob. Puccij: deceſſit 1559. cuius, & aliorum virorum eius familiæ meminit Ammirat.

Gregorius Caſtagnola, græcus, ep. milen. * 6. nou. 1545. o. p. ſac. theol. profeſs. receſſit ex Bononia iturus Romam 10. maij 1549. teſte Maſſarello. mihi perſuadeo, quòd Gregorius fuerit Chius, cum eius familia tunc temporis extaret in Chio, tranſlata deinde Romam, & Genuam, ſeu verius redijt (vbi N. eſt ſecr. inquiſ. ſtatus) de qua in viris ill. Chijs.

Philippus Riccabella, recanaten. epiſc. maceraten. * 4. i.

Io. Iacob. Barba, neap. * ep. interamnen. dein aprutinus 10. aug. cappella pont. ſacriſt. ib:

Camillus

Camillus Peruſcus, rom, ep. alatrinus * 1547. 21. apr. cler. miles s. Petri, pont. famil. & rector ſtudij almæ vrbis. deceſſit 1573. ſcripſit de diuitijs, & paupertate libr. romæ edit. 1556.

Io. Solicius, gallus, ep. s. Papuli.

Petrus de Val, gallus, ep. ſaien. * 8. iun. 1545. pariſien. s. t. d. 4. i.

Iacobus Spiphame, gall. ep. niuernen. * 5. maij 1546. v. i. d. can. & conſil. pariſien. ac riqueſtar. præſes, cuius pluries meminit Maſſarellus. at verò, aiunt Sammarthani, ducta vxore, vel potius concubina aſcita 1559. apud geneuenſes hæreticos ab eccleſiæ catholicæ caſtris transfugit, ibique tamquam explorator capite truncatus 1565. die 25. martij, quòd fortaſſis tanti ſceleris pœnitentia ductus, catholicis fauere crederetur.

Sebaſtianus Pighinus, regien. ep. aliphanus, aud. r. * 3. i.

Ambroſius Catharinus Politus, ſenen. ep. minoren. * 27. aug. 1546. or. p. deinde ar. compſan. 3. iun. 1552. obijt neapol. 8. nou. 1553. vir doctus, & celebris, ſcriptor diuer. oper. laudatus à plurimis, præcipuè à Nauarro, & Pallau. ſed non ſemper eius doctrina.

Pompeius de Zambecarijs, bonon. epiſcopus ſulmonen * 4. i.

Pellegrinus Fabius, bonon. ep. veſtanus * 2. iul. 1547. aud r. celebris; obijt romæ 12. ſept. 1555. ſepultus in eccleſia s. Auguſtini.

Cæſar Burgognonus, mirandulen. electus ep. lemouicen. nominatus à Maſſarello vti præſens, & à Sammarthanis tanquam ep.

Abbates.

Lucianus de Othonibus, mantuanus, mon. caſs. abb. pompoſiæ, ferrarien. * benè ſe geſſit in conc. nominatus à Maſſarello, & Pallau.

Iſidorus Clarius, brixien. m caſs abb. pontidæ bergomen. * 26. ian. 1547 ep. fulginaten. cedente Blaſio Palladio abſque aliqua reſeruatione penſionis, vitæ integritate, doctrina, ac editis var. oper. celebris. obijt ann. 1555. tumulatus in cathed. habuit or. duas ad patres conc. de iuſtificatione, & gloria, laudatur eximiè à multis.

Chryſoſtomus Gimilianen. calaber, m. caſs. abb. ss.Trinitatis de caieta * poſtea ar.raguſinus 1564. 21 octob. ibique obijt 1575. cognomento Caluinus de oppido s.Gimiliani, ſpectatæ vitæ, in latina, & Greca lingua impensè eruditus, laudatur à Bario, & Placido m.caſs. ac à Ioanne Baptiſta Maro canonico s. Angeli in foro piſcium amico noſtro.

Generales Ordinum.

Franciſcus Romeus, aretin gen.o.p, * 3.i.

Bonauentura Pius coſtacciarius gen.ord.min.con. * oppidi coſtacciarij, eugubinæ diœceſis, deinde ep.aquen.10.apr. 1549. vir eruditus, eloquens, ac verbi Dei or.clariſs. obijt circa ann. 1560. de quo Vincentius Armannus nonnulla ſcripſit Auctori.

Hieronymus Seripandus, neapol, gen.ord.s Auguſtini * 4.i.

Nicolaus Audetus, cyprius, gen.ord.carm. * Andreas à Pall. ob errorem nominatus, trigeſimus inter latinos, prior gen. vir doctus, manſuetus, ac prudens, romæ migrauit è vita 1562. annum agens 82. cuius oſſa iacent in eccl.s.Martini de monte; ſeruatur eius vita apud auctorem, conſcripta à Ludouico Perez de caſtro eiuſd.ord.theol.

Auguſtinus.Bonuccius, aretin.gen.or.ſer. * publicus lector philoſophiæ in vniuer. ſenen. vir doctus, prudens, & rectus eximiè laudatus à Gianio, Creſcentio Præſid.Rom.& Pall.romæ.1553.4.iun. obijt & aretium translatus opera Stephani Bonuccij alumni, deinde gener & card.

Simon Guicciardus, gallus, gener. minimorum *ſtampenſis 19. maij 1547 olim prouinc. aquitaniæ collega gen. & ſcriba cap. generalis, orientalium linguarum peritia clarus, non ſine admiratione Stephani patriar. armenor. omnium penè ſcientiarum cognitione inſignis, eloquens, & impiger concionator, vitæ integritate conſpicuus. malleus hæreticor. à Rainaudo, vir religione, & vitæ ſanctimonia eximius, ac ſtrenuus eccl.cathol. athleta à card. Turnonio nominatus: obijt 1574. occiſus in odium fidei catholicæ, & ſepultus in eccleſia s.Mariæ de Iaſſis, conuentus aquen. ab ipſo fundati, de quo plura alia ſcribit Franciſcus Lanouius in chron. minimorum.

Clemens

Clemens de Monilia, genuen. or. min de obſeru. commiſs.gen.in italia * è domo dolera oppido ianuen.ditionis,deinde gen.& card.ac ep fulginaten. 1557.ac ſcriptor celebris, obijt romæ 1568. laudatur à multis, & à nobis ipſis in ſcript. lig. fuit ipſe admiſſus 19.nouemb.1547.loco ſui gen. abſentis in portugallia,& datus ei locus poſt omnes generales, teſte Maſſarello.

Procuratores Epiſcoporum.

Claudius Iayus gebennen.ſabaudus,proc.Othonis Truchſes s.r.e. presb. card. & ep auguſtan. * vnus ex decem primis patribus ſocietatis Ieſu, qui, & angelus Dei, & pater, patronuſque catholicorum nominatus eſt, & à Petro Caniſio german.apoſt.appellatus, aliaque ſua debita encomia recenſentur à Philippo Allegambe noſtro amico iam defuncto in bibl. ſocietatis. in cælum abijt viennæ auſtriæ 8.idus aug. 1582.

Ambroſius Pelargus o.p.pr.adulphi ar. colonien. & arc.treueren.electorum imperii rom. * 3.i.

Sacræ Theologiæ Profeſſores, & Magiſtri Canon.Regul.Congreg.S.Io.Lateranen.

Hercules Mantuanus.

Gregorius Mediolanen.

Sacræ Theologiæ Magiſtri.

Petrus Caniſius belga, nouiomagenſis in geldria, ſac.theol.doc.primus ex germanis, qui in ſociet.Ieſu adſcriptus in germania prouincialis præpoſitus ab ipſo s.Ignatio, ob inſignem animi moderationem, conſtantiam, prudentiam electus fuit, à ſummis ad ſumma non rarò miſſus, rem catholicam mirifice verbo, & exemplo iuuit; tandem friburgi heluet.Deo animam reddidit 1597.ætatis 77.multi eum laudant, eiuſq; edita opera enumerant, præſertim Philippus Allegamb. eius etiam meminit Pallauicin.

Ordinis Prædicatorum.

Thomas de Caieta * inquiſitor poſtea melitenſis 1563.teſte dicto Fontana.

Ludouicus mediolanen.

Reginaldus mediolanen.

Thomas Beccatellus,bonon. * qui & apud alios Thomas Maria, ibidemque inquiſitor 1543. ac bis

regens, teſte Fontana.

Aurelius de Prielio.

Georgius à s.Iacobo, portugallen. miſſus à Ioanne iii. rege portugall. receſſit à bononia 1594. 12. ſept.habuit or.tridenti in dom.1 quadrag.1547.fuit deinde inquiſitor vlyſipponen. teſte Maſſarello, & eodem Fontana.

Hieronymus ab Oleaſtro, portugallen. miſſus à dicto rege;laudatur à Pall.receſſit à ciuitate bonon. 1549. deinde fuit inquiſitor vliſſiponen. & ſcriptor inſignis, laudatus cumulatiſſimè à Pall. & ab alijs, præcipuè à Fernandez.

Gaſpar à Regibus, portugallenſis * miſſus à prædicto rege, poſtmodum euaſit ep. calamacen.& ſuffraganeus Henrici card.infant.portugall.ar.elboren. 17.nou.1555,teſte Fontana,qui ſubdit eum deceſſiſſe 1577.

Ægidius bononien.de foſcararijs * 4.i.

Hieronymus Muzzarellus,bonon. * ibidemque 1548.inquiſitor, deinde ſac. ap. pal. magiſter 1550. & tandem ar.compſanus 11. decemb. 1553. ac nunc. ap.ad Carolum v. obijt ſalerni 1561, de quo fusè Fontana pluribus in locis.

Ordinis Minorum de Obſeruantia.

Io.Conſilij, gall. * doctor pariſienſis; ſcripſit,ſeu concinnauit var. opuſc. ex diſputationibus habitis in concilio, edidit orationem de triumpho crucis, quam habuit in eodem concilio in die Aſcenſ.

Archangelus placentinus.

Iacobus de Menneſijs,hiſp. * edidit inſtitutiones doctrinæ chriſtianæ, teſte Vuaddingo.

Franciſcus Salazar,hiſp. * 3.i.

Hieronymus,venetus.

Simon Gommerius,gallus.

Ordinis Minorum Conuentualium.

Io Antonius Delphinus, de caſali maiori * 3.i.

Iulius Magnus,placentinus,ſocius ord.* 4.i.

Io.Bernerius,de corrigio,regens bon.* 3.i.

Alexander de Lugo.

Thomas de la pergola, regens vrbini.

Clemens florentin.regens ferrariæ * 4.i.

Lucius placentinus * ex proſapia Anguiſciola, prim. philoſophiæ profeſſor in bononienſi academia,

mia, cuius familia clara viget adhuc in patria. 4. i.

Ordinis Heremitarum S. Auguſtini.

Stephanus Sextinus, prouinciæ paduæ * 3. i.

Deodatus de Pennabiliorum, prior bonon.

Alexander bononien.

Ægidius de Gambario, florent.

Gabriel anconitanus, picenus * 3. i.

Guilhelmus bononien.

Simon florentin. * 4. i.

Auguſtinus de Monteulmo, picenus * quem tamen Herrera nominat Moreſchinum de monte ilcino, eumque obijſſe refert mediolani 1560. dum priorem ageret, editis nonnullis opuſculis.

Gaſpar de valentia.

Ordinis Carmelitarum.

Ægidius Richardus belga, gandenſis * s.t.d. & in ſapientiæ rom. muſæo publ. profeſſor, prior gen. 1532. confirmatus 1539. habuit oratio romæ coram Paulo iii. & card. eius meminerunt Antonius Sanderus, & Perez de caſtro.

Antonius Riccius à nouolaria, inter mantuam, regiumque lepidi oppido ter vicarius gen. congregationis mantuæ, nempe 1537. 1543. & 1549. ſcripſit aliqua, relata à Poſſeuino, eiuſque meminit Perez caſtr.

Ordinis S. Mariæ Seruorum.

Hieronymus de Rubeis, bonon.

Thomas de s. Marino.

Felicianus rauennaten.

Io. Baptiſta de Tabrano, brixien.

Hieronymus de Milaneſijs.

Ordinis S. Hieronymi.

Iulius, generalis de brixia.

Ioſeph de brixia.

Officiales Concilij.

Iacobus Iacomellus, rom. ep. bellicaſtrenſis, commiſs. * ſupra.

Vgo Bõcompagnus, bon. abbreuiat. de parco maiori * 4 i.

Achilles de Graſſis, bonon. adu. coſiſt. * ib.

Hercules Seuerolus, fauentinus, promotor * celebratus à card Bembo in epiſtolis vol. 2. iuris conſultus, & ſcriptor de remiſſionibus litigator. è cuius

ſtirpe extant romæ Nicolaus adu. conſiſtor. & eius filius Marcellus v.s. referendarius amici noſtri.

Angelus Maſſarellus, ſanſeuerinas, ſecr. * 3. i.

Pompeius de Spiritibus, ceremoniarum mag.

Antonius Pighettus, Bergomen. commiſs. hoſpitior. & forerius.

Hercules Tombeſius, ferrarien. diaconus * fuit deinde familiaris Iulij iii. pont. max. & ep. rauellen. factus à Marcello ii. qui noluit eum prouidere de ecclesſ. fulginaten. ad quam fuerat deſignatus in poſtrema congregatione dicti Iulij.

Lactantius de Nicolis, rodigien. ſubdiac.

Antonius Mannellus, depoſitarius * 4. i.

Cantores.

Iuo Borril, gallus.

Io. le Conte, flammingus.

Antonius Roial, gallus.

Petrus Ordegnez, hiſpanus.

Io. de Monte, germanus.

Simon Bartolonius, peruſinus.

Notarij.

Claudius de la Caſa, lotharingus.

Nicolaus Driel, alemanus.

Curſores.

Io. Bolliart, lotharingus.

Maturinns Menandus, gallus.

Nobiles, qui interfuerunt Concilio.

Petrus Camaianus, aretinus, ſecret. Coſmi Medices ducis florenriæ * 4. i.

Antiani, ſiue Conſules Ciuitatis Bononien.

Bartholomæus Bologninus, vexillifer.

Iacobus Venentius, doctor, & eques.

Vinceutius de Nobilibus, lucenſis, prætor.

Franciſcus Binarinus.

Carolus de Vsbertis, eques.

Albertus Sighicellus.

Antonius Maria Lignanus.

Pompeius Loianus.

Minus de Rubeis, eques.

Anibal de Cultello, procurator.

Auditores Rotæ.

Galeottus Boſius, regien.

Octauianus Pellinus, ceſenaten.

Marius Bentius; politian.
Andreas Lydius, patauinus.

Ex Tribunis Plebis.

Alexander Pepulus, comes.
Io.Baptiſta Butrigarius, eques.
Vliſſes Gozadinus, eques.
Io. Philippus Angelellus.
Philippus Carolus Ghiſilerius.
Gaſpar Maria, lombardus.
Io.Andreas de Paſijs.
Stephanus de Malaia.

Ex XL. Viris Regiminis Ciuitatis.

Alexander Pepulus, comes.
Antonius Maria Campegius.
Andreas Caſalius, eques.
Aſtorgius Volta.
Nicolaus de Ludouiſijs, comes.
Vincentius Herculanus, comes.
Franciſcus Rainutius.
Io.Iacobus Gratus.
Gualterottus Blancus, comes.
Cornelius de Albergatis.
Io.Baptiſta Blanchinus.
Carolus Antonius Fantucius.eques.
Hercules Maluetius, eques, & comes.
Vliſſes Gozadinus, eques.
Io.Baptiſta Sampetrius.
Romeus Foſcararius.
Thomas Coſpius.
Ludouicus Lambertinus.
Hercules Mareſcottus, eques.
Io Aldourandus.
Camillus Paleottus, eques.
Alemannus Iſolanus, comes.
Io.Andreas Caldarinus, comes.
Lelius Vitalis, eques.
Antonius Bentiuolus, eques, & comes.
Gaſpar Bargellinus, eques.
Iulius Felicinus, eques.

Nobiles Bononienſes extra Magiſtratus.

Iulius Maluetius, comes, & eques.
Bartholomæus Volta, eques.
Alphonſus Maluetius, eques.

Iacobus Vrſius, eques.
Io.Baptiſta Grifonius, eques.
Romeus Pepulus, eques.
Florianus de Caccialupis, eques.
Nicolaus Caſtellus, eques.
Io.Baptiſta Bolognetius, eques.

Exteri.

PetrusGanteſius.
Io.Piccati.
Io.Haurai. de quibus Maſſarellus in diario ſub die 5.martij 1548. ſcribit. fiunt literæ patentes dd. PetroGanteſio, Io.Piccati, & Io Haurai familiaribus archiepiſcopi aquen. qui fuerunt in concil. tridenti, & bononiæ ad ſeruitia ipſius archiepiſc. eos commendantes capitulis, & ordinarijs, in quorum diœceſibus beneficiati exiſtunt ſignatæ ſigillis ill. legator, & manu mei, vt ſecretarij concilij.
Balduinus de Balduinis.
Piſanus de Barga medicus card. de Monte * 4.i.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Legatorum, Oratorum, ac Patrum, qui Concilio interfuerunt Tridenti in tertia eius aperitione à die prima Maij 1551. vſque ad diem 22. Aprilis 1552. in qua fuit ſuſpenſum Concilium ob imminens belli Proteſtantium periculum.

SVB IVLIO III.

PONT. MAX.

INDEX TERTIVS.

Legatus, & Præſidentes.

Marcellus Creſcentius romanus tit. s. Marcelli presb. car. leg. & primus præſidens * leg bonon. olim aud. ro. doctus, prudenſqui; obijt veronæ ann. 1552. die 28. maii, cuius corpus romam translatum, ſepelitur

pelitur in baſilica s. M. maioris; celebratur à multis, precipuè à Pallau & à Franciſco Salazar in oratione funebri extant romæ ex eius familia 4. prelati, inter quos Alexander patriarcha Hieroſolym. & cubicul. ss. d. n. Clementis x. præfect.

Sebaſtianus Pighinus, regien. ar. ſipontin. 2. præſidens * 30. maii 1550. deinde card. olim ep. aliſan. 21. aug. 1546. feltren. 4. iun 1548. adrien. 11. dec. 1553. obijt romæ eodem anno, & menſe.

Aloyſius Lippomanus, venetus, ep. veronen. tertius præſidens * febr. 1539. fuit depptatus in coadiutorem, cum futura ſucceſs. vir pius, doctus, & var. oper. auct. moritur, quando ad maiores dignitates meritò peruenire poterat, 1558.

Cardinales.

Chriſtophorus Madrutius, germanus tit s. Cæſarei in palatio, presb. card. & ep. Triden. ac adminiſtrator brixinen. * 1539. ſummæ exiſtimationis, ac laudis prudentiæ pro Carolo v. imper vic. gen. ducatus mediolan. legatuſque ap. ad eumdem, & piceni, deinde ep. albanus, ſabinen. præneſtin. ac portuen. tybure deceſſit 1578, 5. iul. delatuſque romam in eccleſia s. Hon. ſepultus fuit, vir rerum geſtarũ gloria clariſs.

Sacri Imperij Arch. & Principes Electores.

Sebaſtianus Neuſeſtein, german. ar. moguntinus *. 29. oct. 1545. can. ſcholaſt. v. i. d. indefeſſus, intrepiduſque vixit, & deceſſit 1555. 17. mar. ſepultus moguntiæ in templo s. Martini, laudatus à Pallau. & a Petro Merſſæo Cratepolio.

Io. ab Iſemburg. german. ar. treuerenſis * prima iul. 1547. olim archid. s. Agatæ in longoueienſi in eccleſia treuerenſi abb. s. Maximini; hab. conc. prou. ieſuitis colleg. ædifican. curauit ap. confluen. vbi & mortuus ſepulcro reconditur anno 1556. in æde s. Florini, laudatur à præd. Cratepol. & Pall. ac alijs.

Adulphus ex Comitibus, de Scauemburg, germanus colonien. * magunt. canon. & leodien. præpoſ. 1536. 27. aug. coadiutor, & 25. ian 1547. ar. primam miſſam præſente Carolo v. imp. Ferdin. rege rom. alijſque principibus 1548. celebrauit, prout etiam conc. prou. 1549. obijt magna cum laude 20. ſeptembris 1556. cuius meminit Pallauicinus cum alijs.

Oratores.

Hugo comes de Montefort, & rohenfels, german. or. Caroli v. imp.* cuius meminit Pall.

Franciſcus à Toleto, prior recouallenſis, hiſpanus orat. eiuſdem, de cuius operibus in prima, & tertia aperitione diffusè loquitur Pall. credo, quod Nic. Ant. in bibl. hiſp intelligit de iſto, quando tractat de Franc. Toleto prorege peruano.

Vilhelmus à pictauia, flander. archidiac. campiniæ, or. prædicti * olim ſcholaſticus leodienſis archid campiniæ conſilij ordinarij præſes, & priuati conſilij cancellarius, poſtea præpoſitus, vir vti ſanctitate venerabilis, ita eruditione, prudentia, eloquentia eximius, & præſtans; obijt circa an. 1570.

Paulus Gregorianez, hungarus, ep zagabiren. or. regis hungariæ * 4. iul. 1550. deinde taurien. 1554. cuius meminit Pall.

Federicus Nauſea, germanus, ep. viennenſis or. eiuſd * 19. mar. 1539. rector par eccl. in francfordia mogunt. diœc. i. v. d. & s. t. m. coadiut. Io. Fabri epiſc. viennen. deinde ſucceſſor 1541. eximius eccleſiaſtes, & conſil. r. Ferd, obijt 1550.

Iacobus Syluius, portugallen, Ioannis regis conſiliarius, & orator.

Iacobus Gonearius, portugallenſis, s. t. m. orator eiuſdem regis.

Io. Paez, portugallen. u. i. d. or. prædicti reg.

Christophorus à Straſſen. germanus, v. i. d. or. Ioachimi electoris brandeburg.

Archiepiſcopi Clementis VII.

Ludouicus Cheregatus, vicentinus, ar. antibaren. * o. m. ob. 1528. 11. maij, & dimiſſa eccl. 1551. 15. iun. obiit 1575. cuius cum magna laude meminit Marzarius in hiſtoria vicent.

Saluator Alepùs, valentinus, ar. turritanus * cler. 21. ſuæ ętatis anno deputatus adminiſtrator eccleſiæ turritanæ ſub die 29. ian. 1524. donec ad ætatem legitimam perueniſſet; obijt anno 1558. habuit or. in concilio 1551. 11. oct. in dom. cœna nuptiarum, laudaturque à Pall & à Franc. Vico in hiſt ſardiniæ, qui tamen incõſultè acceſſerit Saluatorem habuiſſe locum inter patriarchas, qui tamen his tribus aperitionibus non interfuere.

Archie-

Archiepiſcopi Pauli III.

Carolus de Alagon, ſardus, ar. Alboren. * 28. mar. 1537. cler. calaritanus annorum 25. deputatur administrator eccl. arboren. donec ad ætatem 27. annorum perueniret; ex cuius ſtirpe extant vxor principis Ludouiſ. & Carolus archiep. eiuſdem eccl.

Olaus Magnus, gothus, ar. vpſalen. * 4. iun. 1544. presb. lincopen. diœc. magiſter in artib. hiſtor. celebris, commendatur eximiè eius zelus ap. & doctina à Pallau.

Petrus Tagliauia, de aragonia, ſiculus, ar. panorm. * cler. mazarien. diœc. 17. octob. 1544. olim epiſcopus agrigentin. 28. maij 1537. deinde card. tit. s. Calixti, vir pius, & eleemoſynarius, obijt panormi non. aug. 1558. laudatur à Petramellario; eius familia extincta modò eſt; & ampla hæreditas tranſlata in ducem montis leonis.

Petrus Guerrero, hiſp. granaten. * de logregno can. ſeguntin. mag. in theol. 15. oct. 1536. * 4. i.

Balthaſar de Heredia hiſp. ar. calaritanus * ordinis p. ep. cyrenen. 1536. 11. feb. datuſque ſuffraganeus vrgellen. teſte Fontana, poſtea boſſanen. 6. iulij 1541. & deinde ar. 31. aug. 1548.

* Macarius de Chio, græcus, ar. theſſalonicenſis * græci ritus, qui emiſit profeſſionem fidei vti ordinatus à patriarcha ſchiſmatico, cuius meminit Pallauicinus.

Epiſcopi Leonis X.

Thomas Campegius, bonon. ep. feltren. * 1. iunij 1520. refer. v. s. & præl. domeſt. cancellar. rector 1547. n. a. ad venetos, eruditus, & doctus, celebratur à card. Sadoleto, & Pall. ſcripſit de auct. ac poteſtat. rom. pontif. ac auctoritate concilior.

Epiſcopi Clementis VII.

Guthier de Carauaial, hiſp. ep. placentin. * 20. ma. 1524. ſiue Gutherius, teſte Tamayo, ex abbate s. Leocadiæ in eccleſia toletana, placentiæ erexit collegium ſoc. Ieſu, & matriti capellam s. Andreæ; obijt 1556.

Gaſpar Iofredus, hiſp. ep. ſegobricen. & albarazinen. * de Borgia, archid. maior. nuncup. eccl. valentin. 2. ſept 1530.

Coriolanus Martiranus, neapolit. epiſc. s. Marci

* patria cuſentinus, 1530.3.iun. regni neap. à ſecretis, var. virtut. & ſcient. ac poet. facult. ornatus, editis nonnullis tragedijs; hab. ſerm. in conc. de corruptis moribus, & offenſa relig. ac neapoli anno 1554. xxv. nouemb. in eccleſia metropol. in laudem Caroli v. imp & Philippi ii reg. neap. occaſione poſſeſſionis regni captæ pro eo à marchione piſcariæ; cuius meminit Pall. & laudatur à multis; eius familia nobilis coſentina eſt extincta.

Io. Baptiſta Campegius, bonon. epiſc. maioricen. * xxv. ſept. 1532. cler. xxvi. annor. vir eruditus, doctus, liberaliſſimus erga pauperes eccl. hab. or. ad conc. de religione tuenda; obijt bonon. 1583.7. apr. laudatur à plurimis ſcriptoribus.

Hieronymus Maitteng. germanus, ep. chiemen. ſuffraganeus ſalisburgen.

Epiſcopi Pauli III.

Petrus Franciſcus Ferrerius, hipporegien. epiſc. vercell. * xx dec. 1536. n. a. ad venetos, & card. obijt romæ 1566.

Nicolaus Maria Caracciolus, neap. ep. cathanien. * viii. ianuarij 1537. * 4. i.

Bernardus Bonioannes, roman. epiſc. camerinen. * 4. i.

Antonius de Agulia, hiſp. ep. zamoren. * 1. aprilis 1546.

Pellegrinus Cybo, genuenſis, gallipolitan. * iv. auguſti 1536. litigioſus vixit, & miſerè obijt circa annum 1555.

Io. Fonſeca, hiſp. ep. caſtelli maris * xiv. maij 1536. ſalamantin. presb. & magiſt. in theol. capellan. maior. propreg. neapol. de cuius munere ſcribit Carolus Stella adu. neap. amicus noſter: optimè ſe geſſit, cuius meminit pluries Pall. xenodochium incurabilium neapol. ſuorum bonorum inſtituit hæredem 1556. xix. ſept. vbi exceſſit è vita, eiuſq; corpus translatum fuit in hiſp. ac ſepulturæ traditum in eccl s. Catherinæ medinæ de campo xxix iun. 1561.

Stephanus de Almeida, hiſp. epiſc. carthaginen. * xvi. apr. 1546. olim archid. de pennella in eccleſia colimbrien. epiſc. aſturicen. 18. aug. 1539. legionen. 2. iun. 1542. obijt in murſia 1563. 23 mar. ſepultus in colleg. s. I. ab ipſo fundato, & dotato, teſte Dauila.

Io.

Io.Salazar, hiſp.ep.lancianen.* vlt. apr.1540.can. legionen.presb.& magiſt.in theol. mortem obijt in hiſp. prid.id.ſept.1555.

Petrus Vaghuer, hiſp.ep.algaren. * 4. maij 1541. can.iacen.

Balthaſar Vauſan germanus, ep. muſien. ſuffraganeus moguntin.

Hieronymus de Bononia, ſiculus, epiſc. ſiracuſan. * 29.apr.1541 panormitan. orig. bonon. ex familia Beccatella abbas, & rector plur. benefic præſul digniſs. exprimitur à Pyrrho; obijt in patria 16. iulij 1560 ſepultus in eccleſia s.Franciſci, teſte Franciſco Baronio in maieſt. panormit. ex eadem familia de bononia (quæ viget etiam neapoli inter nobiles) extat Ioſeph v.sign.votans, & s.conſultæ relator.

Ricardus Patus, anglus, ep.vigornien.*8.iul. 1541. archid.lincolinen.cuius meminit Pall.

Cornelius Muſſus, placentin.ep. bituntin. * min. conu.27.octob.1544.olim britonorien. 1541. romæ deceſſit id.ian.1574.in eccleſia ss XII. Apoſtolorum ſepultus; vir incomparabilis ingenij felicitate præditus, omnibus doctrinis, & human. diſciplinis excellens, ac verbi Dei concionator, & ſcriptor celeberrimus, à plurimis meritò laudatus, præſertim a card.Federico Borromeo, & Pallau.

Eraſmus Alimpurg, germanus, epiſc.argentinen. * 9.dec.1542.à capitulo electus, cum reten. can. & bambergen.eccl. Sammarthani verò ſcribunt Eraſmũ fuiſſe ex illuſtri pincernar.de limburgo, & electum 1541.addentes, quòd malebat ſubditos, quàm ſe ipſum opulentos; obijt 1568.v.kal decemb. de cuius qualitatibus, & geſtis fusè ſcribit Franciſcus Guillimanus in ep.argentinen.

Iulius Flugh, germanus, ep. numbergen * 6.nou. 1542.can. dictæ eccl.theol.doctiſs.& præſul pius, ac magnæ auctoritatis apud catholicos principes, celebratur à card.Oſio, & Pall.obijt 1564.in ſua eccleſia, teſte Crapetoſalio.

Franciſcus Bonadies, hiſp.ep. mindoricen. * 27. ian 1550.or.herem. s.Hieronymi, olim electus carthaginen.indiar. maris ocean.20. iul.1541. deinde ſegobien.21.octob.1558.obijt, extat neap.ex eadem familia Carolus iudex m.c.vicariæ.

Iaco-

Iacobus Iacomellus, roman ep. bellicaſtren. * non autem Iacobellus, vt aſſerit Fall cum alijs, v. maij 1542. can eccl. s. Apollinaris de vrbe, artium, & medicinæ doctor, fuit ſubſtitutus in prima aperitione commiſs. ap. in locum Io. Thomæ s Felicij communi approbatione 1546. epiſcopatu ſe abdicauit 1552. 4. decemb. cuius familia Iacomella, à qua via Iacomella, vbi hodie extat eccleſia s. Ignatij, penitus eſt extincta.

Franciſcus Manrique, hiſp. ep. aurien. * de lara presb. calaguritan. diœc. 29. mar. 1542. capellanus maior Caroli v. imp. eiuſque nomine pacem cum Franciſco i. reg. galliæ concluſit, deinde epiſc. ſalmanticen. nouam ædificauit cathedralem, poſtea ſeguntin. 1560. xv. apr. obijtque toleti eodem anno 11. nou. ſepultus apud Franciſcanos, de quo multa cum laude ſcribit Dauila.

Franciſcus de Nauarra, hiſp. ep. pacen. * 4. dec. 1545. prior b. M. deruceſualles o. s. Aug. c. r. pampilonen. inquiſitor, & conſiliarius Caroli v. imp. 22. maij 1542. electus epiſc. ciuitaten. deinde archiep. valentin. 4. maij 1556. obiit 1563. teſte Thamayo mart. hiſp. t. 3.

Aluarus de la Quadra, neap. ep. venuſinus *11. ma. 1542. cler. 25. annorum, deinde aquilanus 7. ſeptemb. 1553. cui ceſſit, & obijt in anglia orator Philippi ii. hiſpan. reg. circa ann. 1560. celebratur à Thuano, & Carolo de Lellis amico noſtro in familijs nob. neap. è cuius ſtirpe extant Aluarus adu. neap. & Ludouic. epiſc. motulen. è congregatione oratorii s. Philippi Nerij.

Ferdinandus de Locazes, hiſp. ep. illerden. *6. aug. 1543. cler. carthaginen. i v. d. inquiſitor cathaloniæ, ep. aluen. v. maij 1552. dertuſen. 28. april. 1553. ar. tarraconen. 26. apr. 1560. & valentin. 28. april. 1567. patriarcha antiochen. & obiit 1568. teſte Antonio paſquale, qui Ferdinandum nominat collegialem colleg. ma. hiſp. bonon. & moderatorē in academia papien. cathed. iuris ciuilis publ. ac virum doctiſs.

Iulius Contarenus, venetus, ep. bellunen. * 4 i.

Io. Iubinus, hiſp. epiſc. conſtantinen. * 21. iunii 1542. in partibus infidelium m. ob. s. t. profeſſor.

Petrus de Auguſtinis, hiſp. ep. oſcen. * 4. i.

Iacobus Naclantus, florenti.ep.clodien. * ib.
Georgius Flach, germanus; ep. ſolonen. ſuffraganeus herbipolen.
Georgius Schultterus, hiſp. epiſc tauaIien. ſuffraganeus ſpiren.
Io. Bernardus Diaz, hiſp. ep. calaguritan. * 17. apr. 1545. de luco, hiſpalen. diœc. decret. doctor, ac conſil. indiar. auditor, ſcriptor celebris; obiit meritis plenus, teſte Nicolao Antonio, in vrbe calaguritana 1556.
Michael Pugius, hiſp ep. elnen. * 8. iun. 1545. can. barchinonen. & aliorum benef. rector, poſtea epiſc. vrgellen. 22. octob. 1552. & illerden. 8. aug. 1561.
Michael à Turre, vtinen. ep. ceneten. * 4. i.
Octauianus Præconius, ſiculus, epiſc. monopolitan. * 4. i.
Io. Fernandez Thenino, hiſp. ep. legionen. * 19. iul. 1546 presb. & in decretis licentiatus; obiit 1557 teſte Thamayo.
Chriſtophorus Ruſſius, hiſp. ep. oueten. * de Roxas ex marchione dianii, deinde pacen. poſtea corduben. 1562. ac hiſpalen. ſcriptor celebris; obiit 1580. ætatis 78. videndus Nic. Ant.
Io. Emilianus, hiſp. ep. tuden. * 1. iun. 1547 Tammillan. presb. calagurit. diœceſ. s. t. m. deinde epiſc. legionen. 28. iul. 1564. obiit 1578. menſe apr. præſul doctus, magnus eleemoſinarius, de quo Thama.
Antonius Codina, hiſp. ep. lacoren. * 7. maii 1548. præpoſitus s. Thomæ de riuo pirorum, or. s. Aug. vicen. diœc. rector p. e. s. Eug. de verza, sac. th. mag. deputat. ſuffragan. barchinonen.
Io. de Mello, portugallen, ep. ſyluen. algarbior.
Chriſtophorus Metzlerus, germanus, ep. conſtantien * prou. moguntin. 20. mar. 1549. eiuſdem, & curien. eccl. can. & ſcholaſtes archid. & rector.
Martinus Aiala, hiſp. epiſc. guadixen. * 16. maii 1548. Perez de Ayala miles s. Iacobi de ſpatha s. t. m. deinde ep. ſegobien. 17. iul. 1560. & ar. valentin. 16. ſept. 1564.
Petrus de Acuña, hiſp. ep. aſtoricen. * 4. iun. 1548. & auellaneda cler. oxonen.
Nicolaus Pſautnè, lotharingus, epiſc. virdunen. * 4. i.

Franci-

Franciſcus Salazar, hiſp. ep. ſalaminen.* 1548. in partibus infid. min. ob. s. t. profeſs. hab. tridenti 17. maii 1551. orationem, quam Iulius iii. pont. max. videre voluit, teſte Maſſarello, & aliam veronæ in exequiis card. Marcelli Creſcentii leg. edita romæ 1552.

Vincentius de Leone, ſiculus, ep. boſanen.* 1548. 16. nou. ord. carmel. panormitan. s. theol. baccalaureus vic. gen. panormit. ac prouincial. roman. vir omni virtutum, ac ſcientiar. genere inſignis, nominatus à Franciſco de Barone; obiit 1556. cuius meminit Perez de Caſtro.

Epiſcopi Iulij III.

Thomas de Platanis, ſuitenſis, ep. curien.* planta 19. mar. 1550. can. & cantor eiuſdem eccl.

Alarus Moſcoſus, hiſp. ep. pampilonen.* 27. iun. 1553. presb. pacen. diœc. s. t. m. deinde zamoren. 2. iunii 1561.

Gaſpar de Zunica, hiſp. ep. ſegobien. * & auellaneda cler. oxonen. diœc. s. t. licen. poſtea ar. compoſtellan. 21. octob. 1558. demum iſpalen. 30. iun. 1569. presb. card. 1571. quo anno deceſſit, cuius geſta narrantur à multis, ſed præcipuè à Petramellario.

Petrus Pons de leone, hiſp. ep. ciuitaten. in hiſpania * 1550. 27. iun. cler. hiſpalen. diœc. in decr. licent. deinde placent. 26. ian. 1568. poſtea generalis inquiſitor, ſynodum celebrauit, & ſalamantinæ interfuit. obiit 1573. teſte Tamayo.

Angelus Bragadinus, venetus, ep. vicentin. * 17. mar. 1550. o. pr. præſul eximiè litteraturæ, boniſque moribus imbutus, verbo, & exemplo gubernans eius eccleſ. teſte Vghell. facto functus eſt 1560.

Gerardus de Rambaldis, veronen. ep. ciuitaten. in apulia * 1550. 30. maii artium doctor, politioribus litteris ornatus, prælatiſque charus ſuffragan. card. Ranucii Farneſii ar. rauennaten. celebratur à Hieronymo de Curte in hiſt. veron.

Ægidius Foſcararius, bonon. ep. mutinen. * 4. i.

Io. Kride, germanus, ep. achonen. ſuffraganeus Monaſterien.* criten. s. t. profeſſ. presb 17. mar. 1550. in partibus infidelium.

Achilles de Graſſis, bononien. epiſc. montisfaliſci.

Abbates

Abbates Caſsinenſes.

Gerardus de Hamerinchourt, flander, abb. s. Bertini morinen. diœc.

Marcus, de brixia abb. s. Vitalis de rauenna * de claris, ſeu de cropollis abb. s. Euphemiæ brixien. ab anno 1544. vſque 1548. s. Petri penitini ab anno 1548. ad 1551 de s. Vito ad 1554. var. litteratura ornatus, habuit or. in dom. 1. aduentus, quæ ms. ſeruatur romæ apud D. Cornelium Margarinum abbatem amicum noſtrum.

Euſebius de parma, abb. s. Mariæ gratiarum placentin. diœceſ. fam. de Tordelerijs, hodie extinctæ, 1527. aſſumpſit habitum, & abijt romæ abb. circa annum 1553.

Generales ordinum.

Franciſcus Romeus, de caſtilione, aretin. gen. ord. præd. * 1546. olim prou. terræ ſanctæ, & ſocius gener. Fenarij, deinde romanus proc & vic. gen. ord. eximiè laudatus, vti doctus, eloquens, & integer vitæ à Plodio, & Fernandez; obijt romæ 1552. die 20 iunij.

Chriſtophorus, patauinus, gen. ordinis s. Auguſtini * 4. i.

Iulius Magnanus, placentin. vicarius gen. ap. m. conu. * ib.

Sacræ Theologiæ Doctores Magiſtri miſsi à Sanctiſsimo D. N.

Iacobus Laynez, hiſp. ſoc. Ieſu * 4. i.

Alphonſus Salmeron, hiſp. dictæ ſociet. * ib.

Miſsi ab Imperatore Carolo V.

Ruardus Tapper, flander, decanus, & cancellarius louanien. * vir inſigni doctrina præditus, nominatur à card. Oſio.

Bartholomæus de Miranda, hiſp. ordinis præd. * Carranza, Nauarrus, philoſophica, & theologica facultate, varijſque libris editis clariſſimus, meritòque à Mandoſio omnium philoſophorum, & litteratorum facilè princeps, ac à Nauarro doctiſſimus, & religioſiſs. doctor nominatus, à ſacris confeſſionibus Philippi ii. reg. hiſpaniar. & angliæ, vbi opera Bartholomæi cathedræ theologiæ erectæ, hæreſiarchæ exhumati, triginta millia hæreticorum, vel flammis expoſita, vel exilio mulctata, vel ec-

cleſiæ

cleſiæ romanæ reconciliata ſunt, teſte Grauina, deinde archiep. toletanus x. decemb. 1557. hic tamen vir tantus, teſte Nicolao Antonio, ſiue ſcriptis, ſermoneque theologorum illius temporis exiſtimationi non vſque adeò attemperatis, ſiue in deteriorem partem ea interpretantibus permultis, pietatis cauſam dicere habuit opus, primùm in hiſp. deinde romæ, quò perductus eſt anno 1567. vrgente b. Pio v. pont. max. cum eius translatio ex hiſpania romam, inſtante ſacro concilio ſub Pio iv. miſſo etiam legato à latere card. Vgone Boncompagno, tit. s. Sixti, deinde ſummo pont. ſub Gregorij xiii. nomine, obtineri minimè potuerit (teſte quoque Pall.) & poſt plures annos ſententiæ aures præbere, qua propter quaſdam præſumptiones, legitimis alijs deficientibus admiſſæ impietatis probationibus iuſſus fuit ſub eodem Gregorio abiuratione reatus omnem ſuſpicionem diluere. obijt tandem paulò poſt in romano s. Mariæ ſuper mineruā cœnobio 2. maij 1576. ea ſeruata vſque ad obitum æquanimitate, mentiſque in tot improſperis tranquillitate, vt nec leue aliquod impatientis, querulíue, aut iniqui aduerſitatibus animi documentum familiaribus vnquam dederit. habuit concionem ad patres concilij prima dom. quadr. 1546.

Alphonſus à Caſtro, hiſp. min. obſeru. lector ſalmanticen. * inſignis theol & ſcriptor magnę exiſtimationis apud Carolum v. & Philippum ii. cuius in ſtabilienda fide catholica in anglia fidus fuit cōſiliarius, quem tamen carpit Bellarm. ſed defendit Vuaddin. & eius opera liter. numerat; obijt bruxellis 3. non. feb. 1558.

Petrus Maluenda, hiſp. cler. ſecularis.

Io. Arze, hiſp. cler. ſecularis * can palentinus, in omni doctrina eminentiſs. nominatur à Gonzalez de Meſca, cuius conſilio ipſe ſcripſit hiſtoriam pontificalem, ac die 8. ſept. 1551 examinauit articulos hæreticorum ſup. ſacr. euchar. cum Laino, & Salmerone, illius meminit cum laude Pallau.

Melchior Canus, hiſp. ord. præd. * alumnus conuentus ſalmaticen. theol. celeberrimus, litteris græcis apprimè doctus, in ſacra ſcriptura optimè verſatus, eiuſque doctrina in ſumma exiſtimatione à

doctis

doctis viris habita, vtiliſſimiſque operibus editis illuſtris; creatus poſtea ad præſentationem Caroli vi. imp. & reg. hiſpaniar. 1 ſept. 1552. epiſc. canarien. eademque eccleſia dimiſſa, ad ordinem reuerſus hiſpaniæ prouincialis euaſit, obijtque 1560. in s Petri martyris regio conuentu toleti, ibidemque ſepultus. multi, præter dominicanos, eum laudant, præſertim Pallau. & Nicolaus Anton.

Io. de Orthega, hiſp. minoris obſeru. * cuius meminit Pallau.

Miſſi à Maria Regina Vngariæ ex Gymnaſio Louanienſi.

Io. Leonardus Haſſellen. flander, cler. ſecularis gymnaſij louanij theol. profeſſor 3. linguar. peritiſs. præſes maioris theologici collegij; tridenti fatis conceſſit 1551.

Franciſcus Sonnius, flander, cler. ſecul. * Tiletanus, edidit defenſionem decreterum concil. trid. aduerſus cenſuras Martin. Kemniſij miniſtri branſuicenſis, vir doctus & pius, cuius meminit Pall.

Halmarus Bernaert, flander, cler. ſecul.

Io. Valerius, flander, ord. præd.

Io. Mahuſius, flander, m. ob. * aldenaridenſis louanij ſac. litterar. in conuentu lector ſenectute oppreſſus epiſcop. dauentrien. ſibi oblatum recuſauit. ab hæreticis vulneratus, mortem cum vita commutauit anno 1572. 4. octob. editis nonnullis oper. recenſitis à Vuaddingo.

Rogerius Iuuenis, flander, ord. s. Auguſt.

Alexander Candidus, flander, ord. card. * aliàs Blanſtar traiectenſis, etſi gadauenſis ab alijs nominetur, doctor laureatus, atque ſac. theol. public. in colonienſi academia profeſſor Georgij epiſc. vltraiectini à ſacris, editis vtiliſs. oper. obdormiuit in Domino, de quo plura narrat. Salerius And. Deſſelius in bib. belgica.

Cardinalium.

Sigiſmundus Phædrius de diruta, vmber, familiar. card. trid. * ſac. th. m. min. conu. prou. vmbriæ, cuius meminit Pallau. hab. or. triden. in prima ſeſſ. 1. maij 1551. teſte Maſſarello, & Pallau.

Martinus Olauius, hiſp. proc. card. Othonis auguſtan. * patria cantaber ex oppido victoria, philo-

ſophus,

ſophus,& theologus Caroli v.domeſticis ſacris præfectus; inde 1552. ſoc.Ieſu profeſſor, ab ipſo s.Ignatio receptus, theologus Marcelli ii. p.m. electus, ac collegij rom.rector, vbi obijt, nonnullis opuſculis relictis 16.kal.ſept.1556. teſte Allegam.

Qui ſunt cum Sacri Imperij Electoribus.

Io.Gropperus, germanus, cler ſec. familiar. colonien. * ſapiens,eruditus, animique imperterritus, ſcripturæ ſacræ ſtudioſus, catholicæ religionis defenſor, ac propagator, card. meritò creatus à Paulo iv.obijt romæ 1559.14.mar. ſepultus in eccl.germanor.laudatuſque à multis,& à Pallau.

Euerardus Bellicus, germanus, o.carmel.familiaris d.colonien. * prou.infer.germaniæ, vir prudens, humanus, & morum grauitate, atque integritate cunctis venerandus, theol. doctor, ſcriptor aduerſus hæret. obijt coloniæ 11.ian.1557.ſepultus in choro eccl.ſui ord. relictis var. oper. præſertim relatione ſuæ vitæ, & rerum geſtarum in conc. hoc ſub Iulio iii.cuius copia auctori tradita eſt à Iacobo Emans dicti ord. pro germ.aſſiſtente, cuius meminit Pall. cũ aliis,præſertim Lud.Perez à caſtro,in d.loco hab. or.in circumc.Domini 1552.

Ambroſius Pelargus, germanus ord. præd. famil. archiep.treueren. * theolog. doctor eximius concionator, ſtrenuus catholicæ religionis propugnator, & ſcriptor contra hæret. obiit treueris 1557.ſepultus apud ſuos, laudatus à Plodio, Alphonſo Fernandez in concert.præd.fam,& ab aliis, cuius etiam meminit pluries Pall.

Io.Delphinus, germanus, cler.ſecul.famil d.Treueren. * s.t.licentiatus doctiſs. argentinenſis ſuffraganeus, & concionator, quo officio dimiſſo, habitauit, & obiit in vicina ſui principatus ditione, teſte Cratepolio.

Gregorius Syluius, flander, proc Georgii ab auſtria. ep.leodien. * eiuſdemque ſuffraganeus,quemdam iudæum cathechiſmo imbuit, s. t. profeſſor, vir eximius; obiit 1578.teſte Io. Capeuillo, & Cratepolio.

Qui ſunt apud Prælatos cler. ſecul.

Martinus Malo, hiſp.famil ep.oueten.

Iacobus Feruſius, hiſp. familiaris ep. ſegobricen. valen-

* valentinus, hab. orat. in feſto aſſumpt. b. M. eiuſq; votum ſuper ſacram. pœnitentiæ, mirificè laudatur à Pallau.

Franciſcus de Toro, hiſp. famil. epiſc. granaten. * 4. i.

Melchior à Voſmadiano, hiſp. famil. epiſc. pacen. * ib.

Franciſcus de Heredia, hiſp. proc. ep. tiraſonenſis * d. theolog. eleemoſynarius, & concionator cathedralis eccleſ. tiraſonen. hab. orat. in die omnium ſanctorum 1551.

Antonius Arias, hiſp. famil ar. panormitan.

Petrus Frago, hiſp. * aragonus, hab. or. ad patres 1551. in aſcenſ. Domini. 4. i.

Io. Zabulos, hiſp. familiaris ep. aurien.

* Paulus Parſota s. t. profeſſor, habuit orat. coram Creſcentio, & patribus.

* Michael Heldingus interfuit concil. ſed non patet tempus ſui interuentus, collocatur tamen in hac 3. aperit. cum in eadem interuenerint alii ſui ſocii, de quibus loquitur Petrus Merſſæus Cratopoleus in ar. moguntin. Michael, inquit, Heldingus ex tenui fortunæ parentibus natus eſt. adoleſcens omnis generis artes feliciter perdidicit, & in theologia adeò profecit, vt doctiſſimis ſuo tempore, theologis annumeraretur, arch. mogũtinus eũ ſuum ſuffraganeum elegit. Carolus v. cum per germaniã victor eſſet, atque auguſtæ vindelicor. anno Domini 1547. comitia celebraret, hunc Michaelem docendi munere in ſummo templo ibidem præfecit, atque catholicam religionem apud omnes vrgere iuſſit. hic quoque cum Iulio Pflugio, & Io. Islebio *interim* auctor fuit. cum hoc modo lutheranis reſiſteret, Cæſaris opera ep. merſeburgenſis in ſaxonia conſtitutus eſt. in ſynodo tridentina ſua eruditione omnibus exteris præſtitit. tandem anno Dom. 1561. ætatis 55. obiit.

Regulares Ordinis Prædicatorum.

Reginaldus, de genua, prior s. Laurenti Tridenti.

Aloyſius, de catania, ſiculus, famil. ar panormitan. * illiuſque vic. gen. ſiciliæque prouincialis, ac diuer. protegum confeſſ. deinde epiſc. agrigentin.

acerri-

acerrimus thomiſta; obiit 3. kal. octob. 1569. laudatur à Pallau.

Bernardinus de Colloredo, foroiulien. famil. ep. ceneten. de cuius nobili familia ſcribit Galeatius Gualdus Prioratus.

Didacus de chiaues, hiſp, ſocius de cano.

Deſiderius, de verona, concionator s. Laurentij trident.

Petrus Paulus Ianarinus, de aretio, famil, ep. cathanien. * prouincialis rom. deinde magiſter pal. apoſtolici à Iulio iii. elect. 1553. obiit 1564. relictis nonnullis opuſc. ex quibus apparet eius multiplex doctrina, & pietas, laud. à Fontana.

Ordinis Minorum de Obſeruantia 2

Alphonſus de Contreras, hiſp. ſocius p. Ortheghæ * 4. i.

Antonius de Vglita, hiſp. ſocius p. de caſtro * cuius meminit Pallau.

Ordinis Minorum Conuentualium.

Io. Antonius Delphinus, de caſali maiori, regens bononiæ * ex oppido rompeiani caſali maioris ditionis vic. gen. ap. à Pio iv. 1559. 18. aug. electus, vir doctus, eruditus, & omnibus charus, ſcriptor celebris diuer. oper. obiit bonon. 1560.

In. Bernerius, de corrigio, prou. miniſter bonon. * patruus card. Hieron. Bernerii, & mag. f. Felicis Peretti, poſtea Sixti v. s. t. m. egregius.

Franciſcus Viſdominus, ferrarien. regens venetiarum * 4. i.

Io. Tertius, bergomas, miniſt prouinc. mediolanē.

Antonius à Sapientibus, auguſtæ prætoriæ regens mediolanen. * 4. i.

Io. à Noneſio, germanus.

Ordinis Heremitarum S. Auguſtini.

Marianus Feltrinus, prior s. Marci tridenti * rocha, hab. or. in 3. dom quadr. 1552,

Franciſcus Tranenſis,

Stephanus Sextinus, vmber, regens paduæ.

Leonardus Aretinus * hab. or. in 3. dom. adu. 1551 de chriſtiana profeſſione.

Adeodatus de Senis, regens venetiarum * diuinarum rerum peritiſſimus profeſſor plauſibilis, rector prou. ſiciliæ 1553. vic. gen. bauariæ 1555. hab. or. in

in die cinerum, alteram de reforman. cœnob. in germ.viennæ.

Franciſcus de Senis.

Gabriel de ancona, regens bonon.

Ordinis Carmelit.

Antonius Marinarius, miniſter apuliæ * ex oppido cryptarum, quæ fuerunt antiquæ rudiæ, vbi lares Ennii poetæ, teſte Ioſepho Baptiſta amico noſtro in liter. memorab. regens s. t. venetiis, poſtea romæ 1531. cooptatus in colleg. theologor. neap. 19. octob. 1535. viſitator ſicil. 1537. prouinc. apul. 1539. proc. gen. 1548. prouin apul. 1564. hab or. dom. 4. quadr. 1556. & dom. 4. adu. 1551. obiit in patria 1574. non fuit generalis, vt aſſerit Pallau. ſcripſit varias orat: laudatus à Baptiſta, & Ludouico Pereſio de caſtro: viuit pronepos eiuſd. nominis, cognominis, patriæ, & religionis, ac doctrinæ epiſc. hipponen. ſuffraganeus, & vic. card Barberini ep. oſtien. & veliterni.

Deſiderius de panormo, ſiculus, fam. ep. boſſanen. * mazapica à s. Martino, proc. gen. prouinciæ hiſp. in cur. reg. cathol. ſine exemplo, deinde ep vxentinus anno 1566. romæ 1596. obiit vir doctus, prudens, & amabilis nominatus à Ludouico Perez de caſtro.

Bartholomæus Bonetta, tridentin.

Ordinis S. Hieronymi.

Io. Regola, hiſp. famil. ep. mediolanen.

Franciſcus de vigliarua, hiſp. famil. ep. granaten. * cuius meminit Pallau.

Ex Viris Eccleſiaſticis.

Rauerus à palant. germanus, can. treueren.

Martinus Naidech, german archid trident.

Ludouicus Balzanus, german. can. trident.

Antonius Piccolus, trident. can trident.

Romulus Polcinus, mantuan. can. trident.

Hieronymus Roccabruna, german. can. trident.

Thomas Marſonus, trident. can. trident.

Eraſmus Stramperghet, german can trident.

Franciſcus Cazuffus, trid. can. trid.

Simon Tono, trid can. trid.

Matthias de Cles, trident. can. trident.

Ex Nobilibus, & Baronibus.

Franciſcus à caſtellalto, german. dux comit. Tyrol.

Fran-

Franciſcus Vargas, hiſp. conſiliarius, & fiſcalis cæſareæ maieſtatis * i.1.
Baptiſta Balduinus, trident. dux centum equitum cuſtodiæ concilii.
Paulus Madrutius, tridentin. dux peditum quingentorum cuſtodiæ concilii.
Syluius comes posliliarum, foroiulien. dux generalis cuſtodiæ concil.
Ferdinandus de Vega, hiſp.
Io. Henricus Comnet, à leiningent, & falchenſtein, germanus.
Quirinus Gandulphus, german. dominus in hoen geroltzech, & ſals.
Franciſcus Cornelius, venetus.
Theodorus, germanus, dominus à nono.
Io. à Rotheſtegn. german.
Adulphus Diuaid, germanus.
Conradus de Rechenbergen, germanus.
Guilhelmus de Harff, germanus.
Georgius ab Elter, germanus.
Otto Valpet à baſſennein, german.
Io. Georgius à Gych, german.
Thomas Zabarella, trident.
Hieremias de Hieremijs, trident.
Bartholomæus Fliſcus, genuen.
Henricus de Saltzburg, germanus.
Franciſcus Particellus, romand.
Stephanus à Vechembac, germanus.
Georgius ab Angelozh, germanus.
Philippus de Homburg, german.
Philippus Valdecher à Reimpet, german.
Henricus à Graſchag, & Dieporg, german.
Dieterus ab Eremborgk, german.
Corradus Geupel à Schelkropen, german.
Adulphus à Schelet, german.
Simon Boes à Valdech, german.
Io. Chriſtophorus de Morſman, german.
Gonſuinus Roteler, germanus.
Vilhelmus à Geminch, german.
Theodoricus Quaid à Vikzaid, german.
Bernardus à Dudenbergh, german.
Theodoricus à Miſchide, german.
Io. à Palland, german.

Theo-

Theodoricus à Morianr, german.

Franciſcus ex Comitibus Plaſaſci, pedemontan.

Antonius Floribellus, ſecretarius legati, mutinen. * deinde card. Poli, tandem ep. lauellen.

Io Maria de Albertis, pedemont. ſecr. trid.

Hieronymus Pignatellus, neapolit. frater ducis montis leonis.

Gaſpar baro de Bolcheſtain, german.

Clemens à Preda, italus.

Balthaſar de Biga, italus.

Octauius Creſcentius, romanus, frater reuerendiſs. legati.

Philippus Carolus Ghiſilerius, bonon.

Bartholomæus Lippomanus, venetus.

Matthias à Tramterſtorff, german.

Albanus Frangg, german.

Antonius Cadamuſtus Celarus, vecentinus.

Io. Ethinger, germanus, can. trident.

* Laurentius Platanus, flander, ſecr. cardin. Madrutij, qui excepit legatum, & præſidentes oratione latina nomine ſui domini, cui reſpondit d. Floribellus, teſte Pallau.

Officiales Concilij.

Angelus Maſſarellus de s. Seuerino camerinenſis diœc. picenus, ſecretarius * 4 i.

Io. Baptiſta Caſtellius, bonon. promotor * 4. i.

Ludouicus Firmanus, maceraten. magiſter ceremoniarum.

Nicolaus Driel, german. clericus colon. not.

Vincentius Tophanius, bononien. notarius * credo, quòd hic ſit ille Vincentius Tophanius, qui fuit effectus epiſc. ariminenſis 1583. & deceſſit 1591. de quo loquitur Vghell.

Iacobus Seuerinus, ſiculus, commiſs. hoſpitior.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Legatorum, & Oratorum, ac Patrum, qui Concilio interfuerunt Tridenti in quarta eius aperitione à die 18. Ianuarij 1562. vſque ad diem 4. Decembris 1563. in qua fuit Concilium abſolutum.

SVB PIO IV.

PONT. MAX.

INDEX QVARTVS.

Præſidentes, & Legati.

HErcules Gonzaga, mantuanus s.r.e. presbyter card. tit. s. Mariæ nouæ; obijt tridenti die 2. mar. 1563. & ſepultus eſt mantuæ * filius Franciſci marchionis mantuæ, eiuſdemque ep. ac adminiſtrator ducis Federici ſui nepotis minoris, olim arch. tarraconen. & adminiſtrator fani, ac ſuanæ, leg. campaniæ, & piceni, magni conſilij, magnæque eruditionis, & pietatis, ac exiſtimationis apud principes, cuius plurimi meminerunt, præſertim auctor in gubernatoribus tiburis. viget ex eius ſtirpe nobiliſs. non ſolùm dux mantuæ, ſed etiam Eleonora Imperatrix vidua eruditiſſima.

Hieronymus Seripandus, neapol. s.r.e. presbyter card. tit. s. Suſannæ; obijt tridenti die 18. mar. 1563. & ibi ſepultus in eccleſia s. Marci ord. fratrum heremitarum s. Auguſtini, quorum olim fuerat generalis * electus neapol. (præſente Petro Toleto prorege 1539. filius Ferdinandi, & Lucretiæ Galeotæ, natus troiæ in apulia, ar. ſalernitanus, orator patriæ ad Carolum v. imp. vir doctus, pius, & prudens, ac ſcriptor conſpicuus; 1559. die s. Matthiæ in eccleſia metropol. hab. orat. in funer. celebrato Carolo v. nomine Philippi ii. reg eius filij, cuius inter cæteros meminit nouiſſimè Laurentius Craſſus amicus noſter, & nos in bibl. purpurata, extat eius nobilis familia.

Io.

Io. Moronus, mediolanenſis, s.r.e.card.epiſ. præneſtinus in demortui card.de mantua locum miſſus. * olim anno 1529. ætatis 27.ep.mutinenſis, deinde nouarienſis, n.a. ad reg.poloniæ, leg. ap. pluries in germaniam, & ad ianuenſes l. a. bon. decanus card. & ep. oſtienſis, romæ deceſſit, ſepultuſque in templo s.Mariæ ſuper mineruam 1580.kal.dec. vir rer. geſtarum gloria memorabilis.

Stanislaus Hoſius, polonus, s.r.e. presb. card. tit. s Laurentij in paniſperna * ep. Vuarminienſis n.a. ad Ferdinandum imp. vir in omni ſtudiorum genere, in theologia in primis cum laude verſatus, celebris ſcriptor, s. r.e. pœnitentiarius maior; obijt capranicæ 1579.nonis aug.ſepultus romæ in ædibus s.Mariæ in tranſtiberim.

Ludouicus Simonetta, mediolanen. s.r.e. presb. card.tit.s.Cyriaci in thermis * iuris pontificij peritiſſimus, epiſc.piſaurenſis, laudenſis, & coriſopitenſis; obijt romæ 1563. prid.kal. maij, ſepultus in eccleſia s.Mariæ angelorum.

Marcus Siticus de Altaemps, germanus, s.r.e.diaconus card. baſilicæ duodecim apoſtolorum * nepos ex ſorore Pij iv.pont.max. nunc. ap. ad imper. ep.conſtantien. edidit conſtitut. ſynod. varias legationes obiuit, & geſta eius recenſentur à Pallau. & de eius ſtirpe, quæ romæ præſertim viget, ſcribit nonnulla auctori Franciſcus Raimundus in ſuis epiſtolis; obijt romæ 1595. menſe mar. ſepultus in æde s.Mariæ in tranſtiberim.

Bernardus Nauagerius, venetus, s.r.e. presb.card. tit.s.Nicolai inter imagines, in demortui cardinalis Seripandi locum miſſus * ſenator, & orator reipub. ad varios principes, & pontifices; ac poeta, eruditione inſignis, ep.veronæ, vbi extremum obijt diem 1565. prid. kal. iun. ſepultus in eccl. cathed. cuius vitam ſcripſit Auguſtinus Valerius nepos ex ſorore, & ſucceſſor, deinde card.

Cardinales non legati.

Carolus à Lotharingia, gallus, s.r.e. presb. card. tit.s.Apollinaris, princeps, & arch.rhemenſis * vir doctiſſimus, & magno rerum vſu, prudentiaque inſignis, pietatis ſtudio, & dicendi arte clarus, nominatus à Petro Iuſtiniano in hiſtoria veneta, abbas

Cluniaci; obijt Auenione 1574.8.kal. ian. ſepultus rhemis in eccleſia metropol. hab. orat. ad ſynod. die 23.nou.1562. de quo plura Petramellarius, & Sammarth.

Ludouicus Madrutius, germanus, s.r.e. diaconus car. electus ep. tridentin.* poſtea, & brixinen. ſabinen. tuſculanus, tribus legationib. in german. pro fide catholica functus, ſupremus inquiſitor contra hæreticos, pater pauperum nominatus, romæ deceſſit non ſine mœrore bonorum 1600.2.apr. ſepultus in eccleſia s.Honuphrij.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant à manu dextera Legatorum.

Antonius de Muglitio, morauus, arch. pragenſis orator cæſareus * patria muglicenſis, magiſter in artib. ord. cruciferorum magiſter gener. & ep. viennenſis electus 1560 12. iul. Ferdinando imperatore, & rege boemiæ, inſtaurato archiepiſcopatu, primus antiſtes eſt nominatus v. ſept. 1561. monaſteria oſcixenſe, & ſchriuelenſe ſuæ eccleſiæ coniungenda curauit; cuius meminerunt Miræus, Claudius Clemens, & ſæpius Pallau.

Georgius Draſcouitius, croatus, ep. quinque eccleſienſis, orator cæſareus pro regno hungariæ * 17. iul. 1560. draſcolbitz presb. zagrabienſis, Ferdinandi imp. confeſſor, cuius geſta in conc. fusè recenſentur à Pallau. hic fuit deinde card. & archiepiſc. colocenſis; obijtque 1585. ſepultus in Giauarini cathedrali eccleſia; hab. or. die 24. febr. 1562.

Valentinus Herbutus, polonus, ep. præmiſienſis, orator regis poloniæ * 4. ſept. 1560. herbult rector paroch. eccl. ſcubrzin chelmen dioec. eius meminit Pallau. hab. or. die 23. octob. 1562.

Marcus Antonius Bobba, caſalenſis, ep auguſtenſis in pedemontio, ducis ſabaudiæ or. * prouinciæ taurinen. 1557.14 iun. cler. i.v.d. ex dominis roſſignani, & ſenator taurinen. abbas diuer. eccl. cardinalis tit. s.Syluestri creatus 1565. deinde s.Marcelli; obijt romæ 1575. & ſepulturæ traditus in eccleſia s.Mariæ angelorum; vir equidem eruditus, doctus, orator, & poeta, cuius cum laude meminit Pallau. hab. or in eius comparitione, nomine ducis Emmanuelis Philiberti.

Hiero-

Hieronymus de Gaddis, florentinus, ep. cortonenſis, or. ducis florentiæ miſſus in locum Ioannis Strozij * 1562. 16. decemb. archipresbyter eccleſię florentinæ, i.v.d. obiit florentiæ 1572. ſepultus eſt in ſuorum maiorum ſepulchro, apud s. M. nouellam, cumulatiſsimè laudatus ab Vghello, cuius etiam meminit Pallau. ſupradictus Io. Strozius florentinus orator dicti ducis fuit vir varia eruditione, eloquentia, rerumque politicarum peritia clarus, habuit obuios in ſuo ad conc. acceſſu vltra ſexaginta patres honoris cauſa, ibique principis ſui nomine habuit etiam conſuetam orationem 16. mar. 1562. deinde non interfuit amplius publicis actibus ob contentionem præcedentiæ exortam inter ipſum, & Heluetiorum oratorem. Refert cum alijs Paulus Minius in lib. nobilit. florent. quòd eodem tempore à variis principibus fuerint deſtinati ad remp. venetam, tres oratores ex Stroziorum familia, nempe à rep. florent. Pallas, à marchione ferrariæ Nanius, & à marchione mantuæ Robertus; hodie quoque florentiæ, & romæ viget eadem nobilis proſapia titulo ducatus ornata. cæterùm Io. optimè ſe geſſit in conc. teſte etiam Pallau.

Martinus Royas Deportalrubeo, hiſp. orator religionis hieroſol. * deinde ep. meliten. 1567. caſtellanus v.i.d. olim procancell. relig. vir inſignis doctrinæ, & ſingularis prudentiæ, romæ obijt 9. aug. 1577. laudatur à Franc. Abella in deſcriptione inſ. melitenſis, habuit or. die 7. menſ. ſept. 1563.

Oratores ſæculares ſedebant à manu ſiniſtrà Legatorum.

Sigiſmundus à Tuun, tridentin. orator cæſareus, * cuius meminit Pallau. ex eius ſtirpe his noſtris temporib. obiit Guido Vbaldus Archiepiſcopus ſalisburgen. & s. r. e. cardin.

Ludouicus de Lanſac * de s. Gelaſio, dominus de Lanſac, orator Caroli ix. regis chriſtianiſs. cuius geſta in concil. cumulatè recenſentur à Pallau.

Rinaldus Ferrerius, præſidens in parlamento pariſienſi * Arnaldus Ferrer, ſiue Ferrerius d. regis or. ſuſpectus de fide, de cuius geſtis in concil. fusè ſcribit Pallau. habuit oratio. 23. nou. 1562. & 11. februar. 1563. ſed de alijs eius muneribus fusè ſcribit

Cornelius Tollius in append. ad Pier. Valer. de literat. infelicitate.

Guido Faber, iudex maior tolosæ, or. d. regis * poſtea adu. reg. demum præſes in ſuprema curia pariſien. obiit ibidem 1584. teſte *Philippo* Chiffleto, nouæ ſectæ Vgonottæ ſectator communiter habitus, cuius res geſtæ in conc. plenè narrantur à Pallau. hab. orat. 4. iun. 1562. ad patres.

Ferdinandus Martinez Mazcarenius orator Sebaſtiani regis portugall. * de cuius geſtis in concilio fusè ſcribit Pallau. at Gonzaga de origine religionis ſeraph. ait; Ferdinandus Martinez Maſcarenius in ſac. œcumen. trident. concilio pro rege portugalliæ orator, vir non ſolùm antiqua generis nobilitate, & familia, multis aſiæ, africæque longè triumphis inſigni, ſed fide, integritate, cæteriſque ornamentis longè præſtans. habuit per interpoſitam perſonam orationem regis nomine in concil. 9. februarii 1562.

Nicolaus de *Ponte*, venetus d. & eques or. dominii venetor. * philoſophus, & orator ad Carolum v, 1541. in locum Marini Iuſtiniani defuncti, ad Paulum iii. à quo nouo exemplo creatus fuit eques, ad Iulium iii. pont. max. tandem 1578. omnium approbatione reip. ſereniſs. dux, politicarum rerum experientia excellens; laudatus à Iuſtiniano, & Mauroceno, ac à Leone Matina abbate caſſinen. cuius etiam meminit *Pallau*.

Matthæus Dandulus, venetus, eques orator dicti dominii venetorum * ſenator, & procurator celebris s. Marci, doctus, prudens, diſcretus, eloquens, & ſapiens ſplendidus orator apud pontifices, imp. & reg. obiit 1572. eximiè laudatus à Manoleſſo.

Melchior Luſſi, eques aureatus, or. ſeptem cantonum heluetiorum * heluetius ex vmberualdi pago villicione, præfectus venetæ militiæ, olim adſcriptus orator ad Pium iv. pont. max. concluſit fœderationem inter ſuos, & ſedem apoſtolicam, cuius capitula recenſentur in codice ms. à nobis lecto apud Ludouicum Pfyfer ſummi pontificis excubiarum heluetiarum ducem, & equitem, amicum noſtrum. vir egregius, & rerum tàm ciuilium, quàm bellicarum vſu celebris, teſtibus Antonio Franci-

ſco

ſco Cirno, & Andrea Mauroceno, meritòque laudatus à Sebaſtiano Ammiano, fanen. auguſtin. vti vir catholicus, religioniſque catholicæ defenſor, bonorumque virorum amator; eiuſque meminit quoque Pallau. pro eo orauit Adamantius auguſtinian.20.martii 1562.

Auguſtinus Paungartner, de monachio,i.v.d. orator Alberti ducis bauariæ * eius meminit Pall.

Ferdinandus de Aualos, marchio piſcariæ, orator Philippi ii.regis catholici * Ferdin.Franc. de Aualos de Aquino, neapol.origine hiſp. filius Alphonſi marchio. vaſti, celebris gen. exercitus Caroli v. & Mariæ Aragoniæ neptis Ferdinandi ſenioris regis neap.prædicti Philippi cæpit poſſeſſ.regni neap. 25. nouemb.1554.teſte Submontio,gubernator mediol. teſte eodem rege in diplomate, & Pallau. prorex ſiciliæ, teſte Campanile, & Thoma Coſto, vbi obiit 1572.eidemque regi aperuit fideliter inſidias principis Caroli eius filii, teſte Admirato, gen. exerc. reg.teſte Campanile, cuius pluriès meminit Pallau. qualem locum habuerit in concilio,incertum adhuc apud nos eſt, cum ſtatim,vt teſtatur Pallau. ad ſuum gubernium mediolani rediјſſet. eius neap. familia inter principes viget. pro eo oràuit ad patres die 16.maii 1562, Galeatius Brugora mediolanenſis, & reg.fiſci patronus.

Claudius Fernandez Quignonii, comes lunenſis, orator regis cathol.in locum Ferdinandi de Aualos marchionis piſcariæ miſſus, obiјt tridenti die xx. dec. 1563.poſt finem conc.ibique ſepultus eſt*cuius res geſtæ in conc.fusè recenſentur à Pallau.

Hic ſeparatim ab aliis oratoribus ſedebat apud Theleſinum ſecret.ſanct. ſynod. ob contentionem ſuper præcedentia inter ipſum, & oratores regis chriſtianiſſimi. pro eo orauit Petrus Fontidonius 22.maii 1563.

Patriarchæ.

Antonius Helius, iuſtinopolitanus hieroſolym. * 20 iul.1558.cler.& Secr.card.Alexandri Farneſiј, olim epiſc.polen.1548 17.aug. deinde epiſc.iuſtinopolit.30.iul.1572. cum retentione patriarch. ſecret. Pauli iii.vir eruditus, & antiquæ probitatis, laudatur eximiè à Paulo Manut. & Mutio Iuſtinopolitano.

no. moritur, & ſepelitur apud ſuam eccleſ. 1576. ætatis ſuæ 60. cuius pluries meminit Pall. & Franc. Zenus, moder. ep. in datis ad auct. litter.

Daniel Barbarus, venetus, electus aquileienſis * 1550. 17 decemb. or. reip. ad regem angliæ, vir doctrina, & moribus præſtans, ac meritò laudatus à multis, præſertim ab Vghello, Gaddio, card. Valerio, & Pall. obijt venetiis 1570. relicto egregio ſui ingenii monumento, nempe catena aurea græcorum patrum in pſalmos 50. latina ab eo reddita.

Io. Triuiſanus, venetus, venetiar. * 14. feb. 1560. abbas s Cypriani de moriano, or. s. Bened. torcellen. ac presbyter, vir ſacrarum litterarum, ac vitæ innocentia clarus, nominatur à Petro Iuſtiniano. obijt in ſenectute bona 1590. 3. non. aug. ætatis 87. iacetq; in patriarchali eccleſia.

Archiepiſcopi Clementis VII.

Ferdinandus Annius, neapolit. arch. amalphit. poſtea ep. bouinus * 1530. 21. octob. deinde ep. bouinen. 13. maii 1531. olim adminiſtrator calinen. 16. octob 1521. ſummus theologus, & in omnium ſcientiarum genere verſatus. Caietæ vita defungitur 1565. teſte Vghello.

Archiepiſcopi Pauli III.

Petrus Landus, venetus, arch. creteuſis * 1536. 28. ian. ſuæ ætatis 18. deputatus adminiſtrator donec 27. annum attigiſſet; ceſſit deinde dictæ eccl. præſul equidem doctus, & rerum humanarum, diuinarumque peritia clarus, orientalium regionum perluſtrator laudabilis, eximiè celebratur a Valerio Faentio in opere decem imperii circulorum.

Petrus Antonius de Capua neapol. archiepiſc. hidruntinus * 22. mar. 1536. ſuæ ætatis 23. adminiſtrator abb. & rector diuerſarum eccleſiarum, vir illuſtri doctrina, & exquiſita omnium litterarum eruditione, cum probitate morum, nominatur ab Vghello. obiit 1579. edidítque ſynodum prouincialem; eius nobilis familia floret in patria.

Marcus Cornelius, venetus, electus tunc archiep. ſpalatenſis * 1536. 18. aug. cler. 28. annorum ſtudens bonon. deinde magnæ virtutis præſul, cuius familia viget inter primarias patriæ.

Seba-

Sebaſtianus Leccauella, græcus, ord. præd. olim archiep. naxienſis, deinde epiſc. literenſis * 1540. 12. maii naxien. & parien. inſularum archipel. chienſis, theologus inſignis, & intrepidus, deinde epiſc. literenſis 1562. 16. decemb. obiit romæ 1566. ſepultuſque eſt in eccleſia s. Mariæ ſupra mineruam. eius pluries meminit Pallau. Notandum eſt, quòd Sebaſtianus nominatur græcus ratione ſitus patriæ, non autem ritus religionis, videnda erit ſuper hoc epiſtola ad lectorem.

Petrus Guerrero, hiſp. archiep. granaten. * 15. oct. 1546. de cogregno can. ſeguntin. s. t. m. cuius meminit Pallau.

Antonius Altouitus, florentinus, arch. florentin. * 1548. xxv. maii, cler. c. a. ſuæ ætatis 27. vir eruditiſſ. ſed ex iniquitate temporum infortunatus, edidit prouinc. ſynod. nonnullaque opuſcula; laudatur à plurimis vti vitæ integritate, literarum ſcientia, ac morum ſuauitate incomparabilis; deceſſit florentiæ, ſepultuſque apud s. Apoſtolum. viuunt romæ ex eius ſtirpe duo prælati, Iacobus patriarcha antiochenus, ſecr. congr. imm. olim ar. athenarũ & nuncius apoſtolicus ad venetos, ac Antonius v. s. referendarius.

Cæſar Cybò, genuenſis, ar. taurinenſis. obiit tridenti die 26. decemb. 1562. * 1548. 20. iun. nepos ex ſorore Inn. Cybò card. filius Franciſci Vſusmaris, olim ep. marianen 1531. die 11. decemb. de quo loquitur Zazzara præter Vghell. & Auguſtin. ab Eccleſia.

Archiepiſcopi Iulij III.

Paulus Æmilius Verallus, romanus, olim arch. roſſanen. deinde epiſc. caputaquen. * 22. apr. 1552. refendarius v. s. aud. rotæ, epiſc. caputaquen. 1. mar. 1553. quo onere ſe exoluit 1574. vir ſanè ſummæ doctrinę, & exiſtimationis, cuius familia extinguitur in perſona Mariæ marchioniſſæ Spada; extant eius deciſiones venetiis editæ 1626.

Io. Brunus de Olchinio macedo regni ſeruiæ primas, archiepiſc. antibarenſis * 1551. xv. iun. presb. dulcinen. viuebat 1571. in quo anno exhortabatur rectores venetos ad defenden. antibarenſem vrbem contra turcas.

Io. Baptiſta Caſtaneus, romanus, arch. roſſanenſis * 1533.1.mar. origine genuenſis i.v.d. referen. v.s. n.a.ad reg.hiſp.venetos, & colon. deinde card. leg. ap.bonon.& tandē pont.max.dictus vrbanus vii.per dies dumtaxat duodecim, de cuius beneficijs eccl. roſſanen. collatis tractat Carolus Spinula archiep. ſucceſſor in datis ad auct.literis,potifex integritate vitæ, doctrina, & rerum experientia celebris; obiit romæ 1590.5. kalend.octob. ſummo omnium luctu, cuius corpus fuit deinde translatum ad eccleſ. s.M. ſup mineruam.

Io. Baptiſta Vrſinus romanus,archiep. s.Seuerinæ * 1562. olim gubernator vrbeuetanus, filius Valerij, vir amabilis, modeſtus, honorabilis, ob nobilem literaturam, laudatiſſimoſque mores, nominatur à Sanſouino in hiſt. Vrſina; romæ obijt 1566. 16.feb.teſte Vghello; floret eius proſapia romæ, & neap.inter principes ſolij pontificis, extantque duo cardinales, Virginius, & Vincentius Maria dominicanus.

Archiepiſcopi Pauli IV.

Ludouicus Beccatellus, bonon.archiep. raguſinus * 18.ſeptemb.1555. olim epiſc. rauellen. 29. maii 1549.nunc.ap.ad venetos,vicarius vrbis,vir antiquę probitatis, humanitate, ac doctrina præſtans, laudatur à ſui æui ſcriptoribus, & nouiſſimè ab Vghello; obijt prati in etruria 1572. ſepultus in templo primario, cuius præpoſitus fuerat.

Mutius Calinius, brixienſis, arch. iadren. * 17. iulii 1555. fr.hoſpitalis s.Io.hieroſolym. ſecr.Aloyſij card.Cornelij, inde epiſc.interamnen. 1566. xii. iul.vbi fato functus eſt 1570. vir eruditus,& magno in honore habitus à ſcriptoribus eruditis ſui temporis, cuius etiam geſta in concilio recenſentur à Pallau.

Sigiſmundus Saracenus, neapol. arch. materanus * & acheruntin. 1557.20.febr anno ſuæ ætatis 26. nepos card.Saraceni. huic ſucceſſoribuſq; arch. materan.fuit à Pio iv. pont. max. perpetuò delegata 1562.die 21.decemb. & confirmata à Paulo v.1615. die 26. iun. cognitio ſecundarum cauſarum altamuræ, ac 28.ſeptemb.1668.à ſacra cong.epiſc.canonizata, inſtante Io. Maria Alterio can. altamurano, contra

contra reg. capellan. maior. neap. prætenſiones; obijt Sigiſmundus ſumma cum laude 7 ian. 1585. materæ, & temporaneo tumulo in metropoli conditus, inde neapolim translatus in s. Maria de Aromata iacet, teſte Vghello.

Antonius Parrages, de caſtilegio, hiſp. arch. calaritan. * 1558. 4. nouemb. olim epiſc. tregeſtin. 1549. teſte Vghello.

Iulius Paueſius, brixien. ord. præd. arch. ſurrentin. * 28 iul. 1558. olim commiſſ. s. officii, epiſc. veſtan. nunc. ap. neapol. & inferioris germaniæ, vitæ integritate, & omni virtutum genere ornatus; obiit neapol. 1571. id. feb. ſepultus in eccleſia s. Catherinæ à formello. celebrauit ſolemnem miſſam in eccleſia metropol. vti vicarius gen. 1559. die s. Matthiæ in exequiis Caroli v. imperatoris cum interuentu proregis, & officialium, ac baronum regni.

Bartholomæus de Martyribus, luſitanus, ordinis præd. arch. bracaren. * primas regni portugallen. 27. ian. 1559. daſmartes concionator celebris, & public. theol. profeſſor, eid. eccleſiæ ceſſit 6. nouemb. 1581. cuius vita, & doctrina celebrantur à multis, & præſertim nouiſſimè à Ludouico Mugnos idiomate hiſpanico, & à Dominico Marcheſio dominic. reg. s. Tomæ neap. amico noſtro, cuius quoque meminit Pallau.

Auguſtinus Saluago, genuenſis, ord. præd. arch. genuen. * 17. apr. 1556. olim epiſc. accien. 18. aug. 1553. s. t. m. pietate, doctrina, & bonis moribus ornatus. obijt ianuæ 1567. prid. kal. oct. ſepultus in ſacriſtia eccleſ. metropolitanæ.

Archiepiſcopi Pij IV.

Philippus Mocenicus, venetus, regni cypri primas, & legatus natus, arch. nicoſien. * 19. iun. 1560. or. patriæ ad ducem allobrogum, deinde prothon. ap. vir doctus, & eruditus, edidit vniuerſales inſtitutiones ad hominum perfectionem 1581. laudatus à Petro Iuſtiniano in hiſt. ven. ſuo tempore fuit à turcis occupatum regnum cypri. viget tamen venetijs eius nobilis familia, præſertim Petrus orator reip. apud Clem. x. pont. max.

Guilielmus de Auanſon, gallus, arch. ebredunen. ian. 1550. abbas montis maioris propè arelate,

teſte Philippo Chifflet nobilis delfinas, filius Io. domini de s. Marcel. ærarij præfecti Henrici ii. regis legati ad pontif. cumque camerarij pont. max. officio donatus fuiſſet ad hanc ſedem nominatur à Carolo ix. multa romæ in conc. trid. & colloquio Poiſſiaci pro eccleſia, & in comitijs cleri, regnique bleſenſib. 1577. & 1588. pro repub. feliciter tranſegit, gregem ſuum ab hæreticorum incurſionibus, & praua doctrina ſeruauit incolumem; ſed 1579. capta vrbe, expugnataque arce, quam ipſe conſtruxerat, ſpoliataque eccleſia ſupellectili ſacra à nouatoribus, romam ſeceſſit, ibique commoratur donec rege Henrico iv. reconciliatus ſuam eccleſiam recuperaret, eoque rege inſtante purpuratorum in collegio cooptatus, dum ad eum cardinalatus inſignia ferebantur, obiit gratianopoli menſe iulio 1600. ætatis ſuæ 65. & corpus ebredunum ad altare s. Andreæ ſepeliendum transfertur, teſtibus Sammarthanis.

Antonius Caucus, venetus, arch. corciren. * 1550 29. maij, filius Bernardini, & Victoriæ Iuſtinianæ, ſuæ ætatis 28. electus arch. duracen. & deputatus coad. Iacobo Cauco patrueli, deinde prothon. ap. 15. ian. 1587. ac cler. cam. ap. vir doctus, & eruditus, ac poetica facultate clarus; obijt venetijs circa annum 1595. relicto edito libello de græcorum recentiorum hæreſibus, quem carpit Allatius græcus amicus noſter iam defunctus, hab. trid. or. 26. februarij 1562.

Germanicus Bandinus, ſenenſis, electus arch ſenarum * 1560. 16. iun. ætat. 28. deputatus coadiutor Franc. Patrueli ar. corinthi, doctrina, & religione conſpicuus, deceſſit ante Franc. ſepultus in metropolitana, teſte Vghello.

Marcus Antonius Columna, roman. arch. tarentin. * 19. iun. 1560. xxix annor. deinde card. poſtea arch. ſalernitan. quo dimiſſo 1574. fuit non ſemel campaniæ, & maritimæ leg. epiſc. præneſtin. s. r. e. bibliothec. vir doctus, doctorumque patronus, omnibus charus; zagaroli obijt 1597. 3. id. maij, iacet ad s. Mariam; cuius familia inter cæteras ſolij pontificij principes viget, extant Ægidius Patriarcha alexandrin. & Alexander proth. apoſt. & cler. cam.

Gaſpar

Gaſpar de Foſſo, coſentin. ord. s. Franc. de Paula, calaber, arch. rhegin. * 17. iunii 1560. thologiæ profeſſor, olim gen. deinde epiſc. ſcalenſis, 7. maii 1548. poſtea caluen. 22. aprilis 1551. vir vitæ integritate, & doctrina celebris; obiit rhegii v. kalend. ianu. 1592 ætatis ſuæ 92. minus diebus 9. cuius oſſa humata in cathedrali à pyrata Sinam baſsà 1603, cum rhegium occupaſſet per ſummam inhumanitatem cremata, & in ventorum ludibria diſperſa ſunt, teſte Vghello, cuius quoque meminit Pallau. & Grauina, qui ait; dies me deficeret, ſi enarrarem virtutes, & ſanctitatem Gaſparis de Foſſo archiep. rhegien. hab. or. die xviii. ian. 1562. de eccl. auctoritate, & imitandis apoſtolis.

Antonius de Muglitio, morauus, orator cæſareus, arch. pragen. * videndus ſupra inter oratores.

Maximus de Maximis, roman. arch. amalphitan. * 17. martii 1561. cler. & domicellus romanus in 28. ſuæ ætatis anno conſtitutus, Sanctiſſimi ſcriptor, & familiaris, è cuius familia extant romæ card. Carolus olim patriarcha hieroſolymit. nuc. ap. ad regẽ hiſp. ac decanus cler. a. c. & Dominicus ep. montis faliſci. liberè ab onere ſe abdicauit 1564. obiit romæ.

Gaſpar Ceruantes, de caieta, hiſp. arch. meſſanẽ. * 1561. 19. nou presbiter placentin. diœceſis, in altero iurium licentiatus, deinde arch. ſalernitanus 1. martii 1564. & denique card. & arch. tarraconen. vbi diem ſuum obiit 16. kal. ſept. 1575. in cathedrali ſepultus prædictarum eccleſiarum paſtor digniſſimus, & benefactor munificus.

Leonardus Marinus, genuenſis, ord. præd. arch. lancianen. * 26. ian. 1560. natus chij 1509. ep. laodicen. & ſuffraganeus card. Herculis Gonzagæ epiſc. mantuan. pro cuius eccleſia edidit catechiſmum, nunc. ap. ad regem hiſp. & luſitan. ac ad imperatorẽ Maximilianum; deinde 7. octob. ep. alben. & viſitator apoſtolicus per italiam; obijt romæ, ſepultus in eccleſia s. Mariæ ſuper mineruam die xi. iun. 1573 vir maximæ doctrinæ, & rerum magnarum vſu celebris, amicus s. Franciſci Borgiæ, teſtibus literis ad eum datis, & in hiſtor. ſoc. Ieſu regiſtratis, vnus ex deputatis pro indice libr. prohibit. & catechiſmo

romano

romano conficiendo.

Octauianus Præconius, meſſanenſis, ord. minorũ conu. s. Franciſci, arch. panormitan. * 14. mar. 1560. caſtri regalenſis, doctrinæ, virtutum, atque eccleſiaſticæ eloquentiæ laude excellens, ep. monopolitan. 1546. deinde arianen. ac cephaluden. obiit panormi 1568. die 18. iulii, & iacet in eccleſia metropolitana; eius inter cęteros meminit amicus noſter Hippolytus Marraccius in antiſtitibus marianis.

Nicolaus de Pelue, gallus, ar. ſenon. * 16. decembr 1562. de pellelue cler. abb. diuer. eccleſiar. i. v. d. cõſiliarius in conſilio ſecreto regis Caroli ix. olim epiſcopus ambianenſis 1552. 24. auguſti, deinde arch. ſenonen. & poſtremo x. maii 1572. rhemen. & card. obijt pariſijs 1595. de quo Petramellarius.

Antonius Iuſtinianus, chienſis, ordinis præd. gręcus, ar. naxien. * 16. dec. 1562. & parien. inquiſitor hæreticę prauitatis in inſula chien. per ſedem ap. deputatus (ſed alium archipræſulem Criſpo Naxienſe duce petente) eligitur ep. liparien. 2. maij 1564 ſpiritum Deo reddidit 1571. in cathedrali ſepultus, cuius cum laude meminerunt Plodius, Fernandez, Grauina, & Fontana, ac Vghellus, nominatur gręcus ratione ſitus patriæ, non autem ritus religionis; conſulatur proinde epiſt. ad lectorem.

Antonius Puteus, nicien. arch. baren. * 16. dec. 1562. i. v. d. ac abb. diuer. eccl. ætate 28. annorum ex fratre conſobrino card. Putei nepos, humanioribus literis, & raris virtutibus ornatus, ab Atanagio nominatus; nunc. ap. ad imperatorem Rodulphum ii. romæ obijt 1592. 14. iulii, ſepultus in eccleſia s. Mariæ ſuper Mineruam, cuius laudes copioſè narrantur ab Vghello.

Epiſcopi Leonis X.

Vincentius Nicoſantius, de fano, epiſc. arben. * 1514. filius Antonii iuris conſulti celeberrimi, & nepos ex ſorore Adriani card. s. Chriſogoni, interfuit concilio lateranen. s. Ignatium Loiolam fundatorem ſocietatis Ieſu, & ſocios venetijs ſacerdotali dignitate decorauit, decanus epiſcoporum, in patria obijt 1573. ætatis ſuæ 86. ſepultus in eccleſia cathedrali; fuit vicarius brixien. 1548. vir pietate, & doctrina clarus, extat ex eadem familia Caro.

Carolus Andreas amicus noſter.

Io.Franc.de Fliſco, ianuen.epiſc.andrien. * 1517. 19. nouemb.i.v d.cuius familia viget in patria, & celebratur ab auctore in Chio ſacra.

Io.Thomas de s. Felicio, neap. ep. cauen. ſenior * 1520.14. mar.cler.26. annorum deputatur adminiſtrator Petro patruo donec 27. annum attigiſſet, deinde ep. fuit commiſſ. in concil. in eius prima aperitione, & in quarta, deinde orator patriæ ad ſummum pontificem, & tandem ep. venuſin.4.maij 1583.octuagenario maior oppetiit die 6.mart.1585. ſepultus in cathedrali, de cuius contentione cum græco epiſcopo fusè Pallau. verba facit, cũ Vghell. ſed de quodam legato pio ad fauorem ſtudentium ſuæ familiæ relicto tractat Ciarlantes in Samnio. viget eius nobilis proſapia titulo ducatus decorata, viuitque Ianuarius archiep. conſentin.licet corpore infirmus.

Epiſcopi Adriani VI.

Quintius de Ruſticis, romanus, epiſc. milleten. * 1523.

Epiſcopi Clementis VII.

Lucas Bizantius de Catharo epiſc.catharen.*1524 Triphonis ex fratre nepos, & ſucceſſor in 21. ſuæ ætatis anno deputatus coadiutor, vſque ad annum 27.can.catharen.ac rector p. eccleſiæ Plebaniæ nuncupatæ s M.Plumis, ceſſit deinde anno 1565.12.oct. in fauorem Pauli Bizantij.

Aloyſius Piſanus, venetus, ep. patauinus * 1528. c.ap.cler.nepos card. Franciſci Piſani fundator monaſterij s Marci, vbi Deo votæ virgines aluntur, deinde card. obijt venetiis prid.kal.iun.1570.ſepelitur in eccleſia s.Mariæ gratiarum. adeſt inter cæteros huius præclaræ familiæ viros, epiſcopus veronæ Sebaſtianus.

Alexander Picolomineus, ſenen. epiſc. pientin. * 1528.20.nouemb, ætatis ſuæ 23.adminiſtrator declaratus cum conſenſu Hieronymi patrui, quam eccleſiam deinde fratri Franciſco Mariæ 1554. ceſſit; fuit gubernator anconæ, deceſſitque 1563. extant ex hac nobili gente plures prælari, præſertim Cœlius card.arch.ſenen.Aſcanius nuper arch.ſenen. & Nic.ſecretar.libellor.trium ſum.pontif.

Diony-

Dionyſius græcus, ordinis min. s. Franciſci de obſeru. ep. millopotamen. * 1529. 8. febr. fuit prouiſus de eccleſia firmien. & ſiphan. inuicem vnit. in archipelago, & declaratus ſuffrag. nicoſien cum aſſignatione ducatorum 200. ſuper fructibus huius menſæ pro eius manuten. deinde 11. decemb. 1538. dimiſſa eccleſia (cui prouiſum fuit de perſona Conſtantini Iuſtiniani 1540. 17. aug.) millopotamen. epiſc. declaratus, poſtea 16. feb. 1543 chironen. attenta vnione, quæ iterum 1549. 7. iun. diſſoluta fuit de conſenſu ipſius Dionyſii, qui proinde millopotamen. dumtaxat nominatus. hic fuit s. t. m. de familia Zannettina viuidi ingenii, & intrepidi animi præſul, defenſor ſuæ religionis, commendatur à card. Bembo Cardinali Cybo leg. bonon. 1529. de eius altercatione, & contumelia coram patribus in concilio ſibi illata ab epiſcopo ſeniori cauen. fusè ſcribit Pallauicin.

Gabriel de Veneur, gallus, ep. ebroicen. * 1532. 6. ſeptemb. cler. ſagien. diœc. ætatis ſuæ 14. adminiſtrator donec 27. annum attingeret, deinde card. & magnus regis eleemoſynarius, ac epiſc. lexouienſis 1543. in quo obiit, cuius plures meminerunt.

Gulielmus de Montas, gallus, ep. lectoren. * 1532 Barton, laudatur à multis, præſertim à Mureto.

Epiſcopi Pauli III.

Antonius à Camera, ſabaudus, epiſc. bellicen. * 1538. 14. iunii, decanus eccleſiæ s. Apollinaris Maximiani lugdunen. diœc. 19. annor. nepos card. de bononia, deputatus adminiſtrator donec ad ætatem 27. annorum perueniſſet, vixit vſque ad annum 1576.

Nicolaus Maria Caracciolus, neapol. ep. cathanien. * 8. ian. 1573. & reg. conſiliar. ſiciliæ, camerar. papæ, nepos, & adminiſtrator card. Marino Caracciolo ep. cum eſſet ætatis ſuæ 24. dum ad concilium pergeret, fuit à turcis captus, & ſoluta certa pecuniarum quantitate, liberatus, adiecta tamen conditione ab his petita, vt maiorem ſolueret ſummam, ſi pont. max. euaderet, teſte Boſio in hiſt. s. Ioannis Hieroſolym. factus decanus colleg. theologorum neap. 1565. vbi obiit 1568. ſepultus in eccleſia metropolitana à Domitio fratre atripalden. duce, ex

quo

quo extant deſcendentes principes abellinen. & torellæ; laudatur præſul digniſſimus à multis, & præſertim à Hieronymo Borgia epiſc.maſſelubren. in carm.nuper editis, à Hieronymo Borgia pronepote adu.neapol.amico noſtro.

Berardus Bonioannes roman.ep.camerinen. * 3. mar.1537.nunc.ap.ad regem poloniæ 1550. & 1560. vir doctus, pius, & benefactor eccleſiæ ſuæ, apud quam obiit 1574. 17. ſeptemb. cuius oſſa romam translata ſunt in eccleſia s. Auguſtini; propè quam habitant eius conſanguinei, præſertim Mutius canonicus baſilicæ lateranen.

Fabius Mirtus, neap.ep. caiacen. * 1537.30. iulii cler. caiacen.27. annorum. deinde arch. nazarenus 1572.nunc.ap.ad regem gall. vbi 1587. 18. martii obiit pariſiis, ibique ſepultus; fuit guber.peruſiæ, & aliarum ciuitatum; vir prudens, doctus, & pius, ac amicus nepotum Pauli iv. pont. max. quorum cauſa fuit aliquando detentus in mole adriana, vt teſtantur literæ ab ipſo ſcriptæ Sebaſtiano Sinibaldo, quæ extant apud Sebaſtianum Sinibaldum eius deſcendentem.

Scipio Bongallus, roman. epiſc ciuitatis caſtellanæ * 24.nouemb.1539. abbas s.Mariæ tranſpont.de fiano, vir doctus, & eruditus, laudatus à Bembo; obiit 1564. 3. auguſti, ſepultus in cathedrali.

Georgius Cornelius, venetus, ep. taruiſin. * 1538. 20.febr.nepos ex ſorore card.Piſani, dimiſſaque eccleſia anno 1577.ad fauorem nepotis, olim nunc. ap.apud ducem etruriæ, cui inſcriptæ ſunt oratio Taddæi peruſini auguſt. & lucubrationes Anitii Manlii Seuerini; obiit 1579. taruiſii, ſepultus in cathedrali.

Vincentius Durantes, brixienſis, ep. thermularũ * 1539. xiv.iun.i.v.d. cler. miles s.Petri, familiaris Iulii iii. vicarius brixien.1558. olim datarius, deinde dimiſſa eccleſia 17.aug. 1565. brixiæ defunctus eſt 1570. & in cathedrali ſepultus, vir doctus, & rerum vſu conſpicuus, olim gubernator ſpoletinus, & camerinen.

Mauritius de Petra, papien. ep.viglieuen.* 1541. 19.ianuar.cler. mediolanen.ſeu cremonen. Galeatij

epiſc.

epiſc.ex fratre patrueli nepos, 28. ann. deputatus coadiutor 24. regius ſenat. & vir integerrimus nominatus à Lancellotto Corrado in templo iudicum; obiit 20. maii 1576. ſepultus in cathedrali. ex eius familia (teſte de Lellis) extat neap. Carolus Petra iudex m. c. vicariæ, & baro caccaboni, & vaſti gerardi, ac eques.

Martius de Martiis Medices, florentin. ep. marſicen. * 1541. xi. feb. canon. piſan. ſeu florentin vt ſcribit Vghell. quem laudat eximiè; obiit venetiis 1573. x. decemb. orat. magni ducis etruriæ Coſmi p. ſepultus in eccleſia s. Mariæ de horto.

Io. Vincentius Michaelius, barolitanus, epiſcopus minerbinen. * 1525. xi. mar lauellin. diacon. eiuſq; eccl. olim ann. 26. deputatus adminiſtr. 30. maii 1539 modernus archiep. nazaren. Franciſcus de Luca amicus noſter in datis nobis literis teſtatur, quòd Michaelius fuerit barolitanus, cuiuſque familia adhuc ibidem viget. cæterum ipſe Io. vincentius obiit 1596. epiſcoporum decanus, annum agens propè centeſimum, teſte Vghello.

Gabriel de Boueri, gallus, epiſc. andegauenſis * 1540. 30. april. presbyter canon pariſien. nepos guilelmi de Poiet regni franciæ cancellarii, rector diuerſ. eccl. morte corripitur 1572. x. feb. ſepultus in patria editis variis oper. præſul equidem doctus, & pius, cuius meminerunt Sammarthani.

Leonardus Haller, germanus, ep. philadelphien. * 1540. 5. nouemb. can. eyſteten. ſeu ſuffraganeus, vt ſcribit Pallauicin. qui multa eius geſta in concilio narrat.

Ludouicus Vanninus de Theodolis, foroliuien. ep. britonorien. obiit tridenti xi. menſis ian. 1563. * 1546. 7. mar. can. reg. congreg. s Saluatoris, olim epiſc. ſcalen. 1541. 19. ian. vir doctus, ac nobilis præſul, nominatus ab Vghel. & Morrigia, vic. & cõmiſſ. fabricę s. Petri de vrbe 2. iun. 1542. & rector eccleſ. ss. Petri, & Pauli de foro Pompilij xvi. aug. 1542. teſte Ioanne Baptiſta Afflicto in relat. data Antonio Saui; ſepultus in cathedrali trident. gubernator lauretanę domus, teſte Paulo Bonoli, qui ſcribit eius familiam Vanninam eſſe nuper extinctam in literis ad Hippolytum Maldenti datis.

Ægidius Falcetta, cingulanus, epiſc. caprulan. * 1542. v. mar. i. v d. cler. deinde britonorien. 29. ian 1563. commiſſ. deputatus in cauſa controuerſiæ confiniũ inter narnien. & interamnen. 1550. placen. gubernator, genuæ vic. poſt ſuum regreſſum à concilio plenus meritis exceſſit è viuis 1565. 1. iul.

Iulius Contarenus, venetus, ep. bellunen. * 11. ſept. 1542. annor. 24. card. Gaſparis Contareni nepos deputatus adminiſtr donec ad 27. perueniſſet; deceſſit circa annum 75, cuius meminit Pallau.

Thomas Caſellus, roſſanen. ord. præd. ep. cauen. iunior * 3. octob. 1550 s. t. profeſſor, elect. epiſc. s. Leonis xi. decemb. 1542. deinde britonorien. 1544. 17. octob. & oppiden. 7. maij 1548. ſummus theologus nominatus à Capacio, romæ fato functus eſt 1571. ſepultus apud s. Mariam ſupra mineruam.

Hippolytus Ariuabenus, mantuanus, ep hierapetren 1542. xxi. decemb. annorum 23. Philippi ex fratre germano nepos deput. adminiſtr. donec 27. attigiſſet ann. ceſſit deinde liberè eidem eccl.

Hieronymus Machabæus, roman. epiſc. caſtrenſis * prou patrim. b. Petri, 29 iul. 1543. tuſcanenſis, teſte Iulio Cæſare Falcone in datis ad auctorem literis, capellanus Pauli iii. poſtea can. baſilicæ vaticanæ 1547. ceſſit deinde eccl. & obiit romæ, humatus apud s. Auguſtinum.

Petrus Auguſtinus, hiſp. ep. oſcen. & iacen. * 8. iun. 1545. cler cæſarauguſtan. olim eluen. 1543. 6. auguſti.

Iacobus Naclantus, florentin. ord. præd. ep. clodien. * 3. iun. 1544. philoſ. & theol. celebris auctor diuerſ. oper. obiit. clodii 1569. 24. apr. ſepultus in ſacello à ſe conſtructo in eccl. ſui ordinis.

Bartholomæus Sirigo, creten. græcus, ep. caſtellaneten. * 1544. 17. mar. ann. 20. ep. Bartholomæi prædeceſſoris ex ſorore nepos, familiaris pontif. deputatus adminiſtrator donec 27. ann. attigiſſet; ceſſit deinde eidem eccl. 1577. magnæ expectationis, & ſupra ętatē doctus, fuit aliquando concil. à ſecretis ob infirmitatē ſecretarij; obijt tandē ſenio, & laboribus feſſus, cuius meminit Pallau. cum Vghello.

Thomas Stella, venetus, ord. præd. ep. iuſtinopolitan. * 1550. v. mart. olim epiſc. ſalpenſ. ix. mar. 1544.

poſtea

poſtea lauellin.1547. 28.apr. vir doctiſſimus, ac probatiſs.morib. egregius verbi Dei concionator, hæreſes à Vergerio apoſtata anteceſſore diſſeminatas eliminauit, oueſque continuit intra veræ pietatis cancellos, ss.Sacramenti ſodalitatem 1554. teſte Grauina, excitauit in eccl. deceſſit tandem 1566. laudatus à multis, præſertim ab Vghell.& Pallau.ac Maſſarello.

Petrus du Val, gallus, ep.ſagien.1545.8.iun. cler. doct.theol.pariſien.Franciſci primi regis liberorum præceptor, canonicos cathedr.in ſæculares reduxit; obiit vicennis 1564.

Io.Antonius Pantuſa, coſentinus, epiſc. litteren. obiit trident.die 27. octob. 1562. * vir doctus, & theologorum ſui temporis facilè princeps, ac auct. diuer.oper. quæ ſeruantur à moderno ſucceſſ. Honuphrio de Ponte amico noſtro; laudatur a Pallau. & ab aliis.

Io.Baptiſta de Groſſis, mantuanus, ep. regienſis * 1545.x.decemb.cler. Pauli iii. cubicul. ac Gregorii Andreatii ep.ex ſorore nepos deput. coadiutor, eidemque ſucceſſit 1549. deceſſitque 1569. cuius pluries meminit Maſſarellus.

Io.Soarez, Luſitanus, ord.s.Auguſtini,ep. conimbricen. * & comes arganil.1545. 22.maii, domo ex abbatia ceptenſi portuen diœceſ.teſte Nic.Antonio s.t.m. Io.ii. regis portugalliæ à ſacris confeſſionib. & concionib.inſignem habuit in conc. orat. is cum laterem vnum è lauretana M.virg.ſacra æde pio furto, conniuente ſcilicet æditui, ſubripuiſſet, tot ſtatim doloribus conflictari cępit, vt niſi ſacrum pignus in locum ſuum reponeret, è vita ſibi mox eſſe abeundum putaret, vti Io. Bonifacius refert; certum tamen eſt, quòd Io. laterem obtinuit, iubente Pio iv.pont.max. vt in ſacello apud ſuos extruendo, feruore deuotionis, ſacrum pignus collocaret. Abſoluto concilio peregrinatus eſt in ſacr. hieroſolym.& paleſtinæ locis, quibus piè luſtratis, in luſitaniam rediit, vbi præſul ſanè eruditus, facundus, doctus, & pius, ac ſingulari beneficentia ornatus circa ann. 1580. teſte Herrera, obdormiuit in Domino, relictis variis eius doctrinæ, & pietatis editis monumentis, teſte equite Antonio; cuius

etiam

etiam meminit Marraccius.

Philippus Riccabella, recanaten. ep. recanaten. * 6.mar.1563. præpoſitus s. Viti in eccleſia rauennaten.& Pauli iii familiaris, olim maceraten. 27. iun.1546. deceſſit 1571. menſe oct. & cum ipſo nobilis, & antiqua familia ſua eſt funerata.

Io.Iacobus Barba, neapol.ord. s.Auguſtini, epiſc. interamnen. * 3.iul.1553.olim Pauli iii.ſacriſta, & ep.aprutin.1546.xxv.maii proc. gener. ſui ordinis, vnus ex primis conſultoribus congr. s.officii; vtriculi tandem defunctus 1565. interamnamque delatus, in cathed ſepelitur; laudatur à pleriſque, præſertim à Franciſco Angelono, cuius etiam meminit Pallau. Extant neap. in eccleſia s. Auguſtini ſupellectilia ſacra, & vaſa argentea ab ipſo donata cum eius inſigniis, quæ nobis oſtendit Nicephorus Sebaſtus theologus eiuſdem ordinis, conſultorque ſancti officii.

Michael à Turre, vtin.ep.ceneten. * 1547.7. feb. cler.aquileien.cubicul. ſecr. Pauli iii. nunc. ap. ad regem gall. eodem anno, deinde Iul. iii. domus præfectus, vmbriæ gub.iterum nunc. ap.in galliam miſſus à beato Pio v. 1567 cuius nomine Carolum Emmanuelem ſabaudiæ ducis filium è ſacro fonte leuauit; tandem card deceſſit 1586. xi. kal. mar. annos natus 75. relatum eius corpus cenedam, in cathedrali ſepelitur; præſul equidem pius, eruditus, intrepidus, rerumque vſu celebris.

Pompeius Zambeccarius, bononien.ep.ſulmonen. * 1.iul.1547.cler.romanus i. v. d. familiaris Pauli iii.28.annor.olim 1545.14. mar. prothonot. apoſt. commend.hoſpitalis s.Spiritus, nunc. ap. ad regem portugalliæ 1560. moritur 1571. 8. aug. aquilæ ſepultus in eccl.s Spiritus, vbi erat abbas.

Io.Beroaldus, panorm.ep.s.Agathæ * 1.oct.1556. olim theleſinus 24.mar. 1548. quo nomine hab.or. coram s.r e. card.1549. in peruigilio s. Andreæ ap. de eligen.ſum.pont. vir equidem eruditus, & morum ſuauitate, ac probitate conſpicuus; obiit 1566 ſepultus in cathedrali; legauit nonnulla bona hoſpitali incurabilium neap. in cuius archiuio ſeruatur eius teſtamentum; eius meminit Pallau.

Antonius Scarampus, aquenſis, epiſcop. nolanus

* 24.aug.

* 24.aug.1546.cler.rector eccleſ. s. Mariæ de monte papien deinde ep.lauden. 9.mar.1569. nunc. ap. neap.principibus charus, doctus, & eruditus; obijt kal.aug.1576. ſepultus in cathedrali, in eius exequiis,s Carolo Borromeo arch. mediolan. & cardin. Scarampianas laudes recenſente, teſte Vghello, de quo etiam multa ſcribit ep. aquen. moder. in datis ad Secundum Franc Scottum litt.

Antonius de Comitibus, genuen. ord.præd.epiſc. brugnaten. * 1548. de cuturno presb.ſumpſit habitum 1523.annuos redditus reliquit pro dote ſacelli d.Thomæ conuentus ſeſtri, in arduis vtriuſque fortunæ caſibus probatus, peruigili præſentia viuo verbo eccleſiam adminiſtrauit, nullum vitium incorreptum dimiſit, ſuis gentibus egenis annuam eleemoſynam legauit; vicarius arch. ianuen. eidem eccleſ.ceſſit, & regreſſus ad clauſtrum, obiit 1570. ſepultus in eccleſia s.Mariæ Annunc.ſegeſtri.

Cæſar Foggia, roſſanen. ep. vmbriaticen. * 27. maii 1549. presbiter Pauli iii. famil. vt Vghellus ſcribit 3.mar.1547.eumque nominat Io. Cæſarem archid.obiit in ſenectute bona circa annum 1567.de quo etiam ſcripſit Carolus Spinola arch. roſſanen. auctori.

Cæſar Comes à Gambara, brixien. ep, terdonen. * anno 1548. 2.mar. ſenator mediolanen. gubernator piceni 1560.ædificator palatii epiſcopalis, deceſſit plenus dierum 1591. laudatus ab Octauio Rubeo, & Vghello.

Io.Baptiſta de Bernardis, lucen. epiſc. adiacen. * 1548.13.apr.i.v.d. liter. apoſt.ſcriptor, & cubicularius Pauli iii. declaratur coad. Alexandro Guidicciono ſeptuagenario, eamque eccleſiam adminiſtrauit vſque ad 1578. ac deinde eo munere volens abiuit, hab.epiſt.exhortatorias à B. Pio v. ad epiſcopalis curæ munia diligenter obeunda, vt & alii ep. illius regni; de cuius doctoratu in gymnaſio patauino, & aliis geſtis extant apud nos litteræ à Scipione de Bernardis (cuius familia nobilis adhuc in patria viget) ad Frigdianum Caſtagnolum datæ.

Martinus Peretius de Ayala, hiſp. ep. ſegobienſis * 1570. 17. iul. Perez de Ayala miles s. Iacobi de Spatha m.in theol. & presb. olim 16. maii 1548

ele-

electus guidixien. deinde 1564. reuerſus è conc. ar. valentinus, vbi deceſſit 1566. v.aug. de quo ſcribit Dauila: ſcripſit de diuinis, apoſtolicis, atque eccleſiaſticis traditionibus lib.x.

Nicolaus Pſalme, gallus, ep. virdunen. * 4. iun. 1548. ſcribit Philippus Chifflettus, quòd virduni 1564. excudendum curauit conc. cum nonnullis eius lucubrationibus, de quibus vide 6. in.

Alphonſus Roſſettus, ferrarien. epiſc. comaclen. * 1548. 22. oct. cler. i. v. d. deputatus coadiutor Gilino, ep. deinde ferrarien. 1563. conſiliar. ducum ferrariæ, & or. ad pont. max. imper. & reg. gall. præſul equidem doctus, eruditus, & in rebus agendis prudens, ac pius; obiit ſenex 1579. ſepultuſque eſt in cathed. viget eius familia marchionatus titulo decorata, ac pronepos Carolus card Roſſettus, ep. fauentin. olim nunc. ap. ad Henrichettam Borboniam reginam britanniæ.

Iulius Pariſanus, de tolentino, epiſc. ariminen. * 9. ian. 1549. nepos card. Aſcanii Pariſani, ætate minor, apud omnes exiſtimatione maior, electus coadiutor, cum optimi paſtoris laude multos annos ariminenſ. eccl. adminiſtraſſet, deceſſit 1574. menſe martio, ſepultus in cathed. extat pronepos Paris Pariſanus gub. gen. principatus venuſini.

Bartholomæus Sebaſtianus, hiſp. ep pacten * 9. ian. 1549. presb. cæſarauguſtan diœc. i. v. d. hereticæ prauitatis inquiſitor ſiciliæ, deinde ar. tarraconen. 1. oct. 1567. eius meminit Pallau.

Franciſcus Lambertus, ſabaudus, epiſc. nicien. * camperiacenſis 1. feb. 1549. cler. gronopolitanæ diœc. 30. annor. abbreuiator literarum apoſtolic. de maiori præſidentia, ac refer. v. s. orator ducis ſabaudi apud venetos, vir doctus, prudens, & pius, 35. annos optimè rexit eccleſ. apud quam mortalitatem expleuit 1583

Maximilianus Doria, genuen. ep. naulen. * xxv. feb. 1549. de auria cameracen. capellæ s. Paragonii cathedralis ſuæ legauit duo millia ſcuta auri in auro, quorum redditus ſeruirent pro manutentione quatuor capellanor. & nonnulla legata ſuis conſanguineis anno 1571. deceſſitque 1572. cuius præſulis geſta breuiter enarrantur à ſucceſſore moderno

Ste-

Stephano Martino in relatione auctori tranſmiſſa: extat eius nobilis familia cùm in patria, tùm in regno neapolit. ac in gallia ciſalpina, titulo principatus ornata; vigent quoque Hieronymus, ſomaſcus ep. nebien. & N. vtriuſque ſignat. ref. fil. Camilli, & Fauſtinæ de Valle, rector capellæ ss. Concept. in eccleſ. s. Marci de vrbe iuriſpatron. eius familiæ, vt aſſeritur, gubern. tiburis, amici noſtri.

Euſtachius de Bellay, gallus, ep. pariſien. * 18. mar 1549 presb. andegauen v. i. licent. conſiliarius pariſien ac conſanguin. card. Bellay, conſecratus 15. nouemb. conſtit. ſynod. edidit 1557. ſuo tempore pariſijs inſtituitur colleg. claramont. ſociet. Ieſu à Guillemo Duprat ep. claram. mortuique ſunt plerique inſignes viri recenſiti à Claudio Roberto, cuius meminerunt Sammarthani fratres, & pluries Pallauicinus.

Bartholomæus de Capranica, rom epiſc carinen. * 14 apr. 1549. diacon. & canon. baſilicæ vatic. gub. ſani 1552. & nunc. ap. neap. obijt 1572. extat eius nobilis famil. cum celebri collegio capranico. De Bartholomæo plura nobis ſcripſit Ioſeph Lanzamanus canon ſueſſan. prout etiam Ioſepho Carlucio i. v. d. & nos quoque in nunciis neap. nondum editis de eodem egimus.

Ennius Maſſarius, de narnia, ep. feretran * 1549. 29. apr. denominatus etiam Philonardus ſubdiac. narnien. i v d & card. Ennij Philonardi ex filia nepos, ad eccleſiam ſuam è concilio reuerſus, mortalem hanc, cum immortali vita commutauit 1565. teſte Vghello.

Achilles Brancia, neapol. ep bouen. * 21. auguſti 1549. cler. ſurrentin. iura ſuæ eccleſiæ acerrimè tutatus eſt, teſte M Antonio Conteſtabile, moderno ep. in datis ad auctorem literis, obtinuit 10 mar 1563. facultatem apoſt. teſtandi pro ſumma ſex millium ducatorum auri de camera, in quoſuis pios, & non pios, alias tamen licitos vſus, cuius tamen diſpoſitio huc vſque non inuenitur, vt auctori teſtatur Angelus Brancia abbas gen congregationis montis virginis; ceſſit deinde eccl. ſed neſcitur vbi, & quando deceſſit.

Io. Franciſcus à Verduta, meſſanen ep. chironen. * 1549.

* 1549. 7.iun. presb.can.meſſanen. cuius meminit Samperius.

Albertus Diuimius de Gliricis ord.pręd de catharo, ep.veglen. * 1550.19. mar.th, p.ac presb. olim modruſien.26. iul. 1549. teſte Fontana, qui eccleſ. veglen.haud meminit. Græcos circa calicis vſum tratatus eſt in conc. vt teſtatur Pallau.

Io.Antolinez Bricianus de Ribera, hiſp. ep.iuuenacen. * xxv.octob.1549. clerum reformauit, ciuitatem in parochias diſtinxit, menſæ epiſcopalis redditus auxit, cœnobium monial. s. Bened. ex littore maris intra mœnia traduxit, nouo cœnobio condito anno 1553.vir inuicti animi, & eccleſiaſticæ immunitatis acerrimusvindex, nominatus ab Vghello, prout fuit etiam Carol, Maranta ſucceſſor, amicus noſter: præfuit annis, plus minus 25. laboribus, & ſenio feſſus eccleſiam liberè dimiſit, paulò poſt neap.obiit.

Triſtanus de Bizet, gallus, ep. xanctonen.trecen. * 19. mar.1550.mon.ciſtercien.claræ vallis, presb. & abbas mon.de ſeguyaco, cui deinde ceſſit, s.Bernardo, cuius reliquias argentea capſa includi curauit, deuotiſs; ac de Bernardinis, quorum ſtudia fundatione, iuuit,meritiſsimus,obijt 6.idus noueb. 1579. ætatis ſuæ 80. iacetque pariſijs in eccleſia bernardinorum, iuſſitque,vt poſt mortem cor ſuum ſepeliretur in clara-ualle ante altare omnium Sanctorum.

Epiſcopi Iulij III.

Aſcanius Gherardinus, de amelia, ep. cathacen. * 1550. xix. mar. 28. ann. ſuæ ætatis refer.v.s ac Flaminiæ proleg.vir iuris prudentia, & ingenti zelo clarus, concreditam ſibi eccleſiam 20.ann laudatiſſimè rexit, vbi obijt 1570. teſte Vghello; parum tamen commendatur ab Agatio de Summa nuper ſucceſſore defuncto, in datis ad Io. Dominicum Galaſſum literis.

Marcus Gonzaga, mantuanus, ep. aſſuereu.*1550 menſe apr.teſte Chiffleto.

Balduinus de Balduinis, piſanus, ep. auerſanen. 30.mar.1554.olim ep marianen, 1550.17. decemb. lector medicinæ bonon.ab anno 1546. vſq;ad annũ 1550. & medicus card. de Monte, teſte quoq; Pall.

S rector

rector diuerſorum beneficiorum, monumentum viuens 1581. ædificauit vbi & ſepultus eſt eodem anno, cuius conſanguinei extant neap. & in nobili oppido bargæ piſan.diœe.

Petrus Franciſcus Pallauicinus, genuen. epiſ. Alerien.* 1550. 30 maij cler.i.v.d. miles s. Petri, ac familiaris Iulii iii.& Franciſci Pallauicini ſeptuagenarii ex fratre nepos 24. annorum deputatus coadiutor; eximiè laudatus ab Antonio Franciſco Filippino, obiit veneno in loco campi laurei ſuæ diœc 1568. eius, & familiæ ſuæ cum laude meminit Folieta, & nos in Chio ſacra; ex qua extat Lazarus card legatus bonon. & Opitius arch. epheſin. & nunc. ap ad magnum ducem etruriæ, & nunc in colonia, ac Io. Carolus, general cler. regul congregationis ſomaſchenſis.

Ægidius Fuſcararius, bonon ord. præd. ep. mutinen * s.th.m. presb. olim ap. pal. magiſter, approbauit exercitia s. Ignatii fundatoris ſoc. Ieſu, licet deinde ſuam propriam doctrinam defendere iudicialiter, romam ſub Paulo iv. vocatus, fuerit coactus, in concilio varia munia obiuit. iterum romam reuerſus, miſſale, breuiariumque romanum corrigendum, caſtigandumque ſuſcepit, componendoque roman. catechiſmo dum nauaret operam, fato ſubripitur 1564. ſepultus in eccl. s. Mariæ ſuper Miner. præſul equidem pietate, ac diuinarum literarum ſcientia præſtantiſſimus, meritòque à multis laudatus.

Timotheus Iuſtinianus, de chio, græcus ord. pr. ep. calamonenſis * 1551 v. octob. olim vic. gen. terræ peregrinantium, deinde ep. arien. in creta 27. iun. 1550. poſt chien. 14 apr. 1564. in cuius cathedralis occupatione pro ſeruanda ſacratiſs Hoſtia immuni à turcarum iniuria, eis in ſacrificium ſe humiliter obtulit, prout teſtantur Thuanus, & Spondanus: ſucceſſiuè ep. ſtrungulenſis xv. apr 1568 introduxit in ciuitatem dominicanos, eccleſiæque ſuæ alia contulit beneficia, de quibus egimus in Chio ſacra, & proſequitur Vghellus.

Didacus de Almanſa, hiſp. ep. corianen. * 14. iul. 1550 Henriquez, filius Io. marchionis de alcanices, & marchioniſſæ de Vlloa (teſte Dauila) de cuius fami-

familia adſunt neap Felix Vlloa reg.conſ. præſes,& Didacus Vlloa reg cam.præſes. Franc.Gonzaga tractans de conuentu s Mar.Euang.ſub monte de Altamura ſcribit, quod Didacus domum ſibi cõtiguam, quatenus animum à paſtorali cura ad tempus remittens, vnicoque tantum puero contentus, liberius ſuo creatori inter fratres, vt eorum alter conuerſans ibidem vacare poſſet, conſtruendam curauit: eumdemque conuentum, qui omnimodam minabatur ruinam.is, & moniales ord. s.Iacobi ſalmanticæ degentes non minus liberaliter,quàm piè, circa annum 1564. ab ipſis fundamentis ad apicem vſque reædificarunt,prout etiam ædis corienſis eiuſdem relig.conſtructionem adiuuit: cætera autem eius geſta nobis minimè patent.

Lactantius Rouerella, ferrarien. epiſc. aſculanus * 27.aug. 1550.cler.cæſenaten.diœc.nepos,& fratre Philos,ac prior s. Reſmani ferrarien. & aliarum eccleſ.i.v.d.ann 27.deput.coadiutor eidem Philos,gubernator vrbis, vir doctus, prudens, pius, & liberalis, nouus Titus humani generis deliciæ nominatur ab Vghello; amplas ædes apud ancaranum conſtruxit, epiſcopalis menſæ prouentus auxit; obijt aſculi 1566.in cathedrali ſepultus. floret eius familia, marchionatus titulo decorata.

Ambroſius Monticula, lunenſis ſarzanen. epiſc. ſignin. * 18 ian.1552.familiaris Pauli iii. deceſſit 1569.2 octob. ætatis ſuæ 70. iacetque in cathedrali, de quo ſcribimus nonnulla in Eccleſiaſticis ill. liguriæ.

Sebaſtianus Gualterius, roman. epiſc. viterbien. * 30.ian 1551 vrbeuetanus Iulii III. à ſecretis cõſ. nun.ap non ſemel ad regem gall.de cuius deplorabili ſtatu circa religionem extant eius literæ à me lectæ, concilij acta diligentiſſimè collegit, eaque m.s.ſeruabantur ap.Carolum card.Gualterium eius pronepotem;præſul doctus, & eruditus, ac rerum magnarum vſu memorabilis, cuius pluries cum laude meminit Pall. obiit tandem viterbii 26 ſept. 1566 ſepultus in cathedrali (cuius fuerat optimè meritus, teſte Franc.Scoto)edita prius ſynodo diœceſana.

Honoratus Faſcitellus neapolit.m.o.s.Benedicti,

ep.inſulanus * 30.ian.1551.datus præceptor Innocentio Montino card. in eiuſdem pontif. familiam adoptatus; romæ obiit menſe mar. 1564. cum iam antea epiſcopatu ſe abſoluiſſet, vir in græcis, humanis, & diuinis literis verſatiſſimus, poeta inſignis, ſcriptorque plurimorum operum, erat gibboſus, eius meminerunt cum laude ſui æui ſcriptores, & moderni Io.Baptiſta Mari, Vghell. & Ciarlantes.

Petrus Camaianus, aretinus, ep.feſulan. *12.feb. 1551. familiaris papæ Iulii, deinde ep. aſculanus 7.octob.1566.nun ap.ad Philippum regem hiſp.pro translatione preſertim Bartholomæi Caranzæ arch. toletani ex hiſpania romam, viſitator apoſt.multas reformauit dioec.& dioeceſanas publicauit conſtitutiones, ſeminarium clericorum ſuis ſumptibus erexit, aliaque veri parentis, & vigilantiſſimi paſtoris præſtitit opera, quæ fusè, & accuratè recenſentur ab Vghello; tandem obiit gloriosè aſculi 27. iulii 1579. cuius corpus biduò iacuit inſepultum, vt populorum confluentium deuotioni conſuleretur, humatum deinde in eccleſia s.Blaſij.

Horatius Grecus, troianen. apulus, epiſ. leſinen. * 18.feb.1551.cler.canon.troiacen. & vlt leſinenſis ep de quo tractat Vghell. viuebat 1564.

Fabius Cupallata, placentin. ep laquedonen. * 13.iul.1551.

Gaſpar de Caſale, luſitanus, ord. s.Auguſtini, ep. leiren. * leirien.ſeu ſantaren.3. iul. 1551. s. th. p. primarius conimbricen.Io.iii.regis concion. & filii confeſſor, regijque ſenatus conſcientię præſes, priùs truncalenſis maderæ inſulæ antiſtes. hab. in conc. 25.iulii 1561. concionem in laudem s. Iacobi apoſtoli hiſpano idiomate coram patrib. fuit vir doctus, & auctor diuerſ.oper. editor. celebris, præſertim de Cœna, & Calice Domini, quoad laicos, & clericos non celebrantes; laudatus à multis, præſertim à Nicol.Anton deceſſit 1587.

Bernardinus de Cupis, romanus, epiſ. auximanus * 24.iul.1551.cler.annorum 24. deputatus adminiſtrator donec 27.annum attigiſſet, miles s.Petri, nepos card.Dominic.ſenio confectus, epiſcopale onus depoſuit.

Io.

Io. de Moruillier, gall. ep. aurelianen. * 27. apr. 1552. decanus brituricen. ac Henrici ii. regis conſil. & requeſtar, ſiue ſupplicum libellor. magiſt. vt, eo abſente, eccleſiæ ſuæ negotijs opportunè prouideret, tres adiutores cum ampliſſima facultate conſtituit, legationeque pro reg. apud ducem ſabaudiæ functus eſt. teſtib. Sammarthanis, cuius geſta ab eis fusè recenſentur; obiit turone 23. octob. 1577. cum ab anno 1563. ceſſiſſet eccleſ. eius meminit Boterus in princ. chriſt. par. 2.

Iulius Gentilius, tortonen. ep. vulturarien. * 1552 v. s. refer. legauit eccl. ss. Trinitatis in monte pincio annuos cenſus pro celebratione miſſarum, ibique annum agens 78. obiit 9. ianuar. 1572. & tumulatus iacet.

Adrianus Fuſconius, rom. ep. aquinas * 22. oct. 1552. cler. i. v. d. literar. apoſt. abbreu. Iulii iii. effętæ ætatis munere volens ſe abdicauit 1579.

Antonius de s. Michaele, hiſp. ord. s. Franc. de obſeru. ep. montis marani * 14. decemb. 1552. Rodriquez aliàs de s. Michaele, deinde 28. octob. 1570. ar. lancianen. primum lapidem iecit ædis d. Bartholomæi. Conſecrauit Vincen. Marinum chien. ep. Albenſem, nun. ap. à Gregorio xiii. ad hiſpan. reg. vt fœdus aduerſus turcas inſtauraretur, vir doctiſſimus, acutiſſimuſque theol. ſuas eccl. piè, & accuratè adminiſtrauit, diemque ſuum clauſit extremum kal. nouemb. 1578. ſepult in eccleeſia archiep. cuius meminerunt Paruta hiſt. & Vghell.

Hieronymus Melchiorius, recanaten. ep. maceraten. * 6. mar. 1553 c. ap. cler. ac v. s. referend. eoque munere ſe exoluit 1579. gubernator olim bonon. inſtituit primogenituram in perſonam Melchioris ſui nepotis ampliſſimam, ipſeque decanus d. c. & præfect. ſignaturæ iuſtitiæ obiit romæ 1583. ſepultus apud s. Mariam ſupra mineruam; extat romæ eius nobilis familia marchionatus titulo decorata.

Petrus de Petris de Monte, aretinus, ep. lucerinus * 1553. 17. maii cler. aretin. diœc. i. v. d. Iulijque iii. affinis; obiit apud ſuam eccl. 1580. viget in patria eius proſapia.

Cæſar Iacomellus, roman. ep. bellicaſtren. * 1553. 23. ian. can. s. Mariæ Maioris de vrbe, miles s. Pauli,

Iulii iii familiar. 27. ann. ac ſubdiac. Iacobi Iacomelli, prædeceſſoris nepos, edidit adnotationes in aliquot errores Ant. Bernardi Mirandulani in vniuer. logicam inſtitution. obiit anno 1567.

Iulius Grittus, venetus, ep. parentinus.* 1553. cuius nobilis familia extat venetiis.

Iacobus Siluerius Piccolomineus, de cælano, ep. aprutin. * 30. aug. 1553. rector diuer. eccleſiarum, i.v.d. 28. ann. in conc. armatus, more ſuorum anteceſſorum, ſacrum celebrauit non ſine admiratione patrum; deceſſit 1581. neap vbi legauit nonnulla vaſa argentea ſuæ eccleſiæ, principis animum habebat, & mores, ideoque impensè laudatus à Stephano Coletto dictæ eccleſiæ canonico in vita beati Bernardi ep. aprutini.

Ludouicus de Breſſe, galius, ep. melden. * 13. ſept. 1553. elcr. linouien.

Iacobus Mignanellus, ſenen. ep. groſſetan.* 2. oct. 1583. cler. 24. ann. Fabij card. Mignanelli ex fratre conſobrino nepos administrator eid. donec 27. ann. attigiſſet coadiutor archid. ſen. præpoſitus caſulani volaterran. diœc. & rector aliarũ eccl. deceſſit 1576. cuius meminit Pallau.

Io. Andreas Crucius de tibure, ep. tiburtin. * 20. ian. 1554. i.v.d. nepos Marci Ant. prædeceſſoris, canon neapolit. & rector aliarum eccleſiar. præſertim s. Andreæ Romæ conceſſæ deinde ſociet. Ieſu pro eius nouitiatu; terminauit litem diù vertentem inter abbatem commendatarium ſublacenſem, & ſuos prædeceſſores, gubernator vrbeuetanus. Orauit in exequijs comitis Federici Borromæi nep. Pij iv. s. r. e. præfecti, aliaque præſtitit, quæ recenſentur ab auctore in ep. tiburtinis, vbi deceſſit 1595. x. feb. ſepultus in cathed. cuius familia inter primarias adhuc viget.

Franciſcus Riccardotus, burgundus, ep. atrebaten. * 10. mar. 1561. s. th. m. ord. s. Auguſtini, teſte Herrera, rector diuerſarum eccl. olim ep. nicopolitan. 1554. xii. nouemb. deputatus ſuffragan. in diœc. bituntina; præſul equidem digniſſimus variar. linguar. cognitione, theologica facultate, concionatoria facundia, propagandæ fidei zelo, doctorumque, principumque virorum exiſtimatione celebris. lau-

datur

datur à multis, præcipuè à Miræo, & Ludouico Guicciardino, qui eum doctiſſimum, & venerabilem præſulem vocat. obiit tandem iv kalend aug. 1574. & ſepelitur in ſuo epiſcopio. habuit orat. in ſeſſ. 8. 1563.

Carolus Cicada, genuen. ep. albinganen. 1554. 30. mar can. ianuen. i. v. d. nepos card. Cicadæ annorũ 24. deputatus adminiſtr. donec ad annum 27. perueniſſet, è viuis eximitur anno 1572. viget eius nobilis familia titulo principatus tirioli in calabria, decorata, fueruntque nuper Vicecomes ſenator genuen. & Philippus ſenator meſſanen. eiuſdem gentis, amici noſtri.

Franciſcus Maria Piccolomineus, ſenen. ep. ilcinen. * 20. apr. 1554. cler. Alexandri Piccolominei prædeceſſoris frater, templum s. Spiritus xv. kal. iunii 1561 conſecrauit romæ, diuque eccleſiam ſuam piè adminiſtrauit, vſque ad annum 1599. in quo defunctus eſt, & ſepultus apud s. Franciſcum, teſte Vghello.

Acciſculus Moia de Contreras, hiſp. ep. vicen. * 1554. 6 iul. Auſclus Moya presb. corduben. diœc. v. i. licen. deind ar. valentinus, ſeu Aſſiſius Moya, teſte Tamayo, qui ſcribit eum obijſſe in monaſterio montisſerrati 1566. rediens ex concilio.

Galeatius Roſcius, de interamna, ep. aſſiſien. qui obijt tridenti die 16. octob. 1563. * 1554. 8. octob. cl præceptor domus s. Viti, ſacellum pro eius nobili familia in cathedrali patriæ ab ipſo inchoatum abſoluitur, egregijſque ſculpturis ornatur à Ludouico Roſcio nepote equite s. Io Hieroſolym. Pius iv. pont. max. Galeatij labores in perſonam Angeli nepotis remunerauit, præficiendo illum eccleſiæ aliſanæ, teſte Angelono in hiſt. interamnenſi; extat adhuc eadem gens, vt refert nobis Hieronymus Mõtius interamnenſis v. i. d. auditor principis Iuſtiniani. Euſtachius verò Confidati Dragoni in datis ad abbatem Sperellum Sperelli, nobil. Aſſiſien. ſcribit, quòd Galeatius ſumpſit habitum dictæ religionis s. Ioannis, & pro ſeruitijs præſtitis obtinuit præfatam commendam, deinde ſub Iulio iii. fuit refer. v. s. cæterùm Galeatius fuit ſepulturæ traditus in cathedrali tridentina.

Iacobus Maria Sala, bononien.ep. viuarien.* 22. nouemb.1554.cler.i.v.d.deinde prolegatus, turbulentiſſimis temporibus octo annis auenionen. vir doctus, in iudicijs, forenſibuſque rebus verſatus, rerumque vſu conſpicuus. Romæ obiit 1569. 10.apr. ſepultus in baſilica s. Laurentii in Damaſo, cuius erat titularis cardin. Alexander Farneſius patronus eiuſdem Iacobi Mariæ; eius meminerunt ſcriptores bononienſes, præſertim Alidoſius.

Gabriel de Monte s.Sabini, ep.eſinus * 1554. xix. nouemb.cler.aretin.23. annorum deputatus adminiſtr.donec 27.annum attigiſſet, nepos Chriſtophori card.maſſilien.& fr. Petri hieroſolym. magni magiſtri, ac pronepos Iulii iii.pont.max. viſitator eccleſ. Lauretanæ, præſul ſanctæ vitæ, magnus eleemoſynarius, non ſine aliquo miraculo deſcribitur ab Angelita i.v.d in literis nobis ſcriptis xv.aug. 1670.& cum laudatiſſimè annis 42.ſediſſet, appoſitus eſt ad patres ſuos 1597 v.kal.maii; cuius meminit Vghell.

Marianus Sabellus, romanus, ep. eugubin. * 6. feb.1556. 27. annorum olim electus neocaſtren.adminiſtrator, fuit filius Io. Baptiſtæ Capitanei florentinæ reipub.& Conſtantiæ Bentiuolæ, frater Iacobi card. vrbis vicarii, & arch.beneuent. patruus Iulii card.ar.ſaler. diù rexit eccleſiam ſuam laudabiliter, obijtque 1599 xix.ſept. ſepultus in cathedrali. floret eius proſapia, ex qua extant Paulus card.& Iulius princeps albani (vir Catharinæ Iuſtinianæ ſororis principis baſſani) pronepotes Mariani, cuius meminit Vghell.

Agapitus Belhomo, roman.ep. caſertan. * v. dec. 1554.cler.cam.ap. deinde gubernator anconæ 1557. vt teſtatur Carolus Otthonus ſucceſſor literis ad Marium Fanum ſecret.s.conſultæ; auaritiæ notatur à Sanctorio, catholicæ veritatis vindex acerrimus fuit, ſynodo prouinciali capuano 1578. interfuit, & conſecrationi cemeterii s Eligij cler. regul. coadiutorem habuit Marcum Belhomum nepotem, qui ante eum obiit, tandem ſenio confectus, vitam cum morte commutauit 1591. in cathedrali humatus, teſte Vghello.

Iulius Cananius, ferrarien. ep. adrien. * 1554 29.nouemb.ſecretar.Iulii iii. pont. max. deinde card.

card. 1582. leg. romandiolæ , contra exules benè ſe geſſit . 1591. ep. mutinen. celèbratur cumulatiſſimè ab Vghello . obijt in patria 27. nou. 1592. ſepultus in eccleſia s. Dominici .

Iulius gallettus, piſanus , ep. alexanen. * 7. ian. 1555. cl. cub. particip. Iulii iii. ceſſit deinde 1560. & deceſſit romæ 1564. 24. iul . cuius corpus iacet in eccleſia s. Mariæ ad Mineruam . adeſt eius nobilis proſapia in patria ,

Hieronymus Burgenſis , gallus, ep. cathalaunen. * 13. apr. 1556. i. v. d. presb. Henrici regis conſiliar. pariſienſis abb. & rector, ac prior diuerſarum eccleſiar fundator collegij literarij , & ſeminarij catalaunenſis , edidit 1557. ſtatuta ſynod. teſte Philippo Labbè ; obijt 1573. ſepultus in ſiniſtra parte chori eccleſiæ s. Petri, cuius erat abbas . eius meminerunt Sammarthani, & alii .

Epiſcopi Pauli IV.

Scipio Eſtenſis , ferrarien. ep. caſalèn. * v. iun. 1555. canon. ferrarien. rector diuerſ eccl. mortuus eſt circa annum 1567. apud ſaxolum nobile mutinen. ditionis oppidum claræ gentis Piæ per ea tempora hæreditarium ; de eodem tractat Vghell.

Didacus Sarmiento de Sotomaior, hiſp. ep. aſturicen. * 1555. v. iun. presb. tuden. diœc.

Thomas Goduellus , anglus, ep. aſſaphen. *. 21. iun. 1555. baccalaureus in s. theol. cler. regul. vulgo Theatinus, doctus, & pius nominatus etiam ab apoſtatis religionis , propagator fidei catholicæ in anglia, regreſſus 1558. neapol. fuit præpoſitus domus s. Pauli, vic. gen. s. Caroli card. & ar. mediol. 1563. miſſionarius belgij pro anglis , 1564. vicarius baſil. lateranen. 1568. creatus à B. Pio , miſſionar. angliæ 1580. deſtinatus perſtitit in ciuitate rhemenſi, licèt octuagenarius , protector collegii anglici romæ , ſuffraganeus papæ ; obijt ſenio, & laboribus confectus 1585. ætatis 85. celebratus à card. Baronio , vti vir ſanctitate vitæ, fidei confeſſione , atque doctrina conſpicuus, romæ dolore omnium optimorum ex humanis ſublatus, à Spondano, Pallau. Caſtaldo, & Silos laudatur .

Fauſtus Caffarellus, roman. ep. fundan. * 17. iul. 1555. can. baſilicæ vaticanæ, ref. ſig. iuſt. & prælatus

domeſticus Pauli iv. obijt romæ 1566. extat eius nobilis familia ducatus titulo decorata, & Franc. refer. v.s. & ſacræ cong. boni regimin. relator.

Belliſarius Baldinus neapolit. ep. larinen. * xv. iul. 1555. i.v.d. cler. abb. s. Nic. de Maguyno neritonen. diœc. famil. Pauli iv. perſequutiones pro eccl. iuribus paſſus, non ſemel à malignis romæ inique poſtulatus, innocens, illæſus euaſit; eximiè laudatus ab Vghello, & à Perſio Caracio eiuſdem ſucceſſore, ac præf. domus card. Raynaldi Eſtēſis in datis ad auctorem literis, mortalitatem expleuit 1591. ſepultus in cathedrali.

Vrbanus Vigerius de Ruuere, genuen. ep. ſenogallien. * 1560. 23. maii cler. ſauonen. Marci ep. ex fratre nepos 27. ann. deputatus coadiutor; mittitur à legatis obuiam card. à Lotharingia; ſenogalliæ deceſſit 1571. ſepultus in cathedrali; adeſt eius nobilis proſapia genuæ.

Iacobus Suretus, græcus, ep. millopotamen. iunior * 1555. 17. iul. canon. creten. presb. affinis dionyſii Sren prædeceſſoris.

Io. Baptiſta Oſius, romanus, ep. reatin. * 28. ian. 1555. cl. rom. i.v.d. notar. datarius, & familiar. contin. comenſ. Pauli iv. pont. max. doctrina, zelo, & rerum vſu conſpicuus, non ſemper laudatus à Pall. moritur ſpoleti, vt ſcribit idem Pallau. dum infirmus tridento ad eccleſiam ſuam reuertebatur, vel tridenti, vt dicit Vghellus die 12. nou. 1562.

Marcus Laureus, tropien. ord. præd. ep. campaniē. * 26. ian. 1560. antea ſatrien. 1555. olim verò cooptatus in colleg. theologor. neap. 1540. vir doctus, & ſecretar. concil. in locum Maſſarelli infirmi 1562, deceſſit 1571. laudatus à *Plodio*, Vghel. ac Fontana.

Franciſcus de Beaquere, gallus, ep. metenſis * ſiue Balcarius Pegulio dom. de la creſte, commiers, 1555. 16. decemb. rector p. eccl. s. Petri Darquenus rothomagen. diœc. magiſter in artib. presb. abb. s. Germani antiſſiodoren. rignaci, & Sancti Sigirrani. obijt 4. febr. 1591. hab. or. de victoria, qua Carolus ix. gall. rex rebelles cauſam relig. prætexentes ingenti clade ſuperauit, ad patres 4. id. ian. 1563.

Io. Franc. Commendonus, venetus, epiſc. zacinthen.

rhen.* 1555. nunc. ap. card. legatus ap. ad imp. ad regem poloniæ, memorabilis, cuius vita conſcripta à Gratiano nuper prodijt. cæterum plerique Commendonum commendant, prudentia, fortitudine, eruditione, atque rerum magnarum vſu, præſertim Io Rho.

Carolus de Graſſis, bonon. ep. montis flaſconis * 1555 20 decemb. ſubdiac. Iulij iii. cubicul. archipresb. bonon. cler. c ap. vmbriæ, peruſiæ, & romæ gubernator card. conſpicuus. obijt romæ 1571. 8. kal. apr. ſepult. in eccl. ss. Trin. de monte pincio, laudatus à multis, maximè à Maſſino.

Arias Gallego, hiſpan. ep. gerunden. * 13. aprilis 1556. cler. pacen. diœc. v. i. licentiatus, inquiſitor aragoniæ, poſtea ep. carthaginen. 22. aug. 1565.

Hieronymus Gallego, hiſp. ep. oueten. * 1556. iv. mai de velaſco cler. s. t. m. presb. beneficiat. de aro burgen. diœc.

Hercules Rottinger, germanus, ep. lauentinus * 16. maij 1556.

Iulius de Rubeis, polinianen. ep. s. Leonis * 20. octob. 1555. can. polinianen. romæ extrema clauſit martio 1564.

Io. de Munnatones, hiſp, ord. s. Aug. ep. ſegobien. * & albarracinenſis 12. iun. 1556. presb. Caroli v. imp. concionator, Caroliquc hiſpaniarum principis præceptor, & confeſſarius; ſcripſit vitam s. Thomæ Villanouani breui ſtylo. erat in humanis 1567. teſte Herrera, qui diffuſè de eo ſcribit, & proſequitur Nicolaus Antonius. obiit 1571. teſte Thamayo t. 3. fol. 3.

Franciſcus Blanco, hiſp. ep. aurien. * 12. iun. 1554. presb. legionen. s. t. m. canon. palentin. fundauit hoſpitale s. Rochi, deinde ep. malacitan. 1565. vbi ædificauit collegium ſoc. Ieſu, ar compoſtellan. 1575. quam eccleſiam dimittere voluit 1579. vti nimia ſenectute grauatus, ſed noluit rex eam admittere. obijt 1581. 26. apr. ſepultus in collegio Ieſuitarum à ſe fundato; præſul equidem pius, doctus, prudens, & imitatione dignus, de quo conſulatur Dauila.

Vincentius de Luchis, bonon. ep. anconitanus * 6. feb. 1556. de Lugis v. i. d. vnus ex iudicibus collegij 1554. bonon. religione, caſtitate, & liberalita-

te, ac in pauperes charitate præclarus, obijt 1565. 24.feb.ſepultus in ſua cathedrali.

Pompeius Piccolomineus, de aragonia, ep. tropien. * 1560. 26.ian.filius Alphonſi ducis iii. amalphitan.& Conſtantiæ de Aualos, filiæ Innici marchion. Vaſti, teſte Scipione Admirato, olim præpoſitus s. Io. de Celano, & electus epiſc.lancianen.20. iun.1556. deceſſit in hiſp. circa annum... viget eius familia neap.abſque tamen ducatu amalphitano, extatque ep.triuentinus Ambroſius Maria Piccolomineus de aragonia monac.oliuet.

Petrus Barbaricus, venetus, ep.curzolen.*27.iun. 1556.cler.Pauli iv. familiar. ceſſit deinde liberè eccleſiam & deceſſit. extat eius nobilis proſapia in patria, viuitq;Greg.card & ep.patauin.

Franciſcus Bachodius, ſabaudienſis, ep. gebennē. * 26.iun.1556.cler. lugdunen. familiaris Pauli iv. datarius ſeptem pontificum, primus reſidens, nunc. apud ducem ſabaudiæ; obijt taurini 1568. kalend. iul.ætatis ſuæ 67.

Carolus de Angennes, gallus, epiſc. cenomanen. * 1556.27.iul.cler.carnoten.diœc.conſiliar. & eleemoſynarius ordinarius Henrici ii.regis,27.annorum rector diuerſarum eccleſiarum, deinde presb. card. de Bambouilletto. obijt corneti 1587.23.mart.

Hieronymus de Nichiſola, veronen. ord. prædic. ep.theanen. * 12.ian 1557.s.t.p. presb. doctus, & benefactor xenodochii incurabilium neap, & s.Catharinæ à formello; obijt theani circa 23. maij 1566. in cathedrali ſepultus; nam ſub die 22. maii dicti anni hoſpitalem inſtituit hæredem,eccl. s Cath. legauit ſuam bibliothecam, & elegit ſepulturam, vt habetur ex teſtamento à nobis lecto in eodem xenodochio in atrio ſuæ eccleſ. theanen. ante portam dictæ ſuæ eccl. ſubdens, peccator cum ſit, non ſepeliatur in loco vbi corpus D.N. Ieſu Chriſti conficitur, & adoratur.

Marcus Antonius Bobba caſalen. epiſc. auguſten. * 14 iun.1557.cler.i.v.d.ſenator taurinen abb.pineroli, & aliarum eccleſiarum; videndus ſupra inter oratores.

Iacobus Lomellinus, meſſanen. epiſc. mazarien. * 1562.17.apr.cler.ianuen. i.v.d. ac literarum apo

ſtoli.

ſtolicarum abbreuiator, & vicecancellar aſſiſten. Pauli iv. familiar. olim elect. guardien. 21. iun. 1557. & gubern. fani 1558. deinde ar. panormitan. 18. ian. 1571. orat. apud Gregorium xiii. pro regno ſiciliæ circa ſolutionem cenſus, de quo ſcribit Bernard. Iuſtinianus in tract. de cambiis; deceſſit panormi 1575. 9. auguſti, humatus in eccl. metropol. vir doctus, & rerum vſu celebris.

Donatus de Laurentijs, de aſculo, apulus, epiſc. arianen. * 30 ian. 1563. olim minoren. 21. iul. 1557. tunc presbyter, & cantor aſculi, i. v. d. diù ab arianen. vexatus, victorque in patriam reuerſus, mortē obijt 1584. & in cathedrali humatus.

Petrus Contarenus venetus, ep. paphen. * 1557. menſe iulio, nominatus à Bernardino Scardeonio, eximia pietate, & probitate conſpicuus. floret eius familia inter primarias reip.

Petrus Daneſius, gallus, ep. vaurenſis * 1557. ix. aug. rector parochialis eccl. cellæ ſnoeris pariſien. diœc. Delphini franciæ eleemoſynar. olim or. reg. ad conc. in ſecunda aperitione, vbi hab. orat. luculentiſſimam; obijt pariſijs 1577. teſte Chiffletto, ſepultus in cœnobio s. Germani praten. eius meminerunt Paleottus, Maſſarellus, & Pallau.

Hieronymus Sauorgnanus, foroiulien. ep. ſibenicen. * 1557. 9. aug. can. aquileien. diacon. Pauli iv. cubicul. i. v. d. filius comitis Hieronymi Sauorgnani nobilis veneti, & Orſinæ de Canali, doctus, eruditusque vir, doctorumque virorum Mœcenas diu optimè ſuam rexit eccleſiam, & Deo ſpiritum reddidit 1591.

Philippus de Bec, gallus, ep. veneten. * Dubec 1562 4. nouemb. poſtea nanneten. 1594. tandem rhemenſ ar & charus regi Henrico iv. obijt plenus dierum, & honor. 1605. de quo, eiuſque nobiliſſima familia ſcriptores galli perhonorificè tractant, præcipuè Carolus Vaſque, qui Philippum facit de familia Grimalda in eius Genealogia, ramo primo pag. 94. & ſubdit; tridentino interfuit concilio, vbi magnam ingenij, doctrinæ, & virtutis famam ſibi comparauit.

Carolus de Rouey, gallus, ep. ſueſſion. * 1557. v. decemb. presb. canon. laudunen, magiſter in capella

pella Henrici ii. francorum regis.

Georgius Traſcouitius, croatus; ep. quinque eccleſien. * poſtea arch.collocen.& card.viden ſupra inter oratores eccleſiaſt.

Franciſcus de Aguirre, hiſpanus, ep. crotonen. * 10.decemb.1557.cler.toletan. i.v. d. deinde tropien.xv.decemb 1564. reg.conſil.neapol. cuius meminit Nic.Topius amicus noſter in orig. tribunal. neap. obijt apud ſuam eccleſiam dicto anno 1564. ibique ſepultus.

Adreas de Cueſta, hiſp.ep.legionen.* 1557. 10. dec.presb oxomen.diœc.s.th.m.obiit 1564.habuitque ſepulturam in eccl.s.mariæ de Monte ſerrato teſte Dauila.

Antonius Corrionero, hiſp ep. almerien. * 10. dec.1557.presb.ſalamantin.diœc. s.t.m.

Antonius Auguſtinus, hiſpan.ep.illerden * 1561. 18.aug. (collegialis collegii mai.s.Clemen.hiſpan. in bononia 1539. teſte Io. Malo de Brianes in eius deſcript.) cæſarauguſtanus, fil. Ant. procancell. regni aragoniæ, i.v. d. celeberrimus inſcriptionum, & numiſmatum antiquorum periti ſſimus, auditor rotæ, nunc.ap.ad Ferdinandum regem romanorum, ep.aliphanus, viſitator reg.ſiciliæ, deinde archiep. tarraconenſis; obiit gloriosè 1586. 30. maii ætatis 69, in cuius funere hab.orat. Andreas Schot. inter multos, qui de eo tractant, conſulendi ſunt Panzirolus, Ghilinus, & Antonius.

Angelus Maſſarellus, ſeptempedanus, ep. theleſinus * xv.dec 1557. i.v d. prior eccleſiæ s.Seuerini ſuæ patriæ, camerinen.diœc. ſecret.& cubicul. Pauli iv.cler.olim vnus ex tribus ſecretarijs Iulij iii. & ſecr.concilij à principio vſque ad finem, cuius acta ſtylo facundo, ac nobili ſcripſit, quæ ſeruantur in archiuio Pontificio, & in bibliotheca Barberina romæ, vbi mortalitatem expleuit 1566. tumulatus in æde aracælitana.

Anton. Ciurelia, barenſis, ep.buduen. * 14.feb. 1558.cuius meminit Pall.

Dominicus Caſablança, meſſanen.ord. prædic.ep. vicen. * 4.feb.1558.cuius meminerunt Plodius, Vghell. Sanperius, & Fontana; obiit ap. ſuam eccl. 1564.

Petrus

Petrus Faunus Coſtacciarius , epiſc. aquen. * 1558.cler.eugubin.i.v.d.olim aduocatus,& iudex in ſtatu vrbini,.nepos Bonauenturæ Pij Coſtacciarij ex ſorore, deinde ep.viglieuanen.1589.2.maii,ſenator, ac intimus conſiliar. mediolanen. vic. cæſareus ad genuenſes 1575, obiit 5. id.ſept.1592.ſepultus in catredali,de quo tractant Vghel.&.Vincen. Armannus in relat.transmiſſa ad auctor.

Io.Carolus Bouius bononien. ep. oſtunen. * 10. dec.1546.cler.brūduſinæ dioec.nepos ex fratre Petri epiſcopi 28. annor.deputat.coadiutor , olim archidiacon. brunduſin. 1535. poſtremò arch. brunduſin. 1564.21.iul.græcis,latiniſque litteris excultus, editis nonnul.oper. oſtuni è viuis exemptus 1570. mẽſe octob.vriam deportatus,ſepultuſque eſt in cathedrali.cuius meminerunt multi præſertim Vghel. & Maſſinus .

Vgo Boncompagnus bononien.ep.veſtanus * 20. iul.1558. Prolegatus campaniæ.,olim abbreuiator interfuit in Concil.in primis aperitionibus, deinde card.1565 & leg.apoſt ad reg.hiſp. ac tandem ſummus eccl.pontifex Gregorius xiii dictus, doctrina , pietate rerumque geſtar. gloria memorabilis, obiit romæ 1585 nono calen.apr.ſepultus in vaticano.Extat eius nobilis familia ducatu ſoræ decorata, viuitque Hieronymus Boncompagnus card. & Arch. bonon..

Saluator Pacinus,de Colle,ep.cluſinus * 21.oct. 1558.cler.i.v.d. gubernat.vrbis deceſſit 1581. cuius meminit Vghell.

Lupus Martinez,hiſpan:ep.elnen. * 20.iul.1558. de la Guilla,cler.Albarazinen. v. i. licentiatus inquiſitor cataloniæ .

Carolus de Eſpinay, gallus, ep. dolen. *.14 aug. 1560.cler. redonen.abb.&.rector diuerſar.eccleſiar. obijt 1591..

Ægidius Spifames, gallus, ep. niuernien. * 27. ian.1559.decanus ſenonen.in decretis licen. Iacobi Spifame prædeceſ.nepos , & abb. s.Pauli ſenonen. obiit lutetiæ 1578.teſte Chifletto.

Ant. Sebaſtianus, Minturnus de traiecto,ep.vxẽtinus * 27.ian.1559.translatus ad eccl.crotoniaten. 25.iul.1565.exceſſit circa annum 1574.in cathedrali ſepul-

ſepultus,(vir equidem doctus,eruditus poeta,& rer. vſu conſpicuus), editis pluribus operibus, cuius honorificè meminerunt nonnulli ſcriptores,præſertim Vghel. hab.tridenti de officijs eccl. præſtandis orationes.

Bernardus del Bene, florentinus ep.nemauſen. * 3.iul.1562. olim ep.lodouen. 1559. cuius conſanguinei viri illuſtres in eccleſia recenſentur à Io. Plantauiſio in ep.Lodouen.

Dominicus Bollanus,venet ep.brixien.*15.mar. 1559.orat. patriæ apud reg.britanniæ, ex rhetore, brixiæ fit pontif.nondum ſacris initiatus, laudatur à Petro Iuſtiniano;obiit 1579.brixiæ,ſepult. in ſua eccl.cuius euaſerat benemeritus s.Carolo card.Borromeo aſtante, & etiam parentante.

Io·Ant.Vulpius comen.ep. comen. * 17. april. 1559.i.v.d.can.comen.& vic.n.ap.ad heluetios,magno illor.populor. fructu,& s.r.e.commodo,præſul doctus, pius, & vigilans contra ſuppullulantes hæreſes propè comum,vbi obijt 1588.kalen.ſept. humatus in cathedrali.

Ludouicus de Genolhac. gall. ep. tullen. * 17. iul. 1560.genolhar abb. ſec. & colleg.eccl.s.Martialis lemouicen. & abb.s.Romani de blauia. obijt burdigale 1583. teſte Chifletto.

Philippus Maria Campegius, bon.ep. feltren. * 16.apr. 1546. annor.29. abb.s. Mariæ de Corazo ciſtercier.ord. martoran. diœc. deputatus coadiutor Thomæ Campegio patruo,deceſſit venetijs 11. mar. 1584.ibidemq; tumulatus, cuius meminerunt ſcriptores bononien.& Vghel.viget adhuc eius nobilis proſapia marchionatus titulo decorata, præſertim nuper orator patriæ ad pont.max. Thomas.

Io:de Quignones, hiſpan. ep. calaguritan. * 2. aug.1559.presbiter legionen.obiit in hiſp.an.1576

Didacus Couarruuias, de Leyua hiſp. ep. ciuitaten. * 26.ian.1560.cler. toletan.diœc. deinde 25. decemb. 1564. ſegobien. & 6. ſeptemb.1577. conchen.præſes hiſpaniar. obiit 1577.v.kal.oct. relictis egregiijs legalib.libris, quor. catalogum, eiuſdemque laudes, & laudatores nouiſſimè refert Nic.Antonius.

Philippus Gerius,piſtorien.ep.iſclanen. * 1560. 16.ian.

16. ian. deinde aſſiſien. 1. mar. 1564. ſcribit eid Bembus, laudans quandam ſuam epiſtolam, vir eruditus, olim familiaris card. Contareni. n. a. ad Maximilian. reg. rom. deceſſit genuæ 1575. ap. card. Moronem leg. ap. ad illam Rempub. cuius meminit Vgh. & Euſtachius Conſidatus Dragonus in datis ad abb. Sperellum Sperelli litteris. Extincta iacet eius nobilis proſapia.

Io. Antonius Facchinettus bononien. epiſc. neocaſtren. * 26. ian. 1560. olim prothon. ex participan. deine patriarcha Hieroſolymitan. 1575. n. ap. ad venetos, & card. 1583. tandem ſummus pontifex Innocentius ix nominatus per duos duntaxat menſes, deceſſitque 3. kal. ian. 1591. Fuit valdè charus s. Carolo Borromeo, vt teſtantur eius literæ ad legatos datæ, extantque nonnullæ eiuſdem in concilij decreta lucubrationes, quæ m. ſcript. ſeruantur ap. f. Franc. Aroldum hiſtoriographum. ord. min. de obſeruan. amicum noſtrum in Cænobio s. Iſidori degentem. viget Cæſar Facchinettus card. & ep. ſpoletinus, olim n. ap. ad reg. cathol. pronepos Io. Ant. floretque neptis Violantes Facchinetta vxor principis Io. Baptiſtæ Pamphilij pronepotis Innocentii x.

Episcopi Pij IV.

Hippolytus Capilupus, mantuan. ep. fanen. * 2. iun. 1560. n. ap. ad venetos, ſcientiar. cultura clariſs. poeta, & card. mantuan. familiaris. deceſſit romæ 1580. ſepultus in eccl. Aracælitana.

Io. Fabricius Seuerinus, neapolitanus, ep. accerranus * 14. febr. 1560. deinde Triuentinus 23. iul. 1568. olim prothonot. ap. filius Hieronymi ſindici regni neapolitani, dũ Carolus v. 1536. ex africa rediens Neapolim triumphator ingrederetur, deceſſit circa an. 1582. extat eius nobilis familia neap.

Martinus Balduini Rithrouius flander, epiſc. Ipr. * primus ep. 1562. 25. maij brabantus; obiit andomaropoli 1583. teſte Chiffletto.

Antonius Hauetius ord. prædic. flander epiſc. namurcen. * 10. martii 1561. s. t. prof. Mariæ hungariæ reginæ belgii adminiſtratricis à ſacris cõfeſſionibus; edidit conſtitutiones ſynodales 1560. paſtor vigilans obijt 1578. ſepultus in choro ſuæ cathedralis, laudatus à Fontana.

Coſtan-

Conſtantinus Bonellus feretran. ep. ciuitatis caſtelli * 1560. 7. feb. obiit 1572.

Iulius Superchius, mantuanus. ordin. carmelit. ep. accien. * 1560. 14. feb presbyter; deinde 1563. 3. martij caprulenſis, ducum mantuę fidus conſiliarius abbas s. Barbaræ deſignatus eſt congr. Man. vic. gen. an. 1557. concionem hab. tridenti dom. ſexagesimę 3. feb. 1562. Eius meminerunt Philippus in hiſtor. Corſicæ, Vghellus, Perez de Caſtro, & Hyppolit. Doneſmundus, qui aſſerit Iulium fuiſſe aſſumptū ann. 1572. ſuffraganeū à Ioanne Triuiſano patriarcha veneto. obijt 1585.

Matthæus de Concinis, florentin. ep. cortonen. * 14. feb. 1560. de terranoua prior paroch. eccl. s. Michaelis de plano radicis aretinę dioec. patruus Concinij mareſchal. franciæ, obijtque circa an. 1562.

Nicolaus Sfondratus, mediolanen. ep. cremonen. * 13. martij 1560. cler. filius legitimus cardin. Franc. deinde ipſe card. s. Ceciliæ 1583. ſummus pont. 1590. dictus Grægorius xiv. per menſes 10. & dies 10. obiit romæ id. octobris 1591. ſepultus apud S. Petrum.

Ventura Bufalinus tiphernas ep. maſſanen. * 13. martij 1560. diaconus 50 annorum. Hic fuit patruus Hortentiæ Bufalinæ matris celeberrimi cardin. Iulij Mazarini.

Ludouicus de Bueil. gall. ep. vencien. * 10. nouemb. 1562. origine genuen. ex familia grimalda, teſte Carolo Vaſque in eius genealogia ramo 6. pagin. 162. his verbis. Ludouicus Grimaldus vicii ep. s. Pontii abbas, ord. Annuntiatæ magnus cancellarius eccleſiæ ordinum ss. Mauritij, & Lazari. magnus prior, ducis ſabaudi magnus eleemoſynarius, & ad regem chriſtianiſs. legatus, tridentino interfuit concilio. Petrus vero Iofrædus in hiſt. Niciæ ſcribit: obiit die 5. febr 1608. Niciæ, ſepultus in eccl. abbatiali s. Pontii.

Hieronymus Galleratus, mediolanen. ep. ſutrin. * 26. martii 1560. card. Moroni ex ſorore nepos, deinde 9. iun. 1564. ep. Alexandrin. obiit 1569. 11. maij, cum ſub vitæ finem chriſtianarum virtutum rariſſima poſteris prębuiſſet exempla. extat mediolani eius nobilis familia.

regular.

Io. Petrus Delphinus, venetus ord. canonicor. regular. epiſc. zacynthi, & cephaloniæ ſecundus.

Io. Andreas Bellonus meſſanen. epiſc. Maſſalubren. * 30. oct. 1561. cuius meminerunt Vghel. & Samperius.

Georgius Ziſc houid, vngarus ord. min. de obſer. ep. ſigniensis * 3 iun. 1562.

Federicus Cornelius, venetus ep. bergomen. * 15. ian. 1561. electus traguren. 30. an. frater Card. Aloyſij Bailiuus cypri s. Io. hieroſolym. poſtea patauinus 1577. card. obiit rom. 1590. ſepult. ap. s. Silueſtrum in quirinali, deinde eius corpus translatum patauium tumulatum in cathedrali.

Stephanus Bouther, gallus trecenſis ep. coriſpeten. * 5. apr. 1560. cler. trecen. bacchalaureus in decretis, Franciſci i. reg. ſecret. rector s Franc. vaſſanen. diœc, obiit 20. aug. 1571. & ſepultus in eccl. de flogniaco villula, quam poſſidebat in cāpania prope eruiacum.

Io. Paulus Amanius, cremon. epiſc. anglonen. 5. apr. 1560. intentauit litem pro recuperatione Abbatiæ carbonariæ, at infelici exitu, habuit coadiutorem cum futura ſucceſſione, ipſo inconſulto, mærens, proinde deceſſit apud ſuā eccl. teſte Vghello.

Alexander Sfortia, de s. Flora, ep. parmen. * 26. apr. 1560. 27. annor. ſubdiac. e. ap. cler. frater card. Guidonis Aſcanii Sfortiæ, poſtea card. & leg. ap. bonon. ac Flaminiæ, prefectus ſignaturæ iuſtitiæ Archipresb. s. Mariæ Maioris protector hiſp. exceſſit è vita 1581. 17. kal. iun. maceratæ, relatumque eius cadauer romam in d. eccl. s. Mariæ humatum. eius pluries meminit Pall. viget eius familia nobiliſs. tit. ducatus decorata, extatque Federicus card. Sfortia olim proleg. auenionen. & epiſc. ariminen.

Antonius de Cirier, gallus abrincen. * 2. iun. 1561. decanus eccl. pariſien. v. i. d. conſiliar. Pariſienſis.

Andreas Mocenicus, venetus, ep. nĩmoſien. * extat adhuc eius nobilis familia in patria.

Benedictus Saluinus firmanus, epiſc. verulan. * 1560. 19 iun Solinus non Saluinus (ſcribit Vghell.) cler. i. v. d. Pij iv. famil. vir eximiæ, & reconditæ doctrinæ, nominatus ab eod. Vghell. edidit ſynod.

dioec.

diœc.ſenioque confectus morte raptus eſt.1567.

Guglielmus Caſſador, hiſp ep Barchionen. * 19. iun.1560.Guillelmus presbyter abb. ſec. & colleg. eccl s.Felicis gerundẽ.i.v.d.55. annor.electus epiſ. xachien. in part.ac deput. coad. Iacobo Caſſadoro octuagenar.rector diuer.eccleſiar.

Petrus Gonzalez,de mendoza hiſp.epiſc.ſalmantin. * 26.iun.1560.cler. toletan. abbas s. Iulianæ, & archidiaconus ſabricen.guadalaxaren. Eneci Lopezij de mendoza, & Eliſabethæ Aragoniæ infantatus ducũ filius, integritate morum doctrinæ præſtantia,& eloquentia celebris, teſtibus Tomayo, & Antonio,acta conc.ſcripſit,& obiit 10.ſeptem.1574. vt ſcribit Tamayus.

Martinus Corduba, de mendoza hiſp. ord. præd. ep. dertuſen. * 17.iul. 1560. s.t. prof. prouincial. beticus,deinde 4.iun.1574.ep.placentin.prou.compoſtellan.poſtea 12.iun.1578.corduben.vbi ſanctiſs. obiit 1585.Laudatus à Plodio, Fernandez, & Fontana.

Iulius Magnanus placentin. ord. min. conuen. s.Franc.ep.caluen. * 17.iul.1560.s.t. prof.vic.gen. deinde gener. eximiè laudatus à Toſiniano; obiit (eod.teſte)theani. ſepultus in eccl.s.Franc.1566.vt ſcribit Vghell.

Valentinus Herbutus polonus ep.præmiſilien. * 4.ſept.1560.kerbult.rector par.eccl.ſcubrzin. chelmen.diœc.vide ſup.inter oratores.

Simon Aleotus, foroliuien. electus foroliuien. mortuus tridenti die 20.aug.1562. * 1555.10.dec. de Aleotis i. v. d. canonicus, & rector foroiulien. annor.40. coadiutor Petro Io. de Aleotis, deceſſit antequam fuiſſet factus locus coadiutoriæ.

Petrus de Xaque hiſp. ord. præd. ep. niochen. * 4.ſept.1560 s.t.prof.cui eccl.ceſſit,& tertio ſuæ dignitatis anno obiit,teſte Fontana.

Proſper Rebiba meſſanen.ep.troianus * 4. ſept. 1560.cler. card.Rebibæ nepos 27.annor.deinde patriarcha conſtantinopolitanus,hab. ſucceſſorẽ 1593. Iac.Aldobrandinum.

Melchior à Voſmodiano,hiſp.ep.guadiſcen. * 4. ſep.1560.de vozmediano presbyter palentin.diœc. mag. in theol. ſexagenarius, & vltra ceſſit liberè

eccl.

eccl. fuit collegialis colleg. maio. s. Clem. hiſp. bon. & poſtremò eleemoſynar. maior imp. Caroli v. & Philippi ij. hiſpan. regum, teſte Paſquale. eius quoq; meminit Pallauicin.

Hippolytus de Rubeis, parmenſis ep. papien. * 4. ſept. 1560. cler. 28. annor. philoſophus, & thæol. variaque litteratura eruditus, Pauli iv. cubicul. Prothon. ap. ac Io. Hieron. de Rubeis patrui coadiut. 1564. ep. nec non 1581. card. tit. s. Mariæ in Porticu trium dier. pertinaciſs. febri abſumptus interiit romæ 1581. 4. kal. mai. ſepultuſq; ap. s. Blaſ. de Anulo. paſtor equidem doctus, & pius triginta annor. ſpatio illuſtrauit ſuam eccl. eiuſque iura acerrimè tutatus eſt, meritoque proinde laudatus ab Vghell. Ludouico Marraccio. floret adhuc eius nobiliſs. familia.

Didacus de Leone, hiſpanus, ord. carmelitar. ep. columbrien. * 2. octob. 1560. presb. in partibus infidelium vtrarien. s. t. d. egregius concionator, & concionem hab. 20. ian. an. 1562. linguar. latinæ, græcæque, & hebraicæ peritus, deceſſit, nonnullis editis libris, hiſpali 1589. teſte Nic. Ant. eiuſque meminit Perez de Caſtro.

Annibal Saracenus, neap. ep. licien. * 29. nou. 1560. presbyter frater card. Saraceni Pii v. cubicul. cui deinde ceſſit, cumulatiſs. laudatus ab Vghel. cum ſediſſet triginta ann. extat adhuc eius nobilis proſapia.

Paulus Iouius comenſis electus ep. nucerin. * 29. nou. 1560. Pauli Iouij ep. celebris hiſtorici ex fratre nepos, & coadiutor, eruditus, poeta, & hiſtoricus, deinde ep. nouocomen. laudatus à Camillo Borrello, Io. Andr. Palatio, & Vghel. obiit 1585.

Hieronymus Triuiſanus, venetus or. prædic. ep. veronen mortuus eſt tridenti die 9. ſeptem. 1562. * 1561. xv. ian. theol. inſignis declamatorque ætatis ſuæ celebris, & eloquentiæ preſſioris, ac neruoſæ, eximiè laudatur à card. Aug. Valerio, ab hiſt. venet. ac ſcript. ord. præd. extat in patria eius nobilis progenies.

Hieronymus Ragazzonus, venetus famaguſtanus * 15. ian. 1561. cubicul. Pauli, & Pii iv. ep. nazianzenus, & coad. Franciſchini, ep. famag. chiſamique

que, viſitator a. rauennanten. vrbinaten & mediolanen. diœc. tandem ep bergomen. 19 iun 1577 nun. ap. in gall. aſſiſtens ſacelli pon. viſitator, & reformator cænobior. Romæ, vbi charus Deo, & hominibus exceſſit è vita 1592. ſepultus in eccl. s Marci. extat eius in. epiſt. Cicer. familiar. commentarius hab. or. tridenti ad patres in fine conc. & romæ 1591 ad card. cum poſt obitum Greg. xiv. ad nouum pont. eligendum conclaue eſsent ingreſſuri; laudatur à multis, prçſertim ab Vghel. & Caluo inſcript. Bergomenſibus, & à moderno epiſc. Daniele Iuſtiniano in datis ad auctor. litt

Romulus de Valentibus, de trebio, ep. conuerſan. * 15. ian. 1561. ſpoletin. diœc. religione, & vigilantia clarus, gubernauit eccl præſens vſq; ad ann. 1579. in quo apud eand. obiit, & humatus eſt, cumulatiſs à fratribus in epitaphio merito laudatus. extant romæ eius pronepotes diuitijs affluentes.

Lucius Maranta, venuſinus epiſc. lauellen. * vlt. ian. 1561. i. v. d. amiſſa coniuge, canon. venuſinus, deinde epiſc. montis peluſij 1578. 2. iun. obiit in patria, ſepultus in cathedrali, vt teſtatur Io. Baptiſta de Luca eius conciuis, & adu. rom. cur. ex eius proſapia multi viri docti floruerunt, inter quos Carolus epiſc. iuuenacen. & tropien. amicus noſter, cuius vitam ſcribimus in ſcriptoribus cognitis noſtri æui.

Simon de Nigris, genuen. ep. ſarzanen. * 1561. paſqua adſcriptus olim in familiam de Nigro, philoſophiæ, medicinæ, grecæ, ac latinæ linguæ cognitione clarus, or. patriæ ad reg. angliæ, medicus. deinde Pii iv. & card. declaratus 1565. obijt romæ prid. non. ſept. eod. ann. celebratus à multis, præcipuè a Folieta, & ſcriptoribus card. de cuius nobili gente adeſt tantum N. . . cl. reg. s. Pauli.

Theophilus Gallupus, tropien. ep. oppiden. * 10. mar. 1561. presbyter v i. d deceſſit vir bonus 1567.

Iulius Simonetta, mediolanen. epiſc. piſauren. * 1561. cler. frater germànus card. Ludouici, obiit 1567.

Petrus de Albretto, gallus epiſc. conuenar. * 9. maii 1561.

Iacobus Guidus, volaterranus, epiſcopus pennen.

adrien.

adrien. * 1561. 2. iunii, Guicciardini hiſtorici a[lu]mnus, Coſmi flor. primi magni ducis ſecr. conc. actuum diligens ſcriptor, ceſſit eccleſiam 1568 eiuſdemque ducis vitam perſcripſit, in patria effætæ ætatis vir eruditus, & doctus, rerumque magnarum vſu clarus, diem clauſit extremum 1587. ſepultus in eccleſia s. Franciſci.

Didacus Ramirez hiſp. ep. pampilonen. *. 13. iunii 1561. ſedegno canon. conchen. i. v. d. presbyter collegialis maio. s. Clem. hiſpan. in bonon. can. legionen. theſaur. tuden. can. & inquiſitor toletan. interfuit ſynodo cæſarauguſtanæ; obiit 1573. teſte Tamayo in martyrologio hiſp cum Paſquale.

Franc. del Gado, hiſp. ep. lucen. * 13. iunii 1561. cler. burgen. diœc. s. t m. deinde 26. apr. 1566. giennen. Tamays verò ſcribit eum fuiſſe canonicum ſaguntinum, & magiſtralem toletanum, atque collegium s. Michaelis ſalamantinum extruxiſſe, redditibuſque ditaſſe; obiit 2. octobris 1576.

Io. Clauſsè, gallus, ep. ſenonen. * 27. iunii 1561. cler. pariſien. 28. annorum in artibus magiſter, Caroli ix regis ſecretar.

Iacobus Gibertus de Nogueras, hiſp. ep. aliphan. * 8. aug. 1561. de Negueras presb. decanus eccl. vienen. magiſter in theol habuit or. xv. iulii 1563.

Io. Annius, neap ep. hipponen. & coadiutor bouin. * Io. Dominicus dictus, 1561. v. ſept. i. u. d. referend. v. ſign. Pii iv. præl. domeſticus, ab eoq; munus conſecrationis accepit, coadiutor Ferdinando fratri germano ſexagenario deputatus; laudatus ab Vghello vti legali facultate princeps. ceſſit è vita neap. 1578 vbi iacet in ſepulcro maiorum.

Antonius Maria de Saluiatis, rom. epiſc. s. Papuli * 27. nouemb. 1562. cler. nunc. ap. ad Carolum ix. regem galliæ card. cuius dignitatis diploma inſpeximus apud Ioannem Ciampinum de parco maiori abbreuiat. amicum noſtrum; l. a. bonon. benefactor hoſpit. s Iacobi incurab. & fundator colleg. de Saluiatis; obiit romæ 1602. 26. apr. ſepultus in eccleſia dicti s. Iacobi; cuius nobilis familia floret romæ ducatus titulo decorata, adeſtque N. . . . clericus cam. ap. ſed eius aſſumptionis ad cardinalatum tranſumptum extat m. s. apud d. Io. Ciampinum abbre-

abbreuiatorem:

Matthæus Priulus, venetus, ep. æmonien. * 1561. deinde vicentinus 1565. x. auguſti, ſeminarium erexit, clerumque ad emendatiores mores inſtituit, pleraque alia præſtitit, quæ pietati excolendæ viderentur aptiſſima; ceſſit poſt annum 14. eidem, & deceſſit 1579. in quo comes montanus vicentinus dicat. librum de morbis, vbi eius narrat laudes; viget eius nobilis familia in patria, extatq; romæ N. aud. rotæ.

Thomas Lilius, bononien. ep. ſoranus * 1561. 24. octob. edidit conſtitutiones ſynodales, ædes epiſc. auxit, & monaſt. s. Claræ, deinde ep. placen. 1577. 24. mar. vbi deceſſit 1578. xvi. ſept. ſepultus in cathedrali, olim cameræ apoſt. theſaurarius, & epiſcoripæ tranſonen.

Hieronymus Guerinus, feretranus, ep. imolen. * 1561. 22. octob. Franc. ab Vghello nominat. præſidens romandiolæ, ſeminarium inſtituit, eximius eleemoſynarius, & benefactor ſuæ eccleſiæ, apud quam è vita diſceſſit 1569. tumulatus in cathedrali.

Thomas Oyierlaithe, hibernus, ep. roſſen. * xv. maij 1561.

Franc. de Valeta, gallus, ep. vabren. * x. nouemb. 1561. presbyter ruthenen diœc. Pij iv. cubicul.

Fabius Pignatellus, neap. ep. monopolitan. * x. octob. 1561. cler. filius Fabritij marchionis Cerchiarij, & Victoriæ Cicinelli, capellanus Philippi ii. hiſpaniarum regis; erexit in cathedrali ſacellum ſub inuocatione Circumciſionis Domini, illudque varijs ſtatuis marmoreis, & ſupellectilibus ſacris ornauit, nobili inſcriptione appoſita. Fuit vir doctus, eidemque regi charus, & ſuæ eccleſiæ bonus paſtor vſque ad annum 1568. kal. ſept. in quo obijt, teſte Carolo de Lellis, qui de eo, eiuſdemque nobiliſſima gente (quæ adhuc in hiſpania, & in regno vtriuſque ſiciliæ ſplendidè inter principes viget, præſertim dux Montisleonis, & Antonius ep. liciensis, olim nunc. ap in colonia, ad regem poloniæ, & ad imperatorem) tractat

Carolus de Vicecomitibus, mediolanen. ep. vintimilien. * v. nouemb. 1561. nunc. ap. ad regē hiſp.

pro

pro reb.Concil. 1560.deinde card.obiit romæ 1565. idib.nouemb.ſepultus in eccleſia s.Marcelli ; vir integritate vitæ, s.Caroli Borromæi beneuolentia clarus ;extant eius epiſtolæ ſup.rebus dicti concil. ad eundem card.quæ ſeruantur in bibliotheca Barberina, Spadæ, & Pij .

Io.Coloſaurinus hungarus ord præd. ep.canadien. obiit tridenti die 24.nouemb.anno 1562. * 28.ian. 1561. abb. monaſterii colloſmoneſtre ord. s.Bened. ſtrigonien.diœc.s.t.m. & presb. deinde orator prælator. & cleri hungariæ ad concilium, de quo tractat Pallauicinus.

Andreas Duditius Sbardellatus , hungarus , ep.tininen. poſtea Quinque eccleſien. * 28. ian. 1562. præp.s.Stephani in eccleſia ſtrigonien . prælator. totius hungariæ , clerique orator , proth. ap. conſcripſit card.Reginaldi Poli vitam, habuit orationes duas 8.idus april.& 16. iun. 1562. pluries nominatus à Pallau.qui tandem ab eccl.turpiſs.defecit raptus in reprobum ſenſum, teſte Chiffletto .

Spinellus Benciuſ, politianus, ep.montispolitiani * 1562. ix.ian. ex archipresb. cathedralis primus patriæ ep.internun Iulii iii.ad Coſmum ducem floren.ſocius legationis card. Alexandri Medicei ad Henricum iv. gall. regem leg. obiit Pariſiis 1596. x.auguſti, ſepultus apud s.Paulum .

Franc.Abundius, caſtillioneus,ep bobien.*9.iun. 1562.cl.mediolanen. Pij iv.cubicul.abb. diuerſarum ec.poſtea presbyter card.1565.ti. s Nicol.inter imagines . obijt romæ 1568.8.kal. decemb. ſepultus in s.Maria de Populo.

Stanislaus Faleſchi , polonus , epiſc. theòdoſien. * ord.ciſtercien ix.ian. 1561. ſeu vt ſcribit Chifflettus, 12.nouemb.1562.s.t.d. religione, & pietate conſpicuus,abb.ſuleouien. diœc. gneſnen.eiuſdemque ar.ſuffraganeus,in conc.ſententiam dixit(cuius tranſumptum apud nos extat , pro manutentione priuilegior.ordinis ſui ciſtercien. cæterum Staniſlaus ferè per annos viginti laudabiliter commiſſum monaſterium cum dignitate epiſcopali rexit, extremò laboribus feſſus mortalitatem exuit; menſe mar.1581. ſepultus iacet in eccleſia eiuſdem abbatiæ. Hæc habuimus ex monumentis m. s. quon-

dam abbatis Vghelli.

Eugenius Chairt, hibernus, ord.præd.ep.achaden. * 28.ianuar.1562.presb.& s.th.prof.vir doctus, eximiuſque eccleſiaſtes, zeloque apoſtolico clarus, laudatus à Plodio, Fernandez, Fontana abſque expreſſione loci, & temporis ſui obitus.

Donatus Magongial, hibernus, ep rapoten. * 28. ian.1562 magongoill.rector p.e.de Cilartai rapoten. diœc.presb.ac in ſacris lit & vtroque iure peritus.

Guido Ferrerius, pedemontan. epiſc. vercellen. 2.maii 1562.cl.vercellen.refer.v.ſign.Pii iv. prælatus domeſt.Petri Franc.cardin.ex fratre nepos, poſtea presb.card.tit.s.Euphemiæ, deinde ss Viti, & Modeſti mar in macello, & marchio romagnan. obiit romæ 1585.xvi. maii, ſepultus in eccleſia s. Mariæ Maioris.

Io.Baptiſta Sighicellius, bonon.ep.fauentin.* 28. martii 1562 presb.philoſ. & iuriſconſultus, ac eruditus, ſynod.conſtit.edidit 1569. teſte Labbè; obiit in patria 1575. ſepultus in eccleſ. s.Franc. appoſito epitaphio honorifico.

Sebaſtianus Vantius, de arimino, ep. vrbeuetan. * 1562.xvii.apr.cler.27 annorum i.v.d. refer. v ſig. præl.domeſt.Pii iv. locumten, a.c. omnium primus & vltim vt ſcribit Blaſius Altimarus adu. neap. qui de nullitatibus tractauerit cumulatiſs. ipſumque eximio exornat elogio in opere eiuſdem argumenti nondum edito, legauit iuuenibus eius gentis, ſtudentibus philoſoph.annuos redditus pro eorum victu. deceſſit ſepultus in cathedrali 1570. eius cum laude meminit Pallau.

Io.Baptiſta Lomellinus, meſſanen. ep. guardien. * 1562.xvii.apr.cler.i.v.d. miles ss. Petri, & Pauli, refer v.ſig.& ep.iſernien.17.mar.1567 præfuit laudatiſs.vſque ad annum 1599. in quo ſublatus eſt non ſine veneni ſuſpicione, in cathed.ſepultus.

Io.Baptiſta Milaneſius, florentin. ep. marſican. * aliàs marſor. 1562.xxvii.maii cler. i.v.d. adminiſtrauit eccl.vſque ad annum 1579.in quo ſucceſſoris fraude ea ſpoliatus, in patria inglorius obiit, teſte Vghello, qui fusè fraudulentam narrat reſignationem eccleſiæ.

Auguſtinus Mollignatus, vercellen. ep. triuicanen.

nen. * 1562. 23. maii à Candello. prou. bugellen. i.v.d clari nom. ſenator taurinen. orat. ducis ſabaud. (vt aſſerit, ſed non probat Franc. Aug. ab Eccleſia) ad conc. deinde ep. britonorien. 1565. ſcripſit librum legalem, deceſſit in patria 1579. ibiq; ſepultus.

Carolus Grimaldus, genuen. ep. ſauonen. * 1562. 6. iul. poſtea vintimilien. 1565. 8 dec. tandem albinganen. 1574. 26. nou. vbi ſeminarium erexit, ianuæ poſtremò deceſſit 1582. cuius cadauer, ex teſtam. albingam relatum, humatur in cathedrali. Extat adhuc eius nobiliſſima familia titulo principatus decorata, vigetque card Hieron. ar. aquen. & Alexander dux ianuen.

Fabritius Landrianus mediolanen. epiſc. s. Marci * 1562. 6. iulii, cuius meminit Creſcentius in amphiteat. roman.

Bartholomæus Ferratinus, amerinus, ep. amerinus * 1562. 9. octob. deinde can. & vic. baſilic. vatican. eiuſque fabricæ præfectus; refer. v. s. cancellariæ regens, ſignaturæ gratiæ præſes, tandem card. 1606. xi ſept. deceſſit poſt 51. dies romæ 1. nou. dicti anni, cuius cadauer translatum ameriam ſepelitur in cathedralj cum honorifico epitaphio.

Petrus Fragus, hiſpan. ep. vxellen. * Aragonius ex vncaſtillo oppido, vir literis tùm ſacris, tùm prophanis, triumque linguarum peritia conſpicuus; poeſim coluit non infeliciter, teſte Antonio, qui eius carmina enumerat, ſubditque eum fuiſſe creatum ep. vxellenſem in ſardinia circa annum 1560 deinde ad eccleſiam oſcenſem translatũ 1577. ac diem vidiſſe extremum poſtridie kal. feb. 1584. vide 3. i.

Hieronymus de Gaddis, florentin. ep. cononen. * videndus ſup inter oratores eccl.

Franc Contarenus, venetus, ep. paphen. * 1562. 21. iul. doctrina, eruditione, & rerum politicarum cognitione, ac religione clarus, in deplorabili excidio Nicoſiæ 1571 glorioſiſs. mortem obijt, exhortando verbo, & exemplo populum ad vrbis defenſionem contra turcas; laudatus proinde meritò ab hiſtoricis, præſertim Folieta, Paruta, & Vero.

Io. Delphinus, venetus. ep. torcell. * 1563. 30 ian. deinde 1579. brixien. nunc. ap. ad Maximilianum, &

Rodulphum imp. deceſſit hic præſul digniſſimus 1584. cumulatiſſimè laudatus à Benedicto Gridi ap. ſerm. Iſidori Clari, & Vghello. Floret eius nobilis familia in patria, vigetque Io. card. patriarcha Aquileienſis.

Alexander Molus, comen ep. minoren. * 1563. v. feb. olim auditor card. Io. Angeli Medices, deinde Pij iv pont. max. romæ deceſſit 1565. laudatus à Stephano Guazzio ob politiores literas, quibus delectabatur.

Hieronymus Vielmus, venetus, ord. præd. ep. argolicen. * 17. mar. 1563 presb. ſuffraganeus patauinus, deinde ep. æmonienſis, fuit lector publ. philoſoph. & theol. patau. & rom. plurima opera ſcripſit, & edidit; laudatur à multis, ſed præcipuè ab Vghello, & Cæſare Alexio in elog. peruſinor. inter quos illum adnumerat; obiit venetiis 1582. die 7. mar. ſepultus in eccl. ss. Io. & Pauli.

Franciſcus Raguſeus, ord. s. Franciſci de obſeruantia ep. marcoanen.

Abbates.

Ludouicus de Baiſſey abbas ciſtercienſis, & generalis totius ordinis * dictus de Beſei, Prateæ monac. ex abbate maceriar. electus die 6. ian. 1560. priuilegium à *Pio* iv. obtinuit contra commendat. quod Gregor. xiii. confirmauit, & auxit. *Pręfuit* annis 4. diebus quindecim; obiit in monaſterio monialium de Poigliola dicto ciſtercien. ord. diœc. montisregalis, cum à concilio reuerteretur 19. iun 1564. appoſito perhonorifico epitaphio; cuius tranſumptũ fuit nobis tranſmiſſum ab Aloyſio Iuſtiniano proc. gen. congregat. s. Bernardi; de quo videndus Gaſpar Gioangelino in chronica ciſtercienſe.

Hieronymus, gallus abbas clarauallen. * Souchier, poſteà abbas gener. deinde card. tit. s. Matthæi; licet inuitus ſub præcepto formali creatus à Beato Pio v. pont. max. (quod exemplum nuper fuit renouatum in perſona Vincentij Mariæ Vrſini ord præd. card. s. Sixti à Sanctiſſimo d. n. Clemente x.) vir doctrina, pietate, & humilitate memorabilis; obdormiuit in Domino romæ 10. kal. nou. 1571. ſepultus in eccleſia s. Crucis in Hieruſalem.

* Riccardus Olzerengus, vercellenſis congregationis

tionis canonicorum regularium lateranenſium, abbas B. Mariæ de Præuallo, non ſolùm Concilio in hac quarta aperitione interfuit, teſte quoque Pall. ſed primum etiam locum ſupra abbates caſſinenſes habuit, vt conſtat ex allegationibus pro vtraque congregatione deductis, & cremonæ 1567. editis; nam orta in Concilio controuerſia præcedentiæ inter abbates ordinis s. Auguſtini congreg. canonicorũ regularium lateranen. & abbates ordinis s. Benedicti monach. congreg. caſſinen. cardinales legati decreuerunt die ix. maij *1562.* vigore literarum s. Caroli card. Borromæi nepotis Pij iv. pont. max. eiuſq; nomine eis directarũ die 6. aprilis dicti anni, quod ſine præiudicio litis pendentiæ, & per modum prouiſionis, abbates vtriuſque congregationis inter ſeſe meſcolatim in omnibus concilij congregationibus, & ſeſſionibus, iuxta eorum prioritatem promotionis ad verum gradum abbatis ſedere, & præcedere, ac vota ſua dare deberent, prout idem ordo ſeruabatur inter epiſcopos, quodque Riccardus Vercellen. prædictus, qui prior, & antiquior ad dignitatem abbatialem, abbatibus caſſinenſibus promotus erat, in omnibus ipſius Concilij congregationibus, & ſeſſionibus ſedere ſupra abbates prædictos caſſinenſes, votumque prior dare deberet. Auditis deinde præfatus ſummus pontifex cardinalium Io. Baptiſtæ Cicadæ, Io. Michaelis Saraeini, & Bernardini Scoti ſententijs, declarauit, quòd in omnibus locis abbates, prælati, & canonici lateranenſes prædicti, vti clerici, dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes in proceſſionibus, & omnibus alijs actibus publicis, & priuatis, dictis abbatibus, prælatis, & monachis caſſinenſibus præcedere deberent; abbates verò lateranẽſes, & caſſinenſes ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conuentibus in concilijs generalibus, prouincialibus, & ſynodalibus, ac alijs actibus publicis, & priuatis inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum abbatum interuenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad abbatias, ac illa promotione dumtaxat, non autem congregatione, & ordine, cuius fuerint, attentis, præcedere, & præferri, ac in digniori loco colloca-

ri debere mandauit, vt deducitur ex Tamburino de iure abbatum tom.1.diſp.25.q.1.pag.mihi 418. Cæterum Riccardus inter præcipuos theologos ſui æui adnumerabatur, eiuſque laudes, & ingenij monumenta abundè recenſentur à Celſo de Roſinis in Lyceo lateranen. & ab Auguſtino ab Eccleſia in abbatibus, & ſcriptoribus pedemont. ſed omnium ſuperat encomia card. Herculis Gonzagæ primi præſidentis Concilij, & protectoris lateranenſium teſtimonium in datis ad Ludouicum Maioranum Grauinatem can.lateranen. Tridento nonis martii 1562.literis: Accepi, inquit, literas tuas idibus febr. romæ datas, ſimulque orationem tuam patribus, qui in ſancto Tridentino conuentu nobiſcum ſunt, miſſam, quam nonnullis doctiſſimis viris legendam dedi, præſertim autem Riccardo noſtro Vercellenſi veterano eccleſiæ cathol.militi, & ſummo, vt tute ſcis, theologo. obijt Riccardus propè ſeptuagenarius Tridenti circa principiũ anni 1563. teſte eodem Roſino.

* Sixtus Duitiolus de Rhenis, cremonen. abb. s.Bartholomęi de piſtorio can.regul.lateranen.theologus, & egregius verbi Dei concionator, diuinarumque literarum eruditione clarus., abbas. viſitator 1570. & deinde paulò poſt ep. carinulenſis, electus à B.Pio v. pont. max. 1570. 2.auguſti, quam eccleſiam non ſine ſui nominis fama adminiſtrauit vſque ad annum 1579. in quo vitam cum morte commutauit, iacetque in cathedrali, teſte Vghello; quòd autem Sixtus interfuerit concilio, clarè patet apud Sebaſtianum Pennortum, & Roſinum, ac Ioſephum Breſcianum in roſis, & violis cremonen. mihi tamen minimè patet locus, quem habuit in concilio, vbi concionem habuit in die ſolemni omnium Sanctorum, atque die 3. decemb. 1561. pro Iubileo, teſte Roſino.

* Paulus Pelatius, laudenſis, can. reg. lateranen. abbas ex tribus, ad ſynodum tridentinam deſtinatis ab ordine ſuo canonico, fuitque theologus, & prædicator inſignis, præſertim Mediolani, Papiæ, Nouocomi, ac Derthonæ, atque Placentiæ, acerrimuſque iurium congregationis ſuæ defenſor, abbas, viſitator, deinde generalis, teſte Roſino, qui eius quo-

quoque operum meminit in Lyceo lateran. ſed nullum verbum de loco ſibi in Concilio aſſignato profert.

* Ioachimus abbas eremi Deiparæ Matris monaſterii in heluetia, & princeps imperii ord. s. Benedicti, ac orator prælatorum, & cleri totius heluetiæ. Erat, inquit, Chriſtophorus Hertmannus in annalibus eiuſdem mon. Ioachimus Villæ Turgouię oppido natus honeſtis magis, quàm claris parentibus. A prima adoleſcentia ſub Ludouici anteceſſoris ſui diſciplinā in eremo doctus, & educatus talem ſe præbuit, vt maioribus ſuis non modo, ſed ordini ſuo Benedictino vniuerſo virtute ſua illuxiſſe videri potuerit, diſciplinæ præcipuè incubuit. Clauſuram monaſterii multis annis neglectā primus omnium reſtituit, & ſeueriſſimè ſeruari voluit: vt reliqua pariter per heluetiam non modò, ſed etiam ſueuiam monaſteria ad priſcam viuendi formulam reuocarentur, magnoperè laborauit. Plurima eius extant ædificia: huius denique abbatis tanta coniuncta cum felicitate virtus extitit in recuperandis monaſterij pignoratis, aut alienatis bonis, & poſſeſſionibus, in regulari diſciplina conſtabilienda, nouiſque ædificijs excitandis, vt propè ſecundi Fundatoris nomen, & gloriam promeruerit. Varia priuilegia pro ordine ſuo à Pio iv. pont. max. & Ferdinando i. imp. obtinuit. Interfuit Concilio vnà cum oratore Heluetiorum, nomine prædicti ord. eccleſiaſtici totius heluetiæ, obiitque deinde 1569. idib. iun. magna cum nominis gloria, & religionis vtilitate, vt fuſiùs teſtatur in eius vita idem Chriſtophorus, cuius etiam meminit Pallau. ideò miramur, cur nomen ſuum non fuerit expreſſum in catalogo patrum huius quartæ Concilii aperitionis, cum de eius interuentu, & in fine etiam ſubſcriptione ex eodem Pallauicino clarè conſtet.

Simplicianus abbas s. Saluatoris papiæ de vultulina, congregationis caſſinen.* olim abbas s. Mariæ de Florentia, ab anno 1558. vſque ad 1562. deinde s. Mariæ de Prætalea ab anno 1566. vſque 1568. sācti Georgij venetiar. an. 1569. præſid. congreg. caſſinen. s. Petri ingleuiatæ mediolan. 1568. s. Saluatoris pa-

pien. 1561. teſte Cornelio Margarino abb. caſſinenſi amico noſtro in relatione nobis porrecta.

Stephanus Cataneus, nouarien. abbas s. Mariæ Gratiarum placentin. diœc. congreg caſſinen. * fuit abbas s. Benedicti de Padolynone ab anno 1555. vſq; ad 1557. item ab anno 1565. vſque 1566. s. Petri de Mutina an. 1555. s. Mariæ de Pratalea, ab anno 1538. vſque 1541. s. Mariæ de Floren. 1542. vſque 1543. s. Vitalis de Rauenna, ab anno 1565. s. Iuſtinæ de Padua 1554. s. Io. Euangeliſtæ parmen. ab an. 1571. vſque 1576. & prius ab anno 1570. vſque 1572. s. Mariæ Gratiarum, anno 1560. s. Fauſtini brixien. anno 1544. 1545. s. Proculi bonon. 1568. 1570. 1571. viſitator s. Georgij venet. ab anno 1551. vſque 1558. s. Sixti placen. anno 1579. vir doctus, eruditus, prudenſq; præſul obiit placentiæ, ſepultus in eccleſia s. Sixti, in qua ſumpſit habitum religionis; eximiè laudatus à Ioſepho Coſtalta abb. eiuſdem cœnobii in literis ad Angelum Nucem tunc abbatem auer. & nunc ar. roſſanen. & Auct. datis 17. nou. 1670.

Auguſtinus Loſcus, hiſpanus, abb. s. Benedicti de ferraria, congregat. caſſinen. * vir ſinceræ bonitatis, quatuorque linguarum cognitione clarus, eximiuſque philoſophiæ, & theologiæ profeſſor, cuius mortem deplorat Benedictus Guidius in rithmis; habuit orat. ad patres die s. Gregor. 1562.

Euthichius Cordes, antuerpien. abb. s. Fortunati apup Baſſianum congreg. caſinen. * deinde s. Benigni ianuen. 1568 obiit 1582. menſe ſept. ſepultus in eccleſia s. Iuſtinæ de padua.

Claudius Sainctes, gallus, abb luneuilan. * deinde ep hebroicen. carnotenſis olim can. regul. s. Auguſtini academiæ pariſien. legatus inſignis 1575. 29. mar. deſcripſit conc. Rothomagenſ. cui interfuit, reliquit opera maximæ doctrinæ, & eruditionis, deceſſit in caſtro decreuacoar. 1591.

Coſmus Damianus Hortulanus, hiſpan. abb. villebertrandi * vulgo Hortola, perpinianen. gerundæ tamen educatus, latinis, græcis, ac hebraicis literis, liberalibuſque diſciplinis egregiè inſtructus, mathematicus, theolog. editis paraphraſi, & commentarijs in cant. canticor. obiit 1566. laud. à Schoto Poſſeuino, & Nic. Ant. qui plura de eo ſcribit.

Gen-

Vincentius Iuſtinianus genuen. general. ord. præd. * natus chij 1519. electus 1558. ſuæ ætatis 38. n. ap. ad Philippum ii. hiſp. regem 1569. deinde card. 1570. tit. s. Nicolai inter Imagines, poſtea s. Sabinæ, benefactor ſuæ religionis, & famil. charus s. Carolo Borromeo, & B. Pio v. obiit romæ 28. octob. 1582. ſepultus in eccleſia s. Mariæ ſup. Mineruam in ſacello s Vincentii Ferrerii ab ipſo conſtructo; laudatus à Folieta in elogio clar. ligur. Poſſeuin. Petramell. Ciacon. præter ordinis ſcript. inter cæteros conſanguineos huius card. extant romæ Carolus bened. Iuſtinianus princeps baſſani, pronepos ex matre Maria Pamphilia Innocentii x pont. max. & vir Catharinæ Gonzagæ, eiuſque ſorores Olimpia, vxor Maffei Barberini principis præneſtini, ac pronepotis Vrbani viii. pont. max. & Catharina vxor Iulii Sabelli principis albani.

Franciſcus Zamorra, hiſp. gen. ord. min. de obſer. * aquilæ 1559. electus ex curiæ rom. commiſs. obiit 1571. vir doctus, & prudens, cuius nonnulla ingenii monumenta recenſentur à Gonzaga, Poſſeuino, & Vvaddingo, hab. orat. dom. 2 quadr. 1562.

Antonius de Sapientibus, auguſtanus, ord. min. conuentual. * obiit 1565. teſte Franc. Auguſt. ab Eccleſia, relinquens ſuæ bonitatis, & doctrinæ memoriam perhonorificam.

Chriſtophorus Patauinus, gen. ord. heremitarum s. Auguſtini * magni nominis philoſoph. ac theologus, ordinem per annos duodeuiginti gubernauit, ſummis pontificibus charus, pius, & prudens; obiit 1569. laudatus à multis, præſertim à ſui ordinis ſcriptoribus.

Io. Baptiſta Migliauacca, aſten. gen. ord. s. Mariæ ſeruorum * doctus, facundus, & in rebus agendis prudens, ſummo omnium applauſu electus 1560. olim theol. piſanus, & poſt abſolutum generalatum alia munera cum laude obiuit, teſte Archangelo Gianio.

Stephanus Fazinus, cremonen. prouinc. lombardiæ progen. carmelit. * olim lector ſcientiarum, deinde ex mandato B. Pii v. munus inquiſitionis in carmelitas exercuit, habuitque ad patres concion.

die xv.aug.1563. B.V. Aſſumptæ ſacra ; obiit in gubernio relig.1.apr.1571. reuerſus in patria, cuius merita accuratè recenſentur à Ludouico Perez de Caſtro in relatione ad auct.data.

Iacobus Laynez, hiſp.præpoſit. gen. ſociet. Ieſu * ex oppido caſtellæ almazan, diœc. ſeguntin. primus ſoc. s Ignatii, & ſecund.poſt eum general.tenaciſſimæ memoriæ, inſignis theol. & concion. interfuit vniuerſis quatuor aperitionib. conc. magna reipub.vtilitate. obiit romæ 19.ian.1565.ætatis 53. cumulatiſſimè laudatus à Claudio, Clem.Io.Rhò, & Pallau.aliiſque etiam exteris.

Thomas Tiphernas, ciuit.de caſtello, gen. capuccinorum * humilitate, obedientia, paupertate, ſolitudine, ſilentio, deuotione in beatam Virginem conſpicuus, ſanctiſs.vixit, & obdormiuit in Domino 1567. xiv.kal.mar.in ciuit.plebis, cuius vita deſcribitur à Boerio in annal capuc.

Doctores legum pro ſac. Concilio.

Gabriel Paleottus, bonon. auditor rotæ * poſtea vlt.ep.& primus ar.bonon.1566.ac card.1582. titulo ss.Nerei, & Achillei, & ss. Ioannis, & Pauli, deinde s.Martini in montib. s.Laurentij in Lucina, ac ep.albanus, poſtea ſabinus ; obijt romæ xi.kal.aug. 1597.translatuſque bononiã, in metrop. ſepelitur: vir equidem pietate, legum peritia, ſacrarumque literarum cognitione clarus, ſcriptorque celebris. Floret eius nobilis proſapia marchionatus titulo decorata, extatque Camillus orator patriæ ad ss. Clem.x.pont.max.

Scipio Lancellottus rom. aduoc.conſiſtorial.* poſtea aud.rotæ, & presb.card.tit.s.Simeonis, vir doctus ; obijt romæ vi.nonas iun. 1598. ſepultus in baſilica lateranen, cuius meminerunt Ciacconus, Petramell.& Cartarius in ſyllabo adu. conſiſt. adeſt eius pronepos, vnica proles, Octauius Maria amicus noſter, marchionatus lauri titulo affinitateque cum Clemente x.pont.max.conſpicuus.

Io.Bapt. Caſtellius, bononien.promotor * deinde ep.ariminen.4.mar.1574.viſitator ap. parmen.diœc. s.Carolo charus, nun.ap.ad regem gall.pariſijs deceſſit 1583.27.aug.vir doctus, eruditus, pius, & rerũ vſu conſpicuus, de quo plura in noſtris nunc.ap.

Michael

Michael Thomaſius, maioricen. doctor decretor.
* deinde ep.illerdenſis, teſte Chiffletto.

Theologi à Summo Pontifice miſsi.

Petrus de Soto ord.præd.hiſp. obiit trid. menſe apr.1563. * Caroli v.imp. aliquando à ſacris conſeſſ. pietate, doctrina, & vitæ integritate, ac editis oper.ad fidei defenſionem inſignis, celebratur à multis, præcipuè à card. Othone de Truchſes Auguſtæ, & Hoſio, Grauina, & Nicolao Antonio, cuius etiam meminit Pall.

Alphonſus Salmeron, hiſp.ſoc Ieſu * toletanus, inſignis theol.græcis, latiniſque literis doctus, cōc. celebris omnibus aperitionibus conc. interf. obiit neap.1585, 13.feb.æt.70. meritò celebratus à card. Federico Borromeo, & Nic.Ant.aliiſque permultis, cuius opera edita recenſentur ab Allegambe, & Antonio.

Franciſcus Torrenſis doctor theol.hiſp.* Turrianus à doctis viris nominatus, legionen.theol. inſignis, eruditione, editiſque variis oper. celeberrimus, doctiſs.& religioſiſs. appellatus à card.Baron. deinde ſoc.Ieſu profeſſus 1566. obiit romæ 1584. ipſo die Præſentationis B.V.cui erat addictus, ætatis ferè 80. Eius laudes, literariique labores fusè enarrantur ab Allegambe, & Anton. ſcripſit de matrim.clandeſtinis in conc.

Antonius Soliſius doctor theol.hiſp. * cuius meminit Pallau.

Camillus Campegius papien.inquiſitor Ferrariæ ord.præd. * deinde Mantuæ, & ep.nepeſinus 4.maii 1568. vtiliſs.opera edidit, ſutri deceſſit, ſepultus in cathedrali anno 1569. propter vitæ integritatem, & doctrinam valdè charus B.Pio v.teſte quoque card. Antonio Carafa in actis conſiſt. his verbis: Præter viri eruditionem, & integritatem ob loci vicinitatem huic eccleſiæ eum præfeciſſe declarauit, cum & illi eccleſ.& huic ſcilicet commodè inſeruire poſſet; habuit or. de mundi fallaciis, atque ruina dom.1.adu.1562.

Hieronymus Brauo, hiſp.ord.præd.

Adrianus Valenticus, venetus, ord. præd. in demortui fr.Petri de Soto locum miſſus * poſtea dominii veneti inquiſitor gen.ac ep.iuſtinopolit.1566.

Excidit radicitus, quod Vergerius iniquè plantauerat: edidit de inquirendis hæret. ac de ſacramento eucharistiæ contra Caluinum vtiliſs. libros; obiit egregius theol. & paſtor vigilans 1572. laudatus à multis.

Doctores Theologicæ facultatis Pariſienſis miſsi à Carolo ix Galliarum Rege Chriſtianiſsimo.

Nicolaus Maillard, decanus facultatis pariſien. * cuius meminit Pallau.

Io. Peletier * præfectus colleg. Nauarræ, teste Chiffletto.

Antonius Demochares Reſſonæus * monchiaceni doctor ſorbonic. hab. ſerm. fer. 6. die Paraſceues 1563 9. aprilis.

Nicolaus de Bris.

Iacobus Vgonis, franciſcan. idem etiam proc. Io. Vrſini ep. trecorenſis.

Simon Vigor * normanus, canon. pariſien poſtea ar. narbonen 1565. ſolo virtutis, & doctrinæ patrocinio, renitentibus aulicis, euectus à rege Carolo ix. teſtib. Sammarthanis, olim regius concionator, ſcripſit orationes, & ſermones; obiit 1575. 1. nou. tumulatus in cathed.

Ricardus du Pre.

Natalis Paillet, obiit tridenti vii. kalen. decembris 1562.

Robertus Fournier * Furnerius, gallus, doct. th. ambienſis canon. hab. concion. de Chriſto puero kalend. ian. 1563.

Antonius Coquier.

Lazarus Broychot.

Claudius de Sainctes, carnotenſis, can. reg. * videndus ſup. inter Abbates.

Theologi miſsi à Philippo Rege Catholico:

Coſmus Damianus, hortulanus, electus abbas villabertrandi * vide ſupra inter abbates.

Ferdinandus Tritius doctor theolog. canonicus caurien.

Ferdinandus Velloſilus doctor theol. canon. ſaguntin. * poſtea ep. lucenſis circa ann 1565. dum tamen id munus ſedulò gerit, arthritide laborare cœpit, ac velut truncus in lecto iacere, quo tempore aduertentias theologicas ſcholaſticas in

B. Chryſoſtom. & 4. doct eccl. conſcripſit.; obiit doctus, piuſque præſul 22. feb. 1587. laudatus à Nicol. Antonio.

Thomas Daſſio i. v. d. canon. valentinus.

Licentiatus Antonius Couarruuias, auditor granaten. * Didaci Caſtellæ præſidis germanus frater, lector iuris ciuilis ſalmanticenſis, antiquitatis, græcæque linguæ notitia clarus, ſenator deinde caſtellæ, canon. toletanus. obiit 1602. 12. kal. ian. granatæ, cumulatiſs. laudatus à Schoto, & Nic. Anton.

Ferdinandus Mincaſenſis decretor. doctor.

Io. Ramirez, hiſp. miniſter prou. diui Iacobi.

Alphonſus Contreras, commiſſ. ordinis minorum in curia regis hiſp. * hab orat. de reformat. eccleſiæ dom. 2. quadr. 1563. Ferdinandi Toletani albæ ducis, & belgii gubernatoris à confeſſionib. ſingulari vir modeſtia, multaque rerum experientia probatus; obiit bruxellis 7. dec. 1569 laudatus à VVaddingo, & Nic. Ant.

Michael de Medina, hiſp. ord. min. s. t. d. * humanioribus, ſæcularibus, & diuinis, gręcis, ac hebraicis literis egregiè inſtructus, ſcipſit nonnullos de recta in Deum fide, de indulgentijs, aliiſque materijs doctiſſimos libros, quorum cum laude meminerunt Vvadd. & Ant.

Io. Lobera, hiſp. s th. lector ſalmanticæ, miſſus in ſociet. miniſtri prouinc. diui Iacobi.

Coſmus Palma Fonteyus, s. t d. hiſp hortolani ab. ſocius * dertuſenſis presb. habuit orat. feria iv. cinerum 1563.

Io. Gallo, hiſp. ord. præd. * burgenſis ſacræ ſcripturæ cathed ſalmantinam moderatus eſt, teſte Fontana, cum Fernandez, habuit orat. de laud. s. Thomæ Aquinatis 7. mar. 1563. quam doctiſſimam, atque elegantiſſimam, ingentemque ſalutaris doctrinæ, & vtilioris pietatis theſaurum vocat Bozola, Martinoque à Corduba ep. dertuſen. dicat.

Petrus Fernandez, hiſp. ord. præd. in ſoc. magiſtri gallo * deinde præfectus prouinc. hiſp. teſte Alphōſo Fernandez.

Deſiderius de s. Martino, panorm. ord. carmelit. * cognomine Mazzapica, proc. gen. prouinciarum hiſp. in curia regis cathol. habuit conc. dom. 4. poſt

pent.

gent. 27. iun. 1563. deinde ep. vxentin. 1566. 6. ſept. mortalitatem expleuit romæ 28. april. 1593. concionator egregius, ſingularis theol. ac philoſoph. nominatus à Franc. de Barone, cuius meminerunt etiam Vghell. & Ludou. Perex à Caſtro.

Michael Baius ab Atho, s. t. d. * Hannonius, poſtea decanus eccl. collegiatæ s. Petri, louanien. academiæ cancellarius, & eiuſd. conſeruator, obiit louanii 16. ſept. 1589. ibique ſepultus in ſacello collegii pontif. teſte Chiffletto; nonnullas eius propoſitiones tanquam ſacro depoſito fidei contrarias B. Pius v. & Gregorius xiii. pp. mm eliminauerũt, teſte Grauina.

Io. Heſſels à louanio, brabantus, s. th. d. * extat eius ſententia ſuper facto Nectarii ep. conſtãtinopã circa ſublationem confeſſionis, conc. præſidentibus exhibita; obiit louanii 7. nou. 1576. teſte eodem Chiffletto, laudatus à Pall.

Cornelius Ianſenius, hulſtenſis, flander s. th. doct. * poſtea 1. ep. gandauenſis, obiit gandaui xi. april. 1576. cuius multi meminerunt, præſertim Cappeuillus, & Ant. Sanderus in Flandria illuſtrata, ait enim; fuit ſingularis in eo certè eruditio, facundia, & pietas.

Theologi miſsi à Rege Portugalliæ.

Franciſcus Foriero ord. præd. * ſeu Forerius, luſitanus vlyſſiponen. ſecretar. deputationis librorum prohibitor. in conc. 1563. theolog. & philoſ. inſignis regis prædicti concionator, latinæ, græcæ, & hebraicæ linguæ peritiſs. laudatur à Sixto Senenſi, & Fontana, habuit or. dom. 1. adu. 1563.

Iacobus à Payua de Andrade, luſitan. doct. theol. * ſiue Didacus conimbricen. vir ſummi ingenii, ardentis ſtudii, ſingularis induſtriæ, & eloquentiæ, hab. orat. dom. 2. poſt paſcha 1562. ediditq; defenſionem trid. fidei catholicæ, orthodoxarumq; explicationum libros; obiit ante annum, vt ſcribit Nicol. Anton. 1578. eumque cumulatiſs. laudat, & alios laudatores refert.

Melchior Cornelius decretor. doct. ſenator reg. portugall. * cuius meminit Pallau.

* Georgius de Ataida, luſitanus, filius comitis Caſtaneiræ tertius regis theologus, teſte Pallau. qui ſcribit eum fuiſſe in honore habitum apud s. Carolum,

lium Borromeum in litteris ad Legatos datis in eius commendationem , ipſumque deinde præfectum eccl. viſenſi in portugallia,eundemque defendit à calumniis.

A Duce Bauariæ.

Io.Cauillonius, Flander ſoc. Ieſu * inſulenſis. obiit rom.1581.cum eſſet vnus ex pœnitentiariis ad diui Petri baſilicam,teſte Chiffletio.

Procuratores Epiſcoporum abſentium.

Merchantus, doctor theolog. pro card. de Mẽdoza ep. burgen.

Io Gothardius, cler.ſec.germanus pro ep.ratisbonen. * ſeu Cothardius.

Georgius Hochenuanter,cler.ſec.doct. theol. ſuffrag. pro ep.baſileenſi.

Felicianus Ninguarda à morbinio ord.præd.pro ſalisburgenſi ar. orat. * de morbineo, nouocomen.dioec.deinde ep 1577.ſcalen.poſtmodum s. Agathæ 29.iun.1583. ac ap. viſitator ord. & poſtremo ep. comenſis 1588 17.oct. mortuus eſt 1595. 5. ian. ſepultus in eccl.s.Io.de Monte ſui ord. præſul. ſanè doctus, pius,& rer. vſu clarus;edidit inter cætera egregium opuſculum aduerſus articulos vtriuſque confeſſionis fidei Annæ lugentis ; teſte Raymundo Capiſucchio m. Sac.Palat.in ſuis controuerſijs theoogicis contr. 20.

* Tobias Dominicanus etiam pro eod. ſalisburgen.procurator, teſte Pall.

Petrus Cumel doct.theo.can.malacitanus pro ep. malacitano * natus in alchalede henares,diœc. toletan.i.v.d.collegial. collegii Bonon. hiſp. s.Clem. teſte Paſquale,hab. orat.

Io.Delgadus d. theol. can. tudenſis pro Io. de s. Æmiliano ep.tudenſi * natus in oppido s. Millani diœc.legionẽ.collegialis s.Clem.hiſp.Bon .1548. teſte Paſquale.

Gaſpar Cardillus,villalpandeus ſegobien. d.theol. pro ep.Abulen. * Philoſoph. theol. ſacrarumque litterar.ſtudioſus,hab. in conc.tres cõciones doctrina,& pietate refertas,nempe de primatu Petri die ſacro Petro,& Paulo,1563.de nomine Ieſu , & de vſu calicis non conceden. fuit deinde can. complutenſis; obijt 8.kal.iul.1581. in ead. æde ſac. ſepul. lauda-

laudaturque mirificè à Nic. Ant. qui eius cætera opera enumerat.

Io. de Ludenna, d. theol. ord. præd. prò ep. ſeguntin. * extat eius diſp. theolog. de celibatu ſacerdotum, habuit in conc. concio. de trib. Domini Ieſu Chriſti, & eius ſponſæ tentationibus i. dom. quadr. 1563.

Franciſcus Orantes, lector valliſoleti ord. min. pro ep. palentin. * Orantius Caſtellanus cuellaren. Io. Auſtriaci belgii vic. gen. confeſsar. deinde epiſc. oueten. 20. feb. 1581. obiitque 12. octob. 1584 ſepult in ead. cath. vt affirmat Dauila. Franc. Gonzaga tamen Pingiæ ap. s Franc. terræ mandatum fuiſſe tradit. ſcripſit ipſe Orantius celebris theolog. locor. catholic. prò Rom. fide aduerſus Caluini Inſtitutiones libros 7. nonnullaque alia opera, quæ recenſentur cum laude à Nic Ant. habuitque orat. in die ss. omn. 1562, in conc.

Cæſar Ferrantius ſueſſanus doc. theol. pro ep. ſueſſano apud illerdenſem * medicus philoſoph & theol. 1562. 27 dec hab. orat. in feſto s. Ioann. Apoſt. & Euang. deinde ep. thermular. 17 aug. 1569 ornauit prætioſa ſupellectili varias eccl. ſuæ patriæ, teſte Lucio Sacco in ſcript. ciuit ſueſſanæ, qui eius pietatem, doctrinam, cognitionem linguar. aliaſque eius virtutes mirificè laudat, cæterum ſuam propriam Cæſar. eccl. rexit 25. annis, vt ſcribit Vghell.

Procuratores Ordinum.

Io. Coutignon, d. gall. prior. Proc. ord. cluniacen. * contignon poſtea prior maior, obiit 21. ap. 1572. ſepultus marcinlaci, teſte Chiffletto.

Nicolaus Boucherat, gallus, prior monaſt. de reccluſo procurat. gen. ord. ciſtercien. * Boucheratius tricenſis theol. pariſien. laureatus 1534. abb. ciſtercij 3. dec. 1571 conſiliar. in parlamento ab Henrico iii. galliæ reg. 1578. aſcitus. Varia priuilgia ord. obtinuit à B. Pio v. p. m. 1566. & à Philip. ii. hiſp. reg. 1579. Demum cum præfuiſſet annis 14. dieb. 45. quibuſdam etiam ſcriptis laureatus, quor. aliqua ſub d. Henrici, alia ſub Greg. xiii. p. m. auſpicis euulgauit, ſenio grauis, & curar. pertęſus, ceſſit 1586. nec multo poſt æt. ſuæ 71. conſummatus eſt 12 mar. 1568. ſepultus in presb. teſte Gaſp. Gioangelino.

Theo-

Theologi ſeculares, & DD. Iuris Canonici.

Georgius Girard, gallus d. theol. cum epiſc. andegauen.

Gentianus Heruetus, gall. cum card. à Lotharingia. * Aurelianen. deinde canon. rhemenſis; obiit rhemis. 12. ſept. 1594. teſte Chiffletto, vir eximię doctrinæ, & eruditionis. habendam ſcripſerat orat. ad conc. nè habeantur pro legitimis matrimonia contracta à filiis familias, ſine conſenſu eor. in quor. ſunt poteſtate, eo tempore, vt ipſe ait, quo tridento bononiam translato concilio de clandeſtinis agi cæperat matrimoniis. Interpretatus eſt etiam hiſtoriam ſac. Palladii, & Theodoreti.

Franciſcus Sancius, decanus facultatis theologicæ, & canon. ſalmanticen. cum ep. ſalmanticen.

Matthæus Guerra, coſentinus. calaber presbyter ſæcularis, cum epiſc. s. Marci * poſtea ep. fundanus 1567. 2. ian. deinde s. Marci 20. ian. 1576. præſul doctus, inſigniſque theologus; extant adhuc eius pronepotes.

Federicus Pendaſius, cum card. de mantua legato s. Concilii * eminens peripateticus, bonuſque theologus, ac æterna laude dignus propter eius in Ariſtotelem lucubrationes exiſtimatus à Pallau. cuius tractatus pro concil. copiosè refert.

Io. Franciſcus lombardus, cum card. Seripando lagato s. Concilii * natus neap. 1531. philoſophus, medicus, cuius artis inſignia ſalerni accepit vltima maii anno 1559. theolog. poeta conſpicuus, vir animi candore, & ſacrarum litterarum cognitione in paucis præſtans, canon. neapolit. præbendatus declaratus theol. ex participantibus colleg. theologor. neap. 1576. 18. oct. hab. orat. in conc. 1562. in feſto s. Stephani, eiuſque opera edita, & edenda recenſentur ab Angelo Rocca, in Biblioth. ab ipſo lecta 1585. quor. nonulla m. s. ſeruantur neap. in Bibl. s. Io. Carbonarii ord s. Aug. ab ipſo eidem legata. laudatur ab Hippolyto Maraccio in Bibl. Mar. viuebat an. 1605.

Petrus Morcatus theol. cum epiſc. vicenſi * presbyter, hab ſerm. dom. 4. poſt. pent. 1562.

Trigillius doct. theol. can. legionen. cum epiſcop. legionen. * Franc. Trigillius de caniura diœc. ſegun

guntinæ, deinde ep. legionen. vbi deceſſit 1592. teſte Dauila.

Antonius Leitonus d. theolog cum epiſc. conimbricenſi.

Petrus Fontidonius d. theol. cum epiſc. ſalmantino * ſegobien. s. t. prof. ſalmanticen & can. ac archid. albæ, vir eruditus, eloquens, & in magna exiſtimatione habitus, meritòque à Nic. Ant. mirificè laud. obiit kal. maii 1579. ætat. ſuæ 63. ſepultus in templo maiori ſalmantino, relictis editis nonnullis libellis, & orationibus, inter quas adnumerantur oratio habita in conc. nomine Claudij Fernandez Quignonis comitis lunenſis or. reg. cathol. 21. maii 1563. concio in feſtiuitate ſanctiſſimæ Trinitatis 24 maii 1562. & pro conc. aduerſus Ioannem Fabritium mantuanum, alteram in feſto ſancti Hieronymi 30. ſep. dicti anni, ſcripſitque hiſtoriam concilii, teſte eodem Nic. Ant.

Io Villeta, d. theol. cum ep. barchinonen. * Lud. Io. Villetanus, celebratur eximiè à Pall. hab. diſput. de cõmunione ſub vna panis ſpecie 17. & 18. iun. 1563. ac conc. de diuino ſpiritu s. cathol. eccl. & s. œcumen. concil. die Pœnt. 1563.

Io. Fonſeca d. theol. cum ar. granaten. * hab. orat. fer. vi. in Pareſceue 1562.

Michael Oroncuſpe d. theol. cum ep. pampilonen. * Nauarrus Olitenſis, hab conc. ad patres de myſterio ss. Trinitatis in eius feſtiuitate 1. iun. 1563.

Alphonſus Fernandez, de la Guerra, hiſp. doctor theol. cum ep. guadixien.

Michael Ythero, d. v. i. cum ep. pampilonen.

Ioſephus Puebla, doctor theol. cum epiſc. ciuitaten.

Io. Chacon, doctor Iuris can. cum epiſc. almerien.

Antonius Garſias, doctor theol. cum epiſc. ouetenſi.

Benedictus Arias Montanus, ord. s. Iacobi doctor theol. cum epiſc. ſegobienſi * cuius patria adhuc incerta eſt, teſte Nic. Ant. variarum linguarum cognitione clarus, quàmplurimis editis operibus in variis materiis clarior, quorum catalogus videtur ap. eundem Ant. qui impensè eum laudat, eiuſque

lau-

laudatores refert.

Io Barcellona, theol. cum ep. vxellen.

Marianus Victorius, Amerinus ciuis roman. interfuit conc. vti theol. teſte Pompeo Angelonio in deſcriptione ciu. reatinæ, deinde Amerinus epiſc. declaratus à B. Pio v. pont. max. 17. decemb. 1571. ac paulo poſt ad reatinam eccleſ. eſt translatus 2. iun. 1572. in omni ſcientia eminens præſul, vt teſtantur eius opera edita, de quibus fusè ſcribunt Vghell. & Angelonus, obiit omnium doctorum inconſolabili mœrore paucis interiectis dieb.

* Primus Comes, nouocomenſis, theol. deinde congreg. ſomaſchenſis, inter venerab. Hieronymi Emiliani fundatoris ſocios primum locum obtinet, latinis, græcis, hebraicis, & chaldaics litteris pereruditus, ac tam humanæ, quam diuinæ ſapientiæ doctrinis illuſtris, integritate vitæ conſpicuus Caroli Vicecomitis ep. vintimilien. poſtea card. exhortationibus vti theol. interfuit conc. teſte Io. Baptiſta Fontana, in vita venerab. Angelicæ Paulæ Antoniæ de Nigris, vbi eruditionem ſuã patribus pluries egregiè probauit; teſte Auguſtino Turtura, in vita eiuſdem venerab. Hieronymi, ſubdens, quòd vixit Primus ſupra quintum, & nonageſimum annum, adeò vegeta tenacique doctrinarum omnium memoria, vt quibuſcumqne de rebus interrogatus eruditiſſimè reſponderet, doctorumque placita, & animi ſenſa adeò promptè, & fideliter redderet, ac ſi nuper de libro, quæ recitabat, hauſiſſet obiit 1593.

Theologi Can. Reg Cong. S. Saluatoris.

Io. Paulus. Corniarius, ex canonica s. Saluatoris venetiar. ſæpe prior gen. & viſitator, eruditione, & mor. ac vitæ integritate clarus, electus à ſua congr. teſte Ioſepho Mozzagrugna in reb. d. congr.

Doctores Galli Ord, S. Bened.

Io. Carthougne doctor theol.

Io. de Verdun, doctor. theol.

Theologi Ord. Fratrum Prædicat.

Angelus Cioſus, Florentinus cum card. Mantuano legato s. conc.

Seraphinus de Caballis, brixien. prouincial. terræ s. cum ſuo gen. * deinde gen. 1571. obiit hiſp. 1578. 21. nou. præſul, pietate, doctrina, & rer. geſtar,

vti-

vtilitate conſpicuus, celebratur à multis, præſertim Rubeo; hab. orat. dom. i. adu. 1562. de Chriſto Iudice lætis animis expectando.

Heliſæus Capys, venetus, theolog cum archiep. pragen.

Petrus Aridien, gallus cum ep. cenoman.

Bernardus Bernardi, gallus, inquiſitor auenione vic. cong. franciæ, cum ep. nemauſenſi * 1541. 21. apr. arelaten. conuent. à card. Sadoleto electus, qui maximo cum cath. fidei incremento munus rexit vſque ad ann. 1571. quo è viuis exceſſit, teſte Fontana.

Io. Matthæus Valdina, cum archiep. tarentino * ſiculus, eiuſdemque inſulæ prouincialis, ac deinde ep. acernen. 15. maii 1566. electus à B. Pio V. doctrina, variiſque virtutibus conſpicuus. obiit 1570. mœrentibus diœceſanis, eiuſque meminerunt Plodius, Vghellus, Samperius, & Fontana.

Petrus Martyr, comas, hiſp. cum epiſc. gerundenſi * ep. deinde elnenſis, teſte Fernandez, ſed Fontana ſcribit eum fuiſſe electum epiſcop. elnenſem 24. ianuarii 1569. à Beato Pio quinto, & obiiſſe 1578.

Petrus Zatores, hiſp. cum ep. dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum ep. vigleuanenſi * archiducatus auſtriæ, gen. inquiſitor. teſte Grauina cum Fernandez.

Aurelianus de Chio, cum ar. ſpalatenſi.

Adrianus Valenticus, venetus, cum arch. nicoſienſi * vide inter theol. à ſum. pon. miſſos.

Marcus Medices, veronenſis, cum ep. ceneten. * theologica facultate clarus, inquiſitor. venetiar. deinde ep. clodien. 1578. 15. decemb. obiit 30. aug. 1583. præſul vitæ integritate, paſtorali vigilantia, & charitate inſignis, meritoque laudatus à multis, præſertim ab Vghell.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum ep. brixienſi * ſingularis litteraturæ, & modeſtiæ, inquiſitor patriæ, deinde ep caſalenſis 16. iun 1570 reluctans, obiit 26 dec. 1576. tot ſynod celebrauit, quot annos vixit, laudatiſſime populum ſibi commiſſum rexit, ab Vghell. non minus, quam à Plodio præclaris elogiis ornatus.

Mi-

Michael de Aſt, genuenſis prior s. Laurentij * de Aſte.

Conſtantinus Coccianus, iſorella, cum ep. Montis Politiani.

Henricus de s. Hieronymo, cum ep. braccarenſi *Artium liberalium mag. hab. orat. i. dom. quadrag. de calamit. eccl. 1562.

Ludouicus de Sotomaior, cum ep. de tuyde * Luſitanus celebris theol. ſcripturalis, raræ humilitatis, & inſignis integritatis, linguarum latinæ, græcæ, hæbraicæ peritiſs. obiit 1610. conimbriæ ſepulcrali elogio perhonorifico ornatus; laudatus à Fernandez, & Grauina, vri doctiſs. & nuper fusè à Nic. Ant.

Baptiſta de Lugo, cum ep. veronen.

* Hieronymus Ioannis florentini, proc. gen. teſte Fontana, qui nemine citato addit eundem in græca lingua optimè verſatum in conc. peroraſſe.

Hieronymus Barolus papien.

Theologi Ordinis Minorum de Obſeruantia.

Aloyſius de Burgo nouo italus ſac. t. lector bononien. commiſs. gen. * Puteus, deinde gen. eiuſdem ord. obiit bononiæ 9. nouemb. 1580. æt. 73. perhonorifico elogio decoratus.

Thomas de Sogliano, italus prou. bononiæ miniſter.

Antonius de Padua, luſitanus. ord. ſecretarius.

Bonifacius Raguſeus, apoſt. præd. terræ s. guber. edidit epiſtolam lectori directam inſertam in libro 4. ſententiarum diui Bonauent exiſtens in conc. 8. ſept. 1562. poſtea ep de ſtagno.

Angelus de Petriolo, italus, lector s. t. peruſiæ.

Angelus Iuſtinianus, italus lector s. t. ianuæ * natus Chii circa ann. 1520. celebris theol. & concionator linguar. græcæ, latinæ, & gallicæ peritiſs. iura eccl. & religionis coram reg. Carolo ix galliæ, & regni principibus acerrimè tutatus eſt, teſte Paulo v. pont. max. contra Bezam hæreſiarcham, quem confutauit, teſte Vuillot, deinde ep. gebennenſis 1568. creatus à B. Pio v. iſtante Philiberto Emmanuele duce ſabaudiæ, cuius erat confeſſarius, & eleemoſynarius, ac theol. optimus pontifex, incomparabilis virtutis vir, nominatus à s. Franc. Saleſio eius

ſuc-

ſucceſſore in eccleſ.annuos redditus aſſignauit pro manutentione duodecim fratrum ſtudentium pariſijs cuſtodiæ ſabaudienſis.teſte Franc. Foderato: obiit ianuæ 1596.ſepultus in eccl. Annunciatæ, celebratus à multis ſcriptoribus tàm exteris,quàm relig.& patriæ, relatis in ſcriptoribus liguribus ab auctore,qui ab Angela Angeli ſorore deſcendit.

Vincentius de Meſſina,italus lector s. t. neap. * de familia Sualia doctiſs. theol.& ſubtiliſſ. in diſputationibus,ac cõtrouerſijs contra hæreticos, prouincialis ſicil.& orator meſſanenſis ſenatus ad Philip.ii.hiſp.reg. pro grauiſs. negot.teſte Placito Sãperio in Iconologia B. Virg.

Iulius Paſſiranus, italus s. t. lector bergomen. * de vrciano oppido ditionis Fanenſis, qui fertur ſcripſiſſe nonnulla opera.

Iacobus Alani, gallus, theol.cum epiſc. veneten.

Antonius Paganus, venetus, theol. concionator, & ſcriptor diuerſor. oper. vitæ integritate ita conſpicuus, vt in sac. cong. rituum tractetur de eius beatificatione. Interfuit conc. licet non ſit collocatus in catalogo patrum, teſte eodem, in quodam libello inſcripto s.Carolo Borromeo,habuitque in eo orationem de refom. eccl. edit. ven. 1570. eius meminerunt ſcriptores ord.præcipuè verò Gonzaga,& Vuadd.ac Franc. Aroldus amicus noſter in additione ſcriptor. nondum edita.

Theologi Ordinis Minorum Conuentualium.

* Franciſcus Viſdominus, ferrarien.regens olim venetiar.deinde bonon ingenij ſublimis, eruditionis, & eloquentiæ ſummæ,declamator ſacr.concionum tota italia celebris, & veluti alter demoſtenes inuita,ac prorſus reluctante natura præclariſſimus orator effectus, teſte Sixto Senen. immo ſuggeſti delitiã, & cithara ſuæ ætatis appellatus à Corn. Muſſo,& pulchro elogio ornatus à card. Fed. Borromeo,theologus,& ſcript. diuer. oper. inſignis, integer vitæ vir,obiit bonon. 1573.29. oct. hora 8. de quo ſcribunt multi, tàm eiuſdem ordinis,quàm ſuæ patriæ hiſtorici. hab orat. neap. in funere celebrato in eccl. metropol. 1559. menſe febr. Mariæ reginæ angliæ nomine reg. Philip. eius viri,& in concil. tridenti ad ſynod. dom.25. poſt Pentecoſtes 22. nou.

nou.1562.de duplici myſterio abominationis vno, deſolationis altero.

Marcus Antonius Gambaronus à Lugo ſocius relig.* doctus, eximiuſque concionator, ac illuſtrator cuſtodię rauĕnaten. nominatus à Toſſiniano in hiſt. ſeraph. prouincial. bononien & ſocius ord. orator, poeta latinus, & theol. inſignis, teſte etiam Franc. Maria Seccotto de cotignola ord. min. ob. lect. & præd. in relat. nobis tranſmiſſa.

Bartholomæus Golphus, de pergula, præd. illuſt.* egregius vir, magiſt. Bartholomæus Golpho caſtri collis pergolæ prouincialis marchiæ nominatus à Toſſiniano.

Io. Tertius Bergomen. lector th. publ. in gymnaſio papien. * laudatus à Toſſiniano, olim miniſter prouinciæ mediol.

Clemens Thomaſinus de florentia, regens in conuentu s. Crucis florentię * olim ferrariæ.

Auguſtinus Baldus à Lugo * vir doctus, & exornator cuſtodiæ rauennaten. nominatus à Toſſiniano theol. ducis ferrarien. philoſoph. & theol. celebris, teſte quoque præd. Seccotto.

Io. Baptiſta Ghiſulphus, ord. ſcriba.

Antonius de Grignano regens s. Anton. de Patauio

Bartholomæus Baphius, lucinianen. hab. orat. in conc. ad Patres ii. dom. adu. 1562. teſte Labbè.

Lucius Anguſiola, placentinus regens s. Franc. bononiæ * diſertiſſimus, atque integerrimus nominatus ab Annibale Bernardo in dedicatoria lib. explication. Ariſt. Ant. Bernardi.

Maſſimianus Beniamus, Cremen. orator pro relig. & Inquiſitor paduæ * cotonei nobilis oppidi, honeſta familia natus, Cremæ puer educatus, Cremenſis ſibi nomen adſciuit, omnium ſcientiarum genere perbellè excultus, doctor inſignis euaſit, hab. orat. in 2, dom. adu. 1562. deinde epiſc. clodien. 9. ſeptemb. 1585, quam eccl. optimè adminiſtrauit, è vita exceſſit x. martii 1601 teſte Vghello.

Octauianus Charus, de neap. reg. s. Laurentii de neap. * patauini gymnaſij moderator, ingenua quadam liberalitate, & in omni diſciplinarum genere clarus, nominatus à Toſſin. in cuſtodibus neap.

An-

Antonius Poſius de monte ilcino, regens in conuentu Duodecim Apoſtolorum romæ * proc. gen. ordinis, rector gymnaſij patauini, docili, & acuto ingenio, ſummæque eruditionis vir, ac ſcriptor in certos anacephaleoſis Auerrois libros. obiit hydropiſi in patria anno 1580. honorifico elogio ſepulchrali ornatus, cuius meminerunt Toſſinian. Vuillot, & Vuadding.

Bonauentura Meldulen. reg. in conuentu parmæ.

Martialis Pellegrinus calaber, regens in conuentu ferrariæ * è ciuitate caſtriuillar. mirum in modum profecit in literis, ac ſcientijs, adeò vt magiſter, & doctor in gymnaſijs inſignioribus præfectus fuerit, præcipuè verò in patauino 1565. teſte Portenario, de quo Riccobonus hæc verba profert; vir omnium opinione doctiſſimus, & in diſputando acutiſſimus Martialis Pellegrinus calaber, regens ferrariæ, & Vuadding. in conuentu caſtriuillar. ſubdit; floruerunt hic viri præſtantiſs. in theologia ſcholaſtica, & ſacris concionib. Martialis Pellegrinus, qui interfuit concilio trid. & duodecim annis rexit cathedram metaphiſicæ in academia patauij, obijt anno 1576. kal. ian. Celebratur quoque à Bonauentura Theulo archiep. myrenſi in Triumpho Seraphico. erat etiam poeta, vt teſtantur nonnulla eius carmina à nobis lecta. Viuunt hodie eius pronepotes Martialis Pellegrinus generalis eiuſdem ordinis, laudatus meritò ab eodem Theulo, & Carolus v. i. d. auctor diuerſorum operum, ac nuper electus epiſcopus abellinen. & frequentia. amici noſtri.

Antonius à Cubalo, feltren.

Andreas Schynopius de amandula, cum epiſcopo Cathanzario.

Balthaſſar Criſpus, neapol. cum ep. tropien. * qui fuit incorporatus collegio theolog. neap. 1571. die 25. maii, vti vir doctiſs. à quibus etiam fuerunt eidem celebratæ exequiæ 1601. vt habetur ex eiuſd. collegii regiſtris à me lectis, de quo fit mentio in ſynodo diœceſ. neap. archiep. Marii Caraſę laudatur à Laura Terracina in ſuis rithmis, & ab Aſcanio Criſpo Baccalaur. domin. noſtro amico in genealog. eiuſdem familiæ Criſpæ, quæ adhuc extat neap.

Theo-

Theologi Ordinis Eremitarum S. Auguſtini.

Thadæus Peruſinus, cum ep. Saluiato * Guidellus publ. profeſſor s. th. peruſij 1556. rector prou. vallis ſpoletanæ, reg. ſtudii rom. conc. hab. in concilio in feſto Aſcenſ. 1562. deinde proc. ord. ac vic. gen 1569. & tandem prior gen. ac vicarius ap. viuebat adhuc 1602.

Io. Paulus Recanatenſis, cum ep. quinque eccleſien. * Mazzaferri vic. gen bauariæ, pœnitentiar. deinde s. Petri 1569. teſte Herrera.

Simon Florentinus, cum card. Seripando legato, * cui erat gratiſs. obijt 1568. 23. dec. dum prouincialis piſanus eſſet.

Cherubinus Lauoſius de caſſia, cum ep. vercellen. * nurſinæ regionis, theol. card. veronen. ep. deinde thelesinus 14. auguſti 1566. obijt in patria octuagenario maior 1577. 23. apr. ſepultus in eccleſia ſui ordinis, cuius meminerunt Vghell & alij.

Gabriel Buratellus anconitan * vir in diuinis ſcript. doctus, obijt 1571. non ſine lacrymis eorum, quibus virtutes eius erant cognitæ.

Ambroſius veronen. prior conuent. s. Marci in vrbe trident.

Io. Baptiſta Burgos, valentin. hiſp. * s. theolog. & iuris canon. doctor, integræ vitæ, & doctrinæ non vulgaris, moribuſque ſuauiſs. præditus appellatur ab Herrera, in conc. hab. or. dom 3. adu. 1562. de extirpan hæreſ. viuebat adhuc 1573. cuius laudes & munera recenſentur ab eodem Herr.

Antonius Mondulphenſis, cum archiep. pragen. * marchiæ ancon prouinc. & theol. ducis vrbini, deinde 1579. pub. profeſſ. maceraten

Ægidius Volaterranus, cum ep. thinien. * hab. or. 17 maij 1563.

Eugenius Piſaurenſis, in præterita quadrag. præd. * prouinc anconitanus 1561. deinde 1575. ep. ſmirnen. & veliternor. præſul ſuffraganeus, vbi 21. iunij 1580. deceſſit, & in eccl. cath. s. Clem. ſepult. hab. orat. in dom. 3. adu. 1562.

Adamantius Florentinus, cum card. Madrutio, * ſiue Adam, Adamus, ſeu Adamas nominatus, vir græcis, latinis, & hebraicis literis eruditus, geographiæ, matheſi, alijſque artibus exornatus, ſcri-

ba gen. 1556 habuit orat. 1562. 20. mar. pro oratore ſeptem cantonum heluetiorum catholicorum, prouincialis prou. piſanæ 1576. Romæ obijt, dum emendaret Thalmut hebræor. 1581. 17. ianuar. ſepultus in eccleſia s. Auguſt.

Aurelius Corinaltenſis, cum d. Oratore Heluetiorum.

Balthaſſar Maſſanus, cum ep. catanien.

Sebaſtianus Fanenſis ord. ſcriba * ex familia Amianor. theol. & concionat. conſpicuus, ac diuerſor. oper. auctor, obijt anno 1568. 3. kal. aug. omnium maximo cum dolore, teſte Herrera.

Chriſtophorus de Sanctotis burgen. hiſp. * deinde vicar. gener. prouinc. coloniæ 1570. & in belgio præd: hiſpanor. reuerſus in ſuam prouinciam, editis quibuſdam opuſculis ad decrepitam ætatem perueniens, anno 1611. vitam cum morte commutauit, teſte Herr. habuit conc. de ſignis veræ eccl. agnoſcen. dom. 3 quadrag. 1563.

Simon de Brazzolatis, patauinus * deinde 1567. prou. romæ obijt 9. kal. aug. 1590. laudatus à Portinario, & Herrera.

Angelus Ferrus, venetus, cum ep. de oſma * regens neap. 1565. ſæcularibus, diuiniſque literis ornatiſſimus, ſingulari facundia, & munere concionatoris conſpicuus, obijt barij in apulia 1567. prouinc. apulus, hab. or. dom. 3. quadr. 1562. 1. martij, ſcripſitque alia, cuius meminerunt ſcriptores ord. & nationis cum Poſſeu.

Petrus Luſitanus, cum ep. leirien. * eodem fere tempore tres Petri Luſitani florebant, ſed qualis ex his fuerit, qui concilio interfuit, adhuc apud nos incertum eſt; probabile tamen videtur, quod extiterit, vti proximior celebrationi concilij Petrus de s. Auguſtino Luſitanus, cumulatiſſimè laudatus ab Herrera, apud quem non extat poſterior memoria *P*etri poſt ann 1572.

* Ægidius de Valentibus, piſauren. 1564. ſacriſta, bibliothecar. & confeſſar. pont. deinde 1566. 25. octob. ep. nepeſinus, & ſutrinus electus à B. Pio v. & commiſſ. ſcholæ cantor. pontificior. obijt 1568. menſe maij, vir doctus, hab. or. dom. 3. adu. 14. dec. 1562. teſte Philippo Elſſio.

* Ale-

* Alexius Stradella, ſeu Saradella Fiuizanenſis, dictus Genuenſis, vbi ordinem profeſſus eſt, proc. ord. orator, & concionator præcipuus italiæ, theologus card. Vitelli 1563. deinde ep. nepeſinus, & ſutrinus 1575. 20. iul. deinde ob egregiam eloquentiam, & agendi dexteritatem, græcium ad Carolum archiducem auſtriæ nunc. mittitur; quò dum pergeret, in itinere febri correptus, è viuis apud ſuos deceſſit 1580. 27. aug. nonnullis ingenij ſui monumentis relictis, hab. or. 1562. 20. maij dom. infra octau. Aſcenſionis, teſte eodem Elſſio.

* Andreas Volaterranus s. theol. doct. inter cætera ſui ingenij monumenta hab. or. 1563. 19. aug. in conc. Erat viuus 1572.

Theologi Ordinis Carmelitani.

Io. Iacobus Cherecatus vicentinus * regens ſacræ theol. in diuerſis ſtudijs, publicus in romana ſapiētia profeſſor, prouincial. ven. prou. procurator, ac vic. gen. concionator excellens, laudatur à Marzario in hiſt. vicen. cuius meminerunt Lud. Perez à Caſtro in relat. ad auctorem dat. & Carol. Cartarius in lector. ſapien. nondum editis.

Theodorus Maſius mantuan. cum ep. cremonenſi, vic. gen. cong. mant. profeſſor metaph. bononiæ, hab. or. dom. 4. quadrag. 8. mart. 1562. concionemq; dom. 18. poſt pent. 20. ſept. obiit mantuæ, cuius meminit Ludouic. Perez à Caſtro.

Sylueſter confeſſor card. mantuani, mantuanus * dom. i. poſt pent. 31. maii 1562. concionatus eſt.

Lucretius Aſolanus cum Patriarcha venetiarum * Tiraboſcus natus Aſulæ agri brixien. vic. gener. deinde congr. mant. 1575. ſacræ th. doct. bonon. hab. or. dom. 4. quadrag. 1563 & dom. 17. poſt pentec. 26. ſept. concionatus eſt, reliquit multa ſui ingenii monumenta, partim m s. & partim edita. Eius meminerunt Donatus Caluus in literat. bergomen. & d. Ludou. Perez de Caſtro.

Nicolaus gallus, cum P. generali.

F. Eraldus gallus, cum P. gener. * Charpentier rhemenſis prou. lombard. vic. deinde prouincial. lector bibliæ, de eius munerib. alibi obitis nonnulla deſcribit idem Perez.

Laurentius Lauretus venetus, cum procur. gen.

* regens ſac.th.venet & patau.prouinc.roman. vic. gen.cremonen.& theol.ac confeſſ. card. Nic. Sfondrati, Gregor. poſtea xiv. pont. max.; procur. generalis ordinis, deinde ep. adrien. 1591. 13. febr. obijtque venetijs 1598. ſepultus apud carmelitas, hab.or.dom.4.adu.21.dec.1562. & concionem dom. 12.poſt pent.9.aug.1562.

Angelus Ambroſianus, venetus * s.t.d prouinc. ven.1564.hab.conc.vlt.dom. poſt pent. 23.nouemb. 1562.erat ſuperſtes 1567.

Theologi Ordinis Fratrum Seruorum.

Stephanus Bonuccius,aretinus * olim procurator gen.deinde gen.& theol. card.Boncompagni, deinde Greg. xiii. pont max. à quo creatus fuit epiſc. alatrinus 1573.& anno ſequenti aretin.ac à Sixto v. ſucceſſore card.tit. ss.Petri, & Marcellin. obiit romæ 1589.2 ian ſepultus apud s.Marcelli, cuius meminerunt Gianius, Vghellus, & Ciacconius.

Amans, pro congreg. ſeruorum, cum ep. ſibinicen. * de brixia, ſubtilis theol.& facundus concionator per italiam, cuius tamen votum prolatum in conc. ſuper ſacram Euchariſt.non probatur à Pallau. obiit in patria 1590.laud.à Gianio.

Theologi Ordinis Minorum Capuccinorum.

* Euangeliſta à Canobio, prouincialis mediolanen.deinde generalis, vir prudentia, ſingulari eruditione, inſignique animi probitate præditus; regulariſque obedientiæ ita ſtudioſus, vt ſub illius adminiſtratione, quæ benè à prioribus generalibus antea in religione ſata fueran, melius ipſius diligentia excreſcerent, teſte Boerio in annalibus Capuccinorum.

* Franciſcus Mediolanen. vir doctiſſimus nominatus à Boerio.

* Hieronymus Piſtorienſis, prudentia, doctrina, morum integritate, ac prædicatione illuſtris; in concilio pro religionis habitu decertauit, nonnulloſque ad patres ſermones habuit; B. Pij v.pont m. theologus fuit, cardinalitiam dignitatem recuſauit, aliaque eius geſta fuſius ab eodem recenſentur.

* Hieronymus à Monte florum, deinde non ſemel generalis, vir prudens, doctus, & pius: æthnam montem

montem conſcendit 1579. intus flammarum globos conſpicit, ac plorantium gemitus percipit, ibi animas ob delicta puniri velut certum aſſerit, panes è cælo ſociis ſua oratione impetrat, teſte Boerio.

Officiales Sacri Concilij Trident.

Epiſcopus cauenſis, commiſſarius.
Epiſcopus theleſinus, ſecretarius.
Ludouicus Bondonus, magiſter ceremon.
Antonius Manellus, depoſitarius.

Cantores Sacri Concilij.

Simon Bartolinus, peruſinus.
Ioannes Aloyſius de Epiſcopis, neapolitan.
Bartholomæus Conte, gallus.
Matthias Albo, de fulgineo.
Franciſcus Buſtamante, hiſpanus.
Ioannes Antonius Latinus, beneuentan.
Franciſcus Druda, callienſis.
Lucas Longinquus, giſonen.
Petrus Scorteccius, aretinus.

Notarij.

Marcus Antonius Peregrinus, comenſis, &
Cynthius Pamphilus, de s. Seuerino.
Hieronymus Gambarus, brixienſis forenſis.

Curſores Sanctiſsimi D. N. & Sacri Concilij.

Nicolaus de Matthæis, & ⎫ Allobroges
Iacobus Carra ⎭

Præſentes.

Præter ſupradictos Patres Chios, nempe Sebaſtianum Leccauelam, & Antoniũ Iuſtinianum arch. naxien Leonardum Marinum ar. lancianen. Timotheum Iuſtinian. ep. calamon. Vincen. Iuſtinianum ord. præd. general & Aurel. de Chio eiuſdem ord. ac Angelum Iuſtinian or. min. de obſ. interfuit, vti perſona priuata, Io. Baptiſta Marinus Chius dominus Bombæ in regno neapol. nepos d. Leonardi, deinde pater Io. Baptiſtæ gener. ord. præd. ac Dominici archiep. aueniouen. defunctus romæ 1631. vitæ integritate conſpicuus, teſte eod. gen. Marino.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Coadiutorum Concilij indicti Mantuæ die 29. Maij 1536. & celebrandi die 23. Maij 1537.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

INDEX QVINTVS.

Cardinales deputati Romæ die 8. Aprilis 1536. pro ordinando Concilio.

IOannes Piccolomineus, ſenen. archiep. ſenen. ep. oſtien. & ſacri collegij decanus, legatus ad Carolum v. imp. Senis defunctus eſt 1537. in metropolitana eccleſia ſepultus, teſte Ciacconio, eius adden. Vghello, & Pallau. ac Auguſtino Oldoino amico noſtro in addition. ad Ciaccon. nondum public. prout etiam tractat de ſequentib.

Laurentius Campegius, bonon. auditor rotæ, ep. feltren. nunc. apoſt. ad Maximilianum imp. legatus ap. ad britaniæ regê, & in Germania, ſign. grat. præfectus, ep. bonon. & præneſtin. romæ deceſſit 1539. 16. aug. teſte Sigonio cum dd.

Hieronymus Ghinuccius, ſenen. presb. s. Clem. romæ vale dixit 3. iunij 1541. olim auditor cameræ, nunc. ap. angliæ, ep. vigoinien. mileuitan. tropien. & cauilicen. Vgurgerio teſte in pompis Senen. cum dd.

Iacobus Simonetta, mediolanen. presb. s. Apollinaris, romæ deceſſit 1539. kal. nouemb. Sepultus ad ss. Trinitatem in monte pincio, aud. rotæ, epiſc. piſauren. peruſin. lauden. & nepeſin. ac ſutrin. campaniæ, & conc. vicent. leg. teſte Creſcentio in amphiteatro rom. cum dd.

Gaſpar Contarenus, venetus, orator patriæ ad Cæſarem, & Pontificem, ep. bellunen. legatus ap. german. & bonon. multorum libr. ſcriptor celebris, presb.

presb. s. Praxed. bononiæ obiit 7. nouemb. 1542. teſte Maſſino in leg. bonon. cuius corpus deinde fuit venetias translatum.

Fridericus de Cæſis, romanus, ep. tudertin. & cremonen. fundator monaſterii s. Cathar. de funar. & ſacellor. in eccleſia s. Mariæ Maioris, & de Pace, ep. portuen. extremum clauſit diem romæ 1563. 5. Kal. febr. cuius corpus ſepultum primùm in dicta s. Catharinæ æde, poſtea fuit delatum in dicta baſilica s. Mariæ Maioris, teſte Io. Antonio Petramellario in vit. cardinalium.

Alexander Cæſarinus, romanus, prothonot. ap. deinde card. leg. ſacri collegii ad Adrianum vi abſentem electum, leg. apoſt. ad Carolum v. imp. & ad Franciſcum i. regem gall. cenſor official. rom. cur. ep. hieracen. & pennen. romæ obiit 1542 die 13. februar. tumulatus in eccleſia s. Mariæ de Aracæli.

INDEX SEXTVS.

Præſules delecti pro ordinando Concilio cum dd. Cardd. 1536.

Hieronymus Aleander, motenſis. xi i.

Petrus Paulus Vergerius, iuſtinopolitan. nunc. apoſt. Clementis vii. & Pauli iii. pont. max. in germania, ep. deinde patriæ, cuius gregem tùm exemplo, tùm verbo aliquandiu pauit; deinde nouis dogmatibus ſe totum dedit, & bonam inſulæ partem ea lue infecit; tandem priuatus à pontifice epiſcopatu 1548. geneuam, mox iubingam profugit, vbi & libidinis ſeruus, mancipiumque fœdiſſimi erroris, miserè vitam finiuit die 4. octob. 1565. relictis monumentis erroris, quæ etiam viuens ediderat; teſte Vghello, & Pallau. ac Mutius iuſtinopol. refellit.

INDEX SEPTIMVS.

Cardinales Legati miſsi ad varios Principes pro celebratione Concilij 29. *Iunij* 1536.

MArinus Caracciolus, neapolitanus, ad Carolum v. Imp, teſte Pallau. olim prothon. ap. orator Maximiliani ducis mediolani ad Leonem x. in conc. lateranen. & eiuſdem Cæſaris ad venetos, & Henricum Angliæ reg. nunc. ap. ad d. imperatorem, & pro eo, iam card. & ep. catanien. gubernator mediolani, vbi presb. s. Mariæ in Aquiro importuna morte v. kal. febr. 1538. ſublatus eſt. Viget eius nobiliſſima familia, præſertim card. Innicus neapolitan & princeps abellinen. amicus noſter regni cancellar.

Auguſtinus Triuultius, mediolanen. diac. s. Adriani martyr. legatus ad Franciſcum i. regem galliæ, teſte Pallau. olim prothon. ap. & cubicular. Leonis x. pont. max. plures adminiſtrauit eccleſias, præſertim aſtenſem. leg. campaniæ, maximæ auctoritatis apud gallos; obijt romæ 1548. 13. Kal. apr. ſepultus in s Agathæ templo, quod cum ædibus, hortiſque inſtaurauerat Floret adhuc eius nobilis proſapia titulo principatus exornata.

Franciſcus Quignones, hiſpanus, epiſc. præneſtinus ad regem romanorum leg. teſte Pallau. obiit verulis menſe ſeptemb. 1540. cuius cadauer romam delatum in eccleſia s. Crucis in Hieruſalem, ſui tituli, ſepulturæ traditum eſt. Fuit Franciſcus generalis ord. minorum de obſeruantia, nunc. ſpecialis Clementis vii pont max. ad Carolum v. imperatorem, pro eius liberatione 1527. ab obſidione exercitus Cæſarei in mole Adriana.

INDEX OCTAVVS.

Nuncij Apoſtolici miſsi ad varios Principes pro indicendo Concilio 1536.

PEtrus Vorſtius, flander, ep. aquen. nunc. ap. ad Ferdinandum regem romanor. & alios principes germaniæ, teſte Pallau. 2. i.

Pamphilus Straſoldus, deinde ar. raguſinus ad regem poloniæ, teſte eodem Pallau. nuncius.

Dionyſius Laurerius, beneuentanus, ord. ſeruor. B. Virg. generalis, ad regem ſcotiæ Iacobum nuncius, poſtea card. s. Marcelli, leg. campaniæ, & ep. vrbini; Romæ ceſsit è vita 17. ſeptembris 1542. ſepultus in eccleſia ſui tituli, teſte Gianio in annal. eiuſdem ord.

Hieronymus de Capiteferreo, romanus, non autem recanatenſis, vt aſſerit Pallauicinus; habuit Hieronymus patrem Alphonſum Recenatum neapolitanum, aduoc. conſiſt. & matrem Bernardinam de Capiteferreo, nobilem romanam, à cuius familia denominari voluit, vt teſtantur Vghellus, & Carol. Cartarius in aduoc. conſiſtor. ac Fabius Mignanellus (deinde card.) eius ſororius in teſtamento à me lecto, ipſique Cartario communicato; cæterum fuit Hieronymus theſaur. cam. ap. datarius, & epiſc. nicien. ac nunc. ap. ad regem portulliæ, teſte Pallau. & card. leg. ad reg. gall. & Æmiliæ. Romæ deceſſit 1559. Kal. octob. ſepultus in eccleſia s. Mariæ de pace.

Ioannes Poggius, bonon. prothon. apoſt. nuncius apoſt. neapol. & hiſpan. ac collector ſpoliorum ad Carolum v. vti reg. hiſpan. & in german. ep. tropien. ſubinde anconitan. presb. card. s. Anaſtaſiæ inſtante eodem Carolo; bononiæ obijt 1556. pridie idus februarij, ſepultus in eccleſia s. Iacobi erem. s. Auguſtini.

Rodulphus Pius, carpenſis, epiſc. fauentin. nunc. apoſt. ad Carolum v. imp. & Franciſcum i. regem gall. teſte Pallau. deinde card. leg. ad eoſdem, abſenteque Paulo leg. etiam vrbis, & piceni, pro qua

prouinc. edidit coſtitutiones carpenſes nuncupatas, ep agrigentin. ſalernitan. ac oſtien. ſacrique collegij decanus, domus Lauretan. & ſeraphici ordinis proteſt. diuerſ congreg. Romæ exceſſit è vita ſexto non. maij 1564. humatus in eccleſia ſanctiſſimæ Trinitatis in monte Pincio, cum hoc epitaphio à B. Pio v. pont. max. deinde poſito; Rodulpho Pio card. Carpenſi principi Senatus, ampliſs. Eccleſiæ Dei muneribus ſingulari prudentia perfunct iuris eccleſ. defenſori à gratia, terrore, voluptatum illecebris, & aduerſis ſenſibus æquè inuicto, ad beneficientiam nato, in ſumma grauitate iucundiſs. Pius V. pont. max. ſalutaris officij in cuſtodia catholicæ veritatis conſorti, perpetuis de chriſtianæ reipublicæ ſenſibus, ſtudijſque coniunctiſs. hoc amoris, & iudicij ſui monumentum poſuit. anno ſal. MDLXVIII. pont. iii. &c. Extant Romæ apud Carolum cardin. Pium epiſtolæ italicæ à me lectæ nunciaturæ galliæ d. Rodulphi.

Ioannes Moronus mediolanen. nun. ap. ad regem romanor. teſte Pallau. 4. 1.

Ioannes Guidiccionius lucen. epiſc. foroſempronien. nunc. ap. ordinar. ad Carolum v. in hiſpania, teſte Pallau. & ad regem gall. vrbis flaminiæ, piceniqne gubern. poetica facultate clarus, obijtque in patria 1541. in primaria æde ſepultus.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Coadiutorum Concilij Vicentiæ indicti 1537. die 8. octob. & celebrandi 1. maij 1538. & deinde pluries prorogati vſque ad 1541.

INDEX NONVS.

Cardinales delecti Romæ pro rebus ad Concilium pertinentibus 1537.

IO. Dominicus de Cupis, romanus, ep. oſtien. & ſacri collegii decan. Romæ deceſſit 1553. quarta decemb. arch. tranen. & adminiſtrator eccleſ. adrianen.

nen. montiſpeluſij, maceraten. recanaten. & camerinen. ac protector galliæ, de quo auctor fuse in gubernatoribus tiburis, & plerique alii tractant.

Laurentius Campegius, bononien. 5. i.

Iacobus Simonetta, mediolanen. ibid.

Gaſpar Contarenus, venetus. ibid.

Io. Petrus Caraſa, neapolitan. ep. oſtien. & ſacri collegij decanus, atque ar. neapolitan deinde Paulus iv. pont. max. vnus ex duobus fundatoribus religionis clericorum regul. theatinorum nuncupatorum ab eccleſia theatina, cuius olim Io. Petrus erat epiſc. deinde archiep. cum alter ſit Caietanus Thieneus vicentinus, nuper à ſanctiſs. D. N. Clemente x. ſanctorum numero adſcriptus. Obiit Romæ 1559. xv. kalend. ſeptemb. cuius corpus fuit humatum in baſilica Vaticana, teſte Ioſepho Silos in annal. eiuſdem relig amico noſtro, deinde à Beato Pio v. pont. max. magna pompa translatum ad eccleſiam s. Mariæ ſupra Mineruam, in ſacello ſancti Thomæ Aquinati dicato, hoc appoſito epitaphio. Ieſu Chriſto ſpei, & vitæ fidelium, Paulo iv. Caraſæ pont. max. eloquentia, doctrina, ſapientia, ſingulari innocentia, liberalitate, animi magnitudine præſtanti, ſcelerum vindici integerrimo, catholicæ fidei acerrimo propugnatori. Pius v. pontifex maximus grati, & pii animi monumentum poſuit.

Alexander Cæſarinus, roman.

Reginaldus Polus, anglus.

INDEX X.

Cardinales Legati miſſi ad varios Principes pro celebratione Concilij 1537.

CHriſtophorus Iacobatius, romanus, presb. t. s. Anaſtaſiæ, leg. ad Carol. v. imperat. iam rotæ aud. ep. caſſanen. datarius, deinde legat. peruſiæ, & vmbriæ vbi deceſſit 1540. 7. octob.

Rodulphus Pius carpen. 8. i.

deinde

Alexander Farneſius, romanus, nepos Pauli iii. pont.max.vicecancell. s. r. e. ad d. imp. leg. arch. Montis regalis, leg.Auenion. ſupraintendens ſtatus eccleſiaſtici, plenus dierum, & meritorũ obiit romæ 1589.6.non. martii. & in templo nominis Ieſu, ab ipſo dicato, ſepultus eſt. De quo multi, & auctor in gubernatoribus tiburis de variis eius legationibus, muneribus, & laudibus.

Hieronym. Aleander, moten. in germ. 11. 1.

Gaſpar Contaren. venetus in germ. 5. 1.

Gaſpar Contarenus venetus in germ. leg. 5. 1.

INDEX XI.

Cardinales legati Concilij 1537.

LAurentius Campegius bonon. 5. 1.

Iacobus Simonetta, mediolanen. ibidem.

Hieronymus Aleander, moten. profeſſor linguæ græcæ, hebraicæ, chaldeæ, ac arabicæ in academ. pariſ. cui rector præfuit, ſecr. & cancell. epiſc. leodien. bibl. vatic. præfectus, nunc. apoſt. in germ. arc. brunduſin. & oritan. nunc. apoſt. ad Franciſcum i. regem gall. in germ. & venet. ac card. leg. ad reg. rom. romæ ceſſit è vita presb. s. Chriſogoni 1542. kal. febr. in cuius eccleſ. ſepelitur. meritò laudatus à Pallauic.

INDEX XII.

Nuncij Apoſt. miſſi ad varios principes pro celebratione Concilij 1537.

VGo ex Comitibus Rangonijs, mutinen. ep. regii lepidi, nunc. ap. ad venetos, vt eis gratias ageret pro conceſſione vicentiæ, ibique omnia neceſ-

neceſſaria prepararet pro celebratione cōcilij. Præſul fuit in publicis expediendis negocijs ſingulari fama prudentiæ, ac dexteritatis, guber. vrbis, parmæ, placentiæque prolegatus, nunc. apoſt. ad Carolū v. tandem effetæ ætatis è viuis exemptus eſt 1540 ſepultuſque eſt in cathedr regii in ſacello ab ipſo conſtructo, teſte Vghello. Cuius munificentiæ memoria adhuc in illa vrbe viget, teſtante Abbate Hieronymo Tuſcho amico noſtro.

Io. Matthæus Gibertinus, genuen. ep. veronen. nunc. ap. ad eoſd. venetos pro ead. cauſa. Fuit iſte datarius Leonis x. & Clem. vii. pont. max. ac conſilior. particeps, celebris literaturæ, prudentiæ, & vitæ integritatis; literator. fautor. in maximis rebus adhibitus etiam à Paulo III. cum Polo. Laudatur proindè ab omnibus illius æui ſcriptoribus præſertim à card. Ang. Valerio epiſc. ſucceſſore, qui in ſuis conſtitutionibus ſynod. ait. Suadebat ipſa meditatio conſtitutionum à ſapientiſſimo, & optimo epiſc. Io. Matthæo Giberto conditarum, quæ tanta prudentia excogitatæ ſunt, atque ſcriptæ, vt non modo epiſcopi aliquot ex illis tamquam in fonte conſtitutiones ſuas deriuauerint, verum etiā ſacroſanct. conc. trid. inter ſua decreta, quædā ex ijſdem conſtitutionibus ferè de verbo ad verbum tranſtulerit. Obdormiuit ipſe in Domino veronæ 1542. 25. maii, ſepultus in cathedr. de quo multa auctor in gubern. tibur. ſed nouiſſimè Pallauicin.

Io. Moronus mediolanen. ep. mutinen. nunc. ap. in german. teſte Pall. 4. i.

Io. Poggius, bonon 8. i.

Hieronymus de Capiteferreo, roman. ibidem.

Io. Guidiccionus, lucen. ibidem.

Nicolaus Ardinghellus, florentinus, ep. foro ſempronien. ad reg. gall. teſte Pall. olim à ſecretis card. Alex. Farn. nepotis Pauli, Piceni Vicarius, ſupplicum libellis præfectus, mox card. s. Appollinaris obiit romæ x. kal. ſeptem. 1547. ſepultus in eccl. s. M. ſup. Mineruam.

Hieronymus Verallus, romanus, aud. rotæ, deinde ep. caſertanus, primum ad venetos, poſt in germ. teſte Pal.

INDEX

INDEX XIII.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Coadiutorum Concilij Tridenti indict. 1542. 12. kalend. iun. celebrandi ad kalend. nouemb. eiuſdem anni 1542.

Cardinales deputati Romæ pro rebus ad Concilium pertinentibus.

IO. Dominicus de Cupis, Roman. 9. i.

Io. Maria de Monte, ep. præneſtin. deinde Iulius iii. pont. max. 2. i.

Bartholomæus Guidiccionus lucen. presbyter s. Cæſarei in palatio, obiit romæ 1549. 5. kal. ſept. cuius cadauer Lucam delatum, fuit in cathedrali ſepultum. Olim extitit ſtud. gen. Piceni, Farfenſiſque abbatię guber. datarius Pauli iii. ac vrbis vic. ep. aprutin. card. 1539. præf. ſig. iuſtit. & grat. adminiſtr. eccl. cluſinæ, ſum. pœniten. rom. rotæ reformator, auctor fuit Paulo, vt concilium tridenti indiceretur, teſte Vghello, qui fusè inter plerosque Barth. laudes refert.

Marcellus Creſcentius, roman. presb. s. Marcelli 3. i.

Marinus Grimanus, Venetus ep. portuen. obiit Vrbe veteri 1546. menſe ſept. cuius corpus venetias deportatum, apud s. Franc. tumulatum eſt. Fuit Marinus Patriar. aquileien. & conſtantinop. leg. peruſiæ, & vmbr. ep. ceneten. ſcripſitque comment. in epiſt. s. Pauli ad roman. teſte Iac. Albericio in ſcript. venet. hab. or. in conſiſt. in oppido buſ. ad Carol. v. pro pace ſtabilienda cum reg. gall. teſte Pal. qui eam facundam, ſapientemque nominat.

Marcellus Ceruinus, deinde Marcellus ii. pont. max. 2. i.

Gregorius Corteſius, mutinen. mon. caſſin. presb. s. Ciriaci in Thermis, romæ debitum naturæ perſoluit 1548. 11. kal. oct.

insuper

Io. Petrus Carafa, neap. deinde Paul. iv. pont. max. 9. i.

Pe-

Petrus Paulus Pariſius, cuſentinus. presbyter s. Balbinæ. Romæ accubuit 5. id maii 1545. iacetque in eccleſ. Angelor. in Thermis dioclet. cæterum Pariſius fuit etiam leg. eiuſdem Concilij, olim audicam ap. ep. nuſcan. deinde anglonen. adminiſtr. iuriſconſultus clariſſimus, vt teſtantur alta eius edita opera.

Io. Moronus, mediolan. 4. i.

INDEX XIV.

Cardinales Legati Concilij Tridentini, 1542.

Petrus Paulus Pariſius cuſentinus. 13. i.
Io. Moronus mediolanen. 4. i.
Reginaldus Polus anglus. 2. i.

INDEX XV.

Officiales Concilij.

Io. Thomas Sanfelicius ep. cauen. 4. i.

INDEX XVI.

Oratores Imperatoris ad Concilium.

Nicolaus Perenottus, burgundus Caroli quinti Imperatoris magnus cancellarius, & primus miniſter Imperij; de quo fusè tractat Pallauic.

Antonius Perenottus, granuellanus, burgundus, epiſ. atrebaten. habuit coram legatis luculentiſſimã orationem, non in concilio, ſed in palatio primi

lega.

legati, cum concilium nondum fuerit apertum. Factus deinde card. episc. ſabinen. prorex regni neapol. & conſilij rerum italicar. ſummus præſes, obijt matriti 1585. 2 kal. oct. eiuſque corpus in s. Philippi templo apud Erem. s. Aug. depoſitum, ac veſontione npoſtea translatum ap. carmelitas in oſſuario famliari iuxta patris Nicolai ſupradicti oſſa conditum eſt, teſte Vghello.

Didacus Mendoza, de quo plura egimus 1. i.

INDEX XVII.

Nuncii Ap. miſſi ad varios Principes pro celebratione Concilii Tridenti. 1542.

IO. Moronus, mediolanen. nunc. ap. in german. vbi in conuentu ſpyræ ſtabilitur celebratio concilii tridenti 4. i.

Petrus Lippomanus, venetus, episc. bergomen. nunc. ap. ad reg. portugalliæ, deinde ep. veronen. nunc. ap. ad reg. ſcotorum, vbi in oppido adimburgi deceſſit 1548. 5. id. aug. teſte Vghello.

Io. Poggius, bononien. nunc. ap. ad imp. in hiſp. 8. i.

Nicolaus Ardinghellus, nunc. ap. ad reg. gal. 12. i.

Hieronymus Verallus, roman. nunc. apoſt. in german. 12. i.

Ottho Truchſes, german. nunc. ad conuentum norimbergæ, & reg. poloniæ. Hic erat cubicularius Pauli iii. deinde card. & ep. auguſtanus ſacri imperij dapifer, fidei catholicæ defenſor, ſoc. Ieſu benefactor, ep. præneſtinus. obijt romæ 1573. 4. non. aug. & in eccl. s. Mariæ theutonicor. ſepultus, laudatus à Pal.

Nomi-

Nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates, Coadiutorum Concilii celebrati Tridenti à die 13. decembr. 1545. vſque ad diem 12 martii 1547.

SVB EODEM PAVLO

INDEX XVIII.

Cardinales deputati Romę pro rebus ad Concilium pertinentibus.

IO. Dominicus de Cupis, roman. 5 i.

Io. Petrus Carafa, neap ibidem.

Iacobus Sadoletus Mutinen. presbyter s. Petri in vincula, obiit romæ 1547. menſe octob. ſepultus in eadem eccl. ſui tituli. Fuit olim academ. rom. princeps, Leonis x. & Clemen. vii. pont. max. à ſecretis, & conſiliarius epiſ. carpentoracten. card. leg. ad reg. gall. vir varia literatura editis etiam nonnullis, libris, vitæ integritate celebris, cuius vita ſcripta ab Ant. Horebello, extat in fine eius operū. de eo perhonorificè tractant ſui æui ſcript. aliiq; poſteriores.

Bartholmæus Guidiccionus, 13. i.

Marcellus Ceruinus 2. i.

Marcellus Creſcentius, 3. i.

Ioannes Moronus. 4. i.

Gregorius Corteſius 13. i.

Thomas Badia, mutinen. preſbyter s. Silueſtri in campo martio ord. præd. magiſt. s. palatij s. Ignatii Loiolæ inſtitutum, inſtante Paulo recognouit, & approbauit, ad conuent. varmien. miſſus, cathol. religion. defendit, tandem vir doctus, & pius, relictis nonnullis eius ingenij monumentis à Fontana recenſitis, Romæ deceſſit 1547. 8. id. ſeptemb. ſepultus ante fores eccl. s. M. ad Mineruam propè card. Thom. Caetan.

Franciſcus Sfondratus cremonen.

INDEX

INDEX XIX.

Theologi.

FRanciſcus Romæus, aretin. ord. præd. generalis, teſte Pall.1.i.

Bartholomæus Spina, piſanus, eiuſdem ord.magiſt. s.palatij, eodem Pall. teſte, olim prouincial. calabriæ, vir integritate vitæ, & doctrina, editis etiam nonnullis libris, inſignis, obiit romæ 1546. de quo plura Plodius, & Fontana in magiſt. s. Palatii.

Albertus de Catharo, ord. præd.teſte Pallau. qui eum mirificè laudat; erat de domo Diuena de gliricis ep. veglen.4.i.

Io. Iacobus Barba neapolit. papæ ſacriſta, ord. erem. s. Aug. deinde ep. aprutin. teſte Pall.1.i.

Dominicus, lector s. theol. eiuſdem ord. teſte Pall.ſed Fontana, ſecutus Fernandez, eum de roma dominicanum, virum, eruditiſſimum, & celeberrimum theologum, ac lectorem in gymnaſio ſapientiæ nominat.

INDEX XX.

Cardinales Legati pro celebratione Concilii:

ALexander Farneſius, roman. ad Carol. v. imp. leg. teſte Pall.x.i.

INDEX

INDEX XXI.

Nuncii Apoſtolici miſſi ad varios Principes pro eadem re.

IO. Caſa, florentinus, ar. beneuentan. nunc. ad venetos 24. i.

Hieronymus Verallus, ar. roſſanen. nunc. ad imper. in Belgio, teſte Pall. 12. i.

Fabius Mignanellus, epiſ. lucerin. non autem groſſetan. vt ſcribit Pall. nàm 1540. fuit elect. lucer. & 1550. groſſetan. nunc. ap. ad reg. rom. deinde card. 1 i.

Io. Poggius, bonon. nunc. ap. in hiſpan. 12. i.

Io. Franciſcus Sfondratus, cremonen. ar. amalphitan. nunc. ap. ad Carol. v. in german.

Hieronymus Dandinus, cæſenaten. ſecret. Pauli, nunc. ap. ad Franc. i. reg. gall. 28 i

Fabius Arcella, neapolit. ep policaſtren. nunc. ap. 1545. neap. olim cler. cam. ap. Primicerius Geſualdi frequen. diœc. collector, & primus nunc. apoſt. eiuſdem regni 1529. vt teſtantur epiſtolæ principū. quo tempore ſoluit Card. Pompeo Columnæ proregi præd. regni ſcuta duo millia mutuò ab eo data Clementi vii. pont. max. pro eius liberatione ab obſidione excercitus Cæſarei, reſtituendo lapidem pretioſum magni valoris, quem loco pignoris à Clemente habuerat, teſte ipſa apoca, quæ ſeruatur in archiuio xenodochii incurabilium neap. à me lecta 1672. fuit deinde Fabius ep. biſinian. & ar. capuan. obiitq; neap. circa 1557 ſep. in ec. s. Domin. in ſacello à ſe conſtructo, cuius nobilis familia extincta iacet, eiuſque hæreditatis pars ad d. hoſpitale, pars altera ad principem abbellinen. peruenit, vt conſtat ex authen. documentis à me lectis, & in nunciis neap. ap. relatis.

Hieronymus Franchus, nunc. ap. à Paulo ad heluetios miſſus pro eorum interuentu ad conc. teſte Labbè in Synopſi concilior. in append.

IN-

INDEX XXII.

Miniſtri Pauli III. Pont. Max. Romæ adhibiti in eadem re.

Alexander Farneſius, roman. card. nepos d. Pontificis, cuius nomine ſcribebat ad principes, legatos, & nuncios.

Guido Aſcanius Sfortia ex comitibus s. Floræ, nepos Pauli ex Coſtantia filia, diac ss. Viti, & Mod. deinde s. M in Coſmedin. & s. Euſtachij, poſtea, adminiſtrator eccl. parmen. leg bonon & Aemiliæ, ac s. r. e camerar hiſpan. protector, s. Mariæ Maior. archipresbiter, abſente Alexandro primum ſuſtentabat miniſterium, obiit in villa cumuli agri mantuani, nonis oct. 1564 cuius cadauer romã translatum, ſepellitur in d baſil s M. Maior in ſacello à ſe inchoato, & ab Alex. card Sfortia fratre abſoluto.

Bloſius Palladius, de domis, ſabinus de colleueteri, Clementis vii Pauli iii Iuliiq; iii. ſum. pont. à ſecretis, ep Fulginaten 1540. electus, eamdem eccleſiam Iſidoro clario caſſinenſi, ſolo eius bonitatis intuitu, abſque alicuius penſionis reſeruatione, liberè 1547 reſignauit, teſte card. Maffeo in epiſt. ad card. Ceruinum datis: vir doctus, poeta celebris, eleemoſynarius, magnarum rerum vſu conſpicuus, romæ obiit 1550 ſepultus in eccleſ. s. Mariæ in Aquiro, hoſpitali incurabilium orphanorumque hæreditatem reliquit. Cuius laudes recenſentur ab Vghello.

Nomi.

Nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates Coadiutorum Concilii celebrati Bononiæ à die 21. apr. 1547. vſque ad diem 18. ſept. 1549.

SVB EODEM PAVLO
INDEX XXIII.

Cardinales deputati Romæ pro rebus ad Concilium pertinentibus.

IO. Dominicus de Cupis. 9. i.
Io. Petrus Carrafa. 9. i.
Iacobus Sadoletus. 18. i.
Bartholomæus Guidiccionus. 13. i.
Marcellus Ceruinus. 2. i.
Marcellus Creſcentius. 3. i.
Io. Moronus. 4. i.
Thomas Badia. 16. i.
Franciſcus Sfondratus 24. i.
Nicolaus Ardinghellus, 12. i.
Reginaldus Polus. 2. i.

INDEX XXIV.

Cardinales Legati miſsi ad varios Principes pro eadem re.

FRanciſcus Sfondratus, cremonenſis, presbyter ss. Nerei, & Achillei, leg ad Carol. v. obijt Cremonæ prid. kalen. aug. 1550. in cathedrali ſepultus. Fuit Franciſcus pater, ex legitimis nuptijs, Gregorij xiv. pont. max. ſenator Mediolani, ac orator ipſius ducis ad varios principes, deinde refer. vtriuſque ſign. ep. ſarnen. arch. amalphitan. nuncius apoſt. in germ. card. leg. peruſiæ, ep. cremonen. De eo plures, præſertim Vghell. in eccl. relatis.

IN-

INDEX XXV.

Nuncij Apoſtolici miſsi ad varios Principes pro eadem re.

OCtauianus Rouereta, mediolanen. nunc.apoſt. ad heluetios.

Iulianus Ardinghellus, florentinus, frater card. Ardinghelli nunc.exſtraord.miſſus ad Carolum v.

Iulius Vrſinus, rom nunc. ap ad eundem.

Petrus Bertanus, mutinen. ord. præd. nuncius ad Carolum v. 1.i

Aloyſius Lippomanus, venetus, ep.modon.coadiut.veron.ad eund. 3.i.

Sebaſtian Pighinus, regien. ep turritan. 3.i.

Io.Caſa, florentin.ar.beneuen. ad venetos nunc. apoſt. 28.i.

Fabius Mignanellus, ſenen.ep. lucerin. nuncius in Germania, 2.i.

Hieronymus Bandinus, nunc.ap. ad reg. gall.

Hieronymus Verallus, nunc.ap ad imp. archiep. roſſanen. olim vtriuſque ſign.refer. aud.rotæ, ep. fori triuentinor. deinde caſertan.nunc. ap. ad venetos, presb.card.s.Martini in Montib.poſtea s. Marcelli, leg.ad Henricum ii.regem gall. obiit Romæ 1555. v.idus octob. & in eccl.s.Auguſtini ſepultus, teſte Petramellario.

Proſper Sanctacrucius, romanus, epiſc. chiſami, nuncius apoſt.ad imperatorem.

INDEX XXVI.

Miniſtri Pauli Romæ adhibiti pro eadem re.

ALexander Farneſius card. 22. i.

Guido Aſcanius Sfortia card. ibid.

Bloſius Palladius, ſecret.ibid.

IN-

INDEX XXVII.

Nomina, Cognomina, Patria, & Dignitates Coadiutorum Concilij celebrati Tridenti à die prima Maij 1551. vſque ad diem 22. Aprilis 1552.

SVB IVLIO III.
PONT. MAX.

Cardinales deputati Romæ pro rebus ad Concilium pertinentibus.

IO.Dominicus de Cupis. 9. i.
Io.Petrus Carafa. ibid.

Franciſcus Turnonius, gallus, lugdunen. regius affinis, archiep.bituricen.presb.card.ss.Marcellini, & Petri, leg. regius ad Clem. Vii. Paulum iii. & Pium iv. pont. max. ad Carolum v. Imp. in galliis ſocietati Ieſu collegium erexit, ar. lugdunen. Franciſci ii.& Caroli ix.tutor. obiit ep.oſtien.& decan. ſacri collegii plenus innumer. meritis Turnoni anno 1562.menſe aprilis ætat.79.cuius laudes in orat. Io.Franciſci Pelliſonis, & epiſt. Iacobi card. Sadoleti, ac in elog. Petramell.recenſentur.

Io.Aluarus, de Toleto, hiſp. ord. præd. Federici Albæ ducis filius, ep.corduben. deinde burgen. inſtante Carolo v. imp.card.presb.s.Sixti, poſt.s.Clementis,archiep.compoſtellan. obiit Romæ ep. tuſculan.1557.17. octob.cuius oſſa in hiſp.tranſlata in ſepulchro paterno condita ſunt.

Marcellus Geruinus, 2.i.
Marcellus Creſcentius. 3.i.
Hieronymus Verallus. 25.i.
Reginaldus Polus. 1.i.

INDEX XXVIII.

Nuncij Apoſtolici miſsi ad varios Principes pro eadem re.

BErnardus Bonioannes,roman.ep.camerinen.4.i.
Petrus Bertanus,ep.fanen.ad Imp.Carolũ v.1.i.

Seba-

Sebaſtianus Pighinus, regien. arch. ſipontinus, ad eundem. 3.i.

Zacharias Delphinus, ven. ep. nunc. ad regem rom. xxx.i.

Antonius Triuultius, mediolanen. ep. tolonen. nunc. ap. ad Henricum ii. regem gall. olim vtriuſque ſign. ref. proleg. auenionen. nunc. apoſt. ad venetos, card. presb. ss. Ioannis, & Pauli, ſignat. iuſtitiæ præfectus, ad dictum regem leg. Italiam petens, in oppido, quod s. Maturini vocant, à laboribus quieuit ſubita apoplexia præuentus, 1559. 8. Kal. iulii. cuius corpus ibi ſepulturæ traditum eſt, teſte Petramellario.

Hieronymus Dandinus, cæſenas, ſecretarius ſtatus Iulii iii. pont. max. nunc. ap. ad Imp. deinde presb. card s. Matthæi, poſtea s. Marcelli, leg. ad d. Cæſarem. obijt Romæ 1559. prid. non. decemb. ſepultus in eccl. s Marcelli. Viget eius familia in patria, præcipuè N. amicus noſter, aulicus card. Raynaldi Eſtenſis.

Aſcanius Corneus, peruſinus, nepos Iulii iii. pont. max. ex ſorore, nunc. ap. ad Henricum ii. regē gall. pro concilii celebratione, & euitando bello parmenſi. Hic fuit deinde celebris dux, interfuitque claſſi nauali Lepanti contra turcas, tribunus generalis militum, optimè ſe geſſit in acquirenda glorioſiſſima victoria aduerſus claſſem Selimi turcarum tyranni, teſt. Hiſtoricis illius temporis.

Io. Caſa, florentinus, archiep. beneuentan. nunc. ap. ad venetos, olim cam. ap. clericus, varia literatura, facultate præſertim poetica celebris, vt teſtantur eius edita opera. obijt Romæ 1559. de quo plura Iacobus Gaddius amicus noſter in ſcriptor. non eccleſ. & Vghell.

IN-

INDEX XXIX.

Nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates Coadiutorum Concilii celebrati Tridenti à die 18. ian. 1562. vſque ad diem 4. decembr. 1563.

SVB PIO IV.

PONT. MAX.

Cardinales deputati Romæ pro rebus ad Concilium pertinentibus.

DE huiuſmodi cardinalium deputatione nihil certi hucuſque inueni, mihi tamen perſuadeo, inter cæteros, hiſce conſultationibus interfuiſſe infraſcriptos, hi ſunt.

Io. Baptiſta Cicada presb. s. Clementis, de quo 2. i.

Io. Michael Saracinus. ibid.

Bernardinus Scotus ſabinus, theatini inſtituti theologus, creatus à Paulo iv. (vno ex duobus fundatoribus d. religionis) arch. tranen, mox epiſc. placentin. deinde card. mortuus tandem 1568. de quo plura in annal. Ioſeph. Silos amicus noſter, Vghel. & Ciaccon. cum Pius iv. pont. max. eiſdem cauſam controuerſiæ præcedentię inter can. regul. lateranen. s. Saluatoris, & Caſſinenſes in concilio ortam, commiſerit, vt demonſtrauimus in quarta aperitione; certum quoque eſt, quod in rebus concilij lectiſſimos cardinales adhibuerit, teſte Paulo Manutio in epiſt. ad lectorem, Franc. Vargas de epiſcoporum iuriſdictione; de Bernardino verò non dubitat Silos.

Iacobus etiam Puteus, nicienſis vnus ex his extitit, vt colligitur ex epiſtolis Latini Latinij, qui electus quoque legatus, morte præuentus, legationem non potuit exercere.

Carolus Borromæus, mediolanen. nepos ex ſorore Pij iv. pont. max interfuit huic deputationi, vt reſpondere valeret legatis, & nuncijs, ac principibus.

INDEX XXX.

Præſules.

GVlielmus Sirletus calaber , inter cæteros adnumerabatur præſules, vt colligitur ex epiſtolis ſcriptis card. Seripandi legati , & huius reſponſionibus, deinde card. pius, & doctus. obijt Romæ .

INDEX XXXI.

Nuncii Apoſtolici miſſi ad varios Principes pro eadem re.

OCtauianus Pouerta , mediolanen. ep. tarracinen. nunc. ap. ad Philippum ii. hiſpaniar. reg. hic fuit nunc. apud heluetios Iulij iii. & Pauli iv. pont. max. deceſſit in hiſpania 1562. teſte Vghello.

Marcus Siticus ex comitibus Altemps, germanus epiſc. caſſanen. & nepos Pij iv. pont. max. ex ſorore ad Ferdinandum i. imperatorem, nunc. ap. deinde card. legatus concilij. 4. i.

Stanislaus Hoſius, polonus, ep. vvarmienſis, nunc. ap ad eumdem Cæſarem, deinde card. legatus eiuſdem concilij. 4. i.

Franciſcus Lencius florentin. ep. firman nunc. ap. ad Carolum ix. reg. gall. olim proleg. Auenion deceſſit in gallia 1571. de quo plura Vghell.

Io. Antonius Vulpius comen. ep. comen. nunc. ap. ad heluetios. 4. i.

Zacharias Delphinus venet. epiſc. nuncius apoſtol. ad Ferdinandum imp. deinde card. presb. s Mariæ in Aquiro, poſtea s. Anaſtaſiæ ; Romæ obijt, ſepultus in eccleſia s. Mariæ ad Mineruam , de quo Petramellar. & Giacconius , qui Zachariæ tribuunt eccleſ. collatas Io. Delphino , teſte Vghello.

Paulus Odeſcalcus comen. refer. vtriuſquæ ſign. cam.

cam.auditor, nunc.ap. ad regem hiſpan. deinde ep. pennen. & hadrianen. nunc.ap.neap. poſtea ad varios principes Italicos, vt illos contra turchas armaret, coniungeretque in fœdus: meſſanæ chriſtianorum claſſi è portu ſoluturæ benè precatus, quæ deinde in Actiaco contra Solinum luculentam victoriam 1571. tulit. obijt Romæ 1585. 6. idus febr. ſepultus in eccleſ. s. Hieronymi de Charitate, de quo plura Vghellus, & Autor in nunc. ap. neapol.

Carolus Vicecomes, mediolanen. ep. vintimilien. nunc. ad Philippum ii. hiſpaniar. reg. deinde card. de quo. 4. i.

Proſperus Sanctacrucius, roman. ep. Chiſami, ad reg. hiſp. nunc. ap. 1560. deinde ad regem Franciæ, ac Portugalliæ. Hic fuit deinde card. epiſc. Albanus. obijt 1589. Romæ non. oct. ſepultus in baſil. s. Mariæ Maioris, de quo multa Petramellarius, & ipſe card in ſua vita m.s. quæ extat apud nos, præter Cartarium. Viget eius nobiliſſima familia.

Sebaſtianus Gualterius vrbeuetanus, ep. viterbien. nunc. ap. ad reg. gall. 4. i.

Io. Franciſcus Cõmendonus venet. ep. hyacinth. nunc. apoſt. in german. deinde card. 4. i. cuius vita à Gratiano ſcripta, nuper edita eſt.

Ioannes Canobius, nunc. ap. ad reg. Poloniæ, & in Germaniam, de cuius tractatibus cum Cæſare, alijſque principibus fusè ſcribit Pall.

Bernardus Bonioannes, romanus, ep. camerinen. ad eundem reg. nunc. ap. Extant apud nos epiſtolæ s. Caroli card. Borromæi ad Berardum ſcriptæ ſuper varijs materijs. 3. i.

Petrus Franciſcus Ferrerius, ep. vercellen. nunc. ap. ad venetos, deinde card. 2. i.

Alexander Cribellus, mediolanen. ep. carianen. nunc. ap. ad Philippum ii. hiſp. reg. poſtea cardin. & leg. ap. apud eumdem. obijt Romæ 1574. 22. decemb. ſepultus in eccl. Aracælitana, de quo Ciaccon.

Philippus Gerius, piſtorien. ep. iſclanus, nunc. ap. ad Maximilianum romanorum reg. deinde epiſc. aſſiſien. 4. i.

Annibal Altæmps, german. nep. ex ſorore *Pij* iv. pont. max. nunc. ap. ad eundem.

INDEX XXXII.

Varij Miniſtri adhibiti à Pio iv. pont. max. apud Legatos, & ab eis ad eundem Pontificem, & alios Principes pro rebus ad Concilium pertinentibus.

HIppolytus Eſtenſis, ferrarien. card. magni nominis, & auctorit. leg. ap. ad reg. Gall. de quo auctor fusè in gubernatorib. tiburis, Ciaccon. Vghellus, & Pallau.

Leonardus Marinus, genuen. chij natus, ord. prædi car. lancianen. 4. i.

Carolus Vicecomes, mediolanen. ep. vintimilien. deinde card. ibid.

Sebaſtianus Gualterius, vrbeuetanus, ep. viterbien. ibid.

Scipio Lancellottus, roman. aduoc. conſiſt. deinde card. ibid.

Io. Franciſcus Commendonus, venetus, ep. hyacinthen. ibid.

Nicolaus Ormanetus, veronen. miſſus à Legatis ad ducem Bauariæ, è ſchola s. Caroli card. Borrom. datarius olim in legation. Anglica card. Reginaldi Poli, deinde ep. patauinus, creatus à B. Pio v. p. m. & nunc. ap. ad hiſpan. reg. vbi 1577. die 18. ian. deceſſit, cunctis lachrymantibus, teſte Vghello.

Philippus Muſottus, ſecret. card. Seripandi, deinde card. a Lotharingia, teſte Pallau.

Cyprianus Saracinellus, vrbeuetanus, ſecret. ep. Gualterij, laudatus à Pallau.

Ludouicus Antinorius, laudatus ab eod.

Laurentius Platanus, ſecret. card. Madrucii, teſte Pallauicino.

Carolus de Graſſis, bononien. ep. montisfaliſci, deinde card. 4. i.

Ludouicus Beccatellus, bononien. deinde arch. raguſin. 4. i.

Io. Baptiſta Victorius, familiaris card. à Lotharingia, teſte Pallau.

Abbas Nichettus, à Pall. nominatus.

Adamus Firmanus, can. veronen. vir eruditiſſi-

lauda-

laudatus à card. Valerio in vita card. Nauagerii, & Pall. ſecr. concilij, teſte eod. Pall.

Antonius Florebellus, mutinen. deinde ep. lauellen. præſul eruditione, rerumq; vſu ſingularis, ſcriptorque de eccleſ. auctoritate. obiit in patria, dimiſſa eccleſia 1581. vbi iacet in eccleſ. s. Margaritæ; teſte Vghello.

Antonius Maria Gratianus à burgo s. Sepulchri, ſecret. card. Commendonij, eiuſque itinerum ſocius, vitæque ſcriptor, non minus quam regni Cypri hiſtoriæ, ep. amerin. ac nuncius ad principes apoſt. aduerſus turcas, ſenexque obijt 1611. ſepultus in cathedrali.

Federicus Pandaſius. 4. i.

Bartholomæus Serigo, ep. caſtellanetæ. 4. i.

Bertonus, ſecr. card. à Lotharingia, teſte Pall.

Ptolomæus Gallius, nouocomen. Pio iv. pont. m. à ſecretis, ep. martoranen. poſt arch. ſipontinus, deinde card. vngar. camaldulen. & colleg. german. de vrbe protect. ep. oſtien. & s. collegii decanus. obijt Romæ 3. febr. 1607. ætatis 82. ſepultus in eccleſia s. Mariæ de Scala. Extat eius proſapia ducatus titulo exornata, vigetque Marcus Gallius pronepos ep. ariminen. amicus noſter, olim ſecret. ſacræ congr. rituum, viceſg. vrbis, & nunc. ap. colonien. & neap.

INDEX XXXIII.

Præcipuus Pij iv. pont. max. Miniſter in Concilio inchoando, atque perficiendo

CArolus Borromæus mediolanen. card. & arch. mediolani, ac nepos ex ſorore eiuſd. ſummi pontificis, inter Sanctos à Paulo v. p. max. adnumeratus; de quo in 35. i.

INDEX XXXIV.

Nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates Interpretum, ſeu Scriptorum Concilij.

BArtholomæus Guidiccionius, lucen. card.ſcripſit alta volumina, præſertim de rebus ad conc. pertinentibus, quæ m s.apud ſuos ſeruantur, teſte Vghello.

Hieronymus Ghinuccius, ſenen.card. & ep.aretinus, res tridentino concilio profuturas cum pluribus alljs collectis cardin. Paulo iii. pont.max.mandante,di ſpoſuit, ordinauitq; teſte eod.Vghell.

Antonius Philoli, gallus,ar.aquen.de rebus geſtis concilij in primis ſeſſionibus, cæteriſque vſque ad obitum Pauli iii.pont.max ſcripſit acta, quorum authographum extabat Lutetiæ in bibl. clariſs. Puteani, teſte Spondano in continuat. annal. card. Baron.to.2.cum Sammarthanis in gall.chriſtian.1.i.

Thomas Campegius,bonon. ep.feltren. de auctoritate concilior.ibid.

Angelus Maſſarellus, ſanſeuerinas, ſecret.concil. in diario concilii tridentini celebrati ſub Paulo iii. & Iulio iii.pont.max. quod m.s. ſeruatur Romæ in celebri biblioth.Barberina cum multis aliis codicibus m.s.ad d.conc.pertinen.

Pleraq; volumina diuerſorum extant quoq;Romæ in biblioth.Collegii Rom.

Prout etiam in biblioth.q.card. Bernardini Spadæ, de quibus habet commoditatem eius pronepos Fabritius Spada, prothon. apoſt. arch. patracen. & nunc.ap.apud ducem Sabaudiæ, amicus noſter.

Extant quoque nonnulla volumina (quæ fuerant card.Bened.Iuſtiniani) apud card.Nicolaum Albergatum, Ludouiſium nuncupatum,s.r.e. maiorẽ pœnitentiarium.

Plura pariter volumina ſeruantur in bibliotheca card Caroli Pij.

Et denique multa volumina extant apud Principem Burgheſium,& Pamphilium,teſte Pall.

Eue-

Euerardus Billicus, colonien. carmelita, in notitijs celebrationis concilij tridentini ſub Iulio iii. pont. max. quarum tranſumptũ extat apud nos. 3. i.

Gulielmus Sirletus card. in epiſtolis ſcriptis cardinali Ceruino leg. ſub Paulo iii. & card. Seripando leg. ſub Pio iv. pont. max. quæ ſeruantur in biblioth. Vaticana, & Barberina.

Mutius Calinius, brixien. ar. iadren. in epiſt. italicè ſcriptis ſub Pio iv. card. Aloyſio Cornelio, quarum tranſumptum ſeruatur Romæ apud Franc. Mariam Phebæum vrbcuetan arch. tarſenſem, præceptorem archihoſpital s. Spiritus in Saxia, can. baſilicæ Vatic. conſult. s. officij, & pontif. ceremoniarum magiſtrũ, amicum noſtrum. 4. i.

Petrus Conſaluus de Mendoza, hiſp. ep. ſalmanticen. in relat. conc. trid. ſub Pio iv. teſte Pallau. & Nicolao Ant. 4. i.

Bernardus Otthobonus, venet. orator. reip. ven. à ſecretis, eiuſdem poſtea ſummus cancellar. omnes concilij actiones, teſte Iacobo Philippo Tomaſino in elog. varias patrum controuerſias, doctorumque quæſtiones ſua manu in diarium redegit.

Antonius Melidonius, à ſecretis orator. venetor. in hiſt. conc. italicè ſcripta ſub Pio iv. quæ m. s. apud nos extat.

Bernardinus Maffeus card. in epiſt. italicè ſcript. card. Ceruino, quæ ſeruantur in bibl. Vatic.

Io. Antonius Delphinus, à caſale maiore, min. cõuent. in agendis in concilio tridentino ſub Pio iv. in tract. de cælibatu, & matrimonio. 3. i.

Agatius Summa, cathacen. in compen. hiſt. conc. trid teſte Leone Allatio in Apibus Vrban.

Bartholomæus de Martyribus, hiſp. ep. braccaren. in relatione geſtorum in conc. ſub Pio iv. teſte Nicolao Ant. 4. i.

Gabriel Paleottus, bonon ar. bonon. & card. in act. conc. ſub Pio iv. cuius m. s. tranſumptum extat apud nos.

Torellus Phola de puppio, can. feſulanus, famil. card. Paſquæ in diario actorum concil. ſub Pio iv. quod authographum ſeruatur Romæ apud Michaelem Angelum Riccium ſecret. s. congr. indulgentiar. & conſult. s. officij, amicum noſtrum.

Gaſpar Viuianus, vrbinas, ep. anagninus in concordantijs, poſtillis, & citationibus m.s. in concilio trid. græcè editis, quæ extant Romæ in biblioth. Vallicellana lit. B. n. 106.

Io. Paulus Marincola, ep. thean. in lucubration. in s. conc. trid. decreta, quæ m.s. apud nos extant.

Nicolaus de Ponte, venet. orator reipub. deinde eiuſdem dux, in relat. copioſ. concil. trident. m. s. teſte Pallau.

Aſtolphus Seruantius, ſanſeuerinas, cuius virtutem, & diligentiam laudat Pallau. deinde prouincialis min obſeru. marchiæ ſub Valentini nomine, tunc iuuenis ſecretarij conc. ſub Pio. iv. in exquiſito diario italicè, quod ſeruatur in bibl. Barberina, & apud Fuluium Seruantium pontif. ceremoniar. magiſt. amicum noſtrum.

Ægidius Foſcararius, bonon. epiſc. mutinen. in epiſt. ſcript. cardinali Morono nondum legato ſub Pio iv.

Carolus Vicecomes, mediolanen. ep. vintimilien. deinde card. in epiſt. italicè ſcriptis s. Carolo card. Borromæo ſub Pio iv. quæ ſeruantur in bibliothec. Spada, & Pia.

Sebaſtianus Gualterius, vrbeuetan. ep. viterbien. in epiſt. italicè ſcript. quæ extant apud Gualterios eius conſanguineos, vt mihi teſtatus eſt Carolus card. Gualterius eius pronepos.

Franciſcus Burſattus celebris iuriſconſultus, & ſcriptor, Aud. card. Mantuani leg. in conſilijs conſ.... laudatus a Pallau.

Nicolaus Riccardus, genuen. s. Palatii magiſt. Vrbanique viii. pont. max. eccleſiaſtes, monſtrum, ob virtutum excellentiam, communiter nuncupatus, defunctuſq. 1639. 30. maij in hiſtoria conc. trid. quæ m.s. poſt eius obitum peruenit ad manus card. Ant. Barberini ſui ord. præd. protectoris teſte Io. Beſaida, vercellen. can. s. Celſi vrbis, & cuſtode archiuij pont. olim eius familiare. Extat tamen edita ſynopſis conc. ab ipſo conſcripta; de quo fusè tractant Paulus Aringhus presb. orat. s. Philippi, in tract. Mortes peccatorum peſſimæ, Melchior Encofert. in oratione funer & Fontana in Magiſtr. s. palat.]

Cæſar Sperellus prior eccl. cath. aſſiſ. ac vic. Vrbani

Vigerii

Vigerii ep.ſenogallien.celeberrimi Alexan.Sperelli ep. eugub. patruus magnus, ſcripſit ad eundem Vigerium in concilio degentem tract. de reſidentia epiſc. qui m.s.ſeruatur apud ſuos.

Terentius Alciani, mediolanen. ſoc. Ieſu theol. in hiſt. m. s. conc. teſte Allegambe in ſcript. ſoc. qui eum impensè laudat, prout proſequitur Pallau.

Didacus Couaruuias, hiſpan. in notis m. s. in conc. trid. teſte Nic. Antonio.

Hieronymus Aleander, card. in quatuor libris de conc. habendo, teſte And. Victorello.

Balthaſsar Andreas, hiſpan. Aragonius v.i.d. & can. cæſaraguſtan. ad decretum conc. tride. de immacul. concept. addition. teſte. eod.

Didacus de Leon hiſp ord. carm. ep. columbricen. in diſput. in conc. teſte Nic. Ant. 4. i.

Hieronymus Seripandus, neapol. general. Erem. s. Aug. deinde card. In Faragin conc. trid. & bonon. m. s. in bibl. Barber. & neap. in bib. s. Io. ad Carbon.

Mauritius Roganus, Caetanus, poſtea ep. fundan. in compedio decretor. aliquot conc. triden. & ap. Angelum Roganum v.i.d. eius nepotem.

Iulius Morus in compend. ſanctionum conc. Ibidem.

Io. Strozius floren. orat. ducis hetruriæ in epiſt. ital. ibidem.

Carolus Borromæus, card. in epiſtolis m. s. ad legatos, & alios ſcriptis. ibidem & in bibl. colleg. Rom.

Io. Antonius Facchinettus, bonon. ep. neocaſtren. deinde Innocentius ix. pont. m. in lucubration. in conc. quæ m. s. ſeruantur Romæ in bib. s. Iſidori min. obſ. & in memorijs ſuper rebus geſtis in conc. quæ extant apud. Card. Cæſarem Facchinettum pronepotem, teſte Pall.

Io. Gizzarellus, de conc. trident. & in quibus non fuerit receptum, & exequutum in regno in m. s. monumentis de Iuriſdict. regia tractantibus., apud diuerſos in ciuit. neapol. tom. 17. teſte Ioſepho Romano aduoc. neapol. & fabricæ s. Petri, in Cæſare vindicato.

Io. de Bobadilla, hiſpan. ord. min. in expoſitione trid. conc. quæ ſeruatur m. s. in cœnobio Salicetano, teſte Nic. Ant.

Syluius Antonianus, cardinalis in notis marginalibus m. s. conc. trident. in folio exiſten. romæ in bibl. Vallicellana.

Franciſcus Sarmentus, hiſpan. aſtoricen. ep. olim Aud. rotæ de conſuetud. immemor. circa cōc. trid. qui tractat. m. s. ſeruatur neap. in bibl. presbyter. cong. oratorii s. Philip. Nerij.

Hiſtorici.

Henricus Spondonus gal. ep. in auctario chronologico ad Annales card. Baron. & in continuat. eiuſdem Annal. tom. 2.

Petrus Iuſtinianus, venetus in hiſt. venet.

Andreas Maurocenus, venet. in hiſt. ven.

Iacobus Gualterius, gal. in tabulis chronographicis.

Onuphrius Panuinius veron. in vitis ſumm. pont. & s. r. e. card.

Alphonſus Ciacconus, hiſp. eod. tract.

Andreas Victorellius, in addit. eiuſd.

Ferdinandus Vghellus, in addit. præd.

Io. Gruſſanus, in vita Philippi Archinti.

Prudentius Sandoual, hiſp. ep. pampilonen. à Pall. non probatus, in vita Caroli v. imp.

Gonzales de Illeſcas, hiſpan. in hiſt. Pontifical. de rebus geſtis in conc. ſub Paulo iii. Iulio iii. & Pio iv. teſte Pall.

Paulus Iouius, nouocomen. ep. nucerinus in hiſt. lib. 32.

Antonius Franciſcus Cirnus, corſus, in commentar. italicè de continuat conc. ſub Pio iv p. m.

Iacobus Sadoletus, card. in epiſt. ſub Paulo iii. pont. max.

Antonius Sebaſtianus Minuturnus ep. vxentin. in narrat. rer. quæ per decem ferè menſes ſub Pio iv. pont. max. in ſynodo trid. diſceptata ſunt, & continentur in orationibus habitis trident.

Carolus Sigonius Mutinen. in ep. bonon.

Dominicus Soto Segobien ord. præd. in tract. pro iuſtificatione conc. trid.

Iodocus Raueſter flander in defenſionibus decre-

tor.

tor.conc.triden. aduerſus cenſuram Martini Kemniſij.

Petrus Fontidonius, hiſpan.in orat. habita pro conc.trid.aduerſus Io.Fabricium.Montanum.

Didacus de Payeca de Andrada conimbricen. in defenſione trid.conc.aduerſus hæreticor.calumnias & præſertim Martini kemniſij.

Bartholomæus Mareſcottus,in orat de vtilitate Concilii tridentini. teſte Georgio Draudio in bibl.cæſica.

Mutius Iuſtinopolitanus in ſuis epiſtolis aduerſus Vergerium.

Ludouicus Maioranus, Grauinen. can.reg. lateran. in Clypeo Militantis eccleſiæ, ſeu de vero Dei cultu, & opt.reip. ſtatu ad Patres conc. trid.

Ludouicus Centoflorenus picenus, in Clypeo conc.trid.contra hæreticorum ſagittas.

Iatheſius Minorita, in libris contra Illyricum pro concilio trid. teſte Vuadd.

Philippus Quorlius, s. theolog. & leg. doctor. in hiſt. confutationis hiſt.Petri Suauis ex auctoriſmet aſsertionibus.

Scipio Henricus meſſanen.theol.in cenſura theologica,& hiſtorica aduerſus Petri Suaue Polani de concilio tridentino Pſeuedo hiſtoriam.

Sfortia Pallauicinus, romanus ſociet.Ieſu,theol. deinde card. in hiſt.conc. tridentini. Italicè aduerſus falſam hiſtoriam vulgatam ſub nomine Petri Suauis Polani.

Io. Baptiſta Rinalduccius piſauren. ſecretarius Principis Iuſtiniani in hiſtoria conc.trident.aduerſus dictam Polani, quæ m. s. extat apud cardin. Cæſarem Raſponum, prout ipſemet mihi teſtatus eſt.

Ignatius Bompianus, ſoc. Ieſu theol. amicus noſter in compendio.m. s.hiſt.conc.trid.

Cæſar Spada, lucen.presbyter congreg. s.Philippi Nerij amicus noſter,molitur hiſt. conc. trid. inſerenda in vltimo tom. Annal. eccleſ. Baronij non abſoluto à Raynaldo.

Theologi, & Iureconſulti.

Auguſtinus Barboſa; luſitanus,ep.vgentin.in collectan. doctor in conc.

Adreas Vega, ſegobien. or. min. in cõmentariis in aliquot conc. trid. decreta. teſte Nic. Ant.

Bartholomæus Carranza, de miranda arch. toletan. in ſumma concilior.

Petrus Crabe in conc.

Nicolaus Pſalme, Gallus, epiſc. verdun. canones, & decreta concil. triden. reuocata in artem, ordinem, atque rubricas, certaque capita conueniẽti methodo digeſſit, ediditque.

Reginaldus Polus, card. de concilio, card. Io. Morono leg. conc. dicat.

Gregorius de Riues, capuccinus in epit. omn. concilior.

Io. Cabaſutius Gallus, presbyter congr. orat. Dom. Ieſu, in notitia concilior.

Sebaſtianus Medices, florent. in relationib. decretor. & canon. ſacr. conc. trid.

Nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates Cardinalium S. Cong. Concilij Tridentini Executorum, ſiue Interpretum.

INDEX XXXV.

PIus iv. pont. max. poſt editam bullam confirmationis conc. de qua ſupra pag. 283. congregationem executorum eiuſdem concilij erexit 1564. die 4. non. auguſti, conſt. 81. quam poſtea Sixtus v. pont. max. renouauit, congregationem interpretũ præd. conc. conſtituens. 1587. xi. Kal. feb. conſt. 74.

Io. Moronus, mediolanen. ep. oſtien. & s. collegii decanus 4. i.

Otho Truchſes, germanus ep. auguſtan. 4. i.

Fuluius Corneus, peruſin. nepos, ex ſorore Iulij iii. pont. max. ep. peruſin. ac ſpoletin. leg. piceni, ac hetruriæ plur. ciuit. ſtat. eccleſ. vic. in ſpirit. & temporal. ep. portuen. obiit romæ 2. martii 1583. ſepultus in eccleſ. s. Petri ad Vincula. eius nobilis familia extinguitur in perſona Ioſephi ep. vrbeuet.

Io.

Io. Michael Saracinus, neapolit.ep.ſabin.2.i.
Io. Baptiſta Cicada genuen.2.i.

Michael Ghislerius Alexandrinus, natus in oppido boſchenſi, dominicanus, gen. Inquiſ. commiſ. ep. nepeſ. & ſutrin. deinde montisregalis, ac pon. max. Pius v. nuncupatus, nuper à ss. d.n d.Clemēte x. inter beatorum numerum relatus die prima maii 1672. omnibus ferè principibus petentibus, poſt annum centeſimum ab eius felici tranſitu.

Clemens Dolera, ligur ex oppido Moniliæ 2. i.

Vitelloccius Vitellius, tiphernas cam. cler. epiſc. tiphernas, & adminiſtr. Imolen. s.r.e. camerar. ſig. grat. præf. galliæ protector, campaniæ leg. obiit romæ 1568. 13. kal. dec. ſepultus apud s. M. in Vialata.

Corolus Borromæus, mediolanen. *Pij* iv. ex ſorore nepos, arch. patriæ, maior pœnitentiar. & Baſ. s. M. Maior archipresb. leg. bonon. & Romandiol. ac totius italiæ, & diuerſar. religion. & congregation. defenſor, flandriæ, luſitaniæ, heluetiorum, & german. protector. ad cœlū euolauit ann. 1584. pridie nonas nou. mediolani, & anno 1609. inter ſanctos à Paulo v. relatus.

Ludouicus Simonetta, mediolanen.4.i.

Alphonſus Geſualdus, neapolitanus, ar. compſanus, deinde ep. oſtien. & s. collegii decanus reg. ſiciliæ, luſitaniæque protector, rituum præf. & arc. patriæ vbi 14. febr. 1603. mortalitatem expleuit: tumulatus in eccleſ. metropol. abſq; vllo epitaphio.

Marcus Ant. Columna rom. 4.i.

Ptolomæus Gallius, Nouocomenſis 31.i.

*P*roſper Sanctacrucius, romanus 31.i.

Alexander Sfortia romanus. 4.i.

Flauius Vrſinus, romanus v. s. ref. cam. ap. aud. archiepiſc. coſentin. deinde epiſc. muran. ac demum ſpoletin. leg. apoſt. ad Car. ix. reg. galliæ, belgar. protector, & ſign. breu. præf. presbyter car. ss. P. & Paul. obiit neap. 1581. 15. kalend. aug. ſepultus apud dominicanos teſte Vghello.

Carolus Vicecomes, mediolanen.4.i.

Benedictus Lomellinus, genuen. cam. apoſtol. cler. & commiſſ. general. ep. ventimil. Lunen. Sarzanen.

zanen. ac dein. Anagninus, ac ep. Sabinus, moritur romæ vii. kal. aug. 1579. tumulatus apud s. Sabinam, de quo in ſcript. noſtris liguribꝰ.

Franciſcus Alciatus, mediolanen. v. s. ref. internuncius ad boemiæ reg. ep. clar. arien. & ciuitaten. in hiſpan. datarius cartuſianor. & min. protector, ac reſtitutor collegii capranicen. & nardini romæ, vbi obiit 1580. 13. Kalend. maii, ſepultus in eccl. s. Mariæ Ang. presbyter s. Luciæ in ſeptiſolio, congreg. præf.

Michael Bonellus, Alexandrinus dictus, ex oppido Boſchenſi, pronepos ex ſorore B. Pii V. ord. præd. eiuſque protector, & ſabaud. s. r. e. Camerarius leg. galliæ, hiſp. & luſitan. Prior s. Io. Hiereſolim. vrbis, var. congreg. præf. obiit romæ 4. kal. apr. 1598. quem morientem Clemens viii. vidit, & benedictione cumulauit, ſepelitur in eccleſ. s. M. ad Mineruam.

Antonius Carafa, neapolitanus, bibliothecarius apoſt. congreg. sacr. biblior. concilij, & regularium præfectus, collegior. græcor. & maronitar. patronus, ac iſtorum benefactor. ſcripſit notas apologeticas ad vitam Pauli iv. & acta conſiſtorialia notabiliora, quæ extant romæ m. s. ap. card. Carol. Piũ, vbi obiit 1591. prid. idus ian. presbyter ss. Petri, & Pauli. ſepultus in eccl. s. Silueſtri ad montem Quirinalem.

Nicolaus de Pelleue, gallus, archiep. ſenon. 4. i.

Iulius Ant. Sanctorius, caſertanus cubicular. B. Pij v. arch. s Seuerinæ, maior s. r. e. pœniten. collegii Græcor. & ſodalitatis s. Hieron. charitatis patronus, collegit acta ſanctor. cãpaniæ, & vicinar. region. ſcripſitq; de græcor. ritib. & acta conſiſtoralia, & multa alia. obiit romæ ep. præneſt. 1602. 7. iunii apoplexia correptus, ſepult. in eccl. lateranen in ſuo ſacello, de cuius laudibus, & muneribus præter alios Vghellus fusè ſcribit in archiep. s. Seuerinæ.

Carolus de Graſſis, bononien. 4. i.

Felix Perectus de Monte Alto ord. min. conu. deinde Sixtus v. glorioſus Pontifex max. obiit romæ 1590. 9. aug. cuius cadauer conditum in Vaticano 1591. 4. non. ſept. ad liberianam baſilicam relatum in

in ſacello præſepis, quod ſplendidè edificauerat, ſepelitur.

Hieronymus Ruſticucius, fanenſis, ſecr card. Alexandrini, deinde Pij v pont. max. ep. ſenogallien. ac rer. vniuerſ. eccl. abſente card. Bonelli nepote, adminiſtrator, vicar. vrbis, vbi ep. albanus. ſed tit. s. Suſannæ, eiuſque benefactor die 14. iun. 1603. obiit, & ſepultus in ead. eccl. s. Suſan.

Io. Hieronymus Albanus, bergomenſis proth. ap. piceni gubernator, presbyter s. Ioannis ante portam latin. plur. libror. auctor; romæ obiit 7. kal. mai. 1591. ætat. 87. tumulatus in eccl. s. M. de populo.

Philippus Boncompagnus, bononien. nepos Gregor. xiii. pont. max. presbyter s. Sixti nuncup. leg. ad Hen. iii reg. galliæ, maior pœniten. ac s. M. Maior. archipresb. præmoſtraten. carthuſianor. carmelitar. & collegii Anglicani protector. romæ obiit 7. idus iun. 1586. habuit ſepulturam in d. eccleſ. s. Mariæ Maior.

Philippus Guaſtauillanus, bononien. nepos Gregor. xiii. ex ſorore, diac. card. s. M. in Coſmedin. s. r. e. camerarius, lauretan. domus, minor. conu. ord. Hieroſolym. & ancon. ciuit. protector, romæ obiit 16. kal. ſept. 1587. cuius oſſa bononiam translata, in monaſt. s. Franc. condita ſunt.

Alexander Riarius, bonon. origine ſauonen. patriarcha Alexandrin. cam. ap. auditor, ſign. iuſtitiæ præf. leg. hiſpan. luſitan & galliæ, ac peruſiæ, vmbriæque. inſtaurator eccleſ. s. M. Conſolationis, preſbyter s. M. Aracæli. obiit romæ 1585. 15. Kalen. aug. tumulatus in baſil. ss. 12. Apoſtolor. & dein. bononiam translatus, in templo s. Iac. ord. Aug. poſitus.

Petrus Deza, hiſp. primariorum munerum in hiſpania celebris præſes, ep. albanus, collegij s. Clem. hiſpanor. bononiæ, ac hiſp. protector: vnus ex cong. inquiſit. & concilii. obiit Romæ 1600. die 27. augusti ætatis 80. cuius cineres in eccleſia s. Laurentii in Lucina depoſiti, deinde in hiſpaniam delati ſunt.

Antonius Maria Saluiatus, romanus origine florentinus. 4. i.

Augu-

Auguſtinus Valerius, venetus, ep.veronen. presb. s.Marci, & ep.præneſtinus : obiit Romæ 1606.menſe maii, cuius cadauer in D.Marci temporario tumulo poſitum, mox veronam translatum, in primario templo ſepultum eſt. Charus s. Carolo Borromæo, diuerſorumque operum celebris auctor.

Vincentius Laureus, tropienſis, ep.montisregalis, nunc.ap.Sabaudiæ, Poloniæ, Scotiæ protector, vnus ex congr.rituum regular.& conc. trid. obiit Romæ 1592 17. kal. ian. presb. s. Mariæ in Via, ſepultus in eccleſia s.Clementis.

Philippus Spinula gen. ep. Nolanus, Peruſiæ, & Vmbriæ, ac ducatus Spoleti leg. comprotector s.r. Imperii, congregat. regul. vnghariæ, & germaniæ præfectus. obiit Romæ præsbyter s. Sabinæ 1593.die 13.kal.ſept.in cuius eccl. fuit ſepultus.

Scipio Lancellottus Roman.4.i.

Simon Taliauia, de Aragonia, panorm. filius ducis Terræ nouæ, congr. epiſc. & regul. indicis, & concilij, ac ep.ſabinus, Romæ extremum clauſit diem 20.maii 1607. ſepultus in eccleſia nom. Ieſu, relictis duabus capellaniis in eccleſia s. Mariæ de Conſtantinop.nationis ſiculæ, quas hodie obtinent abbas Matthæus Caluarius meſſanen.canon.s.Celſi, & Saluator Oddus cephaluden. v.i.d.

Andreas Batthorius, tranſiluanus, nepos Stephani poloniæ regis, eiuſdemque apud Gregor.xiii.orator, prot.ap. ep.vuarmien.obiit in exercitu cæſus 1599. 20.auguſti à patriæ rebellibus.

Henricus Caetanus, rom.patriarcha alexand.boemiæ leg. s.r.e. camerarius, leg. galliæ, & poloniæ, presb.tit s.Pudentianæ, vbi moriens 1599.idib.dec. ſepelitur.

Dominicus Pinellus, gen. ar. firmanus, cam. cler. leg. flaminiæ s. Mariæ Maior archipresbyter leg. claſſis pontificiæ contra turchas, heluetiæ protector, leg. peruſiæ, vmbriæque, ep.oſtien. & s. collegii decanus. obiit Romæ 1611. die 4.aug.vnus ex cong.s.officii,concil.rituum, & aliis.

Hippolytus Aldobrandinus, florentinus, fani natus, deinde Clemens viii. pont. max. electus 1592. 3.kal.feb.deceſſit 1605.3. martii, ſepultus in vatican.celeberrimæ prudentiæ, & doctrinæ.

Hiero-

Hieronymus Matthæius rom.proth.ap. refer. v.s. cam.ap.cler.& gen.auditor, nonantulanus abb. ord. s.Franc.de obſeru. protector,s.cong.concil. præfect. hiberniæ protector, collegii Matthæi fundator, presb.s.*P*ancratii, Romæ obiit 8.decemb.1603. ſepultus in eccl.Aracælitana.

Benedictus Iuſtinianus, gen.ex Chii dynaſtis theſaur.cam.ap.a prima erectione, piceni, ac bononiæ leg.congreg.ep. & regul.concilii, & ſac. conſultæ, s.*P*riſcæ reſtaurator, ſodalitatis ss. Annunciatæ benefactor, ac aliorum locorum pior.Romæ ep. portuen.obiit 27.mart. 1621. protector vallisumbroſæ, & ſcolar.piar. ac benefactor, ſepultus in eccleſia s.Mariæ ad Mineruam, edidit conſtitut.ciuil. Iuſtinian.pro regim.bononiæ.

Antonius Saulius,gen.refer.v.s.nunc.neap.& luſitaniæ, leg.claſſis pontificiæ contra turchas, arch. genuen.omnium ferè congregationum, eremitarum s.Aug.protector, ep.oſtien. & sac. collegii decanus. obiit Romæ 26.auguſti 1623. eius cadauer ad s.Mariam de *P*opulo depoſitum, inde in patriam delatū, in eccleſia gentis Sauliæ terræ mandatum eſt.

Federicus Borromæus, mediolanen. ar. patriæ, multorum ſynodor. & librorum variorum auctor. obiit mediolani 1631 23.ſept.in metropolit.eccleſ. tumulatus; vitæ integritate, ac libror.editor.quantitate, & qualitate celebris, & dignus s.Caroli Borromæi conſobrinus, tit.s.Mariæ Angelorum vſque ad mortem retinuit.

Franc.M.a Monte ex mōtis s.Mariæ marchionib. regio Borbonio ſanguine oriundus, v.s.refer. præfectus congreg.rituum concil.ſignaturæ gratiæ, fabricæ s.*P*etri, & aliorum, & protector diuerſ. ordin. ep.oſtienſis,ſacrique collegii decanus. obiit Romæ 1626.27.aug.ſepultus in eccl.s.Vrbani.

Marianus *P*erbenedictus, camerinen. ep.martoranus, guber. vrbis, pacator ditionis eccleſiaſt. magnus Greg.xiv.eleemoſinarius, & diuerſar. congregationum præfectus ep.Aſculanus, moritur Romæ 30.ian.1611. tumulatus in baſilica Liberiana.

*P*aulus Æmilius Sfondratus, mediolanen. presb. s.Cæciliæ nuncupatus Gregor.xiv. ex fratre nepos, bononiæ leg.ſignat.gratiæ præf. monachor. montis oliue-

olineti protector; cremonen.ep. ſodalitatis ss. Ambroſii, & Caroli protector, ep.albanen.tibure 1618. 24.feb.obiit, cuius corpus Romam translatum, in eccl.s.Cæciliæ a ſe exornata tumulatur.

Octauius Parauicinus, romanus, origine nouocomenſis, ep.Alexandrinus, nuncius apud heluetios, presb.s.Priſcæ, congreg.concilii trid.epiſc.& regul. examinis ep.& camaldulen.ord.& germ.nation.protector; Romæ obiit 1611.non.feb. ſepultus in eccl. s. Alexii ſui tituli.

Octauius Aquauiua Aragonius,neapolit.v.s.refer. patrimonii proleg.campaniæque, & auenionis leg. ar.neapolitan.diuerſ.congreg.neap. montis pietatis benefactor, presb. s.Praxedis; Neap. deceſſit 1612. 15.dec.ſepultus in eccleſia metropol.

Flaminius Platus, mediolanen.aduoc.conſiſtorialis, rotæ auditor, s. conſultæ negotiis, ac concilii, ep.& regul.congreg.aſcitus, lateranen. can.reg.moderator, presb. s. Mariæ de Pace; obiit Romæ 1613 kal.dec.ſepultus in eccl. Nominis Ieſu.

Antonius Facchenettus,bononien. v. s.ref. card. ss Quatuor Coronatorum nuncupatus, Innocentii ix.ex fratre pronepos diac.obiit Romæ 15. kal.iun. 1606. ſepultus eſt in eccleſia s. Mariæ de Scala ad Carmelitas.

Camillus Burgheſius, romanus, origine ſenenſis, deinde Paulus v.pont. max. qui anno 1621. die 28. ian.piè deceſſit, cuius corpus humatum in baſilica vaticana, anno deinde 1622.die 30.ian. translatum ad baſilicam s. Mariæ Maioris, in ſacello (eidem Virgini dicato, & exornato ab ipſo *Paulo*) conditum fuit 1631.

Laurentius Blanchettus, bononien. prælatus conſultæ, rotæ aud, congreg. concilii, & ſanctiſs. inquiſit.aſcitus,Lauretanæ in vrbe eccl.primus protector, & tandem Romæ presb.s.Laurentii in pane, & perna defunctus eſt, ſepultus in eccl. nom. Ieſu anno 1612.die 12. martii.

Franciſcus Dauila, hiſpanus, archid. toletanus, eiuſdemque ciuitatis ap. inquiſitor, ac vniuerſalis in hiſp.inquiſition. conſultor, presb. s. Crucis in Hieruſalem, congreg.conc. s.inquiſition. aliiſque adnumeratus, hiſp protector; Romæ moritur die

20.ia-

20.ianuarii 1608.cuius corpus deinde translatum in hiſp.in ſepulchro maior.conditum eſt.

Franciſcus Mantica,vtinen.rotæ auditor, celebris iuriſconſultus, congreg. conc. & conſiſtorial. obiit Romæ 1614.18.ian. presb. s.Mariæ de populo, in cuius eccleſia corpus ipſius ſepelitur.

Pompeius Arigonius, roman. origine mediolanen.aduocat. conſiſt.auditor rotæ, præfectus congr. general. inquiſition.ep. & regul. ac conc. prodatar. protector minor.de obſeru.& canon.regul. s.Saluatoris, beneuentan.ar.obiit Neap.diac.card. s.Balbinæ 4.april.1616. cuius corpus beneuentum relatum in eccleſia metropolitana iacet.

Bonifacius Beuilaqua ferrarien. v.s.refer.camerini gubernator, conſtantinopolit. patriarcha s. conſultæ præfectus, perusiæ, & vmbriæ leg.aſcitus congreg.ep.& regular,boni regiminis, conc. ep. tuſculanus; Romæ obiit 1627 6.aprilis, eius cadauer in eccleſia s.Andreæ de Valle ſepelitur; eius pronepos Aloyſius Beuilaqua extat, auditor rotæ, & vrbis gubernator.

Alphonſus Vicecomes,mediolanen.ref.v.ſignaturæ, luſitaniæ collector,& viceleg.honore decoratus, auditor.cam. locumtenens, nunc. ad Rodulphum imperat.ep.ceruiæ, nunc. in hiſp. gubernator ciuitatis leoninæ, & conclauis,præſes romandiolæ,nun. ad Tranſiluanos, & Dacicum principem, & ad Margaritam reginam hiſpaniæ per italiam tranſeuntem, card.factus, ep.ſpoletanus,congreg. boni regiminis, epiſc.& regul.exam.ep.conc.propagan.fidei,annonæ fabricæ s.Petri, & aliarum, protector min. conu. & bonorum patrimonialium imper. leg. marchiæ anconitanæ, maceratæ diem extremum obiit 13. Kal. octob.1608.& ad ſedem lauretanam translatus, tumulatus eſt.

Arnaldus Doſſatus, gallus procurator regius in vrbe ep.redouen.& baioricen.congreg. concilii indic.lib.prohib. aliarũq;auctor diſſertiſs. epiſt. &c. obijt romæ presbyter s. Euſebii idib. martii 1604. ſepultus in eccl. s.Ludouici.

Paulus Æmilius Zacchias, ex nobilib.de vectiano ligur. cubic. Clem. viii.pont. max. ſignandis gratiæ cauſis aud. cam. apoſt. commiſſarius prot.

apoſt.

apoſt. nunc. extraordinarius ad regem hiſp. epiſc. montisfaliſci, & diuerſarum congregationum, romæ moritur 1605. die 31. maii, ſepultus in s. Marcelli æde ſui tituli.

Bonuiſus Bonuiſius, lucenſis v.s.ref. cam. apoſt. cler. patrimonij prolegatus, exercitus pōt. in pannō. quæſtor arch. baren. variar. congreg. presb. ss. Viti, & Modeſti, obiit barii anno 1603. Kal. ſept. ſepultus in metropolitan. extant eius nepos, & pronepos Hieron. & Franc. ille card. & epiſc. lucen. iſte ar. & nunc. ap. extraordinarius ad reg. poloniæ.

Seraphinus Oliuarius, Razalius, lugdunenſis, rotæ aud. cuius extant editæ doctiſſimæ deciſiones, presb. s. Saluatoris, varias congreg. habuit: romæ tandem obiit 9. martij 1609. conditus in monte pincio, in ædib. ss. Trinit.

Antonius Zapata, hiſpanus, archiep. burgen. protector hiſpan. & prorex neapolis, ac ſcriptor eccleſiaſt. presb. s. Balbinę, matritenſis, filius comitis de baraxas, olim caſtellæ ſenatus præſidens, epiſcop. gallitanus, & pampilonen. inquiſitor. conc. præſes, deceſſit 1635. 23. apr. ætat. ſuæ 84. teſte Nic. Ant. in bib. hiſpan.

Philippus Spinellus, neap. presbyter s. Barth. in Inſula, arch. coloſſen. cam. apoſt. cler. & nunc. ad Rodulphum imp. proleg. ferrariæ, ep. policaſtren. card. presb. s. Barth. & ep. auerſan. & neapol. ex hac luce ſublatus die 25. maii 1616. in eccl. concept. ſoc. Ieſu conditus eſt.

Carolus de Comitibus, rom. ep. anconit. auenion. proleg. presb. s. Laur. in Lucina, in cuius eccl. 1615. 3. non. decemb. defunctus ſepulturam habuit. Eius nobiliſſ. familia viget, præſertim card. Nic. de Comitibus ep. anconitanus, olim guber. vrbis.

Io. Delphinus, Venetus, ep. vicentin. presbyter s. Matthæi in Merulana, olim orator ad reg. pol. hiſpan. & galliæ, ad Cæſarem, deinde diui Marci procurator, mortalitati ereptus 1622. 15. nou. venetijs ſepultus ap. s. Michaelem de Murano.

Hieronymus Pamphilius, roman. aud. rotæ decanus, ac pœnitentiariæ regens, presbyter s. Blaſij de Anulo vic. vrbis, ac patruus Innocentii x. pont. max. obiit Romæ, ſepultus in eccl. Vallicellana.

Caro-

Carolus Pius, de Sabaudia, ferrarien. ep. oſtien. & s. Collegii decan. diuer. congreg. præſertim concilij, obiit Romæ 1641. 1. iul. ſepultus in eccl. nominis Ieſu, cuius laudes recenſentur ab Vgheſſo, Oldoino, & Libanoro in ferraria aurea.

Io. Garzias Millinus, rom. adu. conſiſt. & rotæ aud. ep. imolen. arch. colloſſen. nunc. apoſt. in hiſpan. card. leg. ad Rodulphum imp. & Matthiam reg. pānon. ep. tuſculan. Papæ vic. baſ. s. M. Maior. archipresb. ac ſupremus inquiſitor; Romæ deceſſit 1629. 1. octob. tumulatus in eccleſ. s. Mariæ de Populo, de quo fusè loquitur Vghel. & Memolus in ſua vita extat eius nobilis familia, præſertim N. v. s. ref. can. baſ. lateran. amicus noſter.

Decius Carafa, neapol. v. s. ref. nunc. apoſt. in luſitan. arch. damaſcen. nunc. ap. in Belgium, mox in hiſpan. deinde card. presbyter ss. Io. & Pauli arch. neapol. vbi 1616. 14. ian. mortalitatem expleuit, ſepultus in eccleſ. metropol. choro, cuius laudes fusè Chiocharellus, & Vghell. in arch. neapol. narrant.

Metellus Bichius, ſenen. epiſc. ſuanen. s. cōſultæ præſul, & canon. s. Petri, vulgò card. ſuanæ appellatus factus archiepiſc. patriæ, fato functus eſt Romæ 1619. Kal. iul. ſepultuſque apud s. Alexium ſui tituli.

Iacobus Serra, genuen. cam. apoſt. theſaur. gen. diac. card. s. Georgij ad velum aureum, leg. ferrariæ, obiit Romæ 29 aug. 1623. iacet in s. Maria de Pace. Floret eius nobilis familia genuæ, & in regno neapol. Caſſani Marchio, de eo nos in eccleſ. ill. Liguriæ tractamus.

Horatius Lancellottus, romanus, rotæ aud. card. presbyter s. Saluatoris in Lauro. Moritur Romæ 9. decembris 1620. ſepultus in laterano apud maiores.

Robertus Vbaldinus, florentinus, epiſc. Politianus, apoſt. nunc. in gallia, præsbytèr s. Matthei in Merulana congreg. conc. præf. obiit Romæ 22. apr. 1635. ſepultus apud Mineruam. Extant in bibliot. Spada epiſtolæ m. s. ſuper variis negotiis à me lectæ, eius nuntiaturæ galliæ octo annor. elegantes, et ſingulari prudentia ſcriptæ ad card. Scipion. Burghes.

gheſ.nepotem Pauli v. pont. max.

Tiberius Mutus, roman. s. Petri can. epiſc. viterbien. card. s.Priſcæ, variar. congreg. vita functus eſt viterbij 1636.vbi in cathedr.tumulatus quieuit. de quo Vghell.& nos 4.i.

Gabriel Treſſius, paniaca hiſpan. presb. cardin. s. Pancratii, arch. ſalernitan.deinde epiſ. malacen. in hiſpan. ac ſupremi magiſtrat. præſes, obiit malacæ 12.feb. 1630.ibidem ſepultus, teſte Oldoino. Cuius obſequium erga B.V. fusè Hippolytus Marraccius in purp. Mariana teſtatur.

Alexander Vrſinus, romanus, diac. s. Mariæ in Coſmedin 22. ſuæ ætatis anno creatus cardin. Æmiliæ leg. deuotiſſimè Bracciani obiit 22. aug. 1626. ibique ſepultus apud maiores eiuſdem oppidi nobiliſſimos Duces; cor vero ſuum Romam delatum ex eius voluntate in card.ſepulcro tumulatum eſt, teſte Allegambe in bibl.ſcript. ſocietatis Ieſu, de quo multa, prout etiam Marracc. cui quoque Iulius Roſpiglioſus, deinde Clemen.ix. philoſophicas concluſiones dedicauit.

Alexander Ludouiſius, bonon. aud. rotæ arc. patriæ nunc.ap. ad Ducem ſabaudiæ pro pace italiæ, presbyter card. s. Mariæ Tranſpontinæ, deinde Gregorius xv. pont. max 1621. obiit Romæ, poſt 28.menſes ſui Pontificatus, 8.iul.1623.ſepultuſque fuit apud s. Petrum, de quo multi, præcipuè verò Oldoinus fusè loquuntur. Viuunt Hpolyta Ludouiſia nepos, olim Principiſſa Aldobrandina, nunc Duciſſa Bracciani, & Io.Bapt. Ludouiſius pronepos princeps plumbini, & venuſiæ.

Ladislaus de Aquino neapolitan. epiſc. venafran. Peruſiæ gub. card. presbyter s. Mariæ ſupra Mineru.Romæ interiit 12.feb.1621 in comitiis, quibus Greg. xv. creatus eſt in cubiculo præf. ſacr. ap. corpus ad Mineruam funeratum, teſte Vghello. extat adhuc eius nobiliſs. familia neap.

Petrus Camporeus, mutinen. commendator s. Spiritus in Saxia presbyter card. epiſc. cremon. vbi nonagenario maior obiit, & ſepultus eſt in cathedrali, 1643. pridie non. febr. de quo fusè Vghellus.

Scipio Cobellutius, viterbien. proth.ap.breuium

Papæ

papæ Pauli v. ſecretarius, presbyter s. Suſannæ, in cuius eccleſia iacet defunctus 1627.29.iunii, de quo Oldoinus.

Franciſcus Cenninus de Salamandris, ſenenſis, auditor card. Scipionis Burgheſ. nepotis Pauli v. p. m. patriarcha hieroſolym. ep. amerin. & nuncius apoſt. apud regem hiſpan. deinde presbyter card. Ferrariæ leg. ep. fauentinus, congr. concilii præf. Romæ octuagenarius obiit, ſepultus in baſilica s. M. Maioris 1645.2.octob. de quo fusè Vgurgerius. Viget eius familia nobilis, præcipuè Dominicus ep. grauinen. inquiſitor neapolitan. amicus noſter.

Guido Bentiuolus, ferrarien. ar. rhodien. nunc. ap. ad regem gall. presbyter card. s. Ioannis ante portam latinam, celebris hiſtoricus, comprotector franc. de quo reliqua in Academicis Humoriſtis; deceſſit in vrbe 7. ſeptemb. 1644. corpus in quirinali apud s. Silueſtr. tumulatur; fusè de eo Libanor. & Oldoin.

Iulius Roma, mediolanen. adu. conſiſt. v. s. refer. peruſiæ, vmbriæque gub. presbyter card. s. Mariæ ſupra mineruam, ep. recanaten. deinde tiburtin. earumque eccleſiarum benefactor, ep. oſtien. & ſacri collegii decanus; obiit Romæ 16. ſept. 1652. ſepultus in eccleſia s. Caroli in via Curſus, de quo plura Cartharius, Oldoinus, & nos in ep. tiburtinis.

Antonius Caetanus, roman. ar. capuanus, nuncius ap. ad imp. & ad regem hiſpan. card. presb. s. Pudentianæ, doctrina, eruditione, & zelo celebris; Romæ obiit 17. martii 1624. ſepultus in ſuo titulo in ſacello eius familiæ, quæ adhuc nobiliſſima viget Romæ, & neap. præcipuè Franciſcus dux ſermonetæ, nuper gub. mediolani, & prorex ſiciliæ.

Coſmus Torres, romanus, ar. andrianopolit nunc. ap. apud poloniæ regem, quo petente card. presb. s. Pancratii creatus eſt, deinde ep. peruſinus, ac ar. montisregalis, Romæ moritur 1. maii 1642. iacet apud s. Pancratium.

Antonius Barberinus, florentin. capuccinus, & germanus frater Vrbani viii. pont. max. à quo factus presb. card. s. Onuphrii, ep. ſenogallien. varias hab. cong. eccleſiamque Capuccinorum à fundamentis erexit, congreg. de propaganda fide hæredem dixit; obiit maior pœnitent. & bibl. vatic. in vrbe 1646. 11. ſep-

11.ſeptembris, ſepultus apud ſuos Capuccinos:

Dionyſius Simon de Marcomont, gallus, aud. rotæ, ar. lugdunen. rege galliæ petente card. creatus, Romæ obiit 1626. 16, ſeptemb. iacetque in æde ss. Trinitatis in monte pincio; de quo Sammarthani in gall. chriſtian.

Berlingerius Gypſius, bonon. vrbini ducatus gub. iam ep. ariminen. vrbis viceſgerens, & cong. ep. & reg. ſecr. ac deinde gub. nunc. ap. apud venetos, ac pontif. dom. præf. card. s. Auguſt. præf. congr. immunit. & ſign. iuſtitiæ, obiit Romæ in ſumma ſenectute, doctrina, rerumque vſu memorabilis 1639. 8. id. apr. de quo fusè Vghell. & nos in nunc. venetis, cum à Berlingerio Gypſio eius nepote nuper ſenat. & oratore patriæ ad ſumm. pont. debitam informationem habuerimus.

Federicus Cornelius, ven. prior Cypri, ord. Hieroſolym. cler. cam. ap. ep. bergomen. card. presb ep. vicentin. patriarcha ven. ep. patauin. obiit Romę 5. iun. 1653. conditus in eccleſia s. Mariæ de Victoria in ſacello à ſe mirificè extructo; de quo Vghellus, & Oldoin. floret in patria eius nobiliſſima famil.

Iulius Sacchettus, florentin. ep. grauinen. nunc. ap. ad regem hiſpan. card. ep. fanen. ſignaturæ iuſtitiæ, deinde cong. conc. præf. ep. ſabin. deceſſit Romæ omnium mœrore 1663. 28. iun. ſepultus in eccesia s. Io. Florentinor. de quo Vghellus, & nos in nunc. apoſt. hiſpan. Extant duo nepotes, quorum vnus Vrbanus cler. cam. ap. alter marchionatus titulo exornatus.

Iacobus Caualerius, roman. datarius, & auditor rotæ, cuius extant deciſiones editæ laudatiſſimæ card. obiit tibure 28. ian. 1629. corpus Romam tranſlatum, conditum eſt in templo Aracælitano. Viuunt duo pronepotes, iuuenes ſingularis modeſtiæ, quorum alter ſ. Iacobus nuper eſt creatus clericus cameræ apoſtolicæ; de hac nobili proſapia, olim Vrſina, fusè locuti ſumus in guber. tiburis.

Lelius Biſcia, roman. adu. conſiſt. de quo Carthar. cler. cam. ap. card diuer. congreg. obiit Romæ 29. nouemb. 1638. conditus in eccleſia s. Franc. ad ripā; fuit protector colleg. græci de vrbe, vir eruditus, literatorumque amicus, præſertim Leonis Allatii eius familiaris.

Mar-

Martius Ginettus, veletrinus, r. v. s. ſecr. Conſultæ, Card. vrbis vic. ep. portuen. cong. epiſ & reg immunit. eccleſiæ, aliarumque congreg. præf. legatus in germ. & ferrariȩ; obiit ætatis 85. ann. Romæ 1. ian. 1671. ſepultus in eccleſia s. Andreæ de Valle; cuius tres nepotes, quorum vnus cler. cameræ apoſt. alter ref. v. ſign. & tertius marchio, copioſiſſima hæreditate, à patruo relicta prudenter fruuntur.

Fabritius Veroſpius, ref. v. ſign. rotæ auditor, nun. ap. bis in german. Peruſiæ gubernator, cardin. presb. s. Laurentij in pane, & perna, cong. s. officij, & præf. cong. concilii, incomparabili ingenuitate, & rerum vſu, ac eccleſiaſticæ dignitatis defenſione memorabilis; obijt Romæ 27. ian. 1639. ſepultus in eccleſia ſanctiſſimæ Trinitatis in mõte pincio apud maiores; de quo Oldoinus, & nos alibi Extant tres nepotes, quorum maior M. Antonius eſt orator ſuæ relig. s. Io. hieroſolym apud ſummum pontificem, amicus noſter.

Ægidius Albernotius, hiſpan. aud. granatenſis, & valliſoletanus, præſidens pampilonen. in regno Nauarræ, vnus ex inquiſit. ſupr. s. officii, hiſpan. archid. de Valpueſta in metropol. burgen. card. gubernator mediolani, protector Colleg. maior. s Clem. hiſp. bonon. obiit Romæ, eiuſque corpus ſepultum in eccl. s. Annæ ad Quirin. deinde delatum in hiſpan.

Alexander Cæſarinus, romanus, v. ſign. referend. cler. cam ap. præfect. concl. Vrbani viii. p. m. card. diaconus s. Euſtachii, epiſc. viterbien protector congr. Montis Virginis; obiit Romæ 1644. 25. ian conditus apud maiores in templo Aracælitano

Antonius Barberinus, romanus, nepos Vrbani viii. pont. max. eques hieroſolymitanus, & prior s. Ioan. v. ſign. referend card diac. s Mariæ in Aquiro, & poſt alios epiſ præneſtin. s r. e. camerarius, ſignaturæ gratiæ præf. Galliæ protector, & magnus eleemoſynarius, arch aquen. protector ord prædic. & aliarum relig. ac gubernator Tiburis, in cuius gubern. fusè de Antonio egimus; obiit 4. aug. 1671. iacet Præneſte in cathedrali.

Hieronymus Columna, roman. card. archiep. bonon. archipresbyter baſilicæ lateranenſis, protector relig. Carthuſ. dux Marini; obiit epiſ. tuſculanus in

11.ſeptembris, ſepultus apud ſuos Capuccinos:
Dionyſius Simon de Marcomont, gallus, aud. rotæ, ar. lugdunen. rege galliæ petente card. creatus, Romæ obiit 1626. 16, ſeptemb. iacetque in æde ss. Trinitatis in monte pincio; de quo Sammarthani in gall. chriſtian.

Berlingerius Gypſius, bonon. vrbini ducatus gub. iam ep. ariminen. vrbis viceſgerens, & cong. ep. & reg. ſecr. ac deinde gub. nunc. ap. apud venetos, ac pontif. dom. præf. card. s. Auguſt. præf. congr. immunit. & ſign. iuſtitiæ, obiit Romæ in ſumma ſenectute, doctrina, rerumque vſu memorabilis 1639. 8. id. apr. de quo fusè Vghell. & nos in nunc. venetis, cum à Berlingerio Gypſio eius nepote nuper ſenat. & oratore patriæ ad ſumm. pont. debitam informationem habuerimus.

Federicus Cornelius, ven. prior Cypri, ord. Hieroſolym. cler. cam. ap. ep. bergomen. card. presb ep. vicentin. patriarcha ven. ep. patauin. obiit Romę 5. iun. 1653. conditus in eccleſia s. Mariæ de Victoria in ſacello à ſe mirificè extructo; de quo Vghellus, & Oldoin. floret in patria eius nobiliſſima famil.

Iulius Sacchettus, florentin. ep. grauinen. nunc. ap. ad regem hiſpan. card. ep. fanen. ſignaturæ iuſtitiæ, deinde cong. conc. præf. ep. ſabin. deceſſit Romæ omnium mœrore 1663. 28. iun. ſepultus in eccesia s. Io. Florentinor. de quo Vghellus, & nos in nunc. apoſt. hiſpan. Extant duo nepotes, quorum vnus Vrbanus cler. cam. ap. alter marchionatus titulo exornatus.

Iacobus Caualerius, roman. datarius, & auditor rotæ, cuius extant deciſiones editæ laudatiſſimæ card. obiit tiburę 28. ian. 1629. corpus Romam tranſlatum, conditum eſt in templo Aracælitano. Viuunt duo pronepotes, iuuenes ſingularis modeſtiæ, quorum alter ſ. Iacobus nuper eſt creatus clericus cameræ apoſtolicæ; de hac nobili proſapia, olim Vrſina, fusè locuti ſumus in guber. tiburis.

Lelius Biſcia, roman. adu. conſiſt. de quo Carthar. cler. cam. ap. card. diuer. congreg. obiit Romæ 29. nouemb. 1638. conditus in eccleſia s. Franc. ad ripá; fuit protector colleg. græci de vrbe, vir eruditus, literatorumque amicus, præſertim Leonis Allatii eius familiaris.

Mar-

Martius Ginettus, veletrinus, r. v. s. ſecr. Conſultæ, Card. vrbis vic. ep.portuen.cong.epiſ & reg immunit.eccleſiæ, aliarumque congreg. præf. legatus in germ.& ferrarię; obiit ætatis 85.ann.Romæ 1.ian 1671. ſepultus in eccleſia s.Andreæ de Valle; cuius tres nepotes, quorum vnus cler. cameræ apoſt.alter ref.v.ſign. & tertius marchio,copioſiſſima hæreditate,à patruo relicta prudenter fruuntur.

Fabritius Veroſpius, ref. v. ſign. rotæ auditor, nun. ap.bis in german.Peruſiæ gubernator, cardin. presb.s.Laurentij in pane, & perna, cong. s.officij, & præf.cong.concilii,incomparabili ingenuitate, & rerum vſu, ac eccleſiaſticæ dignitatis defenſione memorabilis; obijt Romæ 27.ian.1639.ſepultus in eccleſia ſanctiſſimæ Trinitatis in mōte pincio apud maiores;de quo Oldoinus, & nos alibi Extant tres nepotes, quorum maior M.Antonius eſt orator ſuæ relig.s.Io.hieroſolym apud ſummum pontificem, amicus noſter.

Ægidius Albernotius, hiſpan.aud.granatenſis, & valliſoletanus, præſidens pampilonen.in regno Nauarræ, vnus ex inquiſit.ſupr.s.officii,hiſpan.archid. de Valpueſta in metropol. burgen. card. gubernator mediolani, protector Colleg. maior. s Clem. hiſp. bonon. obiit Romæ, eiuſque corpus ſepultum in eccl.s.Annæ ad Quirin. deinde delatum in hiſpan.

Alexander Cæſarinus,romanus, v. ſign. referend. cler.cam ap.præfect.concl.Vrbaniviii.p.m card.diaconus s.Euſtachii, epiſc.viterbien protector congr. Montis Virginis; obiit Romæ 1644 25 ian conditus apud maiores in templo Aracælitano

Antonius Barberinus, romanus, nepos Vrbani viii.pont. max. eques hieroſolymitanus, & prior s.Ioan.v.ſign.referend card diac.s Mariæ in Aquiro, & poſt alios epiſ præneſtin.s r.e. camerarius, ſignaturæ gratiæ præf.Galliæ protector, & magnus eleemoſynarius, arch aquen. protector ord prædic. & aliarum relig.ac gubernator Tiburis, in cuius gubern.fuse de Antonio egimus; obiit 4.aug.1671.iacet Præneſte in cathedrali.

Hieronymus Columna, roman. card. archiep. bonon.archipresbyter baſilicæ lateranenſis, protector relig.Carthuſ.dux Marini; obiit epiſ. tuſculanus in

oppido Finarienſi Liguriæ, dum Margaritam infantem hiſpan. ad imp. Leopoldum eius virum duceret 1666.4.iun. De eo Vghell. in elog. card. Columnen. & in ar. bonon. & nos in vita Barth. Iuſtiniani ep. Auellinen. eid. dicata, & alibi.

Io Baptiſta Pamphilius, romanus, prædicti card. Pamphilii nepos, aduoc. conſiſt. aud. rotæ. conſult. canoniſta s. pœnit. locumtenens card. Camerar. in Sapientia Rom. nunc. ap. neapolit. & hiſpan patriarcha antiochen presb. card. s. Euſebii, congreg. ſancti Officii, & de Propaganda fide, ac immunitatis eccl. congr. concilii verò præf. deinde Innocentius x. p. m. Obiit Romæ 1655.7. ianuarii, ſepultus in baſilica Vaticana. Florent eius pronepotes, Io. Baptiſta, s. Martini princeps, & alter Benedictus abbas. De Innocentio plura Carthar. Bagatta in vit. pontif. & Bruſſon. in hiſt. nos quoque in epiſtol. memorab. par. 3.

Lucas Antonius Virilis, romanus, Locumtenens ciuil. a. cam. rotæ aud. presb. card. s. Saluatoris in lauro, diuerſ. congregat. Romæ deceſſit 4. iunii 1634.

Franciſcus Maria Brancacius, neapolitan. gubernator diuerſ. ciuit. epiſ. caputaquen. presbyter card. ſanctorum 12. apoſtolorum, ep. viterbien. epiſ. portuen; congr. s. Officii, de Propaganda, Indicis, ss. Rituum, epiſcop. & reg. quarum poſtremæ eſt quoque præf. varior. ſynod. & opuſcul. auctor. Viuit.

Alexander Bichius, ſenen. præd. Metelli nepos, ep Inſulanen. nunc. neapol. ep. Carpenctoracten. nun. galliæ, cardin. presbyt. à Ludouico iii. reg. gall. leg. ad principes Italiæ, vt pacem inter Vrbanum viii. pont. max. & fœderatos procuraret, prout fecit. Deceſſit Romæ 25. maii 1657. ſepultus in eccleſia s. Sabinæ. Viget eius familia nobilis, exornata tit. marchionatus, eiuſque nepos Carolus Bichius eſt cler. cameræ apoſtolicæ, & abbas in Gallia. Extant ex eadem gente, & patria card. Ant. epiſc. Oſiman. & Ioannes prior hyeroſolymitan. olim trirem. s. r. e. præf. oratorque ſuæ religionis, & magni ducis Hetruriæ apud pont. max.

Vldericus ex comitibus Carpiniæ, Vrbinas, ep Eugubin. card. presb. s. Anaſtaſiæ, ep. Tudertin. nũc epi-

ſcopus

ſcopus Tuſculanus : viuit cong.epiſc.& reg.& conc. atque aliis adſcriptus.

Benedictus Vbaldus, peruſinus, auditor rotæ, cardin.diac.ss.Viti,& Modeſti, vulgo Baldeſchi cognomen ſibi adſciuit, bononiæ legatus, diuerſ.congr.concilii præſertim.

Marcus Antonius Franciottus, lucenſis, auditor generalis cameræ ap. epiſc. lucen. diuerſ. congreg. præſertim epiſc.& regul.ac conc. obiit Romæ 9.februarii 1666.conditus in templo Farneſiano; de quo Vuadingus in Scriptor.Minor.

Franciſcus Maria Macchiauellus, florentinus, baſil.Vaticanæ canonicus, auditor rotæ.ep.Ferrarienſis Patriarcha Conſtantinopolitanus, card. presb. Moritur Ferrariæ 20.nouembris 1653. ſepultus in cathedrali. Erat conſobrin.cardinalis Barberini.

Io:IacobusPanzirolus, roman.aud.rotæ,nunc. extraord.ad Gallos, & ducem Sabaudiæ pro pace Italiæ, patriarcha Conſtantinopolitanus, nunc.ad regẽ cathol.card. presb. ſecret. ſtatus, & breuium papæ Innocentii x.congr.s.Officii, conc.& aliarum; obiit Romæ 3.ſeptemb.1651. ſepultus apud s. Silueſtrum in Quirinali.

Cæſar Facchinettus, bononienſis, Innocentii ix. pont.max.pronepos, ſecr.congreg.epiſc. & reg.nun. ap hiſpan.card.ep.Senogallien. deinde Spoletin. diuerſ. congreg. præſertim de Propaganda, & concil. nunc etiam ep.Præneſtin.viuit.

Carolus Roſſettus, ferrarien.refer. v.ſign. ap. miniſter apud Henrichettam Britanniæ reginam, nũc. extraord.Coloniæ, deinde card.legatus de latere ibid.pro pace inter principes procuranda, ep.fauentin.illiuſque eccleſ.benefactor, diuerſ. ſynod. diœceſ.celebrauit, presbyter s.Laurentii in Lucina, de cuius muneribus, & laudibus plerique hiſtorici, & præſertim Gualdus, & Vincent. Armannus apud epiſt.memorab.Auctoris par.2.loquuntur, & fusè abbas Iulius Lucenti ciſtercien. in compend.Italiæ ſacræ Vghelli nondum edito, & nos alibi.

Marius Theodulus, romanus, auditor cameræ ap. presbyter card.s.Alexii, congr.concilii,& aliarum; obiit Romæ 27. iunii 1650. habuitque ſepulturam in eccleſia s.Alexii.

Franciſcus Angelus Rapacciolus, roman. cam. ap. theſaur. gen. cardinalis, ep. Interamnen. diuer. cong. præſertim conc. obiit Romæ 15. Maii 1657. ſepultus in eccleſia s. Mariæ ſupra Mineruam.

Angelus Giorius, camers, Vrbani viii. pont. max. antiquus ſamiliaris card. s. Euphemiæ, diuerſ. congr. Romæ deceſſit 8. auguſti 1662. quieſcit Camerini in eccleſia à ſe reſtaurata.

Io. de Lugo, hiſpalenſis, ſed natus Matriti, ſoc. Ieſu theologus, & ſcriptor inſignis, vt eius ſcholaſtica, & moralia opera edita abundè teſtantur, card. diuer. congr. præcipuè s. Officii, & Conc. obiit Romæ 31. auguſti 1660 ſepultus in ſua eccleſia Nominis Ieſu. De quo fusè Nicol. Anton. præter Allegambe, & Oldoinum.

Petrus Alyſius Carafa, neapolitanus, ref. v. ſign. proleg. Ferrar. & gub. Firmi, ep. Tricaricen. nunc. ap. Colonien. card. presb s. Martini de Montibus, ac leg. Bononiæ, cong. conc. præfectus; obiit Romæ 25. febr. 1655. ſepultus in eccleſia Nominis Ieſu: redditus annuos reliquit pro manutentione perpetua vnius præſulis ex familia Carafa.

Horatius Iuſtinianus, genuen. natus Chij, presb. congreg. oratorii s. Philippi Nerii, cuſtos primus bibliothecæ Vatic. conſultor s. Officii, ep. Montisalti, deinde Nucerinus in Vmbria, card. presb. s. Onufrii s. r. e. maior pœnit. & biblioth. cong. ep. & regul. de Propaganda, s. Officii, & concil. comprotector ord. min. de obſeru. protect. monac. s. Baſilii; obiit Romæ 1649. 25. iulii, ſepultus in eccleſia Vallicellana; de quo alibi fusè.

Benedictus Odeſcalcus, Nouocomen. cler. cam. ap. card. s. Onufrii, ep. Nouarien. congreg. conc. s. conſultæ, & aliarum Viuit.

Franciſcus Cherubinus, Picenus de Monte Bodio, auditor Io. Baptiſtæ Pamphilii, deinde Innocen x. pont. max. card. epiſcopus Senogallien. vbi deceſſit 2. apr. 1656. iacet in cathedrali.

Camillus Aſtallius, romanus, aduoc. conſiſt. cler. cameræ ap[illegible] card[illegible] ſup[illegible]aintendens ſtatus eccleſiaſtici ſub cognomine card. Pamphilii, leg. auenionen. cong. s. Officii, de Propaganda, concilii, ac aliarum, deinde ep. Catanea, vbi obiit 21. decembris

bris 1663. in cathedrali ſepultus; de quo Carthar.

Petrus Otthobonus, venetus, v.s.r. auditor rotæ, card presb. s. Marci, ep. Brixien. prodatar. Clem. ix. pont. mag. cong. de Propaganda, s. Officii. conc. epiſc. & regul. Viuit.

Iacobus Corradus, ferrarien. adoptatus in famil. Conradam, cum prius Coratus cognominaretur, auditor rotæ, card. s. Mariæ Tranſpontinæ, ep. Æſinus, deinde prodatarius Alexandri vii. pont. max. congr. concil. & s. Officii, & aliarum. obiit Romæ 1667. ſepultus in eccleſia ſui tituli, relictis tribus perpetuis capellaniis, vt teſtatur abbas Felix Felicius, vic. gen. portuen. vnus ex duobus capellanis.

Laurentius Imperialis, genuen. natus in Francauilla principatu ſuæ famil. refer. v. s. proleg. bonon. gubernator fani, aſculi, proleg. ferrar. abſen. legato, & cõmiſ. exer. eccl. gub. Viterb. & cõmiſs. exer. firmi commiſs gen. cler. cam. ap. gub. vrbis, card. s. Chryſogoni, leg. ferrariæ, gub. iterum vrbis, deſignatus leg. picen. cong. epiſc. & regul. conc. & s. Officii, ac ſac. cõſultæ. aquar. ceremon. viſitæ ap. protect. ord. erem. s. Auguſtini, & cler. reg. minor. Viuit.

Io. Baptiſta Spada, lucen. adu. conſiſt. ſecr. cong. boni regim. & leuaminum, refer. vtriuſq; ſign. præl. s. conſultæ, eiuſdemque poſtea ſecr. gub. vrbis. can. vatic. baſil. patriarcha conſtantinopol. Papæ ſtatns, & a ſecretis principum, conſultor s. Officij, & romandiolæ præſes, votans ſign. gratiæ, romani ſtudii rector, card. s. Marcelli, leg. ferrarien. diuer. congreg. nempe immunit. conc. s. conſultæ, aliarumue; de eo plures, præſertim Gualdus, & Carthatius.

Franciſcus Albitius, cæſenatenſis, origine florentinus, gubernator diuerſorum locorum, & locumtenens legat. romandiolæ, aud. nunciat. ap. neap. & hiſpaniæ, abbreuiator, fiſcalis, aſſeſſor s. Officii Romæ, præſul legati ap. card. Ginetti in german. iterum aſſeſſor duodeuiginti annis, ſecr. congr. de Propaganda fide, & cong. propoſitionum Corn. Ianſen. card. ss. quatuor Coronator. aſcitus cong. præd. propagan. immunitatis eccl. indicis. s. Officii, conc. Scripſit de iuriſdict. card. in eorum eccleſ. titularib. & parat tract. de tribunal. s. inquiſitionis. Pleriq; de eo tractant auctores, præſertim Ioſeph Pilaia meſſanẽ.

aduocatus, amicus noſter, & nos in Epiſtol. memor. par. 3.

Octauius Aquauiua de Aragonia, neapolitanus, ſupradicti card. Octauii Aquauiuæ nepos, cubicul. honorar. Vrbani viii. pont. max. gubernator deinde eſinus, vrbeuetanus, ſecretar. cong. aquar. gubernator viterb. card presb. s. Bartholom. in Inſula, leg. romandiolæ, vbi excepit Reginam Sueciæ, optauit poſtea tit. s. Cæciliæ, cong. conc. aquar. epiſc. & regul immun. & indicis; viuit. Viget eius nobilis familia, præſertim eius nepos Ioſias Aquauiua de Aragonia, decimus quintus Dux Atri, eruditiſſimus vir.

Carolus Pius, ferrarien. cam. apoſtol. theſaurar. gen. diac. card. s. Mariæ in Dominica, deinde s. Euſtachii, & nunc presb. s. Priſcæ, epiſc. ferrarien. congreg. epiſc. & regular. conc. immunit. boni regiminis, fabricæ, ſubleuaminis, & ſtatus, ac quindennior & s. conſultæ, comprotector Imperii, & princeps s. Gregorii. Viuit.

Carolus Gualterius, vrbeuetanus, aduoc. conſiſt. princeps Humoriſtar. academ. card. s. Euſebii, & ar. firman. congreg. epiſc. & regul. concilii, de Propaganda, edidit ſynod. conſtitutiones; obiit Romæ prima ian. 1673. ſepultus in eccleſia s. Agnetis. De eo Carthar.

Flauius Chiſius, ſenenſis, nepos Alexandri vii. pont. max. presbyter card. s. Mariæ de Populo ſupraintendens gen. ſtatus eccleſ. leg. auenion. & ad Lud. xiv. galliæ reg. archipresbiter baſilicæ lateran. præfectus, cong. conc. deinde ſignaturæ iuſtitiæ, atque aquar. clanar. cong. s. Officii, de propaganda, & aliar. viuit.

Scipio ex Comitibus Elcii, ſenen. v. s. ref. gub. firmi, deinde epiſc. pientin. ac poſtea arch. piſan. nunc. apoſt. ad Venetos, poſtmodum ad Imp. presb. card. ſanctæ Sabinæ, congreg. epiſc. & reg. ac conc. atque aliar. deceſſit Romæ 12. april. 1670. iacet in eccl. s. Sabinæ.

Hieronymus Farneſius, romanus, v. s. ref. nunc. apoſt. ad Eluetios, ſecret. congreg. epiſc. & regul. gubern. vrbis, iterum ſecr. d. cong. Pontificii palatii præf. card. presbyter s. Agnetis, leg. bononiæ, con. epiſ.

epiſ.& regul. s Officii, conc.& aliar. deceſſit Romæ 18. febr. 1668. conditus in templo Nominis Ieſu.

Franciſcus Paulutius, foroliuien. ſecret. congreg. conc. de reſidentia epiſc. & immun. ac conſultor s. Officii, card. presbyter s. Io. ante portam lat. congr. conc. præf. obiit Romę.

Sfortia Pallauicinus, romanus, origine parmen. Marchio, academiæ humoriſtar. princeps, v.s. ref. cong. boni regiminis, & imm. eccl. gub. vrbis veteris, & camerini, deinde ſoc. Ieſu theol. & diuerſar. oper. ſcriptor celebris, præſertim hiſt. concilii card. prerb. s. Saluat. in Lauro, congr. conc. immunit. exam. epiſcopor. viſitæ apoſt. & s. Officii. obiit romæ 1667. 4. iun. ſepultus in ſua eccleſia Nominis Ieſu. De eo ſcribunt Laurent. Graſſus, & nos in epiſt. memorabilibus.

Camillus Meltius, mediolanen. locumtenens ciuilis aud. cam. ar. capuanus, nunc. ap. apud M. ducem hetruriæ, deinde ad imp. ſecr. cong ep. card. presbyter variar. cong. præſertim concil. obiit Romæ 27. ianuar. 1659. ſepultus in quirinali templo s. Andreæ. De quo Vghell.

Gregorius Barbadicus, venet. ep. bergomen. card. presbyt. s. Thomæ in parione, ep. patauinus, cong. conc. epiſc. & regul. & aliarum; viuit.

Paſqualis de Aragonia, hiſp. presb. card. s. Balbinæ, leg. reg. cath. apud Alex. vii. p. max. prorex. neapol, inquiſitor gen. hiſpaniar. ar. toletanus, reg. concilii ſtatus, & gubernii, matriti cong. s. rituũ, s. officii, & conc. viuit.

Odoardus Vecchiarellus, reatinus, v. s. ref. aud. cam. apoſt. card. presbyter s. Petri in Vinculis diu congreg. præcipuè. conc. epiſc. reatinus, moritur Romæ, conditus in dict. eccleſ. ſui tituli 1667. 31. iul.

Iacobus Franſonus genuen. v. s. refer. theſaur. gen. cam. apoſtolicæ, presbyter card s. Pancratij, nunc s. Mariæ de Aracæli, s. conſultæ, cong. ep. & regul. conc. Immun. rituum, atque aliar. leg. ferrariæ, poſtea ep. camerin. viuit.

Angelus Celſus romanus, v.s. ref. & votans, aud. otæ card. diac. s. Georgii, cong. s. Officii. & conci-

lii præf aliar. obiit Romæ 6. nou. 1671. & ſepultus in eccl. Nominis Ieſu.

Alphonſus Litta, mediolanen. v. s. ref. s. Spiritus Xenodochii iudex, publ. cuſtod. viſitator, congregat. ſup. inhibitionib. ſecr. gub. arimin. ſpolet. camerinen viceleg. card. Antonii Barber. leg. bonon ferrariæ, Romandiol. commiſſ. gen. exerc. eccl. gubern. Aſculi in tumultib regni neapol. arch. mediolanen. card presbyter s. Crucis in Hieruſ. cong. epiſc. & regul. immunit. ſignat. gratiæ, Propag. fidei & conc. viuit.

Cęlius Piccolomineus, ſenen. Alex. vii. pont. max. cucub. libellor. ſecret. nunc. ap. ad Lud. xiv. reg. gall. card s. Petri in Monte Aureo, cong. de Propaganda fide, s. Offic. conc. & aliarum archiepiſc. ſenen viuit.

Carolus Carafa, neapol. v. s. ref. ep. auerſan. nunc. ap. ad venet. deinde colonię tandem ad Imp. card. presbyter s. Suſannę cong. ep & regul. conc. & aliar. leg. bononiæ, viuit.

Palutius Alterius (iam Palutius de Albertonibus) v. s. ref. auditor cam. apoſt. epiſc. montisflaſconis, card. nepos ss. D. N. Clementis x. pont. max. declaratus, ſupraintendens ſtatus eccleſ. arch. rauennaten leg auenionen. & vrbin. vic. vrbis, deinde s. r. e. camerarius & ſecret. ſtatus. Viuit.

Vitaſianus Vicecomes mediolanen. v. s. ref. nunc. extraord. ad reg. hiſpan. aud. rotæ, nunc. iterum ad d. reg. card. diuer congreg præſertim concil arch. montisregalis, vbi 1671. 7. ſept. deceſſit. floret eius familia nobilis madiolani.

Iacobus Ninius, ſenenſis, Alex. vii. pont. max. cubiculi, deinde palatii præf. card. diac. s. Mariæ de Pace cum retent. eiuſdem muneris, etiam in principio pontif. Clemen. ix. diuerſ. congreg. præcipuè conc. aquar. clanar. protect. ciſtercien. viuit.

Iulius Spinola, genuen. v. s. ref. gubern. tipher. & commiſſ gen. exer eccl. aſculi, & montisalti, viterbii iterum exercitus commiſs. gub. peruſiæ Vmbriæ, & piceni, nunc. apoſt. neap. 12. annos, arch. laodicen. & ſuperintendens trib. s. Officii, & fabricæ, nunc. apoſt. ad Leopol. Imp. card. presbyter s. Martini in Montibus, congreg. epiſc. & reg. ac

conc.

conc. rituum, de propaganda fide, ſtatus, indulg. & reliquiar. aliarũq, ep. ſutrin. & nepeſin. edidit ſynod. Diœceſ. Viuit, floretque eius nobiliſs. gens.

Io. Delphinus venetus, patriarcha aquileien preſbiter card. ss. Viti, & Modeſti, congr exam. epiſc. indicis, viſitæ ap. & conc. olim ſenator reip. De eo Laurent. Craſſus, & alii.

Lodouicus Fernandez Portocarrero, boccanera, mendoza, & luna, hiſpan. card. presbyter s. Sabinæ comprotector hiſpaniæ, decanus can. toletanus, protect. archiconfr. s. M. de Conſtantinop. nation. ſiculæ, congreg. ep. & regular. s. Officii, & conc. De quo auctor in epiſt. memor p. 2. & 3. viuit.

Gaſpar Carpineus, romanus, ref. v. s. ponens congreg aquar. can. s. Petri, commiſſ. gen. controuerſ. clanar. aud. ſign. iuſtitiæ, auditor rotæ, offic. conceſſum, conſult. s officii, locumtenens camerarii in ſtudio ſapientiæ, datarius Clemen. x. pont. max. ar. nicenus, card. presbyt. s Mariæ in Porticu, deinde s. Pudentianæ, & nunc s. Silueſtri in capite, cong. s. Officii, rituum, epiſcoporum, & regul. conſiſtor. epiſcop. ſign. gratiæ, ſtatus regular. indulgen. & reliquiar. viſitæ apoſt aquar. prodatar. Papæ vic. præf. cong. immunit. eccleſ. & ponens congr. conc. non declarato præfecto; viuit.

Cæſar Eſtreus, gallus, epiſcopus laudonenſis, dux, & par galliæ, eiuſque reg. Ludouici xiv. ad Clem. x. pont. max. ablegatus, card. diac. s. Mariæ in Via, congreg. concilii, indicis, & aliarum; viuit.

Io. Euerardus Nidardus, hiſpanus priuilegio, germanus natiuitate, è ſoc. Ieſu, confeſſor reginæ hiſp. eorundemque regnorũ ſupremus conſiliar. inquiſitorque, orat. regius deſignatus ad Clem. ix. p. m. & ep. agrigentinus, vt teſtat. Nic. Anton. in bibl. hiſpan. ar. conſecratus Edeſſenus, (de cuius eccleſia fusè ſcribit hac occaſione Franc. Griſendus amicus noſter in opere m. s. eid. dicato) oratorq; Caroli ii. hiſpan. reg. ad Clemen. x, pont. m. card. presbyter s. Barth. in inſula congreg. conc. indicis, & aliar. viuit.

Vincentius Maria Vrſinus romanus, olim dux grauinen. deinde ord. præd. card. presbyter s. Sixti

congreg. epiſc. & regular. indulgentiar. ac reliquiar. atque conc. præfectus.

Carolus Barberinus, roman. olim princeps præneſtinus, diac. card. s. Cæſarei, archipresbyter baſil. vatican. congreg. epiſc. & regul. conc. & aliarum viuit.

Leopoldus Medices, florentinus, diac. s. Mariæ in Coſmedin. cong. conc. indicis, propagandæ fidei, rituum, ſign. iuſtitiæ. De quo auctor in epiſt. memor. par. 2. viuit.

Sigiſmundus Chiſius, Senenſis diac. card. s. Georgii, leg. ferrarien. prior s. Io. hieroſolym. vrbis, cong. conc. aquar. clanar. conſiſtor. indicis, indulgent. & reliquiar. ac rituum. viuit.

Felix Roſpiglioſius, piſtorien. nepos Clem. ix. pont. max. prior ord. s. Io. hieroſolym. card. diac. s. Mariæ in Porticu, Congregat. conc. & aliarum; viuit.

Secretarij congregationis Auctori noti.

Proſper Fagnanus, vrbinas congr. concilij ſecret. deinde congr. epiſc. & regular. diuerſarumq; aliar. licet cæcus, viuit.

Franciſcus Paulutius, foroliuien. deinde card. iam memoratus.

Carolus de Vecchis, ſenen. ep. cluſin. deinde ar. athenar. ſecret. cong. conc. poſtea epiſc. & regular. conſultor s. Off. de cuius muneribus, & laudibus fusè auctor in guber. tiburtin. & in epiſt. memor. par. 2. obiit Romæ 1673. 7. martii; ſepultus in baſilica ss. 12. Apoſtolor.

Stephanus Brancacius, neapolitanus, nepos ſupradict. car. Brancacii, arch. adrianopol. nun. ap. apud m. ducem hetruriæ, & remp. venetam, nunc epiſc. viterbien. ſecretar. cong. conc. & conſultor s. Officii. Viuit.

INDEX

INDEX

Rerum notabilium in Concilio Tridentino contentarum.

Nunc vltimò correctus, & in multis auctus.

A

ABBATES quomodo eligendi. pag.238.
& qui in monaſterijs, quæ ſunt ordinum capita. 249.
qui viſitandi ius habeant. 247.
quibus tonſuram, & minores ordines conferre poſſint. 181.
Lectorem ſacræ ſcripturę in ſuis monaſteriis eligant. 26.
qui vſum mitræ, & baculi habent, Epiſcoporum loco adhibentur in degradatione. 87.
ea quę de regularibus decreta ſunt, exequi teneantur. 250.
eorum priuilegia quando ceſſent. 180.223.
qui interfuerunt Concilio. *vide Indices*.
Abbatum monaſteria, quæ ab Epiſcoporum iuriſdictione exempta. 242.247.
eorum negligentia quando ſuppleatur. 26.28.
Abbatiſſa quomodo, & qua ætate eligenda. 239.
duobus Monaſteriis non præficienda. 239.
eius officium in profeſſione monialium. 245.
Abbatiæ commendatæ, ab Epiſcopo viſitandæ. 149.
quę ſunt ordinum capita, quibus conferendę. 249.
earum onus in ſeminario conſtituendo. 187 188.
Abeſſe Epiſcopo quando, & quandiu liceat. 174.175
qua pœna mulctentur abſentes. ibid.
quando aliis curatis. 176.
quantum Canonicis, & ſimilibus perſonis. 216.
Abeſſe non videtur qui aliquantiſper abeſt. 175.
Abſentia affectata non diſſoluit vinculum matrimonii. 193.

Abſentia Epiſcoporum denuncianda Romano Pontifiei. 51.
quæ ſit legitima, & à quibus probanda. 175.
Abſentium portio quibus cedat. 163.
Abſens qui curę animarum incumbit pręſens iuditur. 163. *Cætera vide in verbo Reſidentia.*
Abſolutio ſacerdotalis. 94.
eſt actus iudicialis. 99. 108.
quando nulla. 99.
Abſolutionis miniſtri. 98. 108.
Abſolutio delicti publici quando nõ admittenda. 87
peccatorũ grauiũ à quibus dari poſſit. 100. 109. 211.
a Summo Pont. impetrata vſurpantibus bona, & iura eccleſiaſtica non aliter prodeſt, niſi facta reſtitutione. 167. 168.
Abuſus tollendi. 144. 150. 234.
maximè qui in miſſarum celebratione irrepſerunt pag. 159. 160.
& qui in concionibus popularibus. 230.
& in Sanctorum celebratione. 232.
& qui circa vſum Indulgentiarum habentur. 275.
Academię teſtimonium de doctrina eius, qui creandus eſt Epiſcopus. 162.
Acceſſiones ad beneficia Iuriſpatronatus quando tollendę. 262.
Acceſſus, & regreſſus ad Beneficia tolluntur. 258.
Acclamationes Patrum in fine Concilii. 279.
Acolythatus titulus honorarius quando. 214.
Acolythorum ordo. 170.
Acta appellanti quando ſint gratis exhibenda. 86.
& intra quantum tempus. 86. & 228.
& quomodo ad Iudicem appellationis transferenda. 227. 228.
Adæ peccatum in omnes propagatione, non imitatione transfuſum. 22.
non illi ſoli, ſed vniuerſę etiam eius propagationi nocuit. 22.
& quomodo tollatur. 23.
Adminiſtratio bonorum monaſticorum ad quos ſpectet. 235.
Adminiſtratores locorum piorum quibus rationem reddere debeant. 266.
bonorum Epiſcopatus à Capitulo ſede vacante

electi Epiſcopo ſucceſſori rationem reddant. 221.
Adoleſcentium ætas prona ad mundi voluptates. 186
Adoratio Chriſti in Euchariſtia. 78. 83.
Aduentus Chriſti miſterium. 31.
Adulterii pœna. 201.
Adulterium non dirimit. 193.
Adultorum iuſtificatio. 32.
Ætas ad dignitates, & Canonicatus obtinendos quæ legitima. 215.
quæ ad Beneficia. 179.
quæ ad ſingulos ordines ſuſcipiendos. 182.
ad ſeminarium. 186.
Affinitas ex fornicatione quando matrimonium dirimit. 199.
Aleas, & ludos, & alia ſecularia fugere debent clerici. 161.
Alexandri III Conſtitutio innouata. 146. 308.
Alienare res ſuas quando Clericis non liceat. 145.
Altare per menſam intelligitur apud s. Paulum. 153.
Ambulationes tempore miſſæ tollant Epiſcopi. 160.
Amoris Diuini erga homines diuitiæ. 76.
Anathemata in malè ſentientes de peccato originali. à fol. 21. vſque ad 24.
& de iuſtificatione. 43. & ſeqq.
& in eos qui ſeptem Eccleſiæ Sacramenta negant, vel ea malè interpretantur. 54. & ſeqq. contra hæreticorum errores circa Sacramentum Baptiſmi. 56. & ſeqq.
circa Sacramentum Confirmationis. 58. & ſeqq.
circa Sacramentum Pœnitentiæ. 106. & ſeqq.
circa Sacramentum Extremæ vnctionis. 110.
circa Sacramentum Ordinis. 172. & ſeqq.
circa Sacramentum Matrimonii. 192. & ſeqq.
de communione ſub vtraque ſpecie. 142.
de ſacrificio Miſſæ. 157. & ſeqq.
Animarum cura non negligenda 49. 51. 60. 61. 62. 149. 174. 175. 176.
Anima, & Diuinitas Chriſti in Euchariſtia. 77.
Animæ defunctorum. 256.
Annexa Beneficia ſingulis annis viſitent Epiſc. 61.
Anni requiſiti ad dignitates, ordines, &c. *vide Ætas*
Annus ad ſuſcipiendos ordines datus quos requirit Beneficium obtentum. 164.

Anti-

Antiquitas non damnanda. 142.
Antidotum peccatorum. 77.
Antiquior Epiſcopus, metropolitano impedito, habendæ ſynodi prouincialis ius habeat. 206.
Antiquiori Epiſcopo in metropolitana Eccleſia Oeconomum eligere quando licet. 221.
Apoſtatarum pœnæ. 247.
Apoſtatandi occaſio quando Regularibus datur. 118.
Apoſtoli in cœna à Chriſto noui teſtamenti ſacerdotes inſtituti. 152. 157.
iiſdem, eorumque ſucceſſoribus à Chriſto tributa eſt poteſtas conſecrandi. 170.
remittendi, & retinendi peccata. 92. 93.
Apoſtolorum traditiones. *vide Traditiones*.
Appellatio cur inſtituta. 85.
& quomodo non impedit, vel ſuſpendat. 85. 167. 213. 177. 190.
cui committenda. 86.
Appellare à quibus liceat. 86. 227.
Appellans quid agere debeat. 86. 327. 228.
Appellatus quid, & quando ſoluat pro actis. 86. 228.
Apuliam deuaſtauit Turca. 3.
Aqua Chriſti quæ ſit. 42.
Aqua naturalis eſt de neceſſitate Baptiſmi. 56.
Aqua in calice cur vino miſceatur. 156.
Aquarum ſignificatio. 156.
Arbiter de ſuſpicione, & iuriſdictione cognoſcenda inter Ordinarium, & Conſeruatorem Iudicem. fol. 114. 115.
Archidiaconi ſunt oculi Epiſcoporum. 215.
qui eligi debeant. ibid.
qui viſitandi ius habent quomodo viſitent. 207.
cauſas matrimonij, & criminũ non iudicant. 227.
neque cauſas concubinatus iudicant. 267. 268.
Archiepiſcopi qui interfuerunt Cõcilio. *vide Indices*
Archiepiſcopus. *vide Metropolitanus*.
Archipresbyteri curam animarum habentes quando prędicare debeant. 27.
cætera vide in verbo Parochus.
Aſſumendus ad Cathedrales Eccleſias qualis eſſe debeat. 162.
Attritio quid. 95.
Auaritia eſt Idolorum ſeruitus. 159.

omnium

omnium malorum radix . 167.
ab Eccleſiaſticis tollenda . 143. 144.
Clericorū in celebrãdis nouis miſſis deteſtatur. 159
Auctoritas Sedis Apoſtolicæ maxima. 51. 68. 134.
In omnibus decretis Concilii ſalua ſemper intelligitur. 58. 61. 236. 274.
Aucupia à Clericis vitanda . 217.
Auſtriam minatur Turca . 1.

B

Baptiſmus eſt fidei Sacramentum . 34.
rite collatus non iteratur . 57.
ad ſalutem neceſſarius eſt . 32.
eius virtus . 56.
verba in eo conferendo requiſita . 56.
per eum imprimitur character in anima. 55.
Baptiſmi, & pœnitentiæ differentia. 40. 41. 93.
Baptiſmo ſuſcepto vota poſtmodum facta non ſunt irrita vi promiſſionis in illo factæ . 57.
Baptiſmus paruulorum . 22. 57.
Baptiſmus hæreticorum quomodo verus. 56.
Baptiſmus Ioannis . ibid.
Baptiſmi doctrina vera in Eccleſia Romana. 56.
canones de Baptiſmo . 56. & ſeqq.
Baptiſmi ſola recordatio non tollit, neque minuit peccata . 57.
Baptizari licet in omni ætate, & tempore . ibid.
Baptizantium, & Baptizatorum cognatio . 197. 198
Baptizantur paruuli in fide Eccleſiæ . 57.
Baptizati vniuerſæ Chriſtianæ legis debitores. 56.
peccando gratiam amittunt . ibid.
ab vno, vel duobus ſuſcipiendi de fonte Baptiſmatis . 197. 198.
Benedictio coniugum approbatur. 194. 196.
antequam coniuges ſimul habitent, in Templo ſuſcipienda, & à proprio Parocho. 196.
Beneficia cur conſtituta ſint . 145.
Eccleſiaſtica obtinentium habitus . 179.
quibus conferenda . 256.
ætas ad ea obtinenda . 179. 215.
hæreditariam ſucceſſionem abhorrent. 395.
qualitatibus, & oneribus, quæ ijs ex fundatione incum-

incumbunt non derogandum. 256.
in ſeruitutem non redigenda. 161.
vnita viſitanda. 61.
etiam exempta viſitanda, & à quibus. 149. 213. 247. 248.
curata in ſimplicia non conuertenda. 269.
& quando curam animarum recipiant. ibid.
regularia quibus conferenda. 118.
ſæcularia regularibus non concedenda. ibid.
etiam ſi ſint Canonici Regulares. ibid.
Beneficium Eccleſiaſticum habere debet qui prima tõſura initiatus eſt, vt fori priuilegio gaudeat. 179
Beneficia vnius Diœceſis cum Beneficiis alterius Diœceſis perpetuo non vniantur. 117.
vniones verò ab Ordinarijs examinandæ. 61.
Beneficia Iuriſpatronatus. 119. 148. 261. & ſeqq.
Beneficiorum pluralitas reprobatur 59. 62, 222.
& quando permittatur. 222.
Beneficijs priuare Clericos quando liceat. 148. 273. 254. 267. 268.
Biblia latina vulgatæ editionis probata. 19.
Biennij ſpatium litibus finiendis ſtatutum. 227.
Bigami ad minorum Ordinum miniſteria non idonei. 185.
Bigamia prohibita quænam. 193.
Bona Eccleſiaſtica in quos vſus conuerti debent. 167
ea occupantium pœna. 167. 168.
Bona mobilia, & immobilia quomodo regularibus conceſſa. 235. 236.
ante profeſſionem monaſterijs non danda, vel abeuntibus reſtituenda. 245.
Bonifacij VIII. conſtitutio. 179. 237.
Bononiæ laus. 68.
Bonum exemplum, *vide Exemplum*.
Brachium ſæculare implorari poteſt pro reuocandis monialibus intra Vrbem. 238.
Breuiarij reformatio quibuſdam Concilij Patribus commiſſa. 276.
Bulla Indictionis Concilij Pauli III. 1.
Bulla facultatis transferendi Cõcil. ſub Paulo III. 65
Bulla reſumptionis Concilij ſub Iulio III. 70.
Bulla celebrationis Concilii ſub Pio IV. 127.
Bulla confirmationis Concilij ſub Pio IV. 283.
Bulla

Bulla qua forma iuramenti profeſſionis fidei præſcribitur. 322.
Bulla qua tempus ex quo Concilium obſeruari debeat, aſſignatur. 326.
Bulla qua octo Cardinales pro Concilij obſeruatione deputantur. 328.
Bulla reuocatoria priuilegiorum quæ Concilij decretis aduerſantur. 330.

C

CÆlibatus anteponitur ſtatui coniugali. 194.
Cæremoniæ, & ritus in celebratione miſſæ quare inſtituti. 155.158.
in ordine ſacro. 173.
in nuptiis contrahendis. 194.197.
in ſacramentorum adminiſtratione non contemnendi. 55.
Cæremoniarum formæ, & ritus docendi in ſeminarijs. 187.
Cæremoniæ ab Eccleſia probatæ in miſſa neceſſariò adhibendæ. 160.
Calicis vſus an cuiquam ſit permittendus. 147.
Candelarum certus numerus prohibetur in celebratione miſſæ tamquam ſuperſtitioſus. 160.
Canones. *vide Anathemata.*
Canon miſſæ ex quibus conſtet. 154.
Canones Apoſtolorum citantur à ſynodo. 251.
Canones indiſtinctè ab omnibus obſeruandi. 270.
Canones de vita Clericorum renouantur. 252.253.
item ad epiſcopalem dignitatẽ pertinẽtes. 270.271
item ad fauorem eccleſiaſticarum perſonarũ. 273.
Canonicatus quibus conferendi. 216.217.
Canonicatus, aut portio non ei confertur qui eo ordine initiatus non eſt, quem illa dignitas, aut portio requirit. 216.
Canonici libri quinam ſint. 18.
Canonici quales eligendi. 216.
& qui vocem in capitulo non habeant. 164.
quos ordines habere debeant. 216.
Canonicatuum tenues redditus quomodo augendi. 220.
Canonici Eccleſiæ Senatus. 237.

Canonicorũ vita, & honeſtas qualis eſſe debeat. 217
officium in Choro. ibid.
officium celebrante Epiſcopo. ibid.
reſidentia. 163. 146. 217.
Canonici Regulares translati ad alium Ordinem ſæcularia beneficia obtinere num poſſint. 118.
Canonicis non amplius tribus menſibus abeſſe licet. 217.
Canonici præſentes ſacræ ordinationi. 180.
Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgentiarum. 150.
ad conſtituẽda quæ ad ſeminariũ ſpectant. 186. 187
ad rationem redditum ſeminarii exigendam. 189
ad prouidendum quæ neceſſaria ſunt in Diuinis officiis, & de Eccleſiæ miniſtris. 217.
ad procedendum in quibuſdam caſibus. 257.
ad conuertenda quædam in pios vſus. 260.
cætera vide in verbo Capitulum.
Canonici Epiſcopo inſeruire debent. 215. 217.
& ab eo corrigi poſſunt. 52.
& quando, ac quomodo. 257.
profeſſionẽ fidei corã quibus facere teneantur. 216.
Cantores qui interfuerunt Concilio. *vide Indices.*
Cantus in ſeminariis docendus. 187.
Cantus qualis eſſe debeat. 217.
laſciuus in celebratione miſſæ vetatur. 159.
Capellanorum Regiorum priuilegia reſtricta. 214.
Capita ordinum. 242. 247. 248.
Capitanei qui interfuerunt Concilio ad cuſtodiam eiuſdem Concilii. 353. & *vide Indices.*
Capitulum ſi ius viſitandi habet, viros ab eo deputatos prius Epiſcopus approbet. 207.
eius officium ſede vacante. 62. 203. 221.
quando literas dimiſſorias concedere poſſit. 62. 63. & 181.
& quando œconomum ſede vacante conſtituat. 221
Capituli conſilium adhibere debet Epiſcopus in Lectore, & Magiſtro deligendo. 25. 26.
in his, quæ ad debitum in diuinis officiis regimen ſpectant. 217.
& in his, quę ad ſeminarium pertinent. 187.
in augendo præbendas tenues. 220.
in omnibus his, quæ non ſpectant ad commodum Epiſco-

Epiſcopi, vel ſuorum. 257.
in ſubſtituendo Iudicem delegatum. 263.264.
Capituli menſa. 187.
iuriſdictio, poteſtas, & bonorum adminiſtratio intacta relinquuntur. 257.
Capitula Cathedralium à ſuis Epiſcopis viſitari, & corrigi poſſunt. 52.
quomodo, & quando. 256.257.
apud Ordinarium conueniuntur non obſtantibus conſeruatoriis. 114.
Epiſcopo de quibus rationẽ reddere teneantur. 222
Capitulorum negligentia à quibus ſuppleatur. 221.
quando eorum priuilegia non valeant. 223.
Cætera require in verbo Canonici.
Capitulorum generalium officium in magiſtris eligendis. 26.
in prioribus, & officialibus conſtituendis. 248.
in exequendis piis relictis. 255.
in conſeruanda regulari diſciplina. 234.235.
eorum negligentia à Concilio prouinciali quando ſupplenda. 250.
Capuccinis, & Fratribus Minoribus de Obſeruantia bona immobilia poſſidere non licet. 236.
Cardinales qui ſint eligendi. 204. 205.
eorum conſilio vniuerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nititur. 252.
eorum vita, & mores quales eſſe debeant. 252.
ad reſidentiam in ſuis Eccleſijs tenentur. 175.
ſi Cathedralibus Eccleſijs præſunt infra tres menſes munus conſecrationis ſuſcipere tenentur. 177
Cardinalium indulta quando valeant. 223.226.
Cardinales qui interfuerunt Concilio. *vide Indices.*
Cardinales quatuor affirmare debent promouendos ad cathedrales idoneos eſſe. 204.
Cardinalibus non concedendi ſunt acceſſus, & regreſſus. 258.
ijſdem etiam multitudo Beneficiorũ negatur. 222.
Cardinalis Moronus primus Legatus ſynodo benedixit. 278.
Cardinalium familiares. *vide Familiares.*
Carnis mortificationi ieiunia conducunt. 275.
Caro Chriſti. 81.
Carthaginenſe Concilium. 252.

Ca-

Caſtitatis votum. 234.
Caſtitatis donum petentibus non denegatur. 194.
aluum reſeruatio. 99.100.109.
Cathalogus eorum, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices in fine, & in verbo* Index.
Cathecheſis ſingularis ſacramentis præſcribenda, & vulgari lingua à Parochis populo exponenda. 211
Cathechiſmus. 276.
Cathechumeni. 35.
Cathedralem, & Parochialem Eccleſiam nemo ſimul retineat. 222.223.
Cathedralibus Eccleſijs qui præficiendi. 49.58.59. 162.203.204.
quomodo prouidendum quando eæ ſunt exigui redditus. 218.219.
& quando penſionibus non ſint grauandæ. 219.
in ijs Pœnitẽtiarius ab Epiſcopo inſtituendus. 212
Cathedralium Eccleſiarum pluralitas omnibus prohibetur. 59.
Cathedrali Eccleſia vacante ſupplicationes, ac preces habendæ. 203.204.
Cauſæ matrimoniales ad Iudices eccleſiaſticos ſpectant. 194.
ſed non ad Decanos, vel alios inferiores. 227.
& vbi cognoſcendæ ob paupertatem. ibid.
Cauſæ citò expediendæ. 227.264.
Cauſæ fori Eccleſiaſtici ab Ordinarijs in prima inſtantia cognoſcendæ. 226.227.
quibus delegandæ. 263.264.
Cauſæ mercedum, & miſerabiliũ perſonarũ. 64.115
Cauſæ exemptorum quomodo tractandæ. 64.
Cauſæ legitimæ abſentiæ quæ. 175.
Cauſæ ciuiles. *vide Ciuiles Cauſæ*.
Cauſæ criminales. *vide Criminales Cauſæ*.
Celebratio miſſarum. *vide miſſæ*.
Cenſuræ ab Ordinarijs promulgatæ etiam à Regularibus obſeruandæ. 242.
Cenſuræ eccleſiaſticæ à Iudicibus eccleſiaſticis quãdo ferendæ. 254.255.
Character quid. 55.
In quibus ſacramentis imprimatur. 55.172.
deleri non poteſt. ibid.
Charitas vinculum perfectionis. 133.

Choreæ Clericis prohibentur. 161.217.
Chriſma ſacrum. 58.
Chriſtiana vita perpetua pœnitentia eſſe debet. 103
Chriſtiani quando cõmunicare teneantur. 83. 108.
Chriſtianorum opera qualia eſſe debeant. 13. 39. 40.
Chriſti aduentus. 31.
meritum. 22. 32. 35. 43.
ieiunium. 74.
diuinitas. 78.
caro. 81.
amor erga nos. 81.
Chriſto debetur latriæ cultus. 78. 83.
Chriſtus carnem ſuã dedit nobis ad manducandũ. 81
Chriſtus vera lux. 14.
Sol Iuſtitiæ. 30.
fidei noſtræ auctor. 30.
propitiator noſter. 31.
Saluator noſter, & redemptor. 32. 46. 231.
Fons iuſtitiæ. 33.
Cauſa ſalutis æternæ. 38.
Legislator. 46.
Sanctitatis auctor. 77.
Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech. 152.
magnus, & ſupremus Sacerdos. 280.
Caput in membris, & vitis in palmitibus. 42.
ſecundus Adam. 32.
omnium gratiarum fons, & auctor. 142.
Mediator Dei, & hominum. 231.
Patribus promiſſus. 31.
Sacramentorum auctor, & perfector. 54. 192.
pro omnibus mortuus. 31. & ad noſtrã ſalutẽ. 81. 152
in Euchariſtia continetur. 75. 76.
totus ſumitur ſub vtraque ſpecie 78. 82. 140. 141.
nobis meruit iuſtificationem. 32. 34. 42. 43.
os, & ſapientiam promiſit Eccleſiæ ſuæ. 132.
in eo habemus redemptionem, & remiſſionem. 31
per eum fit ſatisfactio. 102.
qui eum diligunt ſeruant ſermones eius. 37. 38.
Ciborum delectus ſeruandus. 275.
Cibus ſpiritualis animarum qui. 77.
Circumſtantiæ peccati. 97.
Citari Epiſcopus quando poſſit, vt perſonaliter compareat. 88.

Ciui-

Ciuilibus in cauſis quomodo procedendum. 64.
& quomodo exequendum. 254.
Ciuilibus, & criminalibus in cauſis quando appellationi locus eſt. 85.
Clandeſtinorũ matrimoniorũ correctio. 195. & ſeq.
Clauium poteſtas, 102. 106. vſque 109.
Clauſtralium Monachorum ſacræ ſcripturæ interpretes non examinantur ab Epiſcopo. 26.
Clauſura Sanctimonialium reſtituenda. 237.
Clerici in ſortem Domini vocati. 161.
quæ vitare debeant. 111. 161. 166.
qui fori priuilegio gaudeant, 179. 267.
etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſsũt. 52. 113
loco decenti cuſtodiendi. 257.
matrimonium contrahere prohibentur. 194.
mendicare non debent, & quomodo eis prouidendum. 145.
turpiter, & ſcandaloſè viuentes quomodo puniantur. 148. 266. 267. 268.
vſurpantes bona eccleſiaſtica qua pœna puniantur. 167. 168.
Clerici homicidæ pœna, & diſpenſatio. 116.
degradatio, & depoſitio. 87. 257.
Clerici coniugati quæ miniſteria exercere poſſint. pag. 185.
quo priuilegio gaudeant. 179.
Clerici concubinarii. 266. 267. *vide Concubinarij.*
Clericis prohibentur venationes illicitæ, choreæ, tabernæ, luſus, aucupia. 161. 217.
Clericorum vita, & exemplum quanti momenti. pag. 161. 184. 251.
veſtitus, & habitus quales eſſe debeant. 115. 161.
geſtus, inceſſus, & ſermones. ibid.
vita qualis. 111. 161.
immunitates, & priuilegia renouantur. 272. 273.
Clerico vago miſſas celebrare non tam de facili permittitur. 159. 185.
Cætera vide in verbo Sacerdotes, *&* Presbyter.
Clerici qui interfueſunt Concilio. *vide Indices.*
Clericorum Societatis Ieſu priuilegia. 245.
Cluniacenſis Monaſterii priuilegium. 242.
Coadiutores quando dandi ſint. 148.
& quomodo. 258. 259.

Coadiu-

Coadiutoriæ quomodo permittantur, & qua cauſa. ibid.
Cognatio ſpiritualis quomodo, & inter quos contrahatur. 197.198.
Cognomina eorum, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices*.
Collatio Beneficiorum. *vide in verbo Electio*.
Collatio Ordinum gratis fieri debet. 142.144.
Cætera vide in verbo Ordo.
Collegiorum gederalium priuilegia. 64.115.
Collegia ab Epiſcopo viſitantur. 166.
Collegia literas dimiſſorias concedendi vſus non habent, vt quis ordinetur ab aliis. 181.
Collegiorum perſonæ quomodo ſint exemptę. 214.
Collegiorum priuilegiis quomodo Ordinariis non detrahatur. ibid.
Collegii puerorũ inſtituẽdi via, & ratio. 186. & ſeq.
Collegiatæ Eccleſiæ nobilis alicuius oppidi qua ratione curent ſtipendium interpret. ſacræ ſcripturæ. 25.
Collocutiones, & confabulationes in Eccleſiis prohibentur. 14.160.
Commeſſationes Clericis prohibentur. 161.
Comitum Palatinorum priuilegia reſtricta. 214.
Commendata Monaſteria viſitanda. 149.
Commendæ perpetuæ. 60.
Commiſſio cauſarum quibus fieri debeat. 263.264.
Commemoratio defunctorum qui legata Eccleſiæ reliquerunt ſemper facienda. 255. 256.
Communio ſacramentalis quibus, & quando neceſſaria ſit. 83.142.
& à quibus ſæpè percipienda. 182.
& in ea præparatio qualis adhibenda. 80.83.
& in ea ſub qualibet ſpecie totus, & integer Chriſtus ſumitur. 78.82.140. vſque 142.
Commutationes vltimarum voluntatum quomodo, & quando facienda. 165.256.257.
Compatres in Baptiſmo qui. 197.198.
Compenſationes illicitæ in beneficialibus deteſtantur. 219.
Compoſitio pro fructibus malè perceptis prohibita. 176.
Computi Eccleſiaſtici diſciplina docenda eſt in Se-

Seminariis . 187.
Conceptio B. Mariæ Virginis . 24.
Cocilium indicere ad Romanum Pontificem ſpectat . 71.277.278.
eiuſque decreta ab eo confirmantur . 278. 281. 282. 284.
& eiuſdem dubia ab eo declarantur. 277.286.
Concilio qui interfuerunt . *vide Indices* .
Concilio intereſſe qui debeant. 71.72.129.252.
ad illud conuenire negligentes quomodo puniantur . 129.253.
Conciliorum vtilitas . 127. 204.
in eis congregati quomodo viuere debeant . 13. 14. 15.74.
Concilii Tridentini inchoatio ſub Paulo III. 12.
eiuſdem translatio . 67.
celebrato ſub Iulio III.73.
eiuſdem ſuſpenſio . 125.
celebratio ſub *Pio* IV.131.
intentio præcipua qualis . 132.& ſeq.
finis . 286.
cauſæ propter quas indictum fuit . 12. 15. 53. 71. 74.126.127.129.130.131.139.277.
confirmatio . 281.283.
& quot Patres in vltima celebratione interfuerunt ; & ſubſcripſerunt . 181.& *vide Indices* .
Concilia Prouincialia quibus de cauſis renouanda , & quando . 205.206.
quid in eis agi debeat . 252.263.264 275.
Concilia Prouincialia de quibus iudicent. 175.189. 190.204.208 210.218.224.225.233.250.263.268.
Concio . *vide Prædicationis munus* .
Concomitantia qualis in Euchariſtia . 77.78.
Concubinatus grauiſſimum peccatum. 201.
Concubinariorum , & concubinarum pœnæ . 201. 266 267.
quando cum eis diſpenſari poſſit . 267.
Concupiſcentia in baptizatis ad agonem relicta 24.
Conditiones in prouiſione Eccleſiæ reijciendæ.219.
Confeſſio eſt iure Diuino neceſſaria. 96 107.
eſt pars pœnitentiæ . 94 107.
quomodo , & quorum peccatorum facienda . 96. 97.98.107.108.

& quan-

& quando præcipuè, & cui . 98. 99.
ad Euchariſt. percipiendā neceſſaria,& quādo.80.
Confeſſio ſecreta.98.108.
eius miniſtri qui.98.99.108.184.
Confeſſionum libri diſcendi ab ijs, qui in Seminario educantur. 187.
Confeſſarii Monialium quandoq; mutandi.241.
Confeſſariorū munus in ſatisfactionib. iniūgēdis.102
Confitendi in quadrageſima ſalutaris mos. 98.108.
Confirmatio eſt Sacramentum. 58.
eius miniſter Epiſcopus . 58.172.
eam habere debent prima tonſura initiandi, 178.
in ea character imprimitur in anima. 55.
inter quos ſpirituale cognationem contrahat 198.
Confraternitates viſitandæ ab Epiſcopo.166.
Congrua portio cui, & quando concedenda. 269.
Coniuges. *vide Matrimonium*.
Conſanguinei fructibus Eccleſiarū non augendi.251
Conſecratio Epiſcoporum vbi facienda.178.
infra tempus ſtatutum ſuſcipienda, 62.
& quale tempus ad eam ſit præſcriptum.178.
Conſecrationis panis,& vini efficacia.77.78.
Conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius, ſed non parentum. 195.
Conſeruatores Iudices . 114.
Conſeruatoriæ literæ quibus, & quando nihil proſint. 114.
Conſiſtorium, in eo proponitur Eccleſia Cathedralis vacans. 205.
Conſtitutiones Eccleſiar. approbātur 145.146.163.216
Regularium etiam.234.239.245. & ſeqq.
& quæ reijciantur. 220.
Conſtantienſe Concilium. 124.137.
Conſuetudo locorū attendenda.25.51.166. 228.258.
quandoque pro lege habetur. 141.
iuriſdictionem tribuit, & officium. 163.
dat poteſtatem, vt quis Concilio interſit. 71.129.206.252.
Conſuetudines Eccleſiarū approbantur.146.163.164 216. & quæ ſint corruptelæ.177.196.197.
Conſultores duellorum puniuntur.272.
Conſummatio ſub priori teſtamento non erat. 152.
Contentioſi,& praui homines veritatem turbant.76

Continentia Diaconorum, & Subdiaconorum, & aliorum qui votum habent. 183.
Contritio quid ſit. 94.95.
eſt pars pœnitentiæ. 95.107.
eſt neceſſaria. 94.
debet eſſe libera, & voluntaria. 107.
hac minor eſt Attritio, quę imperfecta dicitur. 95
quomodo paretur, & quid producat. 95.107.
Contritus ſine confeſſione ad Euchariſtiam non accedat. 80.83.84.
Controuerſiæ de præcedentia componendæ. 243.
Contumacia ſeuerè punitur. 51.146. 163. 176. 216. 254. 268.
Conuentus. *vide Monaſterium.*
Conuertitæ, ſeu Pœnitentes mulieres. 246.
Corpus verum Chriſti. 77. *vide Euchariſtia.*
Corporis Chriſti feſtum. *vide Feſtum.*
Correctio quomodo ab Epiſcopis facienda. 52. 84. 113. 117. 143. 148. 149.
Credere quomodo debeamus. 81.
Criminales cauſæ à quibus cognoſcantur. 227. 267.
quando in eis appelletur, & ad quem. 85.
& quomodo in appellatione procedatur. ibid.
& quomodo executio facienda. 254. 256. 257.
Criminales cauſæ grauiores contra Epiſcopos à Sūmo tantum Pontifice cognoſci debent. 210.
Culpa quomodo remittatur. 48.
& an ſine pœna. 101. 109.
Cultus Euchariſtiæ. 78. 83.
Cupiditas malorum omnium radix. 167.
Cura animarum non negligenda. 50. 51. 60. 62. 149. 174. & ſeqq.
Curatum Beneficium. *vide Beneficium.*
Curatus. *vide Parochus.*
Curioſa à popularibus concionibus ſecludenda. 230
Curſores, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices.*

D

DEambulationes in Eccleſiijs vitandæ. 160.
Debitorum ſolutio quomodo ab exemptis extorquenda. 64.
Decalogi præcepta. 46. 96.

& in

& in eum peccata . 96.

Decanorum viſitatio qualis . 207.

quas cauſas non iudicent . 227.

Decimarum ſolutio debita eſt Deo . 265.

non impedienda, ſed integrè facienda. ibid.

& largius tenuioribus Eccleſijs. ibid.

Decimæ ad laicos pertinentes . 188.

Decreta huius Concilij approbata. 278. 281. 285.

in Synodis Prouincialibus, & Diœceſanis recipienda . 252.

á Lectoribus obſeruanda . 253.

Decreta omnia de vita, & honeſtate Clericorum obſeruanda . 161.

& quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertinent. 270

& ad fauorem eorum . 272. 273.

Decreta ſuper reſidentia publicanda. 176.

& de matrimonio . 197.

Deductiones ex fructibus in prouiſione Eccleſiarum reijciuntur . 219.

Defenſio permiſſa . 116.

Defunctorum commemoratio. 256.

Degradatio actualis quomodo facienda. 86. 87.

Delegatio quibus fieri debeat 263. 264.

Delinquentes qui in loco decenti cuſtodiendi. 257.

Denunciationes in Eccleſijs ante matrimonium quomodo, & quando faciendæ. 196.

Depoſitio verbalis quomodo facienda. 86. 87.

Derogationes quæ non faciendæ. 256.

Deus Pater miſericordiarum . 31.

vnus & idem auctor noui, & veteris teſtament. 18

impoſſibilia non iubet. 37.

operatur in nobis velle, & perficere. 40.

ſua gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur . 38.

caſtitatem petentibus non denegat. 194.

Diaboli imperium . 21.

aſtutia ad nos perdendum . 103.

pijs actionibus inſidiatur . 2.

Diaconorũ inſtitutio, & mentio in ſacris literis. 170

ætas qualis debet eſſe . 182.

continentia qualis . 183.

Diaconi quomodo ordinandi . 183.

Feſtis ſaltem ſolemnibus communionem percipere

Co

Co

e

e

d

h

q

Co

Cor

Cor … & qui

Cor

Cor … 14.

Co

Co

Co … & reſtituen-

Cre

Cri … quan-

Cr … quocumque, cui

… infringantur ibid.

Cu … 51.

Cu … ab Epiſcopis den-

Cu

Cu … ſentiantur eſſe-

Cu … & quando concedendæ,

Cu … 164.

Cu

Cu … quomodo ordinandæ,

I … qui publicè

D … quomodo 77.82.

… de cantu, quam de

certa

certa lege in choro permanendi a Synodo prouinciali præſcribenda . 217.
Diuortium quoad thorum fit ad tempus. 194.
Doctores eſſe debent cathedralibus præficiendi. 162
& qui examinatores deputantur 258.
illiſque ſcholaſteriæ conferendæ . 189.
& pœnitentiariæ cum præbendis . 212.
& Archidiaconatus . 215.
& aliæ omnes dignitates. 218.
& etiam Vicarij officium . 221.
Cætera vide in verbo Lector .
Doctores Vniuerſitatum quid agere, aut promittere debeant . 253 .
Doctores qui interfuerunt Concilio . *vide Indices* .
Domini temporales . *vide Principes* .
Dominicis diebus , & feſtis ſolemnibus paſcendus eſt à Parocho populus ſalutaribus verbis 27.
ad Parochiam ſuam populus accedat . 160.
Domus Dei nihil inordinatum habere debet. 203.
Donum caſtitatis. 194.
Dotari debent raptæ à raptoribus. 200.
Dubitare de quibus non debeamus, 36.
Duellorum vſus prohibetur . 271.
fabricatus à diabolo. ibid.
Duellatores excommunicantur. 271.
Dyſcoli, & incorrigibiles puniendi, aut expellendi à Seminario . 187.

E

ECcleſia columna eſt veritatis. 76.
pia mater . 155 .
edocta à Chiſto, & ab Apoſtolis. 48. 75.
& à Spiritu Sancto . 75. 230.
domus Dei, & orationis. 160. cõmunis mater. 133
Dei ſanguine acquiſita . 49.
Chriſti ſponſa dilecta . 152.
non iudicat de occultis . 195.
in quos iudicium exerceat . 92. 93.
hæreticos inuitat ad Concilium . 133 .
ſperat eorum conuerſionem . 120. 121. 125.
iuſtis de cauſis communicat laicos ſub vna ſpecie . 141. 142.

Caſtitatis votum. 234.
Caſtitatis donum petentibus non denegatur. 194.
aluum reſeruatio. 99.100.109.
Cathalogus eorum, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices in fine, & in verbo* Index.
Cathecheſis ſingularis ſacramentis præſcribenda, & vulgari lingua à Parochis populo exponenda. 211
Cathechiſmus. 276.
Cathechumeni. 35.
Cathedralem, & Parochialem Eccleſiam nemo ſimul retineat. 222.223.
Cathedralibus Eccleſijs qui præficiendi. 49.58.59. 162.203.204.
quomodo prouidendum quando eæ ſunt exigui redditus. 218.219.
& quando penſionibus non ſint grauandæ. 219.
in ijs Pœnitētiarius ab Epiſcopo inſtituendus. 212
Cathedralium Eccleſiarum pluralitas omnibus prohibetur. 59.
Cathedrali Eccleſia vacante ſupplicationes, ac preces habendæ. 203.204.
Cauſæ matrimoniales ad Iudices eccleſiaſticos ſpectant. 194.
ſed non ad Decanos, vel alios inferiores. 227.
& vbi cognoſcendæ ob paupertatem. ibid.
Cauſæ citò expediendæ. 227.264.
Cauſæ fori Eccleſiaſtici ab Ordinarijs in prima inſtantia cognoſcendæ. 226.227.
quibus delegandæ. 263.264.
Cauſæ mercedum, & miſerabiliū perſonarū. 64.115
Cauſæ exemptorum quomodo tractandæ. 64.
Cauſæ legitimæ abſentiæ quæ. 175.
Cauſæ ciuiles. *vide Ciuiles Cauſæ.*
Cauſæ criminales. *vide Criminales Cauſæ.*
Celebratio miſſarum. *vide miſſa.*
Cenſuræ ab Ordinarijs promulgatæ etiam à Regularibus obſeruandæ. 242.
Cenſuræ eccleſiaſticæ à Iudicibus eccleſiaſticis quādo ferendæ. 254.255.
Character quid. 55.
In quibus ſacramentis imprimatur. 55.172.
deleri non poteſt. ibid.
Charitas vinculum perfectionis. 133.

Cho-

Choreæ Clericis prohibentur. 161.217.
Chriſma ſacrum. 58.
Chriſtiana vita perpetua pœnitentia eſſe debet. 103
Chriſtiani quando cõmunicare teneantur. 83. 108.
Chriſtianorum opera qualia eſſe debeant. 13. 39. 40.
Chriſti aduentus. 31.
meritum. 22. 32. 35. 43.
ieiunium. 74.
diuinitas. 78.
caro. 81.
amor erga nos. 81.
Chriſto debetur latriæ cultus. 78. 83.
Chriſtus carnem ſuã dedit nobis ad manducandũ. 81
Chriſtus vera lux. 14.
Sol Iuſtitiæ. 30.
fidei noſtræ auctor. 30.
propitiator noſter. 31.
Saluator noſter, & redemptor. 32. 46. 231.
Fons iuſtitiæ. 33.
Cauſa ſalutis æternæ. 38.
Legislator. 46.
Sanctitatis auctor. 77.
Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech. 152.
magnus, & ſupremus Sacerdos. 280.
Caput in membris, & vitis in palmitibus. 42.
ſecundus Adam. 32.
omnium gratiarum fons, & auctor. 142.
Mediator Dei, & hominum. 231.
Patribus promiſſus. 31.
Sacramentorum auctor, & perfector. 54. 192.
pro omnibus mortuus. 31. & ad noſtrã ſalutẽ. 81. 152
in Euchariſtia continetur. 75. 76.
totus ſumitur ſub vtraque ſpecie 78. 82. 140. 141.
nobis meruit iuſtificationem. 32. 34. 42. 43.
os, & ſapientiam promiſit Eccleſiæ ſuæ. 132.
in eo habemus redemptionem, & remiſſionem. 31
per eum fit ſatisfactio. 102.
qui eum diligunt ſeruant ſermones eius. 37. 38.
Ciborum delectus ſeruandus. 275.
Cibus ſpiritualis animarum qui. 77.
Circumſtantiæ peccati. 97.
Citari Epiſcopus quando poſſit, vt perſonaliter compareat. 88.

Ciui-

Ciuilibus in cauſis quomodo procedendum. 64.
& quomodo exequendum. 254.
Ciuilibus, & criminalibus in cauſis quando appellationi locus eſt. 85.
Clandeſtinorũ matrimoniorũ correctio. 195. & ſeq.
Clauium poteſtas. 102. 106. vſque 109.
Clauſtralium Monachorum ſacræ ſcripturæ interpretes non examinantur ab Epiſcopo. 26.
Clauſura Sanctimonialium reſtituenda. 237.
Clerici in ſortem Domini vocati. 161.
quæ vitare debeant. 111. 161. 166.
qui fori priuilegio gaudeant, 179. 267.
etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſsũt. 52. 113
loco decenti cuſtodiendi. 257.
matrimonium contrahere prohibentur. 194.
mendicare non debent, & quomodo eis prouidendum. 145.
turpiter, & ſcandaloſè viuentes quomodo puniantur. 148. 266. 267. 268.
vſurpantes bona eccleſiaſtica qua pœna puniantur. 167. 168.
Clerici homicidæ pœna, & diſpenſatio. 116.
degradatio, & depoſitio. 87. 257.
Clerici coniugati quæ miniſteria exercere poſſint. pag. 185.
quo priuilegio gaudeant. 179.
Clerici concubinarii. 266. 267. *vide Concubinarij.*
Clericis prohibentur venationes illicitæ, choreæ, tabernæ, luſus, aucupia. 161. 217.
Clericorum vita, & exemplum quanti momenti. pag. 161. 184. 251.
veſtitus, & habitus quales eſſe debeant. 115. 161.
geſtus, inceſſus, & ſermones. ibid.
vita qualis. 111. 161.
immunitates, & priuilegia renouantur. 272. 273.
Clerico vago miſſas celebrare non tam de facili permittitur. 159. 185.
Cætera vide in verbo Sacerdotes, *&* Presbyter.
Clerici qui interfueſunt Concilio. *vide Indices.*
Clericorum Societatis Ieſu priuilegia. 245.
Cluniacenſis Monaſterii priuilegium. 242.
Coadiutores quando dandi ſint. 148.
& quomodo. 258. 259.

Coadiu-

Coadiutoriæ quomodo permittantur, & qua cauſa. ibid.
Cognatio ſpiritualis quomodo, & inter quos contrahatur. 197. 198.
Cognomina eorum, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices*.
Collatio Beneficiorum. *vide in verbo Electio*.
Collatio Ordinum gratis fieri debet. 142. 144.
Cætera vide in verbo Ordo.
Collegiorum gederalium priuilegia. 64. 115.
Collegia ab Epiſcopo viſitantur. 166.
Collegia literas dimiſſorias concedendi vſus non habent, vt quis ordinetur ab aliis. 181.
Collegiorum perſonæ quomodo ſint exemptę. 214.
Collegiorum priuilegiis quomodo Ordinariis non detrahatur. ibid.
Collegii puerorũ inſtituẽdi via, & ratio. 186. & ſeq.
Collegiatæ Eccleſiæ nobilis alicuius oppidi qua ratione curent ſtipendium interpret. ſacræ ſcripturæ. 25.
Collocutiones, & confabulationes in Eccleſiis prohibentur. 14. 160.
Commeſſationes Clericis prohibentur. 161.
Comitum Palatinorum priuilegia reſtricta. 214.
Commendata Monaſteria viſitanda. 149.
Commendæ perpetuæ. 60.
Commiſſio cauſarum quibus fieri debeat. 263. 264.
Commemoratio defunctorum qui legata Eccleſiæ reliquerunt ſemper facienda. 255. 256.
Communio ſacramentalis quibus, & quando neceſſaria ſit. 83. 142.
& à quibus ſæpè percipienda. 182.
& in ea præparatio qualis adhibenda. 80. 83.
& in ea ſub qualibet ſpecie totus, & integer Chriſtus ſumitur. 78. 82. 140. vſque 142.
Commutationes vltimarum voluntatum quomodo, & quando facienda. 165. 256. 257.
Compatres in Baptiſmo qui. 197. 198.
Compenſationes illicitæ in beneficialibus deteſtantur. 219.
Compoſitio pro fructibus malè perceptis prohibita. 176.
Computi Eccleſiaſtici diſciplina docenda eſt in Se-

Seminariis . 187.
Conceptio B. Mariæ Virginis . 24.
Cocilium indicere ad Romanum Pontificem ſpectat . 71.277.278.
eiuſque decreta ab eo confirmantur . 278. 281. 282. 284.
& eiuſdem dubia ab eo declarantur. 277.286.
Concilio qui interfuerunt . *vide Indices* .
Concilio intereſſe qui debeant. 71.72.129.252.
ad illud conuenire negligentes quomodo puniantur . 129.253.
Conciliorum vtilitas . 127. 204.
in eis congregati quomodo viuere debeant . 13. 14. 15.74.
Concilii Tridentini inchoatio ſub Paulo III. 12.
eiuſdem translatio . 67.
celebrato ſub Iulio III.73.
eiuſdem ſuſpenſio . 125.
celebratio ſub *Pio* IV.131.
intentio præcipua qualis . 132.& ſeq.
finis . 286.
cauſæ propter quas indictum fuit . 12. 15. 53. 71. 74.126.127.129.130.131.139.277.
confirmatio . 281.283.
& quot Patres in vltima celebratione interfuerunt ; & ſubſcripſerunt . 181.& *vide Indices* .
Concilia Prouincialia quibus de cauſis renouanda , & quando . 205.206.
quid in eis agi debeat . 252.263.264 275.
Concilia Prouincialia de quibus iudicent. 175.189. 190.204.208 210.218.224.225.233.250.263.268.
Concio . *vide Prædicationis munus* .
Concomitantia qualis in Euchariſtia . 77.78.
Concubinatus grauiſſimum peccatum. 201.
Concubinariorum , & concubinarum pœnæ . 201. 266 267.
quando cum eis diſpenſari poſſit . 267.
Concupiſcentia in baptizatis ad agonem relicta . 24.
Conditiones in prouiſione Eccleſiæ reijciendæ.219.
Confeſſio eſt iure Diuino neceſſaria. 96 107.
eſt pars pœnitentiæ . 94 107.
quomodo , & quorum peccatorum facienda . 96. 97.98.107.108.

& quan-

& quando præcipuè, & cui. 98. 99.
ad Euchariſt. percipiendã neceſſaria, & quãdo. 80.
Confeſſio ſecreta. 98. 108.
eius miniſtri qui. 98. 99. 108. 184.
Confeſſionum libri diſcendi ab ijs, qui in Seminario educantur. 187.
Confeſſarii Monialium quandoq; mutandi. 241.
Confeſſariorũ munus in ſatisfactionib. iniũgẽdis. 102
Confitendi in quadrageſima ſalutaris mos. 98. 108.
Confirmatio eſt Sacramentum. 58.
eius miniſter Epiſcopus. 58. 172.
eam habere debent prima tonſura initiandi. 178.
in ea character imprimitur in anima. 55.
inter quos ſpiritualẽ cognationem contrahat 198.
Confraternitates viſitandæ ab Epiſcopo. 166.
Congrua portio cui, & quando concedenda. 269.
Coniuges. *vide Matrimonium*.
Conſanguinei fructibus Eccleſiarũ non augendi. 251
Conſecratio Epiſcoporum vbi facienda. 178.
infra tempus ſtatutum ſuſcipienda, 62.
& quale tempus ad eam ſit præſcriptum. 178.
Conſecrationis panis, & vini efficacia. 77. 78.
Conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius, ſed non parentum. 195.
Conſeruatores Iudices. 114.
Conſeruatoriæ literæ quibus, & quando nihil proſint. 114.
Conſiſtorium, in eo proponitur Eccleſia Cathedralis vacans. 205.
Conſtitutiones Eccleſiar. approbãtur 145. 146. 163. 216
Regularium etiam. 234. 239. 245. & ſeqq.
& quæ reijciantur. 220.
Conſtantienſe Concilium. 124. 137.
Conſuetudo locorũ attendenda. 25. 51. 166. 228. 258.
quandoque pro lege habetur. 141.
iuriſdictionem tribuit, & officium. 163.
dat poteſtatem, vt quis Concilio interſit. 71. 129. 206. 252.
Conſuetudines Eccleſiarũ approbantur. 146. 163. 164. 216. & quæ ſint corruptelæ. 177. 196. 197.
Conſultores duellorum puniuntur. 272.
Conſummatio ſub priori teſtamento non erat. 152.
Contentioſi, & praui homines veritatem turbant. 76

Z   Conti-

Continentia Diaconorum, & Subdiaconorum, & aliorum qui votum habent. 183.
Contritio quid ſit. 94. 95.
eſt pars pœnitentiæ. 95. 107.
eſt neceſſaria. 94.
debet eſſe libera, & voluntaria. 107.
hac minor eſt Attritio, quę imperfecta dicitur. 95
quomodo paretur, & quid produceat. 95. 107.
Contritus ſine confeſſione ad Euchariſtiam non accedat. 80. 83. 84.
Controuerſiæ de præcedentia componendæ. 243.
Contumacia ſeuerè punitur. 51. 146. 163. 176. 216. 254. 268.
Conuentus. *vide Monaſterium.*
Conuertitæ, ſeu Pœnitentes mulieres. 246.
Corpus verum Chriſti. 77. *vide Euchariſtia.*
Corporis Chriſti feſtum. *vide Feſtum.*
Correctio quomodo ab Epiſcopis facienda. 52. 84. 113. 117. 143. 148. 149.
Credere quomodo debeamus. 81.
Criminales cauſæ à quibus cognoſcantur. 227. 267.
quando in eis appelletur, & ad quem. 85.
& quomodo in appellatione procedatur. ibid.
& quomodo executio facienda. 254. 256. 257.
Criminales cauſæ grauiores contra Epiſcopos à Sūmo tantum Pontifice cognoſci debent. 210.
Culpa quomodo remittatur. 48.
& an ſine pœna. 101. 109.
Cultus Euchariſtiæ. 78. 83.
Cupiditas malorum omnium radix. 167.
Cura animarum non negligenda. 50. 51. 60. 62. 149. 174. & ſeqq.
Curatum Beneficium, *vide Beneficium.*
Curatus. *vide Parochus.*
Carioſa à popularibus concionibus ſecludenda. 230
Curſores, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices.*

D

DEambulationes in Eccleſiijs vitandæ. 160.
Debitorum ſolutio quomodo ab exemptis extorquenda. 64.
Decalogi præcepta. 46. 96.

& in

& in eum peccata. 96.
Decanorum viſitatio qualis. 207.
quas cauſas non iudicent. 227.
Decimarum ſolutio debita eſt Deo. 265.
non impedienda, ſed integrè facienda. ibid.
& largius tenuioribus Eccleſijs. ibid.
Decimæ ad laicos pertinentes. 188.
Decreta huius Concilij approbata. 278. 281. 285.
in Synodis Prouincialibus, & Diœceſanis recipienda. 252.
à Lectoribus obſeruanda. 253.
Decreta omnia de vita, & honeſtate Clericorum obſeruanda. 161.
& quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertinent. 270
& ad fauorem eorum. 272. 273.
Decreta ſuper reſidentia publicanda. 176.
& de matrimonio. 197.
Deductiones ex fructibus in prouiſione Eccleſiarum reijciuntur. 219.
Defenſio permiſſa. 116.
Defunctorum commemoratio. 256.
Degradatio actualis quomodo facienda. 86. 87.
Delegatio quibus fieri debeat 263. 264.
Delinquentes qui in loco decenti cuſtodiendi. 257.
Denunciationes in Eccleſijs ante matrimonium quomodo, & quando faciendæ. 196.
Depoſitio verbalis quomodo facienda. 86. 87.
Derogationes quæ non faciendæ. 256.
Deus Pater miſericordiarum. 31.
vnus & idem auctor noui, & veteris teſtament. 18
impoſſibilia non iubet. 37.
operatur in nobis velle, & perficere. 40.
ſua gratia ſemel iuſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. 38.
caſtitatem petentibus non dengat. 194.
Diaboli imperium. 21.
aſtutia ad nos perdendum. 103.
pijs actionibus inſidiatur. 2.
Diaconorũ inſtitutio, & mentio in ſacris literis. 170
ætas qualis debet eſſe. 182.
continentia qualis. 183.
Diaconi quomodo ordinandi. 183.
Feſtis ſaltem ſolemnibus communionem percipere

cipere debent. 183.
Die Dominico quæ mira Deus egerit. 13.
Dies feſti. *vide Feſti dies.*
Dignitates Patrum, & eorum, qui interfuerunt Cõcilio Tridentino. *vide Indices.*
Dignitates Eccleſiaſticæ quare inſtitutæ. 215.
quibus conferendæ. ibid. & ſeqq.
non ſeruientes quid amittunt. 163.
Diligentes Chriſtum qui ſermones eius ſeruant. 38.
Dimiſſoriæ literæ. *vide Literæ Dimiſſoriæ.*
Diœceſes quare diſtinctæ. 157.
Diœceſana Synodus quotannis celebranda, & qui intereſſe debeant. 206. 253.
& quid ibi agi debeat. 253. 264.
Diſceptationes contentioſæ vitandæ. 14.
Diſciplina populis neceſſaria. 84. 85.
Diſciplina Eccleſiaſtica conſeruanda, & reſtituenda. 272.
ac monaſtica. 247.
atque etiam regularis. 234.
Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium quando, quibus, & quomodo detur. 199.
de homicidio quando datur. 116. 211.
Diſpenſationes de promouendo à quocumque, cui, & quando ſuffragentur. 63.
de non promouendo ad annum ſuffragantur ibid.
de non reſidendo quando valeant. 51.
ſuper irregularitatibus quando ab Epiſcopis dentur. 211.
Diſpenſationes gratioſæ quando ſortiantur effectum. 164 271.
Diſpenſationes quomodo, & quando concedendæ. 113. 164 199, 211. 267. 271
extra curiam Ordinarijs committendæ. 164.
Diſpoſitio ad gratiam 33. 34.
Diſtributiones quotidianæ quomodo ordinandæ, vel augendæ. 145. 163. 220.
quomodo diuidendæ. 146 163.
à quibus recipiendæ. 216. 217.
Diuinis intereſſe, aut miſſas celebrare qui publicè criminoſi ſunt prohibentur. 159.
Diuinitas Chriſti in Euchariſtia quomodo 77. 82.
Diuinorum officiorum ratio tam de cantu, quam de

certa lege in choro permanendi a Synodo prouinciali præſcribenda. 217.
Diuortium quoad thorum fit ad tempus. 194.
Doctores eſſe debent cathedralibus præficiendi. 162
& qui examinatores deputantur 258.
illiſque ſcholaſteriæ conferendæ. 189.
& pœnitentiariæ cum præbendis. 212.
& Archidiaconatus. 215.
& aliæ omnes dignitates. 218.
& etiam Vicarij officium. 221.
Cætera vide in verbo Lector.
Doctores Vniuerſitatum quid agere, aut promittere debeant. 253.
Doctores qui interfuerunt Concilio. *vide Indices.*
Domini temporales. *vide Principes.*
Dominicis diebus, & feſtis ſolemnibus paſcendus eſt à Parocho populus ſalutaribus verbis 27.
ad Parochiam ſuam populus accedat. 160.
Domus Dei nihil inordinatum habere debet. 203.
Donum caſtitatis. 194.
Dotari debent raptæ à raptoribus. 200.
Dubitare de quibus non debeamus. 36.
Duellorum vſus prohibetur. 271.
fabricatus à diabolo. ibid.
Duellatores excommunicantur. 271.
Dyſcoli, & incorrigibiles puniendi, aut expellendi à Seminario. 187.

E

Eccleſia columna eſt veritatis. 76.
pia mater. 155.
edocta à Chiſto, & ab Apoſtolis. 48. 75.
& à Spiritu Sancto. 75. 230.
domus Dei, & orationis. 160. cõmunis mater. 133
Dei ſanguine acquiſita. 49.
Chriſti ſponſa dilecta. 152.
non iudicat de occultis. 195.
in quos iudicium exerceat. 92. 93.
hæreticos inuitat ad Concilium. 133.
ſperat eorum conuerſionem. 120. 121. 125.
iuſtis de cauſis communicat laicos ſub vna ſpecie. 141. 142.

eius eſt iudicare de vero ſenſu ſcripturarum. 19.
in matrimonii impedimentis diſpenſat. 193.
eius benignitatem experiri non debet, qui eius præcepta contempſit. 199.
Eccleſiæ Patrimoniales, ſeu receptiuæ. 223.
Eccleſiæ Catholicæ ritus obſeruandi. 55.
eius poteſtas. 141. 274.
Eccleſia Romana omnium Eccleſiarum Mater, & Magiſtra. 56. 106. 156. 275.
Eccleſia Cathedralis. *vide Cathedralis*.
Eccleſiæ Parochiales. 222. 223.
nullius Diœceſis à quo viſitandæ. 223. & *vide viſitatio*.
collapſæ reparandæ, vel transferendæ. 62. 148. 149.
non vniendæ. 116.
Eccleſiarum regimen onus formidandum. 49.
quibus committendum. 49. 59. 162. 203. 204.
Eccleſiarum pluralitas reprobatur. 59. 60. 222.
earum bona occupantes. 167. 168.
fructus quomodo conſumendi. ibid.
Eccleſiaſtica hierarchia quomodo ordinata. 171. 172. 173.
Eccleſiaſtica libertas, & immunitas. 272. 273.
Editio vulgata bibliorum approbatur. 19.
Electi Dei non poſſunt ſciri, niſi ex ſpeciali reuelatione. 39.
Electi ad Eccleſiarum regimen profeſſionem fidei facere tenentur. 204. 215.
Electio ſuperiorum regularium quomodo habenda. 238. 239.
indignorum irritanda. 59. 60.
in beneficijs quomodo fieri debeat. 215. 216. 256.
& quomodo in beneficiis iuriſpatronat. 119. 225.
& quorum fieri debeat. 49. 58. 59. 162. 215. 216. 225.
& qua ætate. 179. 215.
& non ſine examine. 63. 64. 223.
Electiones Vrbiũ pro Concil. celebrando. 2. 3. 8. 71.
Eleemoſynæ pro defunctis vtiles. 230. 231.
pro miſſis nouis importunè non exigendæ. 159.
earum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddere tenentur. 166.
Eleemoſynarum quæſtores. *vide Quæſtores*.
Emphy-

Emphyteuſis Eccleſiæ vſurpatores excommunicantur. 167.
Epiſcopalis dignitas omninò conſeruanda. 270.
Epiſcopalis menſa aliquando ſubuenit Seminario. 187. 188.
Epiſcopi à Spiritu Sancto poſiti regere Eccleſiam Dei. 49. 171.
in locum Apoſtolorum ſucceſſerunt. 171.
Presbyteris ſunt ſuperiores. 171. 172. 173. 157. 158.
Patres, & Paſtores ſunt. 308.
miniſtri Sacramenti Confirmationis. 58. 172. 173.
ac Ordinationis. 172. 173.
ſupra omnes gradus conſtituti. 203.
à Principibus, & cæteris honorandi. 270.
eorum eſt prima ſedes, & locus. 257. 270.
ac præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. 257.
Epiſcopi, qui interfuerunt Concilio Tridentino. *vide Indices*.
Epiſcopi qui ſunt eligendi. 49. 58.
& infra quantum tempus conſecrationis munus ſuſcipere teneantur. 62. 177.
creati à Romano Pontifice ſunt legitimi. 174.
eorum examen, & teſtimonium quomodo faciendum. 204.
quales eſſe debeant. 14. 84. 251. 252.
eorum familiares quales. 14.
eorum menſa, ac ſupellex qualis. 14. 251.
quæ agere debeant. 17. 49. 50. 251. 252.
Epiſcoporum onus Angelicis humeris formidandum. 49.
eorum præcipuum munus eſt verbum Dei prædicare. 27. 174. 209.
in Dei laudibus incumbere. 14.
hoſtias, laudes, & preces offerre. ibid.
Sacramentorum vim, & vſum explicare. 211.
Scripturarum lectionem in menſa adhibere debent. 14.
vigilare in omnibus, laborare, & miniſterium ſuum implere. 49.
in ſuis Eccleſijs reſidere. 50. 175.
moderatè, ac ſobriè viuere. 14. 251.
bonum exemplum ſubditis præbere. 251. 252.

humanum erga propinquos carnis affectum deponere. 251.
Principibus non inſeruire. 270.
Lectorem Theologiæ eligere. 25.
& Magiſtrum Grammaticæ. 26.
malos Prædicatores corrigere. 28.
circa plura curata obtinentes prouidere. 59.60.
& Eccleſiæ parochiali vacanti prouidere, & quomodo. 223. & ſeqq.
Eccleſijs in quibus populus numeroſus eſt alios Sacerdotes adiungere. 146.
nouas Parochias conſtituere. 146.218.219.
eaſque diſtinguere. 219.
& omnia, quæ ad Dei cultũ ſpectãt curare. 149.166
vt hoſpitalia diligenter gubernentur. 65 259.
vt pueri in ſuis Parochijs doceantur. 209.
vt ſana de purgatorio doctrina prædicetur. 230.
vt de inuocatione Sanctorum, & imaginibus fideles inſtruantur. 231.
vt miſſæ debita reuerentia celebrentur. 159.160.
vitia ſubditorum coarguere 52.84.110. 111.113,
eoſque tamquam filios, & fratres diligere. 84.
& charitate, non auſteritate corrigere, & meminiſſe ſe paſtores, non percuſſores eſſe. 84.
pauperum, aliarumque perſonarum miſerabilium curam paternam gerere. 174.
monialibus Confeſſorem extraordinarium offerre. 241.
præcedentiæ controuerſias componere. 243.
virginũ Deo dicandarũ volũtatem explorare. 245
decreta huius Concil. de regularibus exequi. 250.
curare, vt decretũ matrimonij publicetur. 197.
vt nuptiæ fiant cũ modeſtia, & honeſtate. 102.
Epiſcopi ad Concil. prouinc. debent accedere. 206.
quibuſdam præcipuis diebus in ſuis Eccleſijs permanere. 175.
ordines per ſemetipſos conferre. 178.
ſubditos docere. 161.
& bono exemplo paſcere. 174.
gratiam per ſubreptionem obtentam reſpuere. 87
in caſibus quibuſdam reſeruatis abſoluere. 99. 100.109.211.
abuſus in miſſa exortos tollere. 159. 160.
confir-

confirmationis Sacramentum conferre. 172.
miniſtros Eccleſiæ ordinare. 172. 180. 181.
atque alia peragere quæ inferiores non poſſunt. pag. 172. 173.
noua miracula excutere, & approbare. 233.
ordinatos ab ordinum exercitio ſuſpendere, & quomodo, & quando. 113.
clericos exemptos, & regulares corrigere, & quomodo, & quando. 52. 113. 117. 143. 147. 148. 149.
eos degradare poteſt, & quando. 86. 87.
locum deſerentes punire. 184.
& concubinarios, ac concubinas punire. 201.
non accedentes ad Synodum pœnis afficere. 206.
beneficijs priuare turpiter viuentes. 148.
hoſpitalitatem non exercentes ab hoſpitalium cura amouere. 259. 260.
& iurepatronatus patronum illud contra canonicas ſanctiones transferentem priuare. 262.
abbatum negligentiam ſupplere. 26.
& Capituli Metropolitanæ Eccleſiæ. 221.
& vices Metropolitani ſi eſt ſuffraganeus antiquior. 175. 206.
illumque denunciare Romano Pontifici. 51.
in Beneficijs Iurispatronatus inſtituere. 119.
præſentatoſque non idoneos repellere. 262.
diſtributiones quotidianas diuidere. 146.
ordines Canonicatuum deſignare. 216.
in ijs, quæ ad diuina officia ſpectant prouidere. pag. 217.
vniones certis de cauſis facere. 147. 188. 189. 218. 220.
atque iam factas examinare, aut etiam reuocare. pag. 61. 218. 262.
monitiones ad finem reuelationis decernere. 254
Epiſcopus viſitare Beneficia curata vnita debet, & Eccleſias etiam exemptas. 61.
commendata omnia beneficia, & Monaſteria quantumuis exempta. 149. 150.
hoſpitalia, confraternitates, eleemoſynas Montis Pietatis, & pia loca omnia. 166.
ac propriam Diœceſim, & quomodo. 207.
& Eccleſias ſæculares nullius Diœceſis. 213.
Epiſcopi debent abſentiæ cauſas probare. 176.

contumaces non reſidentes varijs remedijs compellere, ac etiam beneficiis priuare. 217.
de diſpenſationibus cognoſcere. 164.
per ſaltum promotos diſpenſare. 184.
licentiam matrimonij contrahendi vagantibus concedere. 200.
in ſuſpenſionibus, & irregularitatibus diſpenſare. 211.
in caſibus occultis etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis abſoluere. 211.
cauſas omnes in prima inſtantia cognoſcere. pag. 226. 227.
Monaſteria Regularium aliquando gubernare. pag. 241. & ſeqq.
abeuntibus ex eis ante profeſſionem bona reſtituere. 245.
confeſſiones audientes approbare. 184.
vltimas voluntates exequi. 165.
ab adminiſtratoribus piorum locorum rationes exigere. 166.
ac etiam ab Oeconomis conſtitutis ſede vacante. 221.
& à viſitatoribus. 207.
Notariis imperitis, vel delinquentibus officii exercendi vſum prohibere. 167.
familiarem ſuum non ſubditum ordinare, & quãdo. 180.
ſanctorum ordinum functiones reſtituere. 185.
ea quæ ad ſeminarium pertinent conſtituere. 186. & ſeq.
& eius redditnum rationes ſingulis annis accipere. 189.
ius, ac poteſtatem habent in his, quæ ad viſitationem, & correctionem ſpectant. 213.
& in Prothonotarios, ac alios exemptos. 214.
Epiſcopi quibus in cauſis procedant, vt Apoſtolicæ Sedis delegati. 26. 28. 51. 87. 113. 146. 147. 149. 160. 213. 214. 220. 237. 240. 263. 267.
Epiſcopi quãdo citandi, vt perſonaliter cõpareãt. 88.
contra eos quales teſtes admittendi. ibid.
eorũ cauſę à Romano Põtifice terminandæ. 88. 210.
vel à Concilio Prouinciali. 210.
eorũ negligentia ſuppleatur à metropolitano. 189.
& ali-

& aliquando à Concilio Prouinciali. 189. 250.
& quando eis dandus ſit coadiutor, & quibus de caufis. 258. 259.
Epiſcopi puniuntur, ſi non conſecrantur infrà tres menſes. 177.
ſi ſubditos nigligenter corrigunt. 50.
ſi non reſident. 50. 175. 176.
quæ ad Seminarium ſpectant ſi negligunt 189.
ſi ad Concilium Prouinciale non accedunt 252.
ſi aliquid viſitando accipiunt. 208.
ſi concubinas tenent. 268.
Epiſcopis non licet pontificalia in aliena Diœceſi exercere. 52. 53. 112.
nec alterius ſubditum ordinare. 112. 180.
aut corrigere. 117.
nec quædam facere ſine conſilio & conſenſu Capituli, aut Canonicorum. 25. 150. 187. 189. 216. 217. 220. 256. 260. & 264.
Epiſcoporum titularium licentia correcta. 112. 113.
Erectio Beneficiorum quomodo fiat. 256.
Euangelium fons veritatis. 17.
Euchariſtia ſymbolum vnitatis 75. 77. 81.
pignus futuræ gloriæ. 77.
ſpiritualis animarum cibus. 77.
antidotum liberans à culpis, & peccatis. 77.
ſymbolum rei ſacræ, & inuiſibilis gratiæ viſibilis forma. 77.
animæ vita, & perpetua ſanitas mentis. 81.
panis angelorum 81.
cur in proceſſionibus circumferatur. 79.
intra ſepta aut chorum monialium non ſeruanda. 241.
quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur. 81. 83.
Euchariſtiæ ſacramenti inſtitutio. 76. 77.
eiuſdem excellentia. 77.
cultus, & veneratio. 79. 81. 83.
effectus. 77. 83.
adoratores. 83.
decreta. 75. & ſeq.
Canones 82. & ſeq.
eius cuſtodiendæ, & ad infirmos deferendæ conſuetudo. 79. 80. 83.

Z. 6 in ea.

in ea Chriſtus verè, & realiter continetur. 76. 77.78.82.
Eugeniana conſtitutio curatis non ſuffragatur contra Epiſcopos. 177.
neque Curialibus; & familiaribus Cardinalium. 214.
Examen ordinandorum. 63.64.168.& ſeqq.
& eligendorum ad Beneficia. 224. & ſeqq.
Examinatores electorum ad Parochias quot, & vbi, & quales conſtituendi. 224.
& eorum officium. ibid.
Excommunicatio neruus eſt Eccleſiaſticæ diſciplinæ. 253.
Excommunicationes quando ferendæ. 254.
Excommunicatus ad Sacramenta, & fidelium familiaritatem non recipiendus 255.
non reſipiſcens, de hæreſi eſt ſuſpectus. ibid.
Excommunicãtur ingredientes ſepta Monialiũ. 237.
virginum raptores, & eorum fautores. 200.
clerici concubinarij. 200 201.
qui bona eccleſiaſtica occupant. 167. 168.
qui virginem, vel viduam, aut aliam mulierem inuitam compulerint ad ingrediendum Monaſterium. 246.
qui ſubditos inuitos matrimonium contrahere cogunt. 202.
duellum committentes, locum concedentes, patrini, fautores, & ſpectatores. 271.272.
& vide Anathemata.
Executio quibus modis facienda. 254.
Executores vltimarũ voluntatũ ſunt Epiſcopi. 165.
Exemplum Sacerdotum quanti momenti. 161.184. 251.266.267.
Exemplum malum ad malos mores prouocat. 212.
Exemptionum reſtrictio, 214.
Exemptorum cauſæ. 64.
Exempta etiam loca pia viſitanda. 166.
Exempti quicumq; intra fines Diœceſis nec ordines, nec dimiſſorias concedunt. 181.
Excuſationes abſentiæ ad non reſidendum quæ. 175.
Exeuntibus à Monaſterijs ante profeſſionem, bona reſtituuntur. 245.
Exorciſtæ ordo in Eccleſia, 170.

Expectatiuæ tolluntur. 226.
Extrema vnctio. *vide Vnctio*.

F

FAbricæ Eccleſiæ adminiſtratores reddant rationem Epiſcopo. 166.
illique applicentur fructus beneficiorum concubinarij. 267.
& Epiſcoporum abſentium. 176.
Facultates de promouendo à quocumq; & de non promouendo quando ſuffragentur. 63.
Familiares Epiſcopi quales eſſe debeant. 14.
quando ab illis ordinari poſſint. 280.
redditibus Eccleſiarum non augendi. 251.
familiaritas Cardinalium quos non eximat ab Ordinarij iuriſdictione. 214.
& qui familiarium priuilegio gaudeant. 115.
Feſti dies Sanctorum quomodo celebrandi. 233. 276
à regularibus ſeruandi, quos Epiſcopus præcepit. 242.
in ijs ad ſuas Parochias frequenter populus accedere debet. 160.
in maioribus feſtis Paſtores à ſuis Eccleſijs non debent abeſſe. 176.
Feſtum Corporis Chriſti. 79. 83. 176.
Feudalia bona quando directis dominis acquirantur. 271.
Feudorum Eccleſiæ occupatores excommunicantur. 167. 168.
Fides ſalutis initium, & radix iuſtificationis. 36.
Fides ſola quid. 35. 38. 54.
ſine pœnitentia remiſſionem non præſtat. 99.
cur ſine operibus mortua. 35. 38.
quolibet peccato mortali non amittitur. 41.
Fidei vis, & virtus. 16. 35.
effectus. 33. comites. 37.
Cætera de Fide vide ſeſſ. 6. in Decretis, & Canonibus de Iuſtificatione.
Fidei profeſſionem qui facere teneantur. 204. 205.
Fidei rudimenta in ſingulis Parochijs pueri doceri debent. 209. 210.

Fiducia

Fiducia Hereticorum inanis.36.45.
Figuræ hiſtoriarum,& ſanctorum. 231. 232.
Filij Clericorum illigitimi habere non poſſunt beneficia in Eccleſia, quæ eorum patres habuerunt.268.
Fori Eccleſiaſtici cauſæ in prima inſtantia ab ordinarijs cognoſcuntur.226. 227.
Fori priuilegio qui gaudeant.279.
Forma requiſita in celebratione matrimonij.196.
& in promotione Epiſcoporum,204.
& in probando legitimas abſentiæ cauſas.175.
Fornicatio affinitatem contrahit, & inter quos.199.
Fratres *vide Regulares, & Sacerdotes.*
Fratrum S. Io. Hieroſolymitani immunitas, & priuilegia. 188.214.249.
Fructuum ſequeſtratio.149.176.177.
& à quibus tuta conſcientia percipi non poſſunt. 177.260.
Frugalitas Epiſcoporum, & Cardinalium.251.
Fuga vbi timetur quid agendum. 257.
Funeralium quarta perſoluenda.266.

G

Gehennæ metus.45.
Generales ordinum qui interfuerunt Concilio Tridentino *vide Indices.*
Generales ordinum quomodo eligendi.238.
Germania olim in vera religione, & obedientia, Summo Pontifici exhibenda, nulli ſecunda.71.
Germaniæ proteſtantibus ſaluus conductus. 90.121. & ſeq. & 134. & ſeq.
Germanorum Epiſcoporum in Concilium aduentus 74.
eorundem diſceſſus è Concilio.126.
Gloriatio noſtra omnis in Chriſto eſt.102.
Gradus affinitatis, & conſanguinitatis.193. 197. 198.
Grammatica in ſeminariis docenda. 187.
Grammaticæ Magiſter in quibus Eccleſiis eligendus. 25.26.
Gratia Dei præueniens.32.
non ex operibus noſtris.44.

an ex peccatorum commiſſione amittatur. 36.
per Sacramenta confertur. 54.
eam conſecutum ſe eſſe an quis ſcire valeat. 36.
Gratiæ ad vacatura tolluntur. 226.
Gratiæ quando ſuum ſortiantur effectum. 63. 87. 112. 164. 180. 259. 269. 271.
Gratis quæ ſint præſtanda. 20. 28. 144. 150. 162. 176. 184. 208. 211. 271.
Gregorius Decimus. 59. 60.
Gubernatores Eccleſiaſtici in quibus ſe ingerere non debeant. 227.
Gymnaſia publica ſacræ ſcripturæ Lectorem habeant. 24. 25.

H

HAbitus Clericorum qualis eſſe debeat. 115. 161. à quibus deferendus. 179. 185.
Habitus non facit Monachum. 115.
Habitus Religionis poſt quinquennium non deponendus. 247.
occultè non ferendus. ibid.
Hæreſis non diſſoluit Matrimonij vinculum. 193.
Hæreſis ſuſpectus quis. 25. 255.
Hæreſes circa Sacramenta damnatæ. 53. & ſeq. 81. & ſeqq. 106. & ſeqq. 142. 157. 192. & ſeqq. 172. & ſeqq. *vide in verbo Anathemata.*
Hæreſes anathematizantur. 252. 277. 280.
earum nocumenta. 53. 252.
Hæretici ad Concilium inuitantur. 133. 277.
nouatores appellantur. 103.
ſub prætextu Euangelij, libertatem carnis introducunt. 192.
omnes anathematizantur. 280. eorum perfidia. 76. 277.
eorum inanis fiducia. 96.
Hæreticorum Baptiſmus quomodo verus. 56.
Hæreditariæ ſucceſſiones beneficiorum prohibitæ, pag. 258.
Hierarchia Eccleſiaſtica ex quibus conſtet. à 171. vſque ad 173.
Hiſtoriæ myſteriorum noſtræ redemptionis quid præſtant. 232.

Homi-

Homicidii pœna,& quādo ſuper eo diſpenſetur.216
Homiliæ ſanctorum legendæ in Seminariis,187.
Hortatio Patrum Concilii ad Chriſtianos.81.
Hoſpitalia viſitanda ab Epiſcopo . 166.
deligenter gubernanda.65.
ea obtinentes hoſpitalitatē exercere debent. 259.
eorum adminiſtratio vni vltra triennium non concedenda 260.
Hoſpitalia, quæ dantur in titulum.188.259.
Hoſpitalium priuilegiis qui gaudeant. 115 .
Hoſtiæ poſt communionem reſeruatæ. 82. 83.
Hungaria vexata à Turcis.1.

I

Ieiunia ad mortificandam carnem conducunt 275.
Ieiunii virtus quanta.74.
Ieſuitæ.245 .
Ieſus.*vide Chriſtus*.
Ignoto Sacerdoti miſſas celebrare non licet. 159.
Illegitimi.*vide filij Clericorum.*
Illiteratis Rectoribus Coadiutores dantur.147.
Illiricum armis tentatum à Turca.1.
Imagines Chriſti,Deiparæ, & ſanctorum omnium in templis habendæ, & earum cultus qualis 231 & ſeq.
Immunitas Eccleſiaſtica reſtituenda,& conſeruanda 272.
Impedimenta matrimonii.193 198.& ſeq.
Imperator,& Reges bona Eccleſiaſtica conſeruare debent. 273.
& ea occupantes excommunicantur.168.
& ſimiliter ſi locum ad monomachiam concedūt. 271.
Imperii iura multi habent.261.262.
Imperitiæ Parochorum ſuccurritur.147.148.
Impii iuſtificatio.32.34.35.45.
Impoſſibilia non ſunt præcepta Dei.37.46.
Impreſſorum cautelæ.20.
Index ſacrorum librorum.18.19.
Index librorum prohibitorum.131.132. 133.
Indices Nominum, Cognominum,Patriarum,& Digni.

gnitatum omnium quotquot haberi potuerunt Patrum, qui interfuerunt Concilio Tridentino ex omnibus tribus collectionibus Concilii. *vide* XXXV. *Indices à pag.* 341. *vſq.ad* 514.

Index primus Cardinalium Præſidentum, & Legatorũ, qui interfuerunt Concilio ſub Paulo III. ab anno 1545. vſque ad annum 1547. pag. 341.

Index ſecundus eorum, qui ſub eodem Pontifice interfuerunt. ab anno 1547. vſq. ad 1549. 353.

Index tertius eorum, qui ſub Iulio III. interfuerunt ab anno 1551. vſq. ad 1552. 368.

Index quartus eorum, qui ſub Pio IV. interfuerunt Concilio ab anno 1562. vſq. ad 1563. 386.

Index quintus Cardinalium Coadiutorum in Concilio Tridentino anno 1536. ſub Paulo III. 462.

Index ſextus Præſulum Coadiutorum eod. an. 1536. 463.

Index ſeptimus Cardinalium Legatorum ad varios Principes an. 1536. 464.

Index octauus Nunciorum Apoſtolicorum ad varios Principes. anno 1536. 465.

Index nonus Cardinaliũ Coadiutorũ an. 1537. 466.

Index decimus Cardinalium Legatorum ad varios Principes anno 1537. 467.

Index vndecimus Cardinalium legatorum Concilii anno 1537. 468.

Index duodecimus Nunciorum Apoſtolicorum ad varios Principes anno 1537. 468.

Index decimus tertius Cardinalium deputatorũ pro pertinentibus ad Concilium an. 1542. 470.

Index decimus quartus Cardinalium Legatorum Concilii anno 1542. 471.

Index decimus quintus officialiũ Concilii an. 1542. 471.

Index decimusſextus Oratorum Imperatoris ad Cõcilium anno 1542. 471.

Index decimus ſeptimus Nunciorum Apoſtolicorũ ad varios Principes an. 1542. 472.

Index decimus octauus Cardinalium deputatorum Romæ pro rebus Concilii anno 1547. pagina 473.

Index decimus nonus Theologorum eodem anno 1547. 474.

Index

Index vigeſimus Cardinalium Legatorum Concilij eodem anno 1547. 474.
Index vigeſimus primus Nunciorum Apoſtolicorum ad varios Principes eodem anno 1547. 475.
Index vigeſimus ſecundus Miniſtrorum Pauli III. Romæ. 476.
Index vigeſimus tertius Cardinalium deputatorum Romæ pro Concilio ab anno 1547. vſq; ad 1549. pa. 477.
Index vigeſimus quartus Cardinalium Legatorum ad varios Principes eodem anno . 477.
Index vigeſimus quintus Nunciorum Apoſtolicorū ad varios Principes eodem anno . 478.
Index vigeſimus ſextus Miniſtrorum Pauli Romæ adhibitorum . 478.
Index vigeſimus ſeptimus, Cardinalium Coadiutorum ab anno 1551. vſque ad 1552. 479.
Index vigeſimus octauus Nunciorum Apoſtolicorum ad varios Principes eodem anno 479.
Index vigeſimus nonus Cardinalium deputatorum Romæ pro rebus Concilij anno. 1562. per totum. 1563. 481.
Index trigeſimus Præſulum eodem tempore , & pro eadem deputatione . 482.
Index trigeſimus primus Nunciorum Apoſtolicorū ad Principes eodem tempore . 482.
Index trigeſimus ſecundus aliorum Miniſtrorum pro rebus Conciliaribus eodem tempore. 484.
Index trigeſimus tertius præcipuus Miniſter in Cōcilio inchoando . 485.
Index trigeſimus quartus Interpretum , & Scriptorum Concilij. 486.
Index trigeſimus quintus Executorum , ſiue Interpretum Sacræ Congregationis Concilij. 492.
Indulgentiæ maximè ſalutares . 275.
cæleſtes Eccleſiæ theſauri. 150.
ad quæſtum non exercendæ . 150.
eas conferendi poteſtas à Chriſto conceſſa. 274.
quomodo publicandæ. 150.
aut concedendæ . 274.
abuſus in eis exorti tolluntur . 275.
Indulta quando non ſuffragentur. 223. 226.
Indulta de non reſidendo tolluntur . 51.

Inſi-

Infidelitate amittitur fides, & gratia. 41.
Infirmorum remedium optimum. 103.104.110.
Inhibitio quando fieri non debeat. 227.
quando contemnenda. 85.165.177.213.
Iniurias naſci à quibus iura expectantur nefarium eſt. 202.
Inquiſitio de moribus, & vita eius, qui Cathedrali Eccleſiæ præficiendus eſt eadem in Cardinalibus ſeruetur quæ in Epiſcopo. 205.
Inſtantiæ primæ vbi cognoſcendæ, & quanto tempore terminandæ. 227.
Inſtitutio Sacramenti Euchariſtiæ. 76.77.191.
Sacramenti Ordinis. 170.173.
Sacramenti Confeſſionis. 96.108.
Sacramenti Pœnitentiæ. 92.106.
Sacramenti Vnctionis extremæ. 103.
Sacramenti Confirmationis. 54.58.
Inſtitutio in beneficijs Iuriſpatronatus. 118.119.225.
Interdicta Ordinariorum à Regularibus ſeruanda. pag. 242.
Interpretatio Scripturarum contra ſenſum approbatum prohibetur. 19.
Interſtitia temporum in ordinibus. 181.182.
Ioannis Baptiſmus. 56.
Irregulares quomodo, & quando ab Epiſcopo diſpenſati poſſint. 211.
Irreuerentia ab impietate vix ſeiuncta. 159.
Italię bellum inferre tentat Turca. 1.3.
Iudæ proditio. 44.
Iudæi per legem Moyſi non liberabantur. 32.
Iudicare Dei eſt, non hominum. 43.
Iudices Eccleſiaſtici cognoſcunt de Matrimonijs. pag. 194.
à cenſuris Eccleſiaſticis abſtinere debent. 254.
& breui cauſas finire. 264.
& quomodo exequi debeant ſuas ſententias. 254.
Iudices laici Eccleſiaſticos impedire non poſſunt. pag. 255.
Iudices delegati qui, & quomodo eligendi. 264.
Iudicis impedientis acta appellanti pœna. 228.
Iudicium Dei ante oculos quiſque habere debet. 43
Iuriſdictio Ordinariorum non impedienda. 227.
Iuriſdictio Capituli vbi ſalua relinquitur. 257.

Iuriſdictiones eccleſiaſticas locare non licet. 265.
Iuſpatronatus quibus habere liceat. 119. 261.
ex fundatione, aut dotatione eſſe debet. 260.
& quomodo probetur. ibid.
in alios non transferendum ſub pœna priuationis illius. 261.
quorum ſit electio, vel inſtitutio. 225. 261.
& quod abrogatum cenſeatur. 261.
Iuſti adhuc iuſtificari poſſunt. 37.
in venialia peccata aliquando cadunt. 38. 47.
Iuſtificationis cauſæ. 34. 35.
eiuſdem effectus. 34.
& fructus. 42.
incrementum. 37.
ratio. 33. 34. 45.
ad eam naturæ, & legis imbecillitas 30. 31.
Canones. 43. & ſeqq.
Iuſtificatio adultorum. 32.
Iuſtificationis impij deſcriptio. 33. 34.
& quare dicatur per fidem, & gratis fieri. 35. 36.
Iuſtificati per Chriſtum quinam. 31. 32.
Iuſtificatus peccare poteſt. 47.
Iuſtitia accepta augetur. ibid.
Iuſtitiæ Dei infuſio. 43. 45.
Iuſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum. 198.

L

LApſorum poſt baptiſmum reparatio. 40. 48.
Lateranenſe Concilium. 59. 98. 195.
Lateranenſe Concilium vltimum. 20. 196.
Latinam linguam ſcire debent qui minoribus ordinibus initiantur. 182.
Latriæ cultus exhibendus eſt Chriſto in Euchariſtia. 78. 79. 83.
Laici iterum effici non poſſunt qui ſunt ritè ordinati. 171. 173.
à Sacerdotibus communionem accipiunt. 81.
non adſtringuntur ad communionem ſub vtraque ſpecie. 139. 140.
Lectio ſacræ ſcripturæ vbi inſtituenda. 24. 25.
menſis Epiſcoporum admiſcenda. 14.
Lectoris ordo. 170.

Le-

Lectorum ſtipendium . 24.25.
priuilegium . 26.
Lectores quid facere teneantur . 253.
Legata ad pios vſus quomodo exequenda . 255.256.
Legata pro animabus defunctorum.256.
Legati de latere quæ impedire non poſſint. 227.
quomodo procedere debeant in appellationibus, & inhibitionibus . 165.
Legati, qui interfuerunt Concilio. *vide Indices*.
Legislator Chriſtus . 46.
Legis Moyſis impotentia ad iuſtificationem.31.
Leuitici Sacerdotij imbecillitas . 152.
Libertas Eccleſiaſtica non violanda . 272.
Libertas virginũ Deo dicandarum conſeruanda.245.
Liberum arbitrium . 44.
Libri de rebus ſacris quomodo edendi . 20.
Libri de matrimoniis . 197.
Libri de baptizatis . 198.
Libri Eccleſiaſtici in Seminarijs legendi. 187.
Libri Canonici ſacræ ſcripturæ quinam.17.18.19.
Librorum prohibitorum index conficiendus. 276.
ad illum conficiendum delecti patres. 132.133.
Librorum ſacrorum index . 18.
vulgata eorum editio approbatur . 19.
Licentia prædicandi gratis concedenda.28.
ſimiliter licentia diſcedendi à Beneficijs.177.
Licentiæ non reſidendi à quibus probandæ, vel iudicandæ . 175.176.
Licentiati Cathedralibus præficiendi . 162.
& Vicarij Epiſcoporum conſtituendi . 221.
& examinatores . 224.
& Archidiaconi . 221.
& Pœnitentiarij . 212.
illiſque ſcholaſteriæ conferendæ . 190.
& dignitates . 216.
Litigatorum paupertati ſuccurritur . 227.
Literæ reuerendæ, ſeu dimiſſoriæ . 62.63.
conſeruatoriæ . 114.
commendatitiæ . 112.113.181.
teſtimoniales . 144 278.
dimiſſoriæ . 63.112.113.181.143.144.
gratis concedendæ . 143.144.
& à quibus 63.181.

Loca

Loca, quæ ſub Regum immediata protectione ſunt non viſitantur, niſi de eorum licentia. 166.
Locationes in præiudicium ſucceſſorum prohibitæ. 264. & ad longum tempus. ibid.
Locus Oratorum in Concilio Tridentino. 276.
Lucra Turnorum prohibentur. 219.
Lucrum turpe prohibendum. 150. 159. 233. 275.
Luſus, & luxus Clericis prohibetur. 161. 217.

M

Magiſtri Patres qui interfuerunt Concilio. *vide Indices*.
Magiſtri Grammaticæ vbi eligendi. 25.
Magiſtri legentes quid agere, & ſpondere debeant. pag. 253.
Magiſtri in Theologia ad Cathedrales aſſumēdi. 162.
ad dignitates quæ ſcholaſteriæ dicuntur. 190.
ad Archidiaconatus. 215.
ad dignitates. 216.
tales eligi debent Pœnitentiarij. 212.
& examinatores. 224.
eorum priuilegia. 26.
Maiores ordines, *vide Ordines*.
Mandata Euāgelij, & Decalogi obſeruanda. 37. 38. 46
non ſunt impoſſibilia. 37. 46.
Mandata de prouidendo tolluntur. 226.
Mantua denegata pro Concilio, in qua indictum erat. 2.
Mare magnum Regularium nō obſtat decretis huius Concilij de Regularibus. 249.
neque quartæ funeralium. 266.
Maria Virgo fuit ſine peccato veniali. 47.
eius Conceptio immaculata. 24.
Martyrum reliquiæ. 231. 232.
Matrimonium Sacramentum magnū veteribus connubijs gratia præcellit. 192.
à Chriſto inſtitutum, & gratiam confert. 192. 193
ſancta res eſt, & ſanctè tractanda. 202.
fieri debet libero conſenſu. 195.
& cum parentum voluntate, licet non ſit neceſſaria. ibid.
cū denunciationibus præcedentib in Eccleſiis. 1 6
in

in facie Eccleſiæ celebrandum interrogante *Pa*rocho, & quibus verbis. 196.
& præſentibus duobus, aut tribus teſtibus. 196.
cum benedictione à proprio *Parocho* ſuſcipienda. ibid.
cum peccatorum confeſſione, & Euchariſtiæ perceptione. ibid.
& ſeruatis laudabilibus conſuetudinibus, & ceremoniis prouinciæ. ibid.
Matrimonium quæ vincula impediant. 193. 197. 198.
quando non valeat. 196. 197. 199.
quomodo dirimatur. 193.
ex multis cauſis ſeparatur quoad thorum. 194.
cum vagantibus non facilè contrahendum. 200.
Matrimonia clandeſtina Eccleſia ſemper deteſtata eſt. 195.
Matrimonij libertas non impedienda. 202.
ceremoniæ non damnandæ. 195.
ſolemnitas prohibita certis anni temporibus. pag. 194. 202.
eius cauſæ ſpectant ad Eccleſiaſticos. 195.
Memoriam Chriſti quando recolimus. 77.
Mendacii peccatum. 87.
Mendicare clericos non decet. 144.
Menſa apud Apoſtolum Altare ſignificat. 153.
Menſa dæmoniorum quænam. 153.
Menſa Domini quænam. 153.
Menſa Epiſcopalis, Capituli, Abbatum, & aliarum dignitatum. 187. 188.
Menſæ Epiſcopalis ſobrietas, & frugalitas. 14. 251
Mercedum cauſæ, & fauor. 64 115.
Mercedum conditiones, & pacta in miſſis nouis celebrandis prohibentur. 159.
Merces bonorum operum expectanda. 39. 42, 48.
Mercenarii à cura animarum arcendi. 49. 50. 174.
Merita paſſionis Chriſti. 22. 32. 35. 43.
Merita hominum ſunt dona Dei. 43.
Merita bonorum operum. 42.
Metropolitani officium in lectore eligendo. 25.
in denunciando Romano Pontifici Epiſcopos abſentes. 51.
in probando, & iudicando legitimas Epiſcoporum abſentias. 175.
in

in corrigendo Epiſcopos negligentes.189.
in ſupplenda negligentia Regularium. 28.240.
& Capituli ſede vacante. 221.
in viſitando propriam Diœceſim. 207.
& Eccleſiam comprouincialium, & quando.207.
in cogendo Synodum prouincialem. 206.
in erigendo Collegia ob Eccleſiarum paupertatem. 190.
in iudicando aliqua cum Concilio prouinciali. pag. 175.233. *vide Concilium Prouinciale.*
& in erigendo aliquando Congregationes Monaſteriorum. 240.
Metropolitanus obligatur ad perſonalem reſidentiam. 49.50.175.
& non reſidens denunciatur ab Epiſcopo antiquiore. 51.
& ab eodem eius abſentia probatur. 175.
negligens in Seminarij erectione corripitur à Synodo prouinciali. 189.
& punitur ſi ſtatutis temporibus Synodum prouincialem non cogit. 206.
Metus gehennæ. 45.
Metu ad ingreſſum religionis non compellendæ, nec impediendæ. 246.
Militum s.Io.Ieroſolymitani immunitas.188.
& aliqua correcta. 214.
Miniſtri Sacramentorum.55.98.104.105. 108.
Miniſtri Epiſcoporum quales eſſe debeant. 14.
Miracula noua quomodo admittantur. 233.
Miſſæ verum ſacrificium. 152.157.
verè propitiatorium. 153.157.
tremendum myſterium. 158.
piè, & purè peragendum. 159.
quantum, & quibus proſit. 153.154.157.158.230.
in eius celebratione quæ vitanda ſint. 17.159.160
Miſſa magnam continet eruditionem.156.
vulgari ſermone non celebranda.156.158.
Miſſæ in memoriam Sanctorum. 154.158.
horis debitis celebrandæ. 160.
non celebrandæ in domibus priuatis. 159.
Miſſæ in quibus Sacerdos ſolus ſacramentaliter cõmunicat approbantur. 155.
Miſſæ defunctorum quomodo diſponendæ. 255.256.

proſunt illis, qui in Chriſto mortui ſunt, & nondum ad plenum purgati. 154.157.230.
Miſſæ nouæ. 159.
Miſſarum celebratio frequentanda. 184.
quibus præſentibus, & vbi à quo non facienda 159.160.185.
earum ratione eleemoſynæ importunè non exigendæ. 159.
Miſſalis reformatio. 276.
Monachi ad publicas proceſſiones accedere tenentur. 243.
Monaſteria viſitanda etiam Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, & quomodo. 242.
item commendata. 149.150.
etiam ordinum capita. ibid
& quomodo de Abbatibus prouideri debeat. 249.
curam animarum habentia quibus ſubſint. 242.
& quomodo, & quando ſubſint Epiſcopis. 240.
Lectorem ſacræ ſcripturæ habere debent. 25.
quæ bona poſſidere poſſint. 235.236.
non erigenda ſine licentia Epiſcopi. 236.
non augenda inſolito numero. ibid.
in ijs erigi debent Congregationes. 240.
Monaſteria Sanctimonialium ingredi quando liceat. 237.
extra vrbem poſita, intra vrbem reducenda. 236.
etiam Epiſcopis, & ſuperioribus eorum clauſtra ingredi non licet. 236.
quæ regantur ab Epiſcopis. 241.
& in illa ingredi nullam cogendam, aut impediendam. 246.
Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda. 247.248.
Moniales quando confiteri, & Euchariſtiam ſumere debeant. 241.
bona mobilia, & immobilia vt propria habere non poſſunt. 235.
nec è Monaſterio exire. 237.
intra quantum tempus profeſſionem facere debeant. 244.
& quomodo, & qua ætate fiant. 245.
Monitiones binæ quãdo precedere debeant. 254.267
excommunicatis faciendæ. 254.
reuelationis cauſa quando concedendæ. 254.

Monomachia prohibita . 271.
Montes Pietatis viſitandi . 166.
Mortuorum commemoratio . 256.
Mulieres pœnitentes, ſeu conuertitæ, 246.
Mulctæ pecuniariæ locis pijs aſſignandæ. 254.
vel fabricæ Eccleſiæ . 176. 267.
Munera non accipienda à viſitatoribus . 208.
Muſicæ quæ in Eccleſijs prohibeantur . 159. 160.
Myſteria corporis, & ſanguinis Chriſti . 81.
Myſteriorum noſtræ redemptionis hiſtoriæ. 232.

N

NAturæ impotentia ad iuſtificationem. 30. 31.
Nauicula Petri moderatur à Papa . 2.
Neceſſitas abſentiæ excuſationem præſtat. 175.
Neceſſitate cogente Sacerdos poteſt celebrare abſq; confeſſione . 80.
Negotia ſæcularia fugere debent clerici . 161.
Niniuitarum pœnitentia . 95.
Nomina eorũ, qui interfuerunt Concil. *vide Indices.*
Nominati ad Beneficia non admittantur ſine examine . 64.
Notarij quantum, & quando pro literis dimiſſorijs accipiant . 144.
non idonei, vel delinquentes in cauſis eccleſiaſticis quomodo corrigendi . 167.
infra quantum tempus actorum copiam exhibere teneantur . 228.
eorum imperitia litium occaſionẽ producit. 167.
Nouatianorum hæreſis. 92.
Nouatores hæretici vocantur . 103.
Nouitij, & nouitiæ ad profeſſionem quando admittendi . 244.
Nuncij Apoſtolici quæ impedire non poſſint. 227.
& quomodo procedant in appellationibus, & inhibitionibus . 165.
Nuptiæ prohibitæ certis anni temporibus. 194. 202.

O

OBedientia præſtanda Romano Pontifici. 215.
& præpoſitis . 111. 276.

Obe-

Obedientia excuſat abſentiam . 175.
Obedientiæ votum . 234.
Occiſor Clericus puniendus . 116.
etiam occultus non ordinandus . 116.
nec ad Beneficia obtinenda idoneus . ibid.
Oeconomi inſtitutio , ſede Epiſcopali vacante, ad quem pertineat . 221.
Oeconomus rationem reddat nouo Epiſcopo. 221.
Officiales, qui interfuerunt Concilio Tridentino . *vide Indices* .
Opera ſatisfactionis . 103.
Opera ante iuſtificationem . 37.
Opera bona augent iuſtitiam . 37.47.
ſunt dona Dei, & iuſtificati merita. 44.45.
Operum bonorum retributio . 38.39.42. 47.
Oratores qui interfuerunt Concilio Tridentino. *vide Indices* .
Oratoria ab Epiſcopis deſignanda, & viſitanda. 159.
Orationes quomodo faciendæ, maximè in Concilio . 13.14.
Orationis , & ieiunij virtus . 74.
Oratorum locus in Concilio . 276.
Ordinatus . *vide Epiſcopus* .
Ordinatio ab Epiſcopo facienda . 171. 172.
& à proprio Epiſcopo . 53.63.112.178. 180.
à Chriſto inſtituta fuit . 173.
quomodo, quando, & vbi facienda. 179.
qua ætate . 182.
& facienda eſt gratis . 143.144.
& cum examine . 63.178.183.
& quibus cæremonijs . 173.
Ordinari non debet homicida . 116.
item qui beneficium non habet, vel aliud vnde viuere poſſit . 145.
nec qui confirmationem non ſuſcepit . 178.
nec qui fidei rudimenta edoctus non fuit. ibid.
nec qui linguam latinam ignorat. 182.
nec qui ſcribere neſcit . 178.
nec minor ætate requiſita . 182.
nec bonum teſtimonium non habens. 178.181.184
nec qui in ſuo ordine verſatus non fuerit. 183.
nec qui non ſit vtilis , & neceſſarius ſui Epiſcopi Eccleſijs . 184.

Ordinationis inhabilium effectus . 113.
Ordinatio ſacra eſt vnum ex ſeptem Sacramentis. pag. 171. 173.
gratiam confert . ibid.
& abſoluendi poteſtatem . 184.
in ea imprimitur character in anima. 55. 171. 173.
Ordinati ſuis Eccleſijs deſeruire debent 163. 183. 184
Ordinatorũ à non ſuo Epiſcopo pœnæ. 53. 63. 113. 180
& eorum, qui ordinantur per licentiam capituli ſede vacante. 62. 63.
& ſæculari poteſtate . 172. 173.
Ordines non confert Epiſc. in aliena Diœceſi. 53.
Ordines maiores, & minores. 170. 173. 181 182. 183.
Ordines ſacri duo non conferantur eodem die. 183.
Ordines requiſiti infra annum à quibus ſuſcipiendi . 164.
Ordines minores per temporum interſtitia conferendi. 181. & quibus . ibid.
ſunt gradus ad maiores . 173. 179. 181.
Ordinum diuerſorum rationes . 170. 185.
Ordinum Patres, qui interfuerunt Concilio Tridentino . *vide Indices*.
Ordo . *vide Ordinatio*.
Oſtiariatus ordo . 170. 185.
Originalis peccati materia. 21. & ſeqq.
Ouium munus erga paſtores . 265. 266.

P

PActa mercedum in miſſis nouis deteſtantur. 159.
Papa *vide Pontifex Maximus*.
Papa moderatur Nauiculam Petri vt eius ſucceſſor. 2.
Parentum conſenſus in matrimonio non neceſſarius . 195.
Parochiales Eccleſiæ tenues quomodo augendę. 218.
quibus non vniantur . ibid.
quæ penſionibus, aut reſeruationibus non grauentur . ibid.
& illis vacantibus quid agendum. 222. & ſeqq.
Parochiæ quare diſtinctæ . 117. quando nouæ inſtituendæ. 146. 147. vel diſtinguendæ. 218.

& col-

& collapſæ reficiendæ, vel transferendæ. 148.
in Ciuitatibus faciendæ. 218.
in Parochijs proprijs ſinguli tenentur audire verbum Dei. 209.
& ſacramenta ſuſcipere. 219.
Parochi officium eſt prædicare. 27.170.209.
exponere ea, quæ in miſſis leguntur. 156.160.
explicare decretum matrimonij. 197.
pueros fidei rudimenta, & obedientiam docere. 209.
vim, & vſum ſacramentorum explicare. 211.
ſacra eloquia, & ſalutis monita explanare. ibid.
ieiunia, dies feſtos, & obedientiam commendare. 275.276.
oues ſuas agnoſcere, & pro his ſacrificium offerre, Sacramenta adminiſtrare, & bono exemplo paſcere. 174.183.
pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere. 174.
miſſas frequenter celebrare. 183.
in ſuis Eccleſijs reſidere. 50 51. 175.
decreta matrimonij obſeruare, 196.197.
nuptias benedicere. 196 197.
Librum matrimonij habere. 197.
ac etiam librum baptizatorum. 198.
ad Synodum diœceſanam accedere. 206.253.
baptizando quædam peragere. 197. 198.
carnis affectum erga propinquos deponere. 251.
decreta Concilij recipere. ibid.
obedientiam ſpondere. ibid.
hæreſes anathematizare. 251.252.
& hoſpitalitatem ſeruare. 251.
Parochi paupertati ſuccurritur. 146.147.265.
imperitiæ, & malæ vitæ occurritur. 147 148.
Cætera vide in verbo Sacerdos, *& in verbo* Clericus.
Parochiani. *vide populus*.
Paruuli ad Euchariſtiæ perceptionem non obligantur. 242.
Paruulorum baptiſmus. 22.57.
Paſcha vetus, & nouum. 152.
Paſchatis tempore communicandum. 83.
Paſtoris officium. 84 85.174.175.
Patriarcha. *vide Metropolitanus*.

Patrimonium quando alienare non liceat. 145.
Patrini duellorum excommunicantur, & alijs pœnis puniuntur. 271.
Patrini tantum duo, vel vnicus in Baptiſmo, & Confirmatione. 197. 198.
Pauli vocatio cuius ſit opus. 44.
Pauperes gratis docendi. 25.
in Collegium Clericorum eligendi. 186.
erga eos Epiſcoporum cura. 166.
Paupertatis votum. 234.
Pauperum perſonarum priuilegia. 64. 115. 217.
Pax neceſſaria in congregando Concilio. 1.
Peccantes publicè palàm corripiendi. 212.
Peccata iram Dei incitant. 1.
Peccata omnia mortalia in confeſſione recenſenda. 96. 97. 107.
ac eorum circumſtantiæ. 97.
eorum remiſſio quomodo fiat. 36.
& per quem fiat. 92. 99. 103. 106. 107. 108. 170. 172
Peccata venialia etiam iuſti committunt. 38. 47.
an taceri poſſint in confeſſione. 97. 98.
Peccatum originale quomodo tollatur. 23. 24.
doctrina, & Canones. 21. & ſeqq.
Penſiones quando extinguere non liceat. 145.
quomodo minuantur. 189.
quibus Eccleſijs imponi non poſſint. 219.
& quibus habere non permittatur. 268.
Peregrino Sacerdoti miſſam celebrare non licet. 159
Perſeuerantiæ munus. 39. 46. 47.
Perſuaſores duellorum puniuntur. 272.
Petrus Princeps Apoſtolorum. 38.
Picturæ quid erudiant, & quomodo fieri debeant. pag. 232. 233.
Pij IV indictio huius Concilij. 127.
eiuſdem Concilij confirmatio. 281. 283.
Pignus futuræ gloriæ eſt Sacramentũ Euchariſtię. 77
Plebanus. *vide Parochus*.
Pluralitas Beneficiorum, & Eccleſiarum prohibetur. 59. 60. 122.
Pœna adulterij. 201.
Pœnæ non reſidentibus inflictæ. 49. 50.
Pœna temporalis non ſemper remittitur. 41.
Pœna violantium ſaluoſconductus. 124.

Pœnarum genera. 87.257.267.
Pœnitentia quid. 92.& ſeqq.
ante aduēt. Chriſti nō erat Sacramentū. 92. & ſeq.
dicitur ſecunda tabula poſt naufragium. 40.106.
quid contineat. 40.93.94.106 & ſeqq.
cur, & quando, & à quo inſtituta. 92.106.107.
in quo differat à Baptiſmo. 40.92.107.
eius vtilitas, & partes. 92.93.94.107.
& eiuſdem fructus. 94.102.
Pœnitentia publica quando imponenda. 212.
Pœnitentiarius in Cathedrali inſtituendus. 212.
Pontifex Vicarius Dei in terris. 49.71.
eius eſt ſuprema auctoritas. 100.
in omnibus ſalua intelligitur. 58.205.274.
Pontificis eſt de paſtoribus Eccleſijs prouidere. 51.
circa matrimonij impedimenta conſtituere, & diſpenſare. 193.
Concilium generale indicere. 71.278.
eiuſque decreta confirmare. 278.281.282.
eorum dubia declarare. 277.
formam examinis Epiſcoporum approbare. 204.
Eccleſiæ vtilitati conſulere. 277.278.
& eius ſolicitudinem habere. 205.
Cardinales creare. ibid.
& Epiſcopos. 50.51.174.
reſignantium neceſſitatibus prouidere. 223.
& Eccleſijs tenuioribus. 218.
curare quæ ad ſtudiorum reformationem ſpectant. 253.
de coadiutoriis diſponere. 258.
abuſus circa indulgentias corrigere. 275.
in non reſidentes animaduertere. 51.
& in concubinarios. 268.
cauſas Epiſcoporum grauiores terminare. 88.210.
& legitimas cauſas abſentiæ eorum probare. 175.
ad eum referendum de accedere nolentibus ad Concilium prouinciale. 252.
Pontifex maximus vtitur conſilio Cardinalium in administratione vniuerſalis Eccleſiæ. 252.
grauiorum criminum abſolutionem reſeruare potuit. 99.100.
bona eccleſiaſtica occupantes poſt reſtitutionem abſoluere. 167.168.

cauſæ extra curiam vt committantur Ordinarijs mandare . 210.264.
& quomodo . 227.228.
eo inconſulto nihil inuſitatũ decerni debet.233.
eidem obedientia ab omnibus præſtanda. 252.
Pōtificalia in alterius Diœceſi exercere nō licet.53.
Populus in ſua Parochia tenetur audire verbum Dei . 209.210.
& quando compellatur ſubminiſtrare neceſſaria Parochis . 147.219.
Populo numeroſo quomodo prouideatur.146.
Portio. *vide Congrua. Prabenda. Abſentium* .
Poſſeſſio triennalis quibus non ſuffragetur. 249.
Præbenda Lectorum . 24.25.
Præbendæ quibus conferendæ.215. 216.
& quomodo . 255.
tenues quomodo augendæ . 256.
eas obtinentium reſidentia . 216.
Præcedentiarum controuerſiæ componendæ. 243.
circa eas nihil in Concil. innouatum.15.276.
Præcepta Dei ſunt poſſibilia , & obſeruanda . 37.46
Prædeſtinationis myſterium . 39.
præſumptio cauenda . 39 46.
Prædicatio apud plebem rudem qualiter debeat eſſe . 230.
Prædicationis munus præcipuum Epiſcopi . 27. 209.
quomodo,& quando præſtandum.27.209.230.
& eius vtilitas . 27.
non omnibus eſt conceſſum . 28.209.
maximè ſine licentia Epiſcopi . ibid.
Prædicatores quando,& quomodo corrigendi.28.
Præfecta . *vide Abbatiſſa* .
Prælati,qui interfuerunt Conc.Trid. *vide Indices*.
Prælatus . *vide Epiſcopus* .
Præparatio ad iuſtificationem . 33.
Præſentare non licet niſi Epiſcopo . 119.
Præſidentes , qui interfuerunt Concilio Tridentino . *vide Indices* .
Præſidentium integritas ſalus eſt ſubditorum.49.
Præſtimonia,& Præſtimoniales portiones.24.117.188
Presbyteri qui dicantur . 105.110.
eorum qualis debeat eſſe ætas. 211.182.183.
quales

qualesordinandi. 182.183.
quando miſſas celebrare teneantur. 183.
Cætera uide in verbo Clericus, & *verbo* Sacerdos.
Præſens quis iudicetur. 163.175.212.
Primas. *vide Metropolitanus*, & *Epiſcopus*.
Principes à Deo conſtituti ſunt fidei, & Eccleſiæ protectores, 272.
cogentes ſubditos ad contrahendum matrimoniū excommunicantur. 202.
locū ad monomachiā concedentes, puniuntur. 271
Epiſcopum paterno honore proſequi debent 270.
libertatem eccleſiaſticam conſeruare. 273.
& decreta huius Concilij obſeruare. 277.
Prioratus, & Præpoſituræ ab Epiſcopo viſitandæ. pag. 149.150.
Priorum, & Prioriſſarum electio. 238.239.
Priuilegia cauſa ſunt multarum turbationum. 214. 270.271.
Priuilegia in Eccleſijs parochialibus vacantibus quando non valent. 225.
Priuilegia de non reſidendo tolluntur. 51.
& alia priuilegia. 214.215.
Priuilegia Scholarium. *vide Scholarium*.
Proceſſiones, in quibus Euchariſtia circumfertur quare ſint inſtitutæ. 79.83.
ijs intereſſe debent etiam exempti. 243.
Proceſſus quando ſit nullus. 165.
Procurationis cauſa nihil exigendum à viſitatoribus. 208.
Procuratores, qui interfuerunt Concilio Tridentino. *vide Indices*.
Profeſſio quomodo emittenda. 244.245.
infra quantū tempus à regularibus facienda. 244.
Profeſſionem fidei qui facere teneantur. 204.215.
intra quod tempus. 215.
Prohibitorum librorum index. 276.
Prohibitiones matrimonij quæ. 193.197. & ſeqq.
& quibus temporibus. 194.202.
Promiſſiones in prouiſione Eccleſiæ prohibitæ. 219.
Promoti per ſaltum ab Epiſcopo diſpenſari poſſunt. 184.
Promouendi ad Cathedrales. *vide Epiſcopi*.
Promouendi ad Ordines. *vide Ordinandus*.

Proponentibus Legatis, &c. quomodo intelligantur hæc verba. 228.
Proteſtantes Germaniæ. 89. 120.
eis datus ſaluus conductus. 91. 121. 134.
Prothonotarius titulus honorarius. 214.
Prouinciale Concilium. *vide Concilium*.
Prouinciales quando non conſtituendi. 138.
Publicatio decretorum de reſidentia fieri debet. 177
Puellæ non cogendæ, nec impediendæ monaſterium ingredi. 245. 246.
Pueri ad Religionem informandi. 186.
& quomodo. 186. & ſeqq.
Purgatorium. 48. 154.
& de eo doctrina. 230.

Q

QVadrageſimæ tempus acceptabile. 98.
Quæſtiones inutiles ſecludendæ à popularibus concionibus. 212.
necnon difficiles. 220.
Quæſtores eleemoſynarũ prædicare prohibentur. 29
eorum nomen penitus tollendum. 150.
Quæſtum ſordidum non exerceant Clerici. 144.
Quarta funeralium perſoluenda. 266.

R

RAptores, & raptæ quando matrimonium contrahere poſſint. 200.
Raptores tenentur raptas dotare. ibid.
Raptores bonorum Eccleſiaſticorum puniuntur. pag. 167. 168.
Reatus æternæ pœnæ quomodo deleatur. 48.
Rebaptizare non licet. 57. 93.
Rector. *vide Parochus, & Beneficiatus*.
Reformatores ſtudiorum quid agere debeant. 253.
Regreſſus ad Beneficia tolluntur. 258. 259.
Reges monomachiam permittentes excommunicantur. 271.
Regularibus quando vagandi, & apoſtatandi occaſio datur. 118.
Regulares translati ad alium ordinem. 118.

Regu-

Regulares non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi. 28.
& minus contradicentes Epiſcopo.209.
nec confeſſiones audire ſine eius examine.154.
nec bona poſſidere. 235.
nec alicuius obſequio ſine ſuperioris licentia ſe ſubijcere. 236.
nec ſine illa à conuentibus recedere. 236.
nec habitum ſpontè dimittere. 247.
nec ad laxiorem Religionem ſe transferre. ibid.
nec habitum occultè ferre. ibid.
quomodo ordinandi. 211.
qua ratione vitam inſtituere debeant. 234.
in conuentibus etiamſi abſint cauſa ſtudiorum habitare debent. 237.
Epiſcoporum præcepta in aliquibus ſeruare.242.
ad publicas proceſſiones accedere.ibid.
infra quantum tempus profeſſionem facere debeant. 244.
viuētes extra clauſtra quādo prædicare valeant.29
corriguntur ab Ordinario. 52.64.
& quando. 175.
aliquando etiam ſi intra clauſtra degant. 243.
Regularis diſciplina inſtauranda.234.235.
Regularium ſuperiores quomodo creandi.238.
eorum beneficia quibus conferantur. 118.
Regularium Monaſteriorum prouiſio.248.249.
Religioſus, *vide Clerici, Regulares, & Sacerdotes.*
Reliquiæ Martyrum, & aliorum Sanctorum. 231.
Remuneratio expectanda.39.42.
Renunciatio bonorum ante profeſſionem quando nulla. 244.
Reparatio lapſorum. 40.41.
Reſcripta quando ſortiantur effectum. 63. 87. 112. 164.180.259.269.271.
Reſeruationes mentales nemini conceduntur.226.
Reſeruationes quando non proſint. 221.
Reſeruationes caſuum. 99.100.109.
Reſidere tenentur Primates, Patriarchæ, Metropolitani, & Epiſcopi. 49.175. etiam Cardinales.175
& omnes obtinentes beneficia, quæ requirunt reſidentiam de iure, ſeu conſuetudine. 51.
obtinētes dignitates perſonatus, & officia.146.163

& obtinentes canonicatus, præbendas, aut portiones. 163.216.
Reſipiſcentiam nobis promittere non debemus. 39.
Reſidere negligentium peccatum, & pœna. 50.51. 146.163 176.177.216.
Reſidentiæ decreta publicanda. 177.
Reſignare beneficium quando non liceat. 145. quando non proſit. 188.189.269. & quando quis cogatur. 222.223.
Reſignantium neceſſitati prouidendum. ibid.
Reſtitutio ad priores ordines, & gradus quando nõ ſuffragetur. 111 112.
Reus in criminali appellãns quid agere debeat. pag. 85.86.
Rex occupans bona Eccleſ. excõmunicatur. 167.168.
Rhodus amiſſa à Chriſtianis. 1.
Ritus Eccleſiæ Catholicæ ſeruandi. 55.154.158.

S

Sacerdoti vago miſſam celebrare non licet. 159. 184.
Sacerdotes ſunt Vicarij Chriſti. 96.
præſides, ac iudices 96.99.100.
Sacramentorũ miniſtri. 55.98.99.105.108.
clauium miniſterium habent. 98.99.108.260.
verbi Dei miniſterium exercere debent. 171.172.
à quibus inſtituti fuerint. 157.
ſeipſos communicant. 81. 83.260.
ſine confeſſione quando celebrare poſſint. 80.
laici effici nequeunt. 173.
eorum dignitas, & poteſtas. 96.97.98.102. 105. 157.260.
& eorum exemplum quanti momenti. 161.174.251.
Sacerdotes mali qualem poteſtatem habeant. 99.
Sacerdos notoriè criminoſus non celebret. 159.
Sacerdos ignotus non permittendũ, vt celebret. 159
Sacerdotium, & Sacrificium Dei ordinatione coniuncta ſunt. 169.
diuina res eſt ibid.
Sacramentum quid. 77.
Sacramenta nouæ legis ſeptem. 54.
à Chriſto inſtituta, ibid.

gratiam.

gratiam conferunt. 55.
aliud alio dignius. ibid.
in ijs conficiendis miniſtrorum intentio requiritur. 55.
à Sacramentis antiquæ legis differunt. 54. 55.
eorum vtilitas. 54.
neceſſitas: & eſſentialia. 55
miniſtri. 55. 98. 99 105.
Sacramenta, quibus imprimitur charcter in anima. pag. 55.
Sacramentum extremæ vnctionis. *vide* Vnctio, *& ſic de ſingulis Sacramentis, quæ ſuis locis inuenies.*
Sacræ ſcripturæ. *vide Scripturæ.*
Sacrificium viſibile quod. 152. 153.
eſt propitiatorium pro viuis, & defunct. 230. 153.
Sacrificium, quod in miſſa peragitur quid contineat, aut operetur. 153.
à quo inſtitutum. 169.
Sacrorum librorum index, & editio qualis approbetur. 18. 19.
Saluus conductus proteſtantibus datus. 90. 121. 134. ac etiam alijs. 137.
Salui conductus violatorum pœna. 124. 137.
Sancta ſanctè adminiſtranda. 154. 212.
Sanctimoniales. *vide Moniales.*
Sanctificandi qualiter Sacramenta vim habeant. pag. 77.
Sanctorum inuocatio. 154. 231. & ſeqq.
Satisfactio eſt pars pœnitentiæ. 94.
quomodo fiat. 41. 109.
per Chriſtum fit. 102.
qualis imponenda confitenti. 102.
eius fructus 101. 102.
opera ſatisfactionis. 102.
Scandala in Concionibus tollenda. 230.
Schiſmaticorum inanis fiducia. 36.
Scholæ dicuntur Confraternitates in quibuſdam locis. 166. 188.
& hæ viſitantur ab Ordinarijs. 165.
Scholares pauperes gratis docendi. 25.
Scholaſtici per ſe doceant, vel ſubſtitutũ eligãt. 189.
Scholarium priuilegia, 26. 115. 179. 258. & *vide ſtudiorum priuilegia.*

Scholaſteriæ quibus conferendæ. 189.
Scientia non mediocris requiritur in Epiſcopo. 58. 162.
Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primam tonſuram. 178.
Scripturæ Canonicæ quæ. 17. 18. 19.
Scripturæ ſacræ lectio vbi inſtituenda. 24. & ſeqq.
in Seminariis habenda. 187.
menſis Epiſcoporum admiſcenda. 14.
eius interpretatio quæ prohibita. 19. 20.
eius verba ad res prophanas. 20.
Sede Epiſcopali vacante quid faciendum Capitulo. 221.
Sedis Apoſtolicæ ſuprema auctoritas. 51. 68. 126.
in omnibus ſalua intelligitur. 58. 61. 205. 273. & ſeqq.
Seminarium Clericorum. 179. 186. & ſeqq.
Sententia in ſubditos tantum ferenda. 99. 100.
Sequeſtratio fructuum quando facienda. 149. 176. 177.
Seruitium in Eccleſiis implendum à quo præſcribatur. 163. 217.
Sepultura eccleſiaſtica denegatur morientibus in duello. 271. 272.
Silentio, & modeſtia vti debent qui interſunt Concilio. 14.
Simoniaca labes prohibetur. 154. 159. 220. 224.
Sixti IV. conſtitutio de Conceptione Beatæ Mariæ. pag. 24.
Societatis Ieſu Clericorum Religio. 245.
Solutiones quædam in prouiſione Eccleſiarum prohibitæ. 219.
Spectatores duellorum puniuntur excommunicatione. 272.
Spiritus Sancti operatio. 35. 44.
Sponſa Chriſti Eccleſia eſt. 152.
Statuta eccleſiarum approbantur. 146. 163. 216. 256. & quę reijciantur. 220.
Stola prima quid. 35.
Strepitus ab Eccleſijs arcendus. 160.
Studia publica ſacræ ſcripturæ lectorem habere debent. 26.
Studiorum generaliũ priuilegia. 26. 64. 115. 258. 262.
eorum

eorum reformatores quid agere debeant. 253.
Studium eſt commune Eccleſiæ bonum. 188.
Studentes. *vide Scholares*.
Suaſores duellorum puniuntur. 272.
Subdiaconatus ad maiores ordines refertur. 170.
Subdiaconi quomodo ordinandi. 183.
& qua ætate. 182.
eos ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus cõmunionem percipere decet. 183.
Subditi quomodo tractandi. 84. 88.
cum correpti ſunt Epiſcopum odiſſe ſolent. 88.
eorum ſalus eſt integritas præſidentium 49.
Subpriores à quibus conſtituendi 248.
Subſtituti quando non admittendi. 217.
Succeſſor non tenetur ſtare locationi. 264. 265.
Succeſſiones hæreditariæ in Beneficijs prohibitæ. pag. 255.
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum. 230.
Supellex Epiſcoporum qualis. 231.
& regularium qualis. 234. 235.
Superſtitio quid ſit. 159.
tollenda eſt præcipuè in concionibus. 230.
Superiorum electio. *vide Electio*.
Supplicationes faciendæ Eccleſia vacante. 203.
Suſpenſus ab ordinibus, & gradibus, non reſtituitur contra ſui Prælati voluntatem. 111. 112.
Symbolum quale ſit Euchariſtia. 77.
Symbolum fidei. 16.
Synodus Diœceſana quotannis celebranda. 206.
& quid ibi agendum. 176. 217. 253. 255. 264.
Synodus Prouincialis. *vide Concilium Prouinciale*.

T

TAbernæ à Clericis vitandæ. 217.
Tabula ſecunda poſt naufragium *Pœnitentia* rectè appellata. 40. 106.
Tempora quibus nuptiæ prohibentur. 194. 201.
Tentatio non eſt ſupra id quod poſſumus. 194.
Teſtamentum vetus, & nouum quos libros contineat. 18. 19.
Teſtamentorum executores ſunt Epiſcopi. 165. 166.

& eorum

& eorum relicta pia perſoluenda.230.231.
Teſtatorum voluntas conſeruanda.255.260.
& quando, aut quomodo commutanda. 165.
& quomodo implenda. 255.
Teſtimoniales literæ. 143.144.178.
Teſtimonia Eccleſiæ Catholicæ.17.18.19.
Teſtes contra Epiſcopum quales. 88.
Teſtium numerus in matrimonio. 196.
eorum pœna quando interſunt contractui matrimonij ſine Parocho. 196.
Thori ſeparatio ob multas cauſas fit. 194.
Timere quæ debeamus. 36.
Timore ſalus comparanda. 40.
Titularium Epiſcoporum licentia correcta. 112. 113.
Tonſura prima quibus non conferatur. 178.
& qui eius priuilegio gaudeant. 179.
Traditiones Apoſtolorum. 17.18.35.87.104.154.155
157.192.
Translatio ſimplicium beneficiorum. 148.
Tranſubſtantiatio. 78. 82.
Tribulationum patientia eſt loco ſatisfactionis. pag. 102.103.109.
Tridentinum Concilium. *vide Concilij Tridentini.*
Tridentum Vrbs electa pro Concilio. 8.71.
Turcha perpetuus hoſtis noſter. 3.
Turnorum lucra prohibentur. 219.

V

Vagantes non facilè ad matrimonium recipiendi. 200.
Vago Sacerdoti miſſas celebrare non licet. 159
184.185.
Venationes à Clericis fugiendæ. 217.
Vendere patrimoniũ quando Clericis nõ liceat. 145
Veneratio Euchariſtiæ. 77.78.83.
Veritas carnis, & ſanguinis Chriſti. 76.
Veſtitus Clericorum. 115.161.179.217.
Vicariæ quomodo, & quando tollendæ. 269.
Vicarij quando, & qui in beneficijs deputandi. 51. 60.148.269.223.224.
Vicarius Epiſcopi doctor, vel licentiatus eligi debet. 221.

eius

eius officium in collatione Beneficiorum. 224.
Vincentia Vrbs Venetorũ primũ electa pro Cõcil. 31
Violatorum ſaluiconductus pœnæ. 124. 137.
Virginitas beatior ſtatu coniugali. 194.
Virgo Maria ex ſpeciali Dei priuilegio ab omni labe etiam veniali immunis. 47.
eius immaculata conceptio. 24.
Viſitari debent beneficia curata vnita. 62.
Eccleſiæ omnes etiam exemptæ. 62. 213.
Eccleſiæ ſæculares nullius Diœceſis. 213.
cõmendata omnia beneficia, & monaſteria etiam exempta. 149.
Monaſteria quæ ſunt ordinum capita 249.
Hoſpitalia, Confraternitates, eleemoſynæ Montis pietatis, & pia loca omnia. 166.
propriæ Diœceſes à ſuis Epiſcopis 207.
Viſitatio Clericorum ſiue ſæcularium, ſiue Regularium ad Epiſcopum pertinet. 52. 113. 114.
Viſitatio quomodo fieri debeat. 207.
& in ea magna Epiſcoporũ poteſtas. 213. 256. 257.
& quando in eius cauſis appelletur. 85. 86.
Viſitatio reliquiarum. 233.
Viſitationum finis. 62. 149. 207.
Viſitatores Regularium. 239. 240. 247. 248.
Vita æterna quomodo acquiratur. 35.
à benè operantibus expectanda. 38. 42. 47.
& quibus denegetur. 41.
Vnctio extrema quid, & cur inſtituta. 103.
& à quonam inſtituta. 103. 110.
eſt verum Sacramentum. ibid.
materia eius, & forma quænam ſit. 104.
eius effectus. 104. 105.
miniſter. 105. 110.
Sacramentum exeuntium appellatur. 105.
quomodo ab hæreticis impugnetur. 105. 106. 110.
quando ſit danda. 105. & poteſt iterari. 105.
Vnctio ſancta in ordinatione. 173.
Vniones ad vitam tolluntur. 60. 222.
à quadraginta annis factæ examinandæ. 61. 217. 218. 263.
& quando reuocentur. 61. 263.
quomodo fieri debeant. 61.
& quando fieri debeant. 147. 188. 189. 218. 219. 220.
quorum

quorum beneficiorum, vel Eccleſiarum. 147. 218. 219. 220.
vnius Diœceſis cum alterius Diœceſis beneficio non faciendæ. 117.
nec dignitatum, & ſimilium. 219.
Vnita beneficia viſitanda. 61. 62.
Vniuerſitatum priuilegia. 64. 115.
earum reformatores quid agere debeant. 289.
Vnitas Chriſtiani nominis laceratur ab hæreſibus. 1.
Vnum ouilem, & vnum paſtorem eſſe neceſſarium eſt. 1.
Vocatio Pauli cuius opus ſit. 44.
Vocem in capitulo qui amittant. 218.
Vota Regularium. 234.
Vota facta poſt Baptiſmum non ſunt irrita. 57.
Votum Caſtitatis. 234.
Vſurpatores bonorum eccleſiaſticorum excommunicantur. 167. 168.
Vxores plures habere non licet. 193.
Vxoratorum concubinariorum pœnæ. *vide Concubinatus*.

FINIS.

IN-

INDICE

De'Libri, che ſi ritrouano in maggior numero nella Libraria di Felice Ceſaretti.

AMinta del Taſſo in 24.
Annales Raynaudi Epitome, Tomi 2. in fol.
Annalium Continuatio Baroniana Raynaldi, to. 15. 16. in fol.
Annales Carmelitani Lezana. to. 4. in fol.
Annales Baronij tom. 2. 8. & 10. in fol.
Annales Saliani tom. 6. in fol.
Aſtrolabio di Stato in 4.
Arriaga Theologia to 5. in fol.
Bona Rerum Liturgicarum in fol.
De diſcretione ſpirituum in fol.
Manuductio ad Cælum in 24. volgare, e latino.
Breuis Notitia Ioſephi Auguſtini in 24.
Baſilica S. Mariæ Maioris cum figuris in fol.
Sancti Petri cum figuris in fol.
Lateranenſis cum figuris in fol.
Bartoli Geografia in 12. carta fina.
Huomo di lettere in 12.
Concilij Tridentini noua editio cum addict. in 12.
Cohellij notitia Cardinalatus in fol.
In Bulla de Bono regimine in fol.
Caſalius de Imperio Romano in fol.
De veteribus Chriſtianorum ritibus in 4.
Ceremoniale Epiſcoporum cum figuris in 4.
Cartharij Syllabus Aduocatorum Conſiſt. in fol.
Compendium Facis linguæ Italicę Franiolini in 16.
Conſilia Criminalia Vermiglioli in fol.
Caramuelis Theol. Moral. & fundamental. in fol. Tomi 4.
Regularium in 4.
Compendium operum Dianæ in 8. Anuerſa.
Cæleſtini Bruni Theolog. in fol.
Capiſucchi Theologia in fol.
Appendices in 4.
Sermones ſacri in Sacello Põtificio habiti in 4.

Canc

Cannocchiale Ariſtotelico del Teſauro in 8.
Cabeus de Meteoris in fol. 3.vol.
Computiſta pagato in 4.
Drexellij opera tomi 16. in 12.
Eiuſdem tomi ſeparati.
Dittionario Turcheſco, & Italiano in 8.
Dauide Orante, cioè Salmi di Dauide in 8
Dianæ Tabula aurea in fol.
Summa operum.
Tomo ſettimo ſeparato.
Detti di S. Filippo Neri in 16.
Documenti di Amore Barberino in 4. figurato.
Detti ſententioſi dell'Hiſt. del Card. Pallau. in 12.
Direttorio delle Religioſe del Sales in 24.
De Ponte Conſilia, & Deciſiones Tomi 3. in fol.
Erudimento di Penitenza in 4.
Elogia, & Inſcriptiones Teſauri in 8.
Eſpoſitioni del Canone in 16.
Famiani Stradæ de Bello Belgico tomi 2. figurati.
& Gallutij de Bello Belgico tomi 2. in fol.
& Dondini de Bello Gallico in fol. cũ figuris.
Famiano Strada Hiſtorie di Fiandra tom. 2. in 16.
Faſti Mariani in 12.
Ferrarij Eſperides in fol. cum figuris.
Fagnani Opera Tomi 6.
De opinione probabili in 8.
Fenzonij in Statuta Vrbis in fol.
Formulariũ Inſtrumentorum Saluſtij Tiberij in 4.
Gethaldi Reſolutiones Mathemat. in fol.
Giardinetto della Madonna in 12.
Stuore del Menochio in 4. tomi 6.
Iſtoria del Concilio del Pallauicino in 4. vol. 3.
& in fol tomi 2.
Italia Sacra Vghelli tom. 4.5.6.7 8.9. in fol.
Inſtitutiones Criminales Zuffi in 8.
Index Bullarum Seraphici ord. in 4.
Kempis de Imitatione Chriſti in 24.
Kircherij Hiſtoria Euſtachij Mariani in 4.
De Miſterijs numerorum in 4.
De Crucibus in 8.
Dictionarium Copticum in 4.
Lucidorus de illegitimis Clericorum, &c. in 4.
Latini Latinij Lucubrationes in 4. tomi 2.
Macedo de Clauibus s. Petri in fol.

Marti-

Martirologio Romano volgare in 4.
Miſſale Romanum in fol.
Monaſticum in fol.
Carmelitanum in fol.
Magalliani Theologia in fol. nouo.
Meditatione del Buſſeo in 12. tomi 2.
Nomenclatore Frăceſe, & Italiano dell'Vdino in 12
Nierembergo Prezzo della diuina gratia 2. vol. in 12
Naldus Ius pontificium in 4.
Ognat de Contractibus in fol. 4. vol.
Opere del Marino permeſſe in 12.
Opere del Morando tomi 3. in 12.
Roſalinda del medeſimo in 12.
Opere di Pōpeo Colōna cōtro gli Aſtrologaſtri in 12
Opus Dei admirabilis S. Petri in fol.
Orationes ad Spiritum Sanctum in 8.
Onomaſticum Romanum in 4.
Offitij da Compagnie in 4.
Prediche dell'Oliua tomi due in fol.
Proſe del Ciampoli in 4.
Poeſie del Troilo in 12.
Pelizzarij de Monialibus in 8.
Prediche del Vieira in 8.
Prattica ſpirituale per la meſſa in 24.
Poeſie del Beuerini in 12.
Proſe Fiorentine in 8.
Philoſophia Magnani in 8. 4. vol.
Pariſij opera Medica in fol. tomi 3.
Proceſſus informatiuus Ambroſini in 4.
Practica Iudiciaria Saluſtij Tiberij in 4.
Paſſerini de ſtatib. & officio hominis in fol. tomi 3.
ſuper textus Decretal. in fol. tomi. 3. ſub prælo.
De electione Pontificis in fol.
De elctione Canonica in fol.
De Indulgentijs in fol.
Pontificale Romanum in fol.
Peregrini Prax. Vicariorum in fol.
Pieron. in Bulla in fol.
Relatione della Città di Coſtantinopoli in 8.
Rime del Marino in 12. e tutte l'Opere.
Relatione della Corte di Roma in 12.
Roma in ogni ſtato dell'Alueri tomi 2. in fol.
Roſa Vrſina cum figuris in fol.
Roma ricercata con figure in 16.

Roma

Roma ſubterranea in fol. tomi 2.
Roma antica del Nardini in 4.
Relatione de' tre Veſcoui Franceſi in 8.
Redoanus de Spolijs in fol.
Rimario dello Stigliani in 8.
Salelles de Inquiſitione tom. 3.
Sales Conſtitutioni delle Monache in 16.
Sales Direttorio delle Religioſe in 12.
Afforiſmi ſacri in 12.
Introduttione alla vita deuota in 12.
Stendardo della Santa Croce in 12.
Sperelli de Epiſcopali poteſtate in fol. par. 1.2 & 3.
Ragionamenti Paſtorali tomi 3. in 4.
Paradoſſi in 4. tomi due.
Del Veſcouo in fol.
Serra Teologia tomi 10. in 12.
Sapienza degli Stoici in 12
Summa Theologiæ Longij in 4.
Sunia Sancta.
Spanemi numiſmata antiquorum in 4.
Stuore del Menochio in 4. tomi 6.
& tomo 1. 2. 5. & 6.
Sylos Romana Pictura, & Sculptura in 8.
Series ordinationum è Pontificali in 24.
Trattato del Tabacco dello Stella in 8.
Vita della B. Chiara di Montefalco.
Di Chriſto del Menochio in 4. tomi 2.
Di Henrico Suſone in 4.
Hieronymi Æmiliani in 8.
Vita di S. Nicolò di Bari in 4.
Del B. Nicolò Albergati in 4.
Bernardini Realini in 24.
Di S. Filippo Benitio in 4.
Di S. Aleſſio, del Brignole in 24.
Del Cardinal Bellarmino in 4.
Di S. Gaetano in 4.
Di Santa Roſa in 4.
Di S. Franceſco Borgia in 8.
Viaggi del Monte Libano in 4.
Valerij Maximi in 12.
Vocabolario Eccleſiaſtico del Magri in 4.
Virtù del Caffè in 4.
Vaſquez in Epiſtolas Pauli tomi 2. in fol.
Zacchias de obligatione Camerali in fol.
Vit. Card. Baron.

REGE-

REGESTVM.

a A B C D E F G H I K L M
N O P Q R S T V X Y Z

Aa.

ROMÆ.

Typis Michaelis Herculis. 1673.
Superiorum permiſſu.

Digitized [illegible]